

Koningin Beatrix in gesprek met hoofdredacteurs pagina 5

Toetreding DDR tot EG nog verre toekomstmuziek pagina 7

Servé Kuijer over de toekomst van Roda JC pagina 25

Fedor den Hertog op avontuur pagina 25

Wees galant voor de Trabant pagina 29

● Marechaussee Hub Vogt geeft bloemen aan Trabantrijdster Ursula Bansch bij aankomst in Bocholtz Foto: DRIES LINSSEN

Haalt het communisme de 21ste eeuw? pagina 31

DSM wordt breed materialenbedrijf pagina 33

Mecenas voor de rechter pagina 34

Zat Israël achter Cools' gijzeling? pagina 35

Recycling kunststof biedt verrassend perspectief pag. 41
Doorstromingsbeleid VROM fungeert niet pagina 43

Programma's voor het weekeinde pag. 47 en 49

Miljoenen Oostduitsers dit weekeinde naar Westen Parlement DDR achter hervormingsplannen

OOST-BERLIJN - Het Oostduitse parlement is gisteren akkoord gegaan met vergaande hervormingsplannen van de regering van premier Hans Modrow. Alle 500 parlementariërs stelden zich op achter de regeringsvoorstellen, die er op zijn gericht de Duitse Democratische Republiek tot een democratische samenleving te maken. Ook wil Modrow door liberalisering van de handel en het stimuleren van het particuliere ondernemerschap de produktiviteit van de economie verhogen. Vandaag komt het parlement bijeen om te praten over de eventuele benoeming van een commissie die een onderzoek moet instellen naar corruptie en machtsmisbruik tijdens de regeerperiode van oud-partijleider Erich Honecker.

Volgens het voormalige hoofd van de geheime dienst in de DDR, Markus Wolf, is het zeer waarschijnlijk dat Honecker en Günther Mittag, een andere voormalige toefunctionaris van de communistische partij, zich voor de rechter zullen moeten verantwoorden.

De regeringsverklaring van Modrow stond helemaal in het teken

Modrow bood de Bonn verregaande samenwerking op alle gebieden aan, maar maakte ook duidelijk dat het Westduitse gepraat over een hereniging schadelijk en gevaarlijk is voor de vrede in Europa.

Positief

Vrij algemeen is positief gereageerd op de regeringsverklaring. In Bonn zei een woordvoerder dat Modrow op ongewoon duidelijke wijze schoon schip heeft gemaakt.

Miljoenen Oostduitsers bezochten dit weekeinde de Bondsrepubliek. West-Berlijn verwacht ongeveer twee miljoen bezoekers. Ondanks het feit dat de DDR veel nieuwe grensovergangen heeft geopend, kwam het op diverse plaatsen tot tientallen kilometers lange files. In de meeste steden aan de grens zijn de winkels het hele weekeinde open.

van de vernieuwing. Hij kondigde ook een liberalisering aan van het onderwijs en het juridisch bestel.

Over het vrije reisverkeer merkte Modrow op, dat iedereen die dit niet ziet als een bewijs van de onomkeerbare vernieuwing blind is of kwaadwillend. „Het volk zal iedereen aan de kant schuiven, die deze veranderingen wil terugdraaien.“

Bisschop blijft bij vestiging universiteit

Rolduc-directeur legt functie neer

Van onze verslaggever

KERKRADE - Jos Stassen neemt per 1 januari ontslag als directeur van het Centrum Rolduc in Kerkrade. De 68-jarige Kerkradenaar heeft daartoe besloten na een gesprek met bisschop Gijssels die hem donderdag mededeelde dat het bisdom blijft vasthouden aan de vestiging van het Pauselijk Instituut voor Huwelijk en Gezin op Rolduc.

In Kerkrade is met teleurstelling en machteloosheid gereageerd op het besluit. Het bisdom reageert niet. Stassen is van begin af aan tegenstander geweest van de universiteit op Rolduc. Hij is ervan overtuigd dat de komst van de opleiding de doodsteek betekent voor het Centrum Rolduc. Naar zijn stellige overtuiging zouden teveel ruimtes van het Centrum Rolduc opgeofferd moeten worden aan de nieuwe uni-

versitaire opleiding en campus.

Stassen heeft zijn beslissing eergisteren meegedeeld aan het voltallige personeel van het centrum. Na het gesprek met de bisschop kwam hij tot de conclusie dat er geen enkele garantie voor het behoud van het Centrum gegeven kon worden.

In het Centrum Rolduc worden regelmatig religieuze bijeenkomsten, congressen, conferenties en muziekuitvoeringen gehouden. Onlangs werd een jarenlange en 70 miljoen gulden kostende renovatie van Rolduc, die mede mogelijk werd gemaakt door de inzet van Jos Stassen, afgesloten. De subsidies werden verkregen via de overheid. Het bisdom Roermond droeg niets bij.

● Zie verder pagina 15

(ADVERTENTIE)

WAAR.....
sacha shoes
Promenade 37-39 Heerlen

(ADVERTENTIE)

JURGEN AUTO LEASING
info 045-463333

(ADVERTENTIE)

the best collection
VERTE VALLEE® shirts
FIVE POCKET
SAROLEASTRAAT 43 HEERLEN

(ADVERTENTIE)

De nieuwe
Honda Accord
nu bij

HONDA

ROTOR

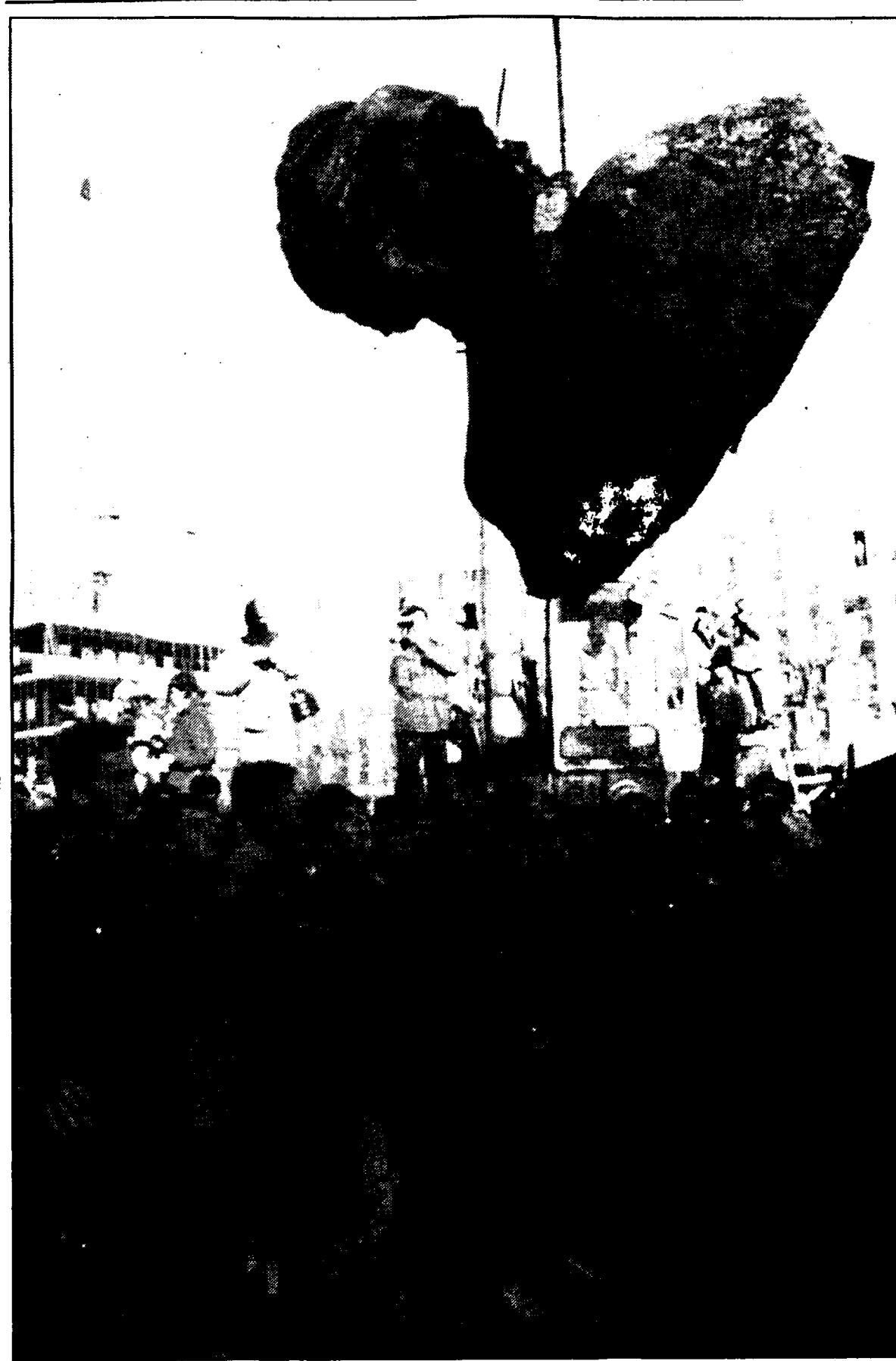
Heerlerbaan 229, Heerlen
Tel. 045-416900

Lady X

VOOR VROUWELIJKE EN
EXCLUSIEVE MODE

Sint-Nicolaasaanbieding:
ALLE TRUIEN
20% KORTING

Raadhuisplein 17, Heerlen
Tel. 045-711060

● Grote vreugde onder de Polen, nadat het gehate standbeeld in brokken uiteen was gevallen en alleen de torso nog in de strop van een kraan bleef hangen.

Standbeeld voor de bijl

WARSAU - Onder grote belangstelling van het publiek is het standbeeld van Feliks Dzierzynski in het centrum van Warschau gisteren door gemeentewerkers van zijn sokkel gehaald. Toen het gevaarte in drie stukken uiteenbrokkelde steeg een luid gejuich op onder de vele duizenden aanwezigen. De Poolse aristocraat Dzierzynski was degene die na de Russische Revolutie in 1917 de geheime politie Tsjeka, de latere KGB, oprichtte. Donderdag al werd een begin gemaakt met de ontmanteling van het standbeeld toen het trottoir rond de sokkel van het gevaarte werd opengemaakt. Gisteren ging het beeld definitief voor de bijl. De beslissing om de gehate Dzierzynski van zijn sokkel te halen werd maandag bekend gemaakt. De (communistische) burgemeester van Warschau liet weten dat Dzierzynski moest wijken voor een nieuw aan te leggen metrolijn.

Het beeld van 'bloedige Feliks' werd in 1951 neergezet op het toenmalige Plac (plein) Bankowy, dat sindsdien Plac Dzierzynskiego ging heten. De gemeentelijke autoriteiten hebben gezegd dat het plein zijn oude naam zal terugkrijgen.

Zeker 90 doden bij mijnramp

BELGRADO - Bij een brand in een kolenmijn in het oosten van Joegoslavië zijn gisteren ten minste 90 mijnwerkers omgekomen, zo heeft de Joegoslavische televisie gemeld. Het vuur brak uit in de Aleksinacmijn, 200 kilometer ten zuiden van Belgrado. Door de vlammen was geen communicatie meer mogelijk met de 104 mijnwerkers die nog in de schacht zaten. Reddingsploegen waren koortsachtig aan het werk om hen eruit te halen. Eerder meldde de televisie dat het uit onofficiële bronnen had vernomen dat het vuur waarschijnlijk het gevolg was van een 'menselijke fout'.

Demonstraties in Praag en Sofia

PRAAG/SOFIA - Een door de officiële communistische studentenbeweging georganiseerde demonstratie herdenking is gisteren in Praag uitgelopen op een massale demonstratie tegen partij en regering. Het was de grootste demonstratie in Tsjecho-Slowakije sinds de Praagse Lente van 1968. De demonstratie was begonnen als een herdenking van een op 17 november 1939 door de Duitsers doodgeschoten Tsjechische student, maar veranderde in een fel protest. Er werden arrestaties verricht. De tienduizenden demonstranten eisten onder meer het aftreden van partijleider Milos Jakes. Ook in Bulgarije waren er gisteravond demonstraties. In Sofia riepen meer dan tienduizend betogers om radicale hervormingen. Het ging om een door de partij georganiseerde manifestatie.

● Zie ook pagina 3

Kinderbijslag gaat met 85 gulden omhoog

DEN HAAG - De kinderbijslag voor het eerste kind gaat per 1 januari 1990 met 85 gulden per jaar omhoog. Het kabinet heeft gisteren ingestemd met dit voorstel van staatssecretaris Ter Veld van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Ter Veld zal het wetsvoorstel voor advies naar de Raad van State sturen. De bijslag voor het eerste kind bedraagt nu 235 gulden per kwartaal. De Sociaal-Economische Raad (SER) is er gisteren niet in geslaagd om de staatssecretaris een advies te geven over eventuele verhoging van de kinderbijslag. Werkgevers, werknemers en onafhankelijke kroonleden waren onderling zo verdeeld, dat SER-voorzitter Quené het te genant vond om een advies naar het Binnenhof te sturen.

(ADVERTENTIE)

KARAKTER IN WONEN

Ruim
2000m² exclusieve topcreaties
Interieurverzorging
Frans Eurlings bv
Valkenburgerweg 43
6367 GT Voerendaal
Tel. 045-751212

Schikking voor bestuurder van hofauto prins

DEN HAAG - Justitie heeft de bestuurder van de hofauto van prins Bernhard een schikking (boete) gestuurd van 450 gulden. Volgens een woordvoerder van de Rijks Voorlichtings Dienst is deze schikking inmiddels betaald.

Vorige week vrijdag constateerden agenten van de Algemene Verkeersdienst dat de hofauto met daarin de prins, zijn secretaris en de chauffeur, 153 kilometer per uur reed op een weg waar een maximumsnelheid van 80 kilometer per uur geldt.

De RVD-woordvoerder wilde niet ingaan op de vraag wie de boete uiteindelijk heeft betaald, 'maar de schikking was gericht aan de bestuurder', zo bevestigde hij gisteren. Door het betalen van de schikking is vervolging verder van de baan, aldus de RVD.

(ADVERTENTIE)

m/v
DE LIMBURGSE PERSONEELS GIDS
Vandaag op de pagina's
4-6-10-11-16-18-20-22

ZONDAGS OPEN

Kom morgen naar de zuinigste Belg voor héél Nederland.

BETER MEUBEL

Baan naar Bree 127, 3572

PEER BELGIË Tel. 09 - 3211633805.

Vrijdagavond
koopavond

Oostduitsers wint miljoen in Lotto

...ik ga een nieuwe Trabant kopen...

Brizola tweede kandidaat voor presidentschap

RIO DE JANEIRO - De socialist Leonel Brizola zal het in de tweede ronde van de Braziliaanse presidentsverkiezingen opnemen tegen de rechtse populist Fernando Collor. Dat staat vrijwel vast nu 65 procent van de stemmen is geteld, die woensdag zijn uitgebracht in de eerste ronde.

De 67-jarige Brizola staat bekend als een fel tegenstander van het militaire establishment in zijn land. Volgens de laatste tellingen staat hij na de afsluiting van de tweede ronde geplaatst Collor op de tweede plaats en vermoed wordt dat hij zijn voorronde op nummer drie, Luiz Inacio Lula da Silva van de radicale Arbeiderspartij, niet meer uit handen zal geven.

Het is voor het eerst sinds 1960 dat de bevolking van Brazilië zich direct kan uitspreken over haar nieuwe president. De verkiezingen vormen de bevestiging van de terugkeer naar de democratie na het militaire bewind uit de periode 1964-85. De tweede ronde heeft plaats op 17 december.

Officier gedood bij aanslag

MADRID - Bij een aanslag in het centrum van Madrid is gisteren een luitenant-kolonel van het Spaanse leger gedood. Een andere officier raakte gewond, zo maakte de politie bekend.

De aanslag gebeurde vlakbij het Atocha-station, waar het legervoertuig waarin de officieren zaten vanuit een voorbijrijdende auto onder vuur werd genomen. Op praktisch dezelfde plaats werden in juli twee officieren gedood en hun chauffeur gewond. Kort daarna claimde de Baskische afscheidingsbeweging ETA de verantwoordelijkheid voor de aanslag.

Als de ETA ook voor de jongste aanslag verantwoordelijk is, komt het aantal doden als gevolg van ETA-acties dit jaar op 22.

Noodweer bedreigt Spaanse kust

MADRID - De Spaanse Middellandse Zee kust is gisteren opnieuw in staat van paraatheid gebracht vanwege de dreiging van noodweer. Via de televisie en radio zijn waarschuwingen verspreid om zoveel mogelijk thuis te blijven, de ramen en deuren goed gesloten te houden en zuinig te zijn met drinkwater. Met name de Costa del Sol houdt rekening met een herhaling van de regenval van begin deze week. Met name de situatie in Malaga, Sevilla, Cadix, Cordoba en Huelva werd gisteravond kritiek genoemd.

(ADVERTENTIE)
NIUW IN GELEEN
hydro-sfeer
waterbedden
Rijksweg Zuid 78 Geleen

Huurverhoging is voortaan aanvechtbaar

ARNHEM - Huurders kunnen voortaan huurverhogingen aanvechten. De kantonrechter in Arnhem heeft een principe-uitspraak gedaan in een geschil tussen de Dierense woningbouw-

Van onze Haagse redactie
DEN HAAG - Het drinken van cafeïne-vrije koffie in plaats van gewone koffie heeft nauwelijks invloed op de daling van de bloeddruk. Bij het drinken van cafeïne-vrije koffie daalt de bloeddruk slechts gering (1,5 mm kwik bij een gemiddelde bloeddruk van 110). Eerder onderzoek wees uit dat cafeïne bloeddrukverhogend zou zijn.

De nieuwe resultaten komen uit een onderzoek van

Onderzoek: bloeddruk daalt slechts gering 'Cafeïne-vrije koffie niet beter dan gewone'

het Academisch Ziekenhuis Sint-Radboud en de Katholieke Universiteit Nijmegen. Het rapport wijst uit dat bij overgang van gewone naar cafeïne-vrije koffie bijna de helft

van de mensen hoofdpijnklachten krijgt. Wel hebben drinkers van cafeïne-vrije koffie minder slaapproblemen.

Aan het Nijmeegse koffie-

onderzoek, dat mede werd gefinancierd door de Hartstichting, deden 45 vrijwilligers mee. Elke deelnemer dronk zes weken gewone en zes weken cafeïne-vrije koffie. Tijdens de koffie-

proef wisten de proefpersonen niet wat voor koffie zij kregen.

De onderzoekers pleiten ondanks de geringe bloeddrukdaling, toch voor een massale overstap naar cafeïne-vrije koffie. Het aantal hart- en vaatziekten die veroorzaakt worden door een te hoge bloeddruk, zal dan toch iets minder worden. Gemiddeld worden in Nederland per persoon vijf koppen koffie per dag gedronken, waarmee ons land de vijfde positie op de wereldranglijst inneemt.

Sofia rekent genadeloos af met bewind-Zjivkov Bulgarije richt zich op economische problemen

SOFIA - Het Bulgaarse parlement heeft gisterochtend, nadat de vervanging van partijleider Todor Zjivkov was voltooid met zijn ontslag als president van het land, ingestemd met de nieuw gevormde Bulgaarse regering. De door de nieuwe partijleider Petar Mladenov benoemde ministersploeg zal zich vooral richten op de economische problemen.

Met de diepgaande omvorming van de Bulgaarse regering is de vervanging van het als dogmatisch geldende bewind in staat en partij onder Zjivkov voltooid. De Bulgaarse premier Georgi Atanassov noemde de omvorming van het kabinet gistermorgen in het parlement noodzakelijk om de sanering en hervormingen door te voeren in de kwakkelende economie. Nu Petar Mladenov, die tot dusver minister van Buitenlandse Zaken was, is benoemd tot staats- en partijleider, werd de carrière diplomaat Boiko Dimitrov benoemd als zijn opvolger.

Zwaartepunt

De oud-minister van economie en planning, Stojan Ovtcharov, werd vervangen en zijn departement wordt opgedeeld in drie nieuwe ministeries: van economie en planning, van financiën en van binnenlandse handel. Dit gevoegd bij de vorming van een ministerie van technologie en van milieubescherming geeft aan dat daar het zwaartepunt van het beleid zal liggen. De Balkanstaat wil het staats-subsidiestelsel voor ondernemingen inperken en zijn naar schatting 19 miljard gulden hoge buitenlandse schuld vermindern.

De regering in Sofia wil de staat van de technologie brengen op internationaal niveau. Ook de betere verzorging van de bevolking met con-

vereniging Veluwezoom en 34 huurders in het dorp Rheden. Die waren het niet eens met een huurverhoging in verband met een tien jaar geleden uitgevoerde renovatie.

Het conflict spitte zich toe op de vraag of de kale huurprijs definitief dan wel voorlopig was. De kantonrechter oordeelde 'voorlopig'. Hierdoor is jurisprudentie ontstaan, waardoor huurders in staat zijn voortaan huurverhogingen aan te vechten.

● Applaus van de afgevaardigden voor Petar Mladenov, nadat hij gisteren was gekozen tot nieuwe partijleider en president van Bulgarije.

sumentengoederen staat op het programma. Met de stichting van een ministerie van milieu wordt tegemoet gekomen aan een van de belangrijkste oppositiegroeperingen, Ecoglasnost.

Praalzucht

Tijdens het parlementaire debat kwam het tot een genadeloze afrekening met het bewind van Zjivkov. De partijleider werden een persoonlijkheidscultus, praalzucht en een klik-economie verweten. Hij zou alle instellingen in het land permanent hebben gereorganiseerd en zo aan de verwarring in het land hebben bijgedragen.

Het Bulgaarse parlement zette gisteren een belangrijke stap op weg naar vrijheid van meningsuiting. Het stemde voor het afschaffen van artikel 273 van het wetboek van strafrecht, waarin 'anti-regerings-propaganda' werd verboden, en dat vaak werd gebruikt om oppositiele meningen te onderdrukken. Oppositiegroeperingen hebben voor vandaag een demonstratie georganiseerd. Het zou de eerste vrije betoging in Bulgarije zijn sinds de Tweede Wereldoorlog.

Waanemers: zeker duizend doden bij gerechten

EG vraagt El Salvador burgers te ontzien

DEN HAAG - De EG-landen hebben in een gemeenschappelijke verklaring de strijdende partijen in El Salvador gevraagd de burgerbevolking te sparen en onderhandelingen over een politieke regeling van hun geschillen te hervatten. Het verzet beschuldigt het regeringsleger van het bombarderen en vanuit de lucht beschieten van de volkswijken rondom het centrum, volgens de autoriteiten gebruikt de verzetsbeweging de burgerbevolking als 'schild'.

Het Farabundo Marti Nationale Bevrijdingsfront (FMLN) heeft enkele weken geleden de onderhandelingen met het Cristiani-bewind opgeschort, nadat in de hoofdstad San Salvador bloedige bomaanslagen waren gepleegd op de kantoren van een vakbond en mensenrechtenorganisaties, onder andere van familieleden van gearresteerde en verdwenen personen.

Moorden

Nederland wil dat de regering van El Salvador de daders van de moord op zes priesters, hun huishoudster en haar dochter opspoorde en bestraft. Het verzoek, zo heeft de woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag desgevraagd meegedeeld, is

via de gebruikelijke diplomatieke kanalen overgebracht.

Bij de zware en bloedige gevechten tussen het Salvadoraanse regeringsleger en het Bevrijdingsfront Farabundo Marti (FMLN), die gisteren onverminderd doorgingen, zijn volgens waarnemers sinds het week-einde zeker 1.000 mensen omgekomen. Onder de slachtoffers bevindt zich ook de Britse journalist David Blundy van de Sunday Correspondent. Het FMLN heeft de Verenigde Staten ervan beschuldigd direct bij de strijd betrokken te zijn, daar de legervliegtuigen die de dichtbevolkte wijken van de hoofdstad bombardeerden deels gevolgen zouden worden door Amerikaanse piloten.

● Zie ook pagina 7

Minder geld voor nieuw beleid dan aangenomen

PvdA: erfenis Ruding onaangename verrassing

DEN HAAG - De Partij van de Arbeid is onaangenaam verrast door de erfenis van het vorige kabinet. De erfenis blijkt minder rooskleurig dan ex-minister Ruding van Financiën op Prinsjesdag heeft aangekondigd en waarmee bij de opstelling van het regeerakkoord rekening werd gehouden.

Dat is de reactie van financieel woordvoerder Melkert van de PvdA-fractie op de zogenaamde Startbrief van minister Kok (Financiën). Uit de brief blijkt dat er in 1990 minder geld is voor nieuw be-

leid, dan tot voor kort werd aangenomen. Volgens Melkert doet de bijstelling van de beleidsvoorname niets af aan de in het regeerakkoord afgesproken ruimte voor nieuw beleid, maar leidt het wel tot een vertraagde uitvoering van sommige gemaakte afspraken.

Soms is er sprake van het stellen van nieuwe prioriteiten. De PvdA-fractie zal zich - aldus Melkert - voor het debat over de regeringsverklaring beraden over de vraag of het kabinet hierbij steeds de juiste keuze heeft gemaakt.

Tevreden is de PvdA-woordvoerder over het extra geld dat het kabinet beschikbaar stelt voor verbetering van de arbeidsvoorwaarden van ambtenaren en trendvolgers. Dat kan volgens hem een belangrijke bijdrage leveren aan de totstandkoming van een sociaal akkoord.

De CDA-fractie had vrijdag geen behoefte te reageren op de Startbrief van Kok. De fractie wil evenals VVD en D66 wachten op het debat over de regeringsverklaring in de week van 27 november.

Credo

'Het volk zal iedereen opzij schuiven, die de vroegere verhoudingen wil herstellen'. In dit besef van de Oostduitse premier Hans Modrow, gisteren voor de Volkskamer in Oost-Berlijn uitgesproken, weerspiegelt zich eens te meer de spectaculaire realiteit van het moment in de DDR. Het mos-

saal in verzet gekomen volk dicteert welbeschouwd de hele gang van zaken in de republiek.

Met de algehele, daadwerkelijke sloop van de gehate Muur in het verschiep, heeft Modrow op onbarmhartige wijze afgerekend met het stelletje oude stalinisten en hun talende beleid gedurende enkele tientallen jaren onvoldoende aan de kaak gesteld. De wellicht belangrijkste passage in het credo van Modrow is de 'morele beginselverklaring' van het nieuwe bewind. Begrippen als openheid, eerlijkheid, gelijkheid voor de wet en dergelijke worden breed uitgemeten en de omvorming van de gehate Staatssicherheidsdienst in een nationale veiligheidsdienst moet ontzeggelijk gezien worden als een van de maatregelen om het vertrouwen van de zwaar beproefde bevolking te (her)winnen.

Er komen vrije, democratische verkiezingen, misschien niet snel genoeg naar de zin van het volk, maar ze zijn in aantocht. Het economische restauratieproces krijgt uiteraard absolute voorrang, waarbij de DDR als 'socialistische soevereine staat' het oog zowel op de Sovjetunie als op het kapitalistische Westen gericht houdt, en de actieradius van de SED als de tot dusver enige machtsfactor in het land wordt verkleind.

Dat het nieuwe bewind in de DDR elke gedachte aan een Duitse hereniging van zich afzet, mag geen verwondering wekken, Modrows verzekering dat de DDR loyaal lid van het Warschaupact blijft, al evenmin. Want het kan natuurlijk nooit de bedoeling zijn dat Oostduitse perestrojka tot destabilisering in Europa leidt.

F.S.

Gorbatsjov naar paus

VATICANSTAD - Paus Johannes Paulus II zal op 1 december in het Vaticaan een ontmoeting hebben met Sovjet-president Michael Gorbatsjov, aldus is gisteren door het Vaticaan bekend gemaakt. Het bezoek van de Sovjet-leider, in het kader van zijn driedaagse aanwezigheid in Italië, voorafgaand aan de scheepstop met de Amerikaanse president Bush, werd aangekondigd als een 'staatsbezoek' ten teken dat het Vaticaan er groot belang aan hecht.

punt uit

● Premie

Een akkerbouwer die met zijn bedrijf wil stoppen kan, onder bepaalde voorwaarden, een maximale premie van 95.000 gulden krijgen. De premie is onderdeel van een regeling om de beëindiging van akkerbouwbedrijven met weinig perspectief te stimuleren.

● Uitgezet

Drie inzittenden van het tweemotorig vliegtuigje, dat dinsdagavond op Aruba in beslag is genomen, zijn Aruba uitgezet. Het betreft Albert de Lange, verslaggever van het Parool, Frits Hirschland, woordvoerder van Ronnie Brunswijk van het Surinaamse Junglecom-mando, en een Amerikaan van Cubaanse afkomst, die verklaarde expert te zijn op het gebied van springstoffen. In het vliegtuigje waren enkele wapens en kogels gevonden.

● Stress

Jeugdhulpverleners raken steeds sneller uitgeput als gevolg van de hoge werkdruk en de slechte werkomstandigheden. Dit blijkt uit een onderzoek van de Katholieke Universiteit Nijmegen onder twintig jeugdhulpverleners.

(ADVERTENTIE)

ELS VAN LIMBURG

Wij Limburgers zijn eigenlijk een bevoorrecht volkje. We zitten midden in Europa. We hebben 't prachtigste natuurschoon van heel Nederland. De Maas, Venlo en Maastricht en al het moois wat daartussen ligt. We hebben schutterijen, Carnaval, onze eigen asperges en grote culinaire tradities. Wij hebben onze Bourgondische instelling, waarom velen ons benijden. En we hebben ons eigen Elske, dat wij hier zo graag drinken. Elske, dat perfecte aperitief, dat sublieme digestief, die opperste, weldadige kruidenborrel. Daarom hebben wij Limburgers altijd een fles Elske in de ijskast. Altijd. Want zonder Elske is Limburg nergens.....

'n Ijskoude Elske, puur, on the rocks, met 'n klonkje, met jus d'orange en als sluitstuk: 'n verrukkelijke Limburgse koffie. ons eigen Elske.....

Pleidooi voor invoering Amerikaans systeem van 'pool'-verslaggeving

Koningin teleurgesteld over aandacht in pers

door drs m.l. snijders

WASSENAR - Koningin Beatrix is nogal teleurgesteld over de manier waarop de Nederlandse pers aandacht besteedt aan haar activiteiten in eigen land en het buitenland, alsmede aan bezoeken van andere staatshoofden aan Nederland. Daaraan gaf zij deze week uiting in een gesprek met een groep leden van het Nederlands Genootschap van Hoofddirecteuren, onder wie de hoofdredacteur van het Limburgs Dagblad, op een bijeenkomst in het Wassenaarse hotel Kasteel de Wittenburg.

De koningin, vergezeld van prins Claus, liet zich soms ironisch, soms ernstig uit over de frustratie die zij dikwijls ervaart als de pers onverschillig blijft voor zaken waaraan zij zich wijdt omdat ze meent dat het de moeite waard is de publieke aandacht erop te vestigen. Soms lijkt het, naar haar zeggen, wel, alsof juist omdat het koninklijk paar ergens heen gaat, er in de pers niet over wordt geschreven. Dan wordt volstaan met een foto en onderschrift, terwijl niets wordt verteld over het belangrijke werk dat de mensen bij wie ze op bezoek ging, doen. Als voorbeeld noemde ze de knappe constructies die zijn aangebracht in de viaducten van het Prins Clausplein op de weg van Utrecht naar Den Haag waardoor verzakkingen worden opgevangen. Een van de aanwezigen zei daarop dat de koningin bij deze gelegenheden „met zichzelf concurreert”, omdat haar aanwezigheid meer aandacht trekt dan het bezochte object.

Tegenspraak

De koningin hekelde de tegenspraak die vorig jaar naar haar mening door de pers is geconstrueerd tussen de zinsneden over milieuaangelegenheden in de Troonrede en wat zij daarover later in haar Kersttoespraak had gezegd. In beide passages stond hetzelfde, maar dan in omgekeerde volgorde.

De koningin onthulde, dat de Kersttoespraak altijd door de minister-president wordt gelezen, zodat van een „op de vingers tikken” van de premier geen sprake kon zijn. Een simpel telefoontje naar de Rijksvoorlichtingsdienst zou een duidelijk antwoord hebben opgeleverd, aldus de vorstin.

Het gesprek van de koningin en prins Claus met de helft van de Nederlandse hoofddirecteuren - met de andere helft zal begin volgende jaar een dergelijke ontmoeting plaatshebben - werd ingeleid door uiteenzettingen over de managersrol van de hoofdredacteur, zijn dagelijkse werkwijze en de contacten van de kranten met het koninklijk huis.

Wat dat laatste onderwerp betreft, werd gezegd dat het voor de verslaggeving van koninklijke bezoeken, zowel in binnen- als buitenland, niet voldoende is als verslaggevers tevoren op schrift alle informatie ontvangen, maar dat ze ook in de gelegenheid moeten zijn persoonlijk waar te nemen op welke wijze de koning wordt voorgelicht en wat mensen die zij ontmoet, met haar bespreken.

In dat kader werd ook ingegaan op een eerder door de koningin geopperd bezwaar dat bij sommige ontmoetingen de sfeer daarvan zou worden verstoord door de aanwezigheid van een klein legerij verslaggevers.

Daarvoor werd het zogenaamde 'pooling'-systeem geadviseerd, een stelsel dat ook voor fotograferen wordt toegepast. Bij toerbeurt wordt dan een beperkt aantal verslaggevers toegelaten tot de gebeurtenissen of onderdelen daarvan, waarbij de aanwezige journalisten de verplichting op zich nemen hun collega's naderhand te informeren, een methode die met name in de VS veelvuldig wordt toegepast.

De koningin bracht daar tegenin dat dit alleen mogelijk is indien een vertrouwensrelatie bestaat tot de betrokken verslaggevers. Maar zij beseft wel dat geen selectie op basis van de kwaliteit van het medium of van de betrokken journalisten kan worden gemaakt.

Voor buitenlandse staatshoof-

den die Nederland bezoeken, ervaart de vorstin het nogal eens als gênant dat aan hun aanwezigheid geen enkele aandacht in de pers wordt besteed, terwijl opstanden of rampen in hun landen wel uitvoerig worden verslagen.

Een van de hoofddirecteuren bracht daar tegenin, dat het toevallige tijdstip van een koninklijk bezoek aan een ander land of van het bezoek van een ander staatshoofd hier, niet altijd samenvalt met de actualiteit en dat het nogal eens voorkomt dat over zo'n land in het kader van actuele gebeurtenissen niet lang tevoren grote artikelen zijn verschenen.

Communiqués

Koningin Beatrix keerde zich ook tegen de gewoonte van met name het ANP om communiqués, die altijd met grote nauwgezetheid zijn geformuleerd, in eigen woorden na te vertellen. Bij kabinetsformaties in het verleden zijn daardoor, naar zij zei,

herhaaldelijk verkeerde formuleringen naar kranten gezonden. Bij de jongste kabinetsformatie is dat aspect van de berichtgeving, tot haar opluchting, goed verlopen. Het gebruik van de Rijksvoorlichtingsdienst als alternatief voor deze communiqués vindt zij niet bevredigend, omdat zij het gevoel heeft dat de RVD door de kranten niet geheel wordt geloofd.

Naar aanleiding daarvan ontstond een discussie over het achterhouden door de RVD van de plaats aan de Cote d'Azur waar de koningin in de zomer van 1987 logeerde toen zij een aanval van meningitis kreeg in de villa van Freddie Heineken. Volgens de vorstin, prins Claus en de eveneens aanwezige directeur van de RVD, de heer Van der Voet, was bij die gelegenheid volledige openheid betracht, maar was de informatie over de lokatie waar de ziekte was geconstateerd niet relevant en bovendien van privé aard. Daarover bleef onenigheid tussen de gesprekspartners bestaan.

● Koningin Beatrix en prins Claus zouden niet zo'n grote bekendheid wensen als de leden van het koninklijk huis in Engeland.

Van de zijde van de hoofddirecteuren werd gesteld dat er een tegenstelling bestaat tussen de terughoudendheid die de koningin betracht bij het toelaten van journalisten tot activiteiten waarin zij een functie vervult, omdat het koninkschap in haar opvatting niet te familiair mag worden en het door haar uitgesproken verlangen naar wat zinvolle contacten.

Toen de vergelijking werd gemaakt met de uitvoerigheid waarmee in Engeland de pers en het volk worden ingelicht over het dagelijks programma van de leden van het koninklijk huis, wees de koningin op het verschil in traditie en cultuur tussen beide landen en zei ze dat zij een zo grote bekendheid met alles wat de leden van het koninklijk huis betreft, niet zou wensen. Bovendien wees zij op de beperkingen die haar staatsrechtelijke positie haar oplegt, waardoor van haar geen persoonlijke uitspraken over zaken van nationaal belang mogen worden verwacht.

Situatie dwingt partij tot herbezinning

De VVD wacht een moeilijke periode

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - In de luwte van de oppositie wacht de VVD een ongemakkelijke tijd, vol zelfbeklag, onzekerheid en twijfel aan vooral het eigen kunnen. De oppositie tegen het kabinet Lubbers/Kok wordt moeizaam, temeer daar ze samen met D66 gevoerd moet worden. De kabinetscrisis, de achtervolgende stembusnederlagen en de neerbuigende wijze waarop de liberalen door de andere partijen worden behandeld, dwingen tot herbezinning. Maar het ontbreekt aan de leiding en interne samenhang die voor een dergelijke koersbepaling nodig zijn.

De crisis van de VVD zit diep, alle manmoedige teksten van Joris Voorhoeve en partijvoorzitter Leen Ginjaar over genomen keerpunten ten spijt. De stuntelijke wijze waarop het kabinet-Lubbers dit voorjaar ten val werd gebracht was een symbool van dieper liggende problemen. In tegenstelling tot de vorige twee periodes (onder Den Uyl en Van Agt/Den Uyl) is van een kortstondig verblijf in de oppositie weinig heil te verwachten.

D66

Daar zijn twee redenen voor. De nieuwe oppositietool wordt op de eerste plaats bemoeilijkt door de verhouding tot D66. Het is op zich opmerkelijk dat tegenover de brede confessioneel-rode coalitie twee liberale partijen staan. D66 staat voor de opgaaf zich centrum-links te verzetten tegen een centrum-linkse koers, maar dat betekent dat er voor de VVD weinig anders resteert dan zich ter rechterzijde te profileren. Van die conservatieve reputatie probeert Voorhoeve de partij nu juist enigszins te bevrijden. Bijkomend probleem is dat de coalitie van CDA en PvdA stabiel oogt. De socialisten hebben hun polariserende strijdpunt tactieken afgezworen, en lieten opmerkelijk genoeg geen enkel groots hervormingsplan in het regeerakkoord opnemen.

Vanzelfsprekend kan het politieke klimaat plots verkillen. Vooral wanneer de coalitie voor grote financiële problemen komt te staan, kan er in de boezem van het kabinet verdeeldheid ontstaan. Maar de VVD kan zich de luxe niet permitteren te wachten op fouten van anderen. Zo wordt het verblijf in de oppositie als een lang verregend weekende, waarin men bij lauwe thee en een blikken trommel vol kaakjes de zonden van het verleden overdenkt en mijmert over een zonnige toekomst.

Manco's

Op een besloten bijeenkomst in Apeldoorn analyseerde het liberale partijkader zaterdag deze crisis van de partij. Voor het eerst gebeurde dat in een sfeer waar van verwijten en koppensnellerij. De partijtop maakte na afloop melding van tal van organisatorische ingrepen en kondigde inhoudelijke themaconferenties aan, waar de partijleider verduidelijkt zal worden. Het adagium voor de toekomst luidt: Vaardigheid, Visie en Discipline, hetgeen een rake typering van de manco's uit het verleden mag worden genoemd.

De herbezinning op de grondslagen van de ideologie is broodnodig, zolang voormalige bewindslieden als Smit-Kroes het liberalisme reduceren tot het autobezit ('het is het enige stukje vrijheid waarover zij beschikken' zegt ze deze week in een interview). De VVD baseert zich op dit moment vooral op een type verlicht conservatisme, waarin de roep om belastingverlaging en criminaliteitsbestrijding de bekende clichés zijn om de achterban te mobiliseren.

De partij heeft echter weinig te bieden wanneer het gaat om de thema's van de jaren negentig, als de Oost-West-relaties en het milieubeleid. Het aanhoudend en inmiddels dogmatisch gestuntel van Voorhoeve met het reiskostenforfait illustreert met de dag pijnlijker hoe de eerste zorgen van de VVD de portemonnee van de achterban betreffen.

'Voorzichtig met straffen werkloze'

Van onze correspondent

HAARLEM - Er moet voorzichtig worden omgesprongen met sancties tegen werkloze jongeren die werk weigeren. Dat zei drs R. van den Berg, directeur-generaal Arbeidsvoorziening van het ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid gistermorgen bij de opening van het nieuwe gebouw van het arbeidsbureau in Haarlem. Volgens Van den Berg zijn strengere straffen niet verdedigbaar als er onvoldoende werkgelegenheid is.

Van den Berg distantiëert zich met deze stellingname van uitspraken

fen. Toch is Voorhoeve de enige liberaal van voldoende intellectueel gehalte om die verdieping van de ideologie vorm te geven.

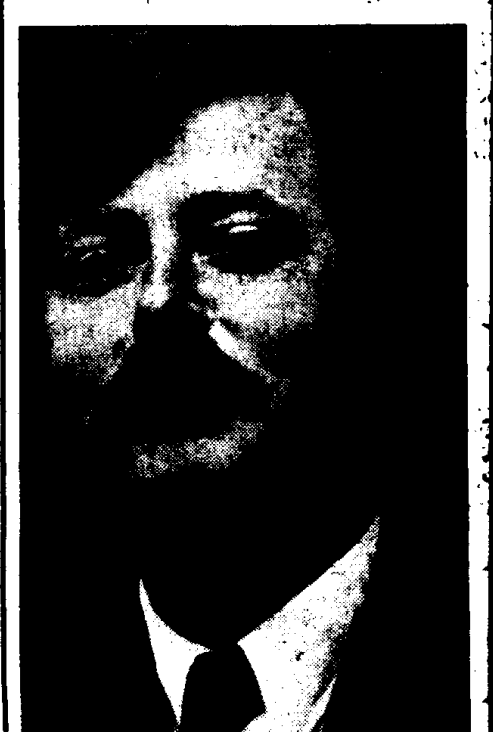
Kiezen

Het 'moderne, sociaal en ecologisch verantwoorde liberalisme' waarvan de komende jaren de contouren vastgesteld worden, moet de partij ook in een verhouding tot de andere politieke partijen brengen. In plaats van de positie exclusief ter rechterzijde van het CDA, wil de VVD een onafhankelijke positie tegenover CDA en PvdA kiezen. Het is een operatie die op termijn uitzicht moet bieden van de historische VVD-PvdA-coalitie.

Ten dele valt die discussie in de categorie oprispingen van een teleurgestelde partij. Al in 1987 riep Voorhoeve op tot een sociaal-liberalisme dat zich opstelde voor een coalitie met de PvdA. De VVD voltrok de breuk vervolgens ter rechterzijde, en de PvdA werd nog voor de verkiezingen in de ban gedaan.

Het is bovendien leerzaam eraan te herinneren dat de PvdA, ondergedompeld in een twaalf jaar durende periode van uitzichtloze oppositie, recentelijk oprise de mogelijkheden van een socia-

tisch-liberale coalitie serieus te bekijken. Eenmaal in de regering met het CDA aanband, nam

● JORIS VOORHOEVE:
...gemor...

partijvoorzitter Sint meteen weer afscheide van die flirt. De achterbannen van VVD en PvdA passen nu eenmaal niet bij elkaar, zei Sint bij het aantreden van Lubbers-III.

Gevaren

Vast staat in elk geval dat zo'n ingrijpende koerswijziging politieke behendigheid en leiderschap vereist. De conservatieve achterban moet immers behouden worden, of op z'n minst ingeruild worden voor nieuwe kiezers. Op de kiezersmarkt loeren de gevaren in de verhouding tot D66 en de rechtervleugel van het CDA. In de politieke praktijk zijn met name sociaal-economische compromissen tussen VVD en PvdA voor beide partijen onaantrekkelijk zolang het CDA haar centrumpositie op economisch terrein handhaaft.

Alom wordt betwijfeld of Voorhoeve in staat is de wending te voltrekken naar zo'n duitse FDP-achtige positie. De recente twisten over personen weerhouden de partij weliswaar van een nieuwe coup tegen de leider, echt tevreden over Joris is niemand. Het gemor houdt aan, als een veenbrand, ondergronds, tot er een alternatieve aanvoerder opstaat. Daarvoor circuleren de namen al, naast Wiegel die van Kammerling Hermans, en de oud-ministers Korthals Altes en Bolkestein.

Alleen wanneer Voorhoeve er in slaagt het partijkader mee te krijgen in zijn koersverandering mag hij het over vier jaar zelf aan de kiezers proberen te verkopen. In andere, aannemelijker, scenario's moet de VVD op zoek naar een nieuwe lijsttrekker.

peter de vries

OP ZOEK NAAR 'N BETERE ZIEKTEKOSTENVERZEKERING?

DE SPECIALIST GEEFT 10% REGIOKORTING.

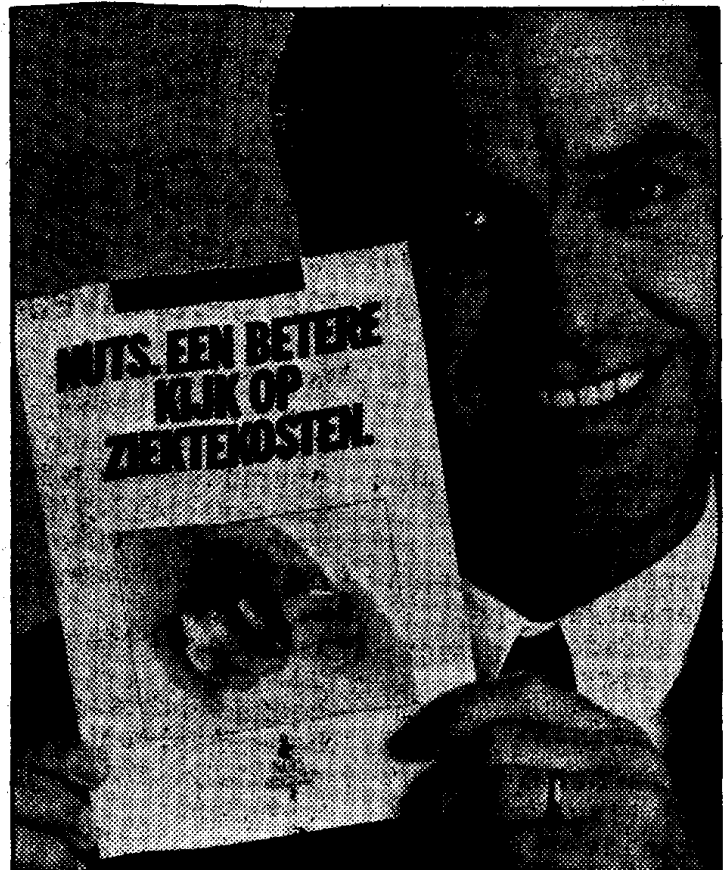
Nuts biedt u een goede verzekering voor een bescheiden premie (al vanaf f. 30,- per maand/p.p.). Dat kan doordat Nuts al 35 jaar specialist in ziektekosten is. Zonder winstoogmerk. Bij Nuts telt alleen uw belang.

Vandaar dat Nuts de Zeker Beter Polis nu nog aantrekkelijker voor u heeft gemaakt. Met interessante regiokortingen* voor het overgrote deel van Nederland en hogere vergoedingen voor alle verzekerden. Dus laat uw assurantieadviseur u vrijblijvend inlichten over de Zeker Beter Polis of vraag de Nuts brochure aan. Bellen kan ook: 070-310 04 58.

NUTS ZIEKTEKOSTENVERZEKERING. VERZEKEREN IS VOORUITZIEN.

Stadhoudersplantsoen 214, 2517 SK 's-Gravenhage.

* Nuts geeft 10% premiekorting als uw postcode begint met de cijfers 16 t/m 18, 43 t/m 66, 69 t/m 72 en 74 t/m 99. (Globaal: Zeeland, Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Oost-Gelderland, Limburg, Brabant en de kop van Noord-Holland).

VRAAG HET NUTS.

- ☐ Stuur mij kosteloos de brochure 'Nuts. Een betere kijk op ziektekosten' en een vrijblijvende offerte-op-maat.
- ☐ Tevens wil ik informatie over de Nuts Tandartskostenverzekering.

Naam _____ M/V
Adres _____
Postcode _____
Woonplaats _____
Telefoon _____
Leeftijd(en) man _____, vrouw _____
kind(eren) _____
Assurantie-adviseur: _____ LD-11

Stuur deze coupon in een envelop zonder postzegel naar: Nuts Ziektekostenverzekering, Antwoordnummer 1053, 2500 XB 's-Gravenhage.

m DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

MEIJBURG & CO. BELASTINGADVISEURS HEERLEN

EEN CARRIERE ALS BELASTINGADVISEUR BIJ MEIJBURG & CO...

Meijburg & Co. is een belastingadviesbureau met 23 vestigingen in Nederland alsmede kantoren in Brussel en op Curacao. Daarnaast neemt Meijburg & Co. deel in het internationale netwerk van KPMG (belasting)-adviseurs. Meijburg viert dit jaar haar vijftigjarig bestaan en is sinds haar oprichting uitgegroeid tot een vooraanstaand bureau waar ca. 400 mensen werkzaam zijn. De adviseurs kunnen cliënten in elke sector op het gebied van de nationale en internationale belastingwetgeving van dienst zijn.

Voor onze vestiging te Heerlen zoeken wij:

ERVAREN MEDEWERKERS AANGIFTEPRAKTIJK M/V

In het bezit van het diploma Federatie, HEAO-BL of vergelijkbare opleiding bij de belastingdienst.

Bent u geïnteresseerd in deze functie in de belastingadviespraktijk, neemt u dan contact op met de heer mr. C.M. Bolhaar.

Meijburg & Co.
1e Straat van Best 10
5311 SK 's-Hertogenbosch
Tel.: (073) 130.667

Pellikaan bouwbedrijf bv

Pellikaan is een internationaal aannemingsbedrijf in de Sport- en Utiliteitsbouw. Voor de Duitse markt (Noord- en West-Europa) zoeken wij op korte termijn een

KALKULATOR / PROJECTMANAGER

Hij zal worden belast met de controle op kwaliteit en voortgang, en de inkoop van een of meerdere projecten.

- Vereisten voor deze functie zijn:
- MTS/HTS-niveau
  - Uitstekende kennis van de Duitse taal
  - Ervaringen met Duitse projecten
  - Leeftijd tot ca. 40 jaar

Indien u belangstelling heeft voor deze functie, zien wij graag uw schriftelijke sollicitatie uiterlijk maandag 27 november a.s. tegemoet.

PELLIKAAN BOUWBEDRIJF B.V., Postbus 554, 5980 AN TILBURG, tel. 013-630055

Machinaal verspaner

In de vestiging Maastricht met ongeveer 150 medewerkers is de functie vacant van machinaal verspaner (m/v).

De vestiging Maastricht heeft een draaiende gedraaide ondergrond. Forse investeringen hebben geleid tot de aanschaf van nieuwe machines met de modernste technieken.

De nieuw aan te stellen machinist werkt onder de bestaande. De stipperij is de afdeling in de ondergrond, welke verantwoordelijk is voor het onderhoud van alle wagens en gereedschappen.

- Functie-inhoud:
- alle voorkomende draai- en afwijkingen
  - meten van wagen door middel van
  - kwaliteitsmetingen
  - 2 ploegenwerk

- Functie-eisen:
- MBO-niveau (werkvoorbereiding)
  - afsluitend examen CHC draaien
  - ervaring met verspanerwerkzaamheden
  - 3-jarig
  - bezit van rijbewijs
  - zelfstandig kunnen werken

Wij bieden u een goed salaris en goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden. Tot de selectieprocedure behoort een medisch onderzoek.

Voor nadere informatie kan men zich wenden tot de heer L.J.J. Meuris, Chef Technische Dienst van VBF Bulten BV te Maastricht (043 - 680808).

Sollicitatie: Schriftelijke sollicitaties met uitvoerige inlichtingen over persoon, opleiding en ervaring binnen 10 dagen te richten ter attentie van dhr. R.M.J. Kuller, Chief Personeelszaken.

VBF Bulten BV
Postbus 80
6200 AB MAASTRICHT

VBF BUZEN

Installatiebedrijf Roderland B.V., gevestigd te Kerkrade, behoort met ca. 250 medewerkers tot de middelgrote installatiebedrijven in Nederland op het gebied van centrale verwarmings-, luchtbehandelings-, sprinkler- en industriële installaties, sanitaire- en energietechniek, staalkonstrukties en 24-uurs service.

Het dienstenpakket omvat het gehele gebied van ontwerp, uitvoering en onderhoud van installaties.

Voor onze sector Service en Onderhoud bestaat als gevolg van sterke groei plaatsingsmogelijkheid voor een

PROJECTLEIDER CV/AG/SAN.

- Functie-inhoud:
- leidinggeven aan de uitvoering van installatieprojecten t.b.v. de service-organisatie
  - draagt de eerste verantwoordelijkheid voor de voorbereiding van kleinschalige projecten
  - coördineert de werkzaamheden t.b.v. de kostenbewaking en facturatie van deze projecten
  - ondersteunen van het sectorhoofd t.b.v. commerciële activiteiten

- Functie-eisen:
- MTS-werktuigbouwkunde met gevolgd aanvullende MIT-cursussen.
  - Tenminste 5 jaar ervaring in een leidinggevende functie in de installatiebranche.
  - Kwaliteiten m.b.t. technische en commercieel inzicht, inventiviteit, contactuele vaardigheid.
  - Leeftijd 30 tot 40 jaar.
  - Kennis en affiniteit met automatisering betekent een plus.

Geïnteresseerden verzocht wij binnen 2 weken een sollicitatiebrief met persoonlijke en zakelijke gegevens te richten aan:

Installatiebedrijf Roderland B.V.

Postbus 530
6460 AM Kerkrade
T.a.v. sectorhoofd de heer F.P.J. Amkreutz
Tel. 045-436363

Vinamul

VINAMUL BV is een onderdeel van de VINAMUL-GROEP, die zich toelegt op de ontwikkeling, fabricage en verkoop van hoogwaardige kunststofdispensers. Deze worden toegepast in de textiel-, lijn-, verf- en papierindustrie. De VINAMUL-GROEP heeft een aantal vestigingen in West-Europa.

VINAMUL BV maakt deel uit van de Nederlandse Unilever Bedrijven. Het bedrijf is gevestigd te Geleen. Aldaar bevinden zich een productieafdeling, een verkoopafdeling en een technische serviceafdeling. Vinamul Groep wordt een groot aantal afnemers binnen- en buitenland bediend.

Voor de ondersteuning van onze marketing- en verkoopactiviteiten zoeken wij op korte termijn een

MARKETING ASSISTANT M/V

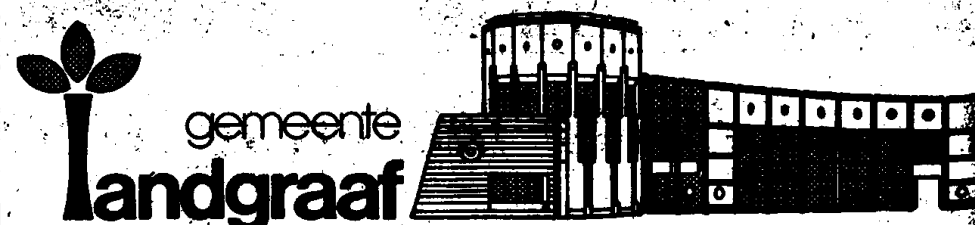
Gelet op de veelzijdigheid en de zwaarte van deze functie denken wij dat het opleidingsniveau HEAO-C noodzakelijk is voor een goede taakvervulling, met een goede kennis en vaardigheid op P.C.-gebied. Het internationale karakter van onze activiteiten vereist een goede beheersing van de Engelse en Duitse taal. Bovendien worden hoge eisen gesteld aan contactuele eigenschappen, noodzakelijk voor zowel de interne als externe communicatie.

Gelet op het jonge, enthousiaste team waarmee nu gewerkt wordt, gaat onze voorkeur uit naar kandidaten tussen de 25 en 35 jaar oud.

Als u interesse heeft, schrijft u dan naar:

VINAMUL BV, Postbus 250, 6190 AG Beek.

Voor nadere inlichtingen kunt u bellen naar de heer P. Aling, tel. 0490-89711.

De bestuurscommissie openbaar basisonderwijs Landgraaf vraagt per 1 juni 1990 voor de ingaande het schooljaar 1990-1991 van start gaande tweede openbare basisschool in de kern Schaasberg, een

DIRECTEUR (M/V)

De school zal gaan functioneren volgens het in de profielschets vastgelegde „open school model“.

- Van de te benoemen directeur wordt verwacht dat hij/zij:
- bereid en gemotiveerd is zich in te zetten voor het geven van onderwijs overeenkomstig de uitgangspunten van het openbaar onderwijs;
  - beschikt over organisatorische, leidinggevende en contactuele eigenschappen;
  - visie heeft op en vorm weet te geven aan moderne onderwijszichten ten aanzien van het onderwijs aan 4- tot 12-jarigen;
  - bereid is vóór datum ingetreding voorbereidend werk te verrichten.

Gezien het beleid van de bestuurscommissie, wordt vrouwen uitdrukkelijk verzocht te solliciteren. Bij gelijkwaardigheid genieten zij de voorkeur.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de sollicitatieprocedure.

Een exemplaar van de profielschets alsmede verdere inlichtingen zijn te verkrijgen bij de afdeling onderwijs en cultuur, tel. 045-328222 toestel 281 (dhr. H. Schroe). Sollicitaties dienen voor 1 december te worden gericht aan de bestuurscommissie openbaar basisonderwijs Landgraaf, postbus 31900, 6370 AA Landgraaf.

DE GEMEENTE LANDGROAF WIL MEER VROUWEN IN DIENST NEMEN. DAAROM WORDEN VOORAL ZIJ UITGENODIGD OM TE SOLLICITEREN.

Schunck is een winkelbedrijf met een warenhuis-vestiging te Heerlen en een damesmodezaak te Geleen.

Voor onze administratie-afdelingen te Heerlen zoeken wij een

CHEF BOEKHOUDING (m/v)

die rechtstreeks rapporteert onder de chef administratie, leiding geeft aan de financiële- en goederenadministratie (6 medewerkers).

Verder behoren tot zijn taakgebieden:

- Het (mee-)ontwikkelen van een optimale administratieve organisatie en interne controleprocedures.
- Het samenstellen van de financiële rapportage.
- Fiscale en verzekeringsaangelegenheden.
- Het beheersen van geautomatiseerde systemen.

Voor deze dynamische, uitdagende functie hebben wij het volgende profiel voor ogen:

- ☐ Opleiding: HEAO-BE/SPD.
- ☐ Leeftijd: 28 tot 35 jaar.
- ☐ Ruime administratieve ervaring; een duidelijke pre hebben degenen die een brede ervaring hebben opgedaan op het gebied van de financiële administratie binnen een (detail-)handelsonderneming.
- ☐ Stevige persoonlijkheid die vanuit een duidelijk eigen inbreng aan deze functie gestalte moet geven.
- ☐ Analytisch vermogen.
- ☐ Moet een motiverend werkklimaat kunnen creëren.

Voor nadere informatie kunt u telefonisch contact opnemen met de Chef Administratie, de heer H.M.M. Clevers, tel. nr. 045-711000.

Uw schriftelijke reactie kunt u zenden aan de afdeling Personeelszaken van A. Schunck B.V., Postbus 240, 6400 AE Heerlen.

Schunck
promenade heerlen

daar winkel je voor je plezier

Darley maakt zich op voor de jaren 90!

Onze opdrachtgever Darley B.V., gevestigd in Eysden ten zuiden van Maastricht, ontwikkelt, produceert en verhandelt meer dan 80 jaar machines voor de metaal-verwerkende industrie. De producten worden wereldwijd verkocht, voornamelijk via agents. De markt wordt vertegenwoordigd door een aantal agents die op hun beurt klanten voor lange tijd aan Darley overhandigen. Momenteel wordt het verkooppunt op kantoor en in plaats van de agents. De toekomst zal door een sterke groei gekenmerkt worden. Dit maakt de toekenning van de functie noodzakelijk. Met name de commerciële afdeling zal in de toekomst belangrijke activiteiten op het sales en marketing gebied behoeven te ontwikkelen. Hierin wordt de behoefte aan een ervaren m/v.

Darley bv

Internationaal commercieel manager die wereldwijd en in de eigen organisatie het hoogste commercieel niveau wil bereiken

De functie!

- U begint met het analyseren van de bestaande interne en externe commerciële activiteiten en de afstemming met de productie (planning).
- U onderhoudt internationale contacten met agents en klanten, hierbij ondersteund door een adequaat werkende binnendienst.
- U bent mede verantwoordelijk voor de resultaten die, mede op grond van het door u op te stellen marketing en sales plan, gehaald dienen te worden.
- U rapporteert direct aan de directie. Na gebleken geschiktheid wordt u de manager van de commerciële afdeling.

Darley verlangt:

- Een sterke marketing deskundige die zowel beleidsmatig kan, als ook operationeel wil werken.
- Een opleiding op HBO-niveau, commercieel en/of technisch.
- Internationale sales-marketing ervaring.
- Een goede beheersing van de moderne talen.
- Leeftijdsindicatie: 35-40 jaar en de bereidheid, indien van toepassing, om naar de omgeving van Maastricht te verhuizen.

Darley biedt:

- Een interessante functie in een middelgroot productiebedrijf met een sterke groei.

groep en tevens in Europa en daarbuiten. Darley is bekend om zijn kwaliteitsproducten, goede service en de persoonlijke aandacht voor de klanten. Voor deze functie staat een goede honorering met doorgroei mogelijkheden en een overaansluitend secundair arbeidsvoorwaardenpakket.

Is dit de uitdaging die u aandurf? Stuur dan uw sollicitatiebrief met c.v. onder vermelding van ref. nr. 23.7187 aan: Mercuri Urval B.V., Vrijthof 31, 6211 LE Maastricht.

Mercuri Urval

Associatie zou wellicht keurige tussenoplossing kunnen zijn

Toetreding DDR tot EG

geen eenvoudige zaak

Van onze correspondent

BRUSSEL - In Oostenrijk is men pijnlijk getroffen door de plotselinge euforie in de Europese Gemeenschap over toetreding tot Oost-Duitsland. Voorzitter Delors van de Europese Commissie zegt zelfs dat de DDR in de EG thuis behoort.

In Wenen herinnert men eraan dat Oostenrijk begin dit jaar al om toetreding tot de EG verzocht, toen de DDR nog als een bolwerk van stalinisme kon worden beschouwd. De Oostenrijkse aanvraag werd door 'Brussel' echter in de ijskast gelegd. Soortgelijke gevoelens zal men in Turkije hebben, dat al twee jaar geleden bij de EG solliciteerde. Beide landen vinden dat zij aan de voorwaarden voor het EG-lidmaatschap voldoen. Bij Oost-Duitsland is dat zeker op dit moment niet zo.

MARGARET THATCHER
...afkeer...

JACQUES DELORS
...Oostduitsers horen erin...

Veiligheidsbeleid is struikelblok

Zoiets zou ook met de zich democratiserende Oosteuropese landen kunnen gebeuren. Een volwaardig EG-lidmaatschap van Oost-Duitsland, Polen of Hongarije ligt niet voor de hand. Maar associatie is een keurige tussenoplossing. Of dat ook voor de DDR opgaat is de vraag. De positie van dat land wijkt wezenlijk af van die van de andere Oostbloklanden. Bij het opstellen van het Verdrag van Rome, waarbij in 1958 de EG werd opgericht, is in een speciaal protocol vastgelegd dat de handel tussen de beide Duitslanden moet worden gezien als 'binnenlandse' Duitse handel. Handelsrechtelijk wordt het grondgebied van de beide Duitslanden dus al als één gezien. Politiek is daarvan nog lang geen sprake. Uiteraard draait alles om de kwestie van de Duitse 'hereniging', of wellicht beter: 'vereniging'.

'De Duitse kwestie' is in de Brusselse wandelingen het onderwerp van gesprek geworden. Er heerst op zijn minst twijfel over de Duitse bedoelingen, ondanks de verzekeringen van Bonn dat het niets zonder of buiten de Europese Gemeenschap en de NAVO zal doen. Zou er op den duur een groot Duitsland ontstaan, dan is wat nu de DDR genoemd wordt vanzelf lid van de EG. Dan is immers geen sprake meer van een nieuw lid, maar van een 'grotere bestaand lid'. En meer nog dan nu: het machtigste EG-lid.

In alle andere gevallen zal de democratische, zelfstandige staat Oost-Duitsland aan dezelfde voorwaarden voor toetreding tot de EG moeten voldoen als bijvoorbeeld Oostenrijk of Turkije, en dat is niet een, twee, drie te realiseren. Een struikelblok is het veiligheidsbeleid. In de Europese Akte van 1985 is afgesproken dat de twaalf zij in het kader van de Europese Politieke Samenwerking (EPS), zoveel

mogelijk een gezamenlijk buitenlands beleid zullen voeren. Als het aan de Europese Commissie, en dan vooral aan Jacques Delors ligt, betreft dat ook het Europese veiligheidsbeleid.

Dat is ook een van de hoofdredenen waarom de toetredingsaanvraag van het neutrale Oostenrijk zo koeltjes is ontvangen. Dat geldt natuurlijk des te meer voor Polen, Hongarije en de DDR, zolang zij tot het Warschaupakt behoren. Hoewel met name Gorbatsjov voor opheffing van NAVO en Warschaupakt pleit, is het aannemelijk dat beide nog wel even zullen blijven bestaan.

Een ander argument om voorlopig niet verder te gaan dan associatie is de uiterst moeizame discussie over de omvorming van de EG tot een economische en monetaire unie (EMU). Daarover zijn de meningen in de EG nog lang niet uitgekristalliseerd.

Drempel

De Fransen willen voorkomen dat de gebeurtenissen in Oost-Europa de totstandkoming van die EMU vertragen. Daarom doen zij zo hun best om te zorgen dat de aandacht van de Bondsrepubliek voor de DDR niet ten koste van haar Europese gezindheid gaat. Volgens Parijs (en ook Den Haag) zal juist een economisch sterk Europa aantrekkingskracht op de ontluikende democratieën achter het afbrokkelen van de IJzeren Gordijn uitoefenen. Een sterk Europa is een garantie voor stabiliteit. Maar anderen vrezen dat de economische en monetaire unie van de EG nog meer een 'Fort Europa' zal maken, dan velen nu al denken. Zij vinden een pas op de plaats nodig, om de drempel voor kandidaten uit Oost-Europa niet te hoog te maken.

Vooraf in West-Duitsland hoort men die vrees. Dat leidt tot een merkwaardig monsterverbond met de

Britse premier Thatcher, die de ontwikkelingen in Oost-Europa ongegeneerd misbruikt om haar afkeer van de monetaire unie kracht bij te zetten. Toch is het geen irreële vrees. Elke nieuw lid is immers verplicht om de EG-regels zoals die bij toetreding bestaan te aanvaarden. Over wat de oude leden ooit overeenkwamen (het 'aquis communautaire') kan niet meer worden onderhandeld.

Wasdom

Dat betekent bijvoorbeeld dat kandidaat-leden BTW moeten invoeren. Dat zal de prijzen opdrijven. Ook houdt een tot volle wasdom gekomen EMU in dat 'Brussel' in grote mate het economisch en muntbeleid van de lidstaten bepaalt. Maar voor de EG zal toch van doorslaggevend betekenis zijn, wat met toetreding van vooral de DDR te winnen valt: stabiliteit in Europa, het einde van de verdeling van het continent en het wegvallen van militaire tegenstellingen.

Dat is niet gering. Toetreding van Oostenrijk of Turkije heeft voor de Europese eenwording heel wat minder betekenis. Toch zal de EG er op den duur niet aan ontkomen om ook de Westeuropese niet-EG-landen te omarmen. Nu al zijn de leden van de Europese Vrijhandels Associatie (Zweden, Noorwegen, IJsland, Finland, Zwitserland en Oostenrijk) samen de grootste handelspartner van de EG. Zij kunnen bij wat nu in Europa gebeurt niet buitenspel blijven.

Blokken

Tussen de EG en de EVA is al vrijwel sprake van vrij verkeer van goederen, diensten en veelal ook personen. Handelsbeperkingen zijn er niet. Er is daarom al gesuggereerd om de 'vrije' Oostblok-landen zich bij de EVA te laten aansluiten. In Parijs zal dat zeker besproken worden. Europa bestaat dan uit twee nauw samenwerkende handelsblokken. Dat lijkt verdacht veel op het 'Europese Huis' van Gorbatsjov. Een huis met twee grote kamers. En een schuifdeur daartussen. Voor een gelukkige Europese familie. Wie durft dat na deze week nog dagdromerij te noemen?

Der Brandenburger Torwart

Midden verliest ondanks massale steun

Geweld El Salvador bewijst ongelijk VS

WASHINGTON - Miljarden dollars hebben de Verenigde Staten de laatste jaren in El Salvador geïnvesteerd om de linkse guerrillastrijders uit te schakelen. De hevige gevechten die nu zijn losgebarsten, tonen dat het VS-beleid een fiasco is geworden. De pakweg 2,5 miljoen gulden per dag die de VS sinds begin jaren tachtig in El Salvador hebben gepompt, moesten het democratische midden steunen en het leger de middelen geven de rebellen te verslaan en algemene verkiezingen zeker te stellen.

Maar de verkiezingen van maart eindigden in een verpletterende nederlaag voor de gematigde christendemocraten, wier beheer van de scheepsladingen Amerikaans geld voornamelijk resulteerde in corruptie en nepotisme. De winst van de extreem-rechtse ARENA-partij bezegelde de mislukking van het VS-beleid om het politieke midden te steunen.

Dam

In 1981, toen ex-president Ronald Reagan gedecideerd verklaarde „een dam op te werpen tegen het communisme in Midden-Amerika“, had de burgeroorlog in El Salvador al 20.000 slachtoffers gemaakt. Sindsdien kwamen daar nog zo'n 50.000 doden bij, en de gevechten van de afgelopen drie dagen vormen een climax in de burgeroorlog die al tien jaar duurt.

De VS mogen dan sinds 1981 zo'n 7,5 miljard gulden voor El Salvador hebben uitgetrokken, dat neemt niet weg dat volgens militaire waarnemers het regeringsleger nog net zo machteloos staat tegenover de rebellen als in juli 1981, toen de VS verklaarden dat het leger „langzaam maar zeker de oorlog aan het winnen was“.

Overigens erkennen ook de troepen van het Farabundo Marti Bevrijdingsfront, FMLN, dat zij op 'hun beurt niet in staat zijn het regeringsleger te verslaan. Het jongste offensief van het verzet zou tot doel hebben de regering aan de onderhandelingsstafel te krijgen.

De Amerikaanse minister van Defensie, Richard Cheney, zei dat de aanvallen hem een wanhoopsoadaal leken van het verzet, dat op geen en-

kele steun vanuit de bevolking kon rekenen.

Beleid

In 1981 formuleerde de toenmalige Amerikaanse regering haar Midden-Amerika-beleid. Wat El Salvador betreft zouden de VS de regering helpen zich te verdedigen tegen een gewapende opstand, zou het land hulp krijgen bij de oplossing van structurele problemen door politieke verzoening en eerlijke verkiezingen en zou er een einde moeten komen aan de schendingen van de mensenrechten.

In feite is van dit lijstje alleen het streven naar verkiezingen gelukt. Er heeft in El Salvador inmiddels een reeks van verkiezingen plaatsgevonden, die allemaal met geweld gepaard gingen maar wel als vrij en eerlijk werden gekwalificeerd.

De enorme kloof tussen arm en rijk, die aan de burgeroorlog ten grondslag ligt, is volgens economen niet verkleind. Politieke verzoening wordt nog steeds geroeped door havikken die de voorkeur geven aan kogels boven kiesbiljetten. En wat de mensenrechten betreft heeft onlangs nog Amnesty International er op gewezen dat daarin geen vooruitgang is geboekt. Martelingen zijn aan de orde van de dag. De Amerikaanse politoloog Kenneth Sharpe, gespecialiseerd in de VS-diplomatie ten aanzien van Midden-Amerika, vindt dat de VS El Salvador 'een blanco cheque' geven om door te gaan met schendingen van de mensenrechten.

„Toen de regering Bush aantrad“, aldus Larry Birns, directeur van de progressieve Raad voor het Zuide-

lijk Halfmond in Washington, „had zij zich kunnen ontdoen van een mislukte beleidslijn. In plaats daarvan bevestigde zij dit beleid dat uitgaat van de veronderstelling dat de rebellen militair uitgeschakeld kunnen worden“.

(ADVERTENTIE)

Bougie
PERZISCHE TAPITEN

Oranje Nassaustraat 19, Heerlen, 045 - 713650

de nieuwe collectie PERZISCHE TAPITEN is binnen!

(ADVERTENTIE)

Klein in meters
GROOT in SERVICE
GROOTSTE collectie

contactlenzen-
brillenspecialzaak

JOOP
en
JIL SANDER
'n modieuze, draagbare collectie

P. HOPPENBROUWERS
EMMAPLEIN 11
HEERLEN, Tel. 711984
Met onze bekende garanties

Richting
Emmastaart
20 m voorbij
ABN-Bank

Opstellen grondwet is er niet makkelijker op geworden

Stammenverdeeldheid bepaalde uitkomst van verkiezingen Namibië

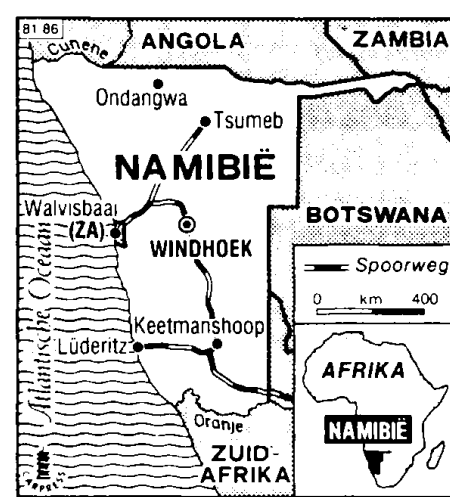
voorbeeldige weerspiegeling van de etnische verdeeldheid in Namibië. De winnende partij, SWAPO, dankte haar overwinning volledig aan de stemmen van de Ovambo's, de stam die altijd haar machtsbasis is geweest.

Het zelfde geldt voor de derde partij, het Verenigd Democratisch Front, dat zijn kiezers voornamelijk onder de Damara's vindt. Ook Abrahams taxatie van de DTA-steun klopte: de partij

sprokkelde haar stemmen bijeen over vrijwel het hele land, met uitzondering van Ovamboland, waar SWAPO met indrukwekkend machtsvertoon won.

Tegen deze achtergrond bezien, getuigen de uitspraken van de SWAPO-top dat zij een tweederde meerderheid zou behalen, van te veel optimisme. Een ruime, enkelvoudige meerderheid, meer heeft er nooit ingezet, en de campagnestrategen van SWAPO hebben dat waarschijnlijk ook wel geweten.

Maar een partij die door de Verenigde Naties is uitgeroepen tot de 'enige ware vertegenwoordigers van het Namibische volk' kan uit propaganda-oogpunt moeilijk met minder genoegen nemen. De consequentie is wel dat de uitslag de gemiddelde aanhanger moet zijn tegengevalen.

Over de rol die de onthullingen over SWAPO-straftakken in Angola en Zambia in het voor SWAPO teleurstellende resultaat hebben gespeeld, lopen de meningen in Windhoek uiteen. Sommige diplomaten menen dat het effect niet overschat moet worden. Dr Abrahams denkt dat het potentiële SWAPO-aanhan-

gers onder de stedelijke elite heeft afgeschrinkt. Andere Namibië-kenners denken dat het vooral heeft bijgedragen tot het opmerkelijke resultaat van de DTA. De DTA moet voorkomen dat de machtsbalans al te zeer in het voordeel van SWAPO uitlaat. De som van deze verklaringen zal de waarheid vermoedelijk zeer dicht benaderen.

Grondwet

De uitslag heeft het opstellen van een nieuwe grondwet er niet makkelijker op gemaakt. SWAPO zal gedwongen worden samen te werken met enkele kleinere partijen die in de grondwetgevende vergadering gekozen zijn. Dat zal bijna zeker leiden tot een langdurig en, naar te vrezen valt, vaak weinig verheffend gehakketak.

Maar het biedt SWAPO ook de kans om haar veelvuldig beleiden verzoeningsgezindheid in praktijk te brengen. De SWAPO-top, leider Sam Nujoma inbegrepen, heeft een en ander maal bezwoeren dat het opstellen van de grondwet geen eenzijdige SWA-

PO-aangelegenheid zou worden. Ook als SWAPO een tweederde meerderheid zou behalen, zouden de andere partijen een stem in het kapittel krijgen.

Met een dergelijke grootmoedigheid zou de partij de twijfels over haar democratische gezindheid voor een groot deel wegnemen. Het feit dat het buitenland deze houding royaal zal willen belonen, kan een extra stimulans zijn voor democratisch gedrag.

Pessimisten, zoals dr Abrahams, denken niettemin dat SWAPO zal aansturen op een eenpartijstaat. Volgens dit scenario zou de partij wachten tot de internationale belangstelling voor Namibië is geluwd om vervolgens de macht te monopoliseren. Dit is het patroon in vrijwel alle Afrikaanse staten geweest, zo beweren zij.

Optimisten menen dat SWAPO lering heeft getrokken uit de fiasco's van de eenpartijstaat en gunnen de partij een 'eerlijke kans'. De bevolking van Namibië kan voorlopig alleen maar hopen dat de pessimisten ongelijk krijgen.

WINDHOEK - Dr Kenny Abrahams geldt als een van de scherpzinnigste beschouwers van de Namibische politiek. Een week voor de verkiezingen maakte hij dit voormalige lid van SWAPO korte metten met alle koffiedikkijkende profeten die meenden dat ideologische en politieke factoren van doorslaggevende betekenis zouden zijn.

De eerste vrije verkiezingen in Namibië zouden, zo verzekerde hij, beheerst worden door de verhoudingen tussen de verschillende stammen in het land. De partijen zijn in de eerste plaats een spreekbuis van een stam en pas in de tweede plaats een politieke organisatie. Hij maakte een uitzondering voor de rechtse DTA, die op een wat meer gespreide aanhang zou kunnen rekenen.

De uitslag van de verkiezingen voor een grondwetgevende vergadering hebben hem volledig in het gelijk gesteld. Zij is een bijna

(ADVERTENTIE)

OPEN HUIS TOT 23 NOVEMBER NU MET VEEL TOPMERKEN

Wijnbergen Audio-Video Center
Limburgstraat 4, 6415 VJ Heerlen
Telefoon 045-72 05 60

Het begin is er.

Eerlijk is eerlijk. Ook bij ons moest beetje bij beetje het besef groeien dat het zo toch eigenlijk niet langer kon. De wie dan leeft, wie dan zorgt-mentaliteit die we ons met z'n allen hadden aangeleerd, is als het ware door de tijd achterhaald. Om het nog maar even niet te hebben over de manier waarop we met onszelf omgingen.

Nu staan ons milieu en onze gezondheid vandaag de dag hoog op het lijstje van bijvoorbeeld de media en de politiek. Dit betekent dat er gelukkig veel over gepraat wordt. Maar er moet minstens net zoveel nog aan gedaan worden.

Op het ministerie, maar ook bij u thuis. In de fabrieken, maar ook bij ons in de winkel. En dat brengt ons bij de reden van dit verhaal: de milieuvriendelijkere beslissingen die wij, van Albert Heijn, hebben genomen of gaan nemen.

Allereerst, en het meest in 't oog springende, is een nieuw symbool dat u steeds vaker in de winkel zult tegenkomen: ons vertrouwde AH-logo, maar dan nu in het groen, met daaraan ontsproten een nieuw blaadje.

Een symbool dat staat voor al onze huismerken die vriendelijker zijn voor mens, dier of milieu.

Onze spuitbussen zonder cfk's bijvoorbeeld. Of de cadmiumvrije kratjes van ons Brouwers Bier. Of onze milieuvriendelijker geteelde aardappels, die we als test in een groot aantal winkels verkopen.

En natuurlijk hopen we dat we daar in de toekomst nog heel veel andere produkten van ons en van anderen (een goed voorbeeld doet vaak goed volgen) naast kunnen zetten.

Want ook dat moeten we eerlijk toegeven: we willen wel, maar we kunnen niet in één keer alles veranderen. We praten immers, als 's lands grootste kruidenier, over gigantische hoeveelheden. Waar we bovendien voor afhankelijk zijn van leveranciers, die soms nog niet de tijd, de kans of de mogelijkheden hebben gehad om hun produkt te veranderen.

En ten derde: in veel gevallen zijn er domweg nog geen goede alternatieven op de markt.

Al helpen we wel mee om die te vinden, trouwens. Neem nou onze Hollandse komkommers. Die beschermen we niet meer met chemische

middelen, maar met behulp van de sluipwesp en de roofmijt. Dit zijn de natuurlijke vijanden van de schadelijke insecten die het op onze komkommers gemunt hebben. Toegegeven, het klinkt 'n beetje eng, maar 't werkt fantastisch.

Nog een 'natuurlijke' verandering: omstreden synthetische kleurstoffen komen er bij ons niet meer in. Soms kunnen we ze vervangen en soms niet.

Zo zijn onze vla en vanille-yoghurt nu geheel natuurlijk gekleurd, maar hebben we afscheid moeten nemen

van vier van onze zeven kookpuddingen.

We pakken natuurlijk niet alleen eetbare zaken aan. Zo hebben we nu ook toilet- en keukenpapier, om maar wat te noemen, dat minder wit is, omdat we 't speciaal laten maken uit kringlooppapier. Aan u de keus. En hebben we de eierdozen en alle schaaltjes waar we vleeswaren en kaas op verpakken cfk-vrij gemaakt.

Wat kost me dat, horen we u al denken? Meestal niets en soms ietsje meer, omdat er dan meer tijd en kosten aan een produkt besteed moeten worden.

Om een lang verhaal kort te maken: natuurlijk zijn wij de eerste om toe te geven dat dit slechts een begin is. Maar we komen er wel, al is het stap voor stap. Zeker als u ons helpt door mee te denken over wat er nog moet veranderen en u, niet te vergeten, ook thuis uw steentje bijdraagt. Waar het om gaat, is dat we allemaal een boodschap hebben aan de wereld waarin we leven. Daar begint alles mee.

Joop van Albert Heijn

Japan versoept regels overnemingen

Van onze redactie economie

TOKYO - De Japanse regering is van plan de mogelijkheden voor fusies en overnemingen te verruimen door de wetgeving op dat punt te versoepelen. De nieuwe regels worden waarschijnlijk in het voorjaar van kracht, zo hebben functionarissen van het Japanse ministerie van Financiën gisteren verklaard.

Protest tegen groen-logo van Albert Heijn

DEN HAAG - Vijf consumenten- en milieuorganisaties hebben protest aangetekend tegen het groen-logo dat Albert Heijn deze week heeft geïntroduceerd. Het groen-logo wordt gebruikt op huishoudproducten die volgens Albert Heijn vriendelijker zijn geworden voor mens, dier of milieu.

De organisaties stellen dat er is geen enkele duidelijkheid over de criteria waaraan deze producten in milieuplicht moeten voldoen. „Albert Heijn stelt zelf de criteria vast en er is geen onafhankelijke controle. Het wordt er voor de consument niet duidelijker op als verschillende producenten en bedrijven allerlei keurmerken en zegels gaan hanteren”, aldus de organisaties.

Bij het Albert Heijn groen-logo wordt volgens de organisaties maar naar één aspect van een product gekeken. Als voorbeeld noemen ze een spuitbus zonder CFK's, die een groenlogo zou kunnen krijgen. „Maar er wordt niet gekeken naar andere milieubelastende aspecten van een spuitbus, zoals de productie van dit product, de aanwezigheid van andere stoffen die schadelijk kunnen zijn voor het milieu en het afvalprobleem. De consument wordt daarmee op het verkeerde been gezet”.

beurs-overzicht

Kalm

AMSTERDAM - De Amsterdamse effectenbeurs is vrijdag langzaam op het weekende afgedoofd. Was de animo om iets te ondernemen de afgelopen dagen al niet groot, met twee vrije dagen in zicht vielen de beleggers al helemaal nauwelijks in beweging te krijgen.

De stemmingsindex verloor 0,3 punt op 179,5. De omzet in aandelen bleef met f 415 miljoen er beperkt. De totale handel op de beurs had een waarde van f 1194 miljoen. De obligatiemarkt gaf onder invloed van de aan de gang zijnde rentestijging lichte dalingen te zien.

Richting in de ontwikkeling van de aandelenkoersen viel ook niet echt onttrokken. De verschuivingen bleven meestal er klein. Bij de meest actieve aandelen was Wessanen relatief het zwakste. Er ging 2,5 procent van de koers af via een dalende van f 64,30 naar f 62,70. Pak-voet op de publieke van over bette vooruitzichten voor 1989 dan enkele maanden geleden het geval was. Er kwam f 1,70 op de koers op f 133,70.

Bij de internationals deed zich de grootste verschuiving voor bij Rogoovens, die 70 cent moest inleveren op f 81,20. Nedlloyd raakte een gulden kwijt op f 87,30. Bols trok f 1,30 aan naar f 172,50. Voor Océ van der Grinten werd aan het einde van de dag tegengegeef f 4 minder geboden op f 297.

Enkele op de markt profiteerden enkele papierfondsen van berichten, dat de prijzen van de grondstof cellulose over hun hoogtepunt heen zijn. Gelderse Papier steeg f 3,50 naar f 69 en Crown van Gelder f 4 naar f 96. De claims van het parallelmarktfonds Public Storage kwamen in de handel voor een stuiver. De koers van de bestaande stukken steeg met 30 cent naar f 13,30. De markt werd ook weer een nieuw beleggingsfonds rijker. Het was het VSB Mix Fund van de Verenigde Spaarbank, die werd geïntroduceerd op f 50.

Aalberts werd f 2 duurder op f 66 van Van Dorp, die als overnamerijp wordt beschouwd, f 1,80 op f 36,70. BAM en Volker Stevin was nog enige vraag. Hollandia Kloos was f 10 lager op f 490 omverkoopbaar. Ook voor Siro waren aanvankelijk weinig liefhebbers te vinden, maar er werd nog gehandeld op f 47, een gulden beneden het slot van donderdag. Macintosh zakte f 1,50 weg naar f 42,50.

Ook de optiebeurs gedroeg zich kalm. Een uitzondering vormden de index- en goudopties, waarin expiraties plaatsvonden. De totale omzet op de EOE kwam vrijdag op 41.000 contracten.

nen een overnemingsbod rond moet zijn verlengd van dertig tot zestig dagen, de periode die ook in Groot-Brittannië geldt. In de Verenigde Staten zijn er wat dit betreft geen restricties.

Zelf

Het ministerie wil een kandidaat-koper om meer mogelijkheden geven om de overnemingsprocedure zelf uit te voeren. Buitenlandse investeerders zullen daarvoor ook in de toekomst een agent in Japan moeten aanwijzen. Nu mag dat alleen een bank of een effectenhuys zijn, maar voortaan komen ook advocatenkantoren in aanmerking.

Op één punt wordt de wetgeving strenger. Op het ogenblik hoeft een potentiële overnemer zijn plannen met een bedrijf pas aan het ministerie te melden als hij een belang van tien procent heeft verworven. Die grens wordt verlaagd naar vijf procent, het percentage dat ook in de VS geldt voor een tenderbod. Hier toe is besloten omdat een belang dat groter is dan vijf procent invloed kan hebben op de aandelenkoers en de managementstructuur van het betreffende bedrijf, aldus de Japanse regeringsfunctionarissen.

Stimulans

Het ministerie van Financiën verwacht dat de nieuwe regels een stimulans zullen zijn voor overnemingsactiviteiten in Japan. „Het is noodzakelijk het idee uit de wereld te helpen dat de Japanse markt gesloten is”, aldus een functionaris. Op een belangrijk punt dat door velen wordt gezien als belemmering voor overnemingen in Japan zal het ministerie echter geen initiatieven nemen. Dat betreft de gewoonte van Japanse bedrijven om grote deelnemingen in elkaar te nemen.

Volgens een functionaris van het ministerie van Financiën neemt het ministerie een „neutraal” standpunt in inzake de vraag of het nemen van wederzijdse belangen goed voor de markt is. Veel deskundigen zijn van mening dat dit systeem leidt tot hogere aandelenprijzen doordat veel aandelen buiten de circulatie blijven en er dus een kleiner aanbod is. Volgens het ministerie is dit echter nooit bewezen. Financiële experts houden er overigens rekening mee dat de nieuwe overnemingsregels het „cross shareholding”-systeem uiteindelijk zullen ondermijnen.

IBM over de schreef

NEW YORK - De Amerikaanse regering heeft donderdag bekendgemaakt dat het computerconcern IBM aan de overheid gebruikte apparatuur als nieuw heeft verkocht en bovendien tien onrecht van producten heeft aangegeven dat zij in de Verenigde Staten waren gemaakt. Volgens IBM gaat het om „kleine problemen” en was er geen opzet in het spel. Het concern zegt de overtredingen zelf te hebben gemeld en te hebben meegewerkt aan het onderzoek daarnaar. De regering is 1,5 miljoen dollar aangeboden om de zaak te schikken.

Uitstervend ambacht

● Ivoorsnijder Wong Cheong Lam bezigt met de poten van een ivoren olifant. Hij is een van de 1200 ivoorsnijders in Hongkong die als het goed is hun baan verliezen door het internationaal verbod op de handel in ivoor.

(ADVERTENTIE)

PLUIM VOOR UW AUTO.

De nieuwe Carvox autotelefoons van PTT Telecom. Draagbaar en inbouw. Veel faciliteiten standaard waaronder hands-free. Verkrijgbaar bij onderstaand adres.

CARVOX VAN PTT TELECOM. DE BESTE TELEFOON OP VIER WIELEN.

v.a. 90,- p.m.
Autronic B.V.
04492-3888

Merrill Lynch weert effecten uit Zuid-Afrika

NEW YORK - Merrill Lynch and Co, het grootste effectenkantoor van de Verenigde Staten, zal niet langer beleggingsadviezen verstrekken ten aanzien van Zuid-Afrikaanse bedrijven en zal zich terugtrekken uit de handel in aandelen van ondernemingen uit dat land. Het onderzoek betreffende Zuid-Afrika wordt met onmiddellijke ingang gestaakt en de handel in aandelen vindt per 1 december niet meer plaats, zo heeft Merrill Lynch bekendgemaakt. Het beleid van Merrill Lynch om geen zaken te doen in Zuid-Afrika en daar geen onroerend goed te bezitten of te behouden wordt door de nieuwe maatregelen verbreed. De maatregelen gaan verder dan door de Amerikaanse wet wordt geëist. Merrill Lynch maakte wel de kanttekening dat bij het volgen van de markt voor goud en andere edele metalen de productietrends in Zuidafrika niet kunnen worden genegeerd.

beurs en valuta

Goud en zilver

AMSTERDAM - Voorlopige noteringen goud en zilver op 17-11-1989 om 14.00 uur bij de fa. Drifhout, alles in kg.
Goud: onbewerkt / 26.050/- 26.550/-
vorige / 25.800/- 26.300/- beverkt verkoop / 28.150/- vorige / 27.900/- laten.
Zilver: onbewerkt / 340/- 410/-
vorige / 330/- 400/- beverkt verkoop / 450/-
laten, vorige / 440/- laten.

Advieskoersen

amerik. dollar	2.01	2.13
austr. dollar	1.56	1.68
belg. frank (100)	5.21	5.51
canad. dollar	1.71	1.82
deense kroon (100)	27.55	30.05
duitse mark (100)	110.40	114.40
engelse pond	3.14	3.39
franse frank (100)	31.60	34.34
griekse dr. (100)	1.12	1.32
ital. lire (10.000)	2.80	3.08
ital. lire (10.000)	14.40	16.10
jap. yen (10.000)	140.00	140.00
joeg. dinar (100)	0.0005	0.0004
noorse kroon (100)	28.60	31.10
oostschill. (100)	15.70	16.25
port. escudo (100)	1.23	1.41
spaanse pes. (100)	1.58	1.84
turkse pond (100)	0.060	0.100
zweeds kr. (100)	30.85	33.35
zwits. fr. (100)	124.50	129.00

Wisselmarkt Amsterdam

amerik. dollar	2.07675-2.07925
antill. gulden	1.1470-1.1770
austr. dollar	1.6235-1.6335
belg. frank (100)	5.3745-5.3795
canad. dollar	1.77825-1.78075
deense kroon (100)	29.015-29.065
duitse mark (100)	112.835-112.885
engelse pond	3.2695-3.2745
franse frank (100)	33.155-33.205
griekse dr. (100)	1.2085-1.3085
hongk. dollar (100)	26.4975-26.7475
joeg. dinar (100)	2.9890-2.9940
ital. lire (10.000)	15.310-15.360
jap. yen (10.000)	144.11-144.21
noorse kroon (100)	1.2210-1.2310
oostschill. sch. (100)	16.0210-16.0310
saudi r. ryal (100)	55.3300-55.5800
spaanse pes. (100)	1.7470-1.7570
surin. gulden	1.1455-1.1855
zweeds kr. (100)	32.200-32.250
zwits. frank (100)	127.345-127.395
e.c.u.	2.3080-2.3130

INDEX Amsterdam ANP/CBS

CBS-Koersindex (1983=100)		
algemeen	192.50	193.40
id excl. kon. olie	188.10	189.00
internationals	195.00	196.50
lokale ondernem.	191.50	191.60
id financieel	141.60	142.20
id niet-financ.	241.00	240.70
CBS-Beleggingsindex (1983=100)		
algemeen	251.70	251.90
id excl. kon. olie	234.70	234.60
internationals	264.60	265.00
lokale ondernem.	236.90	236.90
id financieel	184.70	185.30
id niet-financ.	288.10	287.60
Stemmingsindex (1987=100)		
algemeen	179.80	179.50
internationals	186.60	186.40
lokaal	178.60	178.30
fin. instell.	148.50	148.90
alg. banken	140.30	141.10
verzekering	155.80	155.90
niet-financ.	188.40	187.90
industrie	181.10	180.60
transp. opsl.	211.30	210.30

(ADVERTENTIE)

AUTOCAD
Verkoop-opleiding
Detacherings-maatwerk

Cadac
Valkenburgerweg 223
6415 AT Heerlen
045-719191

beurs van amsterdam

Hoofdfondsen		v.k.	s.k.	84% NL 77-93	100.20	100.20	54% BNG 64-89	100.00	100.00	Holl. Kloos	502.00	480.00	Amro Neth.F.	76.00	75.70	Beth. Steel	16.60	16.30	Gen. Electric	115.00d	116.50	Gold.Pap.c	65.50	68.00
AEGON	105.20	104.80	84% NL 83-93	100.30	100.30	54% BNG 64-90	98.70	98.70	Hoop Eff.bk.	9.20	9.10	Amro Eur.F.	70.00	71.00	Boeing Comp.	56.00	56.20	Gen. Motors	89.50	89.00	Gouda.Vuuv.c	101.30	101.20	
Ahold	120.80	120.70	84% NL 84-94	100.10	100.10	54% BNG 65-90	98.00	98.00	Hunter D.r	5.20	5.20	Amro Obl.F.	154.50	154.50	Chevron Corp.	64.80	-	Gillette	96.00	97.00	Groenendijk	36.80	36.70	
Akzo	127.00	127.30	84% NL 85-95	100.65	100.45	44% BNG 62-93	93.20	93.20	ICA Holding	23.00	23.00	Amvibel	91.00	89.70	Chrysler	20.30	20.00	Goodyear	97.00	97.00	Gronmij.c	192.00	190.00	
A.B.N.	42.00	42.20	84% NL 86-95	99.85	99.80				IHC Caland	32.50	32.50	AsianTigersFd	61.50	61.10	Citicoep	29.70	30.20	Inco	58.60	59.00	HCA Holding	49.00	49.00	
Albireo	162.70	162.30	74% NL 85-95	99.85	99.70				Industry My	221.20	220.50	AsianSfFund	49.00	49.00	Colgate-Palm.	60.75	61.50	I.B.M.	200.00	198.00	Hes Beheer	217.00	217.00	
Amec	54.90	54.90	74% NL 77-97	100.50	100.50				Ing.Bur.Kondor	594.00	594.00	Bemco Austr.	61.00	61.00	Compt.Edmson	38.50	39.10	Int.Flavors	131.00	-	High.Devel.	14.30	-	
Amstel Bank	79.30	79.50	74% NL 82-93	99.90	99.60	54% A.L.R.85	114.00	114.00	Kas&S	47.80	47.80	Berendal	117.00	117.00	Control Data	17.50	17.50	ITT Corp.	119.00	-	Humburg cert.	3.80	3.80	
Bols	171.20	172.50	74% NL 82-93	99.90	99.20	Klein's Suik.	280.00	280.00	Kemper Holding	18.60	18.60	Bever Beleg.	26.50	26.50	Daiichi Yen	324.00	327.00	Kroger	27.00	27.00	Infobank	30.20	31.50	
Borsum W.	107.90	107.00	74% NL 85-90	99.20	99.20	54% Buhm73	120.00	-	Kiene's Suik.	1465.00	1465.00	BOGAMJL	117.70	117.50	Dow Chemical	93.20	92.50	Lockheed	91.00	91.00	Interview Eur.	8.70	8.71	
Buhrm.Tet.	64.30	64.70	74% NL 85-90	100.00	100.00	54% Cham 86	77.50	77.50	KBB	76.70	76.70	Buerdian	41.00	41.00	Dynalene	137.00	137.00	Merck & Co.	157.00	156.50	Inv. Mj.Ned.	58.00	58.70	
C.S.M.cert.	77.20	77.30	74% NL 88-99	99.70	99.70	7 HCS Techn.	121.80	120.50	Kon.Sphinx	121.00	121.30	CLN.Obl.Waardf.	100.10	100.10	Eastman Kodak	42.60	41.70	Minn. Min.	153.00	153.00	Kuehne+Heitz	46.70	46.80	
DAF	44.80	44.40	74% NL 84-00	99.80	99.60	84% NL 84-00	120.00	120.00	Koppelpoort H.	284.00	286.00	Delta Lloyd	43.10	43.10	Elders IXL	2.90	-	Pepsi Co.	125.50	127.00	LCI Comp.Gr.	71.00	73.70	
Danf. Petr.	123.60	123.90	74% NL 85-95	98.55	98.40	54% NL 85-95	86.00	86.00	Krasnapolsky	207.00	207.00	DP Am. Gr.F.	25.60	25.60	Eng.Hol.B.T.I.	45.75	45.50	Phil. Morris C.	83.00	84.00	Melle	315.00	317.00	
DSM	122.20	122.20	74% NL 85-95	98.55	98.40	54% NL 85-95	23.00	23.00	Landre & Gl.	57.80	57.80	EMF rentefonds	63.80	64.00	Eurocast(Zw.fir.)	172.00	-	Exxon Corp.	45.75	45.50	Nedscrucht	118.80	118.80	
Elsevier	74.00	73.50	74% NL 88-99	98.70	98.70	54% NL 88-99	431.00	431.00	Macintosh	44.40	44.40	Eur.Ass. Tr.	8.70	8.70	First Pacint	270.00	270.00	Quaker Oats	127.00	127.00	Nedvys Eend.	10.90	10.80	
Fokker cert.	41.00	40.20	74% NL 89-99	98.35	98.05	64% Nijv 85	135.00	135.00	Maxwell Petr.	675.00	678.00	EMF rentefonds	63.80	64.00	Eur.Ass. Tr.	8.70	8.70	Fluor Corp.	30.50	-	NOG Invest.Fonds	30.00	30.60	
Gist-Broc.	35.20	34.80	74% NL 89-99	96.55	96.25	64% Nijv 85	135.00	135.00	Mediopharma	67.00	68.50	Eurinvest(1)	115.00	-	First Pacint	270.00	270.00	Quaker Oats	127.00	127.00	Pac.pacific	11.00	-	
Heineken	119.30	120.00	74% NL 89-99	98.30	98.20	14 SHV 81	148.50	148.50	Melia Int.	5.80	5.40	Eur.Ass. Tr.	8.70	8.70	Fluor Corp.	30.50	-	Quaker Oats	127.00	127.00	Pie Med	10.80	10.70	
Hogovens	81.90	81.20	74% NL 89-99	98.30	98.20	84% Stevin78	101.50	101.50	MHV Amsterdam	18.50	18.50	EOE DuStinF.	296.00	299.00	Sears Roebuck	77.00	77.00	Schlumberger	87.50	86.50	Poilargart	10.50	10.50	
Hunter Dougl.	116.00	115.80	74% NL 89-99	96.70	96.40	84% Stevin78	101.50	101.50	Moera Enim	1165.00	1165.00	EurGrFund	60.00	60.70	Shel Canada	70.50	69.80	Schlumberger	87.50	86.50	Simac Tech.	19.20	18.50e	
Int. Muller	98.20	98.50	74% NL 89-99	96.70	96.40	84% Stevin78	101.50	101.50	M.Enm OB-cert	1510.00	1510.00	Henderson Gr.F.	203.80	205.00	Gillette	46.30	46.30	Sears Roebuck	77.00	77.00	Sigro Behe	48.50	47.00	
KBB cert.	76.70	76.70	74% NL 89-99	96.70	96.40	84% Stevin78	101.50	101.50	Moolen en Ob.	14.00	14.00	Henderson Gr.F.	203.80	205.00	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
KLM	46.10	45.50	74% NL 89-99	95.05	94.80	84% Stevin78	101.50	101.50	Mulder Bond	72.80	72.80	Holland Land	74.50	74.20	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Kon.Ned.Pap.	48.50	48.20	74% NL 89-99	94.95	94.60	84% Stevin78	101.50	101.50	Multihouse	9.00	9.00	Holl.Obl.Fonds	120.00	120.90	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Kon. Olie	137.70	138.20	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	Mynbouwk W.	409.50	410.50	Holl.Obl.Fonds	120.00	120.90	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Nat. Nederl.	65.00	65.90	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	Naef	285.00	-	Interbonds	549.00	550.00	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
NMB Postbank	81.30	81.40	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NACRON	44.50	44.50	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Nedlloyd	88.30	88.70	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Nip. Cate	83.50	83.60	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Oceva d.Gr.	300.00	297.00	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Pakbed Hold.	132.00	133.00	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Philips	48.80	48.80	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Robeco	106.60	106.50	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Rodimeco	61.30	61.40	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Rolnick	103.00	103.00	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Rorento	60.10	60.10	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Stork VMF	41.50	41.80	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Unilever	151.40	150.90	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Ver.Bent VNU	103.00	102.90	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
VOC	30.90	30.80	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Wessanen	64.30	62.70	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	
Wolters-Kluwer	43.80	43.90	74% NL 89-99	95.00	94.70	84% Stevin78	101.50	101.50	NIB	616.00	616.00	Interf.500	46.80	47.10	Goodyear	46.00	46.25	Texas Instr.	84.00	84.00	Text Lite	5.70	5.80	

Binnenl. obligaties (staatsleningen)		124% NL 86-96	119.10	119.10	124% NL 87-97	107.50	107.50b	124% NL 88-98	105.25	105.25	124% NL 89-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	103.00	124% NL 91-91	103.00	10

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Stichting Protestants Christelijk Bejaardencentrum
„De Kruisberg” te Brunssum zoekt gegadigden voor
enige functies in de verzorging.
In dit huis wonen 87 ouderen en werken ongeveer
60 personeelsleden, waarvan 40 in de
verzorgingssector.

Gezocht worden:

EEN BEJAARDENVERZORGENDE/ ZIEKENVERZORGENDE

voor 40 uren per week in een wisselend rooster.

Functie-informatie

De functionaris verricht verzorgende en huishoudelijke werkzaamheden op een van de verzorgingsafdelingen. Incidenteel waarnemen bij afwezigheid van het afdelingshoofd c.q. waarnemen afdelingshoofd. De dienst is overwegend van toepassing. Incidenteel avond- en nachtdienst.

Functie-eisen:

- diploma bejaardenverzorging / ziekenverzorging / MDGO-VZ;
- recente relevante ervaring m.b.t. zorgverlening aan anderen, zowel fysiek als ook psycho-sociaal;
- zelfstandig kunnen werken;
- bij voorkeur ervaring met leiding geven;
- goede beheersing van Nederlands;
- positieve instelling t.a.v. het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden;
- flexibele instelling t.a.v. takenverdeling en roosterplanning;
- mee kunnen werken aan en denken naar een goed sociaal woon- leef- en werkdienst;
- leeftijd ± 25 jaar;
- woon-werkafstand max. 15 km.

Arbeidsvoorwaarden

Salariëring en overige arbeidsvoorwaarden zijn conform de CAO bejaardenhuizen. M.I.V. 1 januari 1990 wordt functiewaardering ingevoerd.

Procedure

Een medische keuring is onderdeel van de selectieprocedure. Sollicitaties dienen schriftelijk, met opgave van opleiding en werkervaring, te worden gericht aan bejaardencentrum De Kruisberg, t.a.v. mev. C. v.d. Berg, pers. zaken, bij wie ook telefonische informatie kan worden ingewonnen, bejaardenhuis De Kruisberg, Kruisbergstraat 47, 6444 BD Brunssum. Uiterlijke inzendingdatum 28 november.

EEN SLAAPDIENST

in parttime dienstverband volgens een vastgesteld rooster: 5 nachten slapen en 15 nachten vrij enz. D.m.v. het werken van extra uren t.v.m. vervanging ziekte, vakantie e.d. kunnen de uren per week uitgebreid worden tot max. 40 uren per week.

Functie-informatie

De slaapdienst is een nachtdienst die in het tehuis aanwezig is en alleen bij oproep verzorgende werkzaamheden verricht. De dienst vangt aan om 23.00 uur en eindigt om 7.00 uur.

Functie-eisen:

- diploma verzorgingsass. / bejaardenhulpverzorger;
- zelfstandig kunnen werken;
- goede beheersing van Nederlands;
- leeftijd ± 25 jaar;
- woon-werkafstand max. 15 km.

Ten aanzien van arbeidsvoorwaarden en de procedure, gelden de bepalingen van de CAO bejaardenhuizen.

ENKELE OPROEPKRACHTEN

die bereid zijn bij oproep in te vallen bij ziekte, vakantie e.d. van medewerkers t.v.m. dag-, avond-, nacht- en nachtdienst, afhankelijk van opleiding.

Functie: ziekenverzorgende / bejaardenverzorgende, bejaardenhulpverzorger, verzorgingsassistenten en huishoudelijke hulp.

Inlichtingen kunt u telefonisch verkrijgen bij mev. C. v.d. Berg, 045-251455.

Steenhouwerij Moonen-Wanders b.v.

Wingardweg 10, 6412 PJ Heerlen

Wij zijn een modern natuursteenverwerkingsbedrijf dat natuursteen levert voor de Europese markt.

Voor onze productie-unit zoeken wij een:

zager polijster steller

die aan de volgende eisen voldoet:

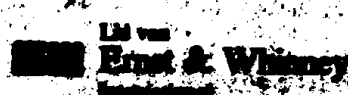
- LBOMBO-opleiding
- leeftijd 18 tot 30 jaar
- in bezit van rijbewijs BE (persoonlijk vervoersmiddel)
- tevens bereid zijn om een interne opleiding te volgen voor zager, en/of polijster
- ervaring met computergestuurde machines

Schrijf uw sollicitatie aan:

Steenhouwerij Moonen-Wanders B.V., Wingardweg 10, 6412 PJ Heerlen

Dechesne, Ernst & Whinney

Accountants

Een actief rooster is een jonge, dynamische, internationaal opererende kantoororganisatie, gespecialiseerd in hetgeen en dienstverlening en maakt deel uit van een internationaal concern.

Op korte termijn komt de functie vacant van:

ADMINISTRATEUR V/M (full-time)

- ten aanzien van de functie-eisen:
- verspreid over de wereld administratieve werkzaamheden in een groeiende organisatie;
- beheersing van Engels en Nederlands;
- beheersing van Duits en Engels taal;
- verspreid over de wereld administratieve werkzaamheden in een groeiende organisatie.

- opleiding BEAO/SPD;
- goede beheersing van Engels en Nederlands;
- goede beheersing van Duits en Engels taal;
- brede administratieve ervaring en kennis van automatisering;
- beheersing van de Duitse en Engelse taal.

Het salaris is tevens afhankelijk van de functie.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Vroegst mogelijke reactie wordt verzocht te solliciteren. Bij gelijkwaardigheid

wordt de kandidaat met de meeste jaren ervaring als Dechesne, Ernst & Whinney

aanvaard, t.a.v. de heer L. Moljens R.A., Bolkerweg 2991, 6411 EG Heerlen.

Goudse Verzekeringen, opgericht in 1924, is een middelgrote verzekeraar die zich richt op schade- en levensverzekeringen. In Nederland zijn in de verschillende werkmatschappijen ruim 450 mensen werkzaam. Ook beweegt de Goudse zich op de Engelse markt.

De jaarlijkse totaalomzet van meer dan 430 miljoen gulden komt zowel op de particuliere als op de zakelijke markt tot stand, in nauwe samenwerking met professionele assurantieadviseurs.

Het hoofdkantoor bevindt zich in Gouda, terwijl regiokantoren zijn gevestigd in Amsterdam, Zwolle, Rotterdam en Eindhoven.

Ter versterking van ons team binnen de regio Limburg zoeken wij een energiek commercieel talent met praktijkervaring in de verkoop van schade- en levensverzekeringen en ambitie voor een functie van

INSPEKTEUR SCHADE EN LEVEN (M/V) regio Limburg

U bent enthousiast, durft de uitdaging aan om bij ons bedrijf de omzetverantwoordelijkheid voor een eigen inspectie op u te nemen en deze tot succes te brengen. Dit realiseert u door actief tussenpersonen te ondersteunen, te adviseren en te stimuleren met producten en diensten die zich positief onderscheiden.

In de verkoop van onze diensten richt u zich met name op het assurantie-kantoor, dat actief is op de gezinsmarkt en/of de markt voor het Midden- en Klein Bedrijf (MKB).

Voor de succesvolle uitoefening van uw activiteiten kunt u rekenen op de deskundige ondersteuning van onze vakspecialisten in binnen- en buitendienst. Een goed uitgangspunt dus voor uw commerciële aanpak.

WAT GOUDSE VERZEKERINGEN VAN U VERWACHT

U beschikt over grondige schade- en levenskennis. Enkele jaren in de verkoop van verzekeringen is een vereiste. In de omgang met en de benadering van het intermediair bent u creatief en doortastend. U heeft een opleiding op middelbaar of hoger niveau, aangevuld met vakspecialistische cursussen.

U beschikt over doorzettingsvermogen om deze veeleisende baan aan te kunnen en u bent niet ouder dan 40 jaar.

WAT GOUDSE VERZEKERINGEN U BIJDT

Bij deze verantwoordelijke baan hoort een passende honorering. U kunt rekenen op uitstekende arbeidsvoorwaarden, met een vast salaris en een provisie-regeling. Tot de secundaire arbeidsvoorwaarden behoren o.a. een bedrijfsauto, een onkostenvergoeding, een premievrij pensioen, een premiespaarregeling, een ruime studietoelagenregeling etc., hetgeen het werken bij Goudse Verzekeringen zo anders maakt.

INFORMEREN EN SOLLICITEREN

Voor nadere informatie over deze vakature kunt u telefonisch contact opnemen met ons regiohoofd, de heer P. F. J. Kock, tel. 040-455565 overdag of 04970-17132 's-avonds tussen 19.00 en 21.00 uur.

Uw schriftelijke sollicitatie aangevuld met een curriculum vitae en voorzien van een recente pasfoto, kunt u richten aan Goudse Verzekeringen, afd. Personeelszaken, t.a.v. mev. D. Lissendorp, Postbus 9, 2800 MA Gouda.

Een medisch en psychologisch onderzoek maken deel uit van de selectieprocedure.

Goudse Verzekeringen

Met u actief voor de toekomst.

Amsterdam Paulus Potterstraat 8a Rotterdam Vasteland 64 Eindhoven Fellenoord 21 Zwolle Grote-voort 101

De Europese Cementindustrie (ENCI) N.V. is een belangrijke leverancier van de Nederlandse bouwmarkt. De kernactiviteit van de ENCI-groep zijn de productie en verkoop van roestvaststaal, cement en betonmortel. Daarnaast zijn de ENCI-groep ook actief deelnemers in aanvullende activiteiten. Bij de ENCI-groep zijn in totaal circa 1500 personen werkzaam.

De Activiteit Cement, waarvan de hoofdzetel gevestigd is in Maastricht, heeft in Nederland een aantal cementfabrieken in Roermond, Limburg en Maastricht. In de vestiging Maastricht, die in internationaal verband tot de toonaangevende cementproducenten kan worden gerekend, staat een omvangrijk investeringsprogramma op stapel.

ENCI vraagt

Op de afdeling financiën en administratie te Maastricht ontstaan 2 vacatures voor de functie van

medewerker verkoopadministratie (m/v)

Verkoopadministratie

De afdeling is belast met onder meer de volgende taken:

- kredietbewaking;
- administratie en analyse van cementverkoop;
- debiteurenadministratie;
- facturering.

Taken

De werkzaamheden van de medewerkers zullen voornamelijk bestaan uit de debiteurenadministratie en facturering.

Functie-eisen:

- MEAO A of vergelijkbare opleiding;
- ervaring in een soortgelijke functie;
- beschikken over goede contactuele eigenschappen;
- ervaring met moderne kantoorapparatuur;
- leeftijd bij voorkeur jonger dan 30 jaar.

Nadere informatie

Nadere informatie over deze vacature is te verkrijgen bij de heer P. ten Haaf, chef van de afdeling verkoopadministratie, tel. 073-401211. Belangstellenden worden verzocht hun sollicitatie uiterlijk 2 weken na verschijngdatum te richten aan de heer T. Lange, afd. personeelschef, ENCI Nederland B.V., postbus 1, 6200 AA Maastricht. Tot de sollicitatieprocedure behoort een medisch onderzoek en kan een psychologisch onderzoek behoren.

Europese Cementindustrie (ENCI) N.V.

Lange Kerkweg 115, 6212 NA Maastricht
Postbus 1, 6200 AA Maastricht
Tel. 043-297777

Frepa Decoraties

Steenstrips in meer dan 1000 verschillende uitvoeringen

Staringstraat 123 - 125, 6372 TG Landgraaf/Heerlen Holland

Frepa Decoraties C.V. is een dynamische handels- en productie-onderneming met een afzetgebied in geheel West-Europa.

Frepa zoekt met spoed een zakelijk ingestelde en ondernemende

HOOFD ADMINISTRATIE (M/V)

Functie-inhoud:

- leiding geven aan een groep medewerkers;
- de zorg voor een perfecte organisatie en coördinatie van de administratie;
- ondersteuning van de directie.

Functie-eisen:

- in het bezit van het diploma S.P.D. I en II resp. H.E.A.O. B.E.;
- ervaring met geautomatiseerde administratie;
- goede contactuele eigenschappen en organisatorische kwaliteiten;
- leeftijd tot 40 jaar;
- kennis van de productiecontramethode strekt tot aanbeveling.

Wij bieden u een veelzijdige en zelfstandige functie met een passend salaris en goede secundaire arbeidsvoorwaarden. Belangstellenden voor deze functie worden uitgenodigd hun schriftelijke sollicitatie binnen twee weken te richten aan

Frepa Decoraties C.V.
Staringstraat 123-125
6372 TG Landgraaf/Heerlen

GEMEENTE KERKRADE

Dienst Personeel en Organisatie

Bij de Centrale Tekenkamer van de Algemene Technische Dienst is de functie vacant van:

MEDEWERK(ST)ER CENTRALE TEKENKAMER

Functie-informatie:

- Het ontwerpen en tekenen van weg- en waterbouwkundige werken
- Het tekenen van bouwkundige werken
- Revisie-tekentekst t.b.v. Centrale Antenne Installaties
- Het tekenen van werkzaamheden t.b.v. het kadaster.

Functie-eisen:

- M.T.S. Weg- en Waterbouw met aanvullende cursus bouwkundig tekenaar of M.T.S. Weg- Waterbouw- en Bouwkunde
- Enige ervaring t.a.v. bovengenoemde werkzaamheden
- Basiskennis automatisering
- Leeftijd tot 30 jaar

Salariëring:

De inschaling is afhankelijk van opleiding en ervaring tot een maximum van f 3.307,- bruto per maand (schaal 6).

Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de heer J. Crombach, hoofd afdeling Tekenkamer, telefoonnummer 045-467395.

Belangstellenden die voldoen aan bovenstaande eisen, worden uitgenodigd hun sollicitatie binnen 14 dagen na verschijng van dit blad te richten aan het College van Burgemeester en Wethouders van Kerkrade, Postbus 600, 6460 AP Kerkrade.

Rijks Hogeschool Maastricht

faculteit der kunsten

academie beeldende kunsten

studierichting grafische vormgeving en publiciteit

Kruisheirgang 10a
6211 NW Maastricht
tel. 043-299800

De studierichting bestaat uit drie hoofdrichtingen: publiciteit, grafische en illustratieve vormgeving. Deze hoofdrichtingen bieden opleidingsmogelijkheden op het gebied van grafisch ontwerp en illustratie. Naast de gebruikelijke grafische hulpmiddelen zoals: lood, offset en repro wordt er ook ruim gebruik gemaakt van computer technologie zoals de Macintosh.

De studierichting grafische vormgeving en publiciteit van de academie beeldende kunsten zoekt per 1 januari 1990 een

TECHNISCH MEDEWERKER (M)

Functieomschrijving

- studenten informeren over en instrueren betreffende het gebruik van computer- en repro-apparatuur (technische begeleiding);
- studenten begeleiden bij de realisatie van hun werk waar dit gewenst is, zover het gaat om vormgeving informatie en/of beoordeling betreft;
- toezien op een zorgvuldig gebruik van de werkruimten;
- apparatuur- en materiaalbeheer.

Voor alle werkzaamheden geldt dat zij worden uitgevoerd in overleg met de docenten van de studierichting.

Functie-eisen

Van de kandidaat wordt verwacht dat hij/zij beschikt over ruime ervaring in het grafisch bedrijf en kennis van de grafische en computertechnologie. De opstelling. Goede contactuele eigenschappen en improvisatietalent. Leeftijd 27 jaar.

Aanstelling

Salariëring en aanstelling volgens BBBA schaal 6 of 7, max. f. 3641,-

Nadere inlichtingen zijn te krijgen op woensdag en vrijdag bij de staf van de afdeling, dhr. W. van Bokhoven, (043) 299800. Uitgebreide schriftelijke sollicitatie binnen 14 dagen na verschijng richten aan: academie beeldende kunsten, directie, Kruisheirgang 10a, 6211 NW Maastricht.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

De Eerste Nederlandse Cement Industrie (ENCI) N.V. is een belangrijke beleverancier van de Nederlandse bouwmarkt. De kernactiviteiten van de ENCI-groep zijn de productie en verkoop van respectievelijk cement en beton. Daarnaast heeft de ENCI-groep een aantal deelnemingen in aanverwante activiteiten. Bij de ENCI-groep zijn in totaal circa 1500 personen werkzaam.

De Activiteit Cement, waarvan de hoofdzetel gevestigd is in Maastricht, heeft in Nederland cementfabrieken in Rozenburg, Uithoed en Maastricht. In de vestiging Maastricht, die in internationaal verband tot de toonaangevende cementproducenten kan worden gerekend, staat een omvangrijk investeringsprogramma op stapel.

ENCI v r a a g t

Op de afdeling financiën en administratie te Maastricht ontstaat een vacature voor de functie van

1e assistent verkoopadministratie (m/v)

Verkoopadministratie

De afdeling is belast met onder meer de volgende taken:

- kredietbewaking;
- administratie en analyse van cementverkoop;
- debiteurenadministratie;
- facturering.

Taken

De werkzaamheden van de 1e assistent zullen voornamelijk bestaan uit de administratie en analyse van de cementverkoop. Verder wordt verwacht dat deze medewerker zich ook de overige aspecten van de verkoopadministratie eigen maakt.

Functie-eisen:

- HEAO BE;
- ervaring in een soortgelijke functie;
- beschikken over goede contactuele eigenschappen;
- PC-ervaring;
- leeftijd bij aanvang lager dan 30 jaar.

Nadere informatie

Nadere informatie over deze vacature is te verkrijgen bij de heer P. ten Haaf, chef van de afdeling verkoopadministratie, tel. 073-401211. Belangstellenden worden uitgenodigd hun sollicitatie uiterlijk 2 weken na verschijnsdatum te richten aan de heer T. Lange, sector personeelschef, ENCI, Postbus 1, 6200 AA Maastricht. Het personeelsonderzoek behoort tot een afzonderlijk onderdeel van het psychologisch onderzoek behoren.

Eerste Nederlandse Cement Industrie (ENCI) N.V.

Lage Kanaal 115, 6212 NA Maastricht
Postbus 1, 6200 AA Maastricht
Tel. 043-327777

ENCI

mtb

Postbus 1295
6201 BG Maastricht
Postbus 3
6222 NV Maastricht
Telefoon 043-436300
Fax 043-435299

roep sollicitanten op voor de functie van

Magazijnbeheerder m/v

voor haar industriële vestiging aan de Puntarweg.

Binnen dit bedrijfsonderdeel werken ruim 200 medewerkers. De magazijnbeheerder heeft de leiding van een aantal magazijnmedewerkers en een aantal magazijnmedewerkers te verspreiden over het beheer van het magazijn en de verzorging van de expedite.

Het is de verwachting, dat de (drie) magazijnen van de M.T.B. binnen afzienbare tijd zullen worden geïntegreerd, waarbij de functie van de magazijnbeheerder van het geïntegreerd magazijn zal worden.

De magazijnbeheerder beschikt over:

- een M.B.O.-niveau;
- een op de functie gericht opleiding;
- ervaring in een soortgelijke functie in een middelgroot tot groot bedrijf;
- leidinggevende capaciteiten;
- terzelfder tijd kennis en ervaring met het groot rijbewijs tot aanbeveling strekken.

Wij bieden:

- een afwisselende baan;
- een salaris, afhankelijk van opleiding en ervaring, met een maximum van f 3.641,00 bruto per maand;
- opname in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds en aansluiting bij het L.Z.A.I.;
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden.

Naast een voorgeschreven medisch onderzoek zal een psychologisch onderzoek deel uitmaken van de selectieprocedure.

Inlichtingen omtrent deze functie kunnen worden verzonden bij de heer H.M. Bollen, bedrijfsleider, telefoon 043-436300, toetsal 332.

Schriftelijke sollicitaties dienen binnen 14 dagen na het afgeven te worden aan:
Stichting Maastrichtse Toeleveringsbedrijven
t.a.v. de directeur
Postbus 1295
6201 BG Maastricht

ST. GREGORIUSZIEKENHUIS
VERPLEEGHUIS SCHUTTERSHOF
BRUNSSUM

In verband met het voorgenomen vertrek van een der huidige functionarissen, ontstaat op korte termijn een vacature voor een

MORTUARIUMBEDIENDE M/V

Het betreft een part-time functie voor 8 uur per week. Enkele uren 's ochtends en in de vooravond, afwisselend een week op maandag en dinsdag, de andere week op zaterdag en zondag.

Wij verwachten van de kandidaat dat zij bereid en in staat zijn om te assisteren bij voorkomende werkzaamheden, die vooral representatief van karakter zijn.

Goede omgangsvormen en tact zijn onontbeerlijk voor deze functie. Sollicitanten uit Brunssum of directe omgeving genieten de voorkeur.

Voor inlichtingen, kan men zich wenden tot ir. J. Halferkamps, coördinator paramedische dienst, toetsal 471.

Schriftelijke sollicitaties dienen vóór 30 november 1989 gericht te worden aan de personeelsdienst van de Stichting H. Gregorius, postbus 255, 6440 AG Brunssum.

Wij zoeken voor spoedige indiensttreding in meubelzaak omgeving Heerlen

administratieve kracht

- opleidingsniveau minstens Mavo
- in staat zelfstandig te werken

chauffeur-meubelbezorger

- groot rijbewijs en voldoende rij-ervaring
- ervaring in het bezorgen en monteren van meubelen

Wij bieden een prettige werksteer en een goed loon

Brieven onder nummer HK 043

0025

tempo-team uitzendbureau

KANTOOR

Tekstverwerkers m/v

worden steeds meer gevraagd voor administratieve functies. Ervaring kan worden opgedaan tijdens een cursus tekstverwerking bij Tempo-Team. Wij krijgen u op zeer korte termijn opleiden tot een ervaren tekstverwerker op diverse programma's. Ook is het mogelijk om in één dag een- of bijschoold te worden. Voor informatie: 045 - 71 83 32, Marie-Cécile Willems Heerlen, Op de Nobel 1/Akerstraat

Secretarisse m/v

met enige jaren ervaring in een groter bedrijf en die bij voorkeur full-time beschikbaar is. Ervaring met tekstverwerking of bereikbaar tot het volgen van een cursus tekstverwerking strekt tot aanbeveling. Voor informatie: 045 - 71 83 32, Marie-Cécile Willems Heerlen, Op de Nobel 1/Akerstraat

TECHNIEK

Designer/tekenaar m/v

bij een bedrijf Brunssum. Wij zoeken op zeer korte termijn een creatieve MTS-er of HTS-er, die wordt belast met het tekenen/tekenen van vliegtuigconstructies. Affiniteit of ervaring met vliegtuigbouw is gewenst. Voor de juiste persoon een afwisselende en zelfstandige functie, die geruime tijd gaat duren. Voor informatie: 045 - 71 83 40, Nino Belinzis Heerlen, Op de Nobel 1/Akerstraat

Plaatwerker/CV-monteur m/v

met ervaring, voor een bedrijf in Eeloo. U kunt geheel zelfstandig werken. Diploma's zijn niet noodzakelijk. De werkzaamheden vinden hoofdzakelijk plaats in de petrochemische industrie en de utiliteitsbouw. Kandidaten uit heel Zuid-Limburg kunnen reageren, uw reiskosten worden vergoed. Voor de geschikte kandidaat heeft dit een goede toekomstperspectief. Voor informatie: 04490 - 8 61 58, Harry Hollanders Geleen, Puntarweg Zuid 1a

Constructie-bankwerker m/v

die ervaring heeft en zelfstandig kan werken, voor een bedrijf in Eeloo. Werkdagen: 8.00 - 18.30 uur. Diploma's zijn niet vereist, wel de bereidheid over te werken. De werkzaamheden zullen hoofdzakelijk plaatsvinden in de petrochemische industrie en de utiliteitsbouw. Kandidaten uit heel Zuid-Limburg kunnen reageren, uw reiskosten worden vergoed. Deze functie biedt de geschikte kandidaat goede toekomstperspectieven. Voor informatie: 04490 - 8 61 58, Harry Hollanders Geleen, Puntarweg Zuid 1a

SECTORSCHOOL ECONOMIE HEERLEN i.o.

De Sectorschool Economie Heerlen omvat per 1 augustus 1990 de Middelbare Detailhandelsschool, het Prof. Cobbenhagencollege voor MEAO, de Middelbare Ondernemersopleiding voor Horeca, Toerisme en Recreatie en de KMBO-afdelingen administratie, handel en horeca. Het bestuur van de Stichting Handelonderwijs in de Mijnstreek, waaronder de Sectorschool Economie Heerlen ressorteert, vraagt met onmiddellijke ingang docenten (m/v) voor:

16 uur RECHT

- voorkeur voor afstudeerrichting privaatrecht met één of meer economische bijvakken.

10 uur MANAGEMENT

- voorkeur voor personeelsmanagement.

6 uur ENGELS

- minimaal tweedegraads bevoegdheid.

7 uur COMMERCIËLE VORMING

- deze vakature is per 1-1-1990, waarbij kandidaten moeten voldoen aan de bepalingen van de DOP-regeling.

Tevens roept het bestuur van de Stichting Handelonderwijs in de Mijnstreek voor voornoemde sectorschool sollicitanten op die in aanmerking willen komen voor een ziektevervangingspool voor alle vakken (minimaal tweedegraads bevoegdheid).

Sollicitaties voor de desbetreffende functie en/of voor de vervangingspool binnen tien dagen te richten aan het bestuur van de Stichting Handelonderwijs in de Mijnstreek, t.a.v. de heer J.G.M. Boss, p/a Drieschstraat 1, 6412 XX Heerlen, bij wie u ook nadere informatie over de functies kunt inwinnen (045-723131).

Postbus 1295
6201 BG Maastricht
Postbus 3
6222 NV Maastricht
Telefoon 043-436300
Fax 043-435299

roep sollicitanten op voor de functie van

Werkmeester m/v

voor haar industriële vestiging aan de Puntarweg.

Binnen dit bedrijfsonderdeel met ruim 200 medewerkers maken werkzaamheden aan auto's en draadlijnen in stekende massa deel uit van het totale productieproces. Verder hebben wij een techniekafdeling, een versnietafdeling, een ontwerpafdeling en een afdeling.

Ter versterking van ons middenkader zoeken wij een nieuwe collega die inzetbaar is als werkmeester. De taak behelst zowel leidinggevende als werkvoorbereidende aspecten waarbij het zwaartepunt op het eerste ligt.

Deze collega beschikt over:
- een vakdiploma MBO, opleiding bij voorkeur elektrotechniek of werktuigbouwkunde;
- leidinggevende capaciteiten;
- goede sociale vaardigheden;
- verder strekt een opleiding en/of ervaring op het gebied van werkvoorbereiding tot aanbeveling.

Wij bieden:

- een afwisselende baan;
- een salaris, afhankelijk van opleiding en ervaring, met een maximum van f 3.641,00 bruto per maand;
- opname in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds en aansluiting bij het L.Z.A.I.;
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden.

Naast een voorgeschreven medisch onderzoek zal een psychologisch onderzoek deel uitmaken van de selectieprocedure.

Inlichtingen omtrent deze functie kunnen worden verzonden bij de heer H.M. Bollen, bedrijfsleider, telefoon 043-436300, toetsal 332.

Schriftelijke sollicitaties dienen binnen 14 dagen na het afgeven te worden aan:
Stichting Maastrichtse Toeleveringsbedrijven
t.a.v. de directeur
Postbus 1295
6201 BG Maastricht.

De Stichting Maastrichtse Toeleveringsbedrijven is belast met de uitvoering van de M.T.B. Werkzaamheden in de gemeenten Maastricht, Maastricht, Maastricht en Eindhoven. Zij behartelen de industriële en civiele werkzaamheden en het onderhoud van de infrastructuur van de regio Maastricht. (200 medewerkers)

Holthuis b.v. is een toonaangevende machinefabrikant en produceert pompen voor de internationale bouwmarkt, de afvalwaterzuiveringsindustrie en de grondwaterindustrie. Door een doelgericht product/marketbeleid wordt de omzet van hoog-tech vervoertuigen pompen een steeds groter deel van de omzet uit. Deze z.g. "stuurpompen" worden toegepast in de milieutechniek, de chemische industrie, landbouwtechniek, voor pijpleidingstransport van dieldstoffen en reststoffen en bij mechanische afvalverwerking. Het evenwichtig groeiende bedrijf is geheel nieuw geïnstalleerd en beschikt over uiterst moderne productiefaciliteiten. Er werken momenteel ca. 150 mensen. Van de totale omzet wordt ruim 90% over de hele wereld geëxporteerd.

Op korte termijn zoeken we een:

SERVICE ENGINEER (M/V)

De werkzaamheden:

- supervisie bij het opstellen en in bedrijf stellen van pompinstallaties
- klantgerichte service verlenen
- frequent buitenlands verblijf van gemiddeld 3 weken en dit is voor ± 50% van de werkdag

Functie-eisen:

- middelbare opleiding (MTS-werktuigbouw of vergelijkbaar)
- goede beheersing van Engelse en Duitse taal
- goede contactuele eigenschappen
- minimum leeftijd ca. 25 jaar
- enkele jaren ervaring in soortgelijke functie
- flexibele instelling
- grote mate van zelfstandigheid

Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij dhr. V. Larik, tel. 077-895200.

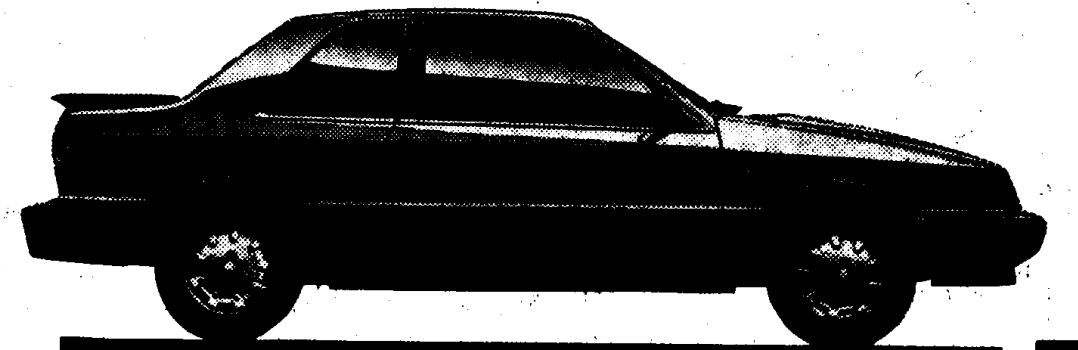
Belangstellenden voor deze functie nodigen wij uit hun schriftelijke sollicitatie te richten aan: Holthuis b.v. - Gelo Pump, postbus 249, 5900 AE Venlo.

GEHO PUMPS

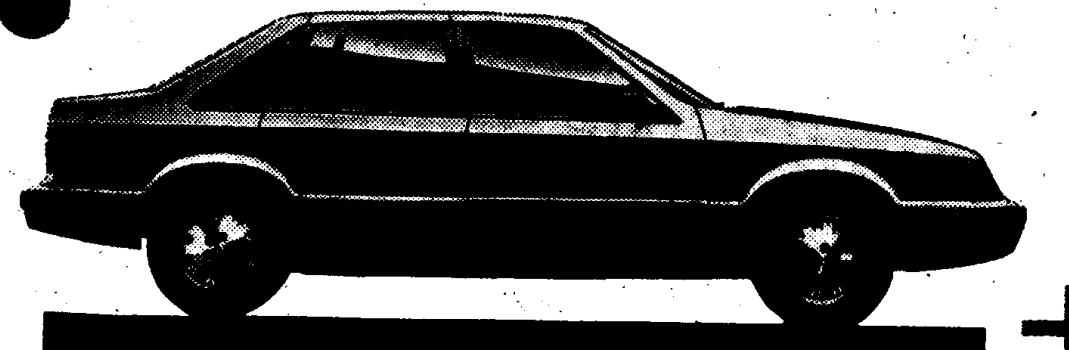
DE 40 STERKSTE PUNTEN VAN CHRYSLER.

Leeuwarden:
058-120066

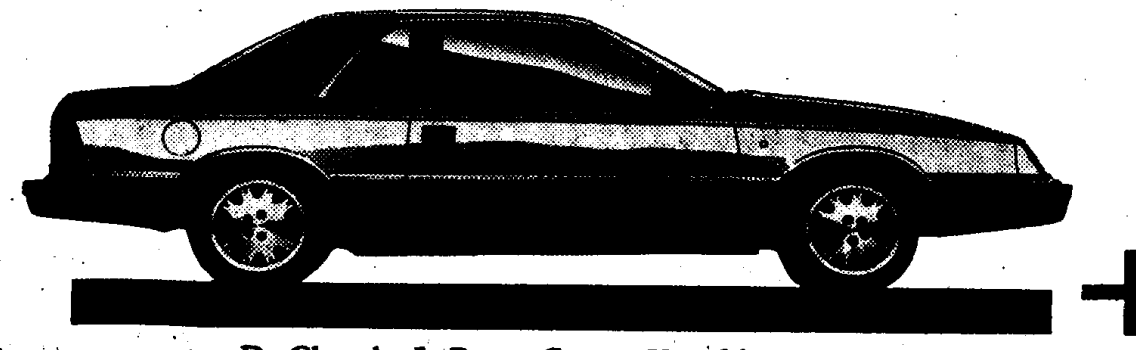
De Chrysler ES. Vanaf f 36.395,-

Emmen:
05910-18128

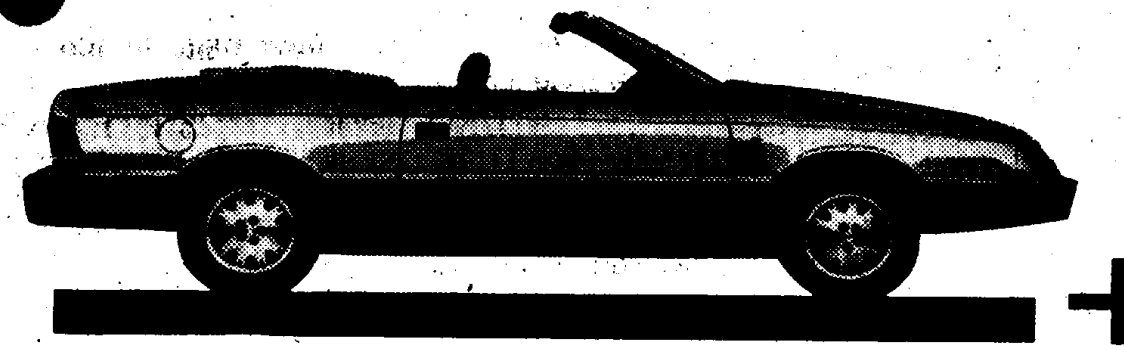
De Chrysler GTS. Vanaf f 40.995,-

Almelo:
05490-15330

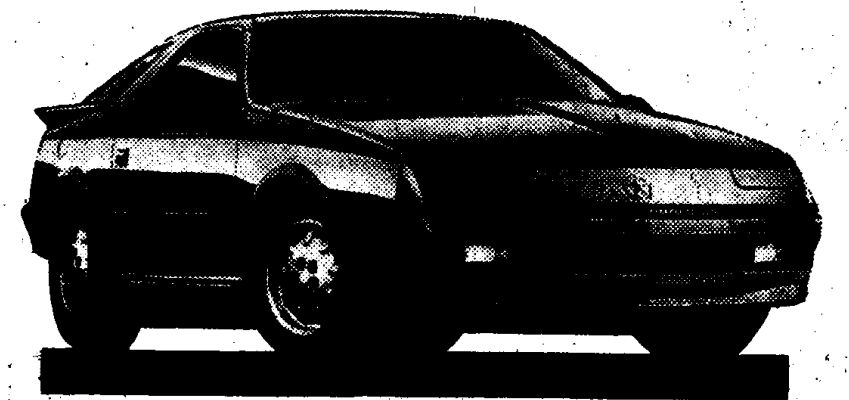
De Chrysler LeBaron Coupe. Vanaf f 56.595,-

Enschede:
053-316135

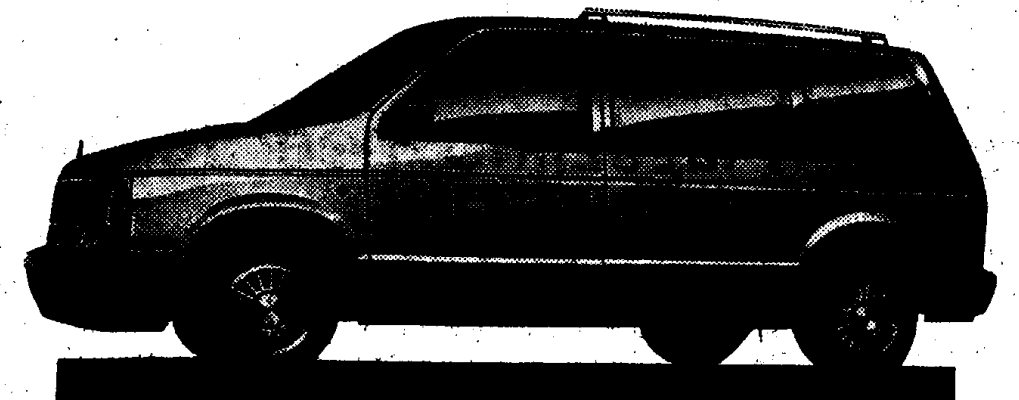

De Chrysler LeBaron Convertible. Vanaf f 68.695,-

Doetinchem:
08340-33900

De Chrysler GS Turbo II. Vanaf f 59.995,-

De Chrysler Voyager. Vanaf f 43.495,-

- Chrysler heeft in Nederland een eigen, solide importorganisatie en in Europa meer dan 400 dealers.
- Chrysler geeft 110.000 km. of 3 jaar garantie en 7 jaar carrossiegarantie.
- Chrysler biedt de Chrysler Privilege Service, 'n uniek Europees dienstverlenings-programma.

Bel de dichtstbijzijnde dealer voor 'n proefrit en u zult ongetwijfeld nog meer sterke punten van Chrysler ontdekken.

= 4

 CHRYSLER

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. HEF-EDITIEREDACTIE: HANS TOONEN. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363; 6371 GV SCHAESBERG, FR. ERENSLAAN 4, TEL. 045-311719.

Burenoverlast op bordes Simpelveld uitgevochten

Van onze correspondent

SIMPELVELD - 'Een wanhoopskreet', zo vat de 20-jarige Marcel Delège zijn horizontale protesthouding op het bordes van het Simpelveldse gemeentehuis gisteravond (vrijdag) samen. Hij spreidt er wat onwennig zijn lakens en dekens en trosteerde de vrieskou. Zijn flatwoning in de Scheelstraat 82 wordt door hem en zijn moeder Lies Delège-Van Can (53) al weken gemedend, omdat de dreigementen en ergerlijke overlast van een bovenbuurman niet meer te harden zijn en hen bovendien geen nachtrust meer wordt gegund. Noodgedwongen slaapt hij nu al twee weken, tot nu toe op vijf verschillende adressen, bij vrienden en kennissen. Zijn moeder, die niet meer zonder begeleiding de flat indruft ook al omdat ze vaker in ordinare termen door het betreffende heerschap werd beledigd, is nu al een maand lang bij een vriendin ingetrokken. Het regende een tiental klachten van omwonenden bij de gemeente en ook de Woningvereniging Simpelveld, de eigenaar van het complex, werd om maatregelen verzocht.

Marcel Delège ziet geen uitweg meer: „Waar moet ik naar toe? Je bent van de goedheid en gastvrijheid van anderen afhankelijk. Ik heb wethouder Frijs voorgedragen dat de vluchtelingen uit de DDR op een betere behandelingswijze kunnen rekenen. Van drie hoog aan de Scheelstraat 84 worden met zekere regelmaat bloembakken, bierflessen, hondekluisen en ijzeren voorwerpen op ons balkon gesmeten. Tot diep in de nacht doe je vanwege de geluidsoverlast geen oog dicht. Soms slaat hij plots met een zware hamer op de vloer, zodat onze lampen ervan trillen of flikkeren. Zeg je daar iets van tegen die man, dan wordt je beledigd en bedreigd. Ooit heeft hij met een bezem ons raam opengeslagen. Zo kan het echt niet langer doorgaan. Mijn moeder heeft zelfs haar hond laten afmaken, omdat ze bang was met het dier alleen een ommetje te moeten maken.

In goede handen

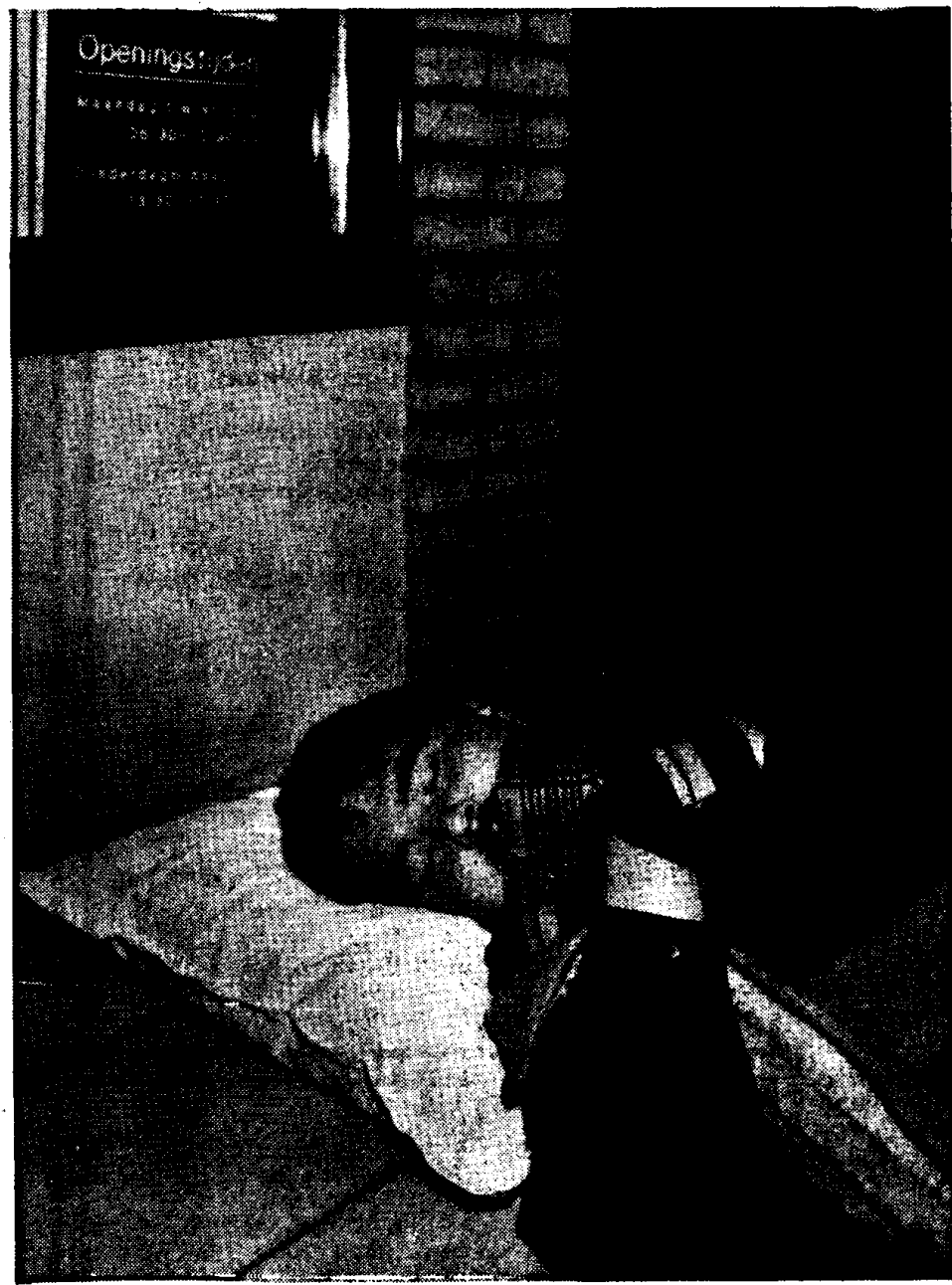
Woordvoerder L.H. Grond van de woningvereniging wenst niet op de te nemen besluiten vooruit te lopen. „In deze kwestie moet men een bepaalde werksnelheid in acht nemen. Weest u ervan verzekerd dat de klachten bij ons

in goede handen zijn. Verder heb ik geen commentaar”, aldus de heer Grond. Wethouder Bér Frijs van Bouw- en Woningtoezicht zit met de geregisteerde overlast flink in zijn maag, maar zegt machteloos te zijn. „Die man is bij zijn ex-vrouw ingetrokken, die daarop op haar beurt naar elders is vertrokken en hem gesommeerd heeft te vertrekken. Donderdag heeft hij in Heerlen een kort geding aangespannen, maar de uitspraak laat nog op zich wachten. De rechter zal binnenkort bepalen of de woningvereniging tot ontruiming mag overgaan.

Overleg

Vandaag heeft er tussen het gemeentebestuur en deze woningvereniging overleg plaatsgevonden. Overigens kan ik me die bezwaren van de omwonenden levendig voorstellen, want de overlast die die klant bezorgt is zeer groot en manifest. De gemeente Simpelveld bezit echter geen woningen meer. Voor Volkshuisvesting is men op de woningvereniging aangewezen.

Marcel Delège wijft op het gemeentelijk bordes zijn verkleumde handen. „Ik ben benieuwd of huurders in Nederland nog rechten hebben”, zo besluit hij hoopvol.

● Marcel Delège zoekt zijn 'nachtelijke' rust op het bordes van het gemeentehuis van Simpelveld.

Foto: MARCEL VAN HOORN

Dr. Poulssen bij afscheid 'Revalidatie na beenamputatie beter voor ouderen'

Van onze verslaggever

HOENSBROEK - Dr. M.G.N. Poulssen heeft gisteren bij zijn afscheid van het revalidatiecentrum Hoensbroek gepleit voor revalidatie van oudere mensen waarvan een been werd geamputeerd. Gezien het toenemend aantal oudere mensen die met een prothese lederen lopen, meent Poulssen dat het te verkiezen is de oudere geamputeerde te revalideren, dan over te laten aan een verpleegkliniek.

De arts is zeventien jaar lang verbonden geweest aan de Lucasstichting voor Revalidatie in Hoensbroek. In die jaren heeft hij voor 805 mensen, variërend in leeftijd van 2 tot 93 jaar, beenprothesen vervaardigd en de revalidatie begeleid. Het ging daarbij in 85 procent van de gevallen om mensen die een been moesten missen vanwege vaatziekten al dan niet in samenhang met suikerziekte, de rest waren amputaties na ongelukken. Vooral bij oudere mensen komen vaatziekten voor.

Groei

Omdat het aantal ouderen in ons land sterk zal toenemen de komende jaren (en zeer zeker in het Oostelijk deel van Zuid-Limburg) verwacht Poulssen ook een enorme groei van het aantal 60-plussers die een amputatie van een been zal moeten ondergaan. In 1985 werden al 2.600 beenamputaties verricht in ons land. Dat aantal zal alleen nog maar toenemen.

Toekomst

Hij vindt dat deze mensen niet zoals in de jaren zestig in een rolstoel de verpleegkliniek ingereken moesten worden. In de jaren dat hij in de Lucas heeft gewerkt, konden drie van de vier revalidanten lopend met een prothese terug naar huis. Hij denkt dat ook in de toekomst aan revalidatie van deze patiënten meer aandacht geschonken moet worden.

„Wanneer we nu nog deze personen geen revalidatiekansen zouden bieden en de verzorgingskosten ten laste van de gemeenschap zouden laten komen, dan zou dit volstrekt inhumaan zijn ten aanzien van de geamputeerden, maar ook een enorme financiële last voor de gezondheidszorg betekenen”, aldus Poulssen in een terugblik op zijn werkzaamheden bij de Lucasstichting.

Hulpbehoevend

De arts verwacht zelfs dat in de toekomst iemand die een been moet missen en waarvan verwacht mag worden dat hij of zij succesvol kan revalideren niet eens meer op de indicatielijst van verzorgingstehuizen zal voorkomen. Mensen die andere ziekten hebben en daardoor volledig hulpbehoevend zijn, zullen voor plaatsing in bejaardenhuizen eerder in aanmerking komen, dan geamputeerden. Ook dat is een reden om meer aandacht te schenken aan revalidatie, aldus Poulssen.

Ambtenarenrechter kraakt besluit degradatie Heerlense brigadier

Bol verdient eerherstel

door hans toonen

HEERLEN/ROERMOND - Jan Bol verdient zijn streep terug. Want zijn degradatie als brigadier bij de Heerlense politie was een te zware straf. Dat valt op te maken uit de uitspraak, gisteren gedaan door het Ambtenarenrecht in Roermond over het beroep van hoofdagent Bol tegen het op 17 augustus 1988 door burgemeester Van Zeil genomen besluit tot degradatie.

Het bezwaar van de gedegradeerde politiemann tegen de wijze waarop de korpsleiding destijds haar disciplinaire maatregel heeft bekend gemaakt en uitgelegd, wordt door voorzitter mr. P. Voncken echter niet gedeeld. Concluderend is het Ambtenarenrecht van mening dat zowel korpsbeheerder Van Zeil als politiecommissaris Van Berge-Henegouwen zich opnieuw moeten beraden over de opgelegde straf.

beschadiging van Van Engelen belangen (lees: zijn bureau - red.) is geen sprake. Bol heeft volgens Voncken helemaal niet onbetamelijk gehandeld. En burgemeester Van Zeil had moeten weten dat zijn aanpak - geheime rapportage voor 'his eyes only' - bij de Dienstcommissie de nodige argwaan kon wekken. „Ook de psycholoog had zich daarvan bewust moeten zijn.”

Te ver

Wat in de uitspraak wel overeind blijft, is het protest van de korpsleiding tegen uitlatingen van Bol over zijn chef, commissaris Van Berge-Henegouwen. Deze uitlatingen mededeling was nodig om de groeiende onrust binnen het korps weg te nemen.

Tot slot: uit de gegevens rondom de uitspraak in deze kwestie blijkt dat commissaris Van Berge-Henegouwen op 5 augustus 1988 zijn korpsbeheerder adviseerde brigadier Bol te ontslaan. Van Zeil hield het op het afnemen van een streep. Ook daarmee ging de burgemeester over de streep.

● Bloemen van ex-brigadier Bol op de dag van de voor hem gunstige uitspraak. De Heerlense NPB-voorzitter Nico v. d. Berg komt ze aan de deur bezorgen.

Foto: DRIES LINNSEN

Beraad

Of beiden bereid zijn tot eerherstel van de ten onrechte 'gestripte' brigadier, zal volgende week blijken. Burgemeester Van Zeil liet gisteren weten eerst de uitspraak uitvoerig te willen doornemen.

Vreugde was er wel bij Jan Bol. Het nu komende weekeinde wil de sinds zijn degradatie ziek thuis zijnde agent benutten om voor zichzelf beslissingen over eventuele terugkeer in het Heerlense korps. Van collega Nico van de Berg, voorzitter van de Nederlandse Politiebond, afdeling Heerlen, kreeg hij gistermiddag alvast een bos bloemen.

Psycholoog

In zijn uitspraak gaat het Ambtenarenrecht uitvoerig in op de kwestie rond de Heerlense psycholoog Van Engelen. Op het dieptepunt van het conflict tussen de korpsleiding (Van Berge-Henegouwen) en de Dienstcommissie (voorzitter Bol) haalde de bemiddelaar/korpsbeheerder/burgemeester Van Zeil deze psycholoog aan boord. Zijn opdracht was de met de rug naar elkaar staande partijen psychisch te filteren. De rapportage hierover zou uitsluitend en alleen bestemd zijn voor Van Zeil. Brigadier Bol had echter een bang voor gevoel dat Van Engelen ook de in het muurvast conflict betrokken personen 'stiekem op de canapé' zou leggen. Even voor de goede orde: brigadier Bol was in een persoonlijke beoordeling al verweten dat hij te veel energie stak in de

Dienstcommissie

Menende dat deze handelswijze in strijd zou zijn met de gedragscode van psychologen nam Bol achter Van Zeils rug om contact op met het Nederlands Instituut voor Psychologen. Daarover stak de burgemeester in grote woede. Bovendien vond Van Engelen dat hij door Bol in zijn belangen was geraakt.

Ambtenarenrechter mr. Voncken oordeelt daar heel anders over. Van

(ADVERTENTIE)

KEUKENTEGEL-IDEËN KIJKEN!

Prijzen vanaf f 39,50 p.m2
EUROTEGEL

Laanderstraat 47, Heerlen, 045-715544

Politie vangt koeien

HEERLEN - De afgelopen nachten is de Heerlense politie druk doende geweest met het vangen van koeien die losgebroken waren uit een weiland op het industrieterrein De Beitel. De afrastering bleek door onbekenden vernield. Een van de agenten scheurde zijn enkelbanden toen hij een van de koeien in het weiland dreef. De Beitel is niet verlicht, vandaar dat loslopende koeien daar nogal wat gevaar opleveren voor het verkeer. De politie kon trouwens nog niet achterhalen wie de eigenaar van de koeien is.

Bejaarde beroofd

HEERLEN - Een nog onbekende jongeman heeft donderdagmiddag op de Senecastraat in Heerlen een 63-jarige vrouw van haar tas beroofd. In de tas zat vijftig gulden en een giropas. De vrouw kwam bij de overval ten val en liep enkele kleurscheuren op.

Twintig bonnen in Voerendaal

VOERENDAAL - Tijdens een snelheidscontrole op de Oude Schoolstraat in Ubachsberg en de Hoolstraat in Voerendaal heeft de politie twintig bonnen uitgereikt aan snelheidsovertreders. De hoogste snelheid die gemeten werd, was 81 kilometer per uur. Op beide plaatsen geldt een maximum snelheid van 50 kilometer per uur.

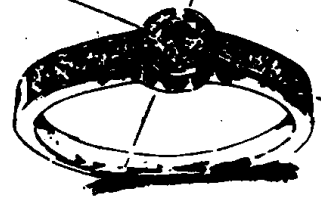
(ADVERTENTIE)

Heden diamantslijpdemonstratie.

BRILJANTEN VAN TOPKWALITEIT GLANZEN ALS STERREN

De slijpvorm, de kleur
de helderheid en het karaatgewicht
bepalen de schoonheid en de waarde
van de briljant als geschenk.

Graag willen wij U onze grote collectie prachtig gezette top-briljanten tonen.

Briljant ring in geel- of witgouden montuur
10 x 0,03 ct. + 1 x 0,25 ct. f. 3.450,-
6 x 0,08 ct. + 1 x 1,00 ct. * f. 13.790,-
* Kwaliteit: VVS1 kleur: Top Wesselon
* Kwaliteit: 1,00 ct. = SI kleur Wesselon.

Er zijn diverse montuurmodellen en er is keus in de grootte van de briljanten. Heeft U een briljant in een ring? Wij kunnen deze voor U in bijvoorbeeld het afgebeelde montuur zetten.
Laat U informeren door ons deskundig team van DIAMANT EXPERTS.

VAESSEN

OP DE DREMPEL VAN HET 90-JARIG JUBILEUM

Hoek Bongerd-Oranje Nassastraat, 6411 LD Heerlen, tel. 045-712440
Maastrichter Smedenstraat 11-13, 6211 GK Maastricht, tel. 043-211428

Verkeer

Het VVN (Veilig Verkeer Nederland) telt beneden Roermond sinds kort achttien afdelingen. Voerendaal en ook Simpelveld voegden zich onlangs in de rijen van de vrijwilligers die actief meewerken aan het veilig maken van deelname aan het nog steeds groeiende verkeer. Dat meldde districtsecretaris Jo Theunissen uit Landgraaf gisteren enthousiast. Het VVN hoopt met voorlichting en educatie de mentaliteit van de verkeersdeelnemers te verbeteren. In de afdelingen zitten vooral mensen die uit hoofde van hun beroep dagelijks met verkeer te maken hebben. Politiefunctionarissen, ambtenaren, autorisatiehouders. Maar ook 'gewone' mensen zijn welkom, aldus de secretaris. In Vaals, Wittem en Nuth zijn nog geen vestigingen. Op 1 december schaaft Born zich bij de mentaliteitsverbeters.

Afgelast

Het optreden van het Conzortio Manuel Garcia, zaterdag in het Grand Theater in Landgraaf gaat niet door vanwege ziekte medewerker. De musical De Tovenaar van Oz, gespeeld door de dramagroep van het Activiteitscentrum Kerkrade, donderdagmiddag om 14.30 uur, gaat wel gewoon door.

Buut

De derde voorronde van de Limburgse Buuttekampioenschappen wordt maandag afgevoerd in zaal Leanzo in Helmen-Grashoek. De plaatselijke carnavalsvereniging 'De Graasvraeters' tekent voor de organisatie. Vanaf 20.11 uur proberen zeven buutreeders zo volledig mogelijk te zijn om zoende een plaatsje in de finale te bemachtigen. De deelnemers zijn: Ton Laere uit Brunssum, Will Knapen uit Nederweert-End, Mia Scheepers uit Meeuwen in België, Wim Boonhof uit Blerick, Jan Coenders uit Grubbenvorst, Chrit Driessen uit Melderslo en Wil Salden uit Obbicht. Blaaskapel 'De Graasvraeters' verzorgt de muzikale begeleiding. De finale vindt op 12 januari plaats in Horst.

Guinness

Zojuist is het 'Groot Guinness Recordboek' 1990 verschenen. Voor Heerlen zeker interessant omdat op 14 september jl. het wereldrecord 'langste ontbijttafel' werd verbeterd. Het trostse record van Steenwijk - 6.626 personen aan een tafel in '88 - werd verbeterd en werd door Heerlen gebracht op 7.206 personen. Het deel wat Heerlenaren bladeren daarom dan ook nieuwsgierig in het Guinness Book, op zoek naar de Limburgse versie. Maar tevergeefs. De reaktie van het veelbesproken boek heeft de maand juli als afsluiting aangehouden. Heerlen zal dus nog een jaartje moeten wachten op de dikvermende vermelding.

Welkom

Vandaag komt Sinterklaas aan in Nederland. Toch altijd weer een bijzondere gebeurtenis. Om 12.00 uur precies wordt verwacht dat de stoomboot afvaart naar Gorinchem. Op dat tijdstip is de Sint dus officieel in ons land en het hoeft dan ook niemand te verbazen dat de Sint dan ook in Schaesberg verschijnt, want Sinterklaas verschijnt - zoals alle heiligen overigens - over het vermogen van bilocaliteit. Dat wil zeggen dat de Sint op meerdere plaatsen tegelijkertijd kan verschijnen. In Schaesberg kan men dus kiezen tussen lekker warm binnenzitten en met een kopje chocolade aan zitting of de Sint in levende lijve aanschouwen als hij Schaesberg binnenrijdt. Wij weten niet of Sint in Schaesberg al over zijn schimmel beschikt, maar er rijden ook politiemannen mee te paard in Schaesberg. Maar ja, 't verschil tussen een mijter en een politiepet moet toch op te merken zijn. Of niet soms?

Luchtbrug Roermondse stichting van start gegaan

Vier hartpatiënten naar Londen gereisd

Van onze verslaggever

ROERMOND — Vier Nederlandse hartpatiënten zijn gisteren vanaf Schiphol naar Londen vertrokken om daar in het particuliere Saint Anthony Hospital een bypass-hartoperatie te ondergaan. Het gaat om patiënten uit Horn, Schiedam, Enschede en Almelo. Twee van hen zullen vandaag al worden geopereerd. De andere twee gaan aanstaande maandag onder het mes.

De hartluchtbrug is een initiatief van de stichting Nederlandse Hartpatiënten in Roermond. Voorzitter Jan van Overveld maakt de reis mee. De stichting heeft zich in principe ook garant gesteld voor de kosten van de operaties, in totaal ongeveer een ton. De ziektekostenverzekeraar van een van de vier patiënten heeft inmiddels laten weten de operatie, het verblijf en de reiskosten voor zijn rekening te nemen. Ook de reis- en verblijfskosten van een begeleider zullen worden betaald. De patiënten zullen ongeveer twee weken in Londen moeten verblijven.

Een woordvoerder van de stichting Nederlandse Hartpatiënten zei er

gisteren op te vertrouwen dat ook andere ziektekostenverzekeraars de operaties gaan vergoeden. Gebeurt dat niet, dan zal de stichting de kosten betalen. De stichting zal achteraf wel proberen via de rechter schadeloos te worden gesteld.

Onaanvaardbaar

Volgens de stichting is de hartluchtbrug naar Londen noodzakelijk omdat hartpatiënten in Nederland niet snel genoeg behandeld worden. De stichting vindt het onaanvaardbaar dat sommige hartpatiënten tot vijf maanden, en in sommige gevallen nog langer, op een operatie moeten wachten.

● Deputé Mastenbroek temidden van de bezoekende milieu-gedeputeerden voor de ingang van het hoofdkantoor van DSM Limburg BV in Geleen.

Foto: PETER ROOZEN

Kijkje bij nieuwe 'deponie Maurits' DSM Milieudeputés bezoeken Limburg

Van onze verslaggever

GELEEN — Milieugedeputeerden uit heel Nederland brachten gisteren een werkbezoek aan Limburg. Onderdeel van dit bezoek was een bezoek aan DSM in Geleen. Deputé E. Mastenbroek en zijn gasten werden op het hoofdkantoor van DSM Limburg BV door S. de Bree (Raad van Bestuur) en J. Geerards (directie) geïnformeerd over het reilen en

zeilen bij DSM en over de aanpak van de milieuproblemen in het bijzonder.

In het verlengde daarvan werd een kijkje genomen bij het saneringsproject 'deponie Maurits', op de plek van de voormalige zuurteervijver. Hier heeft DSM het afgelopen jaar in totaal 1,5 miljoen kubieke meter chemisch verontreinigde grond bijeengebracht in een op diverse manie-

ren beveiligde komvormige stortplaats.

Eerder op de dag had milieuspecialist Eggink van de provincie de groep gedeputeerden in het milieubeleid in Limburg. Ook in die uiteenzetting kwam DSM nadrukkelijk aan de orde omdat bij dit bedrijf in opdracht van de minister het zogenoemde Milieu Akte Plan wordt uitgevoerd. Belangrijk onderdeel daarvan is de sanering van diverse fabrieksterreinen van DSM en het storten van de grond in de nieuwe deponie.

De Nederlandse milieu-gedeputeerden voeren periodiek op informeel niveau overleg met elkaar. Dit keer was de Limburgse gedeputeerde Mastenbroek de gastheer.

AOW-toeslag discriminerend voor vrouwen

het netto-minimumloon) de partnertoeslag van 30 procent moet krijgen. Het inkomen van de jongere partner moet daarbij buiten beschouwing blijven.

De advocaat van de AOW-er die de zaak in Roermond aankaartte, vindt dat de inkomensafhankelijkheid vrouwen indirect discrimineert.

AOW-gerechtigde vrouwen met een jongere man komen immers zelden in aanmerking voor de toeslag, omdat mannen meestal werken. Andersom krijgen mannen met AOW vrijwel altijd een toeslag, omdat hun jongere vrouw meestal niet werkt.

Eerder oordeelde de Raad van Beroep in Haarlem de toeslagregeling gerechtvaardigd als middel om gezinnen een inkomen op het minimumniveau te garanderen. De beroepsrechter liet dit zwaarder wegen dan eventuele indirecte discriminatie.

'Ik heb er geen moeite mee om nu weg te gaan' Stassen heeft genoeg van 'kronkelbeleid' bisschop

Vervolg van pagina 1

KERKRADE — De komst van het Pauselijk Instituut voor Huwelijk en Gezin naar Rolduc, is niet de enige reden voor Stassen geweest om zijn ontslag aan te bieden. „Ik heb erg veel moeite met de bestuursvorm van Rolduc,” zei hij gisteren in een toelichting op zijn beslissing. „Slechts één man (de bisschop-red) kan hier over vier verschillende instellingen beslissingen nemen. Binnenkort worden er dat dus zelfs vijf. Verder heb ik genoeg van het 'kronkelbeleid' van de bisschop. De hele kwestie heeft gevolgen voor de dagelijkse sfeer op Rolduc. In deze omstandigheden heb ik er geen moeite mee gehad om deze beslissing te nemen.”

De heer Joep Offermans, voorzitter van de stichting Lève (letterlijk: verhef) Rolduc omschrijft de ontstane situatie als 'uitermate triest'. „De heer Stassen heeft zoveel gedaan

voor de instandhouding van Rolduc dat hij verdiend had op een andere manier op zijn lauweren te gaan rusten.” Van het Kerkraadse college van b en w wilde gisteren niemand op het vertrek van Stassen reageren omdat daar de beslissing nog niet bekend was. Maar enkele weken geleden uitte burgemeester Mans zijn ernstige zorgen over de status van Rolduc in de toekomst.

Maart 1987 vierde de heer Stassen op Rolduc zijn veertigjarig priesterfeest. Hij werd op 4 juli 1921 in Schimmert geboren. Hij studeerde filosofie op Rolduc en theologie in Roermond. Vervolgens bezocht hij van 1947 tot 1949 de opleiding Beeldende Kunst in Heerlen en aansluitend volgde hij tot 1953 de studie Beeldende Kunsten aan de Academie voor Beeldende Kunsten in Den Haag. Aan de Rijksuniversiteit Utrecht verdiepte hij zich in de monumentale wandschilderkunst. Van 1954 tot 1960 publiceerde hij veel over architectuur en beeldende kunsten in met name het Katholiek Bouwblad en De Linie. In 1945 werd hij lid van de kerkelijke commissie Planologie en Bouwzaken. In 1964 volgde zijn benoeming tot directeur aan de Academie voor Bouwkunst in Maastricht.

Stassen werd in 1970 door de toenmalige monseigneur Moors gevraagd de leiding en coördinatie in

Provincie en EG steunen plannen

Innovatieproject kleine bedrijven

Van onze redactie economie

HEERLEN — De provincie en het Innovatiecentrum Zuid-Limburg gaan, geholpen door het EFRO Stimuleringsprogramma Oostelijk Zuid-Limburg, een innovatieproject opzetten voor het midden- en kleinbedrijf.

De instanties hebben het Innovatiecentrum gevraagd ondernemers te helpen bij het vinden van nieuwe producten, nieuwe toepassingen of nieuwe technieken. Het project steunt op de gedachte dat een bedrijf dat zijn producten of diensten niet op tijd vernieuwt, vroeger of later ten onder zal gaan in de concurrentiestrijd tegen ondernemers die wel op tijd hebben vernieuwd.

Veel toeleveranciers, en dat zijn de meeste bedrijven in Limburg, zitten nu al in de bedreigde hoek. Grote uitbestedende ondernemingen, zoals Volvo en Océ maken steeds meer gebruik van een zo klein mogelijk aantal hooggekwalificeerde toeleveranciers. Een aantal bedrijven zal daardoor onvermijdelijk uit de boot vallen. Maar ook ondernemers die

een eigen produkt op de markt brengen, moeten zich steeds afvragen of er over enkele jaren nog voldoende vraag naar is.

Er is slechts plaats voor een zestienvoertig kleine bedrijven om aan het project mee te doen. De ondernemer die zich aanmeldt voor het innovatieproject moet rekenen op een zeer intensieve begeleiding. Gedurende 8 maanden wordt het hele bedrijf van onder tot boven doorgeleefd door bedrijfsadviseurs en studenten van de HEAO Sittard en de HTS Heerlen. Uiteindelijk resulteert een kant-en-klaar recept voor de bedrijven om hun koers bij te stellen.

De kosten voor het hele plan zijn geraamd op 360.000 gulden. Daarvan is 30.000 gulden toegezegd uit de EFRO subsidiepot. De provincie bestelt eind november over een bijdrage van 75.000 gulden en het Innovatiecentrum heeft een budget van 90.000 tot 120.000 gulden beschikbaar. De rest van de kosten is voor de bedrijven die om hulp vragen.

● Jos Stassen.

Archiefphoto: DRIES LINSSEN

de restauratie en de herinrichting van het historische abdijcomplex op zich te nemen. In die tijd werd gedacht aan het afstoten en ontmantelen van delen van Rolduc. Maar door verschillende ruimtes de bestemming van het Centrum Rolduc te geven, werd Rolduc van een ondergang gered. Onder de beziende leiding van Jos Stassen werd de restauratie in gang gezet en uiteindelijk vorig jaar voltooid.

Maar niet alleen de architectonische staat bedreigde begin jaren zeventig het voortbestaan van Rolduc. Sinds begin jaren zeventig is er met enige

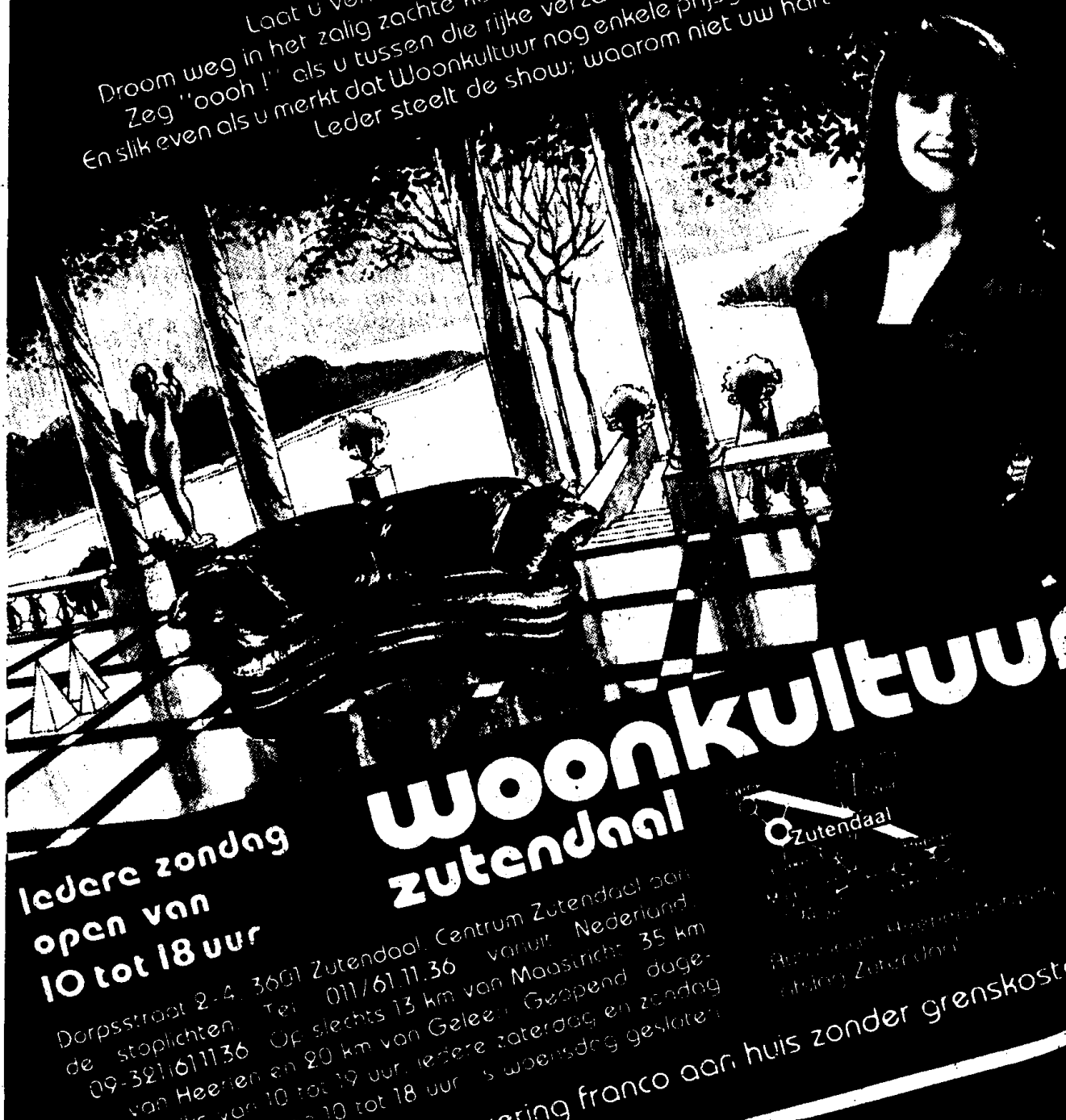
regelmaat sprake geweest van de aanleg van de SW-26 langs de 'voordeur' van Rolduc. Stassen stond als een van de eersten op de barricade om daartegen te protesteren. „Het was een slecht, heel slecht, knotsgek plan. We hebben de belangrijkste procedure tegen de aanleg daar ook gewonnen. Maar schrijf nu niet dat dit allemaal aan mij te danken is,” zei hij in het artikel 'Reddende engel van Rolduc', gepubliceerd bij gelegenheid van zijn veertigjarig priesterjubiläum. „Sommige mensen hebben nu eenmaal de aanleg en de gave om dingen voor elkaar te krijgen...”

(ADVERTENTIE)

Met Ticket Express naar de concerten van Prince, Tina Turner en Phil Collins.
Tel. 045-457273

Laat u verleiden door de prachtige natuur en de
Droom weg in het zalig zachte komend
Zeg "oooh!" als u tussen die rijke verzameling
En slik even als u merkt dat Woonkultuur nog enkele prijsjagers
Leder steelt de show: waarom niet uw hart?

Woonkultuur

zutendaal

Iedere zondag
open van
10 tot 18 uur

Dorpsstraat 2-4 3661 Zutendaal Centrum Zutendaal aan
de stoplichten Tel. 011/611136 vanuit Nederland
09-321611136 Op slechts 13 km van Maasricht 35 km
van Heerlen en 20 km van Geleen - Groepend dage-
lijks van 10 tot 19 uur iedere zaterdag en zondag
van 10 tot 18 uur is woensdag gesloten

 Zutendaal
Woonkultuur
Maasricht 35 km
Heerlen 20 km
Geleen 20 km

Bezoek aan Woonkultuur Zutendaal
Zaterdag Zutendaal

Levering franco aan huis zonder grenskoste

'Belachelijk dat we niet bij overleg worden betrokken'

Vakbond eist stem in reorganisatie douane

Van onze verslaggever

HEERLEN-BRUNSSUM - „Het is belachelijk dat we niet worden betrokken bij het overleg over de reorganisatie binnen onze eigen douanediens. En dat terwijl 1500 van de 6300 Nederlandse douaneambtenaren bij ons zijn verenigd.” Dat zegt Sietze Veen, voorzitter van de regio Limburg van de Nederlandse Douanebond, die de nodige antekeningen zet bij de reorganisatie.

De douanebond, de grootste vakorganisatie van douaneambtenaren, heeft een kort geding aangespannen tegen de werkgever, het ministerie van Financiën. Hiermee probeert de bond te bewerkstelligen dat hij als onafhankelijke onderhandelingspartner wordt gezien. Dinsdag dient het geding in Den Haag.

dat niet. In tegenstelling tot uitlatingen van de leiding, loopt de reorganisatie van de douane stroef, bekent Veen nu. Grote problemen zijn er op het gebied van de bezetting en de automatisering. Dat laatste dreigt een fiasco te worden, meldt de landelijk secretaris van de douanebond, R. de Jong.

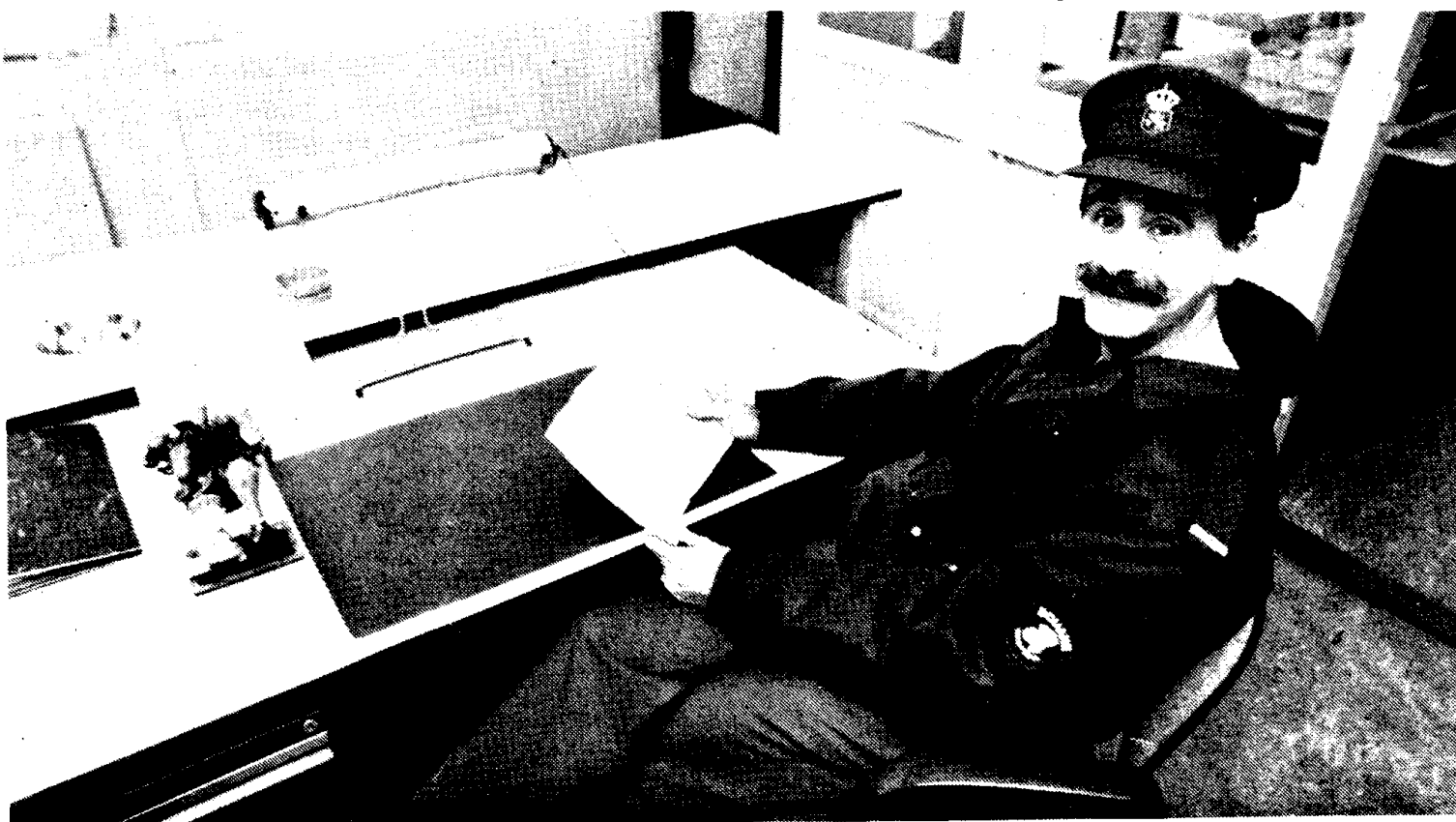
„Je wordt gevraagd aan alle onderdelen van de reorganisatie mee te werken terwijl je daarna mogelijk geen deel meer uitmaakt van de douane. Dit vanwege het simpele feit dat je de kans loopt ontslagen te worden. Als het om de reorganisatie gaat spreekt de hogere legerleiding alleen maar hosanna. Maar zo is het heus niet,” zegt Veen. Hij vertegenwoordigt in Limburg bijna 300 van de in totaal ongeveer 1100 douaneambtenaren.

In het ergste geval moeten door de reorganisatie 2500 van de 6300 mensen verdwijnen. „Door loyaal mee te werken kan het dus heel goed zijn dat je de poten onder je eigen stoel

uit zaagt,” zegt een ambtenaar van de dienst. „En dat is natuurlijk absurd,” zo verwoordt hij de onzekerheid en de daarmee gepaard gaande onrust binnen de dienst. „Zeg maar gerust dat het behoorlijk rommelt binnen de douane,” voegt Veen daaraan toe.

Frustratie

Volgens Veen komt de Limburgse douane 168 mensen te kort. „Ons wordt gevraagd enthousiast mee te werken aan de reorganisatie, maar dat is natuurlijk niet te doen als je geen zekerheid hebt over je eigen toekomst. Ook zegt de leiding dat we meer kunnen doen op het gebied van drugs, wapens en illegalen. Met zo weinig mensen gaat dat echter niet.” En over de onderbezetting en de slecht verloopende automatisering zegt hij: „Bij de douane in Venlo liggen vele stapels documenten. Die moeten nog worden verwerkt, maar er zijn geen mensen voorhanden om dat te doen. En de automatisering loopt ook van geen kanten. Allemaal zaken waardoor heel wat

● Sietze Veen van de Nederlandse Douanebond: „Het rommelt binnen de douane.”

Foto: MARCEL VAN HOORN

frustratie ontstaat,” aldus Veen. Hij is niet tegen 'Europa 1992' en tegen het openen van de grenzen. „maar het mag niet over de rug van de douane-ambtenaar gaan,” is zijn mening.

Een 'ergerlijke' zaak vindt de regionaal voorzitter dat de stem van de mensen in de praktijk niet wordt ge-

hoord. Als voorbeeld geeft hij aan dat al verschillende malen is gesigneerd dat portofoons en mobilifoons niet werken. „Dat kan tot zeer gevaarlijke situaties leiden als onze mensen alleen in het veld zijn. Er zijn complete witte vlekken waar veldpatrouilles niet bereikbaar zijn terwijl die misschien dringend bij-

stand nodig hebben. Ook is het radioverkeer tussen de meldkamers in Heerlen en Venlo en de voertuigen vaak slecht: regelmatig kan men geen verbinding krijgen. Die portofoons en mobilifoons, waarvoor de douane jaarlijks 335.000 gulden moet betalen, deugen van geen kant.”

'Grens zo lek als een zeef'

HEERLEN-BRUNSSUM

Meteen na de aanslag van de IRA in het Westduitse Wildenrath, op donderdag 26 oktober, rinkelden de telexen in de douaneposten in Limburg. De Duitse douaniers wilden hun collega's aan de andere kant van de grens erop attent maken dat de IRA-leden zeer waarschijnlijk naar het even verderop gelegen Nederland waren gevlucht. „Zelf konden we op dat moment weinig doen,” zegt een Duitse douane-ambtenaar. „want met tien man kun je natuurlijk geen honderd kilometer grens afsluiten.” Sietze Veen, de voorzitter van de Nederlandse Douanebond regio Limburg, geeft naar aanleiding van deze aanslag toe dat de Nederlandse douane eveneens niets kon beginnen. Ook aan deze kant van de grens heeft men te weinig mensen paraat. „De grens is zo lek als een zeef,” zegt Veen. En de Duitse douanier: „Inderdaad. Als ik wil steek ik tussen Brunssum en Roermond zeker tien keer de grens over zonder dat de douane me ook maar één keer heeft kunnen betrappen.”

Uitbreiding Dow-Benelux Tessenderlo

Van onze correspondent TESENDERLO - Tegen 1992 wil Dow-Benelux de productie van polyethyleen in Tessenderlo meer dan verdubbelen. Nu wordt er op jaarbasis 100.000 ton geproduceerd, maar die productie wordt met 140.000 ton uitgebreid. Met de expansie is een investering van 3 miljard Belgische frank gemoeid en het biedt in eerste instantie werk aan 40 mensen.

Zodra de productie op volle toeren is kunnen nog eens 150 vrachtwagenchauffeurs aan de slag bij Dow. De beslissing tot uitbreiding van Dow is mee ingegeven door het feit dat de Nationale Maatschappij voor Pijpleidingen de principiële beslissing genomen heeft een nieuwe pijpleiding voor ethyleen aan te leggen van Antwerpen naar Tessenderlo.

Voor het recht om gebruik te mogen maken van deze pijpleiding is Dow nog in onderhandeling met de Atyleen Geselschaft, een dochter van onder meer DSM. Die onderhandelingen bevinden zich momenteel in een eindfase.

officiële mededeling

GEMEENTE WITTEM

OPENBARE BEKENDBAARING. De burgemeester van de gemeente Wittem maakt het volgende bekend:

De gemeente wil een gedoogplicht ingevolge de Belemmeringenwet Privaatrecht verkrijgen voor de aanleg en instandhouding van haar riolerings (droogweerafvoer) te Dal-Bissen, gemeente Wittem, ten aanzien van de percelen waarvan de familie Genzel-Fanchamps rechthebbende is.

Ingevolge artikel 2 van deze wet liggen vanaf 20 november 1989 gedurende 14 dagen ter gemeentesecretarie de stukken ter inzage die betrekking hebben op de realisering van (het gedeelte van) de riolerings in de percelen van de familie voornoemd, te weten de percelen kadastraal bekend Wittem, sectie C nummers 2059, 2060, 9564 en 10072.

De ter inzage liggende stukken zijn de beschrijving van het werk alsmede een (civiel-technische) grondtekening daarvan.

Voorts maak ik bekend dat een zitting wordt gehouden op donderdag 7 december 1989 om 15.00 uur ten gemeentehuize te Mechelen, gemeente Wittem alwaar bezwaren kunnen worden ingediend en overleg kan worden gepleegd.

Wittem, 18 november 1989

De burgemeester van Wittem, w.g. W.M.H. Janssen

Overweldigende vraag bij reisbureaus Limburgers massaal naar Potzdamerplatz

(ADVERTENTIE)

HANDWERK VOOR VOETEN

Sidoux schoenen worden met de hand gemaakt van de beste kwaliteit leer. Ze hebben een uitstekende pasvorm, zijn soepel en geven door hun anatomisch gevormde leest uvoet volledige steun. Vraag nu bij de Sidoux naar Sidoux. Wie een paar Sidoux schoenen koopt, koopt een paar Sidoux leven.

Chaussures Mondiales
Grote Staat 17, Maastricht
Maastrichterbrugstraat 7, Maastricht
Hamstraat 26b, Roermond
Markt 113, Geleen
Limbrichterstraat 16, Sittard
Promenade 139-141, Heerlen

Yvil Modeschoenen
Theaterpassage 19
Kerkrade, 045-458604

Jacq Beurskens B.V.
Markt 14-15, Beek
04490-71298

Klinkers Schoenen
Bovenste Straat 29
Echt, 04754-81401

Maas Modeschoenen
Dr. Poelsstraat 34-36
Heerlen, 045-714473

Schoenmode Piet Theunissen
Bautschersweg 6
Heerlerbaan, 045-413679

Urlings B.V.
Raadhuisplein 34
Stein, 04490-31574

002186

Alarmsysteem smog voldoet niet

Van onze verslaggever

HEERLEN - Voor de provincie Limburg, die grotendeels door het buitenland omgeven wordt, is het een groot nadeel dat er nog steeds veel internationale verschillen bestaan op het gebied van de waarschuwingssystemen voor smog. Dat zei deze week de Limburgse milieugezondheidszorg G. Jongmans-Liedekerken in Heerlen, die haar opleiding medische milieukunde afgesloten heeft met een scriptie over de gevolgen van smog voor de gezondheid.

Jongmans vindt dat Nederland af moet stappen van het meten per 24-uursgemiddelde en net als de Bondsrepubliek per drie uur moet meten. Duitsland meet trouwen, ook de concentraties koolmonoxide, en dat zou Nederland ook moeten doen, aldus Jongmans. Zij vindt het niet goed dat met waarschuwingssystemen voor smog alleen zwaveldioxide en stikstofdioxide worden gemeten. De combinatie van stoffen met name zuur en koolmonoxide, die niet gemeten worden, speelt bij smog juist de hoofdrol.

Volgens Jongmans is uit gezondheidsopzicht alleen een waarschuwing op haar plaats indien de concentraties stikstofdioxide de grens van 250 microgram per kubieke me-

ter overschrijden. De Nederlandse norm is thans 120. De zwaveldioxide zou volgens haar de 200 microgram per kubieke meter niet te boven mogen gaan. Dit is gelijk aan de geldende Nederlandse norm.

Volgens Jongmans treedt bij de huidige smog-situaties in Nederland geen oversterfte op. Het is nog onzeker of smog kan leiden tot verlaging van de natuurlijke weerstand in het menselijk lichaam.

Bij het ingaan van de waarschuwingssystemen zouden mensen die zich beroepsmatig of om sportieve redenen inspannen, carapatienten, lijdens aan hart- en vaatziekten en de zogenaamde hyper-responderen overgevoeliger voor bepaalde stoffen speciaal gealarmeerd moeten worden, zo meent Jongmans.

Verkeer

Overigens vindt zij dat van stilleggen van verkeer tijdens perioden van wintersmog weinig effect is te verwachten. Slechts een klein gedeelte van de luchtverontreiniging is aan het verkeer te wijten. Bovendien werkt deze maatregel averechts, omdat automobilisten die hun wagen moeten laten staan zich extra gaan inspannen. Uitgerekend, daardoor gaan zij behoren tot de risicogroepen.

Van onze verslaggever

HEERLEN - Niet alleen Oostduitsers denken op dit moment 'eerst West-Berlijn zien dan sterven', ook Limburgers willen en masse de sfeer proeven op de Potzdamerplatz. Reisbureaus in Limburg melden althans een overweldigende vraag naar reizen naar de stad waar het wereldnieuws nu wordt bepaald. De belangstelling vanuit de hele wereld voor Berlijn is nu zo groot dat er bijna geen hotelkamer meer is te krijgen. Alleen in de duurste hotels schijnen nog wat kamers onbezet te zijn.

Raadsvragen over missen Tradeport

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - De PvdA-fractie in de gemeenteraad van Maastricht vraagt zich af waarom het college niet op de hoogte is gesteld van de onderhandelingen over de vestiging van het American Trade Center in Randwijk. Het Liof heeft volgens de PvdA twee jaar lang met American Trade Port Europe onderhandeld over de komst van het bedrijf, dat naar nu blijkt definitief voor Maasmechelen heeft gekozen.

De PvdA vraagt zich af waarom over zo'n groot project (een investering van 400 miljoen gulden die 2000 arbeidsplaatsen zou moeten opleveren) geen overleg met de gemeente Maastricht is gevoerd. Is het gebruikelijk dat het Liof onderhandelt over vestigingen op bedrijfsterrain binnen de gemeentegrenzen zonder dat de gemeente daarvan op de hoogte is, wil de partij weten. Ook vraagt de PvdA naar het oordeel van het college over de mogelijke economische betekenis van het American Trade Centre voor Maastricht en de regio.

De Heerlense vestiging van Holland International bijvoorbeeld kent een overstelpende vraag naar Berlijnreizen, zo vertelt balie-medewerker M. Wiertz. Eind verleden week, vlak nadat de eerste bressen in de 'Muur' waren geslagen, meldde de eerste Limburgers zich al voor een reis naar Berlijn. De hele afgelopen week is het storm blijven lopen. Per bus, vliegtuig en eigen auto trekten men naar de oude Reichshauptstadt. Op dit moment, aldus Wiertz, is Berlijn meer in trek dan de erken-de toppers Parijs en Londen. En dat zal niet zo snel afnemen, want nu al worden er veel reizen geboekt voor de kerstdagen en nieuwjaar.

Reisadviseur P. Kusters van reisbureau Kupers in Sittard doet hetzelfde verhaal. Ook hij spreekt van een overstelpende belangstelling. De verenigde Limburgse reisbureaus hebben daarom in allerlei extra reizen naar Berlijn op het programma gezet. Ook Kusters wijst op het steeds groter wordende tekort aan hotelkamers. Aan het huren van extra hotelkamers in Oost-Berlijn denkt men overigens nu nog niet.

Druk

Alles wijst er op dat het dit weekend weer waanzinnig druk zal worden in West-Berlijn. Nog drukker zelfs dan het vorige weekend. Zeven miljoen Oostduitsers hebben nu een visum voor het 'westen'. Verwacht wordt dat dit weekend een aanzienlijk aantal van hen een bezoekje aan West-Duitsland zal brengen.

Er zijn extra trein- en zelfs busverbindingen in het leven geroepen. Samen met de vele toeristen zal dat ongetwijfeld weer leiden tot een gedwongen schuifelparade op de Kudamm.

● Eelco Groenevelt, voorlichter van het Academisch Ziekenhuis Maastricht, krijgt ter gelegenheid van zijn benoeming tot regio-ambassadeur een presentje van de voorzitter van de NGPR, D. de Joode.

Eerste regio-ambassadeur van NGPR zit in Limburg

In voorlichting moeten we beunhazen uitbannen

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - „Ik wil niet alleen een aanspreekpunt zijn voor het NGPR (de vereniging voor public relations en voorlichting - red.) in Zuid-Limburg, maar ook duidelijk maken wat de vereniging voor de beroepsgroep kan betekenen.” Eelco Groenevelt, voorlichter bij het Academisch Ziekenhuis in Maastricht, heeft een duidelijke opvatting over het vak van voorlichter en PR-man. „De goeie PR-beoefenaar probeert vooral heel eerlijk te zijn en schuwt niet om ter verantwoording te worden geroepen.”

In het kader van haar beleid om in Nederland meer bekendheid te krijgen, heeft het vroegere genootschap voor public relations Eelco Groenevelt bevestigd met de titel van regio-ambassadeur. Natuurlijk ook om in het zuiden van het land meer leden te krijgen, want van het legertje

voorlichters en PR-medewerkers bij overheid en bedrijfsleven zijn in Limburg slechts enkele tientallen NGPR-lid. Landelijk zijn het er 850, waarvan maar liefst tachtig procent in de Randstad is genoteerd. In totaal komen er twaalf 'ambassadeurs', die in het voorjaar van 1990 bekend moeten zijn.

Leden van het NGPR kennen een beroepscode voor de wijze waarop ze hun voorlichtende taak in de praktijk brengen. De vereniging zou graag zien dat deze erecode, door een groeiende aantal leden, ook op grotere schaal wordt erkend. Groenevelt: „Het NGPR is een belangorganisatie die er ook op toeziet dat het vak op een behoorlijk peil wordt beoefend. We moeten ervoor zorgen dat beunhazerij in de voorlichting wordt uitgebannen.”

In de ogen van Groenevelt staat voorop dat de voorlichter zo eerlijk mo-

gelijk met de feiten omgaat. „De informatie moet net als bij een goede journalist betrouwbaar zijn. Anders ben je niet ordentelijk met het vak bezig. In PR mag je geen tegenstrijdige berichten brengen. Je kunt geen confronterende belangen dienen, want dan komt jouw geloofwaardigheid in het gedrang.”

De eerste regio-ambassadeur, een onbezoldigde functie overigens, erkent dat het nieuwe initiatief van het NGPR ook door financiële motieven is ingegeven. Dat bij de serie van twaalf benoemingen het eerst het oog is gevallen op een voorlichter in Limburg, is volgens hem puur toeval. „Het NGPR onderneemt de laatste jaren wat meer activiteiten. Het is een welbewuste keuze om wat meer uit de ivoren toren te komen en het land in te gaan. Zeker voor Zuid-Limburg is dat belangrijk omdat het wat ver van de vereniging af ligt.”

● Frans Schepers (midden) en Ran Schols (rechts) maken deel uit van de redactie van het nieuwe vogeltijdschrift.

Archiefoto: WIDDERSHOVEN

Nieuw Limburgs vogeltijdschrift Vogelaars kunnen hun ei weer kwijt

Van onze verslaggever

GELEEN - Deze week is een nieuw Limburgs vogeltijdschrift verschenen. 'Limburgse Vogels'. Het is een uitgave van de Vogelwacht Limburg en het Natuurhistorisch Genootschap. De redactie bestaat uit enkele deskundige en enthousiaste vogelaars, verenigd in de Werkgroep Limburgse Vogels.

De Limburgse vogelaars moesten al enkele jaren een provinciaal tijdschrift ontberen. In 'Vogelvlucht', het periodiek van een werkgroep van het Natuurhistorisch Genootschap, verscheen in 1985 voor de laatste keer.

„In Limburg zijn vele honderden vogelaars actief. Zij doen alle-

maal waarnemingen, soms zien ze bijzondere vogels of constateren dat er met een bepaalde soort iets mis is. Dit soort zaken kan men vaak niet kwijt in de landelijke vogeltijdschriften. Wij denken dan ook dat een Limburgs tijdschrift een gat in de markt is. De Limburgse vogelaars kunnen hun ei weer kwijt,” zegt Ran Schols uit Geleen.

Hij vormt samen met Frans Schepers (Sittard), Ernest van Asseldonk (Roermond), Jan Boeren (Posterholt), Rob van der Laak (Heerlen), Karel Lemmens (Valkenburg), Boena van Noordden (Deurne) en Henk Swinkels (Maria Hoop) de redactie van 'Limburgse Vogels'.

„Ons doel is mensen in Limburg

enthousiast te maken voor vogels. Om die reden is het populair-wetenschappelijk geschreven. Het tijdschrift bevat veel informatie voor de al gevorderde vogelaar, maar ook leken kunnen er mee uit de voeten. Ook bestuurders en behorende instanties kunnen er hun voordeel mee doen,” legt Frans Schepers uit.

Het eerste nummer bevat onder meer signaleringen van zeldzame en schaarse broedvogels, bijzondere vogelsorten die in Limburg overwinteren, een verhaal over de Groene Specht die steeds meer terrein verliest in Zuid-Limburg, de ontdekking van een valse lijster op het terrein van het Bisschoppelijk College Schondeln te Roermond en de resultaten van het kerkuilenproject in 1987 en 1988.

Het periodiek verschijnt vier maal per jaar. Abonneren op het tijdschrift is mogelijk door 17,50 gulden over te maken op giro-nummer 1703655 ten name van de Vogelwacht Limburg, onder vermelding van 'Limburgse Vogels'. Leden van de Vogelwacht en het Natuurhistorisch Genootschap krijgen een korting van 2,50 gulden.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Randstad heeft volop werk

Secretaresses m/v

Regelmatig hebben wij vacatures voor secretaresses. U heeft een gedegen secretaresse-opleiding en bij voorkeur enige werkervaring. U bent bekend met tekstverwerking. U bent full-time of part-time beschikbaar.
Informatie bij Claude Peeters, tel. 045-74 00 40, Heerlen, Akkerstraat 26.

Boekhoudkundig medewerker m/v

Voor een groot bedrijf in Heerlen. U heeft ervaring in een soortgelijke functie en u bent in het bezit van een diploma PDB of MBA. Tevens heeft u kennis van computerboekhouding. U bent full-time beschikbaar.
Informatie bij Claude Peeters, tel. 045-74 00 40, Heerlen, Akkerstraat 26.

Secretaresse verkoopafdeling m/v

U beheert de Engelse en Duitse taal in woord en schrift. U voert zelfstandig de correspondentie en notuleert vergaderingen. U bent commercieel ingesteld en kunt zelfstandig werken. Secretaresse ervaring is noodzakelijk. Leeftijd: vanaf 22 jaar.
Informatie bij Rensje Jansen, tel. 045-25 91 91, Brunssum, Rumpenstraat 79.

Steenverladers m/v

U bent een groot bedrijf in Kerkrade. U heeft een groot aantal steenverladers in dienst. U bent 16 jaar of ouder. Werktijden: 07.30-16.30 uur.
Informatie bij Marijke Kuyper, tel. 045-45 15 00, Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Productiemedewerkers m/v

U kunt direct aan de slag bij een bedrijf in de omgeving van Maastricht. U werkt in dagdienst en verricht alle voorkomende werkzaamheden, zoals het bedienen van diverse machines. Het bedrijf is niet openbaar vervoer eenvoudig te bereiken.
Informatie bij Jansje Vliegenhart, tel. 045-45 15 00, Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Machinebedienden m/v

Voor een bedrijf in Kerkrade. U bent goed gemotiveerd, weet van aanpakken en bent bereid in 5-ploegdienst te werken. Het bedrijf verricht onderhoudswerk voor lange tijd.
Informatie bij Marijke Kuyper, tel. 045-71 85 15, Heerlen, Akkerstraat 26.

Werkstudenten m/v

Bent u 16 jaar of ouder en geïnteresseerd om naast uw studie 1 of meerdere dagen per week te werken, dan kunt u bij diverse bedrijven in de omgeving van Heerlen aan de slag. De bedrijven bieden u een baan met een salaris en een vergoeding van de reiskosten. U kunt ook kiezen voor een baan met een salaris en een vergoeding van de reiskosten.
Informatie bij Marijke Kuyper, tel. 045-71 85 15, Heerlen, Akkerstraat 26.

Productiemedewerkers m/v

Voor een bedrijf in Nuth zoeken wij gemotiveerde medewerkers. Het werk wordt verricht in dag- en ploegdienst. De medewerkers zijn goed overgenomen worden. Het bedrijf is niet openbaar vervoer eenvoudig te bereiken.
Informatie bij Marijke Kuyper, tel. 045-71 85 15, Heerlen, Akkerstraat 26.

Winkelpersoneel m/v

Voor diverse zaken in Heerlen en omgeving. De werktijden zijn flexibel.
Informatie bij Marijke Kuyper, tel. 045-71 85 15, Heerlen, Akkerstraat 26.

Kassamedewerker m/v

U wilt part-time werken in een warenhuis in Brunssum. U bent vanaf 22 november beschikbaar en heeft ervaring. i.v.m. de drukte.

Wegens de feestdagen wordt u in december vaker ingepland. Informatie bij Lilian Fijten, tel. 045-25 91 91, Brunssum, Rumpenstraat 79.

Verhuizer m/v

U wilt werken bij een verhuurbedrijf in Nuth. Het betreft het in- en uitpakken van vrachtwagens en het verhuizen van interieurs. U heeft eigen vervoer naar Nuth.
Informatie bij Ellis Tonglet, tel. 045-25 91 91, Brunssum, Rumpenstraat 79.

Keukenhulp m/v

U wilt werken bij een medische instelling. Het betreft het onderhoud van de keukens, zoals afwassen en opruimen. Eventueel helpt u de kok met eenvoudige werkzaamheden. U bent full-time beschikbaar.
Informatie bij Lilian Fijten, tel. 045-25 91 91, Brunssum, Rumpenstraat 79.

LTS'ers Mechanische Techniek/ Installatietechniek m/v

Voor een bedrijf in Landgraaf. Het betreft het reviseren en demonteren van geisers. U bent goed gemotiveerd en enige maanden beschikbaar.
Informatie bij Geke Kooij, tel. 045-71 87 22, Heerlen, Akkerstraat 26.

MTS'ers m/v

Met of zonder werkervaring voor opdrachtgevers in Heerlen en omgeving. Het betreft zowel korte als lange opdrachten. De werkzaamheden bestaan uit tekenwerk, onderhoudswerk en machinebedienend werk in dag- en ploegdienst.
Informatie bij Geke Kooij, tel. 045-71 87 22, Heerlen, Akkerstraat 26.

(aankomend) Tekenaar m/v

Voor verschillende bedrijven in Heerlen en omgeving. Het betreft tekenwerk, tekenwerk. U heeft bij voorkeur een MTS EAVB-opleiding. Ervaring is niet noodzakelijk. De duur van de opdracht is onbepaald.
Informatie bij Geke Kooij, tel. 045-71 87 22, Heerlen, Akkerstraat 26.

Ziekenverzorgende part-time m/v

Voor in de wijk. U wilt werken in de ochtenduren van 08.00-12.00 uur. Tevens bent u in het bezit van eigen vervoer. Deze opdracht is voor korte tijd.
Informatie bij Yvonne Martens, tel. 045-45 15 00, Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Verpleegkundige m/v

U wilt werken bij een bedrijf in Nuth. Het bedrijf is niet openbaar vervoer eenvoudig te bereiken. Het bedrijf is niet openbaar vervoer eenvoudig te bereiken.
Informatie bij Geke Kooij, tel. 045-71 87 22, Heerlen, Akkerstraat 26.

Servismedewerker m/v

Voor een bedrijf in Nuth zoeken wij een part-tijds medewerker. U wilt werken in de ochtenduren van 08.00-12.00 uur. Tevens bent u in het bezit van eigen vervoer. Deze opdracht is voor korte tijd.
Informatie bij Jos Nota, tel. 045-45 15 00, Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Verkoopmedewerker m/v

Wij hebben regelmatig werk bij diverse detailbedrijven in Kerkrade en omgeving. Heeft u al enige ervaring en bent u bereid om part-time of full-time te werken, kom dan gerust eens langs. Leeftijd: 17-21 jaar.
Informatie bij Petra Eiveld, tel. 045-45 15 00, Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

gemeente heerlen

vraagt:

Heerlen is een stad met ruim 94.000 inwoners en vervult een centrumfunctie in de regio Oostelijk Zuid-Limburg. De ambtelijke organisatie van de gemeente Heerlen is gestructureerd volgens het zogenaamde dienstenmodel. In het model wordt onderscheid gemaakt in operationele diensten en concurrediensten. De dienst stadsontwikkeling is een operationele dienst. De dienst telt circa 140 medewerkers en bestaat uit een dienstsecretariaat en de afdelingen bedrijfs-economische zaken, bouwtoezicht volkshuisvesting en landmeten, milieuzorg, onroerend goed, bouwzaken en ruimtelijke ordening. Bij laatstgenoemde afdeling (18 formatieplaatsen) is vakant de functie van

LANDSCHAPSKUNDIGE M/V

Functie-informatie:
- het opstellen van een groenstructuurplan;
- het adviseren over landschappelijke ontwikkelingen zoals b.v. landinrichtingsprojecten;
- het leveren van bijdragen aan milieu-effect-rapportages;
- het adviseren tot zake van landschappelijke aanpassing (bouwplannen, wegenaanleg, waterschaps-herstel) en landschapsherstel (ontgrondingen);
- het leiden en activeren van de projectgroepen welke verantwoordelijk zijn voor het opstellen van bestemmingsplannen voor het buitengebied;
- het inventariseren voornamelijk in het buitengebied van de abiotische en biotische milieucom-ponenten van het landschap;
- het integreren van gegevens ten behoeve van bijdragen aan structuurplannen, bestemmings-plannen en partiële herzieningen gericht op analyse, waardering en structuur van het land-schap.

Functie-eisen:
- een opleiding landschapsarchitectuur/planologie op academisch of vergelijkbaar niveau;
- een goede schriftelijke en mondelinge uitdrucks-vaardigheid;
- affectiviteit voor het natuurlijk milieu;

In het kader van flexibilisering van de arbeid worden medewerkers benoemd in algemene dienst bij de gemeente Heerlen;

Het beleid van de gemeente Heerlen is erop gericht het relatieve aantal vrouwen in haar functies te verhogen. Vrouwelijke kandidaten worden der-halve nadrukkelijk opgeroepen te solliciteren;

De functie kan eventueel in deeltijd worden ver-vuld.

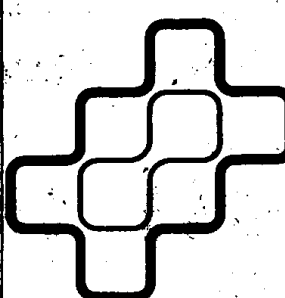
Een medisch en een op de functie gericht psycholo-gisch onderzoek zullen deel uitmaken van de selec-tieprocedure.

Afhankelijk van opleiding, leeftijd en ervaring kan vooraf maximaal een salaris worden aangebo-den van f. 4.757,- bruto per maand (maximum schaal B).

Mede op inlichtingen over deze functie kunnen kandidaten worden ingeworven bij de heer T. Cremers, hoofd van de afdeling ruimtelijke ordening, tel. 045-71 87 22.

Sollicitaties binnen 10 dagen onder vermelding van de 308 op zoet brief als aanvulling aan de directeur van de dienst personeel en organisatie, Postbus 1, 6420 AA Heerlen.

Wir suchen
Verkäufer
die jung, sportlich u. überaus energiegelad sind. Ihre schriftliche Bewerbung an:
BUNNER SHOP
MANFRED KHONNEUX OHG
SPORTSCHUHE
SPORTMODE
NEUPFORTE 16
UND
PETERSTRASSE 1a
AACHEN
SPORTSCHUHE
SPORTMODE

Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek

Deze stichting met ruim 2800 medewerkers, beheert de volgende instellingen:

- Maaslandziekenhuis op de lokaties Sittard en Geleen (957 bedden)
- Verpleeghuis St. Jansgeleen (209 bedden)
- Verpleeghuis St. Odilia, Geleen (148 bedden)
- Verpleeghuis Invia, Sittard (118 bedden)
- Verpleeghuis St. Agnetenberg Sittard (75 bedden)

Binnen het verpleeghuis St. Odilia te Geleen hebben wij tijdelijk plaatsingsmogelijkheid op de verpleegafdelingen en de dagbehandeling voor enkele

ziekenverzorgenden

vakaturen. HvB 31

functie-informatie:
• het verrichten van verzorgende en basisverpleegkundige werkzaamheden;
• het begeleiden en stimuleren van de bewoners ten aanzien van de zelfzorg.

• Het betreft hier tijdelijke full-time en part-time functies.

functie-eisen:
• diploma ziekenverzorgende;
• verpleeghuiservaring is gewenst.

arbeidsvoorwaarden: Salarisering vindt plaats conform FWG-functiegroep 35. De overige arbeidsvoorwaarden zijn geregeld conform de CAO voor het Ziekenhuiswezen.

U kunt in Uw brief Uw voorkeur kenbaar maken voor de verpleegafdelingen (onregelmatige diensten) of de dagbehandeling (dagdiensten).

inlichtingen: Voor nadere inlichtingen kunt u telefonisch contact opnemen met de heer T. Cremers, hoofd verpleegdienst St. Odilia, lokatie Geleen, 04490-46666, seiln. 1169.

Ten behoeve van de Verplegingsdienst van het ziekenhuis, lokatie Sittard zoeken wij ten behoeve van de afdeling Centrale Sterilisatie contact met belangstellenden voor de functie van

1e medewerker

vakaturen. GM 44

functie-informatie: is belast met het instrueren van nieuwe medewerkers op de afdeling; werkt mee in het productieproces van de Centrale Sterilisatie; vervangt het hoofd bij diens afwezigheid.

functie-eisen:
• HAVO-niveau;
• diploma sterilisatie-assistent en bewijs deskundigheid gassterilisator of bereidheid deze cursussen te volgen;
• bezit diploma kaderopleiding strekt tot aanbeveling;
• leidinggevende capaciteiten;
• leeftijd ± 25 jaar.

arbeidsvoorwaarden: Bij indiensttreding bedraagt het salaris, afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring min. f. 2155,- en max. f. 2975,- bruto per maand. Overige arbeidsvoorwaarden zijn conform C.A.O. Ziekenhuiswezen.

inlichtingen: Mw. R. Doggen-Frieling, coördinerend hoofdverpleegkundige, tel. 04490-18666 toestel 2303 of mw. G. C. J. Macherey-Gerris, personeelsfunctionaris, toestel 2066.

Alle functies staan in principe open voor zowel mannen als vrouwen.

Schriftelijke sollicitaties binnen 10 dagen richten aan:
Dienst Personeel en Organisatie
Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek
Postbus 5508, 6130 MB Sittard

In de linker-bovenhoek van brief en enveloppe het vakaturnummer vermelden.

randstad uitzendbureau

WONINGBOUWVERENIGING VENLO-BLERICK

WOLFGANGEN 516 352 AU VENLO POSTBUS 111 1100 AH VENLO POSTBANK 1042308 HR 12275 TEL 077-670100

Wegens benoeming van het hoofd Bouwkundige Dienst tot directeur van onze vereniging zoeken wij contact met kandidaten voor de functie

hoofd Bouwkundige Dienst (m/v)

Het hoofd Bouwkundige Dienst zal rechtstreeks onder de directeur functioneren. Hij/zij geeft leiding aan 30 medewerkers, maakt deel uit van het managementteam en heeft een belangrijke inbreng in de totstandkoming van het beleid en beheer van de woningbouwvereniging.

Tot het taakgebied behoren:

- leiding geven aan de Dienst Bouwkunde;
- verantwoordelijkheid dragen voor het opstellen en bewaken van de meerjaren- en jaarlijkse onderhoudsbegroting;
- verantwoordelijk zijn voor het ontwikkelen van nieuwe en het uitvoeren van bestaande werkprocedures;
- voorbereiden en doen uitvoeren van plannen voor renovatie, nieuwbouw en woningverbetering;
- verantwoordelijkheid dragen voor het totale technische beheer en de kwaliteitszorg van het woningbezit;
- verspreiden van beleidinformatie betreffende bouwkundige zaken;
- initiatief en besluitvorming aan ontwikkelen die aansluiten aan de doelstelling van de vereniging;
- behouden van voor het werk benodigde in- en externe contacten.

Wij denken dat u ten minste dient te beschikken over:

- een technische opleiding op HBO-niveau, liefst met specialisatie volkshuisvesting;
- ruime ervaring op leidinggevend gebied, inclusief het doorvoeren van veranderingen;
- een leeftijd van ongeveer 35-40 jaar;
- ervaring in de volkshuisvesting en zo mogelijk in de sociale woningbouw;
- ervaring in de nieuwbouw en met het onderhoud van woningen;
- kennis van en ervaring met voor het werkgebied relevante automatisering;
- goede contactuele eigenschappen en uitdrucksvaardigheden;
- huisvesting in of de bereidheid te verhuizen naar Venlo of de directe omgeving.

Durf initiatief en verantwoordelijkheidsgevoel spreken ons erg aan. Kandidaten zonder relevante werkervaring of opleiding verzoeken wij echter niet te reageren.

Een medische en psychologische test zal deel uitmaken van de selectieprocedure.

Salaris en overige arbeidsvoorwaarden zijn in overeenstemming met de zwaarte van de functie. De CAO voor personeel in dienst van woningcorporaties is van toepassing.

Bchthet sollicitatie kunnen binnen 14 dagen gezonden worden aan de directeur van de woningbouwvereniging Venlo-Blerick, de heer J. Ruytenbeek, onder vermelding van "sollicitatie" op de enveloppe.

ASTER PARKET
Gezocht:
verkoper(ster)
voor ons filiaal in Weert
Het betreft een vacature voor 30 uur per week. Tijdelijk i.v.m. ziekte.
Eisen:
- minimaal leeftijd 25 jaar
- verkoopervaring
- leeft in deze branche
- zelfstandigheid vereist
- spontaan en goede omgangsvormen
- correct taalgebruik.
Schriftelijk reageren met pasfoto:
Aster Parket, Zwartbroekstraat 19
6041 JL Roermond
t.n.v. mev. J.C. Tilmans

GEZOCHT

kamermeisjes

Voor een 5-sterrenhotel in Heerlen Centrum. Wij zoeken nette gemotiveerde dames in de leeftijd 18-24 jaar. U dient voor 25 à 35 uur per week beschikbaar te zijn en tevens bereid om in de weekenden op feestdagen te werken.
Deze baan is voor een lange periode.

Interesse? Neem voor meer informatie contact op met Desirée Alzer van de onderstaande vestiging.

Uiteraard kunnen mannen en vrouwen reageren.

uitzend-kracht

Dr. Poelsstraat 16, Heerlen, 045-713120

Rabobank Beek

Is een zelfstandige bank en maakt deel uit van de Rabobank-organisatie. Iedere Rabobank werkt voor de bedrijven en particulieren in zijn eigen gemeenschap. De Rabobank is een coöperatieve bank, gericht op het behartigen van de financiële belangen van leden en cliënten. Het coöperatief bankieren vraagt medewerkers die zich hierbij betrokken voelen. Wij zoeken een

hypotheek/verzekerings-adviseur (m/v)

Binnen de afdeling Particulier zal de gevraagde functie in de afdeling Bestuurszaken met een medische benoeming van een medische dienst worden vervuld.

De functie is een combinatie van het opzetten, onderhouden en verbeteren van het hypotheekbeheer van een hypotheek en verkoop van verzekeringen. Het is een combinatie van een hypotheekadviseur en een verzekeringsadviseur. Het is een combinatie van een hypotheekadviseur en een verzekeringsadviseur.

Voor deze functie worden wij aan kandidaten van 25 tot 35 jaar

een opleiding op MBO/HBO-niveau, aanvullend met het diploma Assurantie-Ben. Verplichte NIBB-studies.

Voor een goede uitoefening van de functie zijn goede contactuele eigenschappen en commerciële feeling onmisbaar. Ervaring op het gebied van woninghypotheken en/of verzekeringen strekt tot aanbeveling.

De Rabobank biedt een goede opleiding en uitstekende secundaire voorwaarden, waaronder een ruime maandsalaris en een premievrije pensioenregeling.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de sollicitatieprocedure.

Wilt u meer weten over aard en inhoud van deze functie, dan kunt u bellen met de heer J.B.P.H. Spierts, hoofd Particulier, telefoon (04490) 7 27 51, toestel 35.

Uw schriftelijke sollicitatie wordt met belangstelling verwacht door de directeur van de bank, de heer T.G.H. van Hoven, Postbus 54, 6190 AB Beek.

Ir Ben Janssen (65) in Maastricht is veertig jaar in overheidsdienst. De meeste jaren werkte hij bij de provincie. Daar klom hij op tot adjunct-hoofdingenieur/directeur bij de natte waterstaat. De laatste zestien jaar was hij voorzitter van het Waterschap Zuiveringschap Limburg.

Op 24 november neemt hij officieel afscheid. Maar hij verlaat zijn toko pas op 1 december. Dan komt zijn opvolger: CDA-gedeputeerde ir G. van Wijbergen, 54 jaar, van de provincie Utrecht.

Een gesprek met de man die 650 miljoen gulden investeerde in het Limburgs milieu en die nu zijn pet aan de wilgen hangt. Over clandestiene lozingen en robots die de vervuilers moeten opsporen.

Scheidend voorzitter Zuiveringschap: 'Pakkans illegale lozers opvoeren'

ROERMOND – Het klinkt gek, maar de hoeveelheid zware metalen in het rioolwater neemt nog elk jaar behoorlijk toe terwijl het aantal bedrijven dat loost afneemt.

„Het is dus duidelijk dat er clandestien geloosd wordt,” zegt Janssen. Enkele bedrijven lichten nog steeds de hand met lozingsvergunningen. Soms krijgt men er een te pakken. Maar volgens Janssen haalt het weinig uit. De straffen die uitgedeeld worden zijn volgens hem veel te laag. „Clandestien lozen loont dus,” zegt hij spijtig. „En dat is verschrikkelijk. Dat mogen we eigenlijk niet over onze kant laten gaan.”

Het Zuiveringschap kan niks doen aan de strafmaat. Wel gaat het WZL de pakkans behoorlijk opvoeren.

De technische dienst van het schap heeft al enkele pijlen op haar boog.

Een van de maatregelen die binnenkort genomen worden is het bemonsteren van het rioolwater in de rioolbuizen. Totnu toe wordt dat alleen gedaan bij de 23 rioolwaterzuiveringsinstallaties, die Limburg telt. Bij calamiteiten is het dan echter al vaak te laat. Om die reden wil het WZL de vervuiler dichter bij de bron gaan opsporen.

De kunst heeft men afgekeken in de Bondsrepubliek. Bedrijven, die lozen op de Niers in de Kreis Viersen, moeten op hun qui vive zijn. Een veertigtal apparaten meet daar continue de waterkwaliteit in de rioolbuizen.

„Als er iets gebeurt dat weet je meteen waar het vandaan komt. Het is weliswaar geen sterk bewijs, maar

als je dan na een lozing een bepaald bedrijf opzoekt en de lozing wordt binnen vijf minuten gestaakt, dan weet je natuurlijk wel hoe laat het is,” zegt Janssen.

Robots

Maar dat is nog niet alles. Het Zuiveringschap gaat straks ook kleine robots inzetten om de vervuiler op te sporen. Op afstand bestuurbare robots, voorzien van een videocamera, kruipen in rioolbuizen rond om mogelijke illegale aansluitingen te vinden. Janssen verdenkt sommige bedrijven ervan een tweede, illegale aansluiting op het riool hebben gemaakt. Deze rijdende camera's worden overigens al ingezet om kapotte rioolbuizen op te sporen.

Ben Janssen is geboren en getogen in Breda. Zijn vader werkte er bij de

● Ben Janssen bij het gebouw van het WZL Limburg in Roermond.

Foto: JEROEN KUIT.

PTT. Hij deed HBS B en studeerde daarna cultuurtechniek in Wageningen. Na de oorlog, in 1949 kon hij meteen aan de slag bij Provinciale Waterstaat in Limburg, waar hij al snel terecht kwam bij de 'natte waterstaat'. Waterschappen en ontgrindingen waren zijn pakkie-an.

In 1973 werd hij door de toenmalige gouverneur benoemd tot voorzitter van het pas opgerichte Waterschap Zuiveringschap Limburg. De zuivering van afvalwater werd ter hand genomen. Tot dan werd vrijwel overal ongezuiverd op sloten, beken en de Maas geloosd.

Het zuurstofgehalte in het Limburgse oppervlaktewater was toen tot een dramatisch dieptepunt gedaald. Door het op grote schaal zuiveren van het organisch afval uit het rioolwater is dit thans aanzienlijk verbeterd.

Alle beken zijn schoon. Op een beetje na, in Sittard.

België

Geen reden overigens om te juichen. Nitraten en fosfaten houden het Zuiveringschap de komende jaren bezig. Opnieuw moeten honderden miljoenen gulden geïnvesteerd worden om ook dit uit het afvalwater te halen.

Voor Limburg zelf zet dit laatste echter niet veel zoden aan de dijk. Ook als Limburg straks defosfateert en denitrificeert, dan nog blijft de Maas ernstig vervuild. De Walen hebben totnu toe geen cent gespendeerd aan zuiveringsinstallaties. Rioolwater gaat in België nog altijd ongezuiverd de Maas in.

Om een vergelijking te maken: in

heel België bestaan thans slechts twintig rioolwaterzuiveringsinstallaties. Nederland telt er 480.

„Denitrificeren en defosfateren van ons rioolwater gaat elk gezin in Limburg jaarlijks dertig gulden kosten. In totaal honderd miljoen. De hoeveelheid fosfaat en nitraten in de Maas zal daardoor maar met vier procent verminderen. 96 procent wordt er dus in België ingekieperd.”

Janssens opvolger moet daar mee leren leven...

egbert hanssen

Verbod op autowassen opgeheven

Van onze correspondent

HASSELT – De inwoners van Belgisch-Limburg mogen officieel pas sinds afgelopen weekende hun auto's wassen en gazons besproeien.

De provinciegouverneur had op 23 juni een verbod daarop uitgevaardigd in verband met de drinkwaterschaarste in de provincie. Dat verbod liep pas op 10 november af.

Gezagsgetrouwe burgers kunnen nu eindelijk eens het vakantiestof van de wagens spuiten.

(ADVERTENTIE)

ALUMINIUM
KUNSTSTOF
HARDHOUT

ALKUBOUW

Dorpsstraat 7 Nuth, tel. 045-241917

VERANDA'S

Schotten zetten plannen Centre Parcs door

Van onze redactie economie

DEN HAAG – Het Schotse broersconcern Scottish & Newcastle (S & N) wil investeren in een verdere internationale groei van Centre Parcs. De Britse brouwer is sinds juli eigenaar van 65 procent van aandelen van de vakantieparadijzen, die onder andere zijn gevestigd in Reuver, Heijen en Horst-Amerongen.

De overname van Centre Parcs is één in een hele serie investeringen in Nederland door Engelse ondernemingen. Groot-Brittannië streeft volgens de Britse ambassadeur Michael Jenkins op de derde plaats van landen met ondernemingen in Nederland. Volgens Jenkins wordt ongeveer helft van alle Britse investeringen in Europa in Nederland gedaan. „Inmiddels hebben 900 Britse bedrijven hier belangen, in veel gevallen daartoe aangezet door de opening van een Europese markt.”

Ervaring

Scottish & Newcastle ziet de overname van Centre Parcs ook als een belangrijke stap in de uitbreiding van de kernactiviteiten op het Europese vasteland. De brouwer heeft grote ervaring in de vrijetijdsector. Langs de Engelse kust heeft het concern een serie Pontins-vakantiecampen. Centre Parcs en Pontins gaan samen de hoofdmoot vormen van de nieuwe vrijetijdsvijver van S & N. Het karakter en de identiteit van de twee soorten vakantieparken blijft echter geheel verschillend, omdat de brouwers vinden dat de succesformule van Centre Parcs onaangetaast moet blijven.

Investeringen

Twee weken geleden verkocht S & N zijn winstgevend Engelse keten Thistle Hotels voor bijna twaalf miljard gulden om geld vrij te maken voor nieuwe investeringen in vrije tijds-poot en in de brouwerij. De aankoop van Centre Parcs kostte het bedrijf driekwart miljard. Groot-Brittannië staan nu twee Centre Parcs: een in Norfolk en een in Nottinghamshire. Er zijn inmiddels plannen voor een derde subtropisch paradijs op het eiland. In Nederland worden geen nieuwe Centre Parcs meer gebouwd. Daar vindt de directie het land te klein voor. De 12 staande parken hier worden of zijn inmiddels gemoderniseerd en uitgebreid. De aandacht voor de bouw van nieuwe subtropische paradijzen richt zich nu op België (Maasmeulen), Frankrijk, Engeland en Nederland.

Centre Parcs investeert jaarlijks 50 miljoen in nieuwbouw en uitbreidingen. „De plannen die we voor overname hadden met Centre Parcs, worden onverkort doorgezet”, aldus J. Versloot RA, de financiële man in de Raad van Bestuur van Centre Parcs.

(ADVERTENTIE)

KELA WONINKRIJK SHOWROOM

Chesterfields exclusief geïmporteerd uit Engeland, tax-free buying possible

Piet van Heugten tapijtlegers rechtstreeks van fabriek.

Alleen zaterdag's geopend van 10.00 tot 16.00 u. of na telefonische afspraak.

Hoensbroek, Kouvenderstraat 136. Telefoon 045-222947. Exclusief voor Limburg.

(ADVERTENTIE)

Limburgs Dagblad LEZERSKORTING

„De Notekraker” door het Roemeens Staatsballet Fantasio

Het romantische, toverachtige sprookjesballet „De Notekraker”, gedanst op muziek van Peter Tsjaikowski, ontleent zijn inhoud aan een sprookje van E.T.A. Hoffmann: „Nussknacker und Mausekönig”. Het Roemeens Staatsballet Fantasio maakt gebruik van schitterende kostuums om het verhaal als in een droomwereld, zo mooi, uit te beelden. Een waarlijk oogstrelende uitvoering...

Cultureel Centrum Kerkrade

Vrijdag 24 november, 20.00 uur

EXCLUSIEVE Limburgs Dagblad-LEZERSKORTING

Deze bon geeft recht op een korting van f 4,- p.p. op de toegangsprijs van f 32.50. Deze korting geldt alleen in de voorverkoop en de bon geldt voor maximaal twee personen.

Aqualarm nieuw wapen tegen illegale lozingen

Vervuilers opgelet

Bedrijven langs de Maas moeten nog beter op hun tellen passen alvorens ze hun afval in het rivierwater dumpen. Rijkswaterstaat heeft onlangs op de zeven meetstations langs de grote rivieren in ons land een nieuw geautomatiseerd systeem in gebruik genomen, het zogeheten Aqualarm. Ernstige vervuilingen worden in een mum van tijd door het meetstelsel waargenomen en er wordt onmiddellijk alarm geslagen. Vooral bij scheepsrampen en illegale lozingen door een bedrijf kan in een vroeg stadium worden ingegrepen.

Behalve in Vuren (Waal), Kampen (IJssel), Hagestein (Lek), Lobith (Rijn) en langs de Maas in Keizersveer en Stevensweert, ligt sinds 1974 zo'n meetstation in Eijsden. Ook daar is onder het toezicht oog van stationscoördinator Peter Adriaans recent het Aqualarm geïnstalleerd. Het meetnet registreert de aanwezigheid van organische- en anorganische microverontreinigingen, zware metalen, zuurstof, temperatuur, zuurgraad en chloride in het water. Daarnaast wordt ook de hoeveelheid afgevoerd water per tijdseenheid bepaald. Uit deze waarnemingen wordt de vervuiling van het water berekend.

Het meetstation in Eijsden is over dag bemand. „Aqualarm is zeer belangrijk, vooral als bewakingsfunctie,” zegt Ries van der Hout, hoofd meetnet bij de Centrale in Lelystad. „Vijf jaar geleden ontstond al het plan om een systeem te ontwerpen dat sneller

de vervuiling van het rivierwater zou opsporen. Het huidige systeem is hier het gevolg van. Er vindt een 24 uren-controle plaats. Alle gegevens worden op de Centrale in Lelystad verzameld.”

Signalen

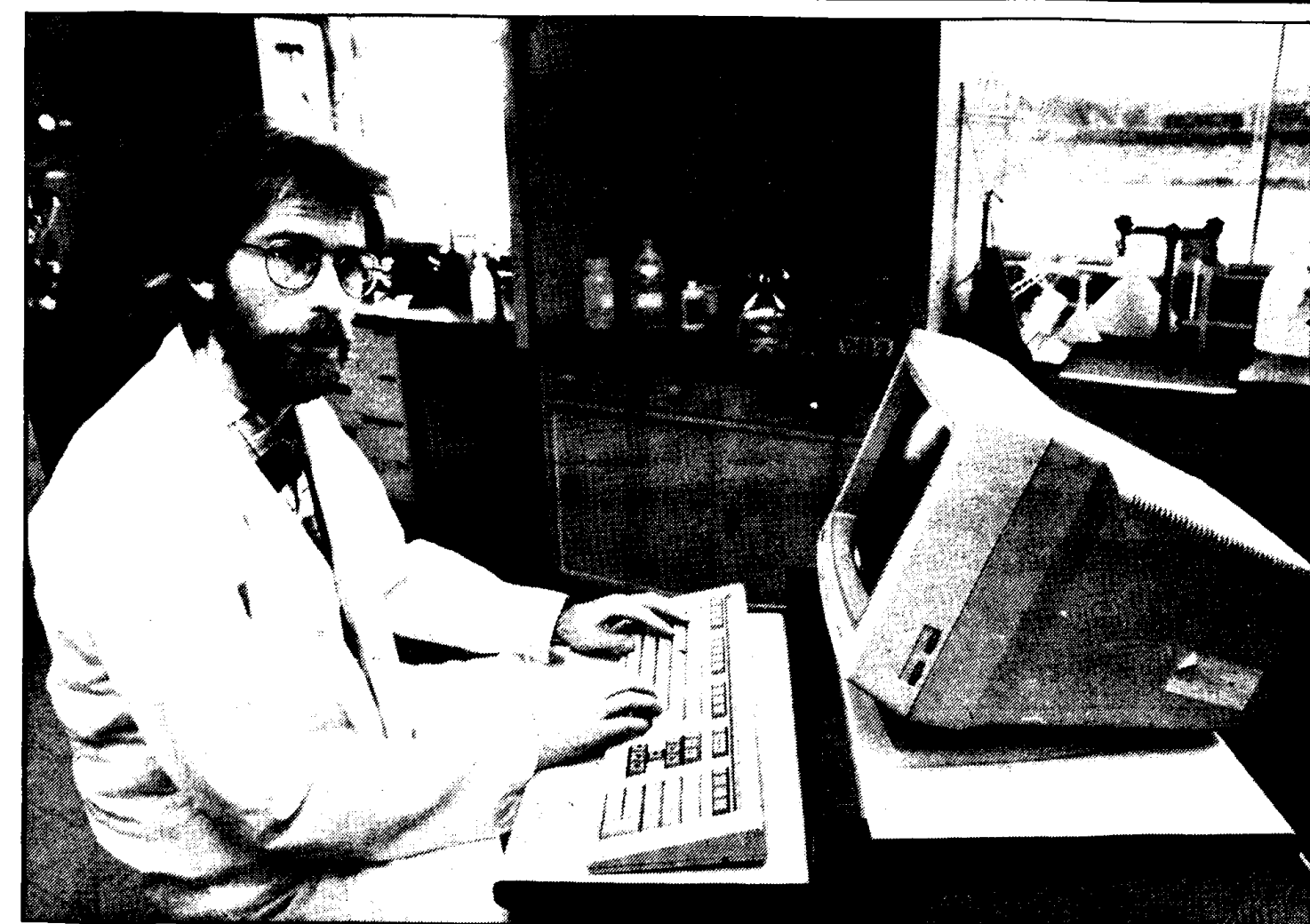
In eerste instantie geeft het systeem bij een vervuiling een attentiesignaal. Als de verontreiniging zodanige vormen aanneemt, dat afgesproken grenswaarden worden overschreden en dus sprake is van een calamiteit, geeft Aqualarm een noodsignaal. Waterbeheerders en gebruikers worden dan gewaarschuwd en kunnen maatregelen nemen. Zo hoopt Rijkswaterstaat de waterkwaliteit te verhogen.

Van der Hout: „De vervuiling en informatie daarover worden via een speciale lijn naar alle stations verzonden. Zodoende houden we als bewakers de waterkwaliteit van Rijn en Maas, met zijn vertakkingen Lek en Waal, voortdurend in de gaten.”

Het nieuwe wapen om illegale lozers aan te pakken is ontwikkeld door Rijkswaterstaat en de Engelse firma Scicon, die met name het computersysteem heeft gebouwd. Alle meetingen worden naar de centrale computer in Lelystad gestuurd. In een oogopslag kunnen de meetstations via het beeldscherm gegevens vergelijken en indien nodig handelen optreden.

Lokaliseren

„We zijn nog niet zo ver, dat we ook precies kunnen nagaan waar precies de ongezonde rotzooi in het water terecht is gekomen,” vervolgt Ries van der Hout zijn toelichting. „Maar het is wel mo-

● Een analist in het laboratorium van het meetstation in Eijsden achter de nieuwe computer-aanwinst. Foto WIDDERSHOVEN

gelijk de milieuvervuiler bij nadering te lokaliseren. Op langere termijn zal ook het systeem hierin voorzien.”

Lobith en Eijsden zijn de twee belangrijkste meetstations. Daar komen de twee grote rivieren ons land binnen. Als er alarm wordt geslagen, moet de beheerder van het meetstation binnen een kwartier het noodsignaal geldig of ongeldig verklaren. Het systeem blijft namelijk zo lang bellen naar Rijkswaterstaat tot het alarm wordt bevestigd. Het is vooral van belang voor drinkwaterbedrijven. Zij kunnen dan bij calamiteiten onmiddellijk stoppen met hun activiteiten. Ook de stuwen kunnen dan eventueel in werking worden gezet om het vervuilde water zo snel mogelijk de Noordzee in te jagen.

Door gegevens over waterhoogte en stroomsnelheid te combineren, kan het nieuwe systeem ook de hoeveelheid water die er door de rivier stroomt, berekenen. Daardoor wordt bekend hoe groot de hoeveelheid vervuiling de stoffen in de rivier is. Vooral als er sprake is van een milieuraamp, kan dat zeer belangrijke informatie zijn. Als geconstateerd is welke vervuiling in het

water zit, moeten deskundigen van Rijkswaterstaat nu nog in boeken opzoeken wat de eigenschappen van die stof zijn. Dat vergt kostbare tijd. Daar moet volgens Rijkswaterstaat snel een einde aan komen.

Koppelen

Door het invoeren van Aqualarm hoopt men schepen en bedrijven die illegaal lozen, sneller te kunnen ontdekken. Dat is niet altijd mogelijk. Wat gebeurt er als bijvoorbeeld een schip op de Rijn het meetstation bij Lobith voorbij vaart en vervolgens een 'verboden vaatje' overboord gooit? Pas dagen later komt een ander bij het volgende meetstation aan het daglicht. Daarom hoopt Rijkswaterstaat dat Duitsland het voorbeeld volgt en ook geautomatiseerde meetnetten langs de Rijn gaat opzetten. Het koppelen van beide netten zou ideaal zijn. In België gebeurt op dit gebied bijzonder weinig.

De volgende stap naar perfectie is een systeem op de markt brengen om te komen tot een afdoende visbewaking. Het project is nog in de beginfase. In Lobith wordt geëxperimenteerd met vissen. „Het gedrag van deze die-

ren staat vaak in relatie tot de waterkwaliteit,” aldus Van der Hout. „Als vissen in water zwemmen waar giftige stoffen in zitten, slaan zij op de vlucht. Ook met watervlooiën worden veel proeven gedaan. Het zal niet al te lang meer duren of het huidige systeem, dat ruim drie miljoen gulden heeft gekost, moet weer worden aangepast.”

Aquabel

Bij Rijkswaterstaat wordt al gedacht aan een net dat kan worden aangesloten op het huidige systeem, het zogenaamde Aquabel. Door deze uitbreiding moet snel informatie kunnen worden verkregen over de eigenschappen van de stof die in het rivierwater is aangetroffen. En hoe gevaarlijk de situatie op dat moment is. Aquabel verstrekt gegevens over chemicaliën. Ook wordt geregistreerd op welke plaatsen er drinkwater uit de rivier wordt gehaald en welke industrieën water gebruiken bij hun productieproces. Ook zal dan via een meld- en volgsysteem bekend zijn welke milieugevaarlijke stoffen er door de schepen worden vervoerd.

leon jeurissen

zoekt en deze ook toepast.

„De verwijten naar de landbouw dat er niets gebeurt, werp ik verre van mij af,” zei Van Horen. Volgens hem loopt de landbouw ten opzichte van andere sectoren voorop bij de aanpak van de milieuproblematiek. Op het gebied van bestrijdingsmiddelen zouden er al 'frappante resultaten' geboekt zijn.

Overheid

Bij de oplossing van het milieuvraagstuk moet de overheid volgens Van Horen een meer stimulerende rol gaan spelen, door sneller vergunningen te verlenen en meer subsidies te verstrekken. De LLTB-

voorzitter zei in dat opzicht blij te zijn dat minister Braks op zijn post is blijven zitten. „Want met een vakminister kun je het beste tot aanvaardbare oplossingen komen.”

Evenals Van Horen pleitte ook voorzitter drs J. Mares van de Katholieke Nederlandse Boeren- en Tuindersbond (KNBTB) voor een duidelijk overheidbeleid op zowel nationaal als internationaal niveau. Volgens hem moet, door de ontwikkelingen in Oost-Europa en elders in de wereld, het Europese landbouwbeleid geherorieënterd worden.

Mares zei wel bij dit kabinet 'meer sturende elementen te proberen' dan in voorgaande jaren.

Van onze verslaggever

Voorzitter LLTB tijdens jaarvergadering:

'Milieuvervuiling bij bron aanpakken'

en verwerkt moeten worden. Van Horen wees erop dat boeren en tuinders afhankelijk zijn van een goed milieu en daarom ook een extra inspanning moeten leveren, om de milieuvervuiling die ze zelf veroorzaken te verminderen.

Van Horen, die door de aanwezige leden van de Limburgse boerenbond gisteren herkozen werd als voorzitter, stak hen wel nog een hart onder de riem door te stellen dat de landbouw inmiddels met grote voortvarendheid naar oplossingen

ROERMOND – Om een einde te maken aan het mestoverschot in Limburg moeten verbeteringen aan de bron worden doorgevoerd. Tot deze conclusie kwam deze week voorzitter Pierre van Horen tijdens de algemene jaarvergadering van de Limburgse Land- en Tuinbouwbond in de Oranjerie in Roermond.

Volgens de LLTB-voorzitter moet er ten eerste minder mest geproduceerd worden. Ten tweede moet het overschot beter verdeeld worden en tenslotte zal de mest beter bewerkt

Distrietsvereniging Het Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg i.o.

Binnen onze organisatie is per 1 januari 1990 de functie vacant van:

Wijkverpleegkundige Avondzorg (15,67%) m/v.

FUNCTIE-INFORMATIE

De wijkverpleegkundige is belast met de verpleegkundige zorgverlening in de thuisituatie. De werkzaamheden zijn zowel van curatieve als van preventieve aard. Het geven van groepsvoorlichting kan tot het takenpakket gaan behoren.

Er wordt gewerkt volgens rooster, gedurende 7 opeenvolgende avonden per 3 weken, in combinatie met de centrale bereikbaarheidsdienst.

De werkzaamheden worden verricht vanuit Landgraaf binnen de Distrietsvereniging Het Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg. Overlegmomenten zullen overdag plaatsvinden.

FUNCTIE-EISEN

Naar deze functie kunt u solliciteren als u:

- in het bezit bent van het diploma H.B.O.V. of M.G.Z.
- ervaring in de wijk heeft met name in de jeugdgezondheidszorg
- in het bezit bent van een rijbewijs en u kunt beschikken over een auto.

SALARIERING/ARBEIDSVOORWAARDEN

Ten aanzien van de salariering en de arbeidsvoorwaarden is de C.A.O. voor het kruiswerk van toepassing.

PENSIOENREGELING P.G.G.M.

INLICHTINGEN

Voor informatie over de functie-inhoud kunt u contact opnemen met mw. J. Kammerling, waarnemend hoofd wijkverpleegkundige, telefoon 045-323030. Informatie over de procedure wordt desgewenst verstrekt door dhr. Ch. Heffels, hoofd personeelszaken, telefoon 045-323030.

SOLLICITATIES

Uw belangstelling voor deze functie kunt u kenbaar maken door een sollicitatiebrief te sturen aan de Distrietsvereniging Het Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg i.o., t.a.v. de dienst personeelszaken, Postbus 31063, 6370 AB LANDGRAAF. Uw sollicitatiebrief dient uiterlijk 1 december aanstaande in ons bezit te zijn.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Jaap van Rennes Kerkrade B.V.
Hoofdstad 113
6400 KS Kerkrade
Telefoon 045-413387

Horeca
groothandel
centrum
Jaap van
Rennes BV

Sollicitaties na tel. afspraak met dhr. J. Bertholet vanaf maandag a.s. Tel. nr. 045-40642.

Jaap van Rennes Exploitatiemij, B.V.
Rustland 13
6301 HV Vullenhove
Telefoon 045-40642
Telefax 58742

Wegens uitbreiding van ons personeelsbestand:

1. Cassieres p.t. 20-40 jr. liefst HAVO-niveau
2. Magazijn bediende/chauffeur in bezit groot rijbewijs en chauffeursdiploma.

Installatiebedrijf Roderland BV zoekt i.v.m. uitbreiding van haar Sector Service

servicemonteur

met kennis van: kleine gasgestookte c.v.-ketels, montage- c.q. reparatiewerkzaamheden

Opleidings-niveau: LTS installatietechniek of gelijkwaardig
Ervaring gewenst
Rijbewijs B.E.
Leeftijd 20 - 35 jaar.

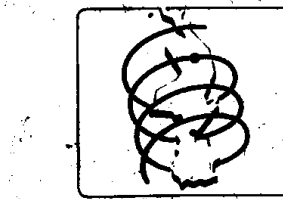
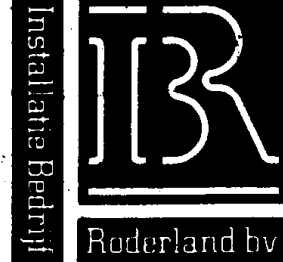
Geboden wordt: Een zelfstandige functie
Een bedrijfswagen
Salariering naar opleiding en ervaring

Uw sollicitatie dient u schriftelijk binnen 14 dagen te richten aan:

Installatiebedrijf Roderland B.V.

Postbus 530
6460 AM Kerkrade

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Sector Service, de heer F.P.J. Amkreutz.
Tel. 045-436363

SPIRAL
RECLAMEVERSPREIDBUREAU

Reclameverspreidbureau Spiral BV is een organisatie met als voornaamste activiteit het verzorgen van huis-aan-huisverspreidingen in de provincie Limburg en daarbuiten. Landelijk gezien behoort Spiral BV tot de grootste regionale verspreidorganisaties; sinds 1968 gevestigd te Horst, vanwaaruit momenteel een 65-tal vaste personeelsleden werkzaam zijn.

In onze verspreidorganisatie hebben wij plaats voor een:

Accurate agent controleur m/v

Tot de taak van deze agent/controleur behoort o.a.

- het controleren van huis-aan-huis verspreidingen in de regio Kerkrade/Landgraaf;
- het contact houden met onze bezorg(st)ers;
- het aannemen en instrueren van nieuwe bezorg(st)ers.

Voor genoemde werkzaamheden op free-lance basis zoeken wij iemand die de beschikking heeft over veel vrije tijd. Onze voorkeur gaat uit naar gepensioneerde politiefunctionarissen. Men dient in het bezit te zijn van een auto en telefoon.

Tevens vragen wij:

Accurate bezorg(st)ers

voor het wekelijks huis-aan-huis verspreiden van weekbladen en reclamemerketjes.
Minimum leeftijd 15 jaar.
Goede bijverdienste.

Voor de functie van agent/controleur gaarne uw spoedige schriftelijke reacties aan de directie van Spiral BV, postbus 6094, 5960 AB te Horst. Aanmeldingen voor bezorg(st)ers telefonisch tijdens de kantooruren. Tel. 04709-4222

stichting bejaardenvoorziening douvenrade

De Stichting Bejaardenvoorziening Douvenrade te Heerlen heeft onder haar beheer een verzorgingstehuis van 160 bewoners, alsmede twee serviceflats (230 woningen) en een dienstencentrum.

Momenteel is er een vacature voor een

ONDERHOUDSMEDEWERKER m/v op full-time basis

De werkzaamheden bestaan voornamelijk uit:

- (de) monteren van apparatuur;
- repareren van kastjes, deuren, vensterbanken en dergelijke, kortweg, inventaris;
- repareren van sanitair, hang- en sluitwerk, kortweg, installaties;
- uitvoeren van renovatie van sanitaire ruimten, keukens en dergelijke.

Voor deze functie gaan de gedachten uit naar kandidaten die:

- in ruime mate ervaring hebben met diverse onderhouds- en reparatiewerkzaamheden;
- bereid zijn om in voorkomende gevallen tijdens het weekend en in de avonden te werken;
- in de leeftijd zijn vanaf 25 jaar.

Salariering en overige arbeidsvoorwaarden conform de C.A.O. bejaardentehuizen.

Inlichtingen kunnen verkregen worden bij mevrouw K. Klaassen-Engwegen, hoofd civiele dienst, tijdens kantooruren, tel.nr. 045-711240, toestel 47.

Schriftelijke sollicitaties binnen 8 dagen na heden te richten aan de heer H.J.E. de Groot, directeur, Douvenrade 1, 6419 AA Heerlen.

VERKOOPORGANISATIE DUITSLAND CHEMIE

In 1987 heeft Keyser & Mackay (International) C.V. een vestiging in de Bondsrepubliek Duitsland geopend, welke belangrijke industriële markt voorheen vanuit de dochterondernemingen van Keyser & Mackay in de omliggende landen werd verzorgd.

De activiteiten van ons bedrijf in Keulen zijn sinds de oprichting vooral gericht geweest op de verkoop van machines en randapparatuur.

Keyser & Mackay is vanaf haar oprichting in 1894 internationaal vooral een verkooporganisatie voor industriële grondstoffen, met name chemische specialiteiten en is dit tot op de dag van vandaag in belangrijke mate gebleven.

Marktonderzoekingen en het niveau van de inmiddels opgebouwde eigen organisatie stellen ons in staat thans ook de verkoop van grondstoffen in de Bondsrepubliek actief ter hand te nemen.

Onze verkoopstaf grondstoffen in West-Duitsland beogen wij deels met Nederlanders op te bouwen en blijvend te bezetten.

Wij zouden in deze fase graag in contact komen met jonge Nederlanders met een goede chemisch-technische achtergrond en uitgesproken commerciële vaardigheden en belangstelling, die daarenboven over ondernemingslust en ambitie beschikken.

Het ligt in de bedoeling directie en kader voor deze grondstoffen-activiteiten, eventueel na verloop van tijd, eveneens uit deze kring te rekruteren.

Een goede beheersing van de Duitse taal (woord en schrift) en een redelijke kennis van het Engels zijn vereist.

Spreek dit u aan, richt dan uw sollicitatiebrief in het Duits aan ons kantoor in Keulen t.a.v. de heer P. Burgard.

Vertrouwelijke behandeling wordt gegarandeerd.

KEYSER & MACKAY

is een internationale handels-onderneming met vestigingen in Nederland, België, Frankrijk, Zwitserland en Duitsland.

In Nederland oefent de Groep in haar filiaal te Rhenen tevens een industriële productie-activiteit van beperkte omvang uit.

De omzet van de Groep bedraagt circa f 200.000.000,-; het hoofdkantoor is gevestigd in Amsterdam.

Onze wereldwijde handels-activiteiten richten zich op grondstoffen, hulpmiddelen en machines ten behoeve van de industrie.

Keyser & Mackay
Zweigniederlassung Deutschland
Ringstrasse 46
5000 Köln 50
B.R.D.

Werkvoorbereider plaat- en konstruktiewerk voor onze vestiging in Kerkrade

Een sterke internationale positie, gerealiseerd door een enthousiaste club van ca. 800 mensen met grote samenwerkingzin. Dat is kenmerkend voor Stork Brabant. Voortdurend produktontwikkeling, hoogwaardige productieprocessen en inventieve marktwerking stellen ons in staat een leidende rol te spelen op de wereldmarkt van veredelingsmachines voor textiel, papier en kunststof.

Werkvoorbereiding
Een team van specialisten draagt zorg voor een optimale ondersteuning van onze onderdelenfabricage. Zij toetsen produktkonstrukties op producteerbaarheid, nemen beslissingen over kopen en maken, specificeren een optimale produktiemethode en hulpmiddelen en investeren in efficiënte produktiemiddelen.

Plaats van vestiging
U zult te werk worden gesteld bij onze vestiging te Kerkrade

en ressorteert zowel functioneel als ook operationeel onder hoofd Werkvoorbereiding Stork Brabant B.V. te Boxmeer. De vestiging Kerkrade is gespecialiseerd in plaatbewerkingen, snij-, las- en zettechnieken. De outillage is zeer geavanceerd zoals lasersnijden, dia-logbestuurde kantbanken e.d.

Functie
Werkvoorbereider Plaat-/konstruktiewerk.

Opleiding/Ervaringsniveau
Minimaal MTS Wtb-diploma. Aangevuld met VOA- of SOM-opleiding en indien mogelijk kennis van Arbeidsanalysestechnieken. Minimaal 3 jaar ervaring in soortgelijke functie. Leeftijd tot ca. 35 jaar.

De kandidaat
Beschikt over goede contactuele eigenschappen, kan zelfstandig en probleemoplossend werken en heeft een flexibele instelling.

Reactie

Uw schriftelijke reactie met een uitgebreid CV kunt u richten aan: de heer J.M.A. van den Heuvel, Personeelszaken Stork Brabant B.V. Vestiging Kerkrade, Postbus 1040 6460 BA Kerkrade.

Stork Brabant vestiging Kerkrade maakt deel uit van het Stork concern, een groep van marktgerichte ondernemingen met een breed programma van kapitaalgoederen en industriële verbruiksproducten ten behoeve van de druk-, coating-, voedingsmiddelenindustrie alsmede activiteiten en producten voor de industriële dienstverleningsmarkt. In binnen- en buitenland werken meer dan 12.000 medewerkers. Decentrale aanpak, klantgerichte produktontwikkeling en een wereldwijde marktwerking kenmerken het ondernemingsbeleid.

STORK®

STORK BRABANT

bioscopen

HEERLEN

Royal: Indiana Jones and the last crusade, dag. 18.15 en 21 uur, vr tm zo en wo do ook 15 uur. Rivoli: Batman, dag. 18 en 20.30 uur, vr tm zo en wo do ook 15.30 uur. Maxim: See no evil, hear no evil, dag. 18.15 en 20.30 uur, vr tm zo en wo do ook 15 uur. H5: Skin deep, dag. 14.30 18.30 en 20.30 uur, za zo ook 16.30 uur. K-9, dag. 18.45 en 21 uur, za zo ook 16.45 uur, vr ma di do ook 14 uur. Blind Fury, dag. 14.15 19.15 en 20.15 uur, za zo ook 16.15 uur. De Kassiere, dag. 14 18.30 en 21 uur, za zo ook 16.15 uur. Lethal Weapon 2, dag. 18.45 en 21 uur, vr ma di do ook 14 uur. Platvoet en zijn vrienden, za zo wo 14 en 15.30 uur. Jungleboek, za zo wo 14 en 15.30 uur. De Spiegel: Shamen, vr tm di 21 uur.

SCHAESBERG

Autokino: Roadhouse, vr tm zo 20 uur. Lethal Weapon 2, vr tm zo 22.15 uur.

exposities

HEERLEN

Galerie Signe, Akerstraat 82a. Werk van G. Aker. Van 17.11 tm 10.12. Open wo tm zo 14-17 uur. Limburgse Volkssterrenwacht: Schaapskooiweg 95. Van vuurpijl tot ruimtevaart, op di tm vr zo 13-17 uur, di en vr ook 19.30-22 uur. Thermemuseum, Corvallastraat 9. Thermen en badgebruiken in de Romeinse Tijd. Tm 7/11/1990, open di tm vr 10-17 uur, za en te feestdagen 14-17 uur. Stadsalderij, Raadhuisplein 19. Werk van M. J. van der Bergh. Peter Crombach, J. van der Hoven en Frans de Killaars. Tm 10.12, open di tm vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur. Galerie Sart, Sintermeertencollege. Werk van Johan Vermeij. Tm 17.11, open dag, tijdens schooluren. De Spiegel, Akerstraat 88. Werk van T. van der Faeke. Tm 28.11, open vr tm di va 20 uur. Openbare bibliotheek, Raadhuisplein 20. Werk van kunstenaarscollectief De Konfrontatie. Tm 30.11. ABP, Oude Lindestraat 70. Expositie afdeling Creatieve Therapie Hogeschool Nijmegen. Zo 19.11 van 14-17 uur.

UBACHSBERG

Atelier Ben Bonke, Hunsstraat 58. Expositie eigen werk. Zo 19.11 van 13-18 uur.

HOENSBROEK

Fotogalerie 68, Poortgebouw kasteel. Foto's van Hans Morren. Tm 26.11, open ma tm vr 10-12 en 13.30-17 uur, za en zo 13.30-17 uur. ABN Foto's van R. van der Kerk. Van 15.11 tm 15.12, open werkdagen 9-16 uur. Kasteel Jacobus, Slotgebouw. Werk van Jan Jacobus. Tm 26.11, open dag, 10-12 en 13.30-17 uur. NMB, Bongerd 13. Werk van L. Somers. Tm 29.12, open dag, 9-16 uur. Bibliotheek. Foto's van Piet Craenen. Tm 14.12.

BRUNSSUM

Dr. Brinke-oave, Lindeplein 5a. Grafisch werk van dertien kunstenaars uit de Euregio. Van 19.11 tm 10.12, open ma tm vr 10-12, 14-17 en 19-21 uur, zo 14-17 uur.

LANDGRAAF

Opmaal, Kerkberg 2. Werk van Sylvia Snowden. Tm 3.12, open wo, do, za en zo 13-17 uur, vr 13-20 uur. Raadhuis, Raadhuisplein. Werk van schildersgroep de Beute. Tm 26.11, open op werkdagen 9-12 uur, ma ook 14-16 uur, do ook 14-19 uur.

VAALS

Koepmolen, Van Clermontplein 11. Wat er ook bewaard, archeologische vondsten. Permanente expositie. Kermisch werk van Horst Gobbels, Jacques Loly en Hein Severijns. Tm 19.11. Open za zo 14-17 uur. Kasteel Vaalsbroek, Vaalsbroek 5. Werk van S. Spronken. Tm 26.11, open ma tm vr 10-17 uur, za en zo 14-17 uur.

GELEEN

Centraal Ziektefonds, Elisabethstraat 9. Werk van Roel Marissen. Tm 7.12, open tijdens kantooruren. De hanenhof, Groenstraat 44. Limburg foto 1989. Tm 26.11, open dag, 17-22 uur.

BEEK

Maatschappelijk Medisch Centrum, Van Sonbeeklaan 3. Werk van Math. Pessens. Tm 7.12, open tijdens kantooruren.

ELSLOO

Maatschappelijk Medisch Centrum, Wolf. Tm 4.12, open op werkdagen 17-20 uur, za en zo 11-18 uur.

SITTARD

Kritzaedthuis, Rosmolenstraat 2. Werk van Walter Vorvoet. Tm 10.12, open di tm vr 10-17 uur, za en zo 14-17 uur. Galerie Michel, Steenweg 44. Limburgse landschappen van Hans Truijten, Jacques Mels, Matthieu Wouters en Guus van Eck. Tm 27.11, open wo tm zo 14-17 uur, za vanaf 11 uur, zo tot 21 uur. Venster, Steenweg 86. Werk van Henk Speth. Tm 9.12, open wo tm zo 12-17 uur. Stadsschouwburg. Werk van Tilly Gielen. Tm 30.11.

LIMBRICHT

Limburgs Volkskundig Centrum, Allee 1a. Blasiusmuziek in Limburg. Tm 31.11/1990, open di tm vr 13-17 uur, za en zo 14-17 uur. Galerie Voorburght, Kasteel Limbricht. Aquarellen van Carel Verbrak. Tm 23.11, open dag, 10-23 uur m.u.v. maandag.

CADIER EN KEER

Galerie De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10. Werk van Laurent Hours, Peter Vandenbergh, John Toki, Nancy Trommer en Roberta Laidman. Tm 20.11. Werk van Marli Hommel en Maurice Brams. Van 24.11 tm 31.12. Open do 15-20 uur, vr tm zo 13-18 uur.

Regioreductie
Oostelijk Zuid-Limburg

Voor klachten
over bezorging
☎ 045-739881

Kantoor Heerlen,
☎ 045-739284

Wim Dragstra,
☎ 045-710317

Emile Hollman,
☎ 045-422345

Hans Rooijackers,
☎ 045-714876

Hans Toonen, chef
☎ 045-443316

Richard Willems,
☎ 04406-15890

Kantoor Kerkrade,
☎ 045-455506

Joos Philippens,
☎ 04455-2161

Brunssum Promotion rol durf aan operatie winkelhart

De stille trots
van Henk Bartels

door wim dragstra

BRUNSSUM – De voorzitter van Brunssum Promotion, Henk Bartels, is een tevreden mens. Niet alleen blijkt dat het in Brunssum goed gaat op zakelijk gebied, de gemeente en de ondernemers willen er ook nog eens tegenaan om verbeteringen aan te brengen.

ontmoeting op zaterdag

„Nee, we mogen rustig stellen dat het in Brunssum heel goed gaat. We merken dat aan de cijfers die op tafel zijn gelegd door het Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf. Daaruit blijkt onomstotelijk dat, hoewel Brunssum eigenlijk als tertiër (derderangs) winkelcentrum is ingedeeld door de provincie, het functioneert als een secundair winkelcentrum. Wij hebben als middenstand echt opgekeken van die uitkomst en ook het gemeentebestuur bleek blij verrast.”

Brunssum Promotion is juni van dit jaar de overkoepelende organisatie van tien van de elf ondernemersverenigingen die Brunssum telt. Alleen de ondernemersvereniging van Treebeek is nog geen lid.

Mogelijkheden

Uit het IMK-onderzoek, dat is gehouden ter voorbereiding van plannen voor het centrum, blijkt dat als Brunssum een bovenregionaal winkelcentrum wil blijven, er aan de toekomst gewerkt moet worden en dat er geïnvesteerd moet worden in het centrum. Met de winkels rond de Promenade en winkelpassage

De Parel gaat het uitstekend. Minder goed gaat het met de Rumpenerstraat en een gedeelte van de Kerkstraat. Volgens het onderzoek dreigen deze straten hun winkelfunctie zelfs te verliezen als er niet wat aan wordt gedaan.

Het IMK geeft drie alternatieven: deels afbraak winkels aan de Rumpenerstraat (bij Bodemplein) en bundeling van dienstverlening en recreatie in de rest van de Rumpenerstraat, die dan als sterke winkelstraat overgaat naar het Lindeplein. De tweede variant is winkels aanhouden van Bodemplein tot de Gregoriuskerk en herschikking van het winkelbestand. De derde mogelijkheid is een combinatie van de twee eerste. Kosten variëren van 18 tot 27,5 miljoen gulden.

„Ik wil voorop stellen dat het nog veel te vroeg is voor een definitief standpunt. Dat is nog niet ingenomen. We zitten nog in de fase van bestudering van de mogelijkheden,” meent Bartels.

Hij is overigens bijzonder tevreden over de gang van zaken rond de plannen voor het centrum. „De gemeente heeft ons laten weten dat men een visie op de toekomst van het centrum wil ontwikkelen. Er is een begelei-

dingscommissie in het leven geroepen, daar zitten wij ook in samen met de Organisatie van Zelfstandige Ondernemers (OZO) afdeling Brunssum. We zijn van tevoren op de hoogte gesteld van wat er gaat gebeuren.”

Verrast

Het onderzoek van het IMK heeft zich gericht op de mensen die winkelen in het centrum van Brunssum en op de Brunssummers in de diverse wijken. Er is vooral gepeild of de mensen genoeg winkels in Brunssum vinden, of het aanbod voldoende is, etc.

„De cijfers die hieruit naar voren zijn gekomen, hebben ons verrast. We wisten dat het goed ging, maar als je het nog eens zo voor je ziet, dan is dat erg verheugend. Wat opvalt is de waardering voor het voetgangersdomein. Maar ook door het luifelplan heeft Brunssum aan aantrekkelijkheid gewonnen. Het IMK heeft Brunssum vergeleken met 43 andere plaatsen in Nederland en Brunssum komt er in die vergelijking als derde op de ranglijst uit,” meldt Bartels niet zonder trots.

Moeilijker

Maar het blijkt dus niet overal in Brunssum even goed te gaan. De Rumpenerstraat heeft het toch duidelijk moeilijker dan de rest van het centrum van Brunssum. Er is zelfs sprake van een mogelijke verpaupering in de toekomst.

„De winkeliers in die straat ervaren dat zelf niet zo. Feit is echter wel dat er veel verkeer is. En dat

● Voorzitter Henk Bartels van de overkoepelende ondernemersorganisatie Brunssum Promotion op de promenade in het centrum van Brunssum. Foto: MARCEL VAN HOORN.

is onvriendelijk in een winkelstraat. Toch functioneert het gebied als aanloopstraat naar het centrum vrij goed. Als er iets zou moeten gebeuren dan moet dat natuurlijk in de bijzonder goed overleg met de ondernemers gedaan worden. Je kunt niet zomaar veranderingen gaan aanbrengen, dat is onmogelijk. Er moet zeer zorgvuldig met de belangen van de ondernemers daar omgegaan worden.”

Volgens Bartels en secretaris Daemen ligt het probleem bij het Lindeplein. Bartels: „Het Lindeplein zoals het er nu ligt, is een obstakel in de doorvloeiing van de ene winkelstraat naar de andere. Dat is een knelpunt waar ook iets aan gedaan moet worden.”

Brunssum Promotion is er voorstander van dat er een langgerekt winkelcentrum blijft. Afstoten van winkelstraten buiten het voetgangersdomein komt niet voor in de visie van de organisatie. „De Rumpenerstraat moet een aanloopstraat blijven, maar zou verkeersarmer gemaakt

moeten worden. Op de kop van de Rumpenerstraat (bij Jack Hermans) zou een wijkvoorziening kunnen komen. Het Lindeplein zou een soort 'leefplein' moeten worden. Het parkeren zou van het plein af moeten, misschien eronder? De markt moet daar natuurlijk blijven, maar het plein moet een goede, interessante verbinding gaan vormen van de Rumpenerstraat naar de Kerkstraat. Een gezellere promenade staat ook op ons lijstje met meer terrassen en een aanpak van het pleintje bij V&D. De mensen vragen daar ook om. Dat pleintje zou een karakter moeten krijgen van het Onze-Lieve-Vrouweplein in Maastricht. De rest van de promenade, de Kerkstraat-noord, zou een betere beleving kunnen krijgen, er zou daar meer parkeergelegenheid moeten zijn en een publiekstrekker.”

Visie

Bartels geeft deze visie als een voorlopige. „Er moet nog over de plannen gesproken worden. De

begeleidingscommissie komt met een standpunt, met een visie ten aanzien van het centrum van Brunssum en daarop kan worden ingesproken. Daarna pas wordt een definitief ontwikkelingsplan vastgesteld.”

Op 12 december wordt er een voorlichtingsbijeenkomst gehouden in Brunssum over de centrumplannen voor Brunssum. De OZO en Brunssum Promotion zullen dan hun leden uitgenodigd tot de bijeenkomst om de mogelijkheden die er zijn om de Parel van de Mijnstreek op te poetsen en een nog sterkere positie te geven in de regio. Dat in de rest van de regio de activiteiten in Brunssum met argusogen worden gevolgd, staat buiten kijf.

Een derderangs centrum dat zich opwerpt tot een aantrekkelijk winkelgebied, met een behoorlijk achterland en dat ook nog eens plannen ontwikkelt om het in de toekomst alleen maar beter te gaan doen, is iets dat goed in de gaten gehouden moet worden. En dat gebeurt ook.

Werktheater
in Landgraaf

Van onze verslaggever

LANDGRAAF – Ter gelegenheid van de Internationale Vrijwilligersdag op 7 december heeft het Werktheater een voorstelling gemaakt die de titel 'Onbetaalbaar' heeft meegekregen. De productie wordt woensdag 29 november om 20.00 uur opgevoerd in het Grand Theater aan de Kerkberg in Landgraaf.

'Onbetaalbaar' gaat over een vrijwilligerswerk in de breedste zin des woords. Het Werktheater is een in 1970 opgericht collectief van acteurs die uit onvrede met de manier waarop er destijds theater werd gemaakt zochten naar vernieuwing en een directe band met het publiek. Sinds vorig jaar de subsidie is stopgezet, maakt het werktheater voorstellingen 'in opdracht'.

Veertig jaar
St. Clemens

van onze correspondent

ONDERBANKEN – De woningvereniging St. Clemens uit Merkbeek herdaacht gisteren het 40-jarig bestaan. Aan de Kerkstraat werd een gedenksteen onthuld.

De woningvereniging St. Clemens heeft op dit moment 226 woningen in haar bestand en hoopt dit het volgende jaar te kunnen uitbreiden met de bouw van enkele bejaardenwoningen aan de Kerkstraat te Merkbeek.

Het bestuur en medewerkers van de woningvereniging recipiëren gisteravond in de Henkhof te Merkbeek.

Plantactie van
hoogstamfruit-
bomen voortgezet

Van onze verslaggever

HEERLEN – De Heerlense wethouder W. Bos, geassisteerd door notaris L. Oostwegel, schoolkinderen en leden, plantte medio februari in Welten de eerste van de ongeveer 40 bomen. Dit boomplantinitiatief van de nog jonge hoogstamfruitbomenvereniging 'De Loorenhof' uit Heerlen wordt vandaag, zaterdag, en volgende week zaterdag voortgezet. Dan wordt op het gebied dicht bij de Weltevrijver het restant van de in totaal 80 fruitbomen aan de grond toevertrouwd. Er worden dan nog 27 appel-, elf pruimen-, drie peren- en vier kersenbomen geplant.

Alvorens hiermee kan worden begonnen, werd door de actieve leden eerst de oude afrastering rondom het gebied een meter verzet en gedeeltelijk vernieuwd. Vervolgens zal voor die afrastering een vaste haagbeplanting komen die zal bestaan uit bottelrossen, kruisbes, es, slee- en meidoorn. Als dat allemaal is gebeurd, worden er nog kasten om de pasgeplante jonge fruitbomen gezet om de 'vraatlust' van de pinken en schapen, die voor beweiding zorgen, te beteugelen.

Van onze verslaggever

VOERENDAAL – Een presentie voor Hub Leclair, veertig jaar verbonden aan de toneelvereniging St. Laurentius Voerendaal, kon gisteravond tijdens een feestvergadering en een receptie in het Laurentius-huis eigenlijk niet uitblijven. De 60-jarige Voerendaalse verenigingsman in hart en nieren – hij heeft bestuursfuncties bekleed bij de harmonie (negen jaar voorzitter), de konijnen- en pluimveevereniging, de toneelclub (twintig jaar voorzitter) en de carnavalsvereniging – verwachtte een cadeautje en voor zijn vrouw Annie een boekje bloemen. Maar achter de coulissen heeft zich de afgelopen weken méér afgespeeld dan het bedenken van een origi-

Toneelspeler verrast met hoge onderscheidingen

Goud en zilver voor
robijnen Hub Leclair

neel geschenk voor de robijnen jubilaris.

Emoties

Hub Leclair, altijd goed van de tongriem gesneden, had gisteravond niets te missen toen hem binnen een half uur de eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, plus het gouden insigne van het Nederlands Centrum voor Amateurtoneel werden overhandigd. Maar gesteund door zijn vier zo-

nen en echtgenote Annie, die jarenlang met hem op de 'toneelplanken' stond, hield hij zijn emoties in bedwang.

In zijn huis aan de Tenelenweg in Voerendaal laat Hub Leclair veertig jaar 'dorpstoneel' nog eens de revue passeren. „In 1949 bestond de kerk in Voerendaal 900 jaar. De toneelclub wilde ter gelegenheid van dat eeuwfeest in de openlucht het stuk Reinhard opvoeren, maar men had te weinig mensen. Ik kreeg toen een bijrol in de schoot geworpen, maar het beviel meteen. Daarna

heb ik de meest dwaze, maar ook serieuze rollen gespeeld.”

Oppasser

Na het dialectstuk 'De Vleeg van La Rokka' in 1987, trad het echtpaar Leclair wat minder op de voorgrond, maar Hub ging zich bij toneelvereniging St. Laurentius steeds meer bekwaamen als toneelmeester en decorbouwer. „Ik weet nog goed dat onze vier kinderen klein waren en er een oppas moest komen als Annie en ik een opvoering hadden. De oppas had echter geen stoel om op te zitten, want alle meubilair fungeerde als decor bij het toneelstuk,” zegt Leclair lachend. „Hub, weet je nog dat er iemand met een koffer in de hand aan de linkerkant van de scène moest opkomen? Dat koffer stond echter rechts van het podium. Midden in het stuk liep plotseling iemand op het toneel, naarstig op zoek naar het verdwenen koffer,” voegt Annie er meteen aan toe. „Er werd dikwijls gelachen. Een heel enkele keer heb ik een beetje bedroefd op het podium gestaan. Dat is als het doek omhoog gaat en er zitten veertig mensen in een grote zaal. Dan denk je even, waar doe ik het voor? Maar na een ledenverkiezing en een enquête bleef de toneelclub weer op. Er werd gekozen voor dialectstukken en jong talent diende zich aan.”

Vanavond en morgen zijn Hub en Annie Leclair weer present in het Laurentiushuis aan de Spekhouwerstraat 2 in Voerendaal. Want dan zijn er twee voorstellingen van het nieuwste dialectstuk 'Vrouwluuj te koop' van Jef Clement. Hub is 'vliegende kiep' achter de schermen en Annie zit voor het eerst in de zaal: „Voor één keer zit ik dan niet aan de entree, bij de drankverkoop of de garderobe...”

● Hub Leclair kreeg, in gezelschap van zijn echtgenote Annie, van burgemeester H. Strous gisteravond zowel de eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, evenals het gouden insigne van het Nederlands Centrum voor Amateurtoneel.

Foto: MARCEL VAN HOORN.

Van onze verslaggever

ROERMOND – „Ik kwam toevallig bij die strik uit. Ik was paddestoelen aan het zoeken.” Dat zei gisteren de 72-jarige K.D. uit Brunssum, die terecht stond voor de Roermondse rechtbank omdat hij op 5 oktober 1986 in het Meinweggebied reestrieken zou hebben uitgezet.

Wachtmeester J. van Cruchten (31) van de veldpolitie verklaarde dat hij samen met zijn collega J. Feijen op de loer had gelegen omdat ze drie reestrieken hadden gevonden. Op die bewuste oktoberdag zou D. over een reestriek rechtstreeks naar de strikken zijn gelopen. Een strik hing af. Toen D. die weer vangklaar wilde opstellen, grepen de mannen van de veldpolitie hem in de kraag.

72-jarige man betrapt met reestrieken
Verdachte uit Brunssum:
'Ik zoek paddestoelen'

D. bleek een dolkmes bij zich te dragen, maar ontkende harnekkig iets met de strikken van doen te hebben. „Ik had ze een paar dagen eerder zien hangen. Toen dacht ik, ga nog eens terug, misschien zit er wat in.

Hoe ze daar kwamen, is me een raadsel. Ik heb evenwichtstoornis. Hoe zou ik dan een ree kunnen vangen?”, beweerde hij.

Volgens de Brunssumse politie zou de man al vaker een proces-verbaal

aan zijn broek hebben gehad wegens stropen, maar uit het strafblad van de man bleek daar niks van.

Meineed

„Het pad was zo smal dat het logisch is dat ik bij die draad uitkwam. Ik zag dat het strikken waren. Ik heb ze wel vaker gezien. Soms kan ik aan de strik zien wie ze gemaakt

heeft”, zei D. die de veldpolitie beschuldigde van meineed omdat hij in het verleden nooit voor stropen is gepakt.

Van Cruchten moest overigens toegeven dat D. de strik niet vangklaar had opgehangen. „Maar U was daar wel mee doende”, zei hij stellig. Volgens officier van justitie mevrouw mr. Van Spanje is het volgens de Jachtwet zo dat iemand strafbaar is als hij in het veld is met strikken. „Dan hoeft ik niet te bewijzen dat men aan het stropen is. De verdachte moet dan bewijzen dat hij niet stroopte”, aldus mevrouw Van Spanje.

De eiste een geldboete van 300 gulden waarvan 200 gulden voorwaardelijk. De rechtbank doet op 28 november uitspraak.

De baan krijgt een nieuwe ronding en een nieuwe gravellaaag. Ook zal de baan verlicht worden zodat in de winter ook 's avonds getraind kan worden. Door deze nieuwe mogelijkheden kan de club nu de jeugdstop opheffen. Volgens woordvoerder J. Eijck van de club heeft de gemeente toegezegd een vergunning te verlenen voor nieuwbouw wanneer blijkt dat de atletiekbaan geen haalbare kaart is. In de toekomst zal de samenwerking met TCN geïntensiverd worden.

Overigens zal de STB binnenkort ook een tweede jeugdsporttrainer aantrekken.

in gesprek

● HKB-gebouw

Wij hebben terdege de huurster mevrouw Cr. Bemelmans, een week voor de publicatie in het Limburgs Dagblad over de pogingen om het HKB-gebouw te verkopen, op de hoogte gesteld van onze plannen. Ook hebben wij haar toen geïnformeerd dat het bestaande huurcontract bij een eventuele verkoop volledig tot de vervaldatum 1 april 1995 van kracht blijft. Dit is juridisch ook niet anders mogelijk. In tegenstelling tot de vader van de huurster, de heer W. Bemelmans, hebben wij geen enkele hetze gevoerd tegen de huurster, noch in de pers, noch op andere wijze. De verwijten van slecht financieel beleid zijn volkomen onterecht. Wij voeren ten opzichte van onze leden een geheel open financiële administratie. Wij hebben geen financiële problemen en beschikken zelfs over een behoorlijke financiële reserve. Het wordt echter moeilijk als wij de hypotheecaire aflossing aan de gemeente van per jaar 13.000 gulden weer moeten gaan betalen. Wij voelen ons als honderd procent amateurvereniging ook niet verplicht jaarlijks kegeltoernooien te organiseren. Het daaraan verbonden financieel overschot vloeit uitsluitend voort uit sponsoring. Wij voelen er niets voor jaarlijks een beroep te doen op het bedrijfsleven. Wij zijn en blijven echter van mening dat de gemeente Heerlen over de rug van de Heerlense Kegelbond, het gebouw in stand wenst te houden. Niet de kegelsport, maar wel alle andere sociale en culturele activiteiten zouden bij een eventuele verkoop in het gedrang kunnen komen, na afloop van het huurcontract.

HEERLEN

J. Frankort,
voorzitter HKB.'Cooperbaan'
in Landgraaf
wordt verlegd

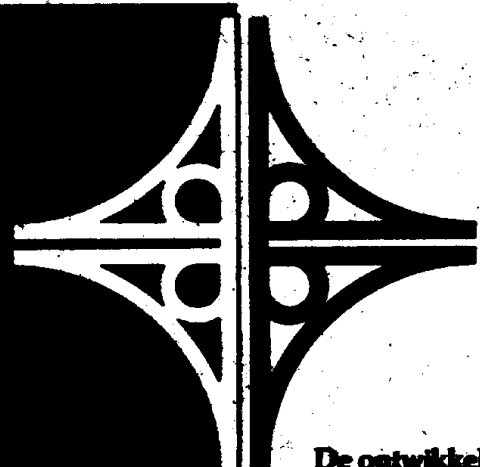
Van onze verslaggever

LANDGRAAF – In afwachting van de veel besproken nieuwe atletiekbaan voor de Sport- en Trimclub Brunssummerheide zal de bestaande Cooperbaan van deze club in het gebied Strijthagen worden verlegd. Dat is duidelijk geworden tijdens de ledenvergadering van de sportclub woensdagavond. De baan moet worden verlegd om de waterdruk te reguleren.

De baan krijgt een nieuwe ronding en een nieuwe gravellaaag. Ook zal de baan verlicht worden zodat in de winter ook 's avonds getraind kan worden. Door deze nieuwe mogelijkheden kan de club nu de jeugdstop opheffen. Volgens woordvoerder J. Eijck van de club heeft de gemeente toegezegd een vergunning te verlenen voor nieuwbouw wanneer blijkt dat de atletiekbaan geen haalbare kaart is. In de toekomst zal de samenwerking met TCN geïntensiverd worden.

Overigens zal de STB binnenkort ook een tweede jeugdsporttrainer aantrekken.

Oscar Chiaradia Expo

De ontwikkeling en uitvoering van zowel kleine als zeer grote opdrachten worden nu verzorgd door een team van in standbouw gespecialiseerde medewerkers.

Gezien ons opdrachtenpakket voor 1990 gaan wij dit team versterken met:

2 LEERLINGSCHILDERS m/v

Gevraagd worden enthousiaste jonge mensen welke vanuit hun basisonderwijs opgeleid willen worden tot afwisselend schied- en tentoonstellingsbouw.

2 SCHILDERS m/v

Gevraagd worden vakmensen met ervaring in de tentoonstellingsbouw voor de binnen- en buitendienst. Enkele dagen van hun tijd mag geen probleem zijn. Leeftijd: 25-35 jaar.

2 CHAUFFEURS MET GROOT RIJBEWIJS EN CHAUFFEURSDIPLOMA m/v

OCS Expo verzorgt de transporten van het tentoonstellingsmateriaal met eigen wagenpark.

Ter ondersteuning hiervan vragen wij chauffeurs die ook ingezet kunnen worden voor andere voorkomende werkzaamheden zoals opbouwen, timmeren, schilderen enz.

Heeft u interesse in deze functie, schrijft u dan aan:
Oscar Chiaradia Studios B.V. Hommerteallee 92
Postbus 110
6430 AC Amstelveen

Voor telefonische inlichtingen: 04492 - 1856.

STICHTING ZVBM
ST. JOZEFZIEKENHUIS
VERPLEEGTEHUIZEN
BEJAARDENZORG EN
MOEDERSCHAPSZORG
KERKRADE

In de Hamboedkliniek ontstaat een vacature voor een part-time

fysiotherapeut v/m voor 75%

Task/functie: de fysiotherapeut rapporteert rechtstreeks aan het hoofd fysiotherapie. De fysiotherapeut zal voornamelijk met somatische bewoners werken, die deels klinisch, deels in het kader van dagbehandeling worden behandeld. De fysiotherapeut zal met diverse patiëntengroepen verschillende fysiotherapeutische verichtingen dienen uit te voeren.

Selectie-eisen: kandidaten dienen aan de volgende selectie-eisen te voldoen:
Opleiding: • in het bezit zijn van het diploma fysiotherapeut.
Ervaring: • ervaring in een somatisch verpleegtehuis strekt tot aanbeveling.
Persoon: • in staat zijn in teamverband te werken
• met het oog op de samenstelling van het team en de te behandelen groepen wordt bij gelijke geschiktheid de voorkeur gegeven aan een vrouwelijke kandidaat.

Salaris en arbeidsvoorwaarden: Salarisring vindt plaats volgens salarisgroep 50 waarbij het minimum f 2810,- en het maximum f 4318,- bruto per maand bedraagt bij een full-time dienstverband. Salaris en overige voorwaarden zijn conform de C.A.O.-Ziekenhuiswezen.

Inlichtingen: inlichtingen over de functie kunt u inwinnen bij de heer B. Brock, hoofd fysiotherapie Hamboedkliniek. Tel.: 045-45 70 41.

Solliciteren: belangstellenden worden uitgenodigd binnen 10 dagen schriftelijk te solliciteren bij de heer J. Hack, personeelsconsulent van de afdeling personeelszaken van de Stichting Verpleegtehuizen en Bejaardenzorg Kerkraade, Markt 52, 6461 ED KERKRADE.

Algemene informatie: De Dienst Welzijn van de gemeente Kerkraade, omvat een viertal afdelingen, t.w. Onderwijs en Educatie, Maatschappelijke Zorg, Sport- en Recreatie en Administratieve Zaken. Bij de afdeling Onderwijs en Educatie, sectie Regulier Onderwijs is de functie vacant van:

JURIDISCH - FINANCIËEL MEDEWERKER M/V

Taken: De functie omvat de volgende hoofdtaken:
- werkzaamheden in het kader van de WBO en de ISOVSO, onder andere met betrekking tot de financiële vergoedingen van het rijk aan de gemeente voor wat betreft het openbaar en bijzonder basisonderwijs alsmede het speciaal onderwijs, een en ander op grond van het vergoedingstelsel LONDO;
- advisering en uitvoering ten behoeve van de bestuurscommissie openbaar basisonderwijs met betrekking tot de rechtspositionele aspecten ten aanzien van het onderwijzend personeel van de openbare scholen;
- werkzaamheden ten behoeve van de bestuurscommissie openbaar basisonderwijs in het kader van de Wet medezeggenschap onderwijs;
- het (mede)aanleveren van de financiële onderwijsgegevens ten aanzien van de gemeentebegroting en rekening;
- bijbehorende administratieve werkzaamheden inzake stichtings- en exploitatiekosten lager onderwijs, kleuteronderwijs en gymnasiumonderwijs. Uitvoering van de OVERGANGSWET WBO;
- werkzaamheden in het kader van het formatie-budgetstelsel.

Verplichtingen: opleiding op MBO-niveau (b.v. BA, FBA, MEO);
- kennis relevante wetgeving;
- praktische kennis van automatisering;
- enkele jaren ervaring met het betreffende werkveld;
- goede contactuele en communicatieve vaardigheden;
- kunnen werken in teamverband.
Salaris: De inschale is afhankelijk van opleiding en ervaring en bedraagt maximaal f 3641,- (schale 7).
Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij Mr. J. Collet, hoofd afdeling Onderwijs en Educatie, tel. 045-467500 of dhr. W. v.d. Voort, hoofd sectie Regulier Onderwijs, tel. 467505.

Belangstellenden, welke voldoen aan bovenstaande eisen, worden uitgenodigd hun sollicitatie binnen 14 dagen na verschijnen van dit blad te richten aan het College van Burgemeester en Wethouders van Kerkraade, Postbus 600, 6460 AP Kerkraade.

Voor de receptie van ons Casino vragen wij met spoed een
receptioniste
alle ervaring heeft met het bedienen van een computer, en andere receptiewerk.
Voor de sprekkvaardigheid in Duits, Frans en Engels.
Tijdsduur: tussen 20 en 30 jaar.
Kandidaten moeten bereid zijn in weekend- en weekenddiensten te werken.
Schriftelijke sollicitaties met pasfoto richten aan Casino Landgraaf, Moltweg 82, 6371 BX Landgraaf, t.a.v. afdeling Personeelszaken.

CASINO LANDGAAFF
Moltweg 82 • Landgraaf • 045-315080

Transportbedrijf Coumans Nuth b.v.
vraagt:
SECRETARESSE
- Voor de functie zijn HAVO, MBO, MEO en een afgeronde secretariss-opleiding vereist.
- Enige ervaring strekt tot aanbeveling, is echter niet noodzakelijk.
- Kennis van Engelse, Duitse en Franse taal.
- Enige kennis van de computer.
- De mondelinge en schriftelijke uitdrucksvaardigheid is van belang, zowel voor de correspondentie als de telefonische contacten.
- Tactvol en representatief optreden worden verlangd.
- Leeftijd 18-25 jaar.
- In het bezit van rijbewijs.

Sollicitatiebrieven met recente pasfoto richten aan:

Transportbedrijf Coumans Nuth b.v.
t.a.v. de directie
Thermiekstraat 8, 6361 HB Nuth

Darley bv

Darley B.V., gevestigd te Eijsden, ontwikkelt, produceert en verkoopt hoogwaardige elektronisch bestuurd afkantsers en scharen. Door een sterk groeiende vraag naar deze produkten zoekt Darley op korte termijn:

MONTEURS

Bij voorkeur MTS-werkuigbouw of gelijkwaardig nivo (LTS-mechanische techniek B en/of C-nivo met enige jaren ervaring). Ervaring op hydraulisch en elektrotechnisch gebied is een pre.

Geïnteresseerden kunnen hun sollicitatie schriftelijk richten aan:

DARLEY B.V.
t.a.v. afd. Pers. Zaken
Emmastraat 90
6245 HZ Eijsden

Nadere inlichtingen m.b.t. deze functie kunnen worden ingewonnen bij de heer M. Meijers (produktieleider) op telefoonnummer 04409-1818.

SCHREINER LUCHTVAART LUCHTGROEP BV

De Schreiner Luchtvaart Groep overkoepelt een tiental werkmatschappijen, verdeeld over drie divisies. De operationele divisie voert helicopter- en vliegtuigoperaties uit voor klanten binnen en buiten Europa en beschikt daarnaast over een modern onderhoudscentrum op vliegveld Maastricht. De handelsdivisie vertegenwoordigt fabrikanten van verschillende typen vliegtuigen, helikopters, motoren en onderdelen en levert aan operators over de gehele wereld. Daarnaast specialiseert deze divisie zich in electronica en kunststof materialen op luchtvaartgebied. De divisie opleidingen verzorgt zowel civiele als militaire vliegopleidingen en exploiteert daarnaast een aantal vluchtabooters.

NATIONALE LUCHTVAART SCHOOL BV

De Nationale Luchtvaart School BV, gevestigd te Beek op de Luchthaven Zuid-Limburg, maakt deel uit van de opleidingsdivisie en verzorgt opleidingen tot verkeersvlieger voor studenten uit zowel binnen- als buitenland. De school bestaat meer dan 60 jaar en telt op dit moment ca. 35 medewerkers.

In verband met de uitbreiding van onze activiteiten, zoeken wij op korte termijn:

HOOFD ADMINISTRATIEF/FINANCIËLE AFDELING (V/M)

ref.nr. PZ/NLS LD13

Betrokkene maakt deel van het managementteam van onze school en geeft leiding aan voornoemde afdeling. Tot haar/zijn taak behoort, naast de verantwoordelijkheid voor de gang van zaken in deze afdeling, o.m.:

- financiële en administratieve aangelegenheden;

- contracten;

- het invoeren en verbeteren van de kantoorautomatisering.

In al deze hoedanigheid zal zij/hij rechtstreeks rapporteren aan de directeur en hem adviseren en assisteren.

Vereisten:

- vöörpleiding HEAO;

- kennis en ervaring op het gebied van budgettering bewaking en financiële administratie;

- minimaal 5 jaar ervaring in soortgelijke leidinggevende functie;

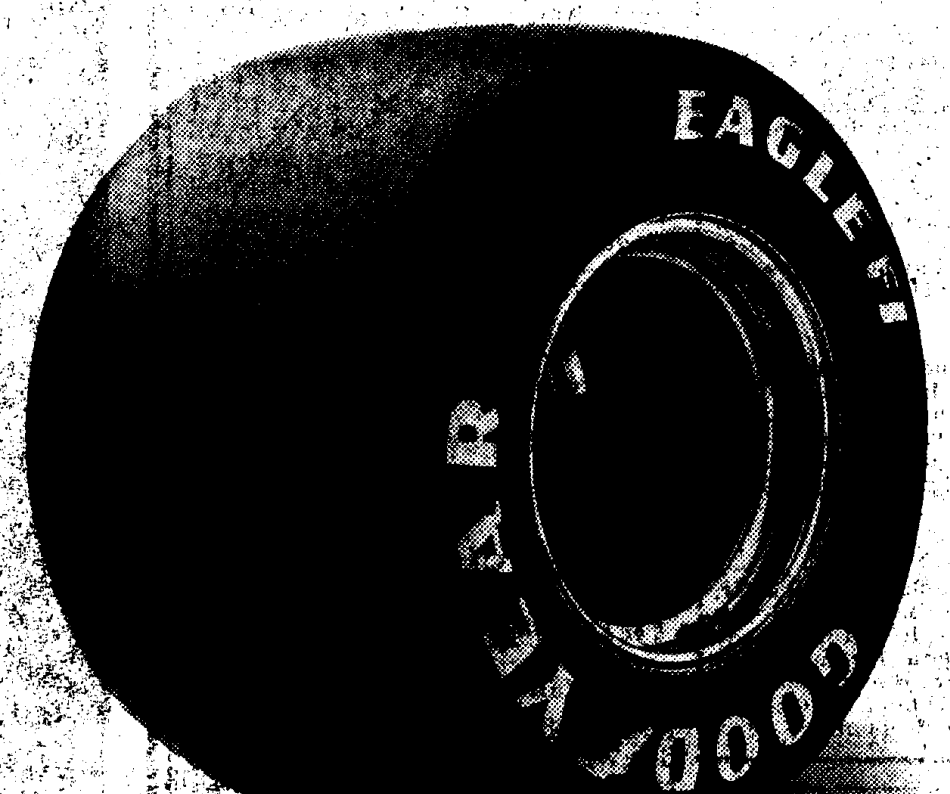
- voldoende kennis op het gebied van de automatisering.

Betrokkenen dienen bereid te zijn te zijner tijd domicilie te kiezen nabij de vestigingsplaats van de school. Een psychologisch onderzoek maakt deel uit van de selectieprocedure.

Voor nadere taakinformatie kunt u zich wenden tot de directeur de heer G.M. Veenman, telefoon 043-648484.

Uw schriftelijke sollicitatie, met vermelding van het referentienummer, gaarne richten aan Schreiner Luchtvaart Groep BV, t.a.v. de afd. personeel en juridische zaken, Verbeekstraat 10-12, 2332 CA Leiden.

Een Formule-1 coureur zal wat moeite kosten, maar een goede automonteur moeten we voor u kunnen vinden.

Onze consultants zullen u in de pijn (nog) niet tegenkomen. Maar wel in heel veel bedrijven. Ze zijn dan ook goed op de hoogte van de laatste ontwikkelingen. Ook van die in uw bedrijf.

Daardoor zijn ze altijd in staat het hele selectie- en wervingsproces van u over te nemen.

Zo nodig leiden ze iemand voor u op bij het Centrum Vakopleiding. Waardoor u meer tijd heeft om echt ondernemer te zijn.

Meer informatie vindt u in de brochures bij postkantoor of bibliotheek. Of u belt even naar het Arbeidsbureau.

ARBEIDSBUREAU
SAMEN GOED VOOR WERK.

ARBEIDSBUREAU EN CENTRUM VAKOPLEIDING
SAMEN GOED VOOR WERK.

zoekt

TOPVERKOPER van formaat die nog wil doorgroeien.

Bent u een uitstekend verkoper? Heeft u goede contactuele eigenschappen en een flexibele instelling?

Bruist u van werklust, ideeën en ambitie?

Wessem BV is op zoek naar zo iemand. Iemand van tussen de 25 en 35 jaar die over goed verkoperstalent beschikt en wat ervaring in de bouwwereld heeft opgedaan. Iemand met MTS- of HTS-bouwkunde.

Als u voldoet aan deze functie-eisen, bent u onze man of vrouw.

Wessem BV biedt u een functie als verkoper-binnendienst en geeft u de eindverantwoordelijkheid over de tegelafdeling. In deze functie kunt u doorgroeien naar verkoper-buitendienst.

Wessem BV biedt u uiteraard een salaris en secundaire arbeidsvoorwaarden in overeenstemming met deze verantwoordelijke job.

Wilt u de juiste kandidaten hun sollicitatie schriftelijk richten aan:

WESSEM HOLDING BV
Groeneweg 1
6019 RE Wessem
t.a.v. afdeling personeelszaken

Eventuele telefonische informatie kunt u verkrijgen bij dhr. L.W.M. Dijkstra, tel. 0476-3442.

Industrieel bureau voor architectuur en ruimtelijke vormgeving
heerlen 0411 41
oudt Indusstraat 20
tel. 0432 71022

vraagt voor spoedige indiensttreding

EEN ERVAREN BOUWKUNDIG TEKENAAR M/V

Fluïde ervaring in projectbegeleiding en uitwerking en interesse voor CAD automatisering wordt vereist. Ervaring in interieurwerkzaamheden en de buitendienst strekt tot aanbeveling. Bij gebleken geschiktheid is doorgroei naar de functie van projectmanager mogelijk.

Schriftelijke sollicitaties met een uitgebreid curriculum vitae richten aan ons bureau (tel.: 045-716322 dhr. R. Lantsee).

ARNOLD OPRELI HEERLEN B.V.
BOOM- EN TUINMATERIALEN, SIENESTRATING,
TEGELS, BENEUX-OPENHAARDEN, KACHELS
Kantoor, showroom en magazijn: Heerlebaan 275, 6418 CE Heerlen
Tel. 045-419777
Vestiging Maastricht, Beatrixhaven

wraagt op korte termijn:
ADMINISTRATIEF MEDEWERKER/STER (part-time)

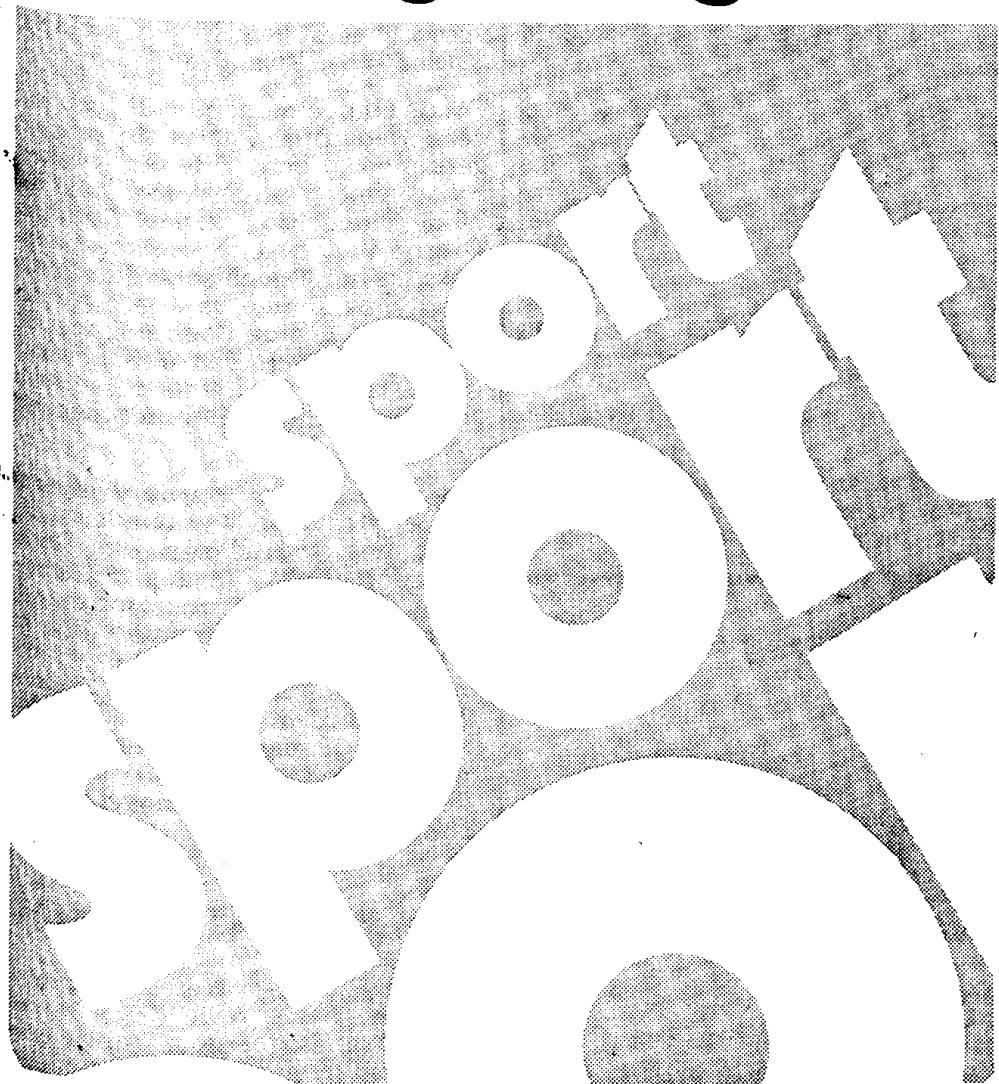
De inhoud van deze functie is ondermeer als volgt:
- het administratief voortzetten van de geautomatiseerde administratie, alsook de administratieve
- tevens, indien nodig, het assisteren bij de verkoop in de showroom

Postadres:
- hoofdvestiging: Heerlebaan 275, 6418 CE Heerlen
- vestiging Maastricht: Beatrixhaven 1, 6200 AA Maastricht
- Leeftijd: 25 - 35 jaar

Ervaring met geautomatiseerde administratieve systemen strekt tot aanbeveling.

Eigenhandig geschreven sollicitaties richten aan bovenvermeld adres voor 25 november 1989.

Zaterdag 18 november 1989 • Pagina 23

Oranjespelers willen driemanschap tijdens WK Michels moet mee

Van onze sportredactie

ZEIST - De spelers van het Nederlands elftal willen een driemanschap dat leiding gaat geven aan Oranje tijdens het wereldkampioenschap volgend jaar in Italië. Tijdens het overleg, afgelopen zondag ten huize van de voorzitter van het bestuur, betaald voetbal drs. Martin van Rooijen, hebben Ruud Gullit, Marco van Basten, Jan Wouters en Hans van Breukelen dit voorstel gedeponneerd. Het trio zou er in hun ogen als volgt uit moeten zien: Rinus Michels, Thijs Libregts en assistent-bondscoach Nol de Ruiter.

Seccievoorzitter Van Rooyen wens- te geen commentaar te geven. „We hebben de afspraak dat er voorlopig niets naar buiten komt wat bij mij thuis is besproken. Het is juist dat de spelers een aantal voorstellen hebben gedaan. Ik beschouw deze als vertrouwelijk. Nee, ik wil een en ander ontkennen noch bevestigen”. Volgens een woordvoerder van de KNVB heeft Thijs Libregts een week bedenktijd gekregen om al of niet accoord te gaan met deze nieu- we opzet, waarin hij een duidelijk mindere dominante rol zou gaan spelen. De eindverantwoordelijk- heid, zo willen de spelers, zou dan bij bestuurslid Michels moeten kom- te liggen.

Duitsland

Het is niet verwonderlijk dat de spe- lers zelf met Rinus Michels en Nol de Ruiter komen aandringen. De ver- vanging met dit duo, vorig jaar in Westduitsland, waar Oranje Euro- pees kampioen werd, waren derma- te positief dat een hernieuwde sa- menwerking een logisch gevolg is. Zeker nu het functioneren van Li- bregts binnen de selectie van Ora- nje aan veel kritiek onderhevig is. Het afgelopen jaar kwamen veel conflicten aan de oppervlakte. Vooral de langjarige tweestrijd tus- sen Gullit en Libregts, daterend uit de tijd dat beiden bij Feyenoord wa- ren, zou nog steeds niet naar bevre- diging zijn uitgesproken.

Baas

De visie van de spelers sluit derhal-

(ADVERTENTIE)

RUUD CAMPS Sportshop

Sittard
Rosmolenstraat 18 - Tel. 04490-25839

SPORTARTIKELN EN KLEDING

KORTING OP ALLES 25 OF 50%

• Nieuwe aanvulling uit magazijn-voorraden Collectie '89/90

ve aardig aan met die van het be- stuur betaald voetbal. In praktijk is Michels, die nu de pet op heeft van bestuurslid technische zaken, de 'baas' van Libregts. In de tijd dat Michels het Oranje-schip op koers moest houden kreeg hij na iedere interland de gelegenheid om in een evaluierend gesprek met het be- stuur-Van der Louw-cs, zijn visie te geven. Indien nodig en gewenst kon het bestuur, na dit overleg met de bondscoach, de zaken bijsturen. Het benoemen van Michels in het bestuur betaald voetbal is een be- wuste zet geweest. Vooral uit de hoek van de spelers (VVCS) is met nadruk gewezen op het belang van een krachtige 'technische baas' bin- nen het bestuursapparaat van Zeist. En dat de vorige bondscoach ook goed ligt bij de volledige spelers- groep van Oranje is meer dan een plezierige bijkomstigheid.

Joop Hiele in picture Montpellier

ROTTERDAM - Feyenoord is al- leen bereid mee te werken aan een transfer van Joop Hiele als het op zeer korte termijn een waardige plaatsvervanger kan vinden voor zijn doelman, die op eerste Kerst- dag 31 wordt. Hiele heeft via de Stichting Arbeidszaken een aanlok- kelijke aanbidding gekregen van de Franse club Montpellier, die al eer- der belangstelling voor hem toonde en inmiddels ook Feyenoord een voorstel heeft gedaan. Ook Nantes en Nice zouden in Hiele zijn geïnter- resseerd.

Montpellier, de club ook van Wil- bert Svrijn, wil de doelman van Feyenoord zo snel mogelijk inlijven omdat volgende week donderdag de Franse transfermarkt sluit en men niet tot de laatste dag wil wa- chen. De reden dat Feyenoord in principe bereid is medewerking te verlenen aan de transfer is dat men nu nog drie à vier tot voor Hiele kan vangen, terwijl hij aan het einde van het seizoen transfervrij is.

Gullit in actie na winterstop

MILAAN - Ruud Gullit is vóór de jaarwisseling weer fit. Dat heeft de medische leiding van AC Milan vrij- dag bekendgemaakt. Het betekent, dat Gullit onmiddellijk na de korte Italiaanse winterstop aan de slag kan.

Sinds maart heeft hij niet meer ge- speeld. Hij onderging twee opera- ties aan de rechterknie. „Een derde operatie is niet noodzakelijk”, liet de Belgische specialist, professor Mark Maertens, gisteren weten.

Geleense ploeg slaat bressen in Tilburgse defensie Smoke Eaters op dreef

Van onze medewerker THEO KEYDENER

TILBURG - Door een forse over- winning gisteravond op Agptrop- pers in Tilburg heeft de Geleense ijshockeyploeg Smoke Eaters be- wezen er weer bij te horen. Het werd 9-3 in het voordeel van de Eaters, die de eerste twee periodes afsloten met telkens 4-0 winst. Alleen de der- de periode ging met 1-3 verloren. Er waren ongeveer vijftienhonderd toeschouwers in Tilburg.

Belgische dierenarts constateert kleine afwijking

Stagnatie in verkoop springpaard Felix

Van onze sportredactie

ENSCHDEDE - De verkoop van Fe- lix, het toppaard van springruiter Jos Lansink, is nog niet volledig rond. Bij de keuring constateerde de Belgische paardenarts De Backer op een röntgenfoto een 'klein hiaat' in het achterbeen. Felix sprong gisteren bij een zware proef in Hannover dan ook rond onder Jos Lansink en niet onder de Zwit- ser Willy Melliger, zoals aanvankelij- k de bedoeling was. Het paard was topfit en bleef tweemaal fout- loos. De afwijking in het achterbeen heeft het paard (van twee miljoen gulden) al zijn hele leven. „Voor de sport heeft het nooit enige conse- quentie gehad”, aldus mede-eige-

Het zelfvertrouwen bij Smoke Eaters werd groter naarmate de aan- vallende acties met succes beloofd werden. De Geleense ploeg, afgelo- pen zondag in eigen huis nog uitge- floten ondanks een zege op BP Oilers, lijkt in ieder geval terug te zijn op de plaats waar men thuis- hoort. Aan de basis van de 8-0 voor- sprong in 40 minuten ijshockey stonden Buckeridge (2), Franke (2), Vorstenbosch (2), Witherell en Lou- wers. Het verlies in de derde perio- de kon de pret niet meer bederven.

naar Horn. De Backer meende ech- ter toch dat de foto's nader bekeken moeten worden. In Hannover buig- gen dit weekeinde verschillende dierenartsen zich over het pro- bleem. Voorlopig heeft het de af- handeling van de verkoop ver- traagd. „Felix wordt echter nooit afge- keurd”, stelt Horn. „Dat is het punt niet. Hij is honderd procent fit om sport te bedrijven. Voor de verzeke- ring heeft dit evenmin gevolgen. De beslissing is nu gewoon aan de ko- per, de heer Kramer. Hij heeft het recht ja of nee te zeggen”. Kramer, een multimiljonair uit Mo- naco, beslist dit weekeinde, na de andere dierenartsen te hebben ge- hoord.

„De neuzen moeten bij Smoke Eaters weer dezelfde kant op wij- zen”, stelde manager Huub Notten enige tijd geleden. „De individua- len moeten aan banden gelegd wor- den en zich in dienst van het team stellen. Dat is nu gebeurd.”

De puntenjacht van Smoke Eaters gaat dit weekeinde verder. Zondag- avond komt de ploeg thuis in actie tegen Groningen. De wedstrijd be- gint om 18.00 uur. De landskam- pioen van 1986, met in het doel de ex-Eatersdoelman Jeff Vijfshaft, is een degradatiekandidaat. Wil Smo- ke Eaters de aansluiting met de sub- top behouden dan zal de volle winst gepakt moeten worden. In de natio- nale competitie werd gisteravond ook de wedstrijd Den Bosch-Hee- renveen gespeeld. Uitslag 5-3 (3-0, 0-3, 2-0). Rotterdam is het halve-finaletoe- nooi om de Europese ijshockeybe- ker gestart met een nederlaag. De Nederlandse landskampioen ver- loor met 2-3 (1-1, 0-0, 1-2) van het or- ganiserende SC Bern. Het verlies was een flinke tegenvaller voor de Rotterdamers, die in de Zwitserse hoofdstad vervolgens het opper- machtige CSKA Moskou en de Fin- se kampioen Turku treffen. CSKA Moskou versloeg Turku met 4-1 (4-0, 0-1, 0-0).

Oltmans tevreden met hockey-loting

BRUSSEL - Bondscoach Roelant Oltmans is niet ontevreden met de loting voor het wereldkampioen- schap vrouwenhockey, dat van 2 tot 13 mei in Sydney wordt afgewerkt en waar Nederland de vier jaar ge- leden in Amstelveen veroverde titel verdedigt. Oranje krijgt in Australië in de poule te maken met de tegen- stand van Zuidkorea, Canada, Nieuwzeeland, Spanje en de Sovjet- unie. De andere groep wordt gevormd door het onberekenbare Argentinië, Olympisch kampioen Australië, het zich snel op hockeygebied ontwik- kelende China, nieuwkomer Japan, de altijd sterke Bondsrepubliek Duitsland en Engeland, komende week vijf maal tegenstander van Oranje.

● Hossam Hassam, links, schoot Egypte in de beslissende strijd tegen Algerije naar de eindronde van het WK.

Hossam Hassan bezorgt Algerijnen genadeklap

Egypte voor tweede keer in titelstrijd

CAIRO - Als tweeëntwintigste land heeft Egypte zich geplaatst voor de eindronde om het wereldkampioen- schap voetbal volgend jaar in Italië. Het Egyptische team zegevierde gisteren in Cairo met 1-0 over Alge- rije. De beslissende treffer kwam in de vierde minuut op naam van Hos- sam Hassan. De eerste ontmoeting tussen beide landen was zonder doelpunten geëindigd. Het is de tweede keer (de eerste maal in 1934) dat Egypte meedoet aan de eindron- de.

In het stadion van Cairo waren 85.000 toeschouwers. Het slootsig- naal van de Tunesische scheids- rechter Ben Naceur was het teken- vuurwerk en vreugdevuren tot ont- branding te brengen. De ploeg van manager Mahmoud Gohariu was de

Traagang

In de week die aan de wedstrijd vooraf ging greep de politie ver- schillende keren met traangas in om voetballfans, die geen kaartje ha- den, kunnen bemachtigen, te ver- spreiden. In 1934 waren de Egypte- naren, ook in Italië, present. Des- tijds drongen zij door tot de achtste finales, waarna hun opmars door

Hongarije (4-2) tot staan werd ge- bracht. Afrika wordt tijdens de eindronde door twee landen vertegenwoor- digd. Naast Egypte is dat de win- naar van de andere continentale hal- ve finale: Tunesië-Kameroen. De eerste wedstrijd leverde een zege (2-0) op voor Kameroen, dat zich al een week in Bordeaux voorbereidt op de return. Die wordt zondag in Tu- nis gespeeld.

De laatste beslissing van de voor- ronden valt in de Concaaf-groep, waar het zondag gaat tussen Trin- dad/Tobago en de Verenigde Sta- ten. Uit die groep heeft Costa Rica zich al van een startplaats verze- kerd.

BOEDAPEST - Mirjam Hooman- Kloppenburg en Gerdie Keen heb- ben zich geplaatst voor de tweede ronde van het toernooi om de open Hongaarse tafeltenniskampioen- schappen. De tien dagen geleden met Hooman gehuwde Kloppen- burg schakelde de Westduitse Ilka Böhmig uit met 21-9, 21-18, 21-11. Gerdie Keen was te sterk voor de Is- raelische Hadas Goldkranz: 21-18, 21-8, 21-11.

Michels

De kogel is dus bijna door de kerk. Gisteren werd be- kend dat de spelers van het Nederlands voetbalelftal een driemanschap willen dat leiding gaat geven aan Oranje tijdens de wereld- kampioenschappen in Italië. Dat dit pas nu bekend is ge- worden pleit in hoge mate voor het elftal, waarin ieder-

een in staat bleek om de gelederen gesloten te houden. Het besluit van de spelers, verenigd in de Oranjerad, dateert immers al van afgelopen zondag. Woensdag moest echter eerst nog de kwalifi- catie veilig gesteld worden en in het kader daarvan mocht geen onverlagen woord naar buiten komen.

De tickets voor Italië zitten nu in de tas en de voorpostengevechten zijn losgebrand. Bondscoach Libregts betitelde de commotie rond zijn persoon na afloop van de interland tegen Finland als 'proble- men van de pers'. Die misvatting is nu dan wel rechtgezet. Zijn eigen spelersgroep heeft dermate weinig vertrouwen in de coach dat men versterking op de bank wil. Rinus Michels is, vanwege zijn vertrouwensrelatie met de spelers, daarvoor de aangewezen per- soon. Samen met de man op de achtergrond Nol de Ruiter en Mi- chels mag Libregts proberen de zaken tot een succesvol einde te brengen. Een gang van zaken die zeer terecht is als het functione- ren van Libregt onder de loop genomen wordt. Oranje is weliswaar bovenaan in de kwalificatiegroep geëindigd, maar de manier waarop dat gebeurde zal weinig voetballiefhebbers vrolijk hebben gestemd.

Daarnaast is Libregts niet in staat gebleken de problemen binnen zijn selectie adequaat aan te pakken. Dat de relatie met zijn spelers niet bepaald optimaal genoemd kan worden werd ook afgelopen woensdag weer duidelijk. In het feestgedruis namelijk lieten de hoofdrolspelers hun coach links liggen. Libregts is dus toch slach- offer geworden van zijn eigen nalatigheid. Als hij de problemen (onder andere de ongezouten kritiek van met name Ruud Gullit voor de uitwedstrijd tegen Finland) meteen bij de kop had gepakt, in plaats van ze te negeren, was zijn positie waarschijnlijk een stuk minder wankel geweest. De bondscoach staat deze week voor een moeilijke keuze: ofwel gekortwiek zijn Oranje-carrière vervolgen, of de eer aan zichzelf houden.

Want één ding is duidelijk: geen enkele dug-out ter wereld is bere- kend op drie coaches.

B.G.

Goldie faalt

VALKENSWAARD - Dan Goldie (26) heeft het in het tennistoernooi van Valkenswaard laten afweten. De een jaar jongere Tsjechooslowak Milan Srejber, met zijn 2,03 meter de reus in het tenniscircuit, wist raad met de apathische Amerikaan: 6-4, 6-3 in 78 minuten. Srejber plaat- ste zich aldus voor de halve finales. Ook de Westduitse indoorkampioen Markus Zöcke kwam zo ver via een zege op zijn landgenoot Michael Stich.

Met Goldie raakte het toch al weinig tot de verbeelding sprekende toer- nooi na alle Nederlanders ook de nummer e n van de plaatsingslijst kwijt. Zelfs de eeuwige optimistische

Becker verliest

In Kiel vond een demonstratieparti plaats tussen Boris Becker en d. Zweed Stefan Edberg. Laatstge noemde versloeg de Westduitse met 6-4, 6-2.

Schaesberg in cijfers

SCHAESBERG - De uitslagen van de draverijen op de draf- en renbaan Schaesberg zijn als volgt:

Kasteel Strijthagen-prijs: 1. Strausie (M. Manninen) km.tijd 1.22.5; 2. Angelioue; 3. Duke Buitenzorg. Winn. 1.50; pl. 1.20, 4.20, 1.60; koppel 39.20; trio 216.60. **Grote Prijs van de Jaarlingenshow:** 1. Blue Lightning (A. de Vries) tot.tijd 1.56.4; 2. Blakey's Victory; 3. Shen. Winn. 1.30; pl. 1.00, 1.10, 1.00; koppel 3.00; trio 7.70. **Kasteel Schaesberg-prijs:** 1. Blossom d'Honte (A. Dengis) km.tijd 1.21.5; 2. Cadence; 3. Vivace Melia. Winn. 48.50; pl. 9.40, 2.60, 1.80; koppel 282.20; trio 3216.80. **Old Maestro-prijs:** 1. Salutter (A. de Vries) tot.tijd 2.06.7; 2. Sar- toya; 3. My Mabel. Winn. 1.50; pl. 1.30, 3.30, 5.30; koppel 27.90; trio 34.10. **Kasteel Ter- worm-prijs:** 1. Capsella Bonusan (J. van de Pijl) km.tijd 1.22.6; 2. Ceres van Troje; 3. Bep Hanover. Winn. 5.30; pl. 1.70, 2.40, 3.00; koppel 27.40; trio 305.80. **Kasteel Mezen- broek-prijs:** 1. Raise a Bid (Derwael) 1.24.0; 2. Don Chané; 3. Diane M.P. Winn. 3.00; pl. 2.50, 4.40, 7.20; koppel 436.39; trio 690.80. **Vee- fonds-prijs:** 1. Dalot (A. de Vries) 1.45.7, 2. Dancers Guest, 3. Jels Favre. Winn. 5.90; pl. 2.50, 2.50; koppel 15.40; trio 45.90. **Kasteel Hoensbroek-prijs:** 1. Berliette Dukle (M. Swaab) 1.21.4; 2. Black d'Over; 3. Arina V. Winn. 2.00; pl. 4.80, 2.80, 5.60; koppel 70.00; trio 7.258.80. **Kasteel Erenstein-prijs:** 1. Yvette Nubar (W. Janssen) 2.09.3 - 1.20.4; 2. Zimrod B. 3. Zilver Ulandia. 4. Bud Ha- nover. Winn. 3.70; pl. 2.90, 2.30, 1.70, pl. 13.10, trio 449.80, kwartet 1322.00. **Kasteel Cortenbach-prijs:** 1. Valco van Hulsel (J. van de Pijl) 3.31.9 - 1.21.5; 2. Alme d. Bloomerd; 3. Abbado R. Winn. 3.00; pl. 1.80, 2.60, 1.50 koppel 17.60; trio 68.10. **Kasteel Wittem-prijs:** 1. Claudia Casandra (N. Lom- me) 2.54.4 - 1.23.0; 2. Cas Buitenzorg; 3. Cet- ted Jacky. Winn. 4.20; pl. 1.60, 1.50, koppe 6.10, trio 27.80. **W5 - 1-9-2-9-6: 1322.00. Omzet totalisator 180.851.00.**

Poolse bokser geschorst wegens doping

WARSCHAU - De Poolse bokser Dariusz Czerniy, winnaar van het zil- ver bij de Europese titelstrijd deze zomer, is voor een jaar geschorst wegens het gebruik van anabole ste- roïden. De Poolse ploegleiding trof de 26-jarige licht-weltergewicht tij- dens het toernooi om de wereld kampioenschappen in Moskou na één partij terug. Dat gebeurde nada- het resultaat van een dopingcontro- le in augustus bekend was gewor- den.

Sportsterren in DDR beledigd en bedreigd

OOST-BERLIJN - Zesvoudig Olympisch zwemkampioen Kris- tin Otto durft niet meer over straat in de DDR. Ze wordt bij herhaling lastiggevallen, bele- digd en bedreigd. Heike Frie- drich, goud in Seel op de 200 meter vrije slag, vond haar auto totaal- loss. Wielrenner Uwe Am- plier, wereldkampioen, werd van de fiets getrokken tijdens een trainingsritje in Leipzig. Onbe- kenden dreigden de baby van Martina Hellmann, Olympisch goud bij het discuswerpen, uit het raam te gooien. De banden van de auto van Connie Moser, wereldkampioene schaatsen, werden doorgesneden.

De sportsterren van de DDR ver- keren in een benarde positie, schreef gisteren 'Junge Welt', het dagblad voor de communisti- sche jeugd. „Tellen onze internatio- nale sportieve topprestaties niet langer mee?”, vraagt het blad zich af. „En worden dege- nen die die prestaties op hun naam hebben staan, de marte- laars van onze natie?”.

Het volk van de DDR wil inzicht in en af van de privileges van de sportsterren. Tot voor kort werd een wereldkampioen beloofd met 30.000 Oostmarken en snelle- re en goedkopere levering van de auto en appartement. Bovendien mochten ze westerse valuta in hun bezit hebben, konden ze ge-

Zwemster

Overigens zal Kornelia Ender, een van de beste zwemsters die de DDR heeft voortgebracht, zich volgens het Oostduitse persbu- reau ADN om persoonlijke rede- nen binnenkort met haar man in het westen vestigen. Ender, die tegenwoordig Kornelia Grummt heet na haar huwelijk met voor- malige wereldkampioen bobslee en tienkampster Steffen Grummt, behaalde bij de Olympische Spe- len van München (1972) en Mon- treal (1976) vier gouden en even- veel zilveren medailles.

In ieder geval, het ophalen van het ijzeren gordijn zal ook zorgen voor een verregaand vrij sport- verkeer tussen de DDR en de Bondsrepubliek Duitsland. Dat is het resultaat van de onderhan- delingen, die Hans Hansen, de voorzitter van de Westduitse sportbond (DSB) en Kleis Eich- ler, van de Oostduitse sport- en turnbond (DTSB), vrijdag heb- ben gevoerd. Eichler sloot tevens de kandidatuur van Berlijn voor de Olympische Spelen in de toe- komst niet uit, al leek het hem nog te vroeg voor concrete plan- nen.

De rol van Servé Kuijer in een blijspel met drie hoofdrolspelers

'Roda kan 'n tweede KV Mechelen worden'

half jaar geleden wist de Kerkraadse formatie pas op de slotdag van de competitie het vege lijf te redden. Daarna volgde een uitermate geslaagd Europees avontuur en momenteel bezet Roda de koppositie in de eredivisie.

„Ik heb de wind mee gehad”, zegt de populaire voorzitter. Servé Kuijer wil zich niet zelf op de borst slaan. Zijn voetbalachtergrond – op een blauwe maandag mocht Kuijer bij Fortuna en NEC zelfs even aan het betaalde voetbal ruiken – staat in schril contrast tot het gebrul van de nitwits bij de meeste andere betaald voetbalorganisaties. „Daarom was ik aanvankelijk ook niet gecharmeerd van een voorzittersfunctie. Ik ben graag dichtbij het zweet van de kleedkamer”.

Erfenis

Servé Kuijer slaagde er in korte tijd in een goed functionerende organisatie op poten te zetten. En dat ondanks de erfenis van een voor de club bijna fatale zwart geld-affaire en de aanwezigheid van mensen als de omstreden manager Hens Coerver. „Voor mij is dat geen erfenis”, zegt de voorzitter. „Roda heeft totaal geen betrokkenheid meer met de zwart geld-affaire. Die zaak ligt achter ons”. En het binnenhalen van Hens Coerver? „In de eerste plaats was dat een daad van het oude bestuur en verder is voor mij alleen relevant wat de man als manager in zijn mars heeft. En dat is heel veel”.

Nol Hendriks is de man die Roda middels gigantische financiële injecties enkele jaren geleden uit het slop haalde. De textielbaron

maakt uit oud ijzer in een handomdraai blinkend goud en kwam met dat instinct ook op de voetbalmarkt aardig uit de voeten.

De betrokkenheid van Hendriks nam enorme proporties aan. Hendriks steekt gigantische sommen geld in Roda. Hij schiet

de club financieel te hulp om aankopen te doen, die men uit eigen zak niet kan betalen. Met andere woorden: Roda is met

handen en voeten gebonden aan de nukken van Hendriks. „Zo extreem is het toch niet”, wuift de Roda-voorzitter zinspelende weg als zou Hendriks op eigen houtje het aan- en verkoopbeleid van Roda bepalen. „Daarom is een man als Jan Reker zo belangrijk. Bij een type als Hendriks heb je een eigenwijze trainer nodig. Een hele sterke vent die alles domineert zou niet goed zijn. Reker, Coerver en Hendriks compenseren elkaar goed en vullen elkaar waar nodig aan”.

„Kijk”, legt Kuijer uit, „over één ding is men het bij Roda roerend eens: het belang van Hendriks. Zonder hem was Roda nu niet meer dan pakweg Telstar. Op dit moment is Hendriks nog onmisbaar. Hij is ons garantiefonds. In feite is de huidige situatie te vergelijken met een bedrijf met maar één afnemer, op het moment dat die wegvalt ben je weg. Op termijn werken we echter toe naar draagvlakverbreding. In dat kader passen ook onze toekomstplannen”.

Beleidsnota

Over twee weken presenteert de Kerkraadse club haar nieuwe beleidsnota voor de komende jaren met daaraan gekoppeld het actieplan. Het doel dat Roda voor ogen heeft? Europees voetbal mag niet langer een incidentele gebeurtenis zijn, maar moet usance worden. Drie aspecten staan centraal in de beleidsnota: het aankoopbeleid, de sponsorinkomsten en het stadion.

„Aankopen binnen verkopen”, luidt de slogan van Servé Kuijer als het gaat over het product waar alles om draait: de spelersselectie. „In feite kunnen we met de huidige ploeg jaren vooruit. Natuurlijk willen we ons op twee, drie posities nog graag versterken. Dat kan ook, want Roda heeft meer dan een miljoen gulden overgehouden aan de transacties van afgelopen zomer. Ons aankoopbeleid is gericht op het binnenhalen van echt voetbalpotentieel. Jongens van pakweg 22 jaar, die bij ons een stapje dichtbij de top kunnen komen”.

Roda dekt zich vervolgens in door de spelers een meer dan behoorlijk salaris te betalen. „Om dat we onze spelers goed betalen zijn we bij een eventueel vertrek altijd verzekerd van een hoge transfersom”, legt Kuijer uit. „Echte toppers kunnen wij natuurlijk ook niet houden, maar dat hoeft ook niet. Roda hoeft geen Europacup te winnen en

hoeft ook geen landskampioen te worden. Roda moet Europees voetbal halen. Natuurlijk kunnen wij geen salarissen van vier ton betalen. Dat kunnen alleen echte topclubs, maar die kunnen ook hoge transfersommen betalen. Als een club vier miljoen geeft voor Henk Fraser dan is hij weg. Simpel. Maar dat is niet ons uitgangspunt. Als we er in slagen de huidige groep bij elkaar te houden met hier en daar een versterking, dan kan Roda een tweede KV Mechelen worden”.

De vergelijking met het door de puissant rijke John Cordier geleide KV Mechelen is frappant. Het imperium van de Belgische landskampioen is in feite niet meer dan een luchtkasteel. Een man, Cordier, heeft de touwtjes in handen. Zo gauw hij zijn handen los laat van de club, stort de zaak in elkaar. Is daar niet een parallel te trekken met Nol Hendriks bij Roda JC? Servé Kuijer: „Zoals ik al zei: op dit moment is Hendriks nog onmisbaar. Op termijn moet Roda echter op eigen benen kunnen staan. Geleidelijk aan zullen we onze begroting opschrijven van 3½ miljoen gulden naar pakweg zes miljoen”.

Het nagenoeg verdubbelen van de begroting staat niet los van de plannen om van Kaalheide een modern, voor Europees voetbal geschikt stadion te maken. De renovatie moet in drie fases geschieden, waarna Kaalheide beschikt over compleet overdekte tribunes met louter zitplaatsen, 500 business-seats en een geschikte trainingsaccommodatie.

„Er zijn al goede gesprekken gevoerd met de gemeente”, zegt Kuijer. In januari buigt de gemeenteraad zich over het totale plan. Dan weet Roda exact waar het aan toe is en kan, daar gaat men althans van uit, de eerste paal de grond in. Servé Kuijer: „Renovatie is noodzaak. De bouw van 500 business-seats moet voor een aanzienlijke extra bron van inkomsten zorgen. Bovendien moeten er meer zitplaatsen komen. Fortuna heeft bij 12.000 bezoekers 70.000 gulden meer recette omdat de Baandert meer zitplaatsen heeft. De huidige overdekte staantribune wordt een zittribune van 28 rijen met in totaal 6.500 plaatsen. Daarna komen de ringen achter het doel aan de beurt. Pas dan zijn we waar we wezen willen: gespreide inkomsten via een goed aan- en verkoopbeleid, hoge sponsorinkomsten en een hoge recette”.

Het scenario is klaar. De tijd zal leren of het om een sprookje of om realisme ging.

● Servé Kuijer waakt over Roda JC.

Foto: MARCEL VAN HOORN

HEERLEN – De directeur personeel en organisatie van de gemeente Heerlen heeft zich leren aanpassen. Beroepsmatig weet Servé Kuijer wat het betekent met mensen van allerlei pluimage om te gaan. Een 'lulbe-roep' noemt hij zijn functie. Dat bedoelt hij niet denigrerend: „Ik wil er maar mee zeggen dat ik organisatiegericht werk en dat communicatie binnen dat proces een voorname rol speelt”. Organisatietalent, verbale vaardigheid en aanpassingsvermogen; eigenschappen die de sinds 1 januari van dit jaar optredende voorzitter van Roda JC aardig in de vingers heeft. De koploper uit de eredivisie vaart er wel bij. Natuurlijk maken eigenzinnige persoonlijkheden als trainer Jan Reker, manager Hens Coerver en geldschietster c.q. bestuurslid voetbaltechnische zaken Nol Hendriks de dienst uit

door

ivo op den camp

bij Roda JC. Zij zijn de hoofdrolspelers in het blijspel dat Roda aan de kop van de eredivisie heeft gebracht. Servé Kuijer vervult in dat kader slechts een bijrol. Hij staat zelden in het schijnwerperlicht van de belangstelling, maar is wel de bindende factor van de drie-eenheid Reker-Coerver-Hendriks.

„Met die drie ben je verzekerd van vuurwerk”, beaamt Servé Kuijer. „Maar vuurwerk kan toch zo zo mooi zijn. Het gaat er uiteindelijk om dat de pijlen allemaal in dezelfde richting gaan; dat iedereen zich inzet voor hetzelfde doel”. De pijlen schieten momenteel bij Roda JC omhoog als een komoot. Nauwelijks ander-

Den Hertog: 'Ik ben altijd al een einzalgänger geweest'

Fedor op Zuidafrikaanse toer

DILSEN – In de periode dat sportboykot en de eerste vrije verkiezingen in Namibië aktualiteit waren trok oud-wielrenner Fedor den Hertog wekenlang door Zuid-Afrika. Een door hem verstuurde ansichtkaart was de enige ruchtbaarheid die de ooit als 'Iwan de verschrikkelijke' bestempelde heerser van het internationale amateurpeloton aan zijn bijzondere trip gaf.

„Hallo Ben,” schreef Den Hertog. „Hier een zonnig groetje uit de Rapport Tour in Zuid-Afrika. De fietser zit hier in de lift. Er doen zeven naties mee in deze ronde van plusminus 1300 kilometer. Willy Engelbrecht staat aan de leiding”. En doeleind op de aan de voorzijde afgedrukte foto van een grommende Chacma-Bobbejaangorilla. „Als Gert-Jan Theunisse volgend jaar zo zijn tanden laat zien, wint hij de Tour '90! In Bike-groot, Fedor.” Reden om na terugkeer in z'n Belgisch-Limburgse woonplaats Elen-Dilsen bij hem op bezoek te gaan. Een bijzonder reisverslag van een apart sportman. „Ik ben altijd al een einzalgänger geweest,” valt Fedor den Hertog met de deur in huis.

Ooit leek hij voorbestemd om in de voetsporen te treden van Eddy Merckx. Zo ver heeft de inmiddels 43-jarige rijwielhandelaar het echter nooit gebracht. „Als prof deed ik te weinig voor mijn sport. Vaak had ik geen zin om te trainen. Mijn vrouw Lilian kan er nu nog kwaad om worden,” vertelt Fedor op rustige toon.

Enkele foto's, trofeeën en wandborden in zijn zaak herinneren aan de periode waarin hij van ene naar de andere triomf snelde. Voor het interview laat hij probleemloos het gereedschap uit handen vallen. „Ik verkoop nu vooral mountain bikes. Ik zit ook in het bestuur van de Limburgse All Terrain Bike Club. Elke week organiseren we toertochten. Zelf fiets ik ook mee. Ik heb mijn hart aan deze nieuwe wielersport. Zelfs op deze nieuwe wielersport heb ik twee wedstrijden deel. Op de wegfiets stap ik vrijwel niet meer.”

Vechten

Eerlijk als altijd merkt Fedor den Hertog op dat hij het leuk vindt om in de krant te komen. De tijden dat reportages over zijn per-

soontje schering en inslag waren liggen ver achter de rug. „Het seizoen 1981 was mijn laatste als wielrenner. Ik fietste voor Vermeer-Thijs. Ik had dat jaar reeds mijn racecenter geopend. Het is hard werken om als fietsenmaker de kost te verdienen. In 1984 brandde de zaak af. Als oud-renner blijf je vechten. We reddden het wel.”

Zijn uit Valkenburg afkomstige echtgenote Lilian serveert koffie met vla. „Ik was al acht jaar niet meer met vakantie geweest. Eigenlijk sinds ik met wielrennen gestopt ben. Toen ik de kans kreeg om naar Zuid-Afrika te gaan, hapte ik meteen toe. Zonder Lilian had dat niet gekund. Tijdens mijn lange afwezigheid heeft zij uitstekend zaken gedaan.”

Fedor den Hertog was gedurende zes weken op pad. Vorige week zaterdag keerde hij bij vrouwlief en beide dochters terug. „Van nature ben ik al avontuurlijk aangelegd. Heeft wellicht iets met mijn afkomst te maken. Mijn moeder was Russin. Drie keer was ik in de Sovjet-unie. Ik heb er zelfs met mijn ouders gedurende één jaar gewoond. In 1956, in de Oekraïne. We keerden terug naar Nederland, omdat vader er niet fatsoenlijk de kost kon verdienen. Als wielrenner heb ik later vrijwel de hele wereld gezien. Zuid-Afrika niet. Die kans deed zich nu dus voor. Het is me uitstekend bevallen. Ik ben een onvergetelijke ervaring rijker.”

Goeie vriend

De voorzitter van Fedors mountain bikeclub bracht Den Hertog op het idee om naar Zuid-Afrika te gaan. „Hij vroeg me of ik trek had in een goedkope achtdaagse vakantiereis naar Kenia. Natuurlijk had ik dat. Toevallig woont in Zuid-Afrika een goeie vriend van me. Ab Spaargaren. Hij was vroeger mijn maatje bij wiel-

● Fedor den Hertog temid- den van souve- nirs uit Zuid- Afrika. T-shirts met duidelijk sprekende logo's van de voormalige verzetsbeweging Swapo en de politieke rivalen ACN en DTA. De vroegere wielersporters toont ook een Zuidafrikaanse krant waarin een artikel over hem staat afgedrukt.

Foto: DRIES LINSEN

club De IJsselstreek. In 1968 is Ab naar East London geëmigreerd. Hij runt er een goedlopend verffabriekje. Sindsdien hebben we altijd contact onderhouden. Elk jaar komt Ab naar Nederland. Ik ontmoet hem dan steeds. Telkens vroeg hij me om een keer naar hem toe te gaan. Nu ik toch naar Kenia ging, kon ik net zo goed ook naar Ab doorreizen. Heb ik dus ook gedaan. Ik vloog vanuit Nairobi naar Johannesburg.”

Fedor den Hertog mazzelde, want op dat moment ging de Rapport Tour toevallig van start. Ab Spaargaren regelde een uitnodiging als VIP voor zijn vriend Fedor. „Ja,” lacht Fedor. „In Zuid-Afrika wordt ook gekoerst. De wielersport is er enorm populair. Ze hebben er zelfs beroepsrenners en profploegen. Ik wist niet wat ik zag. De Zuidafrikaanse renners zijn gesoigneerd zoals de Europeanen. Ze hebben het beste materiaal. Ik heb er echt mijn ogen uitgekeken. Weet je, dat er zelfs een Peugeotwielersportfabriek is. Ik heb er fietsen aan politieagenten moeten overhandigen.”

Fedor den Hertog kan uren praten over zijn avontuur in het 'verboden land'. „Ik heb me nooit in politiek verdiept. Ik heb er ook geen verstand van. Nu nog niet,” probeert hij zijn verblijf in het land van apartheid te verantwoorden. „Niettemin heb ik er veel gezien. Ik weet onder welke omstandigheden de mensen er moeten leven. Toch zal er ooit een oplossing voor de problemen in Zuid-Afrika komen. We had immers verwacht dat de Berlijnse Muur zou verdwijnen? Dat had toch niemand voor mogelijk gehouden? Op lange termijn zal Zuid-Afrika ook een democratisch land zijn.”

Om de fotograaf ter wille te zijn haalt Fedor den Hertog enkele souvenirs tevoorschijn. T-shirts in het kader van de verkiezingen in Namibië met duidelijk sprekende logo's van de voormalige verzetsbeweging Swapo en de politieke rivalen ACN en DTA. Fedor toont ook een Zuidafrikaanse krant waarin een artikel over hem staat afgedrukt. „Ze kenden me zelfs in Zuid-Afrika. In de Rapport Tour werd ik als Olympisch kampioen 1968 geïntroduceerd. De wielersport haalt er nog niet het niveau van het Westen, maar zit wel duidelijk in de lift. Van de Rapport Tour werden zelfs enkele etappes rechtstreeks door de televisie uitgezonden. Ze hebben enkele goeie coureurs, die Zuid-Afrikanen. Alan van Heerden bijvoorbeeld. Hij reed een aantal jaar geleden voor de Franse Peugeotploeg en won een etappe in de Ronde van Italië. Willy Engelbrecht verdedigde nog de kleuren van ADR. Zo kan ik nog een stel namen noemen. Maar het mooiste was, dat ik er de Zwitserse prof Gilbert Glaus tegen het lijf liep. Glaus koerste onder valse naam, uit vrees voor sancties van de UCI, de internationale wielerbond. Als Laurens Smith stond hij op de deelnemerslijst. Er fietsten ook enkele Italiaanse en ik meen Spaanse profs van de Fagorploeg mee. Hun namen heb ik vergeten. In het verleden hebben meer Europese renners aan de Rapport Tour deelgenomen. Uiteraard onder schuilnamen. Sean Kelly en Didi Thurau onder anderen. In de Rapport Tour is veel geld te verdienen.”

door bennie ceulen

geotploeg en won een etappe in de Ronde van Italië. Willy Engelbrecht verdedigde nog de kleuren van ADR. Zo kan ik nog een stel namen noemen. Maar het mooiste was, dat ik er de Zwitserse prof Gilbert Glaus tegen het lijf liep. Glaus koerste onder valse naam, uit vrees voor sancties van de UCI, de internationale wielerbond. Als Laurens Smith stond hij op de deelnemerslijst. Er fietsten ook enkele Italiaanse en ik meen Spaanse profs van de Fagorploeg mee. Hun namen heb ik vergeten. In het verleden hebben meer Europese renners aan de Rapport Tour deelgenomen. Uiteraard onder schuilnamen. Sean Kelly en Didi Thurau onder anderen. In de Rapport Tour is veel geld te verdienen.”

Avontuur

Fedor den Hertog volgde daarentegen niet de hele etappekoers met start in Bloemfontein en finish in Kaapstad. „Met Ab Spaargaren ben ik gedurende vijftien dagen vanuit Kaapstad in een combibusje dwars door Zuid-Afrika getrokken. Een geweldige avontuur. In totaal legden we elfhonderd kilometer af. Ik heb er vanalles gezien: het diamantreservaat van Luderitz, de hoogste duinen ter wereld in de Sossusvallei, zandstormen in het Nationaal Park, de Duitse kolonie in Swakomund, de grootste meteoriet van de wereld in Grootfontein, de grenzen van Angola en Zambia, de olifanten in Botswana, de Victoriawatervallei in Zimbabwe en nog veel meer. Een keer werden we zelfs bijna door een olifant aangevalen.”

De wielersport is nu een beetje anders. Denk met enorm veel plezier terug aan zijn 'aparte' reis. „Ik had het niet willen missen. Zuid-Afrika is een prachtig vakantieland. Jammer, dat dat door de politieke toestanden verknald wordt. Wat er allemaal in Zuid-Afrika gebeurt, is uiteraard niet goed te praten. Ik werd er nu mee geconfronteerd. Toch sta ik er neutraal tegenover. Ik ben er niet heen gegaan om een politiek tintje aan mijn reis te geven. Ik denk dan ook dat niemand me deze trip kwalijk zal nemen.”

La Dolce Vita begint bij Fellini

vandaag om 11.00 uur.

Openingstijden: maandag t/m zaterdag: 11.00-02.00 uur
zondag: 14.00-02.00 uur

Grand Café Fellini, Kerkplein 69-73, Heerlen

(achterzijde Bongerd, naast Glaspaleis)

Nevenstaande bedrijven realiseerden de nieuwbouw van Grand Café Fellini.

De gehele elektrische installatie werd aangelegd door

Julianastraat 28, Bochtoltz. Tel. 045-441918

G K P

TECHNISCH INSTALLATIE BUREAU BV

Centrale verwarming
Luchtverwarming
Sanitaire installaties
Kerkrade 045-453542

Ook in Grand Café Fellini een vers gezet kopje ILLY KOFFIE uit de nieuwste ITALIAANSE FAEMATRONIC koffie-expressomachine. Verder leveren wij de benodigde horeca-apparatuur.

J.H. GORISSEN & ZN. B.V.
Akersteenweg 16, Heer, 6227 AA Maastricht, tel. 043-610040
„Het inkoopcentrum voor de vakman“
Wij wensen de heer en mevrouw Blad veel succes toe!

5049

Bresa

interieurbouw

Tromperweg 123
6446 AR Brunssum
Telefoon 045-211255

BOUWBEDRIJF

Wij feliciteren
dhr. en mevr. Blad
met de opening van hun zaak.

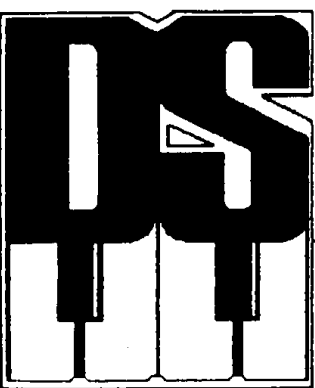
Bouwbedrijf Moonen-Lückers B.V.
Verlengde Klinkertstraat 16
6433 PL Hoensbroek
Telefoon 045-221422

VLOEREN

De vloeren werden geleverd door
v. Rhee en Zn Eygelshoven b.v.
Grote Stegel 3, Eygelshoven. Tel. 045-352128
met het URO-TILE produkt van
Kallen vloer- en wandveredeling
van Beethovenstraat 31, Kerkrade
Tel. 045-457415

De geluidsinstallatie werd geleverd en geïnstalleerd door

MUSIC HOUSE DAAN SMIT
Akerstraat 11-16, Maastricht, tel. 043-217428
Rijksweg Z. 124, Geleen, tel. 04490-54665

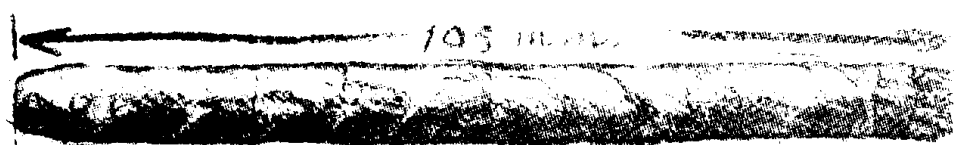
Geluidisolatie

ook deze keer
weer in handen
van
R.P. Acoustics
Geluidisolatie b.v.

R.P. Acoustics
Geluidisolatie b.v.
Postbus 3719
6202 NS Maastricht
Tel.: 043-25 25 94

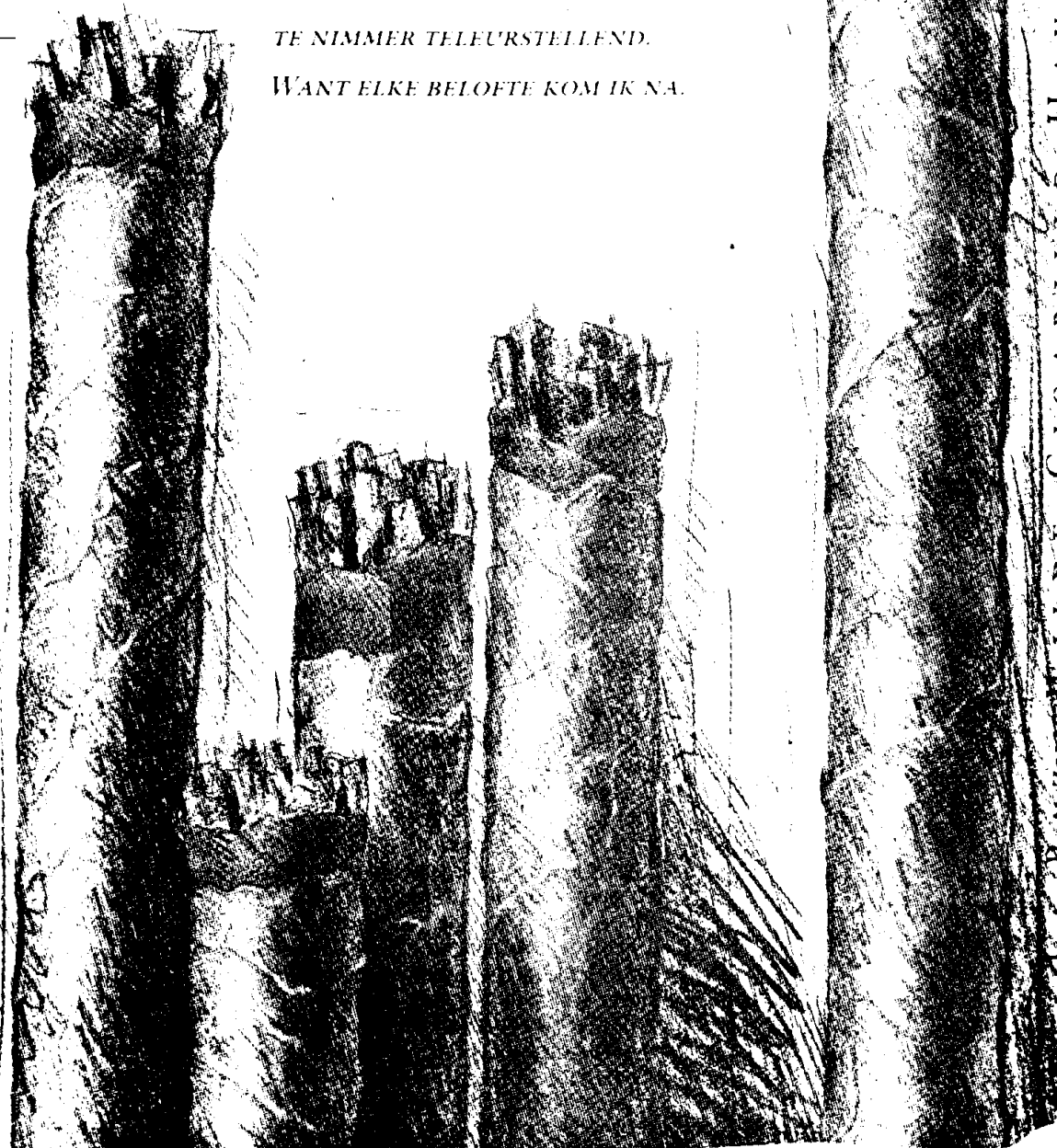
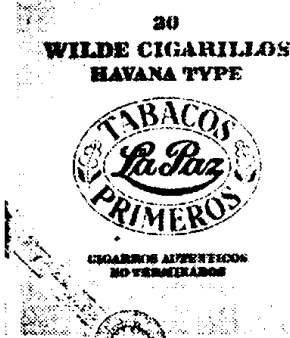

SIGNALEMENT VAN EEN CIGARILLO

VOORNAMEN VOLUIT: WILDE CIGARILLO
HAVANA. ACHTERNAAM: LA PAZ.
LENGTE: 105 MM. DIAMETER: 9 MM.
KLEUR: OVERHEERSEND DONKERBRUIN.
SMAAK: ALTIJD PITTIG, NOOIT SCHERP.
KARAKTER: DYNAMISCH EN LEVENDIG.
MODEL: RANK EN SLANK.
BIJZONDERE KENMERKEN: WILDE FLOS.
SAMENSTELLING: 100% TABAK.
BINNENGOED: RUIM TWINTIG EXQUISE
TABAKKEN. OMBLAD: JAVA.
DEKBLAD: JAVA. PRIJS: F 8,- PER DOOSJE
VAN TWINTIG EN F 20,-
PER KIST VAN VIJFTIG.

P.S. GEGROET, KENNER VAN KLASSE.
MAN VAN VELE WENSEN EN
WEINIG TIJD. EEN ECHTE WILDE
CIGARILLO HAVANA, ZOALS IK,
IS GEWEND OM VEEL VOLDOENING
TE SCHENKEN IN SCHAARSE
OGENBLIKKEN. WANT AL BEN IK
JEUGDIG EN LEVENDIG, IK BEN
UITERST VOLWASSEN.
STEEDS RUSTGEVEND, MAAR NOOIT
TIJDROVEND. TELKENS WEER
VEELBEHOEVEND... EN NOOIT IN
TE NIMMER TELEURSTELLEND.
WANT ELKE BELOFTE KOM IK NA.

DIABETES IS OVERAL

Diabetes (suikerziekte) is een ingrijpende aandoening die Roy altijd en overal met zich meedraagt.

GEEF'S VOOR DIABETES

Ook 's avonds als Roy

zijn eigen bloedsuikerwaarde moet bepalen. Niet één keer, maar de rest van zijn leven! De wetenschap probeert een oplossing te vinden voor deze ongeneeslijke ziekte. Steun dat wetenschappelijk onderzoek, steun het Diabetes Fonds Nederland.

GIROREKENING 5766 t.n.v. DIABETES FONDS NEDERLAND, AMERSFOORT.

Amway

PRODUKTSHOW

maandag 20 november in Weert en dinsdag 21 november in Heerlen

Maandag 20 november - Weert, rest. Poort van Limburg - Bassin 5. Dinsdag 21 november - Heerlen, Motel Heerlen - Terworm 10.

AANVANGSTIJDEN:
15.30 - 19.00 - 20.00 en 21.00 uur.

ook u zult versteld staan van de opmerkelijke produkten. Produkten waarvan u zult zeggen: "Jammer dat ik ze niet eerder heb ontdekt".

Een greep uit het Amway assortiment.

PERSOONLIJKE VERZORGING

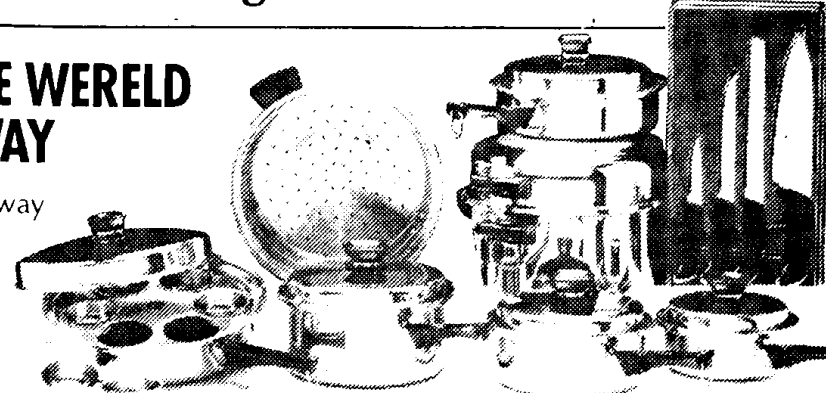
Persoonlijke verzorging en optimale hygiëne voor het hele gezin, uitgebalanceerde haarverzorging, opwindende parfums en after shaves, top-cosmetica inclusief een complete en dermatologisch geteste huidverzorgingslijn en niet te vergeten tientallen flatterende en modieuze bijoux-ontwerpen voor haar en hem.

HUISHOUDELIJKE VERZORGING.

Stuk voor stuk topkwaliteit in geconcentreerde alles-reinigers, interieur- en keukenverzorgingsprodukten en natuurlijk uitstekende wasmiddelen. Daarnaast biedt Amway u uitgerust met een onovertroffen pannenen messenset. Dit is slechts een kleine selectie. Kom naar de produktshow voor een nadere kennisgeving. En bent u enthousiast, dan kunt u ter plaatse uw produkten bestellen.

ONTDEK DE WERELD VAN AMWAY

Kom naar de Amway produktshow en

INFORMEER NAAR DE MOGELIJKHEDEN VAN UW EIGEN AMWAY ZAAK.

Inderdaad, eigen baas. Wie heeft daar nou nooit eens aan gedacht? Het zelf opbouwen van een klantenkring. Met een paar uurlijks per dag een aardige nevenverdiens opbouw die uit kan groeien tot een volledig inkomen. Zelfstandig ondernemer, zonder dat u verantwoordelijkheid hoeft af te leggen. Amway biedt u die kans zonder enig risico!

De Amway corporation is een internationaal bedrijf van Amerikaanse oorsprong. Als één van de grootste ondernemingen op het gebied van directe verkoop, met meer dan 7.000 werknemers en meer dan 1 miljoen distributeurs, kunt u als nieuwe ondernemer verzekerd zijn van een professionele begeleiding en ondersteuning.

ALS DISTRIBUTEUR VAN ONZE TOP-KWALITEITS-PRODUKTEN.

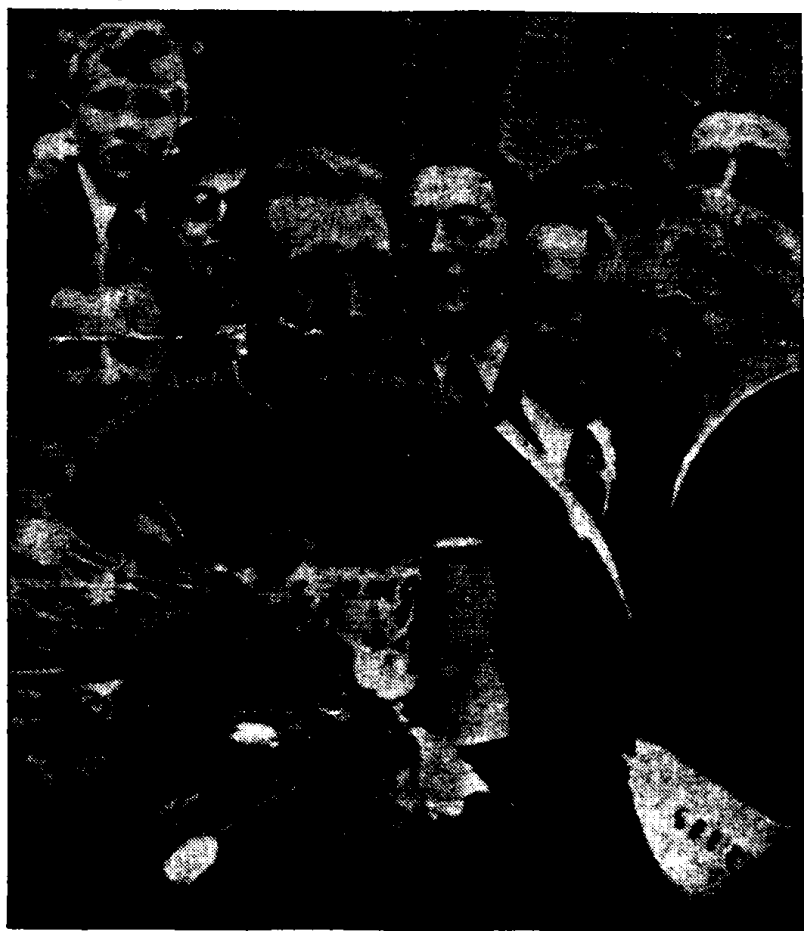
Doe zoals tallozen anderen vóór u deden. En informeer tijdens onze produktshow naar uw persoonlijke mogelijkheden. Het kan de start zijn van een succesvolle eigen onderneming.

U wilt nu al meer informatie? Dat kan. Belt u naar Amway Nederland Ltd. en vraagt u naar de heer Arno Cramer, tel. 03440 - 18344. Of schrijft u naar Amway Nederland Ltd., Postbus 278, 4000 AG Tiel.

● Foto's uit het verleden. Herinnering aan een Caubergcriterium dat door Jaak Sijen (met bloemen) werd gewonnen. Links van Sijen, Chris van Dooren.

Soigneur in de naoorlogse periode van de hardfietserij

De lach van Chris van Dooren

Nog steeds is hij goedlachs. Nog steeds draagt hij de scheiding in het midden, hoewel hij niet goed meer in zijn haar zit. Het volume van zijn stem is ook al verminderd. En het herinneringsvermogen begint zo langzamerhand een beetje te sluimeren. Niet zo verwonderlijk. CHRIS VAN DOOREN is vijfenzeventig. Hij ziet er patent uit, maar toch.... *De begins 't te veule*, bracht hij een dezer dagen het ouder worden onder (Maastrichtse) woorden, terwijl een glimlach over zijn vriendelijk gezicht gleed. Chris' eeuwig lachje.

Dat lachje heeft eens ook tal van wielrenners opgemonderd. Ze lagen dan onder handen van Chris, de bolle voor (wielersport)intimi. Werden ze gewreven, gekneet, geklopt; gemasseerd met een kwinkslag. Chris oefende dan zijn hobby uit: soigneren van hardfietsters. In een (begin)tijd dat wielrenners buiten de koers bij voorkeur nog in plusfours rondliepen. Trouwens niet alleen wielrenners. Die 'pofbroeken' stonden sportief, vond men toen. Van jeans had niemand ooit gehoord. Wel van de MPM-, de Zes Provincienkoers; van het Caubergcriterium. Van Jan Lambrechts, Jaak Sijen, Joep Savelsberg, Jefke Janssen, Jean Schweitzer, Chris Pepels. „We hadden toen in Limburg de beste renners ter wereld. De meesten kwamen uit de mijnwerkersronden”, zei Chris van Dooren een dezer dagen gravend in het verleden.

Citaat 2: „.....Holanda ging vroeg naar kooi dien avond, want den volgende morgen moesten we er om vier uur uit. Holanda's bedden zagen geel van het insectenpoeder. Alles leek safe. Maar laat in den nacht werd Sijen plotseling wakker met het gevoel, dat iemand bezig was zijn maag in dertig stukken te hakken. Voor het eerst maakten we kennis met de 'Spaansche ziekte'. De olifant had in het Nederlandse kamp zijn eerste slachtoffer te pakken. En midden in den nacht liep Van Dooren rond met rijstwater en Norit. Hij keek zo ongelukkig, alsof hij het zelf te pakken had.

Citaat 3: Het was zondag in Lerida. Het was er kermis bovendien. Er was een 'Circo' en een draaimolen, er was een uitgelezen schare alleraardigste senorita's, er was vuurwerk. En er was een rennersbal. Het bal viel echter, wat de renners betreft, min of meer in het water. De renners ontbraken namelijk volledig. De brave organisatoren van het feest waren het trouwens zelf schuld: als men een rennersbal 's avonds om elf uur laat starten (en in Spanje betekent elf uur op z'n vroegst kwart voor twaalf!), dan loopt men een behoorlijke kans, dat de renners intusschen hun ledikant geprepareerd hebben boven een tango met een alleraardigste senorita. Men mocht niettemin de organisatoren uiteraard niet beledigen. Dus vaardigde Holanda een deputatie af, bestaande uit senior Van Dooren (die nu eenmaal alles op te knappen had, ook al verlangde hij naar zijn bed), den chef d'équipe en onze Spaanschen meceno Maranon, dit laatste met het oog op de mogelijkheid dat we een tolk noodig zouden kunnen hebben. Doch we hadden geen tolk noodig. Men plantte ons aan een feestdisch, samen met Edouard Hans en een

● Limburgers in oranje-shirt. De ploeg die in 1952 deelnam aan de Ronde van Belgisch Limburg. Staande v.l.n.r. ploegleider They Hendriks, Leo Steevens, Flor van der Weijden, Leo Daemen, Harry Schoenmakers, Jacques Fooy en Piet van den Brekel. Zittend v.l.n.r. Chris van Dooren, Kees Boelhouwers, Jacques Nieskens, Pierre Steenbakkens en Henk Smeets.

heele slert notablen van deze al-tervriendelijkste stad. Men gaf ons veel te veel champagne te drinken en we kwamen handen en tijd te kort om onze glazen te heffen. Op Holanda! Op Zwitserland! (Hans dus, de Zwitserse ploegleider - NT). Op den burgemeester! Op Lerida! Op...weet-ik-veel. En intusschen konden Holanda en Zwitserland, zwaar bedolven onder de

confetti, toezien hoe op den dansvloer de alleraardigste senorita's den eenen tango na den anderen weggaven.....in de armen van haar Spaanschen caballeros. Niettemin vertrokken we, toen de vriendelijke notablen ons bijzonder vroeg in den morgen eindelijk weg wilden laten gaan, in de beste stemming. In de hoofdstraat van Lerida zong senior Van Dooren sa-

men met Edouard Hans die het al meer gehoord had het schoone lied: 'Hij-ij-ij-ij.....is voor m-ij-ij.....naar den Oos ge-vaaaaarre!'. „Wat zingt hij?“, vroeg senior Doriga (de organisator van de Ronde - NT) die zich ook 'n tikje slaperig voelde.

„Ons volkslied“, zei de chef d'équipe. Den volgenden morgen stelde senior Doriga, „wegens omstandig-

heden' den start van de etappe Lerida-Zaragoza een uur uit.

'Dertig dolle dagen Spanje' fungeert thans voor Chris als tastbare geheugensteun. Hij bewaart het geheel vergeelde boekje, compleet met ezelsoren, in een plastic mapje en als hij er in bladert glimsteren zijn ogen en krullen zijn lippen. A propos, Jan Lambrechts beëindigde die ronde als derde, achter (winnaar) Langarica en Berrendero. Frans Pauwels als twintigste. Kees Joosen als drieëntwintigste. Klassering met medewerking van Van Dooren. Zo voelt Chris het nog steeds. Het vergeelde, rafelige document getuigt er van. „De dag dat ik in Limburg terugkwam, stond het zwart van de mensen“, grinnikte Chris drieënveertig jaren later. Het lag toen toch effe anders. Die zaterdagavond, een zondag 1949, was geheel Bunde en omstreken uitgegloeit teneinde op het veld Beek 'held' Jan Lambrechts een passend welkom te bereiden. Lambrechts echter verscheen die avond niet. Hij nam in Spanje deel aan enkele criteriums-na-de-Vuelta. De 'Gazet van Limburg' berichtte over die avond: Jan kwam niet. Chris kwam wel. Chris van Dooren verzorgde de ploeg in de helse rit door Spanje. Hij was de man die de jongens masseeerde, hen voerde, de wasch voor hen deed en veel en veel meer. Chris deed eren veel, ja meer dan de renners. Van Dooren nu: „Na mijn aankomst in Beek voelde ik me als een Elmsster. De bloemen voor Lambrechts duwden ze mij in de handen.“

Water

Van Doorens naam als soigneur van wielrenners was bekend. Nog geen jaar later begon hij aan

een ander avontuur. Aan de Tour de France 1947. Als chauffeur van Juppke, de krakende jeep waarmee Martin W. Duyzings als verslaggever van het sportweekblad Marathion zich aandeedte om het wel en wee op te schrijven van deze ploeg: Jaak Sijen, Bouk Schellingerhout, Arie Vooren, Albert van Senndel, André de Korver en Jelle Janssen. Alleen Jefke haalde in moordende hitte Parijs als eerste in het eindklassement. Al die anderen lagen na acht etappen eruit. In Grenoble bestond de etappe *belandaise* niet meer en verdwenen dus ook ploegleider Joris van den Bergh, diens chauffeur Piet Moeskops en Van Dooren zelf (met een zieke Duyzings) uit de koers. Chris nu: „Die jeep was voor mij als een mispel. Om de haarscherpe moest ik het reservoir vol met benzine, de dynamo bijvoorbeeld, en ik met ijzerdraad vastgehangen.“ Chris begon intussen te vragen hoe meer rennersboeken te maken. Van, zo maar een bij de Jan Nolten. Jau Joris, Henk Vinken, Pierre Steenbakkens, Nol Ehlens, Hein Gelissen, Leo Steevens, Henk Smeets, Piet van den Brekel, Mart van den Bogaard, Gerard Vergoossen, Flor van der Weijden, Jan Huguens, Piet Houten, Willy Vannitsen, Roger Swerts, Kees Molenaers....Noem maar op.

door

De tomatesso

Op 'expedities' echter was Chris op z'n best. Dan was het reizen, fietsen, sakkeren, bidons vullen, broodjes smeren, masseren en vaak lachen geblazen. Dan groeide Chris keer op keer in zijn rol als mannequin van alles. Dat cafeetje in Penna, etal, etappeplaats in de Stet van Namen, bestaat weliswaar niet meer en wellicht hebben de mijnwerkers die daar destijds van Chris op uitbundige wijze zergies ontvingen teneinde in notorie een toendertijd zeer populaire Maastrichtse carnavalsschlager te kunnen meê-brullen het tijdelijke inmiddels voor het eeuwige verwisseld. Feit was dat Chris in dat cafeetje een onuitwisbare indruk heeft achter gelaten. Zoals hij dat ook deed tijdens de Kroz. Jugoslavia 58, die Ronde van Joegoslavië waarin alles en iedereen door een verstikkende hittegevoel dreigde te worden gebraden. In die hitte dan stond Chris, met alleen maar een wit broekje en gym schoenen aan zijn weldoervoed lichaam, met water in flessen, in teilen, in emmers en, soms ook, in slangen langs de stoffige wegen. Hoeveel kilometers Chris toen op zoek naar water in boerdorpen, dorpscafés en uit even dorpe fontein, heeft afgelegd teneinde zijn renners voor totale uitdroging te behoeden, valt bij benadering niet te schatten. Hij redde toen weliswaar de Limburgse ploeg maar kon niet verhinderen, dat door blunders van de toenmalige ploegleider Van Houten favoriet Jan Huguens de overwinning in die Ronde voorgoed kwijt speelde. Zelf dreigde hij eens zijn ogen leven te verspeelen nadat hij van een boot in de Donau was gekelderd. „De rotzakken, ik was bijna verzopen. Nol Ehlens stond als een gek te lachen, weet je nog?“

Afgunst

En als Chris niet op buitenlandse expedities van de partij was, dan werd hij toch niet vergeten. Dan vielen er ansichtkaarten in zijn brievenbus. Zoals die dag in 1953, waarop Wout Wagtmans, Gerrit Voorting, Wim van Est en Jan Nolten hem vanuit Lugano via Tante Perde de groeten deden. „Iedereen kerde me toch“, herinnerde Chris zich een dezer dagen met gepaste trots. Waarom hij niet beroeps geworden is? „Ze hebben me tegen gekerkt. Toen ik in 1955 in de zesdaagse van Dortmund soigneur was van het koppel Piet Haan-Jan Plantaz, heb ik op het punt gestaan om die stap te wagen. Het is niet met van gekomen. Toen ook al had je broodrujd en afgunst. Veel spijt heb ik er niet van gehad, niet zo nu als ik als soigneur-verzorger geld verdiend heb. Het was allemaal anders toen. Gezellig. Voor ziekertjes was er geen plaats. Die werden gewoon naar z'n mallemoer gefietst. Er werd toen ook veel meer gelachen.....“

Chris van Dooren. Zoon van een logementhouder in de Smeijstraat, de Maastrichter Smeijdenstraat. Opgegroeid in een kleurrijke volksbuurt. „Mijn vader was 'nen echte roeje, maar wel heiliger dan die zondags vooraan in de kerk zaten“. Vriendje van Jaak Sijen, hardfietsende zoon van kastelein Frens aan de Kommel. Dus fietste Chris ook. Voor de oorlog. Als nieuweling en amateur, lid van wielclub De Kettinggangers. Na de oorlog stapte Chris voorgoed van de racefiets maar bleef in het 'wereldje'. Eerst als trouwe metgezel van Jaak Sijen, niet veel later als masseur van Jaak en, met het klimmen der jaren, van tal van andere (Limburgse) coureurs. Zonder enig diploma („Ik had er gewoon slag van“) maar wél met al veel in de praktijk opgedane wijsheid. En met veel vrolijkheid bovendien.

Hij was (en is) nu eenmaal een gezelligheidsdier. Met een specifieke (Maastrichtse) mentaliteit. Hij bediende zich van oliën, smeersels, crèmes en zelfjes; van de huid desinfecterende Pitralon; van jodium, Norit en - als het zo uitkwam - ook van luizenpoeder. Van anabole steroïden, van Phenylmercurine en van Probenidol wist hij helemaal niets. „Ach, ook in mijn tijd was die zwijnerij er. Actedron, pervitine en meer van dat spul. Ik was er bang voor, durfde er niet goed mee om te gaan. Anders was ik nu miljonaire geweest. Trouwens, de renners hadden toch alles zelf. Toen ook al....“. Daarmee het oudste bekende geval van doping in de wielersport overigens niet uit 1896 (Bordeaux-Parijs)? Welaan dan. Chris groeide, in het bijzonder aan de zijde van goedmoedige Jaak Sijen (in 1938 Nederlands kampioen der onafhankelijke en ritwinnaar in de Ronde van Catalonië, in 1939 tweede in de Waalse Pijl) als mannequin van alles en als hij niet soigneerde zat hij achter het stuur van ENCI-vrachtwagens. In die moeilijke, karige na-oorlogse jaren veroverde hij een bescheiden plaatsje in de toenmalige wereld van de Guerlache's, de Sonnet's, de Cavanna's, de Le Bert's. Soigneurs van naam. Op een zekere dag in 1946 echter kreeg ook Chris een belangrijke rol toegeworpen.

Avontuur

Voor het eerst namelijk zou een Nederlandse ploeg aan de Ronde van Spanje deelnemen. In die tijd - Europa herstelde zich langzaam van een verschrikkelijke oorlog en aan vrijwel alles heerste schreurend gebrek - in die tijd dan was de Ronde van Spanje bij voorbaat groot avontuur en helse waagstuk tegelijk. In de keuken van Frens Sijen viel niettemin het besluit de hachelijkheid in Spaanse dreven ter plekke onder ogen te zien. „Maar Chris moet mee“, eiste Jaak Sijen, „anders blijf ik thuis“. Chris van Dooren van de partij dus in de zesde uitvoering van de Vuelta Ciclista a España. Als soigneur van deze ploeg: Jan Lambrechts, Kees Joosen, Frans Pauwels, Charles van de Voorde, Jefke Janssen en Jaak Sijen. En als rechterhand van ploegleider Martin W. Duyzings. Die, eenmaal weer teruggekeerd in Limburg, vele belevenissen vastlegde in een boekwerkje dat destijds gevreten werd. 'Dertig dolle dagen Spanje', heette het. Chris van Dooren figureerde er vele malen in.

Volkslied

Citaat 1: „.....en Jefke Janssen kwam praktisch blind en voor driekwart bewusteloos Cáceres binnenrijden. Zijn gezichtsvermogen had onder de ommenselijke inspanningen bijna zo ver van streek dat hij er vast van overtuigd was dat hij midden in den nacht te Cáceres gearriveerd was. Nadat Chris van Dooren hem in Hotel Rafa twintig minuten lang in de badkuip ondergedompeld had, terwijl Van de Voorde hem medelijdend den eenen homp brood na den anderen in zijn mond drukte, was Janssen weer zo ver opgeknapt dat hij naar een bed verlangde. Hij stiep vijf tien uren en kwam een stuk als een blok hout en kwam den volgenden morgen merkwaardig fit weer uit de lappenmand.“

ENIG IDEE HOE DE KOMENDE JAREN UW TANDARTSKOSTEN ZULLEN UITVALLEN? WIJ WEL

Nederlandse tandartsen hebben een plan ontwikkeld. Het heet Tandplan en het kan voor velen het eind betekenen van een van de vervelende bijkomstigheden van de tandheelkundige zorg: de onvoorspelbare kosten.

Simpel gezegd is Tandplan een abonnement op uw tandarts. Tegen betaling van een vast bedrag per maand krijgt u de volledige tandheelkundige zorg die nodig is om uw gebit in optimale conditie te houden.

Financiële duidelijkheid. Met Tandplan weet u dus precies hoe uw tandartskosten de komende jaren zullen uitvallen. Weg onvoorspelbare uitgavenpost, in plaats daarvan een vaste en betaalbare maandelijkse afschrijving.

U zit voortaan minder gespannen in de wachtkamer. Ook hoeft u niet meer in de verleiding te komen om een behandeling uit te stellen, wanneer u tijdelijk krap bij kas zou zitten.

Het termijnbedrag is afhankelijk van de staat van uw gebit. Het geeft recht op volledige tandheelkundige hulp van uw eigen tandarts. Ook specialistische hulp en eventuele kosten voor het tandtechnisch laboratorium vallen niet onder Tandplan.

Waarom een abonnement? Het Tandplan-abonnement is een afspraak tussen u en uw tandarts over een langere periode. Voor de tandarts kan uw tandarts een goed plan maken en uitvoeren zo stimuleert Tandplan ook het planmatig werken aan een stabiel en gezond gebit.

En dat is wat iedere tandarts het liefst zou willen: vooruitkijken. Nog meer aandacht voor preventie. Niet alleen maar ingrijpen op het moment dat het mis gaat. Maar juist zoveel mogelijk voorkomen dat er iets mis gaat en voorkomen blijft beter dan genezen.

Tandplan betekent voor tandartsen minder administratieve rompslomp, meer continuïteit en de ruimte om volgens eigen verantwoordelijkheid te werken. Veel tandartsen kiezen daarom dat Tandplan kan bijdragen aan een stabiel, betere tandheelkundige zorg. Zij bieden hun patiënten het Tandplan-abonnement als mogelijkheid aan.

Wederzijdse verplichtingen. Natuurlijk zijn er voorwaarden verbonden aan Tandplan. De belangrijkste is dat u op het moment van intrede een stabiel, goed onderhouden gebit heeft. Verder dient u de aanwijzingen van uw tandarts stipt op te volgen.

Op zijn beurt verplicht de tandarts zich tot nascholung, omdat tandheelkundige ontwikkelingen dat vereisen. Ook stemt hij in met een systeem van intercollegiale toetsing. Voor de patiënt zijn dit twee extra kwaliteitsgaranties.

Tandartsen die aan Tandplan deelnemen hebben een folder voor u klaar liggen. Lees die folder goed en overleg dan met uw tandarts, of Tandplan voor u een goed alternatief is.

Denk erover. Het is belangrijk genoeg.

Tandplan BV, Hildo Kropstraat 37d, 3431 CC Nieuwegein, Postbus 604, 3430 AP Nieuwegein. Telefoon: 03402-36400.

Onder auspiciën van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde.

TANDPLAN. EEN ABONNEMENT OP DE TANDARTS

Alles is nu wel zo'n beetje belicht en besproken, nadat de DDR de grenzen naar het westen opende. Een belangrijke kwestie bleef echter tot op heden buiten schot: hoe moet het nu verder met de Trabant, de trots van de Oostduitse automobilindustrie?

Is de stank van dit autootje nou werkelijk zo verschrikkelijk? En hoe accelereert hij (gemeen, hè?) in het Limburgse heuvelland?

Hoogste tijd om dit wonder op wielen aan een nauwkeurige inspectie te onderwerpen.

Een positief punt vooraf: onze testwagen – een Trabant 601, bouwjaar 1961 – kostte 28 jaar geleden 14.000 Ostmarken. Bijna dertig jaar later staan Oostduitsers in de rij om voor diezelfde Trabbi uit 1961 ruim 13.000 Ostmarken neer te tellen. Over inruilwaarde gesproken.

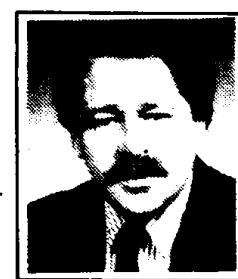
Bovendien, voor ontspanning tijdens rijpausen kunnen de rugleuningen van de voorzittingen geheel worden teruggeklapt.

Toeren in de trots van de Oostduitse auto-industrie

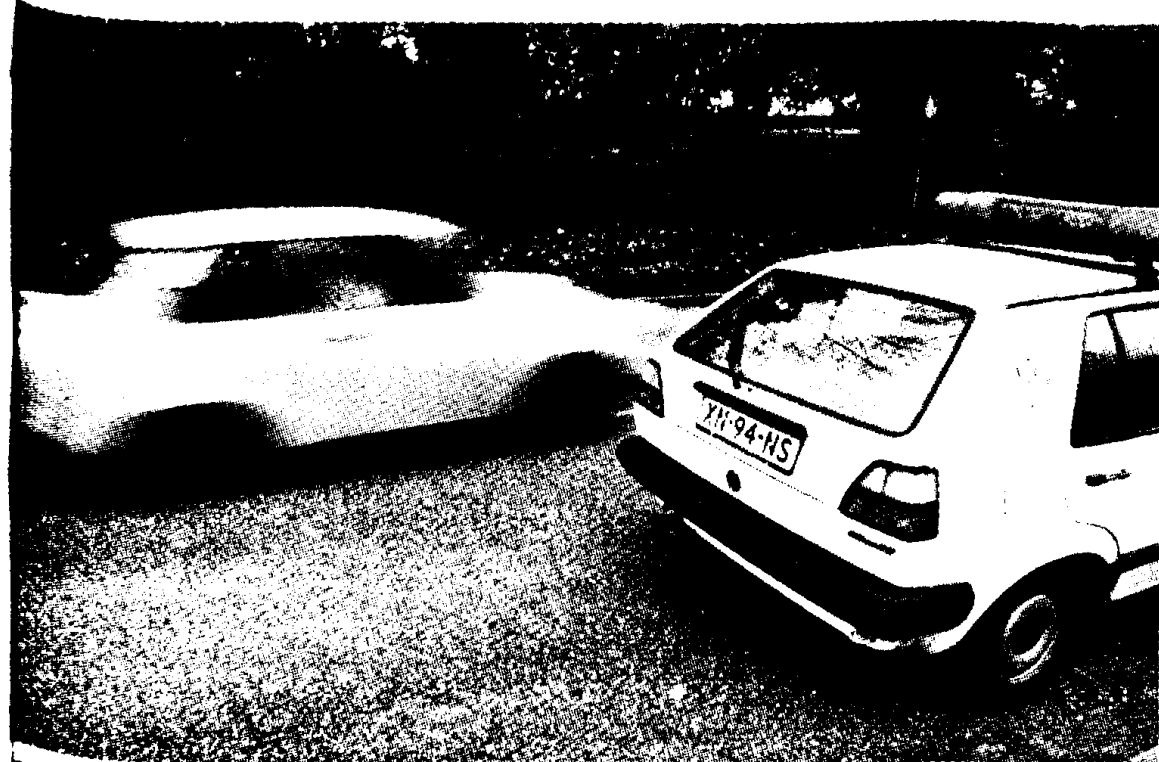
● Welkom in Limburg. De Trabant 601 de Luxe (uit 1961) en Ursula Bansch uit Leipzig worden vriendelijk begroet door de marechaussee bij de grensovergang Bochoholtz. Foto's: DRIES LINNSEN

Wees galant voor de Trabant

door

jos van wersch

● Snelheidscontrole in Heerlen. In een flits passeert de Trabant de radar, maar de eerste wagen van dit type moet nog tegen een dergelijke bekeuring aanlopen

We hebben ze in de krant en op televisie bij tienduizenden gezien, Trabbi's die grenzen passeerden. Trabbi's die met pech langs de weg stonden, Trabbi's die werden geduwd, en Trabbi's die een licht uitbliezen waarvan menige beeldbuis is gesprongen. Maar hoe is het om in zo'n toestel te rijden?

Dat wederom realiseren was niet zo eenvoudig.

Want waar haal je in Limburg zo gauw een Trabant vandaan? Zelfs niet bij Garage Piet de la Roy te Hoensbroek, in vroeger jaren de hofleverancier-voorzuiden van deze vierwielige torpedo's uit Dresden. Maar vergeten is hij 'm niet. „Geloof me, hij was z'n tijd ver vooruit.” En hij meent het. Tussen de vijftigste jaren en begin zeventig was hij op onze vaderlandse wegen te bezichtigen en vooral te horen. Het verhaal gaat ook dat nog nooit een Trabboi op de bon is geslingerd voor te hard rijden. De la Roy lachend: „Vindt U het gek, met een cilinderinhoud van 500 à 600 cc?” Een benzinemeter ontbrak toen, en nog steeds trouwens. Pas als de motor af slaat, weet de bestuurder dat de tank leeg is. Toch een beetje eigen schuld dikke bult. Had de chauffeur maar de (gratis bijgeleverde) peilstok moeten benutten.

„Het was eigenlijk niet meer dan een overdekte bromfiets,” mompelt de voorimale Trabantdealer met weemoed in zijn stem. Maar hij bedoelt dat niet als kritiek. „Hij was toch modern. Want hij had al een polyester-carrosserie. En „voorwielandrijving.” Iets minder positief is hij over de verwarming. „Die was aangesloten op het uitlaatsysteem. En als dat niet behoorlijk funktioneerde – en dat kwam helaas nog al eens voor – dan kwamen die gassen in de auto terecht. Maar ook dat wende snel.”

Mengsmering

De luchtgekoelde twee-takt-motor rijdt nu immer (in uitsluitend) op een speciale smering: benzine mengen met olie aan de pomp, en vooruit met de geit. De la Roy: „Eén op veertig, ik vergeet 't nooit.” Hij noemt de Trabant van het type 601 „een luxe uitvoering”. Want die heeft allerlei snuffjes, zoals afknoopbare bekleding, verstelbare stoelen en de mogelijkheid om een radiootje in te bouwen. „We waren ook in Nederland in die jaren weinig gewend. Het was al met al een aardige auto voor weinig geld. Ik denk dat die auto het helemaal had gemaakt als er een viertakt-motor in had gelegen.” Maar ja, die lag er dus niet in.

In Nederland werd de Trabant uiteindelijk verboden, omdat het met de uitlaatsgassen de pan uitrees. Hij betwijfelt of dat de ware reden is geweest. „Volgens mij was het een stunt van de importeur, om zonder gezichtsverlies van dat merk af te komen. Ik heb namelijk later nog een Trabant vanuit België ingevoerd. Een dag later kreeg ik al een Nederlands kenteken. Dus zo'n vaart liep het kennelijk niet.” Met een Trabboi loopt het trouwens nooit zo'n vaart. „Maar ik zou er nu toch graag een beetje willen hebben,” zegt hij waterlandend. „Je kunt er warempel de blits mee maken. Helaas, het is nu te laat. En ik zou bij God niet weten waar er nog een rondrijdt in de provincie.”

Rode Kruis

Uiteindelijk, na vele telefoontjes zonder resultaat, komen wij terecht bij het Rode Kruis in Aken. Daar zijn honderden DDR-vluchtelingen ondergebracht. En waar die mensen zijn, daar zijn ook Trabbi's. „En het is een mooi exemplaar,” zegt Bernd Schmitt, een Duitser met een gouden hart die bij het Rode Kruis in Aken werkt en die net terug is uit Armenië (waar hij houten huisjes bouwde na de aardbeving), die ook al hielp in het Italiaanse Friuli (ook aardbeving) en die dit jaar ook nog de kogels langs zijn oren hoorde fluiten in Beiroet. „Voorwaar, daar ben ik de dans ont-sprongen.”

Ursula Bansch (31) zien wij al van verre de grote grensovergang bij Bocholtz naderen. Zij rijdt als enige op de linkerbaan. Tientallen andere automobilisten scheuren haar rechts voorbij. „Dat moet ze zijn,” roept de behulpzame marechaussee Hub Vogt.

Eén kwartier nadat Krenz & Co de grenzen open gooide, zat deze mevrouw al gepakt en gezakt in haar auto. „Want ik dacht: morgen gaat de grens misschien weer dicht.” Zij reed, vanuit haar woonplaats Leipzig, vijftien uur en bracht de nacht door in haar Trabant, samen met haar gehandicapte vijftienjarige dochter Victoria. „Zondagavond ben ik in Aken gearriveerd, bij het Rode Kruis. Daar blijf ik voorlopig. Het is de bedoeling dat mijn man daar zondag ook arriveert.”

Haar verhaal is bitter, schrijnend. Ze verkeert in een haast uitzichtloze situatie. Ook hier werd een hoge prijs betaald voor de vrijheid. Maar vandaag wil ze even alles vergeten, en als het even kan: lachen. Dat probeert ze althans. Want als zij bij de grens in Bocholtz moet stoppen, raakt ze in paniek.

Want aan grenzen heeft zij een trauma overgehouden.

Nodig was dat in dit geval overigens niet, want marechaussee en douane waren vooraf over haar komst geïnformeerd. En die instanties hadden alles keurig geregeld. Ook een dagvisum, want Ursula Bansch heeft nog geen BRD-paspoort. Op het dashboard van haar Trabboi is een sticker geplakt. „Lieber durch die Hölle fahren als zum Teufel gehen.”

Het duurt ruim een kwartier eer ze beseft dat ze in een vrij (Neder)land is en dat ze 's avonds gewoon weer naar 'huis' kan, naar Aken. Pas in de voorbije dagen heeft ze vernomen hoeveel er geschreven en verteld is over de Trabbi's uit de DDR. En hoeveel moppen er de ronde over doen. „Kijk, zo ideaal zijn die dingen natuurlijk niet. Maar het is bij ons meestal kiezen tussen één auto of een Trabboi.” vertelt ze ter hoogte van Simpelveld. „Niettemin, ik hou van 'm. Hij heeft mij immers naar het westen gebracht.”

APK-keuring

Haar Trabant dateert uit 1961, en is dus niet zo oud als de Muur. „Ik heb deze nu drie jaar. In 1987 werd hij finaal in elkaar gereden, maar het is ons gelukt om er weer een auto van te maken. Achtentwintig jaar is een lange tijd, maar hij ziet

er toch nog goed uit, hè?” Hoe vaak hij de klok rond is geweest, weet zij niet. „Maar hij doet 't nog steeds. De originele motor, uit 1961, ligt er nog in.”

Bij het ANWB-Technostation in Heerlen voelen ze er niets voor om zo'n Trabant een APK-keuring te geven. En al helemaal niet om eens te controleren wat er zoal uit die uitlaat komt. Niet uit onwil, maar uit overmacht. „Helaas, maar daar wagen wij onze spullen niet aan,” zegt de man aan de receptie. „Er komt teveel olie mee naar buiten, plus een enorme portie blauwe damp. Onze apparatuur zou meteen vastlopen.” Vroeger, met die oude apparatuur, had-ie 't nog wel aangedurfd. Nu niet meer. „Niettemin vind ik Trabant-rijden op dit moment iets zeer exclusiefs. Het is de nieuwe mode, de rage van deze weken. Wie er nog een beetje heeft, moet er maar zeer zuinig op zijn.”

En zo toeren wij – Ursula Bansch en de verslaggever voorin, dochter Victoria en Rode Kruis-man Schmitt op de achterbank – richting Heerlen, met de vlam in de pijp. „Dit is het wel zo'n beetje,” zegt mevrouw Bansch als zij naar de kilometer-teller kijkt, tevens het enige klokje. „Tegen de negentig kilometer per uur. Dat is tien kilometer sneller dan in de DDR. Dat komt omdat de lucht hier schoner is. De filter heeft namelijk graag

schone lucht. En ik voel het, hij trekt stukken beter op.”

Wij reageren vooralsnog maar niet. Want wij weten dat ook de Keutenberg in het parcours is opgenomen.

„Van de tien auto's die in de DDR rijden zijn er zes à zeven uit de Trabant-serie. Op dit moment kost een kale Trabboi 13.000 Ostmark. Een luxe-uitvoering bijna 16.000. Ik heb de luxe-uitvoering.” In dat kader zouden wij oh zo graag eens de kale uitvoering willen zien. „De meeste Trabbi's die U ziet rijden dateren uit 1958, toen zijn er erg veel gebouwd. En die worden steeds maar weer opnieuw opgekalefaterd. Nog afgezien van de prijs die waanzinnig hoog is, moet je ook nog eens veertien jaar wachten voordat je een nieuwe kunt kopen. Inruilen is er zelden bij. Ik heb enorm gebot. Mijn auto is achttwintig jaar, maar nooit heeft iemand in de DDR geroepen dat-ie oud is. Wel dat hij nog goed in de lak zit. Al begint hij op de motorkap nu toch wat te roesten.”

Politie-controle

Zij vertelt ons dat alles terwijl de lucht binnenin niet te harden is. „Ik ruik het niet meer,” lacht ze. „De meeste stank heb je na het tanken. Als eenmaal een paar liter verbruikt is, wordt het minder.” Wij praten trouwens ook niet, wij

schreeuwen naar elkaar. Bernd Schmitt mompelt achterin droogjes: „Ook dat went.” De eerste Trabantrijder die achter het stuur in slaap valt, moet nog geboren worden. Over de stoelen kunnen we kort zijn, evenals over de beenruimte, de wegligging, de verlichting, de bekleding en de remmen: goed bedoeld.

Ursula Bansch: „Maar in de DDR heb je 't met een Trabboi toch maar mooi gemaakt. U mag dat niet met elkaar vergelijken. Ik kon mijn ogen ook niet geloven toen in Aken gratis fruit werd uitgedeeld. Maar de mensen uit Aken liepen gewoon voorbij, *nicht zu fassen*.”

Een patrouillewagen van de Heerlense politie heeft, even later, alle begrip voor het feit dat „deze auto bepaald niet aan alle eisen voldoet die in Nederland gelden.” De twee agenten zijn zeer vriendelijk en bezichtigen met grote interesse het 500 cc-motortje. Na vijf minuten komen zij tot een opmerkelijke conclusie: „Ongelooft!”

Wij tuffen verder, onder veel bekijks. Bij elk stoplicht en bij elke afslag zie je mensen wijzen: *Daar gaat er een!* En ze staren ons na tot we uit het zicht verdwenen zijn, en dat duurt best wel lang bij dat tempo.

Ursula Bansch: „Hij verbruikt twintig liter op 212 kilometer.” Bernd Schmitt rekent achterin nog eens alles na. „Ik kom er niet uit,” roept hij paniekerig. „Vol-

● Vraag niet hoe (de verslaggever werd o.a. vriendelijk doch dringend verzocht om tijdens de klim uit te stappen), maar de top van Keutenberg werd zonder duwen bedwongen. Trabantrijdster Ursula Bansch: „Maar nu nog omlaag!”

gens mijn berekening rijdt-ie 7 op 200.” Ursula: „Was dat maar waar! Zeker omdat je bij ons anderhalve mark voor een liter betaalt. Dat is een kapitaal, met ons kleine salaris.”

Keutenberg

Of ze haar bolide ook al eens aan de ber-gen heeft laten ruiken, vragen wij voorzichtig, want Schin op Geul komt akelig dicht bij. „Eén keer, in Tsjechoslowakije. Toen had U hem moeten horen grommen...”

Links af, Keutenberg. „Berg was?” vraagt ze. *Ja, dat is unsere Keutenberg. Frau Bansch.*

„Na dann wollen wir das mal versuchen.” en ze krijgt warempel plezier in deze autotest (terwijl het mens toch wel iets anders aan haar hoofd heeft in deze dagen).

„Ik rij met mijn eigen auto alvast vooruit”, roept fotograaf Linsen in een optimistische bui. „Dan zie ik jullie boven wel!”

Om kort te gaan: Linsen is na enige tijd wachten op de top maar weer naar beneden gereden, alwaar hij een lopende verslaggever ontwaarde. Mevrouw Bansch had even tevoren waarachtig alles gedaan om die 103 kilo ballast met haar Trabboi te transporteren. Maar de wagen verroerde, beneden aan die steile klip van 22%, geen vin. Als U zo vriendelijk wilt zijn om uit te stappen, vroeg ze ons, „dan denk ik dat-ie 't haalt.” Aldus geschiedde. Niet fanatiek, maar zo'n beetje zoals Gerrie Knetemann destijds de Mont Ventoux opging.

Omlaag was overigens ook niet zonder gevaar. Dat voelde zij zelf trouwens ook zeer goed aan. „Ik heb het idee dat deze Trabboi voor de eerste keer in achttwintig jaar op z'n kop omlaag gaat.” Maar deze Trabant beschikt in zo'n geval over een speciaal remsysteem. Het is geen rembekrachtiging en vooral geen ABS-systeem, maar 't werkt wel. Mevrouw Bansch: „Ik zie U angstig kijken omdat U zo'n vreemde geluiden hoort. Maar dat is een teken van leven. Als wij dat kraken niet meer zouden horen, zou dat heel vervelend zijn.”

Zwarte markt

Zonder auto zou zij niet kunnen bestaan. Ze praat alsof ze nog steeds in de DDR woont. „Ik woon buiten Leipzig en mijn dochter moet ik elke dag naar een Kindergarten brengen.”

„Aachen,” zegt Bernd Schmitt achterin. „Entschuldige, ich muss mich noch dran gewöhnen.” is haar antwoord.

Binnenkort moet zij afstand doen van haar Trabboi, de auto die haar veilig van het vervloekte oostblok naar het vrije westen bracht. „Ik verkoop hem op de zwarte markt, in de DDR. Ik krijg er minimaal 13.000 Ostmarken voor terug. Dat is een kapitaal! En met die 13.000 mark kunnen we hier misschien opnieuw beginnen.”

Zij is kennelijk vergeten (of wil ze het niet weten?) dat zij voor die 13.000 Ostmarken bij inwisselen minder dan 1300 DM-mark terug krijgt. „Ik hoef geen Mercedes te rijden,” zegt ze. „Ik zou wel eens graag in zo'n wagen willen zitten. Dat lijkt me het einde.”

Er is nog een andere reden dat haar Trabboi terug moet naar de thuishaven. „In de Bundesrepublik zijn geen onderdelen voor mijn auto te koop. Ik wil niet denken aan de dag dat ik pech krijg. Want geen garage in Aken die me kan helpen.”

Clementie

Ransdaal. Klimmen. Ubachsberg, en overal heuvels. Het motortje moet nu tot het uiterste gaan. Hij kreunt en steunt bij elke helling, en plankgas betekent in deze situatie 48 kilometer op de teller.

Poeh,” verzucht zij, „dat bij dit nog mee moet maken...”

Na de afdaling van de Keutenberg zijn we heel erg toe aan een sigaretje. Of we mogen roken in de auto? „Zou dat in deze wagen storend zijn?” lacht ze. „Dat kan er best nog wel bij.”

Enkele uren later, na een hapje en een drankje onderweg, zwaaien wij haar uit aan de grens bij Bocholtz, alwaar zij opnieuw veel bekijks heeft met haar vervoermiddel. „Na und?” vraagt ze trots. „Bekommt mein Trabboi jetzt gute Noten?”

Het wordt ons, plus alle marechaussees in een straat van tien meter, evensonderkerblauw voor de ogen als Frau Bansch optrekt. Tien Westduitse auto's zijn haar honderd meter verderop al gepasseerd, duidelijk geïrriteerd. Die chauffeurs hebben kennelijk nog niet gehoord dat de Westduitse automobilistenvereniging ADAC haar leden opgeroepen heeft clementie te betonen met de Trabbi's die sinds kort de wegen in de Bondsrepubliek onveilig maken. Onder de leuze „Rem voor Trabbi's” wordt erop gewezen dat deze brommers-op-vier-wielen (o.a.) niet zo snel kunnen optrekken.

Dus, als U zo'n exemplaar van deze dagen ziet tuffen en hoort puffen, wees galant en bewaar uw kalmte. Hou niettemin een beetje afstand als uw wagen net gepoetst is of wanneer U astmatische kwalen hebt.

Maar verder is het een prima wagentje.

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor meer resultaat!
045-719966

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's en Reuze-Piccolo's kunnen telefonisch worden opgegeven via **045-719966**, schriftelijk aan bovenstaand adres of persoonlijk aan de balie van onze kantoren van 8.30-17.00 uur.

Telefonisch opgeven van advertentieteksten kan -in de regel- tot 12.00 uur **vóór** de dag van plaatsing (ook voor zaterdag).
Schriftelijke opgave is mogelijk via de te post op de dag **vóór** plaatsing.
Via de balie van onze kantoren geldt een sluitingsstijp van 10.00 uur **vóór** de dag van plaatsing en voor de krant van zaterdag en maandag op donderdag 17.00 uur.

Piccolo's worden geplaatst over 1 kolom met altijd **één** woord in hoofdletters. Prijs f 1,15 per millimeter hoogte. Rubrieken 'Proficiat' en 'Vermist' gevonden f 0,95 per millimeter hoogte.
Rubrieken 'onroerend goed' f 1,40 per millimeter hoogte. Rubriek 'bedrijven/transacties' f 1,50 per millimeter hoogte.

Reuze-Piccolo's worden geplaatst over 1 of 2 kolommen met een keuze uit 4 lettercorpsen met minimaal **één** woord in een grotere letter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk.
Prijs f 1,55 per millimeter hoogte per kolom.

Voor advertenties op rekening worden **geén** administratiekosten berekend.
Advertenties voor de rubrieken 'Proficiat', 'Vermist', 'Gevonden', 'Mededelingen', 'Woningruil', 'Kamers aangeboden', 'Kontakten', 'Klubs', 'Huwelijk', 'Kennisgeving', 'Braden', 'Markten' en 'Bingo' worden **UITSLUITEND** tegen kontante betaling of vooruitbetaling via bovenstaand postgiro- of banknummer geaccepteerd, waarbij tevens voor de rubrieken 'Proficiat', 'Huwelijk', 'Kennisgeving' en 'Kontakten', 'Klubs' legitieme **VERPLICHT** is.

Advertenties onder nummer, toeslag f 7,50 per plaatsing.
Bewijsnummers op verzoek en tegen betaling.
Alle prijzen zijn exclusief B.T.W.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties. Fouten in telefonisch opgegeven advertenties of fouten ontstaan door onduidelijk handschrift van de opdrachtgever behoeven door ons niet te worden gecompenseerd. Correcties en/of vervolgorders worden onder voorbehoud geaccepteerd en uitgevoerd.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door 261.000 personen van 15 jaar en ouder.
(Bron: Cebugo Summo Scanner)

Personeel aangeboden

AANNEMER realiseert voor u alle nieuwbouw, verbouwingen, renovatiewerken. Referenties aanwezig. Tel. 04490-49787, 19.00-21.00 uur.

EENMANSORKEST met goede zang, voor alle gelegenheden. 04754-83464.

Voor al uw soorten van BE-STRATING. Tel. 045-250238.

Meisje 16 jr. van de vakschool BLOEMSIERKUNST zoekt nog een stageplaats v. min. 20 uur p. week. 045-310330.

Jongeman, 23 jr., i.b.v. AGF-ondernemersdiploma zoekt werk als assistent-BEDRIJFSLEIDER. Reacties Postbus 124, 6270 AC Gulpen.

TUINMAN kan nog werk aanmelden v. alle werkdagen in tuin, ook aanleg. Tel. 045-423262.

Gevestigd schildersbedrijf heeft nog plaats v. SCHILDERWERKZAAMHEDEN bij u thuis. Interessante prijzen korting f 50,- per dag winterschilder 04490-45806

Personeel gevraagd

Wekelijks f 300,- tot f 600,-

Bijverdieneren!

Dames en heren gezocht voor abonnementsverkoop. Tijdens opleiding vast inkomen en gratis vervoer. Uw sol. Interventiekop, Pr. Mauritslaan 40 (afd. 116), 6191 EG Beek

Wij zoeken voor Geleikenkerken/Gangelt op korte termijn

Bewegingstherapeut m/v

Verpleegkundigen A/B (m/v)

Bejaardenverzorgers (sters)

Ziekenverzorgers(sters)

Ook oudere personen (gedipl.) die langer uit de verpl. zijn kunnen zich tevens melden.

Telefonisch aanmelden: Gerontopsychiatrisch Pfliegerheim "Haus Beatrix" Petalozzistrasse 25, 5130 Geleikenkerken. Tel. 09-49-2451.2017

Wij zoeken ter uitbreiding van ons verkoopteam in de regio Zuid en Noord Limburg.

Junior Vertegenwoordiger

Voor de directe verkoop aan particulieren.

Wij vragen:

leeftijd tussen 25 en 45 jaar.

Commerciële instelling. Bereid zijn in de avonduren.

Enthousiasme en doorzettingsvermogen.

Wij bieden:

Goede VERDIENSTEN, opleiding en promotiekansen.

Professionele begeleiding.

Uitdagend werk in teamverband.

Trekt bovenstaande U aan richt dan Uw sollicitatie aan:

B. V. Z. BV

Kerkstr. 358, 6441 BN Brunssum.

Tel. 045-251200

BVBA Vannerom Techniek

vraagt voor direct en indirect

- elektro-monteurs
- 1ste monteurs
- constructie-bankwerkers

Tel. 04490-34514.

Gevraagd voor handelsbedrijf te Hoensbroek

Assistent Systeembeheerder

voor assistentie van onze systeembeheerder bij de dagelijkse verwerking van de orderstroom t.b.v. distributie. Voor goed functioneren achten wij een efficiënte en contactuele instelling van belang.

Voorkeur genietten kandidaten tot 30 jaar met MEAO-A-informatica en ervaring met NCR 9300 MPC gebruik. Reacties: B-2787 L.D., Postbus 3100, 6401 DP, Heerlen

Beveiligingsbeambte?

Binnenkort starten wij in uw omgeving met de MONDELINGE opleiding tot: Beveiligingsbeambte (basis- en vakdiploma) Onbezoldigde - en Bijzondere opsporings-ambtenaar. Bel of schrijf voor informatie naar

O.P.B.,
Postbus 609, 6130 AP Sittard, tel. 04490-80578.

Für sofort gesucht:

Dynamischen Mitarbeiter

für unser Grenzbüro in Aachen-Nord Heerlen
24 Std.-Dienst (3 Schichten)
Bedingungen:
Schreibmaschinenkenntnisse
Deutschkenntnisse
Nähere Auskünfte unter Tel: 0949/241/14355
Hr. Wehrmann oder Hr. Emonts

Paper Art Cards B.V., leidende uitgeverij van kadokaartjes en wenskaarten, verkoopt haar producten volgens een succesvolle franchiseformule aan o.a. bloemisten. Voor het rayon Limburg zoeken wij een

Franchisenemer

Beschikt u over echte ondernemerskwaliteiten, een auto, een eigen vermogen van f 5.000,- tot f 10.000,- en wilt u een eigen zaak opbouwen, stuur dan een brief met uw nadere gegevens naar:

Paper Art Cards B.V., t.a.v. Dhr. R.A. Ubels, Postbus 16, 4660 AA Halsteren.

FRISSEN / MECHANISATIECENTRUM

TUIN en PARK b.v.

Valkenburg a/d Geul

Wij zijn een bedrijf dat gespecialiseerd is in de verkoop en reparatie van motorgazonmaaiers, motorzagen en aanverwante artikelen.

Op korte termijn vragen wij een:

Monteur

voor onze afdeling werkplaats.

FUNCTIE-EISEN:

- * technische opleiding genoten
- * bereid om cursussen te volgen
- * rijbewijs BE
- * positieve en actieve instelling

Sollicitaties richten aan:

Frissen/Mech. Centrum Tuin en Park B.V.
Postbus 123, 6300 AC Valkenburg a/d Geul.
Tel.: 04406-40338

Meubelstoffeerderij

Henk Vorstermans

vraagt ervaren

Meubelstoffeerder m/v

Tel. of schrift. sol., Nusterweg 119, 6136 KT Sittard.
Tel. 04490-18461 b.g.g. 29574.

Foxy Fashion Heerlen vraagt

Scholieren

voor de donderdagavond en zaterdag.

Schriftelijke sollicitaties t.a.v. de filiaalmanager, Homerusplein 2, 6411 AW Heerlen.

Tempo-Team Uitzendbureau

heeft per direct werk voor

Produktiemedewerkers (m/v)

voor een bedrijf in Roermond. Leeftijd: 18 tot 65 jaar. Wilt u zelf bepalen hoeveel uur u per week werkt? Denkt u aan 8 uur? Voelt u meer voor 40 uur? Of wilt u alleen in de weekenden aan de slag? Wij bieden een zeer afwisselende baan in dag- en/of ploegdienst, goed salariering, ploegtoeslag, reiskostenvergoeding, 8% vakantiegeld en doorbetaalde snipper- en feestdagen. Hebt u interesse, neem contact op. 045 - 71 83 66, Ingrid Driessen of Anita Dolk, op de Nobel 1/Akerstraat, Heerlen.

Jocutex BV te Heerlen is 'n groeiend damesconfectiebedrijf. Voor haar boekhouding wordt gezocht naar een

Boekhoudkundige Medewerker M/V

op M.B.A.-niveau, niet ouder dan plm. 35 jaar. Voor deze medewerker m/v wordt tevens vereist:

- Commerciële eigenschappen
- Kennis van computer
- Enige ervaring

Schriftelijke sollicitaties richten aan: Postbus 5057, 6401 GB HEERLEN.

Uitgaanscentrum

Globe

Beek, vraagt ervaren ober buffethuys oproepkr. buffetwerk. Leefv. v.a. 20 jr. 04490-79297.

Pijpfitter

Zelfstandig met rijbewijs.

J. Daniëls B.V. Voerendaal. Tel. 045-751591.

T.T.L. de Heek vraagt

Pors. - Goud Techniek

Tel. 04405-3416.

Bouw- en architectenbureau GEHLEN-GANS BV, Trichterweg 125, Brunssum vr. voor Duitsland ervaren timmerlieden en metselaars (handlangers) onnodig te stellen, ook colonnes omg. Keulen-Mönchengladbach. Tel. 045-229529 of 229548.

DAMES grijp uw kans! Club 2000 kan nog dames plaatsen. Werkijd in overleg intern mogelijk. 04490-42315.

SCHOONMAAKSTERS gevraagd voor de avonduren dagelijks van 18.00-21.00 uur regio Born. Schoonmaakbedrijf Schevers. Tel. 04490-24126.

Leraar ENGELS gev. voor privéles. Tel. 045-726093.

Gevr. gerout. THUISAANSTERS voor dameskluis. Br.o.nr. B-2760, L.D., Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Part-time MEDEWERKERS m/v gev. voor de reiniging en des-infectie van productie-app. in de voedingsmiddel-ind. o.a. omg. Nuth, Born, Kerkrade en Maastricht. 045-421208

Linders Schoonmaakbedrijven.

Montagebedrijf LCN vraagt voor direct voor div. werken CV-MONTEURS, loodgieters en lasser. Tel. reacties 05940-18144.

Int. CHAUFFEUR, goede verdiensten. Bellen 14.00-16.00 uur, tel. 04490-33966.

Gevr. kolonne MESTSELAARS, ijzervechters, bestellers, handlangers. Voor projecten in Duitsland. Tel. 045-222353.

Jonge man/vrouw of partners gevraagd voor VIS-SPECIALZAAK in Zuid-Limburg. Hoge winst en toekomstverwachting; aan opleiding en begeleiding wordt veel aandacht besteed. Neemt u telefonisch contact op met Dhr. de Vischer - Visspecialiteiten, Party Services, 043132-5129.

Bardames gev. BAR/CLUB/LA Tropical Kerkrade 421641; in den Hoek Voerendaal 750924; Erosclub Kerkrade 451391. Telefonisch aanmelden maand. t/m vrijd. vanaf 20.00 uur.

RIJNSTRUCTEUR of rijstructuur gezocht met ervaring kring Heerlen BR. o.n.r. B-2786, LD Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Dringend ASSISTENTE gev. voor privehuis, goede verdiensten en goede werfsteer. Tel. 045-422564.

Ter uitbreiding van ons keukerpersoneel vragen wij een zelfst. werkende KOK voor ons restaurant in Maastricht. Tel. 043-213059

Gevr. ELEKTROMONTEUR voor alle voorkomende werkzaamheden. Heijman Electrotechniek, Kerkstr. 52, Merkelpoort, 04492-3018.

Constructiebedrijf Nijmegen vraagt tegen hoog loon LASSERS, CV-monteurs, loodgieters en pijpfitters. Soli. 080-240862.

LAS, Montage en Constructiebedrijf: heeft nog vakature vrij voor Co2-lasers, bankwerkers, pijpfitters, constructiebankwerkers, isolatiemonteurs, pijpmonteurs, loodgieters, verwarmingsmonteurs en plaatwerkers. Voor int. tel. 04902-15061.

Aan mij zoekt voor direct en indirect: PLOEGEN: metselaars, beton- en afstimmerlieden, ijzervechters, gibo-zetters. Goede soc. voorzietingen en goede verdiensten mogelijkheden. Voor int. 04902-15366.

Gevraagd TUINMAN, voor 1 jaar. Tel. 045-724063 van 12.00-14.00 uur.

Gemotiveerde JONGEMAN 16 plussm. 19 jr. gev. voor café met kleine keuken. Parttime met mogelijkh. tot fulltime. Bellen voor 16.00 uur. Tel. 045-711009.

Gevr. ELECTRICIËN. Tel. 045-724063, 12.00-14.00 uur.

Verlichtingszaak zoekt OPROEPKRACHT graag met enige verloopervaring. Heeft u interesse bel dan naar Lampenier Heerlen. 045-713382. Deze vakature is voor fil. Akerstr. 5, voorneen Wonder van Heerlen.

Gevr. part-time VERKOOPSTER, voor 8-12 uur p.w. (zat. vrij), lft. 20-30 jr. voor grammofonoplenzaak. Enige kennis van muziek vereist. Schrift. sol. met recente pasfoto richten aan: Hans v.d. Bergh, Kovenstr. 64, 6431 HG Hoensbroek.

Gevr. CONSULENTE voor huw. en rel. bem. voor de regio Maastricht, liefst wonende in directe omgev. Hebt u goede contactuele eigenschappen, bent u zakelijk en ondernemend, in bezit van auto en telefoon, reageert u dan schrift. t.a.v. Mevr. C. Ernest, Postbus 1139, 6040 KC Roermond.

Kamers aangeboden/gevraagd

Kamer te huur.

Kerkrade, Schaesbergerstraat 2

Nog slechts 1 woon/slaapkamer met medegebruik van keukens, douches en toiletten.

Huurprijs f 370,- per maand incl. voorschotten energie- en servicekosten.

Direct te aanvaarden.

Inlichtingen en bezichtigingen

B.V. Makelaardij Onroerende Goederen

Peter van Bruggen

Heerlerbaan 50, 6418 CH Heerlen.

Tel. kantoor: 045-417085.

Te h. STUDENTENKAMER, Hoofdstr. 113, Hoensbroek. Tel. 045-219609.

KAMER te huur met c.v. te Valkenburg. Tel. 04406-12875.

Te h. gev. ongemeub. kamer voor oefenruimte voor gymnastiek in KERKRADE-Centrum. Tel. 045-460410.

Centrum HEERLEN te huur etages v. 1 pers. v.a. f 400,-. Br.o.nr. B-2765, L.D., Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Gemeub. kamers te huur HEERLEN-C f 400,- all-in. Tel. 045-712503.

Te huur kamer in KERKRADE voor ouder pers., tel. 045-456826.

Bouwmaterialen

gebroken wit 33 x 33, 2de keus f 17,90 m2

beige, licht grijs 33 x 33, 2de keus f 19,50 m2

Beige, licht-grijs 33 x 33, 1ste keus f 27,50 m2

Beige 41 x 41 M.S., f 19,50 m2

Ook uw adres voor kachels-openhaarden en sierbestrating

Arnold Opreij

Heerlen, Heerlerbaan 275

Maastricht, Beatrixhaven

DAMOISEAUX Heerlen verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! (Verhuur zonder borg). Tel. 045-411930.

KANTELEDUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direct leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskenslaan 18, Geulle. 043-641044

Te k., gebr. ijzeren en houten BALKEN, kepers, raamkozijnen, deuren, hoekijzer 60/40, 3 st. stalen trappen, div. radiatoren. Matrak, 045-243736.

AANHANGWAGENS en alle losse onderdelen. Jo Knops, Rijksweg-Zuid 195, Sittard. Tel. 04490-12718.

Kantelendeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industriele. Tenenierweg 8-10, Tel. 045-750187.

KANTELPOORT 2.55x2.12; buitendeuren met kozijn compl. afgehangen; H-balk 180x 4 mtr. Tel. 04493-2211

Te koop rollen DAKLEER met kunststofvezel en lei-slag. Pr. v.a. f 40,- p.rol. Tel. 04490-27465.

Master en Remko HETELUCHTKACHELS uit voorraad leverbaar. Collé Nusterweg 90 Sittard. Tel. 04490-19980.

Bedrijven/Transacties

Toning-tafels

Te koop 2 sets van 6, z.g.a.n. toning-tafels. Merk Stauffer/Slender. Uw incl. accessoire, sterk in prijs verlaagd.

Bel maand.-vrijd. 030-202038. Weekend 030-284397.

Bedrijfsvestiging-uitbreiding-planning-bedrijf-bezit-ideeën-gevaar! Wij helpen u snel en doelmatig plannen maken. Systeemadvies ROBBERY Oude Tunnelweg 18, Kerkrade. 045-415879.

Landbouw

Voor al uw KERSTBOOM-PLANTEN. Rimpelpomp Bunde, tel. 043-645365.

AANHANGWAGENS en alle losse onderdelen. Jo Knops, Rijksweg-Zuid 195, Sittard. Tel. 04490-12718.

RABEWERKTUIGEN. Wij demonstreren ze voor u geheel vrijblijvend, geven 3 jaar fabrieksgarantie. Door rechtstreekse import concurrerende prijzen. H. Neven. B.V. Bunde. 043-641234.

Te k. HENGSTVEULEN 21-4-1989 v. Zandigo. Reutjesstr. 4, Gasthuis-Bemelen.

CHAROLAIS en andere vleesras-pinken te koop. J. Senden, Oud Lemiens 28, Lemiens. Tel. 04454-5026.

Te koop SCHAPENNETTEN, tevens Welsh jaarling sekke K. Tel. 04767-2009.

Kalkslib, DSM en champignonmest. P. PUSTJENS, Tel. 04759-3565/ auto-tel. 06-52107893.

KUILVOERSNIJDER, vacuumpomp v. 8 apparaten wagen Kantelploeg en waterpomp te k. 04459-1201.

Master en Remko HETELUCHTKACHELS uit voorraad leverbaar. Collé Nusterweg 90 Sittard. Tel. 04490-19980.

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

Winkel & Kantoor

Fotocopieerapparaten

Nieuw en gebruikt; 1/2 jaar garantie; vanaf f 350,-. Spoor kantoormachines. Tel. 045-443961. Bochtoltz.

Te koop uit faillissement Kantoor meubilair en bedrijfsinventaris

Stalen dossierkasten f 175,-; stalenbureau's v.a. f 75,-; Scheidingsschermen v. f 75,- per meter; Tekentafels v. f 595,-; Tekeningladenkast A.O.-formaat f 595,-; Receptiebureau's f 445,-; dossier hangmapladerbloks 2-3 en 4 laden v.a. f 135,-; bureaustoelen v.a. f 65,-; Nieuwe bureaustoelen adv.prijs f 395,-, bij ons f 175,-; Nieuwe materiaalkasten 6 afsluitbare deuren f 425,-; Aluminium bordstrappen 50% van winkelprijs; nieuwe Atlanta hangmappen folio per 25 stuks f 14,95. Magazijnstelling f 75,- per meter.

Betontrilnaalden compleet f 395,-; betonlizer buigmachine Sonco f 600,-; kleine brandkast f 245,-; Unibind bind-machine met 100 mappen gratis f 395,-. Diverse veeuwers w.o. Cannon 300 vanaf f 100,- per stuk. Verder nog 1001 artikelen, teveel om op te noemen, dat moet u zien.

ROCKMART, Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.

Te k. KOPIEERMACHINE. Tel. 04490-1015.

Te k. 1 KASSA, 1 groente- en 1 vleeswarenweegschaal. Tel. 045-411085.

Diskettes

5 1/4" No name dsdd f 0,82;
3 1/2" No name dsdd f 1,59;
5 1/4" Nashua dsdd f 1,25;
3 1/2" Nashua dsdd f 2,49;
5 1/4" 3M dsdd f 1,69;
3 1/2" 3M dsdd f 3,15;
5 1/4" TDK dsdd f 1,55;
3 1/2" TDK dsdd f 2,75;

Alle merken uit voorraad leverbaar, prijzen excl. BTW.

Burocenter,
Dorpstr. 125, Brunssum. Tel. 045-273525.

Telefax
nu f 79,- p.m. incl. onderhoudscontr. AUTRONIC 04492-3888.

Auto's

Alfa

Te k. ALFA Spider, 2000 cabrio, 80 afjaar-oud zeer mooi. Tel. 04490-18251.

Te koop ALFASUD 1.3 SC, bijz. mooie auto, bouw. '83, tel. 045-421153 na 16 uur.

Te k. Alfa Romeo ALFETTA 2.0 L, bouw. '84, d. blauw f 7.900,-, tel. 045-254025.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Audi

AUDI 100 CS 1984 zeer luxe uitgevoerd. Als nieuw. Tel. 04490-47905, of 40053.

AUDI 200 5 cyl. m'81 arm. uitt. APK 11-90. Vp. pr. f 4.750,-. 045-319328.

Te koop AUDI 80 GLS, bouw. '79, APK 3-90, duurste uitt. i.z.g.st., pr. f 2.650,-. Tel. 04454-2092.

Te koop AUDI 80 LS, bouw. '81, met grijs, 130.000 km, pr.n.o.t.k. 045-255774.

AUDI CS 80, bouw. '85, kl. beige, APK 6-90, in perf. st. f 11.900,-. 045-228316.

Te k. AUDI 80 GLS bouw. '82, als nieuw, met APK en veel extra's, v.p. pr. f 5.000,-. Tel. 045-419260.

AUDI 100 GL SE, bouw. '77, APK mrt. '90, trekk. f 1.000,-. Tel. 04490-26361.

Te k. AUDI Coupé GT5E, bouw. eind '84, i.z.g.st. Quattro-model. Tel. 045-210587.

Austin

Austin METRO Surf '86, kl. zilver, 42.000 km, f 5.900,-, Inr. mog. Autobed. Boschker, Heerlerweg 67, Voerendaal. 045-751605.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

BMW

BMW 628 CSI, bouw. '81

met linker voorschak (plm. f 5.000,-) techn. 100%. Te bezorgen 045-271844-271692.

BMW 2002, bouw. '74, gedeelt. gerest., i.g.st. Tel. 045-213102.

Te k. gev. BMW 520i, nw. mod., '82-'86. Motor def. geen bezw. 045-211260.

Smietloos mooi BMW 520i, 1983, f 10.300,-. Gar. gest. Tel. 04490-10165.

BMW 635 CSI directie-auto, bouw. '75-'85. Tel. 04490-34885.

BMW 520 4-cyl., kl. rood, '77, APK, gas, f 850,-. Tel. 045-256103.

Zeer mooi BMW 320 schuifdak voor- en achtersp. i.z.g. st. '79 APK, 04499-3398.

BMW 320 6 cyl. '82, met veel extra's, blauwmetaal. f 6.500,-. Kissel 46 A, Heerlen. 045-723142.

BMW 732 1 autom. '84 donkergr. metall. groene Pullm. bekl. alles electr. Vp. pr. f 13.750,-. Tel. 043-622454.

I.v.m. droeve omst. BMW 518, 7-82, m. '83, electr. sp. pioneer radio-cass. nw. uitt. 1e eig., km.st. 97.000, zeer mooie auto, 100%, f 7.850,-. 045-421567 alleen zaterdag.

BMW 315 bouw. '82, veel apk. f 6.900, f 4.500, Rumpenrstr. 116, Brunssum.

BMW 316, bouw. '82, 5-gang, schuifkanteldak, f 5.950,-. 04490-26923.

Buick

Te k. BUICK Skyhawk V6 3.8 L, met LPG-instal. bouw. '79, kl. Porsche-rood in st. v.nw. Tel. 045-250510.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Chevrolet

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Citroën

CITROËN BX 19 D Van, wit, bouw. '86, PM Interauto, tel. 04759-1028.

CITROËN GSA '81, APK inr. mog. Te bevr. Autoservice Meezenbroek, Rubensstr. 23, Meezenbroek-Heerlen. Tel. 045-726621.

CITROËN GSA Special, bouw. '82, wit, km.st. 110.000, mooie auto geen roest, f 4.500,-. APK juli '90. Tel. 04451-1403.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Proficiat!

Goedemorgen Andre en Be

Disco-gokkameraden! Hartelijk gefeliciteerd met jullie verjaardag voor Tot vanavond, jullie vriendinnen!

Proficiat

van Marie-Jozé en Raymond

Hartelijk gefeliciteerd met jullie

40jarig huwelijk

Oskar, Annelie, Eric, Maria, Raymond, André en Mieke

Proficiat

Zondag ziet hij Abraham ook al wil hij het niet weten, die Jan.

Fiat

Fiat Klankstad

Fiat Panda 34-45 '81 t/m '87; Fiat 127 1050 '85, '86; Fiat 1 '83 t/m '88; Uno 60 S Silver '88; Uno Diesel '84; Fiat Ritmo '86; Fiat Ritmo 105 TC '82; Fiat Fiorino benz. '84; Ascona 1600 S 5-drs. Hatchback '81; Opel Corsa '81; Opel Kadett 1.2 LS Hatchback '86; Opel Kadett 1.2 Renault 9 GTL '85; Result 11 TXE '85; R 5 TL '81; 120 LS '86/'85; VW Golf Diesel '87; Seat Ibiza 1.2 di Volvo 345 DLS '82; Visa 1.1 '85; Lada 1500 S Station Ford Escort 1.3 L 3-drs. '85; Ford Fiesta 1.1 '85; Diverse goedkope inruilers in voorraad. Kaalheidersteenweg 185, Kerkrade. Tel. 045-4139. * Streng gekeurd * 3 maanden BOVAG Garantie 19 * 9 maanden extra BOVAG Garantie mogelijk voor kopers van max. 4 jaar * 14 dagen omruilgarantie.

Gebruikte Wagens Plus Systeem

BOVAG GARANTIE

Nog enkele showroomklare auto's met 0 km of Panda Uno Tipo Crom

10% korting

Fiat Een brok temperament

Fiat Klankstad Kerkrade

KAALEIDERSTEENWEG 185. Tel. 045-4139.

Te koop gevraagd FIAT 600. '80 f 1.500,-. Tel. 0433229.

Fiat PANDA 1000 Super, bouw. '88, v.p. pr. f 9.500,- (nw. pr. f 16.400,-). 045-255784.

Te koop FIAT 127, bouw. '79, APK 2-90, f 250,-. Touwslager 21, Brunssum.

Te k. Fiat 127 super 5 speed zeer mooi! Bwjr. '83, km. 70.000,-. APK tot nov. '90, pr. n.o.t.k., 045-442297.

Fiat RITMO 75 CL, bouw. '80, APK '90, 5 versn., pr. f 1.250,-. Tel. zat. voor 12 uur 045-752366.

FIAT Uno 45 S Fire, bl. getint, glas open, f 9.000,-. 045-228847.

Te koop FIAT 127 '80, APK 5-90, nw. '84, i.z.g.st. pr. f 1.100,-. Tel. 04490-48922.

Fiat PANDA Fire mod. rood, APK t/m dec. '90, st., pr. f 7.750,-. Tel. 418073/425442.

Fiat AGENTA 2500 D '82 met APK v.p. pr. f 2.2 Inr. mog. 04405-2770.

Te k. Fiat RITMO 85 '8-'83. Tel. 045-229097.

Daihatsu

Te k. DIAHATSU Char TS, 7-12-'84, kl. wit, 65.500, f 6.950,-. 2549.

Ford

Weg. overcompl.: Taurus Ghia 1.6, 1.2 trek, lichtmet. velgen, reo-rad. cassrec., APK 8-90, f 2.950,-. Burg. mersstr. 18, Munstergr na 15 uur.

Uitruiment onderh. RA 1.6 Laser, 9.750,-. 1e eig., enz. 04490-13467.

Te koop Ford FIESTA '81, APK m. '80, i.z.g.st. f 2.750,-. Tel. 04405-2770.

Te koop Ford ESCORT v.o. 1.6 Diesel, bouw. '87, st. 43.000, pr. f 18.000.

Voor Piccolo's zie verder pagina 32

Winkel & Kantoor

Fotocopieerapparaten

Nieuw en gebruikt; 1/2 jaar garantie; vanaf f 350,-. Spoor kantoormachines. Tel. 045-443961. Bochtoltz.

Te koop uit faillissement Kantoor meubilair en bedrijfsinventaris

Stalen dossierkasten f 175,-; stalenbureau's v.a. f 75,-; Scheidingsschermen v. f 75,- per meter; Tekentafels v. f 595,-; Tekeningladenkast A.O.-formaat f 595,-; Receptiebureau's f 445,-; dossier hangmapladerbloks 2-3 en 4 laden v.a. f 135,-; bureaustoelen v.a. f 65,-; Nieuwe bureaustoelen adv.prijs f 395,-, bij ons f 175,-; Nieuwe materiaalkasten 6 afsluitbare deuren f 425,-; Aluminium bordstrappen 50% van winkelprijs; nieuwe Atlanta hangmappen folio per 25 stuks f 14,95. Magazijnstelling f 75,- per meter.

Betontrilnaalden compleet f 395,-; betonlizer buigmachine Sonco f 600,-; kleine brandkast f 245,-; Unibind bind-machine met 100 mappen gratis f 395,-. Diverse veeuwers w.o. Cannon 300 vanaf f 100,- per stuk. Verder nog 1001 artikelen, teveel om op te noemen, dat moet u zien.

ROCKMART, Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.

Te k. KOPIEERMACHINE. Tel. 04490-1015.

Te k. 1 KASSA, 1 groente- en 1 vleeswarenweegschaal. Tel. 045-411085.

Diskettes

5 1/4" No name dsdd f 0,82;
3 1/2" No name dsdd f 1,59;
5 1/4" Nashua dsdd f 1,25;
3 1/2" Nashua dsdd f 2,49;
5 1/4" 3M dsdd f 1,69;
3 1/2" 3M dsdd f 3,15;
5 1/4" TDK dsdd f 1,55;
3 1/2" TDK dsdd f 2,75;

Alle merken uit voorraad leverbaar, prijzen excl. BTW.

Burocenter,
Dorpstr. 125, Brunssum. Tel. 045-273525.

Telefax
nu f 79,- p.m. incl. onderhoudscontr. AUTRONIC 04492-3888.

Auto's

Alfa

Te k. ALFA Spider, 2000 cabrio, 80 afjaar-oud zeer mooi. Tel. 04490-18251.

Te koop ALFASUD 1.3 SC, bijz. mooie auto, bouw. '83, tel. 045-421153 na 16 uur.

Te k. Alfa Romeo ALFETTA 2.0 L, bouw. '84, d. blauw f 7.900,-, tel. 045-254025.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Audi

AUDI 100 CS 1984 zeer luxe uitgevoerd. Als nieuw. Tel. 04490-47905, of 40053.

AUDI 200 5 cyl. m'81 arm. uitt. APK 11-90. Vp. pr. f 4.750,-. 045-319328.

Te koop AUDI 80 GLS, bouw. '79, APK 3-90, duurste uitt. i.z.g.st., pr. f 2.650,-. Tel. 04454-2092.

Te koop AUDI 80 LS, bouw. '81, met grijs, 130.000 km, pr.n.o.t.k. 045-255774.

AUDI CS 80, bouw. '85, kl. beige, APK 6-90, in perf. st. f 11.900,-. 045-228316.

Te k. AUDI 80 GLS bouw. '82, als nieuw, met APK en veel extra's, v.p. pr. f 5.000,-. Tel. 045-419260.

AUDI 1

Wat fout is gegaan is een bepaald staatsysteem, zoals zich dat in de Sovjetunie heeft ontwikkeld en van daaruit naar Oost-Europa is overgewaaid. Communisme is een ideaal en bestond al lang voordat er van de Sovjetunie sprake was," zei Marcus Bakker in het Capitool. Ontluisterende woorden toch voor de oud-lijstrekker van de CPN, lange tijd verdediger van het Sovjetsysteem van voor Gorbatsjov, bankuit in reactie op de opmerking dat het communisme bankroet is. „Dat is het enige wat hij nog zeggen kon," reageert Karel van het Reve (68), oud-hoogleraar Slavische letterkunde, Ruslandkenner, opgegroeid in communistisch milieu maar later fervent anti-communist geworden. „Het is makkelijk om met de

kennis van nu terug te kijken en te roepen: we hebben gelijk gehad," verdedigt Ina Brouwer, namens de CPN nu Kamerlid voor Groen Links, haar voorganger Bakker.

Het communisme zoals dat in Oost-Europa gestalte had gekregen wordt in ijlt tempo ontmanteld en lijkt rijp om in de geschiedenisboeken opgeborgen te worden. Haalt het de 21ste eeuw, of moeten we, na de 'sloop' van de Berlijnse Muur, zelfs aan 1995 of 1990 denken? Van het Reve en Brouwer laten hun licht schijnen over deze vraag, waarbij, opmerkelijk genoeg, hun standpunten soms verrassend dicht bij elkaar liggen.

● Ina Brouwer: vertrouwen in Gorbatsjov.

Haalt het communisme het jaar 2000?

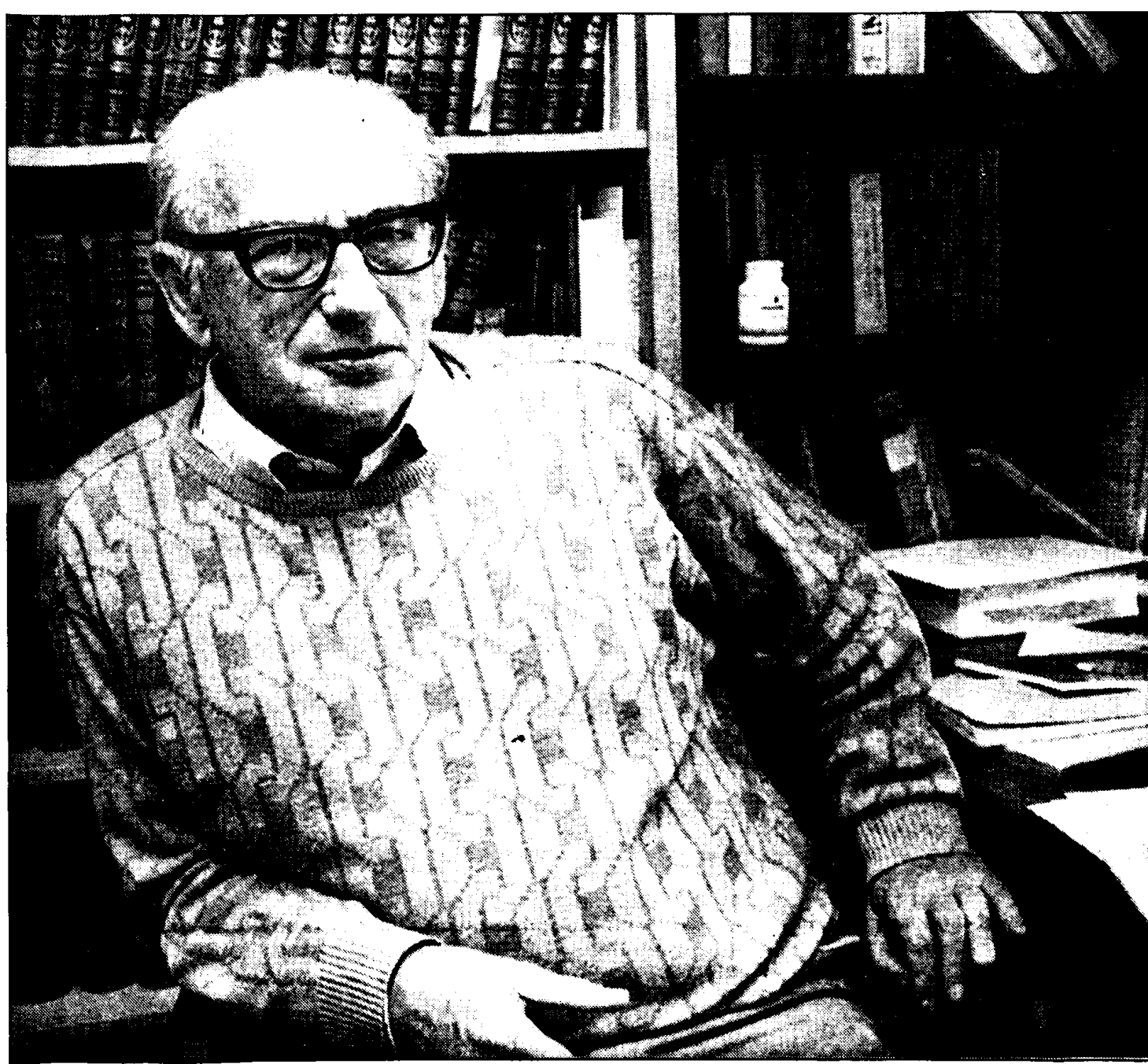
ook het toestaan van (beperkte) hervormingen levensgevaarlijk te zijn voor de totalitaire regimes. Van het Reve: „Als de communistische partij helemaal met de massa meegaat, zoals in Hongarije, lopen de mensen aan twee kanten weg uit die partij. Aan de ene kant de mensen die geen zin meer hebben in een ouderwetse communistische partij, aan de andere kant zij die de ouderwetse communistische partij juist niet kwijt willen. Zoals ook de CPN in Nederland zo'n beetje verdwenen is toen ze zich omvormde in een normale, linkse politieke partij."

Volgens de Amsterdamer heeft het communisme zijn beste tijd gehad, waarbij de communisten zich in West-Europa alleen betekenisvol staande kunnen houden als zij zich volledig aanpassen, zoals in Italië. In Italië, waar de communistische partij onder invloed van de gebeurtenissen in het Oostblok juist deze week besloot een nieuwe naam aan te nemen en aansluiting te zoeken bij de Socialistische Internationale, die voornamelijk bestaat uit West-Europese sociaaldemocratische partijen.

Brouwer erkent dat de CPN aangaan heeft verloren, wat ertoe leidde dat de partij in 1986 uit de Tweede kamer verdween. „Vernieuwing is een heel riskant proces. Je gaat verliezen. Deels aan de orthodoxen, deels aan de vernieuwers."

Roep een regerende communistische partij die gaat hervormen niet meteen het doodvonnis over zichzelf af? „Ja," zegt Van het Reve. „Denk maar aan de Franse revolutie. De koning riep de Staten-Generaal bij elkaar omdat hij dacht dat er hervormingen nodig waren. Nou, hij heeft geweten dat hij dat gedaan heeft."

Brouwer is wat minder stellig. De overlevingskansen van de Oost-Europese communistische partijen hangen volgens de juriste af van de vraag of ze bereid zijn een echte vernieuwingspolitiek te voeren. „Dat is nu precies de strijd die Gorbatsjov voert. Je moet knokken

● Karel van het Reve blijft sceptisch over de ontwikkelingen in de Sovjetunie.

voor je aanhang. Daar slaagt de ene beter in dan de andere. De Hongaren hebben het voortouw genomen, de SED (de communistische partij in de DDR, red.) heeft de klappen gekregen." Volgens haar gaat overigens ook het kapitalistische Westen gebukt onder crisisverschijnselen.

Het Amsterdamse parlementslid

van Groen Links denkt dat de communistische partijen in Oost-Europa in coalities zullen opgaan en deels ook weer sociaaldemocratisch zullen worden, zodat de ideologische bepaalde splitsingen die zich aan het begin van deze eeuw veelal voltrokken, weer teniet worden gedaan.

Wat de CPN betreft: de toekomst

moet uitwijzen of deze partij helemaal opgaat in Groen Links. De keuze voor samenwerking in Groen Links noemt zij echter onomkeerbaar, een toekomst voor de CPN zonder Groen Links heel moeilijk. Waar het om gaat is om zoveel mogelijk van de idealen van de CPN mee te nemen in het nieuwe samenwerkingsverband. „Persoonlijk kan ik niet meer zoveel doen met oude begrippen als communisme, marxisme, socialisme, maar ook niet met liberalisme en christen-democratie. Het gaat in deze tijd om samenwerking op basis van een politiek programma: waar sta je als het gaat om het milieu, de tweedeling van de maatschappij, de wapenening."

Sovjetunie

Van groot belang voor de loop der geschiedenis in Oost-Europa is uiteraard de gang van zaken in de Sovjetunie zelf. Gorbatsjov immers zette de poort open voor de hervormingen die worden doorgevoerd in een aantal Oost-Europese landen.

„Gorbatsjov zet iets voort wat al langzaam aan de gang was," zegt Van het Reve. „Maar we wisten niet wat zich in de opperste regionen van de partij afspeelde. We wisten ook niet wat Gorbatsjov wilde toen hij aan de macht kwam. Hij was altijd een brave jongen geweest die deed wat de baas zei. We weten eigenlijk ook nu nog niet wat hij wil."

Feit is dat ook in de Sovjetunie met grote snelheid wordt hervormd, maar gerust op een goede afloop is Van het Reve niet. De economische hervormingen hebben geen verbetering in de situatie gebracht, integendeel, de toestand van de economie is ruïneus. De kans op een conservatieve reactie blijft altijd bestaan en dat kan ook weer zijn invloed hebben op de ontwikkelingen elders in het Oostblok. „Niemand weet hoe groot de kans op een conservatieve reactie is, het kan tien procent zijn of vijftig. Je weet nooit of Gorbatsjov niet wordt afgezet als hij terugkomt van vakantie. Hij denkt dat hij aan de top kan blijven, het proces van hervormingen kan beheersen, door hier weer eens te trekken en daar weer eens te duwen. De vraag is of hij dat kan volhouden."

Koloniaal

De slavist Van het Reve, die in 1982 de P.C. Hooftprijs kreeg voor zijn verzamelde werk, ziet de etnische conflicten in de Sovjetunie als het grote gevaar. „De Sovjetunie is het laatste koloniale rijk. De grote moeilijkheid is dat de kolonien aan het moederland grenzen. Wij konden ons betrekkelijk makkelijk losmaken van Indonesië, maar in de Sovjetunie wonen nog eens honderdduizenden Russen in de andere republieken."

„Kijk, de arbeiders hebben het door de perestrojka economisch eerder slechter gekregen dan beter. En wij mogen dan wel erg geestdriftig zijn over de glasnost, maar als de gewone man ook nog leest dat hij het beroerd heeft, dan kan de vonk van het nationalisme de meest gruwelijke gevolgen hebben."

Van het Reve is met name bang voor het Russisch nationalisme, het dromen over het herstel van het oude Russische Rijk. De kans op een (etnische) uitbarsting is er, maar wanneer is onvoorspelbaar. De Amsterdamer vindt dat het geweld nu toe binnen de perken is gebleven, zelfs bij de problemen tussen en in Azerbajdzjan en Armenië.

Spits

Gorbatsjov pakt volgens Van het Reve de zaken verstandig aan door bij conflicten, zoals de stakingen van de mijnwerkers, de zaken niet op de spits te drijven. „Als hij zoveel tegenwerking krijgt dat het mislukt, dan doet hij gewoon niets meer. Als de Baltische landen zeggen dat ze onafhankelijk willen worden, en hij zegt 'dat kan niet', en ze houden er vervolgens toch aan vast, dan doet hij gewoon niets meer. Eigenlijk zou er het leger op af gestuurd moeten worden."

Volgens Brouwer zal Gorbatsjov het heel lang volhouden en weet hij verduiveld goed wat hij doet. Zij ziet wel degelijk de tegenkrachten die werkzaam zijn en andere gevaren die de Sovjetleider bedreigen, maar denkt dat deze de (etnische) spanningen aankan. „Ik denk dat hij echte democratie wil. Hij is verstandig genoeg om te weten dat de democratie helemaal moet worden doorgetrokken en dat er anders geen toekomst is. Hij heeft al heel

door

theo sniekers

moedige stappen gezet en zijn nek uitgestoken." Volgens Brouwer is het democratiseringsproces in de Sovjetunie ook moeilijk meer te stoppen, ook al zou Gorbatsjov dat nog eens willen.

Van het Reve, die wel positief oordeelt over de hervormingen in de Sovjetunie en de rol van Gorbatsjov daarbij, is sceptischer over de mogelijkheid van een echte democratische ontwikkeling in de Sovjetunie en de bereidheid van de communisten die toe te laten. Volgens hem zullen de ontwikkelingen in de andere landen van het Warschaupact en zeker die in Oost-Duitsland ook weer hun weerslag hebben op het Russische publiek, maar mist de Sovjetunie (onder andere) een democratische traditie.

Moelijk

„Er bestaat wel een zekere volksweging in de Sovjetunie, maar het is voor een niet-communistische partij in de Sovjetunie ontzettend moeilijk zich te etableren. Ze kunnen geen krant uitgeven, geen kantoor

huren, geen telefoonaansluiting krijgen. In Oost-Duitsland had je tenminste schijnpartijtjes, de zogenoemde blokpartijen, die een eigen kantoor en organisatie hadden. Dat was weliswaar schijn, maar die partijen kunnen zich van vandaag op morgen zelfstandig maken en dan zijn ze er."

De niet-officiële pers in de Sovjetunie is echter nog steeds ondergronds. En er is een grote groep van vierhonderd onafhankelijken in het Congres van Volksafgevaardigden (waaronder Sacharov en Jeltsin), maar die krijgt geen gelegenheid zich te organiseren en drijft de zaak ook zelf niet op de spits. Dit alles maakt een democratische ontwikkeling in de Sovjetunie veel moeilijker, „zoals daar alles veel moeilijker en ingewikkelder is dan in de satellietstaten," aldus Van het Reve. „We weten niet hoe het verder gaat. We moeten er het beste van hopen."

Warschaupact

Volgens de slavist heeft Gorbatsjov zelf bij zijn laatste bezoek aan de DDR het openstellen van de Oost-Duitse grenzen afgedwongen, en hij heeft ook de indruk dat het Honecker te horen heeft gekregen dat hij maar eens moest opstappen. Van het Reve acht het zeer wel denkbaar dat de SED het voorbeeld zal volgen van de geestverwante Poolse en Hongaarse communistische partijen en met daadwerkelijke hervormingen zal komen.

Volgens Van het Reve zijn de satellietstaten niet zo'n probleem voor de Sovjetleider. „Hij kan ze loslaten en doet dat ook eigenlijk. De Russen worden er gehaat als de pest en de mensen hebben een hekel aan alles wat communistisch is. Het idee dat je voor je verdediging een paar honderd kilometer terrein nodig hebt is achterhaald, negentiende eeuws. Het Warschaupact is ook nergens voor nodig, ze kunnen zich bij de NAVO aansluiten, of wij bij het Warschaupact. Een half jaar geleden heb ik al eens in een artikel gepleit voor een gemeenschappelijk opperbevel, in Potsdam."

Het naoorlogse blokdenken is volgens de Rusland-kenner dan ook achterhaald. „al weet je natuurlijk nooit wat voor vervelende staat uit deze grote verarring kan ontstaan in de Sovjetunie." Om de NAVO nou maar alvast op te heffen en de wapens neer te leggen, vindt Van het Reve in ieder geval redelijk voorbarig. „Ik zou voor alle zekerheid de zaak nog maar even laten staan," klinkt het droog.

Koude oorlog

Ina Brouwer tenslotte is weer optimistischer. „Het slopen van de Muur was het moment van de laatste 28 jaar. President Bush was sprakeloos en moest eerst door zijn adviseurs bijgepraat worden voordat hij kon reageren. We maken het einde van de koude oorlog mee. Hoge Sovjetfunctionarissen hebben gezegd dat Oostbloklanden uit het Warschaupact mogen stappen als ze dat willen en Gorbatsjov heeft ze niet tegengesproken. Ik denk dat Gorbatsjov juist de regisseur achter die uitlatingen is."

Volgens Brouwer is het niet voldoende als het Westen alleen maar met wat economische steun voor het Oostblok komt, maar moeten echte ontwapeningsvoorstellen op tafel komen en moet met de ontwikkeling van nieuwe wapenprogramma's worden gestopt. Groen Links zal er in de Kamer op aandringen de paragrafen over defensie en buitenlandse zaken in het regeerakkoord te herschrijven (zodat ook meer aandacht gegeven kan worden aan de grote problemen van deze tijd, het milieu en de Derde Wereld). „Het is niet voldoende, zoals minister Van den Broek doet, om maar met de handen over elkaar te blijven zitten. Als het Westen op de goede manier reageert, kan dat een heel gunstige invloed hebben op de ontwikkelingen in de Sovjetunie."

● Gorbatsjov bij zijn laatste bezoek aan de DDR in gesprek met Erich Honecker, die korte tijd later moest aftreden.

Revolutie

Van het Reve: „Het Sovjetrijk maakt in al zijn voegen. Er is geen enkele deskundige die durft te zeggen dat het het volgende jaar nog bestaat. Maar er is ook geen deskundige die zegt dat het het volgende jaar niet meer bestaat."

Het eerste boek dat de Herzenstichting uitgaat was „Haalt de Sovjetunie 1984?" van Andrej Amalrik. „Hij heeft er niet zo geweldig ver naast geschoten," zegt Van het Reve anno 1989 in zijn studeerkamer vol boeken, met fraai uitzicht op een Amsterdamse gracht. Aan een concrete voorspelling over de resterende levensduur van het communisme waagt hij zich niet. „Voorspellingen doen in een revolutionaire situatie is enorm moeilijk. Je kunt zeggen dat Nederland over vijf jaar nog bestaat, en ook dat de PvdA er dan nog is. Maar voor de Sovjetunie kun je geen voorspellingen doen die verder gaan dan een jaar. Alles voltrekt zich nu met een krankzinnige snelheid."

Ook Ina Brouwer (39), van 1981-1986 Kamerlid voor de CPN, doet geen uitspraak over de tijd die het Oost-Europese communisme nog is beschoren. „Dat ligt ook aan de veranderingen die men daar gaat doorvoeren."

Brouwer oordeelt vernietigend over de totalitaire regimes in het Oostblok. „De crisisverschijnselen in Oost-Europa hangen nauw samen met het machtsmonopolie van de communistische partijen. Die vorm van socialisme is aan alle kanten failliet, politiek, economisch en ideologisch. De ineensorting is voor de CPN ook niet zo vreemd. Onze vernieuwingsdiscussie begin jaren tachtig ging precies over dit punt."

Bij die discussie nam de CPN afstand van het eenpartijstelsel. „Je kunt geen maatschappelijk systeem opbouwen zonder democratie en mensenrechten. Wat in Oost-Europa gebeurt is dan ook geen vreemde gewaarwording voor ons," zegt Brouwer. „Het eenpartijstelsel wordt opzijgezet door de mensen zelf, met name in de DDR."

Doodvonnis

De grote vraag luidt wat nog de toekomst is van de communistische partijen in Oost-Europa. Niets willen doen is gevaarlijk, zoals in de DDR blijkt, maar anderzijds lijkt

Auto's

Ford

Ford FIESTA 11 Festival m. '82, vr. p. f. 3.950,- i.z.g.st. Riddersr. 9, Landgraaf.

Ford SIERRA Van 2.3 Diesel, blauwmet., bwj. '85, PM Interauto, tel. 04759-1028.

Te koop FORD SCORPIO 2.0 GL, bwj. '85, i.z.g.st. vr. p. f. 19.000,- 045-127325.

Ford ESCORT 1.6 L 5-bak, get. glas, '84, ANWB gekeurd, 6 mnd. garantie. Autobedrijf G.V. Mil, Sportstr. 10, Kerkrade. 045-421787

Te koop FORD Mustang 8 cyl. aut., bwj. '79, i.z.g.st. vr. p. f. 4.500,- inr. mog. Tel. 04490-11757.

Te k. Ford FIESTA bwj. '82, i.n.w.st. km.st. 75.000, te eig., pr. f. 5.250,-. Caumerstr. 13, Terwijnsele. 045-413287.

Te k. Ford FIESTA bwj. '82, i.n.w.st. km.st. 75.000, te eig., pr. f. 5.250,-. Caumerstr. 13, Terwijnsele. 045-413287.

Ford SIERRA 1.6 L 12-83, 5-drs., blauw, te eig., APK 6-90. Tel. 045-255305.

Ford SIERRA RS Cosworth, bwj. '86, vr. p. f. 44.000,-. Aileen ser. gegad. Tel. 04756-1231.

In bijna n.w.st. verk., Ford CAPRIO III 2.3 stuurbeek, recaro int., gl. get. gl. Pioneer op slede, A.T.S. velgen etc. Capri II, 1.6, d.blauw. Steenw. 59 Sittard.

Te k. Ford ESCORT XR 3 met veel accessoires i.z.g.st. f. 7.350,-, inr. mog., tel. 045-413779/410059.

Te k. Ford Escort XR3i, bwj. 12-83, kl. rood, i.z.g.st. e-vent, inr. mog. pr.n.o.t.k. 045-273340.

Ford ESCORT XR 3, 1981, wit en getint glas, origineel Bilstein verlaagd en spoilers sportvelgen en platte banden. In pracht staat, f. 6.250,-. Tel. 04752-1515.

Ford ESCORT 1.3 L m. '82, met APK 2, mooi f. 5.250,-, tel. 045-454087.

Te k. Ford SCORPIO 2.0 i GL autom. m. schuifkanteldak etc. kl. donkerblauwmet. model '86, vr. p. f. 21.900,-. Tel. 045-250510.

Te k. FORD Sierra 1.6 Laser, eind '86, 5-drs., 38.000 km., div. extra's, f. 17.500,-. Tel. 04451-2350.

FORD Escort 1.1 Bravo APK 100% zeer mooi bwj. M 1983 f. 5.600,- 045-740915

Te koop FORD TAUNUS Ghia, bwj. '80. Tel. 045-462760.

Te k. FORD Escort 1.1 GL, 3-drs., '92, als nw. inr. evt. 045-316940.

Ford SIERRA Stationcar 1.6 L, '86, kl. zwart, LPG onderbouw, te eig., cent., enz. f. 13.750,- 045-423265.

Te k. FORD Sierra Laser 2.3 D Combi bwj. '85, veel access. Tel. 04405-1917.

Ford ESCORT 1.4 GL, bwj. '88, radio, sunroof, div. extra's. Tel. 09-49-240594805

Te k. CAPRI II, 2.0 S, zeer mooi, bwj. '78, APK '90, f. 1.850,-. 04752-4826.

Ford SIERRA Laser 1.6 3-drs. m. extra's bwj. '85 i.n.w.st. f. 10.500,- 043-254462

FORD Capri III autom., '82, mooi, 100% in orde, div. acc., inr. mog. 04490-25802

Ford ESCORT, '85, 5-bak, striping, i.n.w.st. f. 9.500,-. Tel. 04493-2903.

Te koop FORD FIESTA i.z.g.st. bwj. '82, vr. p. f. 4.850,-. Tel. 045-460427.

Ford ESCORT bwj. '80, Dr. Schaepmanstr. 12, Brunssum. Tel. 045-255304.

Te k. Ford ORION 16 GL, bwj. '83, automaat, met veel extra's f. 8.250,- 04490-19231 bgg. 28336.

Fiesta 1.3 GHIA '78, goud, APK, mooi auto, voor f. 1.250,-. Zien is kopen. 04490-40541.

Honda

Honda ACCORD 1.8 EX, 12V, bwj. '85, 50.000 km., 3-drs., div. extra's, in nw.st. Tel. 04454-5022.

Voordeilig te koop Honda INTEGRA '87, met voorschade. Garage Central Geleen, Rijksweg Centrum 97.

Honda CIVIC 1.3, 12 klep, nw. mod., bwj. '85, 5 bak, 75 PK f. 11.750,- 04490-15431

Te koop Honda CIVIC '79 i.g.st., APK, f. 1.200,-. Tel. 04455-1871.

Honda JAZZ Special, 3-drs., bwj. '84, kl. rood, orig. 58.000 km., verb. 1:17, in nieuwst., APK tot nov. '90 elke keuring toegestaan. Vr. p. f. 7.950,-. Tel. 045-458666.

Te k. HONDA Civic 1.3 luxe auto, te eig. bwj. '84, orig. 42.000 km. Boekjes aanw., radio, APK 9-90, in werke, lijke nw.st., pr.n.o.t.k. Tel. 04406-12577.

Te k. Honda PRELUDE bwj. '80, i.z.g.st., APK tot '90, vr. p. f. 3.750,-, inr. mog. 045-726008.

HONDA Civic GL, t.k.a., wit, bwj. 4-88, fabr. gar. tot 4-90, 35.000 km, prima auto, verkeert in nieuwstaat, prijs f. 19.600,-. Tel. 04490-26639

Hyundai

HYUNDAI Stellar 1.6 SL, 61.500 km, 1-87, lm.velgen, LPG, vr. p. f. 10.000,-. 045-417780.

Jeep

Te k. Jeep SUZUKI SJ 413 QJX, bl.metal., 4-zits, 5 versn., veel extra's, bwj. '86, i.z. g.st., vr. p. f. 13.500,-. Tel. 045-256603.

Wat VERKOPEN? Adv. teur via: 045-719966.

Mitsubishi GALANT EL 1600, wagon stat.car., APK 5-11-90, 5-drs., bwj. '80, trekh., i.z.g.st. f. 2.750,-. 045-323178.

Te k. zeer mooie Mitsubishi COLT, kl. metal, rood, APK, bwj. '80, pr. f. 2.650,-. Tel. 045-220328

Te k. Mitsubishi GALANT, t. '78, APK 7-90, i.g.st. vr. p. f. 6.500,-. 045-415528.

Te k. LADA 2107 1600 cc, 5-speed, bwj. juli '88, i.z.g.st. m. LPG en trekhaak. Tel. 045-256540.

Koopje! LADA Samara 1300 de luxe, nov. '86, i.n.w.st. pr. f. 8.900,-. Inf. 04766-1417.

Te k. LADA 1200 bwj. '80, APK 27-9-90, pr. n.o.t.k. Tel. 045-243207.

LADA 1200S als nieuw, bwj. 7-86, f. 4.250,-. Tel. 045-412593.

Lancia

Lancia

Y10 Fire nov. '86 kl. bronsmet.: Y10 Fire '86 kl. patroli. Y10 Turbo sportwiel en enz. '87 kl. verde; Thema IE okt. '86 kl. zilver; Thema IE juni '89 kl. zwartmet.; Thema IE juni '89 kl. blauw. Te koop tegen een gunstige prijs inkl. Lancia occasion label (1 jr. voll. garantie).

Kompier een begrip in Lancia en Service

Akerstraat 150, Heerlen. Tel. 045-717755.

Mazda

Te koop Mazda 323, bwj. '80, APK 12-90, i.z.g.st., f. 1.350,-. 04490-10646.

MAZDA 323 GLX 1.5 sedan '86, f. 14.950,-. Groenstr. 191, Landgraaf.

Te koop MAZDA 626, 5-drs., GLX, met extra's, bwj. '84, km.st. 77.000, APK 8-90, pr.n.o.t.k. Tel. 04490-26049

Te k. MAZDA 626 bwj. '79, pr. f. 1.450,-. 045-215810

Te k. MAZDA 323, 1300 Sedan, sept. '81, f. 3.230,-. 045-314610 na 18 u.

MAZDA 626 2 i.tr. GLX coupe bwj. '84, kl. wit, alle extra's, onderb. boekje aanw., LPG, pr. f. 9.950,-. Tel. 04499-1416.

Te koop MAZDA 323 LX als nw., bwj. 9-85, nw. model. Tel. 045-720245.

MAZDA RX 7, bwj. '79, 3, mooi, f. 8.750,-. Inr. mog. Tel. 04490-22932.

MAZDA 626, 1.6, bwj. 1982, i.z.g.st., alle extra's, Autobedrijf P. Smits, Hoofdstr. 214, Hoensbroek

Te k. MAZDA RX 7, bwj. '80, i.g.st., pr. f. 8.750,-. Tel. 04492-5033.

Te k. MAZDA 323 Sedan bwj. '82 4.100, 04406-16542

Mercedes

Te koop MERCEDES 200 4 cyl. 125.000 km, i.z.g.st. elke keur. toegest. pr.n.o.t.k. Lindberghstr. 17, Heerlen.

Te koop MERCEDES 280 S, bwj. '77, mot. 100%, vr. p. f. 1.500,-. 045-223704.

Te k. van particulier MERCEDES 280S, bwj. '82, financiering is mogelijk, pr. f. 15.000,-. Schelsberg 149, Heerlen. 045-727173.

Te koop MERCEDES 190, bwj. '84, i.z.g.st., inr. mog., pr.n.o.t.k. Tel. 045-44260.

MERCEDES 200 D, bwj. '82, in pr.st., pr. f. 11.500,-. Tel. 045-425072

Te koop MERCEDES Bus 407 80 APK i.z.g.st. Tel. 04499-3398.

MERCEDES 280 CE, bwj. '78, kl. goudmet., veel extra's, sportv., leren bek., enz. pr. f. 13.500,-. Tel. 045-215810

M.B. 190 kl. donkerblauw, verlaagd en zenderuitbouw, bwj. '83, stuurbeek, etc. etc. Nagelbeek 17 Schinnen.

MERCEDES 300 D, bwj. '89, demon.wagen, ABS, c.v., stuurb., 2 el. ramen, aut.schuijd., Roorkilvermet., alarm, sportvlg., f. 54.500,-. Tel. 09-3214145420, Germany Cars, Neersloven, 5. Bilsen (B).

MERCEDES 280 S autom. t. 77, APK 11-90, i.g.st. inr. kl. auto mog. 045-215554.

Agam te koop. MERCEDES 280 S, bwj. '83, alle opties, pr. f. 26.000,-. Inf. 04750-16296.

Te k. MERCEDES 200D, bwj. '85, type 123, extra's: alu.velgen, winterbnd., stereo inst. etc. 045-722182

Te k. MERCEDES 200 autom., bwj. '86, nw. model, 64.000 km., stuurbeek, centr. vr. vergr. metal. lak, get. gl., radio cr., Peter Schunckstr. 101, Heerlen. 045-422214.

MERCEDES 190 D, rauchsilber, 139.000 km., '86, 04404-1888.

Te koop MERCEDES 200 D, bwj. '76, met goede moter nw. banden. Valkenburgerweg 73, Nuth.

Te k. MERCEDES 200 D, i. st.v.n.w., bwj. 9-84, kl. wit. Tel. 04498-55909.

Te k. MERCEDES 200 benzine, bwj. 11-79, i.z.g.st. Kissel 42, Heerlen.

Mitsubishi

Mitsubishi LANCER 1.6 GSR 5-speed bwj. '82 als nw. f. 4.450,- 043-219801.

Te koop MITSUBISHI Colt 1500 GLX autom. (rally art. uitgeb. incl. sportvelgen) bwj. '88, kl. rood in nw.st. ca. 20.000 km. van part. schadevrij pr.n.o.t.k. 045-461079

Te k. NISSAN sunny 1.5 CL, bwj. '84, i.z.g.st. vr. p. f. 7.500,-. Tel. 045-258554 Brunssum.

NISSAN CHERRY 1.3 GL, bwj. '78, 86, anr. grijs, km.st. 49.000, als nieuw, luxe sunroof f. 10.800,- 045-751611

Te k. Nissan BLUEBIRD '80 GL, Stationwagon bwj. '80, f. 1.250,-. tel. 04492-5346.

NISSAN SUNNY wit, bwj. '83, 1e lak, i.z.g.st., f. 4.950,-. Tel. 043-610262.

Te k. GALANT combi LPG onderb., APK 11-90, t. '80, f. 1.950,-. 04752-4826.

Te k. Mitsubishi PAJERO 2300 Turbo diesel nov. '85, gr. kent. Pr.n.o.t.k. 04490-31162.

Te k. Mitsubishi SAVORIO, bwj. '78, vr. p. f. 1.900,-. Tel. 045-222985.

MITSUBISHI Galant combi, '84, bruin, i.z.g.st. f. 7.250,-. 045-222910.

MITSUBISHI Galant okt. '84 nw. model vr. p. f. 9.000,- inr. mog. 045-250136

Nissan/Datsun

Te k. NISSAN sunny 1.5 CL, bwj. '84, i.z.g.st. vr. p. f. 7.500,-. Tel. 045-258554 Brunssum.

DATSUN 120 A, bwj. '78, APK 7-90, vr. p. f. 950,-. Tel. 045-228370.

NISSAN CHERRY 1.3 GL, bwj. '78, 86, anr. grijs, km.st. 49.000, als nieuw, luxe sunroof f. 10.800,- 045-751611

Te k. Nissan BLUEBIRD '80 GL, Stationwagon bwj. '80, f. 1.250,-. tel. 04492-5346.

NISSAN SUNNY wit, bwj. '83, 1e lak, i.z.g.st., f. 4.950,-. Tel. 043-610262.

Morris

Te k. MINI 1100 spec. bwj. '79, groen met., km.st. 91.000, tel. 045-217367.

Opel

En voor een nieuwe Opel kunt U gewoen bij ons terecht

Kadett 1.3 S

Opel Kadett GT

Opel Kadett 1.6 GSI, uitbouwset, grijsmetall., juni 1988. Volvo Klyn, de Koutmen 7, Hoensbroek. 045-220055.

Te koop Opel KADETT Caravan 1.2 S met LPG, 11-86 APK 11-90, puntgaaf, pr.n.o.t.k. Tel. 04490-72715.

Opel KADETT coupé, bwj. '77, APK tot nov. '90. Tel. 045-728767 na 16.00 uur.

Te koop OPEL Manta bwj. '78, APK 10-90, f. 1.250,-. Tel. 04405-1688.

Te k. Opel MANTA 2 i.tr. LPG, APK, vr. p. f. 1.000,-. Tel. 045-254983.

Te k. Opel REKORD 2.0 S, veel extra's o.a. 5-gang, f. 9.250,-. 04490-19291 bgg 28336.

Opel KADETT 1.8 GSI, 1985 i.z.g.st., pr.n.o.t.k. Tel. 04459-2565.

OPEL Kadett, 5-drs., type '83, f. 5.250,-, jul. v. Stolbergstr. 39, Schaesberg

Te k. Opel ASCONA 1.6 diesel HB, bwj. 9-83, km.st. 99.000 APK, 04404-2503.

Te k. Opel KADETT bwj. '77, 79.900 km, te eig., APK NW 11-90, tel. 045-424484.

Opel ASCONA 1900 bwj. 79, APK gek. tel. 04490-22431.

Te koop Opel ASCONA 16S automatic, bwj. '76, APK juni '90, vr. p. f. 800,-. Tel. 045-422564.

Te k. Opel KADETT Caravan 12S, APK, bwj. okt. '80, i.g.st. vr. p. f. 3.050,-. Rozestraat 228 Heerlen.

Te k. Opel CORSA 1.2 S, bwj. '83, kleur wit, 68.000 km, te eig., APK tot 10-90, tel. 04742-1856.

Opel KADETT 12 S bwj. '81, f. 4.450,-. Tel. 045-224760

Te k. Opel KADETT coupé, bwj. '70, i.z.g.st., vaste pr. f. 1.250,-. Kantstr. 48 Ubach over Worms-Landgraaf.

Opel CORSA 1.2 S TR, 2-drs., bwj. '83, LPG, radio, APK 9-90, in werkelijke nw.st., pr.n.o.t.k. Tel. 04406-13496.

ASCONA 1600S bwj. '78, APK juni '90 vr. p. f. 1.375,- te bevr. Heerlebaan 92 Hrl.

Te k. Opel KADETT 1300, bwj. jan. '87, km.st. 58.000, kl. rood, 3-drs. Tel. 04493-4064

Opel COMMODORE 28 S, Berlin, LPG, bwj. '80, zeer mooi, f. 3.500,-. Kissel 46 A Heerlen. 045-723142.

Te koop Opel MANTA 2.0 uitgeb., sportvlg., schuijd., kl. rood, bwj. '79, pr. f. 5.500,-. Tel. 045-416300.

Te koop Opel KADETT 12 S, APK 12-90, t. 79, 100% in orde. Tel. 045-318619.

Opel KADETT 13 N LS '85, ANWB gekeurd, 6 mnd. gar. Autobedrijf G.V. Mil, Sportstr. 10, 045-421787, Kerkrade.

KADETT Stationcar 5-drs. 12S 80 APK 5-90, vr. p. f. 3.650,-. Tel. 045-319328.

Te koop Opel REKORD 2.0 S Combi, bwj. 5-84, i.z.g.st. Tel. 045-322625.

Te k. Opel REKORD 2.0 S autom., bwj. 11-83. Rect. Fischerstr. 50, Landgraaf

Te koop van dame Opel ASCONA 19 N, bwj. '81, APK, in nw.st., vr. p. f. 3.500,-. Tel. 043-432011.

Te koop Opel KADETT Berlin-uitv. bwj. '81, vr. p. f. 3.700,-. APK mei '90, tel. 045-459359.

Te k. Opel ASCONA 1900 SR, bwj. '77, pr.n.o.t.k. Tel. 045-229860.

OPEL Kadett 1.6D, '83, zil-vergrijs i.z.g.st. f. 6.750,-. 045-210565.

Te k. Opel KADETT sportv, bwj. '80, APK, uitgeb. sportv stereoinst. nw. kopp. f. 3.750,-. 045-420119

Te k. BEDFORD opruiatu wielbasis 460, APK, dubb. lucht, i.z.g.st., f. 3.250,-. Opel Manta zeer mooi te eigen., bwj. '77, APK, vr. p. f. 1.850,-. 045-420119

Te k. Subaru Mini JUMBO 5-drs., bwj. '84, Florinstr. 5, Voerendaal.

Te koop Subaru JUSTY SII J12, 10-87, wit, div. extra's, vr. p. f. 13.000,-. Tel. 04490-33760.

Suzuki

Suzuki BESTELBUSJE '86, kl. geel, geheel als nw. Inr. mog. Autobedrijf. Boschker, Heerlerweg 67, Voerendaal. 045-751605.

Te k. werkelijk als nieuw, nw. mod. Suzuki ALTO GA, bwj. sept. '86, 40.000 km, f. 7.750,-. Elke keur. toegest 04490-14427

Te k. SUZUKI Jeep FJ 410, softtop, div. extra's, i.z.g.st. Tel. 04409-3403.

Suzuki SWIFT 1.3 GL 10-87, 43.000 km Verr. buiten. f. 11.200,-. 09-3284444010 Inf. Suzuki-Vleugels M'tricht

Te k. SUZUKI Alto wegens omst. weg. bwj. '

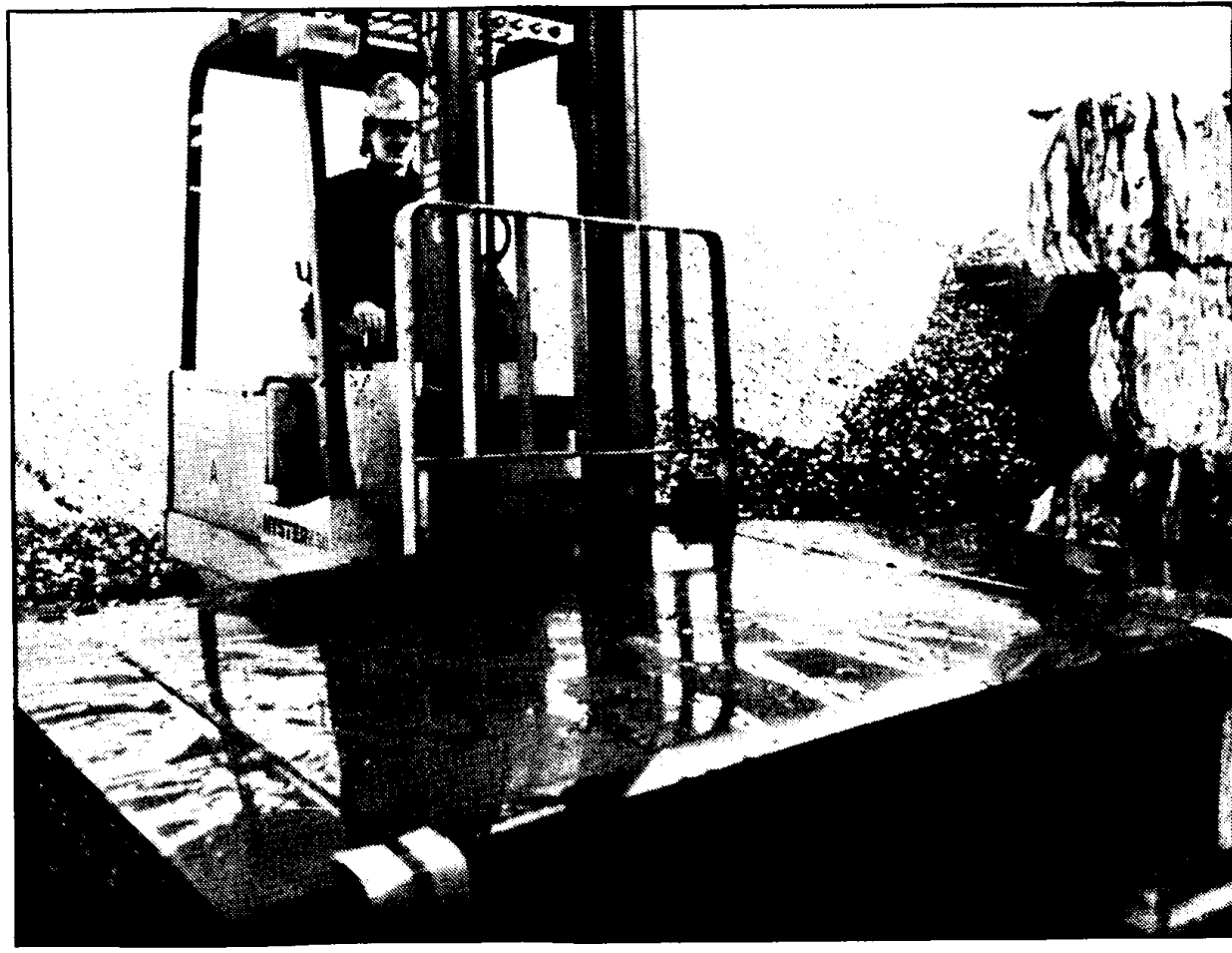
Strategisch etaleert milieubewustzijn

Chemiereus DSM wordt breed materialenbedrijf

DSM investeert de komende drie jaar telkens 60 procent van de investeringen in de ontwikkeling van het concern tot een breed materialenbedrijf. Dat komt per jaar neer op investeringen van zeshonderd tot achthonderd miljoen gulden. Deels wordt dat geld uitgegeven aan het bouwen of overnemen van fabrieken, deels aan het overnemen van bedrijven. De ontwikkeling tot breed materialenbedrijf heeft tot nu toe al 400 tot 500 nieuwe banen opgeleverd. DSM wordt in toenemende mate een bedrijf dat niet voornamelijk bulkchemicaliën levert aan de industrie, maar zelf ook steeds meer meedenkt over toepassingsmogelijkheden en uiteindelijk hergebruik. In een interview met deze krant zet concernstrategist Mr Just Fransen van de Putte uiteen welke koers Limburgs grootste werkgever de komende tijd gaat varen.

● Just Fransen van de Putte: „Als je niet in het hoge prijssegment van de chemie meeevoert, kom je niet eens over je eigen helft heen.“ Foto: MARCEL VAN HOORN

● Recycling bij DSM-dochter Reko in Beek. Op de voorgrond platen uit herverwerkte kunststof, op de achtergrond kunststofafval. Foto: DSM

Het is een ontwikkeling waar het bedrijf de komende drie, vier jaar nog hard aan gaat werken.

Van de Putte: „We willen probleemoplossers worden voor de klanten. Daar moeten we het materiaal, de kennis en de kunde voor in huis hebben, om onze afnemers te helpen bij het ontwikkelen van hun eindproducten.“

Neem nou een wielop. We hebben 5 of 6 materialen in huis om die dingen te maken. Afhankelijk van de wensen van een klant kunnen we hittebestendige, schokbestendige of glanzende materialen inzetten. Zo volgens de strategie minder last van hebben dan nu nog door sombere analisten wordt voorspeld.

Milieu

Wie in Heerlen in het hoofdkantoor van het chemieconcern DSM zijn oren te luisteren legt, hoort steeds vaker termen vallen als 'milieu', 'veiligheid' en 'gezondheid'. En

ook in de uitingen naar buiten toe profileert het bedrijf zich steeds meer als een bedrijf dat constant op zoek is veiliger en schonere productiemethoden. DSM wil bewust een beeld van zichzelf creëren als een bedrijf dat zich serieus zorgen maakt over het milieu.

Bij alle nieuwe ontwikkelingsplannen binnen het concern wordt nu nauwgezet bekeken welke gevolgen de DSM-materialen kunnen hebben voor het milieu. In totaal investeert het bedrijf jaarlijks zo'n 300 miljoen gulden in milieumaatregelen. De vierde bruine pluim die nu nog dagelijks in Geleen wordt uitgebracht, zal eind dit jaar verdwijnen, zo is beloofd. En iedere divisie heeft of krijgt een milieu-manager die zich louter en alleen inspannt om de milieu-risico's te beperken.

Recycling

En om, als het om het milieu gaat, maar even bij de autobumper te blijven; die is zo gemaakt dat hij

eenvoudig is te verwijderen als de auto op het autokerkhof belandt. Het materiaal is dan opnieuw te gebruiken. Dat past in de nieuwste trend in de chemie: het maken van materialen die na gebruik weer teruggewonnen kunnen worden. Zo wordt mogelijk de groei van de enorme stapel kunststof afval tot staan gebracht, al benadrukt Van de Putte dat kunststof 'slechts' 10 procent van de totale afvalstroom uitmaakt. DSM is de concurrentie daarbij al enkele stappen voor. In 1980 richtte het bedrijf in Beek Reko bv op. Dat is een dochteronderneming die zorgt voor de recycling van kunststoffen. Sinds de oprichting wist Reko meer dan 25 procent per jaar te groeien. Deze week besloot DSM 15 miljoen gulden te investeren in de uitbreiding van het bedrijf tot een verwerkingscapaciteit van 30.000 ton kunststof. In heel Nederland wordt op dit moment een productieprogramma op waarmee we zo goed als alle problemen van onze klanten kunnen beantwoorden. Die aanpak heeft tot dusver al tot enkele successen

geleid. In het Carmat-2000 project (waarin in samenwerking met andere fabrikanten een kunststof auto wordt gebouwd) is een bumper ontwikkeld, die aan een botsing met 15 km per uur geen krasje overhoudt. Normale bumpers worden bij 5 km per uur al ingedeukt. De DSM-bumper bestaat uit een SMC-hars met aan de buitenkant polypropyleen, allebei producten uit de DSM-keuken. Het bedrijf profileert zich ook als probleemoplosser door mee te denken over de problemen van de afnemers. Medewerkers hebben een computerprogramma ontwikkeld waarmee de productie- en ontwerp-problemen en de kosten daarvan voor klanten kunnen worden geanalyseerd. Op de kunststoffenbeurs K'89 in Düsseldorf werd het programma gepresenteerd. Afnemers van de DSM-kunststoffen krijgen in een mum van tijd alle essentiële gegevens voorgerekend. Het programma berekent de kostprijs voor het maken van een product, geeft advies over de hoogte van de investeringen en de te gebruiken

kunststoffen. Bovendien is het programma ideaal om te berekenen wat een verandering in de productiefase uiteindelijk voor effect heeft op de kostprijs.

Hele lijn

„Eerst waren we een bedrijf dat gewoon diverse materialen leverde, nu bedekken we de hele lijn. We kunnen een volledig gamma aan kunststoffen bieden“, aldus Fransen van de Putte. Door ook grondstoffen te maken voor hoogwaardige producten komt DSM in een stabielere deel van de markt terecht, met weliswaar minder volume maar hogere prijzen. DSM wil in dat hogere marktsegment met een beperkt aantal geselecteerde klanten aan de toepassingen van hoogwaardige nieuwe materialen werken. De ontwikkelingskosten zijn hoog, maar het rendement evenzeer. Zo wil het concern afstand nemen van het etiket 'leverancier van bulkchemicaliën'. „Vergelijk het maar met voetbal. Door ons te ontwikkelen tot een brede materialenleve-

rancier, kunnen we aanvullend spelen. Als je niet in het hoge prijssegment meespeelt, kom je niet eens over je eigen helft heen.“ Het chemiebedrijf zal volgens Fransen van de Putte door de verschuiving naar kennisintensieve en hoogwaardige producten minder gevoelig zijn voor externe economische ontwikkelingen. De producten aan de bovenkant van de markt zijn minder gevoelig voor prijschommelingen.

Wanneer zich – en dat is onvermijdelijk – weer eens een economische crisis aandient – zal het bedrijf daar met circa 65.000 ton kunststofafval per jaar herverwerkt. Reko breekt in Beek de aangeleverde kunststoffen weer af tot kleine korrels plastic, die vervolgens worden verwerkt tot huisvuilzakken of allerlei soorten zeil voor bijvoorbeeld de bouw. Een onderdeel van het bedrijf, Re-tech is onlangs begonnen met het verwerken van polyester frisdrankflessen. In tegenstelling tot andere grote verwerkers is Re-tech in staat de flessen weer te verwerken tot polyester maalgooi waaruit opnieuw kunststof producten gemaakt kunnen worden.

Het milieugerichte denken bij DSM moet nog verder gaan, vindt Fransen van de Putte. „We denken er tegenwoordig bij het ontwikkelen van materialen en hun toepassingen al over na hoe ze later terug kunnen worden gewonnen en hergebruikt.“

Dat lukt natuurlijk niet van de ene op de andere dag. Maar als de chemie er binnen 7 jaar in slaagt 50 procent van de kunststoffen die in auto's zijn verwerkt te recyclen, dan ben ik al heel tevreden.“

peter bruijns

Milieu-adviseurs pakken probleem aan bij de bron

Twee medewerkers van de universiteit in Maastricht zijn begonnen met een adviesbureau voor arbeidsomstandigheden en milieu. Dr Paul Borm en ing. Ymert Kant proberen bedrijven te helpen om naast kostenbesparende ideeën ook eens een milieubesparend idee op tafel te leggen. Hun motto: pak de milieuvervuiling aan bij de bron. „Het voorkomen van het vrijkomen van een gevaarlijke chemische stof is de beste manier om werknemer en milieu te beschermen.“

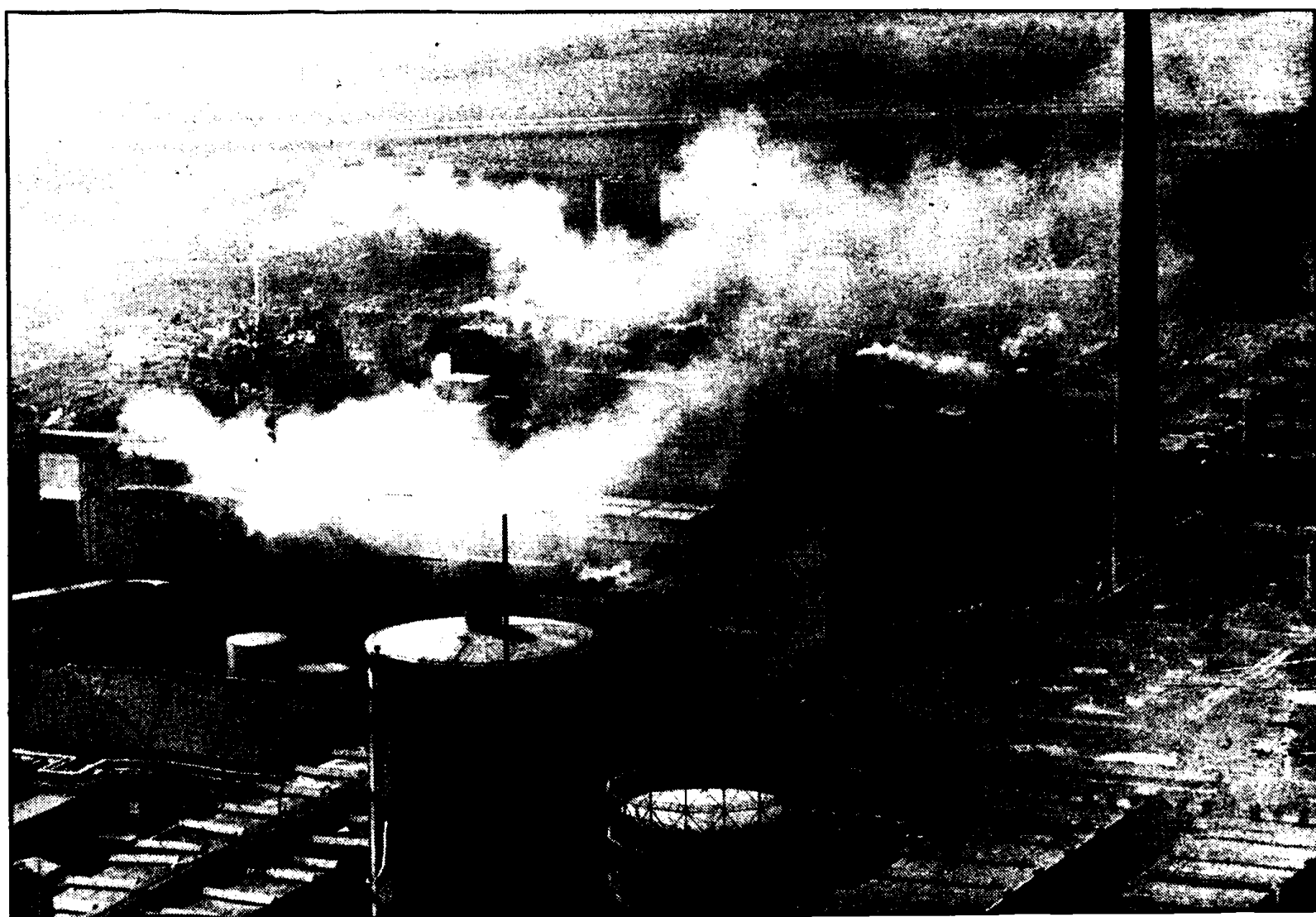
Neem nou schilders, die binnenhuis veel werken met gewone verf. Ze hebben na enkele jaren grote kans op psychische klachten. Dat werd onlangs nog eens door onderzoekers van de Rijksuniversiteit Limburg bevestigd. De vluchtige organische oplosmiddelen in verf betrekken niet alleen een gezondheidsrisico voor de schilder, maar de vrijkomende dampen zorgen ook voor een belasting voor het milieu. Een verf met minder organische oplosmiddelen erin is een goede oplossing voor dit probleem. Verschillende fabrikanten zijn daarom al met de zogenoemde watergedragen verven op de markt gekomen. Hoewel deze verven in het begin bij de gebruiker het image van 'waterverf' hadden, zijn de producenten er toch in geslaagd via degelijke voorlichting hun klanten te overtuigen dat de verven goed bruikbaar zijn.

Addertje

Maar ook bij deze verven schuilt een addertje onder het gras, meent de Maastrichtse toxicoloog Paul Borm: „De milieuemissie wordt nu verplaatst van lucht naar water. Je kunt je kwamen immers zo lekker onder de kraan afspoelen.“

Het is een van de dilemma's waarmee universitair hoofddocent Paul Borm en zijn collega, arbeidshygië-

● „Het milieu in Limburg heeft nogal wat te lijden gehad van de pogingen om hier nieuwe werkgelegenheid te scheppen“, aldus Paul Borm.

nist Ymert Kant dagelijks te maken hebben. Samen hebben ze een adviesbureau opgericht om - buiten hun universitaire werk om - gezondheidskundige en technische adviezen op ondermeer arbeidsomstandigheden en milieugebied te geven. Sinds de start in januari hebben ze al diverse bedrijven en instellingen kunnen helpen. „Bij ons werk voor de universitaire vakgroep Arbeidsgezondheidskunde, Milieugezondheidskunde en Toxicologie krijgen we veel vragen uit de praktijk voorgelegd“, vertelt Ymert. Steeds meer bedrijven willen weten hoe ze in hun bedrijf met afvalstoffen om moeten

gaan, of hoe ze hun personeel zo goed mogelijk kunnen beschermen. Vaak doet de universiteit niets met die vragen, omdat er wetenschappelijk geen eer meer mee te behalen is. Al die onbeantwoorde vragen stapelden zich op. Totdat we vorig jaar het idee kregen daar met een eigen adviesbureau iets aan te gaan doen. We hebben in de afgelopen jaren immers ontzettend veel know-how opgedaan waarmee we tal van vragen in het veld kunnen oplossen.“

Paul Borm: „Voor ons is het een ideale manier om onszelf verder te ontplooiën. Met eigen geld hebben

we een kantoor ingericht in het Science Park aan de Beeldsnijdersdreef. We zijn hier slechts een paar dagen per week te vinden, omdat we voorlopig ons werk bij de universiteit niet op willen geven. Daar kunnen we wetenschappelijk onderzoek doen. Die kennis kunnen we dan hier enkele dagen per week in de praktijk toepassen.“

Borm en Kant willen hun diensten op verschillende manieren aanbieden. Ze beschikken bijvoorbeeld over apparatuur om bij bedrijven op de werkplek de vrijkomende gassen en geluiden te meten. Die

meetresultaten kunnen ze na een bundeling via een zelf ontwikkeld computerprogramma omzetten in een rapportage met concrete aanbevelingen.

Ze denken daarmee met name veel bedrijfsgezondheidsdiensten te kunnen helpen. Als die manier van werken de instellingen en bedrijven bevalt, willen Borm en Kant hun computerprogramma trouwens ook wel verkopen.

Houding

De wetenschappers proberen in het bedrijfje hun specialisaties zo goed

mogelijk te ontplooiën. Ymert Kant bijvoorbeeld heeft zich de afgelopen jaren gespecialiseerd in werkhoudingen. Hij heeft een computerprogramma geschreven waarmee bedrijven zelf de werkhoudingen van hun personeel kunnen analyseren. Wanneer blijkt dat het beroerd met die zit-, til of sta-houdingen is gesteld, wil Kant wel een cursus geven aan bijvoorbeeld personeelsfunctionarissen om de werknemers tot een betere houding aan te zetten. Paul Borm wil in het bedrijf zijn taalcapaciteiten benutten, door bijvoorbeeld wetenschappelijke onderzoeksgegevens begrijpelijk te maken voor gewone ondernemers of door bijvoorbeeld de ideeën in het Nationaal Milieubeleids Plan te vertalen in de gevolgen die eruit voortvloeien voor de opdrachtgever.

Milieu

Als het adviesbedrijfje eenmaal goed draait, willen Borm en Kant er mogelijk een derde adviseur bijhalen, die zich nog meer in specifieke milieu-aspecten gaat verdiepen. Nu is Paul Borm als toxicoloog (de leer van de vergiften) de man die met name voor de milieuvragen verantwoordelijk is. En op dat gebied is er met name in Limburg nog heel wat werk te verzetten, aldus Borm. „Allerlei vormen van milieuvcontaminatie hebben niet gewacht tot 1992 en passeren hier al tientallen jaren de grenzen via de rivieren, de lucht, de zure regen en via illegale afvalvozingen.“ En in de provincie zelf kunnen we er ook wat van. „Het milieu heeft hier nogal wat te lijden gehad van de pogingen om nieuwe werkgelegenheid te scheppen“, vertelde Borm onlangs op een symposium. „Na het sluiten van de mijnen werd elk initiatief tot het scheppen van nieuwe werkgelegenheid aangemoedigd, in de meest brede betekenis van het woord. Het risico bestond en bestaat dus dat eerst gekeken wordt naar het aantal arbeidsplaatsen en minder naar alle

ONDERNEMEND

BEGINNEN

Voor suggesties voor deze rubriek, schrijf naar: Limburgs Dagblad, redactie economie, postbus 3100, 6401 dp heerlen, of bel 045-739263.

milieu-aspecten van een onderneming.“

Wirwar

Het wordt de ondernemer tegelijkertijd ook allemaal niet gemakkelijk gemaakt, vindt Borm. „Als je ziet dat hij met een wirwar van vergunningen rondom arbeid en milieu te maken krijgt, dan is het logisch dat met name de kleinere ondernemer zich vaak voor raadsels geplaatst ziet. Het gevolg daarvan is een vorm van onverschilligheid: 'Ze zoeken het maar uit', of: 'Ik hoor het wel als het fout is...' Vanuit het bedrijfsleven wordt dan ook al lang gepleit voor vereenvoudigingen in het stelsel van milieuv vergunningen. Borm: „In de huidige situatie is voor een ondernemer het binnenkrijgen van elke vergunning een doel op zich. Met het eigenlijke doel heeft dat niets meer te maken: n.l. het bewaken van de kwaliteit van het milieu en de gezondheid van de werknemer.“

peter bruijns

De luisteraar als stimulans voor schrijverschap

„Ik kende van de literatuur niet meer dan Jantje zag eens pruimen hangen,” meent Rosalie Sprooten, nadenkend over de onvermijdelijke vraag hoe het allemaal begon.

Het begon toen zij een meisje was van zestien en haar wereld beperkt was tot het boerenbedrijf waarop zij met vijf oudere broers werd grootgebracht. En tot het heuvelland daaromheen dat te voet of per fiets te begaan was. Het was op een gewone dag in de zomer dat het ruisen van het bos haar naar dichtertlike woorden deed zoeken. „Ik verzon ter plekke een gedicht en ik weet nog dat ik het geweldig vond dat ik dat zomaar kon.”

Zij haalt de herinnering op zittend in de tuinkamer van haar huis in Maastricht, een verbouwde boerenbehuizing uit de zestiende eeuw, dicht bij de Belgische grens, waaruit de liefde voor het buitenleven spreekt. En de dierenliefde bovendien, want er lopen drie honden in rond die – zo wordt ons ter geruststelling meegedeeld – alleen elkaar bijten. De stedelijke bebouwing is, sinds ze het huis, eenmaal na een aantal gezamenlijke zeereizen weer aan wal, samen met haar ex-man betrof, opgerukt tot op schootsafstand van de achtertuin. Een bloementuin waarin een groengeschilderd tuinhuis zichtbaar is: „Daar zit ik dan om te schrijven.”

Het verschijnen van haar eerste roman, die zich grotendeels afspeelt op zee – de titel en de figuratie op het omslag laten daarover geen twijfel: een grijsblauw wateroppervlak, golven, wolken en een vreemde kunst aan de horizon – was aanleiding tot die terugblik op het begin van haar schrijverschap. En op haar opmerkelijke levensloop, waarin de jonge jaren – zij werd in 1938 in het landelijke Epen geboren – zoals zo vaak een rol spelen van betekenis. Zij koos – als vermoedelijk weinig Limburgse meisjes eerder – voor een leven op zee en voer samen met haar man op vrachtschepen in de wilde vaart. In gedachten terug bij haar meisjesjaren herinnert zij zich graag hoe haar kennis van de Nederlandse literatuur voor het eerst werd uitgebreid: door toedoen van een bevriende schooljongen die haar in het toeristenhotel waarin zij haar werk had voorlas uit zijn bloemzangen. Bij voorkeur verzen van Piet Paaltjes.

Lang na het einde van haar omzwervingen over de wereldzeeën schreef Rosalie Sprooten haar eerste roman, waarin naast herinneringen aan haar kinderjaren thuis, veel van de ervaringen van destijds hun neerslag hebben gevonden.

Eerder verschenen van haar gedichten in bundels, als 'Ambtenaar in de gezondheidszorg' en verhalen in tijdschriften als Bzzletin de De Observant, het blad van de Rijksuniversiteit Limburg.

De roman is in de ik-vorm geschreven, wat de gedachte versterkt, al ingegeven door de overeenkomst van de ervaringen van de hoofdpersoon met die van Rosalie Sprooten, in het landelijke leven langs de boorden van de Geul en later op de wereldzeeën, dat haar roman autobiografisch is. „Tot op zekere hoogte is ieder boek dat,” vindt de schrijfster: „Uiteindelijk schrijft iedereen vanuit zijn eigen denkweld.” Maar in feite autobiografisch is haar roman maar zeer ten dele: dat hij gecomponeerd zou zijn aan de hand van dagboeken is in ieder geval een misverstand. Menige tot in kleine bijzonderheden beschreven gebeurtenis, ogenschijnlijk nauwkeurig geobserveerd, heeft nooit en te nimmer plaats gehad.

Het realistische karakter pleit voor de beeldingskracht die een geboren verteller kenmerkt. En dat is Rosalie Sprooten in wezen – al waren gedichten lange tijd haar hoogstpersoonlijke vorm van expressie. Misschien is de emotiona- liteit van haar schrijverschap met het belanden van het leven in rustiger vaarwater – een cliché dat hier misschien tolerabel is – vermindert en komt in zo'n vaarwater de eenvoudige en bedaarde verteltrant die zij met aangeboren gemak schijnt te hanteren tenslotte tot zijn recht.

In tegenstelling tot schrijvers die zich naar hun zeggen niets aan hun lezers gelegen laten liggen, stelt zij zich voor dat er geluisterd wordt naar wat zij heeft te zeggen. Dat er geluisterd wordt is de stimulans van haar schrijverschap: met het oog daarop rangschikt zij de feiten –

Rosalie Sprooten: positieve reacties doen goed...

Foto WIDERSHOVEN

wordt hun volgorde en zelfs hun historische juistheid van ondergeschikt belang.

„Ik zie U nog niet als kind met een emmer haringen naar de Maas lopen.” Een droom. Er kan naar hartelust worden gelogen: zij geniet van de vrijheid van de schrijver om herinnering en verzinzel te vermengen, geen boodschap te hebben aan de controlebaarheid van de feiten, alleen aan hun bruikbaarheid voor het grote doel. In haar eigen woorden: „Onbelemmerd te kunnen grasduinen in de hoop van beelden en gegevens.”

De bedaarheid van haar verteltrant maakt het boek niet minder boeiend: men leest het met zijn ruim tweehonderd bladzijden in een adem uit. Het is ook niet minder dan haar vorige werk met hartebloed geschreven. Wie Rosalie Sprooten kent weet dat zij impliciet of expliciet altijd wel iets te betogen heeft.

„Ik heb de gebeurtenissen beschreven als ondergrond voor wat me eigenlijk bekommerde: de problematiek van relaties en de belemmeringen die mensen ervaren van hun geconditioneerdheid, vaak bepaald door opvoeding en milieu”. De problematiek van relaties en hun verstorring heeft haar ook anders dan als schrijfster bezig gehouden. Zij werkte jaren lang als therapeute bij

een psychisch gezondheidscentrum – met de mate van menselijke betrokkenheid die de kans op teleurstelling met zich meesleept.

Dezelfde menselijke betrokkenheid is bespeurbaar bij Wilma, de hoofdpersoon in de roman. Zij leidt haar ook tot hoogstpersoonlijk ingrijpen, zoals tijdens de ruzie in het hoofdstuk 'Haaien'.

„Terwijl ik sprak wist ik dat ik een grens overschreed, maar het was of iets in me uitelkaar spatte.”

De geconditioneerdheid tenslotte waarmee Wilma haar leven en haar relatie tegemoet treedt wordt teruggevoerd op haar vermoedelijke oorzaken. Veel daarvan komt voor rekening van kerk en maatschappij – vooral de eerste is object van menige beschouwing. Het ressentiment is onmiskenbaar, al in de eerste zin van de Proloog, een hoofdstuk dat in een poëtische toonzetting alle materie voor de volgende bevat.

„Omdat we vrijdags geen vlees mochten eten kwam die dagen vis op tafel. Vreemd voedsel voor een volk dat zover van zee woont maar de arm van het kerkelijk gezag reikte tot op het bord. Als de pastoor in zijn zondspreek toespraken maakte op de enkeling zich zich daaraan onttrok viel er een ijzige stilte in de kerk. Iedereen wist wie

hij bedoelde: ik zag het aan de hoesden van de vrouwen.”

De eenvoudige voortgang van het verhaal houdt niet in dat het kabbel, de spanning zou missen van onverwachte wendingen of treffen de beelden. Soms aan het slot van een hoofdstuk zoals van dat over Kerstmis in New Foundland waarin de mannengemeenschap zingend in treurnis en dronkenschap ten ondergaat. Het evenement vindt zijn katharsis in het opnemen van een gevonden zwervak: „Even later aanvaardde ze spinnend de reis naar een nieuw vaderland. In het water drevén drie kerstbomen die deinden op de golfslag van de vertrekkende Cabo Frio.”

Als het gesprek is beland bij de maatschappelijke problematieken en bij de ondragelijke lichtheid van het bestaan is het maar moeilijk terug te brengen naar de actuele gebeurtenissen in Rosalie Sprooten's schrijverschap – al wil ze tenslotte wel bekennen dat de positieve reacties op het verschijnen van haar boek haar goed hebben gedaan. En dat zij – als zoveel schrijvers eerder – met spanning het proces ervaart van het verkrijgen van aandacht, interviews en een televisie-uitzending.

Dat de relatie met de literatuur niet bij Piet Paaltjes is blijven staan was al in een oogopslag aan de boeken-

kast af te lezen. „Ik hou veel van de boeken van Brakman,” onderbreekt zij zichzelf als diens complete oeuvre aanwezig blijkt. Zij heeft vaak gezocht naar contacten in de schrijverswereld uit een behoefte om haar ervaring te vergroten. Zij heeft daarin binnen de regio vrienden gevonden en vriendinnen waarvan zij er een aantal noemt met erkentelijkheid.

Zij wil wel weten met welk schrijverschap het hare kan worden vergeleken. Ik ken er geen dat zo weinig literair vertoon kent en zo weinig effectbejag. Het lijkt iets van doen te hebben met een grote mate van oprechtheid en een soort rustige zekerheid, een relativerend vermogen ook aan het slot van veel avontuur.

Het gaat ook rustig door: er staat een novelle op stapel en er ligt nog stof genoeg voor een nieuwe roman.

'De Pest voor een schip' verscheen bij Uitgeverij De Geus in Breda. Voor wie de titel toelichting behoeft heeft Wiet Kusters die gegeven tijdens de presentatie in het Letterkundig Centrum te Valkenburg, in een speelse beschouwing over zee-mans-uitdrukkingen en de verbanden tussen het heuvelland en de zee: een vrouw en een kip zijn de pest voor een schip.

pieter defesche

ander-

Zijds

Ademtest

Er is heel wat heibel over ademtest, die dronk weggebruikers moeten afleggen politie en justitie tot op milligram te laten bepalen hoeveel alcohol in het bloed (omgekeerd) zit. Het mag wel zeggen politie en justitie. Het mag niet, zeggen slimme advocaten zes jaar lang gestudeerd hebben mazen in de wet te ontdekken en gebruiken.

En intussen zitten de allerknaps rechtsgeleerden van ons land verenigd in de Hoge Raad, met een goed glas wijn in de hand te beraden zich of de ene partij of de andere partij gelijk heeft. En beraad dat, zo vernam ik, nog vier maanden kan duren. Dat is heel wat flessen wijn, dat.

Toch heb ik het vage vermoeden dat achter deze hele exercitie een schuilgaat dan alleen maar advocatengekraal over wat van en wat niet mag en waar de rechten van de burger beginnen en ophouden. Ik vrees dat geprobeerd worden die ademtest in een veel breder kader te plaatsen en dat men er meer mee wil gaan doen dan tot nu toe gebeurde. En daar ben ik voor.

Waarom zou je per politieploeg 45.000 gulden investeren om alleen af en toe een dronken automobilist te betrappen. En dat terwijl er nog een heel terrein braak ligt op dat gebied.

Ik bedoel de echte ademtest, de echte controle op de samenstelling van de lucht, die de Nederlander nu gebruik weer in de atmosfeer blaast.

Want er zijn wat landgenoten die vervege me de uitdrukking afschuwelijk uit hun bek stinken. Dag in dag uit, vierentwintig uur per etmaal. Zij verpesten de lucht voor huisgenoten, medewerkers, sportvrienden, disgenoten en buurten aan de bar. Wanneer zij hun mond openoenden om het een of ander te berde te brengen dan walmde het tegemoet.

Zou daarvoor niet eindelijk een ademtest worden in het leven moeten worden geroepen?

Dan heb je de categorie knoflooketers. Walgiglijk zoals thans nog op legale manier in staat gesteld worden het leven van iedereen die tot tien meter in hun nabijheid komt te vergallen.

Nog erger zijn zij, die na het nuttigen van een flink aantal glazen bier, al dan niet vergezeld van twee zakken paprikachips, besluiten een bezoek te brengen aan de eetgelegenheden met namen als Jeruzalem of Cleopatra en daar een Broodje Shoarma tot zich nemen. Dat zij bij thuiskomst onmiddellijk verbannen worden naar de logeerkamer is niet meer dan een billijk, maar dat zij ook de volgende dag een walm om zich heen hebben hangen waarvoor een ordentelijk varken grommend en knorrend de flaporen over de neusgaten zou draperen, dat is wat in onze maatschappij niet getolereerd hoeft te worden.

En dan mogen we ook niet vergeten dat er hele horden landgenoten zijn, die uit angst voor de tanden hun mond veranderd hebben in een ruïne van voormalige tanden, van gaten waarin etensresten verteerd worden door griezelige bacteriën die hun werk alleen kunnen doen in een kwalijk riekende omgeving.

Zij allen, gevoegd bij de lijdens keelontstekingen, maagzuurpatiënten, darmgastroïden en de iets kleinere groep, die de mond gebruikt voor het laten van winden, zij mogen in onze milieubewuste maatschappij niet ongestraft blijven rondlopen. Wanneer wij ons zorg maken over het verdwijnen van de ozon-laag, wanneer wij miljarden uittrekken om de bodem en de lucht schoon te krijgen, wanneer wij de allerhoogste eisen stellen aan de uitlaatgassen van de automobielen, dan mogen de uitlaatgassen van het menselijk lichaam niet buiten beschouwing blijven.

Daarom moet de ademtest, waarover nu gepraat, gepiekerd en vergaderd wordt, uitgebreid worden tot één grote, verplichte, landelijke ademtest. Waarvoor iedereen verplicht wordt om mee te doen. Jong en vooral oud. Zonder uitzondering.

En wanneer dan ook nog af en toe een dronken automobilist gevangen wordt, is dat mooi meegenomen.

martin huppertz

Echtpaar Ludwig is 'diep in eer gekrenkt'

Het proces loopt. De 64-jarige chocoladefabrikant, kunstverzamelaar en mecenas prof. dr Peter Ludwig staat in Aken terecht, omdat hij tussen 1963 en 1984 anderhalf miljoen Mark te weinig vermogenbelasting zou hebben betaald. Zijn handschriftencollectie had aanzienlijk meer waarde dan hij de belasting had opgegeven. Het Paul Getty-museum in Malibu, in de Amerikaanse staat Californië, gaf er veertig miljoen Amerikaanse dollar voor – bijna tachtig miljoen mark.

Het nieuws over deze transactie sloeg in Duitsland in als een bom. Cultuurapostelen keken of ze het in Keulen hoorden donderen. Met het oog een in het vooruitzicht gestelde schenking werkten twee professoren aan een wetenschappelijke catalogus van de totale collectie – 144 met de hand op perkament geschreven boeken, waarmee de christelijke geschiedenis in Europa van de vroege tot en met de late Middeleeuwen kon worden gedocumenteerd. Vriend en vijand waren het erover eens dat een waardevol cultuurgood voor Duitsland was verloren gegaan.

Ambtenaren van de belasting lazen de krantenberichten ook. Zij constateerden dat prof. Ludwig tussen 1963 en 1984 voor zijn handschriften slechts een waarde van DM 240.000 tot DM 332.000 had opgegeven. Het openbaar ministerie diende een aanklacht in, de rechtbank in Aken hield haar aan, het Oberlandesgericht in Keulen hief het uitsel op en met een verdrag van ongeveer twee jaar kon het proces voor de Economische Strafkamer in Aken beginnen.

De belangstelling van de pers voor de openingszitting was oversterkend. Goedgeluimd liet prof. Ludwig zich in zijn streepjespak fotograferen. Op de revers prijkte het Grosses Verdienstkreuz mit Sterne – de hoogste van twaalf onderscheidingen die hem ten deel vielen. De kunsthistoricus, die magna cum laude op een proefschrift over Picasso doctordeerde en aan de universiteit van Keulen doceerde, heeft ook nog vijf eredoctoraten.

Ook zijn vrouw, Irene Monheim, is kunsthistorica. Zij stamt uit een gefortuneerde Akense chocoladefabrikantenfamilie naar welke ter plaatse de Monheimsalie is vernoemd. Het concern had een omzet

van DM 1,6 miljard en er werkten 7.000 mensen, toen het in 1986 tot een deling kwam. De fabrieken buiten Duitsland werden aan een Zwitsers concern verkocht en prof. Ludwig nam de drie Duitse fabrieken over. Er werkten 2.000 mensen en de BV heeft een jaaromzet van DM 500 miljoen.

De chocoladefabrikant kan het zich dus permitteren om voor zijn verdediging drie advocaten van naam en faam te nemen. Hun pogingen om de zaak uitgesteld te krijgen mislukten. Zijn doopceel werd gelicht.

Peter Ludwig werd in 1925 in Koblenz geboren. Zijn niet onbemiddelde ouders kwamen om bij een bombardement. In Bonn studeerde hij rechten, in Mainz kunstgeschiedenis. Daar ook leerde hij zijn vrouw kennen. Van zijn schoonvader kreeg de aanstaande schoonzoon in 1951 het eerste handschrift cadeau. Het manuscript stamde uit de tijd van Lodewijk XIV. Zakenrelaties hadden het voor 2.500 Amerikaanse dollar bij Sotheby gekocht. Het jonge echtpaar raakte zo gefascineerd door deze toen nog ondergewaardeerde kunst dat bibliofielen van naam bij de aanleg van een collectie werden geconsulteerd.

Contacten met Hans Peter Kraus, die voor de tweede wereldoorlog in Wenen een antiquariaat had gehad en zich in New York in de handel van handschriften had gespecialiseerd, leidde tot een 'nieuwe dimensie'. Hij kocht voor de Ludwigs bij Sotheby en Christies handschriften voor bedragen met vier à vijf nullen. Accenten legde het echtpaar op vroeg-middeleeuwse handschriften en getijdenboeken – dat zijn gebedenboeken voor leken die met miniaturen zijn verlicht.

'Een van de meest opwindende handschriften' was de Hedwig Co-

• Het echtpaar Ludwig uit Aken in betere tijden.

Foto INGRID VON KRUSE

dex. Hedwig was een Poolse heretogin die een ascetisch leven dan veel kloosterlingen leidde. Ze noemde armen aan tafel, reinigde de wonden van melaatsen en trad na de dood van haar echtgenoot bij de zusters Cisterciënsers van Trebnitz in. In 1243 stierf de latere patrones van Polen. Voor de uit 1353 stammende codex telde de Ludwigs 258.000 dollar neer.

Omdat niets gevoeliger is voor milieu-invloeden dan handschriften, werden ze opgeslagen in kluizen in New York en Zürich. „Alleen om ze heel te houden,” beklemtoonde Peter Ludwig. „Niet om er een schat te verbergen, zoals in kranten is gesuggereerd. Mijn vrouw en ik zagen het juist als onze taak om verborgen schatten door aankoop toegankelijk maken. De publicaties, die sedert de jaren zestig zijn verschenen, zijn het bewijs.”

Vanwege die openbaarheid hoefde er volgens prof. Ludwig geen vermogensbelasting over de uithuize handschriften te worden betaald. Zijn opgaven hadden dan ook enkel betrekking op de handschriften die hij destijds in huis had gehad.

Om voor vrijstelling van vermogensbelasting in aanmerking te komen, moesten de handschriften echter ook twintig jaar in bezit van de eigenaar zijn. Van data van aankoop had prof. Ludwig geen boek gehouden, zo zei hij: van aankopen sommen evenmin. Aan de hand van catalogi en verzekeringsbewijzen probeerde hij daarom te reconstrueren. Schattingen varieerden van DM 6.000 tot DM 600.000.

Officier van justitie Hubert Herwartz had echter in de correspondentie, die het Schnütgenmuseum in Keulen met prof. Ludwig had ge-

voerd, een in 1977 gedagtekende brief aangetroffen, waarin prof. Ludwig aan de directeur van dit museum, prof. dr Anton Legner, voorstelde om in de wetenschappelijke catalogus van zijn handschriftencollectie geen aankoopdata te vermelden. De reden zou hij mondeling toelichten.

Ofschoon verdachte staande hield dat geen kwade bedoelingen achter de betreffende passage moesten worden gezocht, bleef ook rechtbankpresident dr Wolfgang Becher met 'een gevoel van onbehagen' zitten. „Men kan eruit concluderen dat U ergens iets te verbergen had in samenhang met de aankoopdata en de door de wet verlangde termijn van twintig jaar om voor vrijstelling van vermogensbelasting in aanmerking te komen.”

Voor de kostbare collectie zou de stad Keulen een apart achthoekig

gebouw aan het Schnütgenmuseum aanbouwen, zo bleek verder uit Ludwig-Legner-correspondentie. Voorwaarde voor de schenking was echter ook dat er een stichting in het leven zou worden geroepen die voor de aankoop van nieuwe kunstwerken over een fonds zou moeten kunnen beschikken, waarin de stad Keulen, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Bondsrepubliek ieder voor DM 25 miljoen zouden moeten deelnemen. Alle partijen en het echtpaar Ludwig zouden ieder twee zetels in het stichtingsbestuur krijgen; besluiten met meerderheid van stemmen worden genomen.

„Doordat directeuren van andere musea in opstand kwamen, politici zich achter invloedrijke tegenstanders schaarden en de media het project een jaar lang onder schot namen,” gingen stichting en schenking niet door.

In september 1982 had het echtpaar Ludwig 'vrienden uit Amerika' te gast. Speciaal voor hen was de hele handschriftencollectie naar Aken overgekomen. Prof. Ludwig ontkende dat het experts van het Paul Getty-museum in Malibu waren. Niettemin verhuisde de handschriftencollectie eind februari 1983 naar Californië.

„Mijn vrouw en ik waren niet minder teleurgesteld dan prof. Legner en diens medewerker prof. Von Euw die overigens met hun catalogus van onze collectie een wetenschappelijke prestatie van formaat hebben geleverd.”

Met de dagvaarding voelen prof. Ludwig en zijn vrouw, die van haar verscheningsrecht gebruik maakte, zich 'diep in zijn eer gekrenkt'. „Wij vinden het maar een miserabel merci voor wat wij voor de gemeenschap hebben gedaan,” aldus de kunstverzamelaar en mecenas, die de stad Aken een belangrijk deel van zijn middeleeuwse kunstcollectie en de stad Keulen zijn moderne kunstcollectie schonk en aan 28 musea schilderijen en sculpturen in bruikleen gaf.

jan van lieshout

● Een huilende Jan Cools na zijn vrijlating in Libanon op 15 juni van dit jaar.

„Mijn grootste zorg was dat mijn ontvoering de Palestijnse zaak zou schaden.” Geen woorden die je verwacht van iemand die dertien maanden lang onder vaak beroerde omstandigheden gegijzeld was in Libanon en eigenlijk meer aan zijn eigen hachje zou moeten hebben denken. Voor de Belgisch-Limbursche arts en communist Jan Cools, die zijn ontvoering te boek stelde (Morgen vrij. Arts en Gijzelaar in Libanon), echter zeker geen uitzonderlijke woorden. Als arts werd hij in februari 1988 naar Libanon uitgezonden, om in het Palestijnse vluchtelingenkamp Rashidiya te werken. Bij het verlaten van dat kamp op 21 mei werd hij ontvoerd door een obscure groep. De uitzending naar Libanon vormde Cools' bijdrage aan de Palestijnse zaak, de strijd voor een eigen staat met als vijand Israël. Het 'fascistische' Israël – Palestina in zijn woorden – kan volgens de idealist best achter de ontvoering gezeten hebben „en had daar als enige voordeel bij.” Van een mogelijke rol van de Libische leider Gaddafi, die bij Cools' vrijlating bemiddelde, wil hij eigenlijk niets weten, al kan hij het ook niet uitsluiten.

Belgisch arts Jan Cools na jaar gijzeling in Libanon:

'Bij mijn ontvoering had alleen Israël baat'

door

theo sniekers

● Jan Cools in de ouderlijke woning in Herk-De-Stad.

Foto WIDDERSHOVEN

U schrijft dat uw grootste zorg tijdens uw gijzeling was dat deze de Palestijnse zaak zou schaden. Dat klinkt niet erg geloofwaardig, gingen uw gedachten en zorgen niet vooral uit naar uw eigen lot en uw familie?

„Dat varieerde nogal. Aanvankelijk dacht ik dat mijn ontvoering niet zo lang zou duren en was ik vooral bezig met de vraag hoe ik die in België zou moeten uitleggen, of mijn ontvoering de solidariteit met de Palestijnse zaak in België niet zou schaden. De omstandigheden waaronder ik in het begin gevangen werd gehouden waren ook veel beter dan later het geval zou zijn. Na die eerste tijd wisselden mijn zorgen nogal, en vooral op het einde, toen de omstandigheden erg slecht werden, was ik vooral met mijn eigen lot en met mijn familie bezig.”

Verslechtering

De omstandigheden waaronder Cools gevangen werd gehouden verslechterden na half december dramatisch. Kreeg hij voor dat tijdstip regelmatig en goed te eten en mocht hij 's avonds nog wel eens naar buiten, na die tijd was het daar allemaal mee afgelopen. De verslechtering trad op nadat zijn ontvoering eindelijk was opgeëist op 18 december 1988.

Hij werd (weer eens) verplaatst, en kwam aanvankelijk terecht in een koelcel waar hij drie weken koud leed. Half januari volgde de laatste verplaatsing. „Mijn laatste cel was twee meter bij anderhalf, terwijl je er net in kon staan. Er was geen raam. Aanvankelijk brandde er voortdurend een gloeilamp, maar later viel de stroom uit en verbleef ik voortdurend in het duister. Van het voortdurende gebrom van de ventilator, die het die eerste tijd ook deed, werd ik bijna gek. Ik kreeg nog maar een keer eten per dag, en dat was ook nog erg slecht. Ik mocht nog maar eens in de vier, vijf weken douchen. Ik kon me niet scheren en mijn haar werd niet geknipt. Als ik in het donker soep moest drinken kwamen mijn haar en mijn baard erin te hangen.”

Sadisten

„Ik denk dat mijn bewakers gewoon sadisten waren, die iemand anders graag in de problemen zien. Hun gedrag was onvoorspelbaar, dat maakte me erg nerveus. Ik was bang dat ze zouden gaan slaan, bang voor wat er zou gebeuren.”

De bewakers namen hem ook zijn horloge af, zodat Cools alle gevoel voor tijd zou verliezen. Door het aantal maaltijden in de gaten te houden en naar de signalen van zijn lichaam te luisteren, wist de arts toch nog vrij precies welke datum het was. Bij zijn vrijlating zat hij er maar twee dagen naast.

Cools probeerde zich op allerlei manieren geestelijk fit te houden, bij voorbeeld door in zijn geheugen zo precies mogelijk te registreren wat er allemaal met hem gebeurde, wat naderhand van pas kwam bij het schrijven van het boek. Van groot belang was om de controle over zichzelf te behouden, niet aan de geestelijke druk ten onder te gaan.

Wat waren de zwaarste momenten?

„Als ik tegelijkertijd last kreeg van lichamelijke en geestelijke problemen. Als ik maagklachten had en last van huidinfecties door de slechte hygiëne, en tegelijkertijd de wanhoop groot werd omdat er geen einde aan de gijzeling leek te komen. Vooral op het einde van de gijzeling was het zwaar en moest ik hard vechten om tegen mezelf te blijven zeggen dat ik moest volhouden. Ik heb wel eens aan zelfmoord gedacht, maar de drang om te leven was toch altijd veel sterker. Gelukkig ben ik nooit gemarteld. Dat zou ik niet verdragen hebben.”

Cools' boek geeft afwisselend weer zijn belevenissen en gevoelens in gevangenschap en de inspanningen van zijn partij, Norwac, de organisatie Artsen in de Derde Wereld en zijn ouders om de arts vrij te krijgen. Daarbij werd gebruik gemaakt van de vele relaties van de organisaties in Libanon, zowel onder de Palestijnen als Libanezen, om een breed front te vormen tegen de ontvoerders van Cools. „Daardoor werden de ontvoerders geïsoleerd,” zegt Cools. Er was veel verontwaardiging dat nu een arts het slaachtoffer was geworden van de gijzelingspraktijken. Ook Cools' ouders, gepensioneerde onderwijzers, reisden door de Arabische wereld om steun voor hun zoon te verwerven.

Inert

In België voerde het echtpaar Cools en de PvdA een voortdurende campagne om de aandacht op zijn ontvoering gevestigd te houden en steun te mobiliseren. Dat was wel nodig ook, want de ouders van Jan Cools moesten constateren dat het Belgische ministerie van Buitenlandse Zaken schitterde door inertie en niet inging op duidelijke signalen van Libië, dat wilde bemiddelen bij de vrijlating van de arts.

„Dat is de rode lijn door de Belgische buitenlandse politiek,” constateert Jan Cools met verbittering. „Men bekommert zich niet erg om progressieve Belgen die in de problemen zijn. Als Belgische huurlingen in een Afrikaans land bij een staatsgreep betrokken zijn en in problemen raken, ja dan staat men meteen op de stoep bij de betrokken autoriteiten. Mijn zaak werd op Niveau Sectie 15 behandeld. Dat wil zeggen, op het niveau van mensen die hun paspoort zijn kwijtgeraakt. Er wordt weinig voor progressieven gedaan door de druk van de VS op België. In mijn geval is de druk van de VS groot geweest. België moest onderhandelen met Libië en dat wilden de VS niet.”

Het was uiteindelijk niet de Belgische minister van Buitenlandse Zaken Tindemans, maar zijn socialistische collega Urbain die Cools als verkiezingsgeschenk (Cools' vrijlating vond plaats drie dagen voor de Europese verkiezingen) mee naar huis kreeg. Urbain, lid van de Waalse Parti Socialiste) bevond zich voor de ondertekening van handelsakkoorden in Libië en kreeg daar bij wijze van spreken van Gaddafi te horen dat hij zijn landgenoot in Libanon kon gaan ophalen, tot grote woede van Tindemans.

Slapen

Momenteel geeft Cools interviews, lezingen en was hij bezig met het schrijven van zijn boek, deels om zijn ervaringen van zich af te schrijven. De Belg kampt nog steeds met de gevolgen van zijn gijzeling. De lichamelijke gevolgen heeft hij grotendeel al verwerkt, maar nog steeds heeft hij grote moeite om zich te concentreren en ook het slapen gaat hem niet best af. „Ik ben nog steeds erg nerveus. In gevangenschap ben je voortdurend waakzaam, je wilt de zaak controleren. Dat ben ik nog niet kwijt, soms slaap ik erg licht en in het begin werd ik vaak vroeg wakker. Als ik met situaties wordt geconfronteerd die me aan mijn gevangenschap doen denken, dan word ik weer erg emotioneel.”

Half januari moet Cools weer aan de slag als arts, hetzij in België, hetzij ergens in de Derde Wereld. Dat laatste acht hij voorlopig toch wat minder waarschijnlijk. Onder de huidige omstandigheden komt Libanon al helemaal niet in aanmerking, „al zou ik er graag nog eens naar toe gaan om de vele vrienden die ik er heb gemaakt weer eens te zien,” zegt de arts, wiens vuur voor de Palestijnse zaak alermint is gedoofd. Zijn boek, dat alleszins leesbaar is, getuigt daar ook van.

Jan Cools, Morgen vrij. Arts en gijzelaar in Libanon, Uitgeverij EPO, F33.85.

Politiek is een wezenlijk deel van mijn leven en daardoor ben ik de tijd dat ik gevangen zat beter doorgelopen dan anders het geval zou zijn geweest. Ook heb ik daardoor de gijzeling beter kunnen verwerken,” zegt Cools tijdens een gesprek in de fraaie ouderlijke woning in Herk-De-Stad, een paar kilometer van Hasselt. De arts ijverde in zijn jeugd voor de Vlaamse zaak, maar kwam tijdens zijn studietijd in extreem-links vaarwater terecht.

Hij is alweer flink aangekomen sinds zijn vrijlating, op 15 juni van dit jaar. Het laatste halve jaar van zijn gijzeling was honger lijden troef. Cools moest het een warme maaltijd per dag doen, waarbij het eten meestal ronduit beroerd was. „Zwarte bloemkool,” noemt de Belg als voorbeeld. Zware kost voor iemand die wel van een lekkere hap houdt.

Gedreven

Politieke gedrevenheid is inderdaad, zo blijkt uit het gesprek, kenmerkend voor de 33-jarige arts. De vrijgezel is lid van de Belgische Partij van de Arbeid, een communistische groep die georiënteerd is op China. Dat wil zeggen, op de ideeën van Mao: „Van 1978-1988 zijn veel fouten gemaakt in China,” zegt Cools bij voorbeeld. „Op economisch gebied liet men het kapitalisme binnen om de industrie op te bouwen, maar men deed te weinig tegen de uitwassen van het kapitalisme.” De onderdrukking van de protestbeweging van de Chinese studenten noemt hij weliswaar een fout – „een leger mag niet op het volk schieten” – maar veel sympathie kan de arts niet opbrengen voor de opstandige jongeren.

Het communisme in Oost-Europa explodeert volgens Cools omdat het geen echt communisme is, maar staatskapitalisme”. De arts hoopt nog steeds op de revolutie, waarbij hij het gebruik van geweld niet uitsluit. „Als bij voorbeeld in België in de toekomst de situatie nog slechter zou worden, en er komt een algemene staking waarbij de regering op de arbeiders laat schieten, dan kan ik me voorstellen dat we dan ook geweld gebruiken, wat op een revolutie kan uitlopen. Geweld moet gedragen worden door de massa,” zegt Cools, die zichzelf geen pacifist noemt maar nochtans redelijk vredelievend overkomt.

De revolutie zal overigens volgens Cools eerder in de Derde Wereld plaatsvinden, omdat daar de omstandigheden veel slechter zijn.

Avonturiers

Voor zijn uitzending werkte de arts bij het Antwerpse artsencollectief 'Geneeskunde voor het Volk', een groepspraktijk van de Partij van de Arbeid. Via de Noorse artsenorganisatie Norwac werd Cools benaderd om in de Derde Wereld te gaan werken, zoals ook andere collega's van 'Geneeskunde voor het Volk' hadden gedaan. Het werd Libanon, waar Cools zijn bijdrage in de strijd tegen 'de uitbuiting van de onderdrukten' had willen leveren.

Het werd een korte strijd. Al na een drietal maanden werd Cools gegijzeld, toen hij het Palestijnse vluchtelingenkamp wilde verlaten. Cools: „Natuurlijk ben je je bewust van de risico's als je in de Derde Wereld gaat werken en zeker als het om Libanon gaat. Maar we worden goed geïnstrueerd, we gaan niet als een stel avonturiers op stap. Er was ook nog nooit een internationale vrijwilliger ontvoerd.”

Jan Cools was dus de eerste. Hij werd door een paar mannen gevraagd om een zieke te komen helpen, maar die zieke was er niet.

Waarom werd hij ontvoerd?

„Ik heb nooit een fatsoenlijk antwoord gekregen op die vraag. Buitenlanders worden wel eens ontvoerd om invloed uit te oefenen op de politiek op hun land van afkomst. Maar België is zo klein, dat heeft nauwelijks zin. Ook geld speelt in mijn geval geen rol.”

„Mijn ontvoering was niet in het voordeel van de Palestijnen en Libanezen, integendeel. Als reactie op mijn ontvoering sloot Norwac de vijf klinieken die zij in Libanon heeft en trok zij haar medisch personeel tijdelijk terug. Mijn ontvoering werd opgeëist door de 'Soldaten van de Gerechtigheid', die onlangs ook de moord op de arts Wybrand, de leider van de joodse gemeenschap in Antwerpen hebben opgeëist. Die moord bracht de Palestijnse zaak niet vooruit, en mijn ontvoering ook niet. Alleen Israël had daar voordeel van.”

Acht U Israël tot zo iets in staat?

„Ik denk dat Israël tot veel meer in staat is. Denk maar aan het optreden in de bezette gebieden, waar Palestijnse gevangenen met stenen de armen en benen gebroken

wordt. Denk maar aan de Israëlische inval in Libanon.”

In Uw boek schrijft U dat het moslims zijn die U ontvoerd hebben.

„Misschien waren het moslims die door Israël werden betaald. Ik denk dat als je voldoende betaalt, je altijd wel iemand vindt die zoiets wil doen.”

Is het niet mogelijk dat de Libische leider Gaddafi een rol heeft gespeeld bij Uw gijzeling, om naderhand via bemiddeling bij uw vrijlating een betere relatie met het Westen te verkrijgen?

„Ik heb dat nooit als een mogelijkheid ervaren, al kun je natuurlijk geprobeerd betere relaties met België te krijgen door te bemiddelen bij mijn vrijlating en het is bekend dat hij terroristische groepen steunt. Maar ik vraag mij wel eens af wie de terroristen zijn als je denkt aan de Amerikaanse rol in Nicaragua en El Salvador en het Israëlische optreden in de bezette gebieden.”

Maar als Libië wist bij wie te bemiddelen, en daarbij ook nog succes had, is het dan niet onwaarschijnlijk dat de betrokken groep door Israël werd gestuurd?

„Ik weet niet hoe die groepen allemaal in elkaar zitten. Maar er zit wel wat in.”

Daarbij komt, zoals Cools in zijn boek schrijft, dat hij al snel de indruk had dat zijn gijzelaars zich met zijn ontvoering hadden misrekend en er erg mee in hun maag zaten. De arts erkent dat zijn ontvoerders de negatieve reacties in Libanon mogelijk verkeerd hebben ingeschat. De ontvoering werd ook pas op 18 december – na een half jaar opgeëist.

Cools piekerde zich in gevangenschap aanvankelijk suf wie zijn ontvoerders konden zijn, evenwel zon-

der tot een antwoord te komen. „Maar al vrij snel kon ik onderscheid maken tussen de kleine groep die mij had ontvoerd en het Palestijnse en Libanese volk als geheel. De ontvoerders waren bang dat de buitenwereld ook maar iets van mij zou zien. Ik mocht overdag de cel nooit verlaten. Aanvankelijk kreeg ik papier en pen, waarmee ik in het geheim een dagboek bijhield. Toen ze dat ontdekten, werden mijn bewakers erg boos en namen ze me het papier af. De ontvoering werkte in het nadeel van de Palestijnen. Zo kon ik mijn solidariteit met de Palestijnse zaak bewaren en kreeg ik geen rancuneuze gevoelens.”

Je bent veertien en zit in de derde klas van de mavo. De dokter constateert dat je reuma hebt en het examenjaar moet je thuis doen. Je diploma op zak, maar geen mogelijkheid om een beroep te leren. Want met reuma is het moeilijk trappen lopen en hou je het ook niet vol om op de harde, onaangepaste stoelen de lessen te volgen. Colinda Kooter (24), vertelt haar verhaal: „Na het behalen van mijn mavo-diploma heb ik een paar jaar thuis gezeten. Naar een gewone school kon ik niet. Zat ik de hele dag in een stoel voor het raam naar buiten te kijken.”

De Amsterdamse Colinda wilde meer, een vak leren en zelfstandig worden, ondanks haar handicap waardoor ze moeilijk loopt. De maatschappelijk werkster was het met haar eens: ze moest iets gaan ondernemen. Ze besloot zich aan te melden bij 'Hoensbroeck', een beroepsopleiding voor arbeidsongeschikten. Ze werd uitgenodigd voor de selectie- en oriëntatieweek. Colinda: „Dat was niet makkelijk. Ik moest er een hele week blijven, de eerste keer in mijn leven dat ik weg was van huis en het zonder mijn ouders moest zien te redden.” Eenmaal door de school getest op haar stress-bestendigheid, werd ze aangenomen. „Ik kreeg een proeftijd tot kerst. Het ging goed, dus ik kon blijven,” zegt ze.

Rinus Friederichs (36), werkte jarenlang als electriciën in de bouw. Totdat hij last kreeg van zijn enkels. Hij belandde in de WAO: arbeidsongeschikt verklaard omdat hij geen staand werk meer kon doen door de slijtage van het kraakbeen in zijn enkels. „Daar zit je dan. Jarenlang in de bouw gewerkt, maar het op en neer rennen, trapje op, trapje af, deed mijn enkels geen goed.” Rinus moest zich laten omscholen, wilde hij weer aan de slag kunnen. „Ik wilde in het begin helemaal geen ander vak leren, want dat zou in mijn geval betekenen dat ik een kantoorpikkie zou worden.

Een beroep waar we in de bouw geintjes over maakten.”

'Anders had ik in een stoel voor het raam zitten kijken'

niet echt nodig om gehandicapten een vak te laten leren.

Dankzij de komst van 'het Nijenrode voor gehandicapten' kunnen mannen en vrouwen van 18 tot circa 40 jaar een beroepsopleiding op mbo-niveau volgen. De deelnemer kan kiezen tussen de opleidingen administratie, elektronica, fijnmechanica en werktuigbouwkundig tekenen. De duur van de opleiding is twee jaar, waarna de deelnemer officieel erkende diploma's krijgt. Ongeveer 80 procent van de geslaagden vindt een plaatsje op de vrije arbeidsmarkt.

De school werkt praktijkgericht, met leraren die uit het bedrijfsleven komen. In een 'oefenbedrijf' binnen het centrum wordt het geleerde meteen in praktijk gebracht. Als er in een 'echt' bedrijf gestaakt wordt, kan dat op school worden nageboosd. Zo leren de cursisten meteen wat ze in zo'n situatie moeten doen.

Er wordt veel aandacht geschonken aan de nieuwste technologieën, met een sterke oriëntatie op de arbeidsmarkt. Zowel grote als kleine bedrijven doen enthousiast mee met het helpen en aannemen van deze geschoolde mensen die ondanks hun lichte handicap prima in staat zijn om te werken.

Naast de opleiding bestaat de mogelijkheid tot studiebegeleiding, hulpverlening bij persoonlijke problemen en therapie. Binnen- en buitenshuis zijn ontspanningsmogelijkheden zoals het eigen sportcentrum. De

opleiding is intern en ieder van de maximaal 150 deelnemers krijgt dan ook een eigen kamer. Naar huis gaan kan alleen in het weekend. Een harde kluit voor deelnemers die uit het westen of het noorden van het land komen.

Een geïnteresseerde kan zich niet op eigen houtje aanmelden, dat gaat over het algemeen via de GMD of het Arbeidsbureau. Ook het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP), het ministerie van Defensie en het Spoorwegpensioenfonds kunnen rechtstreeks kandidaten aanmelden. De kosten voor de opleiding, begeleiding, kamer, maaltijden en dergelijke zijn 206 gulden en 16 cent per dag. Het totale bedrag voor de twee jaar is 154.000 gulden heeft de cursist niet zelf te betalen. Die worden deels door het Arbeidsbureau en deels door de betrokken bedrijfsvereniging betaald.

Kan ik het?

Colinda en Rinus begonnen allebei in 1985 aan de opleiding administratie. Behalve de kennismaking heeft de zware opleiding was het voor Colinda in het begin even wennen om alles zelf te doen. „Toen ik nog thuis woonde deed mijn moeder de dingen die ik niet zelf kon doen. Ze maakte het me in feite erg gemakkelijk. Toen ik besloot naar 'Hoensbroeck' te gaan, schrokken ze thuis wel even. Vooral omdat ze bezorgd waren dat ik het niet aan zou kunnen om voor mezelf te zorgen. Zelf had ik in het begin ook vaak het gevoel dat ik er niets van zou bakken.”

Achteraf bleek dat reuze mee te vallen. Ze leerde niet alleen de fijne kneepjes van het vak, maar vooral ook om op huishoudelijk vlak voor zichzelf te zorgen. De harde opmerkingen die de deelnemers over en weer over elkaars handicap maakten, heeft haar ook gehard voor 'rare' opmerkingen die ze wel eens op straat hoort. Ze staat haar mannetje en zegt wat terug: „In veel gevallen raakt het me niet eens meer, loop ik gewoon door,” zegt ze tevreden.

Rinus vond er in het begin niets aan: „Het eerste half jaar heb ik daar wat versuft rondgelopen. Ik snapte totaal niet waar ze het over hadden. Ik wist alleen dat credit aan de rechterkant van een tabel moest omdat er een r in stond.” Dankzij de intensieve begeleiding en omdat hij de theorie meteen in praktijk kon brengen in het 'oefenbedrijf', begon de bedoeling van het vak administratie langzaam maar zeker te dagen.

Identificeren

De twee jaar durende opleiding vloog voorbij, en beiden lopen nog steeds over van enthousiasme als ze eraan terug denken. Het viel soms niet mee om intern te zitten, maar het kan niet anders kan als je de diploma's wil halen. Colinda: „Als ik iedere dag naar huis had kunnen gaan, was er van huiswerk maken niets terecht gekomen. De opleiding is heel intensief, als je na zo'n dag nog eens een paar uur in de trein moet, ben je blij dat je je bed in kunt rollen. Aan huiswerk maken kom je dan niet meer toe.”

Rinus is het roerend met haar eens

maar voegt eraan toe dat er ook nadelen zijn aan het intern zitten: „Stel je voor dat je een gezin hebt. Als je in de weekenden thuis komt, moet je je bij wijze van spreken eerst identificeren voor je de deur in mag. Twee jaar lang weg van je gezin veroorzaakt toch een zekere afstand en vervreemding tussen de deelnemer en zijn gezin.”

Eenzelfde opleiding dichter bij huis is er echter niet. Het was oorspronkelijk de bedoeling om dependances door het hele land te vestigen, maar 'Hoensbroeck' heeft nooit 'volle bak' gehad en een wachtlijst is er ook niet. Om die reden blijft het centrum in Hoensbroek de enige beroepsopleiding voor arbeidsongeschikten.

Als gevolg van die afstand en 'het intern zitten' hebben de twee Amsterdammers in de twee jaar heel wat vriendschappen verloren zien gaan omdat ze bijna nooit tijd hadden. Als ze in het weekend thuis waren, zaten ze zaterdagmiddag en zondag huiswerk te maken. „Je bent daar toch een beetje van de wereld. Als ik in het weekend thuis kwam, nam ik eerst de kranten van de afgelopen week door. Dat was zo ongeveer het enige contact met de buitenwereld,” vertelt Rinus.

Toch hebben ze het allebei erg naar hun zin gehad. Colinda: „Voor ik aan de opleiding begon, zat ik in een diep gat. Door de opleiding ging er een compleet nieuwe wereld voor me open. Je verliest het contact met vrienden van thuis, maar omdat we dag en nacht met elkaar omgaan op school, ontstaat er een heel speciale band. Je helpt

elkaar over dode punten heen, want het gebeurt regelmatig dat iemand het tijdelijk niet meer ziet zitten.” Rinus: „Je zit allemaal in hetzelfde schuitje, en dat schept een band. Zelf had ik in het begin het gevoel dat ik in een rijdende trein zat waar ik niet meer uit kon springen. Je moet door en daarbij steun je elkaar.”

Wijde wereld

Eind juni 1987 hadden Colinda en Rinus de benodigde diploma's op zak en werden ze de wijde wereld ingestuurd. Moeite met het vinden van een baan hadden ze niet. Rinus moest zijn laatste examen nog maken toen hij een baan kreeg aangeboden bij een klein bedrijf in Amsterdam. „In het begin heb ik het buitenwerk wel gemist. De mentaliteit op zo'n kantoor is ook heel anders. In de bouw was het Jan, Kees of Piet, nu moet ik tegen sommigen 'meneer' zeggen.”

Voor Colinda was het na een tweede sollicitatiegesprek raak, drie maanden na haar slagen vond ze een baan bij een revalidatiecentrum in de hoofdstad. „Tijdens de opleiding zijn twee mensen afgevalen. De 26 die toen overbleven, zijn allemaal geslaagd. Van twee mensen weten we het niet zeker, maar de rest kon vrijwel meteen aan de slag,” aldus Colinda.

Het eerste sollicitatiegesprek van Colinda draaide op niets uit. Ze voelde al meteen dat het niets zou worden. Niet omdat ze er de papieren niet voor had, maar om haar handicap: „Het valt meteen op

dat ik niet 'gezond' ben. Door die reuma loop ik moeilijk en ik spring niet een-twee-drie op als ik eenmaal in een stoel zit. Ik had meteen in de gaten dat die man het niet zag zitten met mij. Hij ging ervan uit dat ik vast wel vaak thuis zou blijven wegens mijn ziekte. Probeer dan maar eens uit te leggen dat ik nooit thuis zal blijven wegens die reuma. Moet je nagaan dat 'gezonde' mensen rustig een paar weken thuis blijven als ze een griepje hebben.”

Rinus veert overeind en zegt fel: „Geen haan die daar naar kraait. Zodra wij een keer ziek zijn door zo'n zelfde griepje hebben ze meteen zoets van: zie je nou wel?” Dit vooroordeel drukt een stempel op hen waar moeilijk tegenop is te boksen. „Het enige wat wij kunnen doen, is bewijzen dat het ook goed kan gaan. Op die manier verdwijnt het vooroordeel misschien.”

„Een beroepsopleiding voor arbeidsongeschikten is geen overbodige luxe. Het betekende voor mij de kans om weer deel te nemen aan de maatschappij. In het begin was ik niet blij met die omscholing, maar achteraf ben ik ontzettend blij dat ik het heb gedaan,” zegt Rinus. Meedraaien in de maatschappij is ook voor Colinda heel belangrijk: „Vroeger wilde ik politie-agente worden. Door mijn handicap kon dat niet. Ik ben nu heel tevreden in dit beroep. Een leuke sfeer op het werk en gezellige collega's. Als 'Hoensbroeck' niet had bestaan, had ik misschien wel de rest van mijn leven op mijn stoel voor het raam naar buiten zitten kijken.”

petra hanraets

De mens achter de priester

overgang. Van toog naar burgerpak. Van heeroom naar Ome Harry.

Aan krenten in de kerkelijke pap geen gebrek in dit boek. 'Biechtthoren', stelt een van de priesters, 'je deed het om de mensen van hun zonden af te helpen, maar ik vraag me nu nog af met welk recht we ook nog vragen moesten stellen'. En wat te denken van de biechtvader

in een Franse stoel die heimelijk door zijn woordenboek bladerde om een geschikte straf op te zoeken. Johannes Gijsen kwam en daarmee begon voor de protagonist in dit boek de ellende. „God is alwetend, maar Gijsen weet het beter”, stelt een van hen. Een ander: „Ik voel mij ook sinds jaar en dag geen werknemer van het instituut kerk, veel meer als iemand die het gerucht over God staande tracht te houden”. Elke getuigenis van het celibaat schreeuwt om een interview. Veel zegslieden in het boek blijken gehoopt te hebben dat het ooit afgeschaft zou worden. De vertwijfeling en de eenzaamheid liegen er niet om. Omdat het onderwerp met name bij collega's vaak onbespreekbaar bleef, kwamen nogal wat priesters in een isolement terecht. „Het is maar goed dat ik nooit verliefd ben geworden op mijn huisgenote, anders was van ik al lang voor de bijl gegaan”. Een ander: „Eenzaamheid kan zo wurgend zijn... daar komt nog bij dat je met 't ouder worden banger wordt om een claim te leggen op de privésfeer van mensen of gezinnen door daar alsmat binnen te lopen”.

Stress blijkt ook geen onbekend verschijnsel in clericale kringen. Een reden waarom enkelen veelvuldig naar de

fles grepen. Of: 'Ik heb ooit gedacht ermee op te houden maar het enige wat me toen tegen heeft gehouden is dat ik bang was in een psychiatrische instelling te komen’.

Van de priesters die Gijsen ontmoet hebben blijken maar weinigen hem eens goed de waarheid durven vertellen. Verder houden ze met hart en ziel van de kerk en trekken ze zich weinig van de bisschop aan. 'Bisschoppelijke stukken zijn meestal voor de voetbalclub. Oud papier'. 'Geen kanselvoer'. Voor wat de toekomst betreft vindt men de tijd rijp voor een kerkelijke Gorbatsjov.

Het materiaal in dit boek kan, zoals een priester dat al opmerkte, zeer geschikt zijn als naslagwerk. 'Wanneer onze tijd geschiedenis wordt’.

emile hollman

Met het gezicht naar het volk
Jan Derix
f29,50
Uitgave DT Producties

tegen het bisschoppelijk beleid, vermag weinig opzien te baren. Boeiend daarentegen voor een ieder die met enige bewogenheid voor of tegen het katholicisme is, mag het relaas van de mens achter de priester genoemd worden. Want de informatie die dit boek verschaft over de twijfels en de beweegredenen van de dienaren Gods is heel bijzonder.

Naar aanleiding van vragen verzocht Derix de religieuze een getuigenis af te leggen. Van hoe het begon, van het celibaat, de eenzaamheid, de collegialiteit en het beleid. Ofschoon de getuigen allen uit dezelfde 'politieke' hoek komen zijn de antwoorden zeer divers. Van daar dat het ook niet mogelijk is het boek samen te vatten in één verhaal waar elke priester zich wel in kan vinden. Doch er zijn overeenkomsten.

Zo blijkt veelal dat de ondervraagden de geur van boeken verkenzen boven die van de boeremest. Studie, achtting, heerooms en charismatische dorpskapelaans bleken vaak van invloed onvoorwaardelijk de zijde van God te kiezen. Daar begint feitelijk ook het boek. Het Tweede Vaticaans Concilie betekende vernieuwing. 'Het evangelie werd teruggegeven aan het leven', schrijft een van hen. De getuigenissen spreken van de

heb zitten huilen'. 'Toen ik het hoorde heb ik al mijn leed verdronken'. 'Een zwarte bladzijde uit mijn leven'. 'Een heilloze zaak'. 'Een ramp'. 'Een slag in mijn gezicht'. 'Een fatale gebeurtenis'. 'Nu is God tegen zichzelf'.

De 'provinciale ramp' waar deze citaten van reppen leidt de benoeming van Johannes Gijsen in 1972 tot bisschop van Roermond. En zijn te lezen in het verleden week verschenen boek 'Met het gezicht naar het volk'.

Derix en waarin opgenomen meer dan 1400 getuigenissen van 43 (ex)priesters uit het bisdom Roermond.

Het bovenstaande citaten weet je meteen hoe laat het is. Het betreft hier de levensverhalen van louter tegenstanders van bisschop Gijsen en derhalve mag het boek dan ook gerust zeer eenzijdig genoemd worden. Terwijl ook nog eens de anonimiteit van de ondervraagden geborgd blijft. Maar vast staat dat openheid van zaken kapittelings betekend, en de doorsnee Limburgse priester onmogelijk te portretteren is, daar het bisdom een dergelijk project nooit medewerking zal verleenen. Dat er 43 priesters zijn in Limburg die zich uitspreken

De Trio-Box

Nee, superjokers moet je niet zijn als je vrienden en vriendinnen zoekt op dit nummer
06-320.327.37 - 50 ct p/m

De Ruilbox

Snel resultaat. Geen geschied, geen gewacht. Wel plezier nog deze nacht.
06-320.326.88 - 50 ct p/m

Homo

Ze belt John terwijl ze het doet met... Rob. Een man vraagt hulp, maar als hij bij inge binnen is...
06-320.326.93 - 50 ct p/m

Ronnie's Gaylijn

Het leven begint bij 40, ook het seksleven. Op de 40plus Box
06-320.329.22 - 50 ct p/m

40plus Box

fijn en ongedwongen met leeftijdgenoten.
06-320.327.28 - 50 ct p/m

Generatiebox

Dame zoekt gave jonge knut, meisje wil contact met ervaren heer. Ze vinden het op de
06-320.326.27 - 50 ct p/m

Rosie-relatielij

Dagel. andere contacten. 06-320.324.50 - 50 ct p/m zie de foto's van de dames in Rosie Nov. Deelname gratis. Bel 010-429.11.33. 100% discreet door Codesysteem.

Angela

en haar meisjes, tot 3.00 u. Privé en escort. Tevens meisjes gev. 045-228975. Weer vonden vorige bellers van de

Orgiebox

nieuwe dingen uit om 'n nog heter met elkaar te doen. Alles op 06-320.324.40. En dan de Sexbox daar draaien mannetjes en vrouwen niet om de pot. Die zeggen hoe ze het willen 'doen' op 06-320.322.22 (50 ct p.m.)

Wip-In Box

heest zo, omdat er heel wat geest wordt op 06-320.324.60. Leuk toch? Trouwen, de Lijfsexbox, daar durven ze ook en... jij mag best meedoen op 06-320.324.90 (50 ct p.m.)

Geen sex

Daners voor strip- en erotische dansshow. Voor club en feestjes
040-552892

Diana Escort

045-215113/226565
En inna met Vriendinnen Dag. geop. v.m. 's morgens 11.00 u. v.m. 's nachts 03.00 u. ook zat. en zond. Goede service en discretie verzekerd.

Club 2000

Rijksweg Nrd. 22 Geleen. Tel. 04490-42315. Tev. meisje gevraagd. Spannende Sexbelevissen van

Natasja

06-320.327.77 - 50 ct p.m.

Buurvrouw

Katja staat op springen. Live-sex
06-320.326.01 - 50 ct p.m.

Sexrelatielij

Snel sexvriendinnen via de
06-320.329.01 - 50 ct p.m.

Club Doma SM

Live uit Club Doma! 06-320.323.95 50 cpm het hottest hotel het is te heer voor woorden op de

Hittigolffbox

06-320.332.60 50 cpm Dames aanw.

Homo

zoek je een lekkere Boy? Bel Gay-Dat: 06-320.330.18 - 50 ct p.m.

Sex-ContactLijn

06-320.320.33 - 50 ct p.m. Direct snel een sex-contact

Live-afspreek-lijn

06-320.320.55 - 50 ct p.m.

SEXPEL

Jij bepaakt hoe het gaat... eendzels variaties. Kies dan 1. Verrijk je seksdennis door de erotische lasten. Kies dan 2.

Sexlijn 10

320.321.10 GRATIS PORNO PAKKET 50 ct p/m

HET MOOSTE 06-NR

320.320.50 tieners doen het vaker. LIVE-LIVE-LIVE

Sex-Box

06-320.325.06

Janneke

06-320*324*24 18 jaar, 50 cpm, 06-

Hardsex

Uitdend 50 cpm 06-320*325*35

Retina Sex,foon

f 0,50 p/m

hardlesbi

Rijpe triosex 50 c.p.m. 06-320x323x24

De jachtthut

Haarnde-K'rade, Grensstr. 23. Elke, Regina, Heidi, Heike, Aneane, Rita. Ma-zo v/ 20-04 u. 045-463943.

Sex Superlijnen

Real hot! 320.320.68 Lesbi 281 320.320.28 Lolliepopt 320.322.30 Pervers 320.324.00 Sexburo! 320.324.01 Gay Line! 320.327.05 Teenagers 320.323.55 06-50 ct p.m.

TELESERVICE 06-PORNO

06-390.381.62

06-390.383.03 06-390.385.51

06-390.385.53 06-390.386.30

06-390.390.01

06-390.390.02

06-390.391.17

06-390.391.11

06-390.381.00 06-390.381.55

06-390.380.63 06-390.381.61

06-390.381.50 06-390.380.03

06-390.382.65 06-390.380.00

06-390.381.16 06-390.382.00

06-390.381.01 06-390.385.70

06-390.381.77 06-390.381.14

06-390.381.06 06-390.382.90

06-390.382.02 06-390.381.02

06-390.381.04 06-390.381.05

06-390.382.15 06-390.382.16

Rijpe buurvrouw

heet in aktie! 50 ct p/m 06-320*331*23

De nationale

B.Z.S lijn was op TV! Bel zelf life dame: 013-321395.

Opgelet Dames

Laat U verwennen. Mann. Escortservice voor u, zeer discreet. Br.m. tel.nr.0. n.r. B-2620 L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

4 Sexy meisjes

Kapelweg 4, Kerkrade 045-425100

Prive en escort

045-220866

Club Merc

Rijksweg Zuid 241, Geleen Tel. 04490-45814 Meisje gevraagd.

BETER BESTAAT NIET 06-

320.320.52 320.320.53

Elke dag is spannend 50cm

De Natuurstenbox voor blote zonanbidders. Voor mensen die zich durven te laten zien en...
06-320.327.88 - 50 ct p/m

Op de Bisex-Box

finden eerlijke mensen elkaar die weten dat er meer te koop is dan mannelijke verzuipde...
06-320.328.38 - 50 ct p/m

Tippelbox

06-320.326.66 (50 ct p/m)

Trio-sex??

Erotische Afspreeklijn 06-320.325.80 - 50 ct p.m. Meiden versieren?

Bel nu deze box

06-320.330.77 (50 ct p/m)

Hetervrouwenlijn

06-320.326.33 - 50 ct p.m.

sexeplezier

f 200,- all-in. Geopend 12.00-01.00 uur. Balnear, Fiescastr. 37 HS A'dam. 020-782176. Al credit accepted!

Nieuw Privé

Putstr. 40 A, Sittard. Dage-lijks 21.00 tot 5.00 uur. Tel. 04490-17402

St. Tropez bar

ouders gezellig. Put-straat 40 Sittard. Iedere dag open. 21-5 uur.

Plots voelde ik je hand..

Erotifoon 06-320.320.12 50 ct p/m

Onbekend,

en dan Sex... tot de dag erna 06-320.330.09 - 50 ct p/m

Lesbisch-Life

2 meisjes helpen elkaar met de ritzen en de haaljes, en dan is er...Liefde... 06-320.330.19 - 50 ct p/m

binnengelaten

zo laat op de avond, maar hij is zo sterk... 06-320.326.73 - 50 ct p/m

2 meisjes

Na het werk gaan de spulletjes uit. Naakt zijn ze nog mooier, en dan...een nacht lang...
06-320.329.25 - 50 ct p/m

Joy Escort

ma. t/m zat. v.a. 16-04 uur. Tel. 045-411766.

Wij zijn open ma. t/m za. van 11.00 tot 23.00 uur.

Nieuwe exclusieve meisjes bij EXCLUSIEF Uw adres, voor discrete en save sex, bel voor privé

045-422685

bel voor escort

045-413887

Industriestr. 13, Kerkrade.

De Super-Contacten-Box

De eerlijkste, eenvoudigste en snelste weg naar sexvrienden en vriendinnen. Probeer het maar op 06-320.324.30. Trouwens als je nog andere verlangens hebt dan is er de beste de Heelste Box van NL. op num-mer 06-320.328.29 50cm

Homo

06-320.323.86 (50 ct p.m.)

Haar hoog opgesneden

grypakte is zo sexy, dat de leraar haar na de les nog even apart neemt... 06-320.323.85 (50 ct p.m.)

Lifeopname

SM.club. Ze jaagt ze door de st. De Foto v.d. meesters wordt gegroot, de inwijding 06-320.329.23 (50 ct p.m.)

boeiende

nacht. 06-320.330.17 (50 ct p.m.)

getraliede

ramen. Wendy's avontuur. 06-320.330.51 (50 ct p.m.)

Life-Opname

Jong paar wil het net als op de video, maar 't loopt hoorbaar uit de hand. 't wordt veel heter. 06-320.326.70 (50 ct p.m.)

Liefde maakt blind.

Alles doet ze voor hem. Zelfs als hij haar achterlaat in een... 06-320.326.71 (50 ct p.m.)

gehoorzamen

Iwan en...Katja als ze op die zolder met die toestellen belanden. SM 06-320.330.61 (50 ct p.m.)

Lifese

is Geen namaak, maar elke dag 'Doen' ze het... 06-320.321.32 (50 ct p.m.)

Als ze merkt dat hij haar volgt, slaat ze een

donkere steeg

in. Zo wil ze het één keer meemaken... 06-320.321.30 (50 ct p.m.)

Nieuw

Silvia, Sandy, Gaby, Brigitte, Jessie, Marianne 'Cinderella', Oude Rijksweg Nrd. 56, Susteren naast tennisbaan.

Privé

Ned. en Thai. Wij zijn jong, lief en mooi. Ma.-Vr. van 12 tot 23 uur. Maaseikerkweg 24

Dieteren-

Susteren 04499-4346.

lesbi hard porno

te heet, te hard, 50 ct p.m. 06-320.321.99

Speel met mij

ik doe alles voor 50 ct p.m. 06-320.326.56

De Maastrechtse Hondensport Vereniging

organisert wederom cursussen

Gedrag- en gehoorzaamheid

voor ras en niet-rashonden. De M.H.S.V. is een erkende Kynologenvereniging met deskundige en ervaren instructeurs. De cursus wordt gehouden in een overdekte ruimte, t.w. de manege Valkenburg, Pienkerstr. 88, Valkenburg.

Cursusduur: 12 weken plus 1 examen
Cursusgeld: f 40,- plus (eenmalige inschrijving van f 25,-) informatie-avond is op 23 november 1989, om 20.00 uur in de manege Valkenburg. Examendagen vorige cursus zijn 18 en 19 november. U bent van harte welkom.
Tel. 043-644821/04406-13754/04405-2263.

HONDETRIMSALON

Cobbenhagen, Grasbroekweg 42, Heerlen. Tel. 045-725260.

DI. PINSCHERWELPEN

Gr. bis 50, Tel. 0949-2473-4416.

Te koop GROENENDAE

LER pups, teefjes. Berken-dreef 15 A, Tiel-Winge. Tel. 09-3216501606.

Zwarte en grize DWERG-POEDEL reutjes

Walem 11a Schin op Geul. 04459-1237.

Te k. jonge Amerikaanse PITTBULLen

f 400,-. Tel. 04750-20124, Roermond.

LABRADOR Retriever pups

met stambloom, ingeënt en ontwormd. 8 weken oud, ge-tel. Tel. 04990-72723.

Te k. nest HEIDEWACH-TELS

en nest Jack-russels. Tel. 04743-2303.

Te koop Duitse HERDER-PUPS

tel. 045-443973/444742.

Te koop M. HERDER pups

pr. f 175,-. 045-726013.

Te koop 3 PERZEN ca. 1 jr.

oud. Koopje! Tel. 04490-47638.

Te koop 5 mnd. oude Ierse SETTERS

reus, v.r.p. f 450,- p.st. m. stamb., ge-ent etc.; 3 Ierse Setters kruis. v.r.p. f 100,- p.st. Tel. 045-423371.

VOGELSHOW. Meer dan 800 vogels

gemeenschapps. huis St. Geertruid. Verk.klas aanwezig. Open vrijd. 17 v. 19-22 uur, zat. 18 v. 14-22 uur. zo. 19 v. 10-19 uur.

DWERG-SCHNAUZER

pups te koop, zwart/ zilver met stambloom. Tel. 04929-63176.

Te koop VOLIEREVOGELS

broedkooien, vinkenkooien etc. Tel. 045-727693.

Prachtige Siamese POES

beige/zwart. Tel. 045-463616

lesbi hard porno

te heet, te hard, 50 ct p.m. 06-320.321.99

Speel met mij

ik doe alles voor 50 ct p.m. 06-320.326.56

De Maastrechtse Hondensport Vereniging

organisert wederom cursussen

Gedrag- en gehoorzaamheid

voor ras en niet-rashonden. De M.H.S.V. is een erkende Kynologenvereniging met deskundige en ervaren instructeurs. De cursus wordt gehouden in een overdekte ruimte, t.w. de manege Valkenburg, Pienkerstr. 88, Valkenburg.

Cursusduur: 12 weken plus 1 examen
Cursusgeld: f 40,- plus (eenmalige inschrijving van f 25,-) informatie-avond is op 23 november 1989, om 20.00 uur in de manege Valkenburg. Examendagen vorige cursus zijn 18 en 19 november. U bent van harte welkom.
Tel. 043-644821/04406-13754/04405-2263.

HONDETRIMSALON

Cobbenhagen, Grasbroekweg 42, Heerlen. Tel. 045-725260.

DI. PINSCHERWELPEN

Gr. bis 50, Tel. 0949-2473-4416.

Te koop GROENENDAE

LER pups, teefjes. Berken-dreef 15 A, Tiel-Winge. Tel. 09-3216501606.

Zwarte en grize DWERG-POEDEL reutjes

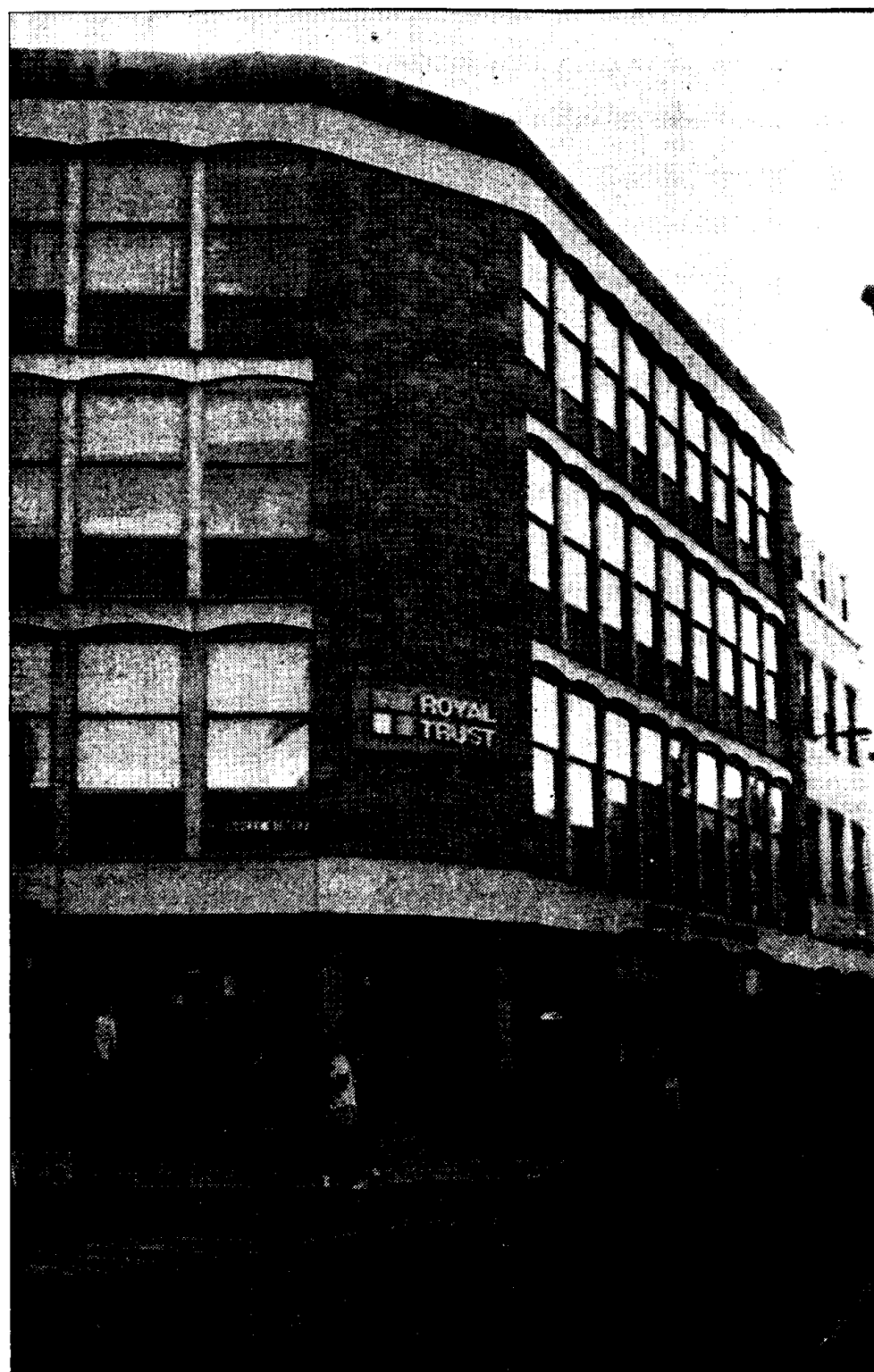
Walem 11a Schin op Geul. 04459-1237.

Te k. jonge Amerikaanse PITTBULLen

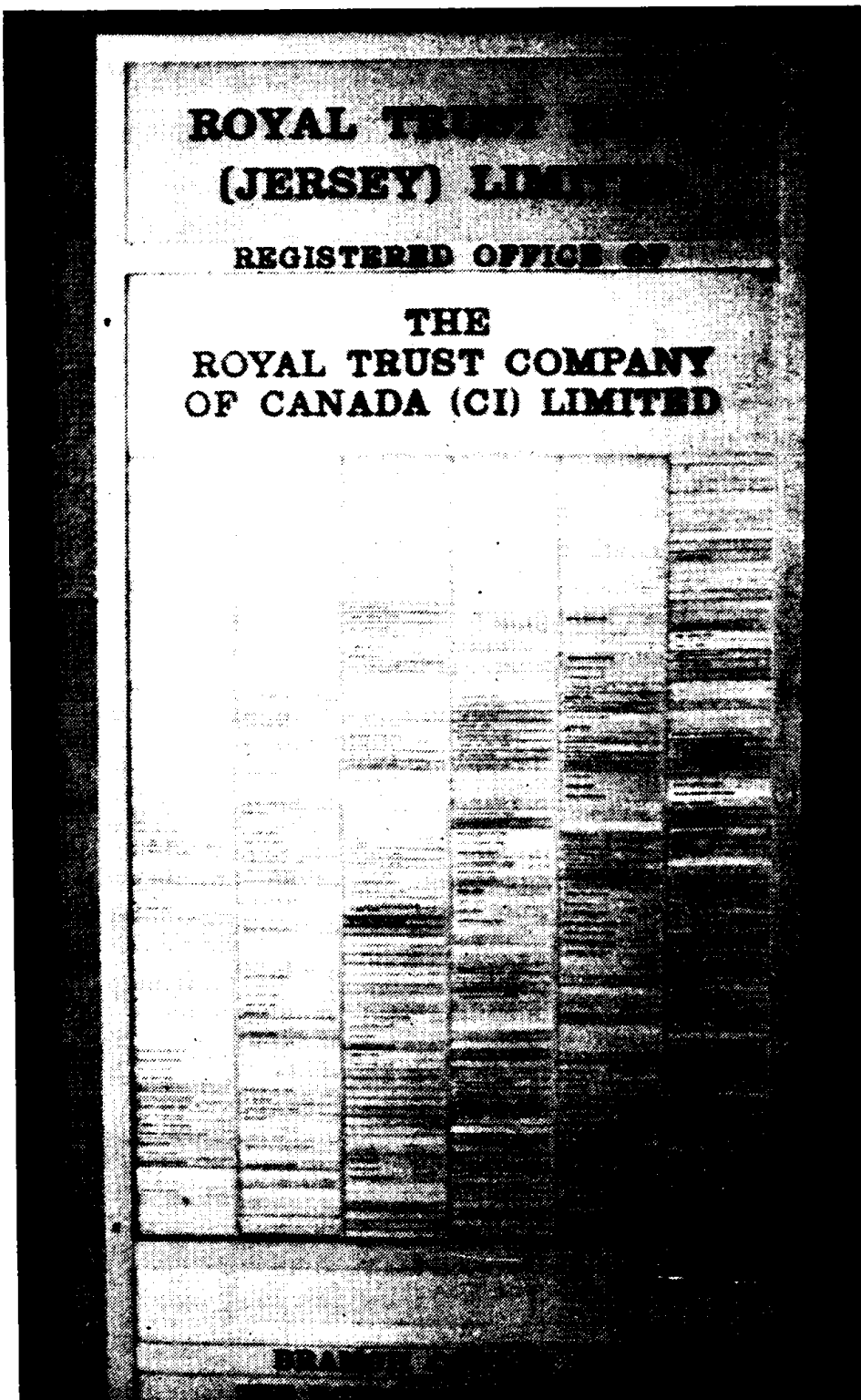
f 400,-. Tel. 04750-20124, Roermond.

LABRADOR Retriever pups

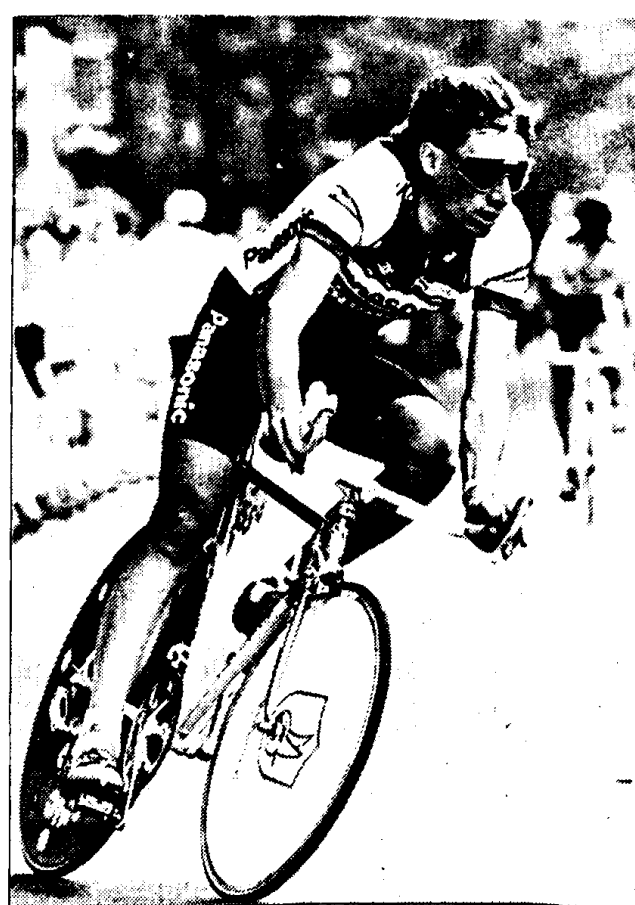

● De Royal Trust Bank op Jersey, waar Theun van Vliet zijn geld heeft liggen

● Namen, slechts namen op het bord. Een ervan is Burntry Limited. Van Phil Anderson

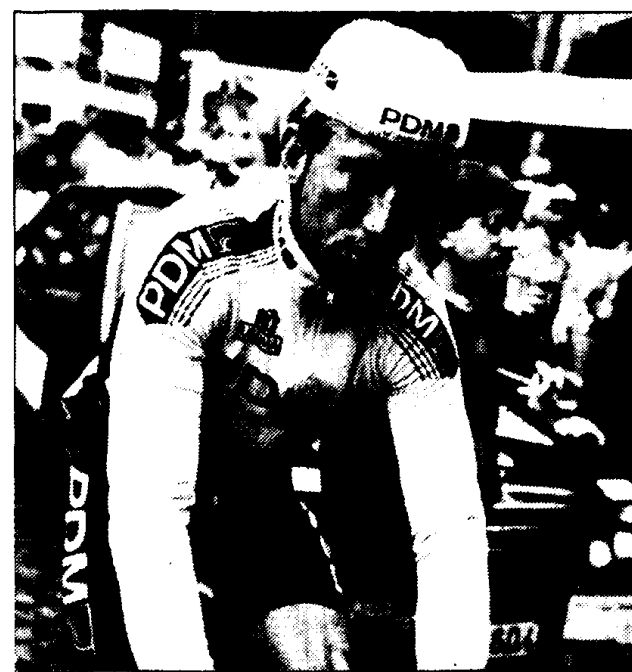
Ronde van Jersey belangrijker dan de Tour de France

● Robert Millar

● Theun van Vliet

● Sean Kelly

● Andrew Hampsten

in enkele wielerklassiekers door Panasonic (Peter Post) in korte tijd van 100.000 via 220.000 opgetrokken tot 300.000 gulden, maar de nieuwe ploeg van Cees Priem (TVM) bood hem in 1988 maar liefst 550.000 gulden per jaar. Toen Van Vliet enkele weken lang zeer verbeten en tot in de rechtszaal toe zijn contract bij Post trachtte te beëindigen, deed hij dat evenwel niet alleen om de inderdaad forse salarisverhoging van een kwart-miljoen.

Op de achtergrond speelde ook de mogelijkheid om in het spoor van zijn vriend Phil Anderson (TVM) het grootste deel van dat geld in het belastinglichte Jersey te laten vallen. Dat was zelfs betrekkelijk gemakkelijk te regelen, zo had hij op een vakantietrip van Anderson geleerd. Hij hoefde daarvoor slechts

een firma in Jersey laten oprichten, waarheen TVM zijn honorarium zou overmaken. Van daaruit zou een klein deel - pakweg een ton - worden gesluisd naar de bankrekening van Van Vliet, die in het Belgische Baarle-Hertog woont, om in zijn dagelijkse levensonderhoud voorzien. Over dat bedrag zou hij ook normaal belasting betalen. Maar van de overige 450.000 gulden zou hij op Jersey hoogstens zo'n 800 pond (een dikke 2500 gulden) aan de fiscus kwijt zijn, terwijl hij anders tonnen zou moeten neertellen. Een fiscale besparing van vele tonnen derhalve, die hem in staat zou stellen in enkele jaren miljonair te zijn.

In het contract, dat Van Vliet op 27 september 1988 alvast met TVM (of liever: de Stichting Wieleropbouw Benelux) tekende, was alles al tot in de puntjes geregeld. Daarin stond in artikel 22 dat de betaling aan de

renner „slechts zal plaatsvinden op een nader door Van Vliet aangegeven wijze". Van Vliet handelde daarbij „voor zichzelf dan wel voor een nader te noemen rechtspersoon naar Nederlands of buitenlands recht". Het was de formele omschrijving voor zijn voorgenomen gang naar Jersey.

Tijdens de rechtszaak, die Van Vliet eind november aanspande tegen Panasonic, kwam de Jersey-route openlijk aan de orde. Uitvoerig werd uit de doeken gedaan, hoe Van Vliet via dit Britse Kanaaleiland zou worden uitgeleend aan de nieuwe wielerploeg. Toen evenwel zijn overstap niet doorging, begon Van Vliet in interviews danig om die sluipweg heen te draaien. Voor de televisie ontkende hij glashard, dat hij zo iets zou willen en tegen het weekblad Nieuwe Revu zei hij een

maand later: „Ik heb geen Jersey-belastingconstructie. Ik ontken niks en ik bevestig niks".

'Rotgeld'

Wel bevestigde hij „een manier uit te zoeken om op een legale manier meer over te houden". Hij zuchtte diep, toen het gesprek op zijn verdiensten kwam: „De hele wereld hangt van rotgeld aan elkaar en dat zal nog niet zo snel veranderen ook. Maar wat is geld? Een klotte middel. Niks. Een briefje en wat muntjes waar je dingen voor terugkrijgt. Maar ik kan over tien jaar niet zonder geld bij de bakker om een brood komen omdat ik in 1987 twee klasiekers heb gewonnen. Dat is nou het hele leven. Als je niks hebt, krijg je er ook niks voor terug". De stormachtige ontwikkelingen rond zijn eventuele transfer naar

TVM legden hem overigens geen windeieren. Hoewel hij dat seizoen weinig had gepresteerd, kreeg hij van Post een nieuwe salarisverhoging, die hem in de buurt van een half miljoen gulden bracht. Hij tekende vervolgens gaarne een contract voor drie jaar.

Toen hij in december 1988 verklaarde, dat hij op Jersey geen constructie had, loog hij niet. Maar precies een maand later had hij wel de manier gevonden om daar in de toekomst over wat meer ruilmogelijkheden te beschikken. Op 30 januari 1989 werd namelijk bij het Royal Court in St Helier de firma 'Professional Cycling Promotion Ltd' opgericht, die beheerd werd door de zogeheten 'Central Management Group'. Het adres: Queens House aan de Don Road. Toen de aktes de notaris passeerden werd een aandelenkapitaal van 10.000 pond gestort, in ruil waarvoor 10.000 aandelen werden verkregen. Het doel en de activiteiten van de firma werden uitgebreid beschreven in een 26 pagina's dik memorandum, waarvan de sportieve afstraalde. Zo zou de firma wielrenners en andere sportmensen gaan adviseren, service verlenen bij trainingen, wielerverenigingen en ploegen met raad en daad bijstaan, optreden als marketingadviseur, een baken zijn voor de hele sport- en vrije-tijdsindustrie, fitness-centra exploiteren, alsmede adverteren, factureren, promoten, optreden als trustee en administratie voeren. Het ware wellicht eenvoudiger geweest om eenvoudig neer te hebben geschreven: „onder meer dekmantel van Teun van Vliet", maar zo werkt dat niet in een belastingparadijs, waar de belastingvluchteling immers is verzekerd van de grootst mogelijke discretie.

Een dikke week later, op 8 februari 1989, werd vervolgens de eerste directievergadering gehouden in het Queens House. Dat werd eenvoudig gehouden. Van Vliet of welke andere renner hoefde er niet bij te zijn. Aanwezig waren slechts twee beheerders van kaartenbakken van de overkoepelende 'Centre Management Group', David Brian Francis Ruellan en Peter David le Seleur. Ruellan werd tot voorzitter van de vergadering gekozen en beide heren benoemden zichzelf vervolgens tot directeur. Besloten werd de aandelen te laten beheeren door drie, ook al weer op hetzelfde adres gevestigde, firma's.

Meegedeeld werd tenslotte, dat voor 'Professional Cycling Promotion Limited' een bankrekening was geopend bij de bank Bauman & Co aan de Route d'Arlon in Luxemburg. Op die manier werd de constructie meteen nog wat verfynd. Het geld zou in dit land met het strikte bankgeheim van de Europese Gemeenschap nog verder uit het zicht van de fiscus kunnen worden gehouden en bovendien was het maar drie uur rijden van Van Vliet's woonplaats Baarle-Hertog. De renner had in die tussentijd ook nog het zekere voor het onzekere genomen door een huis te kopen in het Italiaanse Manerba del Garba („daar woon ik officieel," beweerde hij). Alle ijzers lagen toen in het vuur voor een zonnige toekomst: een Nederlander, woonachtig in een Belgische enclave op Nederlands grondgebied, met een huis in Italië, een firma op Jersey en een bankrekening in Luxemburg.

'De enige niet'

Wanneer we evenwel bij de betrokkenen aankloppen om nog wat meer achtergronden te weten te komen, kruisen slechts stuurse reacties ons pad. We bellen allereerst de stromannen van Van Vliet op Jersey om een afspraak met hen te maken. De telefoniste belooft vriendelijk, dat snel zal worden teruggebeld. Dat gebeurt een week later, alleen vanuit St Helier, doch vanuit het Drentse Borger. Aan de andere kant van de lijn bevindt zich oud-wielcoach André Boskamp, onder meer manager van Teun van Vliet. Hij deelt mee als directeur van zijn firma 'Sports & Business' een sentje te hebben gehad van 'een Londense groep', die wil weten wat we op Jersey komen doen. Na dat te hebben uitgelegd, neemt Boskamp een week later weer contact op. In die tussentijd is hij links en rechts onder het motto 'heb jij iets verklapt?' aan het informeren geslagen over onze bedoelingen. „Het is problematisch", meldt hij vervolgens zoetsappig, „ze houden de deur daar liever dicht, ze zijn bang dat u zich op het privé-terrein van hun klanten beweegt. Ze zijn dus niet bereid tot een gesprek, omdat ze dat niet verstandig vinden". Monter klinkt het vervolgens: „De mensen, die zich daar vestigen, willen nu eenmaal anoniem blijven, nietwaar, die hebben er geen belang

bij wanneer een journalist gaat wroeten. Wat wilt u eigenlijk precies weten?" Hoe de constructie van Teun van Vliet in elkaar zit. De heer Boskamp lijkt achter de telefoon als een pudding in elkaar te zakken. Dan zegt hij: „Ik mag nergens over spreken, ik weet hier niks van".

Weet de manager van Van Vliet niet eens, hoe die de zaken geregeld heeft? U moet toch wel eens geld naar hem overmaken? Weer is het enige tijd stil in Borger. Uiteindelijk horen we geïrriteerd: „U noemt nu een naam. Maar dat is de enige niet, er zijn er meer; hoor". Hetgeen juist is.

Roodaangelopen

Enkele dagen later zoeken we in St Helier naar het Queens House in de Don Street: een smalle straat in het hart van de stad. Een kant wordt geheel in beslag genomen door een kantoorgebouw. Op de begane grond zijn een filiaal van de Bank of Nova Scotia en de beleggingsmaatschappij Save & Prosper gevestigd. In de hal is aangegeven dat de Centre Management Group op de eerste verdieping kantoor houdt. Daar hangt in een halfduistere gang een enorm bord, waarop honderden naamplaatjes prijken van de firma's, die binnen worden beheerd. Een daarvan is Professional Cycling Promotion Limited.

Binnen vraagt een receptioniste vriendelijk voor wie we komen. Terwijl we gaan zitten bladert ze driftig in een boekje om te kijken wie verantwoordelijk zijn voor deze firma. In een grote zaal staan tientallen personal computers opgesteld, waarachter dames driftig zitten te tikken. Vervolgens drukken we de hand van twee heren, van wie de een zich als Ruellan voorstelt. Deze probeert meteen het blaadje, waarop we enkele gegevens over de constructie hebben genoteerd, reikhalzend te lezen. Zijn gezicht betrekt danig, wanneer hij daarop namen en rugnummers ontwaart, waarvan zijn collega aan de andere kant van de tafel tegelijkertijd zegt nooit gehoord te hebben. Ruellan zwijgt zelf verder het hele gesprek als het graf, hoewel hij bepaald niet achterlijk moet zijn. In het handelsregister van Jersey zullen we zijn naam namelijk tientallen malen tegenkomen als directeur van een of andere papieren firma. Intussen legt de ander uit, waarom zijn mond verzegeld is: „Wij richten hier firma's op en beheren zaken. Onze klanten mogen er op rekenen dat daar absoluut niets over bekend wordt. Het enige dat we u dus kunnen zeggen is: we zeggen u niets". Wanneer we hen desondanks proberen te verleiden tot wat nadere informatie over de gezien het breed omschreven doel toch interessante aspecten van de onderneming en daarbij de naam van Van Vliet noemen, rijzen beiden als een man omhoog en houden fluks de deur open. Ruellan is geheel rood aangelopen.

Dezelfde ervaring doen we vervolgens enkele tientallen meters verder op in het zogeheten Royal Trust House, waar boven het kantoor van de Canadese Bank de Royal Trust Company is gevestigd, die weer Burntry Ltd van Phil Anderson beheert. Ook weer zo'n bord met honderden nepfirma's. Ditmaal komen we niet eens langs de receptioniste: „Hier worden geen inlichtingen gegeven, dat ga ik niet eens voor u vragen".

We bellen tenslotte Teun van Vliet zelf. De immer goedgemutse renner draait vervolgens op opgewekte toon om zijn sluiproute heen. „Jawel", erkent hij, „je hoort in het peloton nogal eens over die zaken spreken". Edoch: „Niemand brengt dat natuurlijk graag naar buiten, dus namen en rugnummers ken ik niet. En ik zeg natuurlijk ook niet of ik daar nu wel of niet bijzit. Ik zou wel eens willen weten hoe u aan al die gegevens komt. Waarom word ik eigenlijk gebeld, als u zoveel van deze zaken weet?" Om de betrokkene zelf aan het woord te laten.

Van Vliet: „Als het zo zou zijn, vertel ik het natuurlijk toch niet. Ik suggereer in ieder geval niks. Ik zal toch mijn manager eens vragen, hoe zo iets allemaal loopt. Misschien kan ik er mijn voordeel nog eens mee doen". U beweert derhalve van niks te weten? Van Vliet blijft een innemende gesprekspartner: „Dat zeg ik niet. Ik ontken noch bevestig iets. Maar als er over geschreven wordt ligt ik daar in ieder geval niet wakker van. Het enige waar ik wakker van lig is of ik na het wielrennen nog een boterham kan verdienen. Ik heb al eens eerder gezegd: dat gezeik over dat geld".

rien robijns

Eigen BV's

De wielerploegen, die langs de wegen rijden, zijn dan ook geen losjes bijeengeraapte 'bendes' meer, zoals ze vroeger wel eens kozend werden genoemd, maar zorgvuldig geregistreerde stichtingen, waarmee de renners of hun BV's contracten sluiten.

So heet Panasonic van Peter Post officieel de stichting CBN, PDM (Jan Gisbers) heet Stichting PDMagnetics Sportpromotion, Superconex (Jan Raas) staat ingeschreven als Stichting Professional Cycling Promotion en TVM (Cees Priem) is in het handelsregister bekend als 'Stichting Wieleropbouw Benelux'.

De ploegleiders, zelf oud-renners, hebben wel even moeten slikken, toen ze werden geconfronteerd met deze belastingconstructies. Maar ze hebben het geaccepteerd, zelfs Peter Post, die heeft gezegd: „Ik wil meewerken aan elke constructie, elkenits het maar wettelijk is en de renners er zelf aansprakelijk voor zijn".

Slaven van de weg...

In het hart van Jersey's hoofdstad St Helier worden op nog geen honderd meter van elkaar twee briefvensters van een firma's beheerd, die voor de wielersporters in het wielerpeloton de weg naar een belastingvrije toekomst plaveien. In het Royal Trust House aan de Colombarie hangt tussen honderden blikken bordjes de Burntry Limited, waar de Australier Phil Anderson sinds 1984 zijn niet geringe verdiensten wegzet. Schuin daartegenover, in het Queens House in Don Street, komt het grootste deel van het salaris van de eigen Teun van Vliet binnen. De wielrenners, nog niet zo lang geleden de slaven van de weg genoemd, hebben duidelijk de belastingparadijzen ontdekt om hun snel groeiende vermogens te stallen. Ze verdienen er tegenwoordig ook naar om lucratieve constructies te maken. Pedro Delgado incasseert naar verluidt bijna drie miljoen gulden per jaar. Greg Lemond was vijf jaar geleden de eerste, die de magische grens van een miljoen passeerde. Hij heeft nu opnieuw een miljoenencontract gekregen. Coureurs als Sean Kelly, Stephen Roche en Laurent Fignon zitten op zo'n anderhalf miljoen. Maar talloze anderen renners gaat het al evenzeer naar den vize: salarissen van vele tonnen zijn schering en inslag. Het lijkt wel, alsof qua verdiensten alleen nog leden van de Raden van Bestuur van multinationals in het peloton rondfietsen.

Van Vliet

Teun van Vliet dacht eind vorig jaar een beslissende slag te slaan. Zijn salaris was in 1987 na zijn successen

TV/Video

Te k. Hitachi KLEUREN TV stereo met teletekst en afst. bediening, 67 cm, z.g.a.n. vaste pr. f. 850,-. Te bevr. Esterstr. 6, Versluisbosch-Heerlen.

STEREO-TOREN en VHS video te koop 045-727669.

Computers

GIGATRON Mini A500 Card, 512 kb, Clock & Switch f. 225,-; Minimax II, 512 kb f. 350,-; Minimax II, 1 MB f. 495,-; Minimax III, 1,5 MB f. 610,-; Amiga, Atari-ST & MS-DOS PC mouse "Softline" v.a. f. 82,50. Modems v.a. f. 200,-. Amiga-Atari-ST, MS-DOS PC's drives v.a. f. 170,-. Harddisks, Turbochips, I/O 28 MHz etc. Alles incl. verzendkosten, BTW en min. 6 maanden garantie op ca. 2000 artikelen met extra User-Help-Service. Fournitoren: HARD-USER International, P.O. 1057, 5602 BB Eindhoven. Tel. 040-417596, Fax 417492, BBS: 417492, België: M.I.A. Software, P.O. 11, B-2018 Antwerpen 14, Tel. 03-3260144, Fax 3260194, BBS/Mailbox 3260559. Luxemburg: Club Europa, S.A.R.L., P.O. 18, L-9801 Hosingen.

Te koop Atari ST 1 Mb Ram 1 Mb drive, software en modulator f. 900,- met monitor f. 1.300,-. 045-315062.

MiniLine BEDRIJFS-PCOMPUTER Howlett Pachard Terminal 21 MX, serie en printer, banden en boeken M-DOS, Kameocompatible. Pr. n.o.l.k. Tel. 045-319971.

Te koop COMMODORE 128 D, 2 monitors, software, uitgebreide literatuur en zeer vele extra's. Een pakket f. 1.000,-. Tel. 045-218259.

Te k. COMMODORE PC-1 comp. pr. n.o.l.k. te bevr. na 20 u. 045-425752.

COMBITEC A500 Memory Card & Jumper, 512 kb... f. 182,50, natuurlijk Foundation Hard User. Tel. 040-417596.

Te k. gevr. "PAGE FOX" voor Commodore 64. Compl. Tel. 045-314959.

Te koop AMIGA 500 met modulator en spellen. Tel. 045-229256.

Huishoudelijke artikelen

SIEMENS

Bosch, Zanker, AEG, Miele, wasmachines, drogers, koelkasten, vriezers, vaatwassers. De laagste prijs. Jac Köhler, Rijksweg N 104, bij ziekenhuis Sittard, 04490-13228 of 14862.

Voor al uw ONDERDELEN van wasautomaten, droogautomaten, koelkasten, stofzuigers, gashaarden enz. Hoevenaars-expert voorheen Huishoudbeurs, Kerkstr. 111, Brunssum.

Te koop GASFORNUIS, i.z.g.st., v.r.p. f. 175,-. Tel. 045-713150.

Te k. bovenlader WASAUTOMAAT, als nw. jaar oud en combi ijsk. 04490-42086.

Kachels/Verwarming

Barbas inbouw-openhaarden

kachels - inzethaarden Jac Köhler, Rijksweg N 104 Sittard (bij ziekenhuis) 04490-13228-14862.

Kachels, nieuw en gereviseerd

Gas, kolen, hout, moderne antieke, exclusieve, diverse weekendaanbiedingen. De Kachelsmid, de beste en de goedkoopste, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638.

Inzet-haarden op maat gemaakt

Koop bij de vakman. Limburgs enige echte Kachelsmid-bedrijf de Kachelsmid Walem 21 Klimmen Tel. 04459-1638

Buderus,

Intergas, Radson, Nefit, C.V.-ketels. Scherpe prijzen, goede service. Jac Köhler, Rijksw. N 104, bij ziekenhuis Sittard. 04490-13228 of 14862.

Te k. aangeb. container BRANDHOUT (13 m3) gratis thuisbezorgd voor f. 250,-. Inl. 045-418989.

Te koop OUDHOLLANDS keukentornuist. Tel. 045-420924.

Te koop GASHAARD huisjesmodel, v.r.p. f. 250,-. Rotterdamstr. 18, Heerlen.

Te koop ALLESBRANDER cv-ketel, f. 550,-. Oude Tunnelweg 49, Kerkrade-Terwintelen.

Te koop ALLESBRANDER en 7 m3 gezaagd brandhout. 045-410017.

Te k. ZIBRO kamin t. RCA/68, compl. met kan en pompje, v.r.p. f. 350,-. tevens electr. radiatorkachel v.r.p. f. 100,-. 045-726008.

Muziek

STALMEIER MUSIC
de muzikspecialist

HOOFDSTRAAT 32 TEL. 045-214253 HOENSBOEK

(Bij de Markt)

Een vertrouwd adres voor: Keyboard, orgels, synthesizers, blaas- en slaginstrumenten, gitaren, versterkers, orkestapparatuur, accordeons, midispecialisten enz. enz. Altijd leuke aanbiedingen en occasions.

PRETTIGE BETALINGSREGELING V.A. f. 30,- PER MND

Koop bij de man die het ook bedienen kan!!!

Maandag 20 november om 20.00 uur in Hotel Kerkeveld t.o. onze zaak

Drum - Clinic

m.m.v. Fred v. Vloten en orkest Transfusion. Toegang gratis

Jacobs Music bar

ALLE OP MUZIEKGEDETE

Kerkstraat 111A, Brunssum. Tel. 045-252615.

Houdt u van Duitse Schlagers en/of Tirolermusiek, bezoek dan eens Tony Lang Music, Steenweg 26 Sittard. Tel. 04490-17269.

GEM orgel-en keyboard-show Op zaterdag 18 nov. van 11.00 - 17.00 uur demonstratie Joep Serrais de nieuwste GEM-kollektie. Muziekhuys LYANA Mauritsweg 48, Stein. 04490-33227

Maand. t/m zaterdag, open, donderd. koopavond.

ORGEL-Keyboard en Accordeonles (ook voor ouder personen). Tel. 045-210881.

Te koop Yamaha orgel met ritme, type B5BR, f. 1.000,-. Tel. 045-314838.

Rock d'House zoekt GITA-RIST. Tel. 043-630856.

Te koop Kawai-PIANO i.z.g.st. Tel. 045-221414.

Te k. electr. ORGEL, merk elgam, pr.n.o.t.k.. Tel. 045-316902.

Fender VERSTERKER Combi Box (Princeton Chorus) Stereo 51 watt. Ingeb. distortion en chorus. 4 wkn. oud van f. 1.330,- voor f. 850,-. Tel. 04492-5437.

Te k. Synth. YAMAHA DX 11, 4 jr., gar. en rek. en vol. en hold pedaal, 045-751704.

Te k. Oost. HARMONIKA merk Lubas, stemming B.E. S.A.S.D.E.S., pr. f. 700,-. Pylar 65, Landgraaf.

SIMMONS Drums SDB compleet. Tel. 045-222820.

Te k. PA DYNACORD installatie LPS 2000, Tel. 045-312145.

Kunst en Antiek

Antiekhal Palmen-Heijnen

De mooiste sortering meubelen en lampen vindt u alleen in Antiekhal Palmen-Heijnen. Iedere week nieuwe aanvraag uit Engeland en Frankrijk. Langs de Hey 9, Sittard. Ind.park.-Nrd. Tel. 04490-10706.

Schilderijenverkoop

zondag 19 november van 11.00 tot 17.00 uur in Cocarde in Valkenburg (boven het Casino)

De grootste keuze in klassieke en moderne schilderijen van beroepsschilders w.o. J. Smits, Schuller, Stevens en e.v.a. Vrije toegang en ruilgarantie. Primat 04958-6076

Te koop gevraagd ANTIEKE meubels enz. en kleingoed. Tel. 09-32.12261156.

WIJSHOFF Antiques biedt u naast de collectie gerestaureerd antiek nu ook onge-restaureerd antiek tegen scherpe prijzen. Amsterdamerweg 9 - Hoensbroek Centrum. Tel. 045-211976. Geopend: donderd. vrijd. zaterdag.

Gobelin met antieke lijst (1,75x2,00), jachttafel, iets moois. Tel. 045-421524.

Perf. OLIEVERPORTRET-TEN, alle maten te k. vanaf f. 50,-, duidelijke foto vol-doende, voor informatie bel-len 045-272410, liefst v.m. of na 18.00 uur.

Te koop prachtige antieke SLAAPKAMER, jachtstijl geheel compleet. Pr.n.o.t.k. Tel. 045-751758.

Te koop antieke LINNEN-KAST f. 475,- en antieke Henry II tafel, iets moois f. 475,-. Tel. 045-255409.

Te k. Ant. eik. 2 drs. Mech. KLEERKAST en ant. eik. Henry Deux kast. Beide i.g.s.t. Koopjes! Te bevr. tel. 04498-57396

De Hoogste prijs voor alle postzegels, munten en GOUD. Stamps en Coins, Kasteelln 102 Heerlen (Meer-zenbroek). 045-726789.

Te k. ZANGINST. Peavey 150 W. nieuw f. 3.200,-. 1 jaar oud voor f. 1.800,-. Tel. 045-213850.

Te koop PIANO merk Wur-litzer z.g.a.n., tel. 045-411558 na 17.00 uur.

(Hard)rockband zkt. DRUM-MER ca. 25 jr. v. stevige Rock/evt. Blues. P.A./oefen-ruimte aanw. 043-478599.

Te k. elektronisch ORGEL Saturn Mark II, spec. voor beginners. 045-250565, Heufkestr. 156, Brunssum.

PIANO Schindhelm hoog model, 2 jr. gar. pr. n.o.t.k. Tel. 045-216115.

Te k. SYNTHESIZER (korg DS-8) met 2 kaarten en kol-fer, f. 2.100,-. Tel. 09-3211713556

Foto/Film

Huur een VIDEOCAMERA p.d.g. of p.w.k. v.a. f. 39,50. Foto De La Haye, H'-broek. 045-211875. Reserv. mog.

WINKELRESTANTEN en restpartijen. Tel. 043-210830, Fax 043-216601.

Te k. gevr. DEFECTE kleu-ren TV's vanaf '81 (typen: vermelden) en def. VHS vi-deo's. Tel. 045-723712.

KLEUREN TV's en Video's, defect geen bezwaar 045-231340.

GOUD, zilv., munt., postz. etc. Cont. bet., vrijb. tax. Groenstr. 109, Geleen.

Te k. gevr. ENGELS cursus cassette plus boek. Tel. 04454-2185.

Te k. gevr. enkele PAS-POPPEL. Tel. 045-258036.

Gevr. WANDLUCHTVER-HITTER, garage-uitvoering, ca. 25.000 k.cal 043-648434.

Voor al uw oude METALEN, Frans v.d. Loop Recycling/ Metaalhandel, Kissel 12-14, Heerlen 045-726392

Diversen

Migraine? hoofdpijn?

Sinds meer dan 2 jaar goede ervaring! Bel voor informatie of afspraak 09-49-2456763 Physiotherapiepraktijk.

Te koop grote z.g.a.n. koelcel

156x191x226; 2 koeltoonbanken met onderkoeling à 3 mtr. Tel. 04490-53891.

Vandaag: I've got the Bullets

20.30 uur.

Nova, Ganzeweide 211, Heerlen

Gratis kunnen wij niet zijn, maar wel goedkoop. Sweaters v.a. f. 14,50; kinderthermopakken f. 39,-; winterjassen f. 29,-; dames-heren ledereen jassen f. 100,-; crin-cle-pakken f. 49,-.

Lemotex

Laurastr. 28 Eyselshoven. Tel. 045-462000.

Te koop draadloze telefoons v.a. f. 160,-, eigen techn. dienst. MEGRO Ned. BV. Tel. 045-220902 b.g.g. 06-52127702, of inform. via Faxnr. 045-229707.

Heren handelaren VUUR-WERK bestellen L. Rohan-bellen 045-318693.

Te koop DUOBLOK en was-bak, bahama-kl. Tel. 045-722259.

Te k. CROMPESSOR 380 V merk Saarloos, bwj. 1939. Prijs f. 600,-. 04406-13336.

Ex-croupier biedt black-jack systeem te k. aan. 70% winstkans. Heeft u interesse schrijf dan een brief met naam, adres, tel.nr. naar het Limburgs Dagblad, br. o. nr. B-2796, Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Te k. gevr. oud houten PAARD of Hommelpaard in elke staat. Tel. 04454-4758. Zondags bellen.

Grote WINKLER PRINS encyclopedie, 8st druk, te koop gevr. wordt bij u thuis afge-haald, tegen contante beta-ling. Tel. 04990-75037.

POSTZEGELS en munten van alle landen aan- en ver-koop. Postzegelhandel Kern, Locht 100A, tel. 045-410911.

Te koop gevr. ALT-SAXO-FOON. Kerkstr. 20 Bort. Tel. 04498-52842.

Te koop gevr. MOTOR-MAAIER (1st. cirkel) def. g. bezw. Tel. 04493-1977.

Te k. gevr. sloop Mini 1100 Special. Tel. 045-444481.

Gevr. LUKAST-gastornuist-diepvriezers en inboedels. 04498-54703 tussen 18.00 en 20.00 uur.

Dervin groothandel in LEDEREN jassen e.d. Stuntprijzen. Tel. 045-323859/313199.

Kado Kado, te koop prachi-gescheide HANDESGESCHILDERDE Indonesische schilderijdoe-ken f. 25,- p.st. of 5 voor f. 100,-. Tel. 045-422608.

Te k. Midski 1.80m l., ski-schoenen mt. 41, Dames- en heren SPORTFIETS z.g.a.n.w. 045-710898.

Te k. rvs. electr. kanteb. braadslede, als nw., electr. bordenwarmers met rvs. borden stapelb. diam. 32 verrijdb. 04406-12795/14999.

Te huur aangeboden, GAR-DEROBE met hangers voor plussm. 2000 jassen, zeer geschikt voor zalen en feesttenten. Voor informatie 04498-54703 tussen 18.00 en 20.00 uur.

Zes-armige KROO-TER f. 250,-. 045- na 18 uur.

Te koop HENRY d. ant. eiken eetthoe-ken slaapkamer, 2 mach., klokkenste-orgeel. Solina GL. 452572.

WERKKLEDINGS-zenbeek heeft een sortering werkkle-schoenen voor heren. Ook voor wer-ding en laarzen gro-tie. Grote en klein-geen probleem. Dingshop en D. D. Wijzenbeek, Com-24-26, Heerlen-H. de. Tel. 045-22078.

Te k. 50 KOZAKKE-valsakken (rood/z. g.st. Tel. 045-27060).

Te k. donkerbr. WA-met zult, planchet e. spiegel. Tel. 04492-

TECHNOLOGIE TEGEN KALKANSLAG EN ROEST

natec

SWISS ENGINEERING

naam: _____ nr.: _____

straat: _____

postnr.: _____

gemeente: _____

tel.: _____

wenst de informatiebrochure over de

natec

SWISS ENGINEERING

HEFTRUCK-VERHUUR

ook verkoop-leasing en service

FRISSEN B.V.

VALKENBURG-HOUTHEM

TEL.: 04406-40338

KOMATSU - KOMATSU - KOMATSU - KOMATSU

Limburgs Dagblad

BINGO

Elke week ruim f.10.000,- aan prijzen!

Hoofdprijzen in Kerkrade, Simpelveld en Hoensbroek

Drievoudige Bingo-blijdschap

Een ons geluk is meer dan een pond verstand. Niet dat Huub en Philomena Reinders uit Simpelveld geen verstand zouden hebben. Verre van dat. Maar geluk in het spel blijkt toch de overhand te hebben daar in de Schiltensstaat.

Donderdagmid-dag ontving Huub de eerste prijs in de zevende ronde van het bingospel, waarmee hij f. 2500 in handen kreeg. Jaren eerder sleepte hij 25.000 gulden bij de Staatsloterij in de wacht.

In hetzelfde jaar won hij en pas-sant ook nog een gloednieuwe auto bij een ander kansspel.

"Jammer dat mijn vrouw er niet bij kan zijn", betuigde Huub zijn spijt over haar afwezigheid. "Zij is op bezoek in het ziekenhuis. Dat was al eerder afgesproken."

De 'eenzame' winnaar toonde sporen van routine bij het in ont-vangst nemen van de 2500 gul-den. Zou je ook niet? Zeker als je ook nog moet delen met bei-de dochters die met hun ouders collectief aan het spel mee-doen. Of de Simpelveldse dui-venliefhebber zijn aandeel in de prijs zal besteden aan de aan-koop van een of meer geveleu-gelde kampioenen hangt ook een beetje af van de wensen van echtgenote Philomena. "Ik overleg wel met haar".

Winnaar twee

Overleggen hoefde niet zo erg bij Catharina en Hein Peters uit Spekholzerheide. Volgens (aanwezige) zoon Theo gaan de 2500 gulden naar de verbou-wing van de keuken die volgend jaar op het programma staat. Beduurd waren ze wel daar aan de Grachterstraat. Zo erg zelfs dat Catharina geen woord kon uitbrengen van welgemeende blijdschap. Zo'n bedrag voor die enkele kaarten gekocht werden! Maar dat mag ook wel want een echte prijs was nog nooit hun deel. En de keuken zal er best fraaier door worden.

Winnaar drie

Maria Ernst uit Hoensbroek had ook iets met de keuken. Zij stond namelijk achter de pan-nen voor het middagmaal op het moment dat mister Binge zijn vinger elegant op de huisbel liet rusten. En dan wil je het-gas wel even lager draaien en de han-den voor de mond slaan van vreugde. De warme blos in haar gelaat had niet alleen te maken met het kooktoestel. Maar eigenlijk was dochter Patricia (Bernardi) mede-winnares. Zij kocht, zoals wel meer gebeurt, gezamenlijk een bingokaart met haar moeder. Omdat zij nog werkte nam Maria de prijs voor haar in ontvangst. "Ik denk dat ze het geld goed kan gebruiken voor haar uitzet. Zij wil graag gaan samenwonen met haar vriend." De warme hap zal extra goed gesmaakt hebben daar in de Pr. Willemstraat.

Catharina en Hein Peters: voor de eerste keer een prijs in hun leven!

'Routenier' Huub Reinders toch nog in zijn schik met de prijs.

Maria Ernst ook opgetogen voor haar dochter Patricia.

Plastics in toekomst niet meer naar stortplaats

Recycling kunststof biedt verrassend perspectief

In de nabije toekomst zal op stortplaatsen alleen het onverwerk- bare afval aangeboden mogen worden. Het spreekt voor zich dat kunststof vervaardigde produkten hiertoe niet behoren. Het afval in het huishouden en bij bedrijven zoveel mogelijk apart ge- houden te worden ten behoeve van hergebruik. Door gebruik te- gaan maken van produkten, vervaardigd uit herverwerkt kunst- stof, wordt de indamming van de afvalstroom gediend. Er is min- der energie nodig voor het vervaardigen van die produkten. Dat betekent ook dat producenten van kunststofprodukten in toene- mende mate secundaire grondstoffen bij hun produkten zullen gaan inzetten. Bovendien: de bedreigde tropische regenwouden kunnen blijven bestaan, want herwonnen kunststof is een vol- waardige vervanging van hardhout.

Jaarlijks komen er in ons land grote hoeveelheden afval vrij. Daaronder is ook een hoeveelheid kunststof, dat zeker de moeite waard is om aandacht te krijgen. Veel van deze soort afval (circa 150.000 ton) is op- nieuw te gebruiken voor het ver- varen van industriële produk- ten.

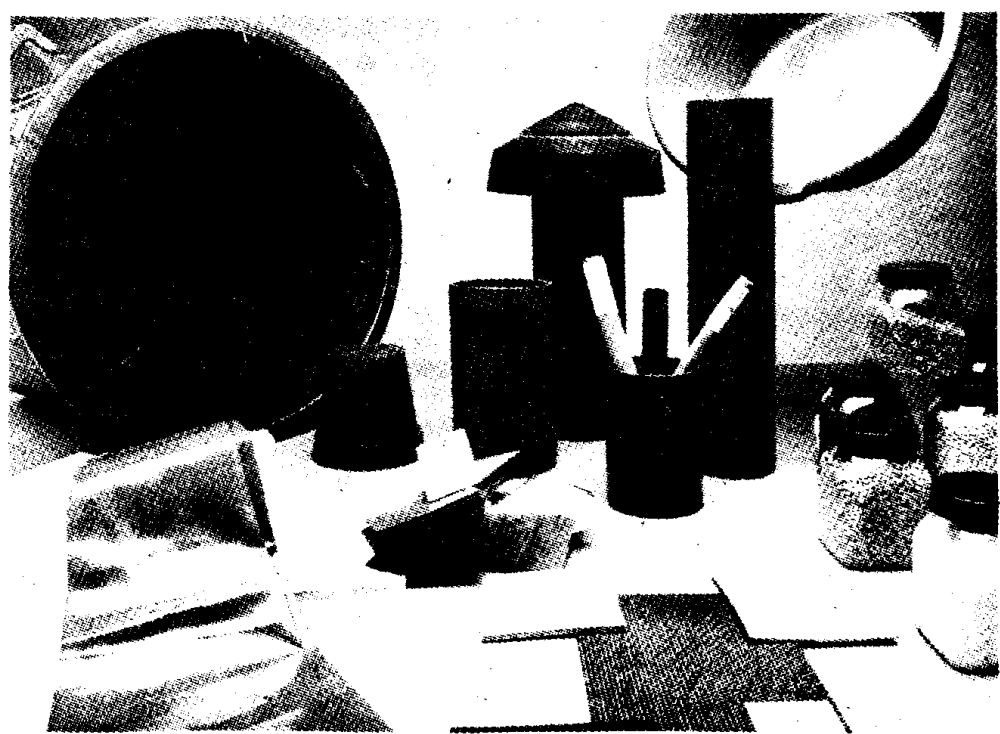
'Klusvideo' eerst kijken, dan doen

Allemaal doen we wel eens een klusje om en in het huis. Maar voor grotere projecten, zoals het installeren van een keukenblok of het leggen van plavuizen, is toch enige kennis van materiaal en karwei nodig. Gebieden is dat er grote behoefte bestaat aan kennisoverdracht als het gaat om verwerking van ditzelfde materiaal die in bouw- markten worden aangeboden. Voeger werd deze kennis door deskundig personeel verstrekt, maar door bezuinigingen in de personele sector en vergaande doorvoering van het zelfbedie- ningsconcept, krijgt de ditzelf- steeds minder antwoord op vra- gen omtrent zijn uit te voeren klus. Bovendien heeft de ditzelf- markt de laatste tien jaar een enorme groei doorgemaakt en ook in de hogere inkomensgroepen wor- den steeds vaker klussen en re- novatiewerkzaamheden in en om het huis zelf aangepakt. De 'klusvideo' vult het informa- tiegat op door het visueel ver- strekken van praktische en bruikbare informatie. De moei- lijke klussen worden heel simpel uit de doeken gedaan. Aan deze video is een handig naslagboek toegevoegd. Daarin kan de ditzelf- alles nog eens op- z'n gemak nalezen. Momenteel bestaat het assorti- ment klusvideo's uit vijf titels: Een nieuw toilet installeren; Binnen schilderen; Een nieuwe keuken installeren; Wanden en vloeren betegelen; Stucen en sierpleisteren. Een vijftal nieu- we onderwerpen is in voorbe- reiding. Deze videobanden zijn op basis van het VHS-systeem verkrijg- baar bij de Gamma Doe-het-zelf Bouwmarkten voor de speciale introductieprijs van f 14,95.

zamelde flessen en potten gefabri- ceerd. Kunststof is in de recyclingmarkt een relatief jonge nieuwkomer om- dat de fabricage en het gebruik van uit kunststof vervaardigde produk- ten pas na de tweede wereldoorlog een grote vlucht heeft genomen. Door de grote verscheidenheid in en toepassing van kunststof is te- rugwinning technisch gezien geen eenvoudige zaak en daarom niet al- tijd goedkoop.

Snelle groei

Ruim 15% van het kunststofafval wordt omgezet in nieuwe produk- ten. De recirculatie van dit afval maakt een snelle ontwikkeling voor, niet in het minst door toepas- sing van nieuwe technieken. Een ding is echter zeker: in veel gevallen zal het gebruik van kunststof-rest- stoffen een aanzienlijke besparing op de produktiekosten tot gevolg hebben. Een deel van het afvalmateriaal wordt als regranulaat/maaggoed aan- derden afgezet. Uit de overige rest- stoffen worden talloze produkten vervaardigd. Bijvoorbeeld kratten, bakken, plaat, huisvuilzakken en

● Hergebruik van kunststoffen betekent vermindering van de afvalstroom, besparing op energie en instandhouding van de tropische regenwouden.

bouwfolies. Of als buizen, kokers en palen voor afrastering. En wat te denken van afdekband voor kabels, kleeherangers en pallets voor de staalindustrie.

Kwaliteit

Produkten vervaardigd uit kunst- stofafval zijn kwalitatief gelijk aan nieuwe kunststof en hebben ten op- zichte van produkten gemaakt van traditionele materialen, zoals hout en metaal, dezelfde specifieke voor- delen. Ze hebben een lange levens- duur, zijn vochtbestendig, bestand tegen corrosie en derhalve onder- houdsvrij. De produkten hebben

een hoge slijtvastheid, zijn licht in gewicht, eenvoudig te reinigen en daardoor hygiënisch. Het belangrijkste voordeel is echter het kostenaspect. Produkten ver- vaardigd van teruggewonnen kunststof zijn vaak aanzienlijk goedkoper te produceren, dan produkten gemaakt van 'verse' grond- stoffen. Dat kostenvoordeel zit in de prijs van de grondstof, die afhanke- lijk is van de prijs op de grondstof- fenmarkt, maar vooral door de hoe- veelheid bespaarde energie. Daar- naast spelen ook de vervoerskosten een rol en die zijn voor de veel min- der zware kunststofprodukten be- langrijk lager.

Hoogleraar architectuur ontwerpt Sphinx-badkamer

Prof. M.A.A. van Schijndel, wonend in Utrecht en hoogleraar vakgebied Architectuur aan de Universiteit Düsseldorf is de tweede door N.V. Koninklijke Sphinx uitgenodigde architect om een badkamer te ont- werpen.

Als eerste heeft architect Jan des Bouvrie de spits afgebeten met een ontwerp voor een High Tech-badka- mer in de basiskleuren zwart, wit en blauw met toepassing van ronde chroombuizen en een romantische versie met veel decoratieve elemen- ten in de basiskleuren zalm en terra.

Van Schijndel is niet alleen actief als architect, maar ook als ontwer- per van meubels en verlichting.

Het karakter van zijn werk is de ge- metrische vormgeving, waardoor alle functies gereduceerd worden tot een geconcentreerde, heldere en ruimtelijke eenvoud.

Ritueel

Volgens hem wordt een onder- architectuur ontworpen badkamer gekenmerkt doordat er welomlijnde ideeën en gevoelens in zijn ver- werkt. „Voor mij is baden méér dan wassen alleen. Ik beschouw het als een vorm van ontspanning met een bijna ritueel karakter. Tijdens het baden laat je de zorgen van alledag van je afstromen en creëert daar- door een buffer tussen de bedreigende buitenwereld en de knusse veilige woonbeleving.”

Daarom heeft hij zijn ontwerp ook gesitueerd tegen de buitengevel van een woning, als onderdeel van de slaapkamer en in open verbinding daarmee. Lekker zonnig, licht en luchtig. In tegenstelling tot de door vier muren omgeven traditionele badkamer midden in huis met uit- zicht op niets.

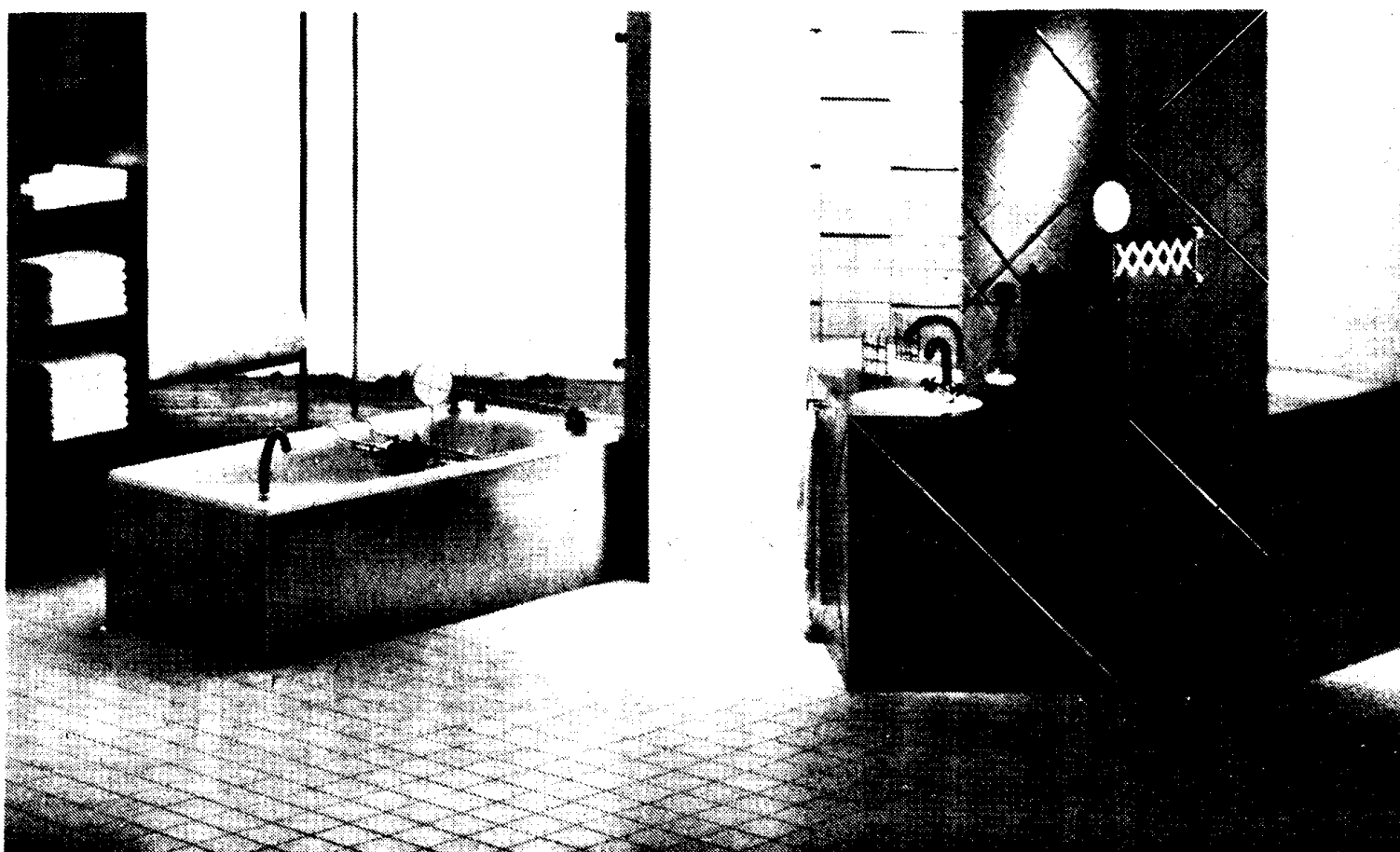
Zijn badkamer fungeert als een eiland in het slaapvertrek. Het bad- en douchegebied wordt afgeschei- den door een gebogen glazen wand, het toilet gaat schuil in een afge- schermde hoek. Voor een snelle wasbeurt of tanden poetsen kan men terecht aan de wastafel die half de slaapkamer insteekt. Bad- en slaapkamer vormen nu één leef- ruimte.

Series

Voor zijn ontwerp koos Van Schij- del het sanitair van de serie Raven- na, uitgevoerd in wit en gecombi- neerd met ronde onderbouw-wastaf- els. Voor zowel wand- als vloerte- gels koos hij de witte Aquafort, aan- gebracht in een verdraaid raster. Zilveren potloodstrips realiseren een grof patroon en zorgen daar- door voor een verrassend accent. Voor de badkamer-unit zelf koos de architect een kontrasterende tegel in de kleur zacht lila met een grijze ondertoon.

Van Schijndel prefereerde een sa- menspel van wit met lilagrijs. Het

ontwerp kan natuurlijk ook op vele andere manieren, kleurstellingen en met gebruik van bijpassende acces- soires worden uitgevoerd.

● Het badkamer-ontwerp van prof. Van Schijndel wordt gekenmerkt door artistieke, origina- liteit en heldere ruimtelijke eenvoud

(ADVERTENTIE)

Twee manieren om met de ideale hypotheek duizenden guldens te besparen: Bon of Bellen.

ABP-Hypotheek introduceert: de ABP-Spaarhypotheek. Een hypotheekvorm waarmee u in de loop der jaren al gauw netto duizenden guldens kunt besparen.

In het gratis boekje - Ideaal wonen begint bij de ideale

hypotheek' - leggen we u graag uit hoe de ABP-Spaarhypotheek precies werkt. U kunt het in uw bezit krijgen door nevenstaande bon in te vullen. Of door te bellen met de afdeling Klantenservice van ABP-Hypotheek: 045-798080.

Deze week wordt gestart met de energetische doorlichting van scholen en verzorgingshuizen in de gemeenten Heerlen en Maastricht. De onderzoeken vinden plaats door de Nederlandse Maatschappij voor Energie en Milieu (Novem) en de Stichting Voorlichting Energiebesparing Nederland (Sven) in het kader van het in september gestarte 'Energiebesparingsproject Heerlen-Maastricht'.

Dit driejarige project, in samen- werking met de gemeenten Maastricht en Heerlen en de plaatselijke energiebedrijven, kent een doelgerichte aanpak.

De komende vijf weken worden vier verzorgingshuizen en veer- tien instellingen voor het open- baar basisonderwijs en algemeen voortgezet onderwijs doorge-

In Heerlen en Maastricht

Energie-onderzoek op scholen en in verzorgingshuizen

licht. Met behulp van de in de energieadviesbussen aanwezige apparatuur kunnen medewerkers van Novem en Sven de bin- nen de gebouwen opgespoorde energiegebruikers kwantifice- ren. Uit die gegevens wordt een besparingspotentieel gedestil- leerd en tevens aanbevelingen

gedaan voor energiebesparende maatregelen. De resultaten van deze energie- onderzoeken worden begin 1990 gerapporteerd aan de directies van de doorgeleichte verzorgings- huizen en scholen voor basis- speciaal en algemeen voortgezet onderwijs in beide gemeenten.

Stoffen zelfs bestand tegen stiletto's

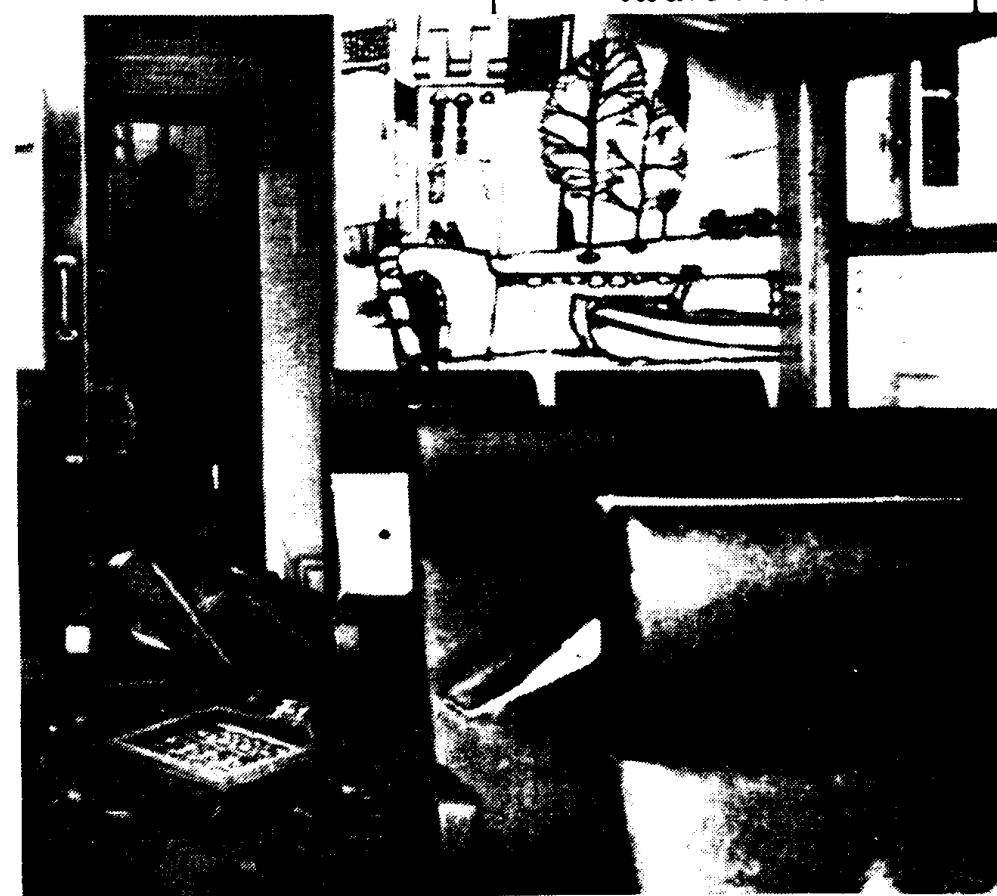
Brandveilige en vandaalbestendige dubbelweefsels

Door de samenwerking van een confectiebedrijf en een wollen de- kenfabriek is een toepassing ont- wikkeld van een nieuw technisch doek voor verwerking in brand- weer-uniformen en brandveilige bekleding van vliegtuigstoelen. Uit de contacten met een meubelfabriek ontstond een andere innovatie, te weten een antivandalistische bekle- dingsstof voor stoelen in bussen, trams en treinen.

Een techniek, die al van oudsher in wollen dekens werd toegepast, bleek geschikt te zijn voor geheel nieuwe produkten, waarvan er in elk geval één in een zeer eigentijdse behoefte kan voorzien: vandaalbe- standigheid.

De deken-fabriek Aabee In Tilburg heeft zich gespecialiseerd in het ma- ken van dubbel-weefsels: uniekleur aan de ene zijde en ruitmotief aan de andere kant. Dank zij deze techniek wisten men op zich zelf al vuurver- tragende wol te mengen met een aramide-vezel, een polyesterpro- dukt, dat niet brandt en het wol- weefsel aanzienlijk versterkt. Over dat weefsel gaat een brandwerende finish heen.

Confectiebedrijf Kraayer in Wormer ontwikkelde daaruit een doek voor toepassing in Brandweer-uniform- en, waardoor deze in hoge mate vuurbestendig zijn. Ook de luchtvaartindustrie was geïnteresseerd in een nieuwe

brandveilige bekleding van vlieg- stoelen. Tot dusver werden die be- kleed met een dubbele stof, be- staande uit een laag glasfiber met daaroverheen meubelstof. Voor dit doel werd een nieuw dubbelweefsel ontwikkeld.

Het bestaat uit een onderlaag van koolstof en een wollen bovenlaag.

De stof is een stuk lichter dan de oude bekleding en bovendien zeer brandveilig. Een ander gevolg van deze ontwikkeling is dat het totale gewicht van een vliegtuig minder wordt en daardoor wordt weer brandstof bespaard.

Een ander type dubbelweefsel werd ontwikkeld samen met Meubelfa- briek Emsta. Een polyester boven- doek en een onderdoek van Akzo twaron-vezel. Met als resultaat een antivandalistische bekledingsstof voor stoelen in bussen, trams en treinen.

Een woordvoerder van het Tilburg- se bedrijf verzekerde ons dat er zelfs geen stiletto doorheen gaat. Het produkt is sinds kort in de handel onder de naam Aabee-defense. De eerste order voor deze stoelbekle- ding werd geplaatst door een Maas- trichtse busonderneming.

(ADVERTENTIE)

geen baksteen
geen steenstrip
toch schoon metselwerk

van Troost
MUURVERDELING
045-753249

SHOWROOM:

Lindelaufweg 5

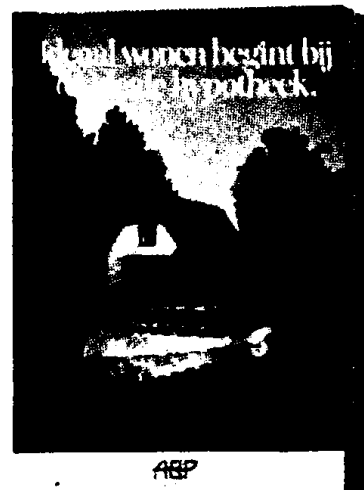
(industrieterrein) in Voerendaal.

Geopend:

ma.-vrij. van 13.00 tot 17.00 uur;

zat. van 11.00 tot 15.00 uur.

Afspraak maken hoeft niet.

Ja, ik wil graag meer weten over de ABP-Spaarhypotheek. Stuur mij daarom zo snel mogelijk uw gratis boekje.

Naam: _____ Hr./Mw.

Adres: _____

Postcode: _____

Woonplaats: _____

Telefoon: _____

Stuur deze bon in een ongefrankeerde envelop naar: ABP-Hypotheek, Klantenservice, Antwoordnr. 6000, 6400 WC Heerlen. 100C46

Een ABPHypotheek. Dat woont een stuk prettiger.

Onroerend goed te huur gevraagd

Kleine WONING, app. of etage te huur gev. door net- te 50 jr. Ned. man. Brieven: Postbus 19, 3680 Maaseik.

Twee gepensioneerde zusters zoeken WONING liefst gelijkvloers plus tuin of groen plekje. 04450-3511.

Te h. gev. WONING, app. of etage te Sittard of Geleen. Huurpluss. f 400,-. Tel. na 18 u. 04498-51349.

Te huur gev. deel van grote RUIMTE. Opp. ca. 50 tot 100 m2. Huurpr. -termijn in overleg 045-218931/740710

Te h. gev. APPARTEMENT of flat omg. Maastricht, Sittard of Geleen. Huur tot f 700,- incl. Beloning f 75,-. Tel. 04490-48782.

Classic Car fan zoekt SLEUTELRUIMTE, evt. met woonruimte, omg. Sittard. Tel. 040-862292.

Echtpaar zkt. 4-kmr. won. app. in ROERMOND, per 1/2 dec. Br.o.nr. B-2762 L.D., Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Jonge vrouwelijk Kinderarts zoekt v.a. 1 dec. a.s. ruime woonruimte in MAASTRICHT, nabij Academisch Ziekenhuis (min. 2 slpks.). Tel. 02507-13226.

Met SPOED te huur gev. ruimte voor kortere of langere periode. Opp. ca. 40 tot 100 m2, omg. Heerlen. Tel. 045-218931/740710

Te huur gev. LOODS, hal, ex-winkel, (dubb.) garage, fabriekshal. Opp. v.a. 50 m2. 045-218931/740710

Echtp. zkt. 4-kamerwoning, app. in SITTARD p. l. of 15 12 Br.o.nr. B-2792, L. Dagbl. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Onroerend goed te huur aangeboden

Te huur

Luxe Appartement

Gelegen in hartje centrum. Dautzenbergstraat hoek Oranje Nassastraat Heerlen. Ind.: grote woonkamer met parketvloer, 2 slaapkamers, compleet ingerichte keuken, groot terras plm. 80 m2 en kelder. Huurprijs f 1.125,- per maand. Te bevr. Koreman Oosterse Tapijten, Honigmanstraat 31 Heerlen. Tel. 045-714914

Te huur

Heerlen, Willemstraat 64 C

Tweekamerappartement met woonkamer/kitchenette, slaapkamer, douche.

Huurprijs f 390,70 exclusief voorschot stook- en servicekosten.

Inlichtingen en bezichtigingen

B.V. Makelaardij Onroerende Goederen

Peter van Bruggen

Heerlerbaan 50 te 6418 CH Heerlen.

tel. knt. 045-417085

Te huur

Studentenappartementen

Heerlen, Wellertuynstraat 67

diverse studentenappartementen met woon/slaapkamer, kitchenette, douche en toilet.

Huurprijs f 308,95 excl. voorschot stook- en servicekosten

Huursubsidie mogelijk, direct te aanvaarden.

Inlichtingen en bezichtigingen

B.V. Makelaardij Onroerende Goederen

Peter van Bruggen

Heerlerbaan 50, 6418 CH Heerlen.

Tel. kantoor: 045-417085

Te huur

Nuth, Parklaan

Diverse flatwoningen met hall, toilet, woonkamer, keuken, 3 slaapkamers, douche en berging.

Huurprijs f 524,80 per maand excl. voorschot stook- en servicekosten.

Inlichtingen en bezichtigingen

B.V. Makelaardij Onroerende Goederen

Peter van Bruggen

Heerlerbaan 50 te 6418 CH Heerlen.

Tel. knt. 045-417085.

Te huur

Geleen, Burg. Lemmensstraat 11

4 gerenoveerde kamers met medegebruik van douches, toiletten en keukens. Voorzien van c.v.

Huurprijzen vanaf f 235,- exclusief f 120,- voorschot stook- en servicekosten. Direct te aanvaarden.

Inlichtingen en bezichtigingen

B.V. Makelaardij Onroerende Goederen

Peter van Bruggen

Heerlerbaan 50 te 6418 CH Heerlen.

Tel. knt. 045-417085.

Simpelveld

centrum

riant app. met 2 balkons, incl. vitrage en vloerbek. ca. 70 m2, kale huur f 640,-. Spoedig te aanvaarden. Kijkmogelijkheden heden van 17.00 tot 19.00 uur.

Tel. 045-440535.

Bedrijfsruimte

te huur 700 m2. Gelegen aan de Brusselsestr. te Maastricht. Zeer gesch. v. alle doeleinden. Br.o.nr. B-2777 L.D., Postbus 3100, 6401 DP, Brunssum

Café-TAVERNE in België over te nemen (gesch. v. andere doel.) zeer lage huur f 400,-. tel. 09.32.11471643

Te h. Café Konditorij in het centrum van AKEN. Tel. 09-49-24169469

Kamers en appartementen te huur in SUSTEREN. Tel. 06-52107978.

2 Pers. lux APPARTEMENT met gr. balkon; 1e etage, event. met garage in winkelcentr. Hoensbroek f 775,- per mnd. Tel. 045-242676.

Te h. 2 APPARTEMENTEN in Heerlen (zuid) plm. 25 m2 plm. 35 m2. Huurpr. f 425,- f 550,- per maand incl. Tel. 04499-1606 tussen 19.00-20.00 uur.

Heerlen, kantoor- PRAKTIJKPAND met parkeer mogelijkheid te h. (te k.). Inl. 04490-43535

APPARTEMENT te h. 1 slpkmr. nabij Kerkrade-centr. 045-353328 na 17.30 uur

Te huur PAARDEBOXEN in privést te Schinveld. Tel. 045-253599.

Te huur HEERLEN-Heerlerbaan, Baudischweg 46a, kleine woning (geschikt voor 1 pers. max. 2) alles begane grond met gar. en tuin, c.v. ind. Keuken, gang, bergkast toilet, woonkamer, badk. (douche en vaste wastafel) 1 slk. Huurpr. f 550,- per mnd. Inl. uitsluitend schriftelijk G.J.H. Roebroek, Parallelweg Zuid 15, 6336 VP Hulsberg-Nuth.

Te huur aangeb. BEDRIJFS-kantoorruimte op 1 km. afstand van vliegveld BEEK, inl. 045-224724.

APPARTEMENT te h. 1 slpkmr. nabij Kerkrade-centr. 045-353328 na 17.30 uur

Te huur PAARDEBOXEN in privést te Schinveld. Tel. 045-253599.

Te huur HEERLEN-Heerlerbaan, Baudischweg 46a, kleine woning (geschikt voor 1 pers. max. 2) alles begane grond met gar. en tuin, c.v. ind. Keuken, gang, bergkast toilet, woonkamer, badk. (douche en vaste wastafel) 1 slk. Huurpr. f 550,- per mnd. Inl. uitsluitend schriftelijk G.J.H. Roebroek, Parallelweg Zuid 15, 6336 VP Hulsberg-Nuth.

Te huur aangeb. BEDRIJFS-kantoorruimte op 1 km. afstand van vliegveld BEEK, inl. 045-224724.

APPARTEMENT te h. 1 slpkmr. nabij Kerkrade-centr. 045-353328 na 17.30 uur

Te huur PAARDEBOXEN in privést te Schinveld. Tel. 045-253599.

Onroerend goed te koop aangeboden

Masa *** Expositie *** Masa

Over huizen in Spanje (Costa Blanca) van 12.00-17.00 uur op 19-11-89 in Motel Heerlen, Terworm 10, Heerlen.

Info Masa International (Lid Névaso) 020-923087.

Voor taxaties, aankoopbemiddeling en hypotheek.

L.P.M. VAN DE PAS
MAKELAAR/TAXATEUR O.G.
Frans Erenstraat 16 • 6367 SK Voerendaal • Tel. 045-750600/750610

Van de Pas, de makelaar van de koper!

Gevraagd:

Ouder woonhuis of boerderij(tje)

met wat tuin; grond; opknappen geen bezwaar.

Tel. (voorkeur voor 11.00 uur): 040-448656.

HEERLEN-WELTEN

Halfvrijst. woonh. met gar., 3 slpkmrs., hobbykamer, mooiste ligging in wijk, blijvend vrij uitzicht. Vr.pr. f 127.500,- k.k. Tel. 045-718728.

Winkel-woonhuis

Landgraaf, Hoogstraat 143. Ruim winkel-woonhuis met c.v. en tuin. Ind. o.a. 2 kelders, winkel 51 m2 met 2 kamers, luxe keuken, toilet, c.v.-ruimte, tuin. 1e verd.: woning; living 51 m2, keuken, toilet, 2e verd.: 3 slpks, luxe badkamer, bergkast. Geschikt voor diverse doeleinden o.a. winkel, kantoor, praktijk. Aanv. in overleg.

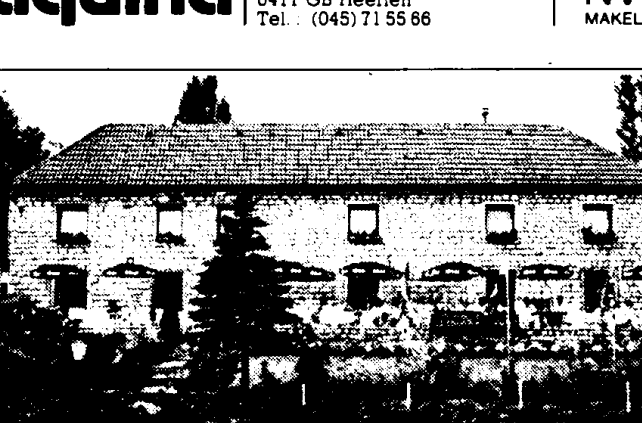
Prijs f 169.000,- k.k.

Makelaardij o.g. Taxaties, Hypotheek - Adviescentrum

Ruys de Beerenbroucklaan 28

6411 CB Heerlen

Tel. (045) 71 55 66

Simpelveld, Dr. Poelsplein 33,

Hotel-café-restaurant met privéwoning. Woonk. m. open haard, keuken m. apparaatuur (eiken). Café m. bar, kelder, dames en heren toilet, 3 gastenkamers, allen met sanitaire voorzieningen. Restaurant - zaal klein met doorgeefluik naar keuken/restaurant - zaal groot met bar (event, disco) doorgang naar keuken en kelder; overloop gasten woonkamer, 11 gastenkamers allen met compl. sanitaire voorzieningen en balkon - complete meubilering en hotelinterieurs (zeer mooi) - groot terras, eigen parkeerterrein, opp. plm. 1.700 m2, / kleine achtertuin met oostenrijks houten chalet. Dit pand moet u beslist van binnen zien! De vraagpr. bedraagt slecht f 475.000,-. Bezichtiging 18 en 19 nov. tussen 14.00 en 16.00 uur. Tel. 045-423265.

HEERLEN

Nabij Aambos, op 5 min. lopen van centrum, rustig gel. herenhuis. Hal, toegang tot kelder. Ruime woonk. met open haard, keuken met compl. install. De woning is achterom bereikbaar, 4 royale slaapk. badk. met ligbad, zolderberging. Prijs. f 145.000,- k.k. (4179).

INL. STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.

TEL. 045 - 712255.

Te koop vrijstaand woonhuis

met garage. Ind.: hal, gr. woonk. (55 m2), keuken en berging. 1e verd.: 3 gr. slpkmrs., 2e verd.: 3 slpks., zolder en kelder. muurso. thermopane, rolluiken, tuin m. zwembad. Tot. opp. 630 m2, aanv. en prijs in overleg. Tel. 045-453519.

Te koop te Landgraaf

gunstig gelegen zakenpand met royale bovenwoning en garage. Perc. opp. plm. 425 m2. Frontbreedte 27 m. met parkeerstrook. Nuttige bedrijfsopp. plm. 175 m2 geschikt voor alle handelsdoeleinden. Voorz. v. krachtstroom, c.v., gas en water. Inl. Tel. 045-417222.

Munstergeleen

Burg. Donnerstr. 46. Goed gelegen halfvrijst. woonh., c.v., garage, terras en tuin op het zuiden. Ind.: o.a. ruime woonkamer, (3,8 x 10,4 m) met fraaie open haard en antieke plavuizen, eiken keukens, vern. badkamer met ligbad, 3 slaapkamers, zolder. Pr. f 154.000,- k.k. Tel. 04490-14927

Kantoor/winkel/horecapand

Te koop in centr. Valkenburg, bwj. '62. Inh. ca. 400 m3 Dir. vrij te aanv. Inl. Belegmij. Alca B.V.

Tel. 073-563276 Fax 073-566853.

Krijgt uw woning wel voldoende aandacht? U bent er zeker van als u belt met

Makelaardij o.g. Taxaties, Hypotheek - Adviescentrum

Ruys de Beerenbroucklaan 28

6411 CB Heerlen

Tel. (045) 71 55 66

De bouw is gestart van: 8 klasse premiewoningen in Eys-Wittem.

gel. op een schitterende lokatie nabij de Zwarte Brugweg.

Prijs f 131.900,- vrij op naam.

Max. premie f 41.000,- (kont. w.)

Nog 4 kavels beschikbaar.

VONCKEN & MERTENS
MAKELAARDIJ O.G. ADVIESBURO
NERZIEKINGEN
Rijksweg 9 Gulpen 04450 - 1724 / 1754

Hypotheek Centrale

Voor ambtenaren en hogere beroepen. Rente v.a. 7,2%. Spaarhyp. v.a. 7,9%. Ook hypotheek tot 130% e.w. Tel. 077-519775.

Snel en goed uw huis verkopen?

Jos Storms Onr. Goed. Past Vonckenstr. 44, Geleen. Tel. 04490-42550.

Geen Verkoop! Geen Kosten.

Cafe-friture

met biljartzaal. Apart bovenhuis. Onderkeld. Gr. gar. Jaaromzet ca. f 450.000,-. Aantrekkelijke ligging. Voor serieuze belangstellenden inl. ten kantore. Ook zaterdag open van 10 tot 13 u.

Makko Gulpen

Rijksweg 67 Gulpen (W. Timmermans, beed. makel.-taxateur o.g.).

U wilt een huis kopen? U wilt Uw huis verkopen? Vraag vrijblijvend info.

Onr. goed maatschappij Jac Stel

Verzekeringen - financiën - hypotheek. Schelsberg 132, Heerlen. Tel. 045-721866.

HOENSBROEK, ruim halfvrijst. woonh. met carport en berging, ged. voorz. van dubb. glas en rolluiken, geh. geïsoleerd. Ind. living, grote beteg. keuken, 3 slpks., luxe badk. flinke hobbyruimte. Pr. f 134.000 k.k. 045-222038.

WOONHUIS te k. gev. met tuin 600 m2, in Kerkrade. Tel. 045-464297.

VERHUIZEN??? Doe-het-zelf. Te huur bestel- en vrachtwagen (hydr. laadlift). Ook ruime keuze in personenauto's; 9 pers. busjes en campers. Bastiaans Auto-Rent Heerlen, Spoorseingel 50. Tel. 045-724141.

Berg en Terblijt

Goed onderh. hoekhuis. Bw. 1971. Tot. 400 m2. Veel privacy in zonn. tuin. Gr. zitkam. Royale studeer- of eetkam. Grote kelder, 3 slaapkrs. Badkam. (ligb. 2e wc). Garage Berging. Cvgas in a.s. febr. leeg. f 190.000,-.

Makko Gulpen

taxatiburo-makelaardij Rijksweg 67 Gulpen. Tel. 04450-2182.

Vac. huisjes

4 kl. optrekjes op ca. 4300 m2 in natuurgeb. even over de grens bij De Plank. Per huisje max. 4 pers. Direct te aanv. f 105.000,-.

Makko Gulpen

taxatiburo-makelaardij Rijksweg 67 Gulpen. Tel. 04450-2182.

België

Te k. bij Opoeteren, fraai gel. perc. Bouwgrond tegen natuurgebied. Ruim 6.000 m2, f 120.000,- k.k. Tel. 09-32-11657436.

Heerlen

Kerkradeweg 82: tussen-gelegen ruim woonhuis met kleine ingesloten tuin. Ind.: o.a. Kelder, Beg. grond: gang, woonk. (35 m2), bij-keuken, keuken, berging/hobbyruimte. 1e verd.: 3 grote slpkmrs., badk. 2e verd.: zolder via vaste trap, met 4 kleine slpkmrs. Pr. f 85.000,- k.k.

LIVAC B.V.

Brugstr. 19, Sittard. 04490-10855.

Kerkrade

Leliestraat 16. Perfect onderhouden drive-in woning met tuin en overdekt terras. Ind.: hal/entree, garage, waskeuken, kantoor/hobbyruimte. 1e etage: L-vorm. woonk. met parket, keuken met moderne aanbouw (incl. app.), badkamer met ligbad, douche, v.w. en toilet, 2e etage: 3 slaapk. toilet met v.w., zonneterras. Aanvaarding in overleg, pr. f 125.000,- k.k.

Livac BV

Brugstraat 19, Sittard 04490-10855.

Nieuwenhagen

Oude Landgraaf 54: een uitst. gel. sfeervol ruim appartement met dubb. balkon, 1ste etage. Ind.: entree/hal, toilet, berging, woonk. met open keuken, 2 slpks., badk. met douche, v.w. en toilet, c.v. Vraagprijs f 85.000,- k.k.

Livac BV

Brugstraat 19, Sittard. Tel. 04490-10855.

Schaesberg

huis in jonge buurt (1981), 3 slpks., badk. m. bad, ged. rolluiken, gr. zolder, pr. f 116.000,- k.k. Pasveld 33. Tel. 045-319919.

Te koop gev. BOERDERIJ (TJE) met achterstallig onderhoud. Tel. 045-419764, na 18.00 uur.

Mooi gel. BOERDERIJTJE (op 200 m v. Beek) Belg. Ardennen 60 km van Maastricht, 28.000 m2, 4 grote paardboxen, Pr. 5.600.000 Bfr. Tel. 09-32.86400414.

Halfvr. HUIS in rustige straat Ind.: entree: hal m. toil., woonk. ruim 38 m2 met aflesbr. keuk., bijkeuk., overdekt terras-tuin m. veel privacy. Onderverd. geh. met plavuiz., 1e verd.: 3 slpks. waarvan 2 met parket, badk. m. 2e toil.; 2e verd.: 1 slpkmr. parket en berghok met CV, dubb. gar. met smeerput en berghok. Overal rolluiken en ged. hardhouten kozijnen en dubb. glas. Geheel verk. i.z.g.st. Dit pand moet u beslist van binnen zien, pr. f 145.000,- k.k. Tel. 045-316165.

BUCHTEN: ruim halfvrijst. woonh. met gar. en tuin, 3 slpks., en grote zolder, bwn. verd., dubb. glas. Tel. 04498-52429.

NIJEUWSTADT/Meylaarts-weg 2, Heden Open Huis van 12-16 u. Halfvrijst. hoekp. met leuke patio tuin, garage, 3 slpks., luxe badk. beneden tegelv. boven parkeet, overd. terras. Zien is kopen. Kom vrijbl. kijken f 145.000,- k.k. Tel. 04490-42550, Jos Storms O.G. Geleen.

GELEEN (centrum Markt) Ruim degel. woonh. met vrij achterom, mogel. tot garage, tuin op zuiden, 3 slpks., zolder (vaste trap), kelder, ruime badk. f 143.000,- k.k. Tel. 04490-42550. Jos Storms o.g. Geleen.

GELEEN-ZUID/Prima gel. goed onderh. woonh. met ruime tuin, vrij achterom, 4 slpks., zolder, c.v., woonk. parket, aanbouw, dubb. gl. Keurig pand. f 115.000,- k.k. Tel. 04490-42550. Jos Storms o.g. Geleen.

GELEEN-ZUID/ Ruim halfvrijst. hoekp., nabij ziekenh., garage, tuin, overd. terras, aanbouw, ruime woonk., 3 slpks., badk., ligb., 2e toilet, f 149.000,- k.k. Tel. 04490-42550. Jos Storms o.g. Geleen.

BOCHOLTZ, Pr. Hendrikstr. 3, groot vrijst. herenhuis in centr. met garage, tuin, c. binnenplaats, 4 slpks., zolder (vaste trap), kelder, c.v. f 119.000,- k.k. Tel. 04490-42550. Jos Storms o.g. Geleen.

Te koop LANDGRAAF: Custerstr. 21: tussenwoning met aparte zijgang naar gr. tuin ca. 80 m. diep, woonk., aanbouwkeuken, kelder, 3 slpks., badk. m. douche, zolder m. vaste trap. Vraagprijs f 110.000,-. Inl. tel. 04493-2426 (op werkd. na 16 uur).

GELEEN-CENTRUM: woonhuis, Parklaan 15: woonk., keuken, hal, w.c., kelder, gar., serre, berging, douche, zolder, 3 slpks., op zolder 4e slaapk., voor- en achtertuin. Inl. 04490-72154, na 16 u.

T.k. WEILAND gr. 1 ha 6 waar het mog. is onder art. 19 v.d. woningwet mngt. bouwen van woning. Lig. Emmabergweg, Valkenburg Pr.n.o.t.k. zond. cont. onnodig reageren, ook mog. in gedeelten. Br.o.nr. B-2812, LD Postb. 3100 6401 DP HRL

AMSTENRADE/Nieuwstr. 18, Halfvrijst. woonh. met vrij achterom zolder (vaste trap), kelder, 3 slpks., c.v. f 95.000,- k.k. Tel. 04490-42550 Jos Storms o.g. Geleen.

BRUNSSUM-Centrum. Te koop appartement. Gar., berging, lift. Goed onderhouden. Tel. 045-255832.

BRUNSSUM, Ridder Ulrichstr. 18, ruim halfvr. gerenoveerd woonh., 297 m2, m. gr. garage, voortuin en zonnige beschutte achtertuin, c.v. gas en hout. Ind.: hal, toil., kelder, half open eik. keuken m. app., l-vorm. woonk. m. plav., o. haard, gewelven plat., leefkuil, opensl. tuindeuren m. gr. zonnescherm en terras; 3 slpks., badk. m. ligb. douchebak, 2e toil., vaste wast., wasruimte m. aansl. wasm.; vizotrap m. beschoten bergzolder. Pand is voorz. v. hardh. kozijnen m. glas in lood of roeden en all. roll. Prijs f 165.000,- k.k. Te bevr. heden en morgen van 11.00 tot 18.00 u of na afspr.

ELSLOO, Gerard Dounsstraat 9. Halfvrijst. woonhuis in rustige buurt met o.a. woonk. m. parketplav. vloer, luxe aanbouwkeuken m. app., 3 slaapk., badk. m. ligbad en 2e toilet, vaste trap m. 4e slk., garage en tuin. Vraagpr. f 159.000,- k.k. Mak. kant. Rob Dassen bv. 04490-78431.

Te koop HEERLEN-Welten. Drive-in woning, halfvrijst. f 130.000,-. Aanv. in overleg. Tel. 045-716653.

HEERLEN-N. t.k. karakteristiek landhuis op 1220 m2 grond, bwj. 85. 045-222933.

HEERLEN: nabij station gelegen 2 winkel-woonh. pand 1: div. kelders, mag. winkelruimte (ca. 72 m2), ruime bovenwoning, ruime tuin. Vraagprijs f 175.000,- k.k. Pand 2: div. kelders, winkelruimte (ca. 122 m2), magazijn (93 m2), div. kantoorruimten, ruime bovenwoning, ruime tuin. Vraagpr. f 185.000,- k.k. (2 bovenwoningen in verh.st.) Makelaarskantoor Drs. Schreinemacher B.V. Kom-mel 22, Maastricht, tel. 043-219157, b.g.g. 043-216822.

Te koop ruime DRIVE-INN woning, centr. Heerlen. Tel. 045-723518.

Te k. KERKRADE-Bleyerh. halfvrijst. woonh. met bouwgr. en tuin, c.v.-gas. Ind.: kelder, keuken 2 woonk., 3 slpks., 2e zolder, s en zolder. Tel. 045-452722 tuss. 18.00-20.00 u.

Fons Heutsby
TE KOOP

TE KOOP SITTARD

Vrijstaand, op zeer goede stand gelegen landh. met in-pandige garage, vier ruime slaapk., riante badk. met ligbad, douche, toilet en twee vaste wastafels. 2e badk. op verdieping met douche, toilet en vaste wastafel. Woonk., zitk. met open haard, keuken met compleet keukeninst., woonhuis is compleet geïsoleerd. Grondopp. 1035 ca. Bouwjaar 1980. Prijs f 398.000,-.

TE KOOP NUTH

In het centrum gelegen, vrijst. woonh. met hal, woonk., keukens, bijkeuken, garage, badk. en vier slaapk. Uitstekende staat van onderhoud. Prijs op aanvraag.

TE HUUR MERKELBEEK

In het centrum gelegen bedrijfsruimte. Vloeropp. ± 240 m². Voor meerdere doeleinden geschikt en verkenne in een goede staat van onderhoud. Huurprijs in overleg.

Inlichtingen: Makelaardij Fons Heuts B.V.

Nuth
beëdigd taxateur
tel. 045-244636

HULSBURG-ARENSGENHOUT

Rustig gelegen in hartje Arensingenhout op de hoek **Ravenboschstraat/Weth. Daemenplein** op 1 minuut van centrum Hulsberg nog een nieuw te bouwen vrijstaand woonhuis.

Indeling:
hal, toilet, keuken, woonkamer en garage.
1e verd.:
3 slpks. en badk. m. ligbad, 2e toilet en v.w.
Zolder bereikbaar via vaste trap.

Prijs: f 205.000,- v.o.n.
Oplevering: febr.-mrt. 1990.

Bestaande woonhuizen te koop in Nuth, Hulsberg en Hoensbroek.
Vraag vrijblijvend inlichtingen.

STEENS ASSURANTIËN BV
Nuihofstraat 70, Nuth
045-241534

Te koop te KERKRADE: Centrum luxe flat-app. L-vorm. woonk., open keuken, 1 slpkmr. Incl. nw. vloerbekleding en lamellen, c.v. luxe badk. balkon en kelder. Pr. f 105.000,- k.k. Tel. 045-456800, John Syben O.G.

Te koop mooi groot herenhuis centr. KERKRADE Pr.n.o.t.k., tel. 045-452334.

Te k. WOON-WINKEL-PAND m. 3 garageboxen, groot magazijn gelegen in Kerkrade. Tel. 045-462908 na 18.00 uur.

MAASMECHELEN. Mooi Herenhuis met alle modern comfort op 20 are. Ook gesch. voor handel en kantoor, ruime parkeermogelijkheden. Inl. Tel. 0932-11756238 of na 18.00 uur 0932-11324147.

BISTRO te k. in M'tricht. Goedlopend; woning aanweez., vr.pr. f 60.000,-. Br.o.nr. B-2805 L.D., Postbus 3100, 6401 DP, Heerlen

MEERS, Grotestr. 45, vrijst. ruim boerenwoonh. op 2000 m2 weiland, vrij achterom, ruime woonk. met dichte keuk., 3 slpks., zolder (vaste trap), kelder c.v. f 149.000,- k.k. Tel. 04490-42550. Jos Storms O.G. Geleen.

MEERS, Grotestr. 21a. Boerderijwoning met schuren, stallen, gloten binnenpl. 350 m2 grond. f 79.000,- k.k. Tel. 04490-42550. Jos Storms O.G. Geleen.

Nieuwenhagen Brunssumweg 78, goed onderh. halfvrijst. woonhuis m. tuin en garage, vr.pr. f 155.000,- k.k. BOPA O/G 045-324133.

Te koop evt. te huur in OIRSBEK riante bungalow bwj. 72. Ind.: part.; hal, gr. woonk. met open haard 60 m2, open mod. keukens, toilet, 4 slpks. 2 badkamers. Sout. gr. dubb. gar., gr. kelder, wijnkelder, 1 slpkmr. Vraagpr. f 350.000,- k.k. Huur i.o. Tel. na 18.00 uur 04492-2548.

OIRSBEK, halfvr. woonh. met onder architectuur aangelegd, tuin met vijver, op 420 m2, beg. gr.; woonk., 42 m2, half open keukens, bijk. berg. en inpanidige gr. 1e verd.: 4 ruime slpks., badk. m. ligb. 2e toilet en 2e wastafels, zolder, pr. en aanv. in overl. tel. 04492-3229.

SIMPELVELD, Remigiusstr. 1, (in de Huis). Schitter. witte boerenhoeve (anno 1963) geheel gerestaureerd met geïsoleerd binnepl. f 255.000,- k.k. Moet binnen gezien worden. Tel. 04490-42550. Jos Storms O.G. Geleen.

SWEIKHUIZEN te k. aangeb. bungalow. Te bezicht. na tel. afspr. op zaterdag en zondag. Tel. 04493-4263.

Ubach o' Worms Namiddagsche Driessen 9, goed onderh. hoekwoonhuis m. tuin en garage, vr.pr. f 125.000,- k.k. BOPA O/G 045-324133.

WIJLRE, Wielderdorpstr. 12 Knus vrijst. woonhuisje gelegen aan Geuldal. 2 slpks, c.v., tuintje f 79.000,- k.k. Tel. 04490-42550 Jos Storms O.G. Geleen.

HEERLEN-Grasbroek/ Semmelweissstr. 4, Ruim woonh. met CV, leuke tuin, vrij achterom, 3 slpks., nwe. badk., nwe. daken, woonk. met parketvl. Pand verkeert in perf. st. Pr. f 89.500,- k.k. Tel. 04490-42550, Jos Storms O.G. Geleen.

HOENSBROEK

Dr. Philipsstraat 46. Mooie rustig gelegen hoekwoning met garage en c.v. Ind.: hal, kelder, toilet, woonkamer met open keuk. flinke tuin met groot betegeld terras, schuur, garage. 1e Verd.: 3 slaapkamers, douche. 2e Verd.: bergzolder. Spouwmuur isolatie en gedeeltelijk dubbel glas. Bouwjaar 1952. Aanvaarding april 1990.

Prijs: f. 105.000,- k.k.

HOENSBROEK

Sleperstraat 30. Verrassend ruim halfvrijstaand woonh. met c.v., garage en klein tuin. Ind.: beg.gr.: hal, zit-eetkamer v.a. 42 m², met niveau verschil,

WVR van 'isolationisme' beschuldigd

Pleidooi instellen

adviescommissies

woningcorporaties

woningcorporaties moeten een adviescommissie instellen die klachten van huurders en woningzoekenden kan behandelen. In zo'n commissie moet minimaal één vertegenwoordiger van huurders en woningzoekenden zitting hebben.

De pleiten de koepelorganisatie christelijke woningbouwvereniging NCIV en de Federatie Woningbouwverenigingen (FVLOS/NVH), een organisatie van huurders en woningzoekenden, op woensdag gepresenteerde brochure. Die bevat een voorbeeld van een klachtenadviescommissie. Ze loopt vooruit op de nieuwe regeling, die vermoedelijk eind juni van kracht wordt. Corporaties worden dan verplicht een klachtencommissie in het leven te roepen.

Corporaties komen dagelijks klachten binnen van huurders en woningzoekenden. Die hebben meestal betrekking op zaken als servicekosten, achterstallig onderhoud, vandalisme, burenoverlast, verschillen van mening over de staat van een woning bij het einde van de huurovereenkomst of de toedeling van woningen.

Een klachtenadviescommissie zou moeten worden ingeschakeld bij klachten over de wijze waarop de klachten worden behandeld. Zij zou aanbevelingen kunnen geven voor verbetering van de dienstverlening aan de corporatie.

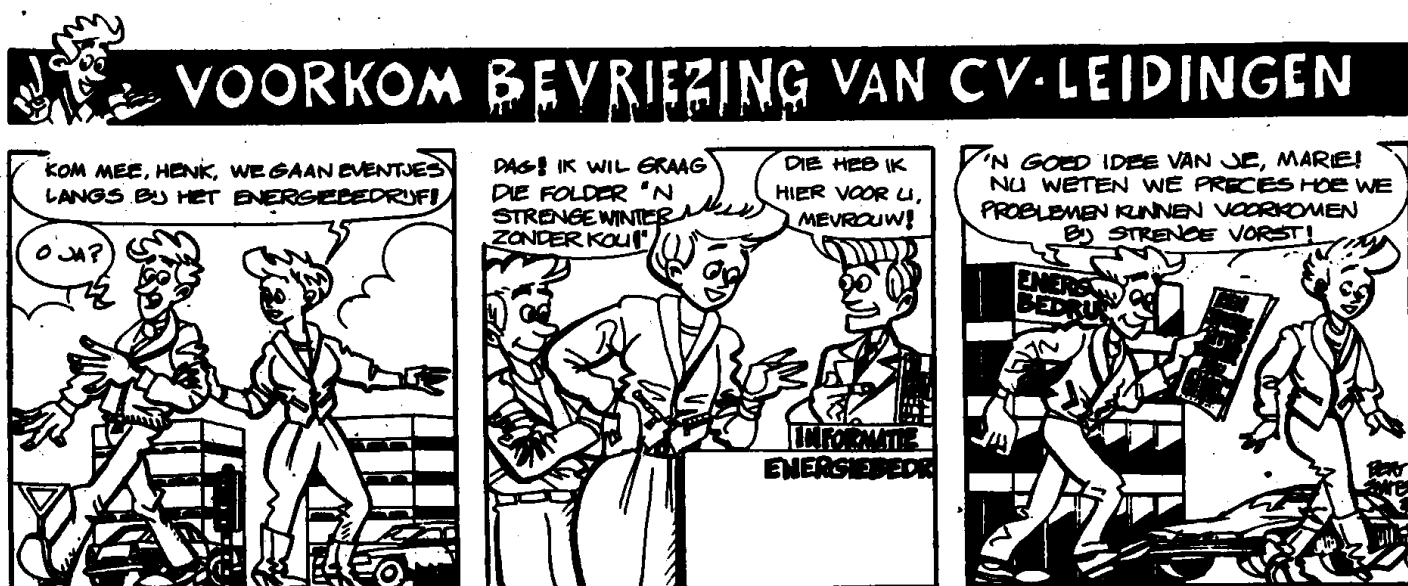
NCIV verwacht dat binnen drie maanden 50 procent van de bij dit instituut aangesloten corporaties over een klachtenadviescommissie zal beschikken. Een kleine minderheid van de corporaties heeft al zo'n commissie.

Beschuldiging

Nationale Woningraad (NWR), de grootste koepel van corporaties in ons land, heeft niet meegewerkt aan de brochure, hoewel daar door NCIV op was aangedrongen. Voor coördinator R. Mascini van de NWR was dit aanleiding de NWR 'isolationisme' te beschuldigen.

Directeur N. van Velzen van de NWR wijst die aantijging van de hand. Hij is voorstander van klachtenadviescommissies, maar vindt

dat die het beste op lokaal niveau geregeld kunnen worden tussen gemeenten, bewoners en corporaties. De tekst van de op handen zijnde wetgeving op dit punt kan als leidraad dienen, aldus Van Velzen.

● Hoog gasverbruik? Oude ketel? Uw energiebedrijf rekent uit wat een nieuwe bespaart.

Conclusie uit enquête Huurdersorganisatie:

Doorstromingsbeleid

VROM fungeert niet

Huurders van een goedkope woning die de afgelopen drie jaar zijn verhuisd, betrokken in meerderheid een andere goedkope huurwoning. Slechts 5 procent ging naar een dure huurwoning (meer dan 600 gulden huur per maand). 6 procent kocht een woning.

Dat blijkt uit een enquête die de Landelijke Organisatie Belangen Huurders (LOBH) heeft laten houden onder ruim 400 mensen van 18 jaar en ouder. Volgens een woordvoerder van de LOBH ging het om een representatieve steekproef.

De LOBH concludeert uit deze gegevens dat het doorstromingsbeleid dat staatssecretaris Heerma (Volks-huisvesting) voor ogen staat, niet werkt. Heerma gaat er van uit dat door het bouwen van meer koopwoningen goedverdienende huurders van goedkope woningen gestimuleerd worden een huis te kopen. De goedkope huurwoningen zouden daardoor beschikbaar komen voor mensen met een laag inkomen.

Volgens de enquête van de LOBH wordt echter ruim een kwart van de woningen met een huur van minder dan 400 gulden per maand bewoond door huishoudens met een netto maandinkomen van meer dan 2.500

gulden. 15 procent van de goedkope woningvoorraad zou bewoond worden door huishoudens die maandelijks meer dan 3.000 gulden netto te besteden hebben.

Dat het door Heerma gewenste beleid niet werkt blijkt uit het feit dat 15 procent van de recent vrijgekomen huurwoningen nog steeds wordt toegewezen aan huishoudens met een netto maandinkomen van meer dan drie mille, aldus de LOBH. Van het schieve toewijzingsbeleid worden gezinnen met lagere inkomens de dupe, zo concludeert de organisatie. Zij worden geconfronteerd met steeds langere wachttijden.

Volgens coördinator R. Mascini van de LOBH tonen de enquêteresultaten aan dat er meer sociale huurwoningen moeten worden gebouwd. Van de 5.000 woningen die volgens het regeerakkoord jaarlijks extra gebouwd mogen worden, zou een groot deel in deze categorie terecht moeten komen, zo stelt hij.

● Triopak: compleet pakket voor brandbeveiliging, verkrijgbaar bij de gereedschaps- en ijzerwarenhandel.

Compleet pakket brandbeveiliging

De maanden december en januari gelden als meest brandgevaarlijke maanden. Kaarsen, extra activiteiten in de keukens en het afsteken van vuurwerk rond de jaarwisseling leveren een verhoogd brandrisico op.

Daarom heeft een bedrijf in Schiedam een compleet pakket brandbeveiliging samengesteld. 'Triopak', waarmee de woning afdoende kan worden beveiligd tegen brand. Het pakket kost f145,- en is in geschenkenverpakking verkrijgbaar bij de gereedschaps- en ijzerwarenhandel.

De inhoud van het pakket bestaat uit een rookmelder, een poederblusser en een branddeken. Het rookmelder kan eenvoudig en snel op elke gewenste plek in de woning worden gemonteerd. Het apparaat werkt op een batterij en waarschuwt de gebruiker tijdig bij legraken. Met behulp van een testknop kan te allen

tijde worden gecontroleerd of de melder naar behoren functioneert. De navulbare poederblusser bevat 1 kg bluspoeier en is voorzien van een manometer en een ophangbeugel. Het apparaat voldoet aan de nieuwste kwaliteitseisen en kan worden gebruikt voor de bestrijding van alle branden, metaalbranden uitgezonderd.

De branddeken leent zich uitstekend voor de bestrijding van vloeistofbranden, zoals bijvoorbeeld de vlam in de pan. Door de deken over de vlammen te spreiden wordt de toevoer van zuurstof afgesloten en de brand gedoofd. Aan te raden is dit onderdeel van het pakket een vaste plaats in de keukens te geven. De deken komt, met een formaat van 120 bij 120 centimeter, ook van pas in situaties waarbij kleding in vlam heeft gevat. Door de persoon in kwestie in de deken te wikkelen, wordt het vuur onmiddellijk gedoofd.

Deksel op pan spaart energie

De huidige kookapparatuur is heel wat zuiniger in energieverbruik dan de fornuizen ten tijde van onze moeders en grootmoeders. Maar buiten het gebruik van deze geavanceerde apparatuur kan in de keukens nog het een en ander gedaan worden om het energieverbruik tot een minimum te beperken.

Door bijvoorbeeld altijd met het deksel op de pan te koken en niet te vergeten de dop op de fluitketel te doen. Dat lijken misschien overdreven handelingen maar een aantal tests in Duitsland heeft aangetoond dat dit wel degelijk een groot verschil maakt.

Ook onderzoek werd het energieverbruik bij traditionele elektrische kookplaten, maar het spreekt vanzelf dat ook het gebruik van gas-kooktoestellen verschillen zullen optreden.

Wil men bijvoorbeeld 1½ liter water aan de kook brengen in een pan met gesloten deksel dan levert dat een stroomverbruik van ± 190 Watt op. Laat men het deksel weg, dan kost het verwarmen van diezelfde hoeveelheid water 4x zoveel energie.

Beide cijfers gelden voor pannen met een mooi vlak afgedraaide bodem. Is de bodem niet helemaal

● Deksel op de pan of dop op fluitketel spaart elektriciteit.

vlak, dan kost koken met deksel zo'n 275 Watt en zonder deksel omstreeks 850 Watt.

Echt wel cijfers om even bij stil te staan. Dus deksel of dop goed op pan of fluitketel, want kieren kosten net als in huis, meer energie.

ACTIE ZUINIG STOKEN

Tabel voor de week van maandag 6 november t/m zondag 12 november 1989.

Bij een jaarverbruik van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van:	en een totaal-streefverbruik sinds 8 oktober 1989
800 m³	21 m³	62 m³
900 m³	24 m³	71 m³
1000 m³	26 m³	77 m³
1100 m³	29 m³	86 m³
1200 m³	32 m³	95 m³
1300 m³	34 m³	101 m³
1400 m³	37 m³	109 m³
1500 m³	39 m³	117 m³
1600 m³	42 m³	125 m³
1700 m³	45 m³	134 m³
1800 m³	47 m³	140 m³
1900 m³	50 m³	148 m³
2000 m³	53 m³	157 m³
2200 m³	58 m³	171 m³
2400 m³	63 m³	187 m³
2600 m³	68 m³	203 m³
2800 m³	74 m³	220 m³
3000 m³	79 m³	235 m³
3500 m³	92 m³	273 m³
4000 m³	105 m³	312 m³
4500 m³	118 m³	352 m³
5000 m³	131 m³	390 m³
5500 m³	145 m³	430 m³
6000 m³	158 m³	469 m³

Het wekelijkse streefverbruik wordt bepaald aan de hand van de gemiddelde etmaaltemperatuur en enkele andere gegevens.

Overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 14 november 1989

De rente is als reactie op de opwaartse druk in Duitsland gestegen. De Postbank en de Rabobank hebben het voortouw genomen en de rente gemiddeld met 0,2% verhoogd. Aangenomen moet worden dat de rente over de hele linie zal stijgen.

Naam bank	rente vast gedur.	afsluittpr. in pct.	rentepercentages			
			met gem.- garantie		zonder gem.- garantie	
			opgave bank	werke- lijk	opgave bank	werke- lijk
ANNUÏTEITENHYPOTHEKEN						
A.B.N.	var. ¹⁾	1,5	8,0	8,47	8,2	8,69
	1 jaar ¹⁾	1,5	8,0	8,47	8,2	8,69
	3 jaar ¹⁾	1,5	8,3	8,89	8,5	9,02
	5 jaar ¹⁾	1,5	8,4	8,91	8,6	9,13
	7 jaar ¹⁾	1,5	8,4	8,91	8,6	9,13
	10 jaar ¹⁾	1,5	8,4	8,97	8,6	9,13
	15 jaar ¹⁾	1,5	8,8	9,35	9,0	9,57
ABP	5 jaar ¹⁾	1	8,1	8,52	8,3	8,74
	10 jaar ¹⁾	1	8,1	8,52	8,3	8,74
	15 jaar ¹⁾	1	8,2	8,63	8,4	8,85
Amrobank	var. ¹⁾	1,5	8,0	8,47	8,2	8,69
	2 jaar ¹⁾	1,5	8,2	8,69	8,4	8,91
	5 jaar ¹⁾	1,5	8,4	8,91	8,6	9,13
	7 jaar ¹⁾	1,5	8,4	8,91	8,7	9,24
Bouw. Limb. Gem.	5 jaar ¹⁾	1,5	7,7	8,25	7,7	8,25
	10 jaar ¹⁾	1,5	8,0	8,57	8,0	8,57
	15 jaar ¹⁾	1,5	8,2	8,79	8,2	8,79
	30 jaar ¹⁾	1,5	8,4	9,01	8,4	9,01
Centrale Volksbank	2 jaar ¹⁾	1	7,5	7,87	7,7	8,09
	5 jaar ¹⁾	1	8,0	8,41	8,2	8,63
	7 jaar ¹⁾	1	8,1	8,52	8,3	8,74
	10 jaar ¹⁾	1	8,4	8,85	8,6	9,07
	ideaalrente	1	8,0	8,41	8,2	8,63
Direktbank/NCB-bank	1 jaar ¹⁾	1	7,9	8,31	8,1	8,52
	3 jaar ¹⁾	1	7,9	8,31	8,1	8,52
	5 jaar ¹⁾	1	8,2	8,63	8,4	8,85
Groot. Wiskant./CDK	1 jaar ¹⁾	1	7,6	7,96	7,8	8,20
	5 jaar ¹⁾	1	8,1	8,52	8,3	8,74
	1 jaar ¹⁾	1	7,8	8,06	8,0	8,27
	5 jaar ¹⁾	1	8,3	8,59	8,5	8,80
Ned. Midd. Bank	1 jaar ¹⁾	1,5	8,0	8,47	8,2	8,69
	3 jaar ¹⁾	1,5	8,3	8,89	8,5	9,02
	5 jaar ¹⁾	1,5	8,4	8,91	8,6	9,13
	7 jaar ¹⁾	1,5	8,4	8,91	8,6	9,13
Pancratiusbank	1 jaar ¹⁾	1	7,7	8,09	7,9	8,31
	3 jaar ¹⁾	1	7,9	8,31	8,1	8,52
	5 jaar ¹⁾	1	8,0	8,41	8,2	8,63
	7 jaar ¹⁾	1	8,1	8,52	8,3	8,74
	ideaalrente	1	8,0	8,41	8,2	8,63
Postbank	2 jaar ¹⁾	1	7,9	8,31	8,1	8,52
	5 jaar ¹⁾	1	8,2	8,63	8,4	8,85
	7 jaar ¹⁾	1	8,3	8,74	8,5	8,96
Rabo (adviesrente)	var. ¹⁾	1	7,8	8,29	8,0	8,41
	2/3 jaar ¹⁾	1	8,2	8,63	8,4	8,85
	4/5 jaar ¹⁾	1	8,3	8,74	8,5	8,96
	stabil ¹⁾	1	8,4	8,85	8,6	9,07
	var. ²⁾	1	XXXX	XXXX	8,1	8,29
	2/3 jaar ²⁾	1	XXXX	XXXX	8,6	8,80
	4/5 jaar ²⁾	1	XXXX	XXXX	8,8	9,11
	stabil ²⁾	1	XXXX	XXXX	9,0	9,32
Rabo Hypotheekbank	3 jaar ¹⁾	1	8,2	8,63	8,4	8,85
	5 jaar ¹⁾	1	8,3	8,74	8,5	8,96
	3 jaar ²⁾	1	XXXX	XXXX	8,6	8,90
	5 jaar ²⁾	1	XXXX	XXXX	8,8	9,11
Spaarbank Limburg	1 jaar ¹⁾	1	7,7	8,09	7,9	8,31
	3 jaar ¹⁾	1	7,9	8,31	8,1	8,52
	5 jaar ¹⁾	1	8,0	8,41	8,2	8,63
	7 jaar ¹⁾	1	8,1	8,53	8,3	8,74
Westland-Utrecht stand.	1 jaar ²⁾	1,5	8,1	8,55	8,3	8,77
standaard	5 jaar ²⁾	1,5	8,3	8,77	8,5	8,99
standaard	7 jaar ²⁾	1,5	8,4	8,88	8,6	9,10
standaard	10 jaar ²⁾	1,5	8,5	8,99	8,7	9,21
standaard	15 jaar ²⁾	1,5	op aanvraag	op aanvraag	op aanvraag	op aanvraag
interim	1 jaar ²⁾	1,5	XXXX	XXXX	8,3	8,77
2e kw. 1988 budget	var. ³⁾	1,5	8,5	8,95	8,5	8,95
* Rente-Vrijheid Hypotheek						
VERBETERDE LEVENHYPOTHEKEN						
Bouw. Limb. Gem. (Sparv.)	5 jaar ¹⁾	1,5	8,1	8,55	8,1	8,55
Bouw. Limb. Gem. (Sparv.)	30 jaar ¹⁾	1,5	8,8	9,32	8,8	9,32
Pancratiusb. (Sparhyp)	5 jaar ¹⁾	1	8,2	8,61	8,4	8,83
	7 jaar ¹⁾	1	8,3	8,61	8,5	8,84
Spaarbank Limburg (Sparhyp.)	5 jaar ¹⁾	1	8,2	8,72	8,4	8,93
Zwolsche Alg. (ZA-Hypotheekplan)	5 jaar ¹⁾	1,25	8,1	8,53	8,3	8,75
	7 jaar ¹⁾	1,25	8,2	8,64	8,4	8,86
	10 jaar ¹⁾	1,25	8,3	8,75	8,5	8,97
	15 jaar ¹⁾	1,25	8,7	9,18	8,7	9,39
LEVENHYPOTHEEK						
NVL-Maatschappijen	5/10 jaar ¹⁾	-	8,2	8,52	8,4	8,73
	15/20 jaar ¹⁾	-	8,6	8,95	8,8	9,16
Westland-Utrecht (lage lasten)	7 jaar ¹⁾	1	8,4	8,83	8,9	9,20
	14 jaar ¹⁾	1	8,7	9,18	9,2	9,71
¹⁾ Maandbetaling achteraf						
²⁾ Maandbetaling vooraf						
³⁾ Halfjaarbetalen achteraf						
⁴⁾ Kwartaalbetaling achteraf						
© Copyright „Vereniging Eigen Huis“ te Amersfoort.						

Grote variaties in soepele weefsels en gevarieerde dessins kenmerken het dekbedtextiel

Bloemrijke aanblik

textiel dekbedden

De nieuwe collecties dekbedoverdekken zijn zeer gevarieerd, afwisselend van kleur, uitstraling en dessin. Ze bieden letterlijk een bloemrijke aanblik omdat het weefsel van de dekbeddessins. Een afwisselend en gevarieerd dessin is aangebracht en het weefsel heeft met de verschillende 'styles' van de consument, waarvoor ontwerpers en fabrikanten van dekbedtextiel inspelen.

Er is geen sprake meer van één of twee uitgesproken trends in de dekbedtextielbranche, maar er zijn vele verschillende. Ondanks het feit dat iedere ontwerper en producent zijn eigen gang gaat, valt het op dat massaal wordt gekozen voor stijlvolle dekbedtextielproducten, met veel aandacht voor sierlijke afwerking en goede kleurechtheid. Er is veel aandacht voor mooie soepele weefsels. Het glanzend satijn zagen we 'per' een fijn katoenen weefsel dat heel zacht aanvoelt. Over kwaliteitsaspecten zijn we het eens, maar wat de stijlvoorkoor betreft is de eensgezindheid ver te zoeken. Het antwoord van dekbedtextielproducenten daarop is de variatie in het aanbod.

In de grafische dessins is een flinke dosis creativiteit en fantasie verwerkt in heel aparte ontwerpen. Verrassingsmomenten zijn verkregen door gebruik te maken van parelmoerdruk, maar meestal gelegen in een verrassend en een tikkeltje gedurfd ontwerp.

Er zijn natuurlijk ook minder modegebonden uitvoeringen: Rust

Aangeboden: Winkel-units vanaf 57 m² te Hoensbroek Centrum.

"VOOR HARDWERKENDE DETAILLISTEN ZIJN ER GOEDE MOGELIJKHEDEN IN WINKELCENTRUM GEBROOKERPLEIN"

"Ja - dat weet je van te voren, de eerste jaren zijn de moeilijkste in een nieuw winkelcentrum. Dat waren ze ook voor het Gebrookerplein. Zelf hebben wij het er ondertussen uitstekend naar onze zin en zelfs een grote uitbreidingsverbouwing achter de rug. De omzetten stijgen, de onderlinge verstandhouding is uitstekend. Wie zich nu aan het

Gebrookerplein gaat vestigen komt - nee, niet in een gespreid bedje, dat zou overdreven zijn. Maar wel liggen bij hard werken en veel enthousiasme de mogelijkheden heel gunstig. Ik persoonlijk denk aan een slijterij, een hakkenbar, iets voor kinderen: babyshop, speelgoedzaak. Dat zijn echter maar voorbeelden. Tja - en wie meer wil weten hoe het hier zakelijk zit - men mag mij gerust eens bellen. Overdag in

Helmond naar ons regiokantoor (tel. 04920-82511) maar ook 's avonds als dat beter uitkomt (tel. 04750-10987).

P. Kruithof,
Edah supermarkten

[Handwritten signature]

Stienstra
Bedrijfsverhuur
Kruisstraat 58, 6411 BW Heerlen
Tel. 045-71255

De lease- en koopprijzen zijn bijzonder interessant. Wenst u als ondernemende ondernemer informatie hieromtrent, dan kunt u contact opnemen met Stienstra Heerlen Bedrijfsmakelaardij, R.J.G. de Vries of H.M.A. Stienstra.

**Bedrijfs hypotheek en
-financieringen. Daar heeft u
specialisten voor nodig.**

Wilt u daar meer over weten?

Dat kan. Bel ons maar eens.

043-637373

Lenting & Van Irsen

verzekeringen bv

Prof. P. Willemsstraat 21
6224 CC Maastricht
Postbus 4212
6202 WB Maastricht

MODERN WONEN IN LANDGRAAF?

**Dat kan! Aan de Dorpsstraat in Nieuwenhagen worden 4 royale
eengezinswoningen gebouwd.**

Indeling:
Royale woonkamer ca. 35 m² incl.
open keuken, 3 slaapkamers resp.
13,5 m², ca. 9 m² en ca. 6,5 m²,
badkamer met mogelijkheid voor 2e
toilet.
Er is een keuze uit 2 hoekwoningen
en twee tussengelegen woningen.
Alle huizen zijn voorzien van een
tuinberging.

Prijs f 135.996,- v.o.n. excl. een
max. rijksbijdrage ad. f 41.000,-
welke direct verminderd kan worden
op de hypotheeklasten.
Wonen is al mogelijk voor ca.
f 555,- netto per maand.

BON Gaarne vrijblijvend volledige
informatie over de vrijstaande
woningen te Heerlen, Giesen-Bautsch

stienstra

045-71255

Naam: _____
Adres: _____
Postcode/Plaats: _____
Telefoon: _____
In ongefrankeerde gestloten enveloppe zenden aan Stienstra
Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

TE KOOP

SPAUBEEK. Aan de rand v.d. bebouwing gel. uit-
stek. onderh. vrijst. wit herenhuis! Ind.: keld.,
L-vorm. woonk., keuk., badk. m. ligb. en toil., 2 slpk.,
berg, 1e verd.: 3 slpk., toil., keukenijle, 2e verd.: kl. ap-
partem. m. zitk., 1 slpk. en berg. Ook zeer geschikt als
belegging! Aanv.: i.o. Vraagpr.: f 345.000,- k.k.

WIJNANDSRADE. Halfvrijst. woning m. garage op
prachtige ligging, voor een prijs waartegen u niet
niet kunt zeggen indien u de woning v. binnen heeft
gezien! Deze woning m. 3 slpk. biedt alles en heeft vele
mogelijkheden! Aanv.: i.o. Vraagpr.: f 127.000,- k.k.

Uw adres voor:

de verkoop van uw woning, taxaties,
verzekeringen en GRATIS verzorging
van uw hypotheek!!!

HEERLEN. "Voor 't jonge stel!" Moderne energiezuini-
ge woning op loopafstand v.h. centrum. Ind.: hal, toil.,
garage, woonk., keuk., 3 slpk., badk. m. ligb., v.w. en 2e
toil. Leuke achtertuin. Aanv.: i.o. Prijs: f 139.000,- k.k.
Subsidie mogelijk tot f 18.000,-

MARIA-HOOP (gem. Echt). "Prachtig vrijst. heren-
huis m. zwembad, inhoud 900 m², 3.240 m² grond!"
Ind.: keld., woonk. 52 m², keuk., 5 slpk., 2 badk., 3 toil.,
zolder. Zeer luxe afgewerkt! Prachtige, als park aange-
legde achtertuin. **EEN BEZICHTING ZEKER DE
MOETE WAARD!** Vraagpr.: f 385.000,- k.k. Aanv.: i.o.

**VAKANTIE/RECREATIE
FRANKRIJK/VOGELZEN:** "Uniek op het gebied van
wintersport en zomervakantie!"
Twee appartementen gelegen in één v.d. mooiste gebie-
den van Frankrijk, op 1450 km afstand van Beek.
Vraagpr.: f 82.500,- en f 70.000,- k.k. Uitvoerige infor-
matie op kantoor aanwezig!

**Makelaarskantoor
Louis Janssen bv**

MEERSEN Bunderstr. 128
Tel. 043-643555

STEIN Wilhelminapl. 29
Tel. 04490-35840

**Tel. zaterdag van 11.00-13.00 uur
04490-35840**

De makelaar die er alles aan doet!

ARP 18 945CH 487F57

TE HUUR HEERLEN:

**Eengezinswoningen en
flatwoningen in het
groene Zeswegen**

op loopafstand van het centrum van
Heerlen.
Bijzonder comfortabele woningen met
uitstekende voorzieningen, zoals
badkamer met ligbad, optimale
isolatie. De eengezinswoningen
hebben 3 slaapkamers en de flat-
woningen 2 slaapkamers.
**Huurprijzen per maand:
eengezinswoningen v.a. f 504,25
en flatwoningen v.a. f 488,50,
exclusief servicebijdrage.**

Nadere bijzonderheden worden u ook
graag vrijblijvend verstrekt door:

NEDU
beheer o.g.
makelaardij

Valkenburgerweg 25A,
6411 BM Heerlen.
Telefoon: 045-710909.

WONEN IN GELEEN VOOR MAAR f525,-* PER MAAND! IN PLAATS VAN HUURVERHOGINGEN

Deze royale koopwoningen in het
plan Maastrichterbaan hebben o.m. een
separate of inpandige berging, woon-
kamer, open keuken, 3 slaapkamers,
badkamer met douche en vaste was-
tafel, ruime zolder. Na bewoning is
uitbreiding met diverse voorzieningen,
zoals carport of garage, mogelijk. Koop-
prijs vanaf f 134.480,- v.o.n. Met een
maximale rijksbijdrage van f 41.000,-
volgens premie-A-regeling.

Een woning met een aantrekkelijke
hypotheekaanbieding. En lage woonlas-
ten. Zou het nog mooier kunnen?

* Afhankelijk van uw inkomen.

**VANDAAG
INFO-MIDDAG
VAN 12-14 UUR**

INFO-CENTRUM
Het informatiecentrum in dit plan is
geopend elke zaterdag van 12-14
uur.
Volg, na de ingang aan de Eisen-
burglaan, de borden van het Bouw-
fonds.

RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg 35 - tel 04490 - 11611

ná 18.00 uur:
dhr. Verheggen, tel. 04490-28943
dhr. van Beek, tel. 04746-2319

Afd. Verkoop
nv **Bouwfonds**
Nederlandse Gemeenten

dhr. Boon, tel. 077-541945

ná 18.00 uur:
mevr. Maessen, tel. 04498-55686

M A A S T R I C H T - R A N D W Y C H

Atelierwoningen met extra veel ruimte

In het sfeervolle plan Randwyck in
Maastricht, schuin tegenover het Gouverne-
ment, worden witte zogenaamde 'atelierwo-
ningen' gebouwd. Een benaming die is
ontleend aan de hoeveelheid extra ruimte
op de tweede verdieping.

Door de platte dakopbouw te kiezen
boven het traditionele schuine dak ontstaat
enerzijds meer echt bruikbare ruimte en is
anderzijds de isolatie van het dak en de
lucht- en lichttoetreding van de ruimte
beduidend beter. Prima omstandigheden
voor een atelier- of studieruimte of bijvoor-
beeld een extra slaapkamer. Trouwens, de
gehele woning biedt veel verrassende en
veelzijdige gebruiksmogelijkheden voor een
op de bewoning afgestemde inrichting.
Aantrekkelijk is ook de aansluiting van de
atelierruimte op het terras dat zich, afhan-
kelijk van de bezonning, aan de voor- of
achterzijde van de woning bevindt.

De halfvrijstaande woningen hebben een
geheel eigentijdse, karaktervolle architectuur
en zijn onderhoudsarm. Het royale woon-
en leefgedeelte op de begane grond biedt
leuke mogelijkheden voor een sfeervolle

inrichting, vooral ook door het tuincontact
via de dubbele terrasdeuren. De 1e verdie-
ping heeft 3 slaapkamers, een apart toilet en
een badkamer met een ligbad, douchebak
en een vaste wastafel. Zowel de 1e als de 2e
verdieping is te bereiken via een vaste trap.
De woningen worden gebouwd met GIW-
garantie.

Een aparte, aantrekkelijke woning in een
prettige woonomgeving. Perfecte uitgang-
punten voor een uitstekend woon- en
leefgenot.

Koopprijzen vanaf f 261.500,- v.o.n.

RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht
6221 ED maastricht - wylstraat brugstraat 62 - tel 043 -

RUGKLACHTEN?

Een te zacht of te hard bed
kan rugklachten veroorzaken

Mogen wij eens met u over een oplossing praten?

JAREN VAN ERVARING

hebben ons geleerd dat rugklachten vaak het gevolg zijn van een verkeerd bed, omdat
een standaardmatras niet voor ieder lichaam geschikt is. Als het goede steun geeft aan
iemand die zwaar gebouwd is, dan is het bijna zeker ongeschikt voor een minder zwaar
persoon. En omgekeerd. Terminste één van de partners lijdt in dat geval pijn en ongemak.

WAT IS ONZE OPLOSSING?

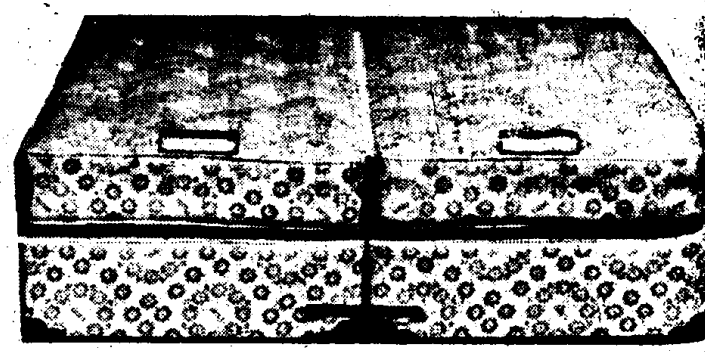
Een bed van OBAS. Een op uw eisen afgestemd éénpersoonsbed of een tweepersoons-
bed met 2 totaal verschillende typen matrassen die precies voor iedere individuele partner
geschikt zijn. Doordat zij als het ware het lichaam behoudzaam in de juiste positie brengen,
zodat de ruggegraat ontspannen en soepel is. Daarbij wordt de druk weggenomen van
beenderen, spieren, zenuwuiteinden en gewrichten.

Wat is OBAS?

Wij zijn de Orthopedic Bedding Advisory Service, adviseurs voor bedden en matrassen.
Onder voortdurende begeleiding van onze medische en orthopedische adviseurs hebben
onze technici reeds duizenden OBAS (een of tweepersoons) bedden ontworpen op basis
van gegevens waarin het gewicht, de lichaamsbouw en de medische achtergrond van
ieder van onze klanten zijn verwerkt. Voor zover beschikbaar worden hierin de diagnoses
van artsen eveneens opgenomen.

WIJ ZIJN DE DESKUNDIGEN

Al onze bedden worden door vakmannen gemaakt en zien er uit als gewone bedden van
topkwaliteit. Maar dit is slechts schijn: een OBAS bed is heel bijzonder! Toch berekenen
wij geen hoge prijzen: onze bedden zijn niet duurder dan een normaal 1- of 2-persoonsbed
van goede kwaliteit. Dat kan omdat wij rechtstreeks en zonder tussenpersonen vanaf fa-
briek leveren. Als u rugklachten heeft, als uw partner zwaarder is dan u, of als u rugpijn lijdt
- neem dan nu contact op met OBAS. Zeer waarschijnlijk kunnen wij u helpen. Vraag in-
formatie zonder enige verplichting met nevenstaande coupon.

OBAS B.V.i.o.
Tunnelweg 104, 6468 EK Kerkrade
Telefoon 045-462211

Het OBAS bed geeft de juiste
steun aan ieder van beide
partners; het zorgt voor
ontspanning en voor verlichting
van pijn.

BON Aan OBAS: ik wil weer goed kunnen slapen, en
daarom wil ik meer weten over OBAS bedden.
Ik ga geen enkele verplichting aan.

Naam: _____ Postcode: _____
Adres: _____ Woonplaats: _____
In open enveloppe zenden aan:
OBAS, Antwoordnummer 2110
6460 WB Kerkrade. Een postzegel is niet nodig.

Pickée, Van Huis Uit Aktief!

BRUNSSUM: Goed gelegen vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage, tuin totaal ruim 570 m² en tuinhuisje. Goed geïsoleerd en goed onderhouden. Ind. o.a. woonkamer, keuken met installatie, drie slaapkamers, badkamer met ligbad, douche, vaste trap. Vleeztrap. Beschoten zolder. Aanvaarding in overleg. Vraagprijs: f 210.000,- k.k.

BRUNSSUM: Hoekwoning met garage, c.v.-gas en tuin. Goed onderhouden. Ind. o.a.: woonkamer, badkamer, berging, 3 slaapkamers, badkamer met o.a. ligbad, v.w. en toilet. Zolder bereikbaar via vleeztrap. Tuinberging. Koopprijs f 115.000,- k.k.

BRUNSSUM: Grenzend aan het winkelcentrum: hoekappartement met c.v.-gas, berging en balkon. Lift. Ind. o.a.: woonkamer ca. 40 m², keuken, twee slaapkamers, badkamer. Vraagprijs f 125.000,- k.k.

EYGLSHOVEN: Geschied woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. Ind. o.a.: badkamer, hal, woonkamer, keuken, 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer, berging. Prijs f 109.000,- k.k.

HEERLEN: Aan de buitenrand, goed bereikbaar gelegen halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en extra ruimte (ca. 58 m²). Buitendeel geschikt als magazijn/opslagruimte. Ind. o.a.: betegelde woonkamer (ca. 36 m²), betegelde eetkamer met moderne witte installatie met luxe apparatuur, betegelde bijkeuken, vier slaapkamers, betegelde badkamer, ruime zolder, vaste trap. Eigen oprit. Aanvaarding: n.o.t.k. Koopprijs: f 195.000,- k.k.

HEERLEN-Bekerveld: Op loopafstand van het centrum zijn 16 royale en luxe appartementen gerealiseerd aan het prachtige Bekerveld. Parkeergelegenheid in het souterrain. Totale woonoppervlakte variërend van 140 m² tot 160 m². Optimale veiligheid en privacy. Ind. o.a.: royale woonkamer, luxe ingericht te keuken, twee slaapkamers, twee badkamers, balkon. Nog slechts 2 appartementen te koop. Koopprijs f 366.000,- v.o.n. en f 386.000,- v.o.n. "Inruil" van uw eigen woning is mogelijk. Bezichtiging na afspraak.

HEERLEN-Centrum (Pancratiuskerk) - TE HUUR: Type A: (nog 2 appartementen). Woonkamer, keuken, twee slaapkamers, badkamer, twee balkons, berging. Bruto opp. ca. 95 m². Huurprijs: f 910,- per maand inclusief servicekosten. Type B: (nog 1 appartement). Grote woonkamer, keuken, twee slaapkamers, badkamer, patio. Lift. Bruto opp. ca. 115 m². Huurprijs: f 1.375,- per maand inclusief servicekosten. Reservering nabij gelegen parkeerplaats mogelijk.

HEERLEN-NOORD: Rustig gelegen halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas, grote garage en tuin. Ind. o.a.: L-vormige woonkamer met open haard, keuken, 3 royale slaapkamers, badkamer, vaste trap naar zolder, grote hobbyruimte (mogelijkheid 4 slaapkamers). Muren en dak zijn geïsoleerd. Vraagprijs f 169.000,- k.k.

HEERLEN: Halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas, ruime garage en mooie tuin. Op loopafstand van het winkelcentrum. Uitstekend onderhouden. Rolliken. Ind. o.a.: 3 kelders, woonkamer, keuken met een complete keukeninstallatie met apparatuur, 3 grote slaapkamers, badkamer, zolder (vaste trap), grote hobbyruimte (mogelijkheid 4 slaapkamers). Vraagprijs f 189.000,- k.k.

HEERLEN-Schimmelpenninckstraat: Nog slechts enkele van de 12 premie A-woningen te koop. Ruime halfvrijstaande woningen met c.v.-gas, berging (mogelijk uit te bouwen tot garage) en tuin. Ind. o.a.: L-vormige woonkamer, keuken, drie slaapkamers, badkamer en zolder. De premie A-regeling 1988 is op deze woningen van toepassing. Netto-maandlast ca. f 590,-.

HEERLEN: Hoekwoning met c.v.-gas, tuin en mogelijkheid voor garage. Ind. o.a. sout.: het pand is geheel onderkelderd, diverse bergingen/hobbyruimte (droog). Part. en 1e verd.: woonkamer, eetkeuken met een luxe keukeninstallatie met apparatuur. Drie slaapkamers, badkamer, vliering. Voorzien van rolliken. Koopprijs f 89.000,- k.k.

HOENSBROEK: Rustig en goed gelegen woonhuis met c.v.-gas en achtergelegen garage. Prima materiaalgebruik. Ind. o.a.: ruime woonkamer met parketvloer, eetkeuken met L-vormige aanrechtcombinatie, drie slaapkamers, betegelde badkamer met douche en vaste wastafel, zolder. Aanvaarding n.o.t.k. Koopprijs f 126.000,- k.k.

HOENSBROEK: Halfvrijstaand woonhuis met c.v., ruime garage en mooie tuin. Rustig en goed gelegen, nabij NS-station. Uitstekend onderhouden. Ged. geïsoleerd. Ind. o.a.: ruime L-vormige woonkamer (ca. 49 m²), ged. parketvloer, keuken met een goed uitgevoerde keukeninstallatie met apparatuur. Drie slaapkamers, badkamer, zolder. Prijs f 169.000,- k.k.

KERKRADE-West: Bouwterreinen vanaf f 75.000,- k.k. tot f 85.000,- k.k.

KERKRADE-Blijerheide: Goed onderhouden vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en zonnige tuin. Ind. o.a.: 2 kelders, betegelde hal, woonkamer, keuken met L-vormig eiken aanrecht met ingebouwde apparatuur, drie slaapkamers, betegelde douche, bergzolder. Aanvaarding n.o.t.k. Vraagprijs f 135.000,- k.k.

KERKRADE-Locht: Vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. Ind. o.a.: woonkamer, gedeeltelijk open keuken met inbouwkeuken, bijkeuken, drie slaapkamers, badkamer met 2e toilet, vaste trap naar beplante en beschoten zolder. Ged. geïsoleerd dubbele beglazing. Goed onderhouden. Vraagprijs f 179.000,- k.k.

MEERLBEK: Goed onderhouden royaal halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gasinstall. en inpandige garage. Ind. o.a.: parterre, gang, L-vormige garage, 1e verd.: gang met bergkast, toilet, woonkamer met tuinocontact, keuken, 2e verd.: 3 slaapkamers, luxe badkamer. 3e verd.: via vaste trap, hobbyruimte, zolder. Aanv. n.o.t.k. Vraagprijs f 142.000,- k.k.

NIEUWENHAGEN: Goed gelegen halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. Nabij het nieuwe winkelcentrum. Muren en dak geïsoleerd, dubbele beglazing, rolliken. Goed onderhouden. Ind. o.a.: 2 kelderruimten, woonkamer (ca. 40 m²) met open haard, goed uitgevoerde veranda-tuinkamer, keuken, vier slaapkamers, badkamer. Vraagprijs: f 196.000,- k.k.

europlast

NEDERLAND

Specialist in:

- Kunststof kozijnen 114 mm-profiel
- Veranda's - Superranda: schuivend dak
- Acrylaatplaten 16 mm, op maat, f 85,-/m2

400 m2 showroom - kruispunt De Geusselt, Viaductweg 27, Maastricht, 043-632925

GULPEN

2 STOLPWONINGEN MET SOUTERRAIN

souterrain: garage voor 2 auto's, hobbyruimte, woonkamer, keuken 62 m2, slaapkamer, badkamer 20 m2, bijkeuken

begane grond 102 m2: 2 royale slaapkamers, studeerruimte, 2e badkamer, zolder, zolder

1e verdieping: 2 royale slaapkamers, studeerruimte, 2e badkamer, zolder, zolder

2e verdieping: 2 royale slaapkamers, studeerruimte, 2e badkamer, zolder, zolder

oprit: 550 m2, aangelegd

prijs: f 298.000,- v.o.n.

makelaardij ERNENS

Hoolstraat 42, 6367 GD Voerendaal
Tel. 045-752142

Wonen op het mooiste plekje van Brunssum

Brunssum is een moderne stad voor jong en oud. Een gezellige, groene stad met alle mogelijke voorzieningen zoals winkelcentra, scholen, postkantoren en zwembaden. Het natuurgebied "De Brunssummerheide" bevindt zich bovendien op loopafstand.

Brunssum is door zijn ideale ligging ten opzichte van Heerlen, Kerkrade, Maastricht, Aken en Luik een ideale forensengemeente.

"De Hemelder" is een van de aantrekkelijkste woonwijken van Brunssum. Opvallend veel groen, speelgelegenheden en de vele pleintjes maken van "De Hemelder" een wijk waar het bijzonder prettig en comfortabel wonen is. Hier realiseert ABC Vastgoed een aantal ruime eengezinswoningen en semi-bungalows die zich kenmerken door een levendige architectuur.

De semi-bungalows zijn ideaal voor bijvoorbeeld senioren. Toilet, slaapkamer, badkamer, keuken en woonkamer bevinden zich namelijk op de begane grond. Op zolder is onder andere een tweede slaapkamer.

De eengezinswoningen hebben vier kamers. Een grote woonkamer, hal, toilet en keuken op de begane grond. Drie slaapkamers en een riante badkamer op de eerste etage. Bovendien hebben de woningen een ruime zolder met een groot dakraam.

Alle woningen beschikken over een eigen CV met warmwatervoorziening. De buitenkozijnen zijn van hout. Gevels, dak en vloeren voldoen aan alle isolatie-eisen.

Huurprijzen ééngesinswoningen f 815,-, semi-bungalows f 840,- per maand

ABC Vastgoed

Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen
Tel.: 045-71 2040

Wilt u meer informatie over deze schitterende woningen in Brunssum? Vul dan deze bon in. U ontvangt dan zo snel mogelijk een brochure.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Woonplaats: _____

Telefoon: _____

Zenden aan: ABC Vastgoed, Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen

De Spaar-Optimaalhypotheek bespaart u tienduizenden guldens.

Voordeligste hypotheekvorm. Om welk huis het ook gaat, de Rabobank heeft daarvoor een aantrekkelijke hypotheek: de Spaar-Optimaalhypotheek. Die u veel voordeel oplevert, omdat u uiteindelijk veel minder betaalt dan bij andere hypotheekvormen. En dat merkt u direct in de maandlasten, want die zijn laag.

De aflossing is verzekerd. Op de einddatum van uw hypotheek wordt het geleende bedrag ineens afgelost. Dat geldt ook bij overlijden voor het verstrijken van de looptijd.

	voorbeeld 1	voorbeeld 2	voorbeeld 3
hypotheek leeftijd man	f 100.000,- 30 jaar	f 150.000,- 35 jaar	f 250.000,- 40 jaar
bruto inkomen	f 40.000,-	f 55.000,-	f 90.000,-
netto voordeel Spaar-Optimaal hypotheek	f 21.500,-	f 41.500,-	f 79.000,-

Laat nu uw voordeel berekenen. Het voordeel van de Spaar-Optimaalhypotheek is voor iedereen anders. Wij rekenen uw voordeel graag voor u uit. Gratis. Vul dus de coupon in. Ook als u al een hypotheek heeft.

Stuur mij een gratis hypotheekberekening Spaar-Optimaalhypotheek.

Naam en voorletters: _____

Geboortedatum: _____ m/v

Adres: _____

Postcode/Plaats: _____

Telefoon: _____

Koopsom woning: f _____

Hypotheekbedrag: f _____

Bruto jaarinkomen: f _____

Geboortedatum partner: _____ m/v

Bruto jaarinkomen partner: f _____

* (inclusief vakantiegeld, 13e maand e.d.)

Plaats: _____ Datum: _____

Handtekening: _____

Afgeven bij of opsturen naar de Rabobank.

045-326767

Ook 's zaterdags geopend van 9.00 tot 17.00 uur

Heerlensweg 22, 6371 HS, Postbus 31193, 6370 AD Landgraaf

Pickée makelaardij bv

DICK ROSBACH
ONROEREND GOED

Beukenstraat 8, 6456 AM Binglelade
Tel. 04492-2619

BRUNSSUM
Zeer mooi, goed geseleerd woonhuis met c.v., garage en tuin, gelegen nabij het centrum. Ind.: woonkamer, keuken, bijkeuken berging, 3 slaapkamers, luxe badkamer met ligbad, douche en 2e toilet, ruime zolder via vlieztrap. Het geheel is uitgerust met o.a. parketvloeren, rolluiken en verkeert in uitstekende staat.

Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Vraagprijs f 135.000,- k.k.

BRUNSSUM
Rustig gelegen woonhuis met c.v. en garage. Ind.: hal met toilet, 2-vormige woonkamer, dichte keuken, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, vaste wastafel en 2e toilet. Totale oppervlakte 202 m².
Vraagprijs f 135.000,- k.k.

LANDGRAAF
Geheel gerenoveerd, goed onderhouden hoekwoning met mogelijkheid voor het bouwen van een garage. Ind.: woonkamer, dichte keuken met inbouwapp., badkamer met douche en v.w., 2 ruime slaapkamers, kelder, berging en grote tuin. Het pand is gedeeltelijk voorzien van dubbele beglazing en rolluiken.
Vraagprijs f 98.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS
Rustig in jonge wijk gelegen, geschakeld woonhuis met garage en c.v. Ind.: woonkamer met parketvloer, open keuken met inbouwapp., badkamer met ligbad en 2e toilet, 3 slaapkamers, berging, zolder via vaste trap, terras. Het pand is geheel geseleerd en voorzien van rolluiken. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Vraagprijs f 135.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS
Halfvrijstaand woonhuis met berging en c.v. Ind.: hal, L-vormige woonkamer, dichte keuken, kelder, 4 slaapkamers, badkamer met douche, zolder via vlieztrap. Totale oppervlakte 315 m². Mogelijkheid aanwezig voor het bouwen van een garage. Vraagprijs f 112.000,- k.k.

Wegens snelle verkoop en grote aanvraag, zoeken wij ter bemiddeling woonhuizen in alle prijsklassen.

Voor eventuele informatie en/of aanbiedingen, gelieve u contact op te nemen met ons kantoor, maandag t/m zaterdag van 9.00-18.00 uur.

TE KOOP

HEERLEN: „Nabij centrum gelegen ruim woonhuis m. mogelijkheid voor garage!“
Ind.: kelder, woonk., woon-eetkeuken, serre, 3 slaapk., badk. m. douche en v.w., zolder. Vrijwel alle ramen/kozijnen in kunststof m. dubbele beglazing. Flink achtertuin. Vraagpr. f 98.000,- k.k. Aanv. direct.

HEERLEN: „Ideale woning voor jong stel!“
Ind.: 2 kelders, hal, woonk., keuken, 3 slaapk., badk. m. douche en v.w., zolder. Geh. pand voorz. v. kunststof ramen/kozijnen m. dubbele beglazing en rolluiken. Prijs f 75.000,- k.k. Aanv. in overleg.

HEERLEN: „Interessante belegging!“
Ruim halfvrijstaand pand m. garage nabij centrum. Volledig verhuurd. Verdere gegevens op aanvraag. Vraagprijs f 140.000,- k.k.

HEERLEN: „Vrijstaand wit herenhuis met dubbele garage op 840 m² grond!“
Ind.: kelder, hal, woonk. (8.00x4.50 x 3.80) m. schouw, woon-eetk. (4.50x3.50), berging, 3 ruime slaapk., badk. m. ligbad, douche, v.w., bidet, 2e toilet. Geïsoleerd en voorz. v. rolluiken. Vraagpr. f 185.000,- k.k. Aanv. in overleg. Desgew. op korte termijn.

HOENSBROEK: „Zoekt u een sfeervol vrijstaand herenhuis met veel grond? Hier is uw kans!“
Ind.: kelder, hal, woonk. (33 m²), aparte eetkamer, woon-eetkeuken (5x3), bijkeuken, berging, garage, div. stallen, 3 ruime slaapk., badk. m. ligb. en v.w., zolder. Perc.opp. 1021 m². Pand biedt vele mogelijkheden. Prijs f 225.000,- k.k. Aanv. in overleg.

HOENSBROEK: „Prachtig, ruim herenhuis met aparte kantoorbedrijfsruimte!“
Ind.: souterrain: grote, verwarmde garage, div. kelders, ruime hal, sfeervolle woonk. (33 m²) m. open haard, keuken (4.40x2.80) m. luxe inr., 4 slaapk., ruime badk. m. ligb., 2e toilet en v.w., zolder. Kantoor: hal, pantry, toilet, 2 ruime kantoren. Ramen/kozijnen in hardhout m. dubbele beglazing. Geïsoleerd en grotendeels voorz. v. rolluiken. Vraagpr. f 235.000,- k.k. Aanv. in overleg.

HOENSBROEK: „Sfeervolle, halfvrijstaande woning op leuk perceel grond!“
Ind.: kelder, hal, woonk., grote serre/hobbyruimte (6.00x2.20), berging, 3 slaapk., badk., zolder bereikb. via vaste trap. Perc.opp. 280 m². Vrijwel geh. pand voorz. v. roll., mogelijkh. voor bijbouwen garage. Vraagpr. f 109.000,- k.k. Aanv. in overleg.

NIEUWENHAGEN: „Ruim halfvrijstaand woonhuis met verwarmde garage!“
Ind.: hal, woonk. (33 m²), dichte keuken (3.92x2.42), 4 slaapk., badk. m. douche, v.w. en 2e toilet. Bw. 1973. Geïsoleerd, ged. dubbel beglaasd en voorz. v. rolluiken. Gel. in prima woonomgeving. Prijs f 135.000,- k.k. Aanv. desgewenst direct.

KERKRADE: „Zeer ruim, degelijk woonhuis met garage!“
Ind.: 2 kelders, L-vormige woonkamer, woonk., waskeuken, 2 slaapk., serre, 4 grote slaapk., zolder. Vaste trap m. mogelijkh. voor meerder. kamers. Ook zeer geschikt voor belegger. Vraagprijs f 97.000,- k.k. Aanv. direct.

VERKOCHT

NEDU

beheer o.g. makelaardij taxaties hypotheeken assurantien

TELEFOON
ZATERDAG
TUSSEN
9.00 en
13.00 uur
043-645352
W. Huijsmans

TELEFOON
MA. t/m VR.
045-710909

Valkenburgerweg 25a, 6411 BM Heerlen

TE HUUR
RUIME
EENGEZINSWONINGEN

Ingruipende renovatie heeft er voor gezorgd dat de ruime ééngezinswoningen in de wijk „Vreheide“ - „De Stack“ weer helemaal voldoen aan de hedendaagse woonwensen. Iedere woning werd volledig geseleerd en gedeeltelijk van dubbele beglazing voorzien. De woningen beschikken over een hal en werkruimte op de begane grond, keuken en woonkamer op de eerste etage, terwijl de badkamer en de 3 slaapkamers zich op de tweede etage bevinden. Beide verdiepingen hebben bovendien een royaal balkon. Iedere woning heeft een eigen tuin van forse afmetingen.

Huurprijzen f 670,- per maand, excl. servicekosten.

Kom eens kijken. U bent van harte welkom in de kijkwoning gelegen aan de Navoerlaan 54. De kijkwoning is geopend op woensdag van 13.00 tot 17.00 uur en op zaterdag van 13.00 tot 16.00 uur of op afspraak. Hiervoor kunt u bellen: 045 - 71 20 40.

ABC Vastgoed

Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen.

045-71 20 40

EEN EIGEN HUIS IN SITTARD VOOR f525,-* PER MAAND!

Vandaag presenteren wij een nieuw plan met 23 premie-A-woningen in de Sittardse wijk Lahrhof. Deze op ruime kavels te realiseren woningen zijn comfortabel en efficiënt ingedeeld. De moeite waard om vandaag naar het Sportcentrum in Sittard te komen.

De woningen hebben o.m. een berging, woonkamer met tucontact, praktisch ingedeelde keuken, verdieping met 3 slaapkamers en een ruime badkamer met douche en vaste wastafel. De hobbyzolder is bereikbaar via een schuiftrap. De huizen zijn voorzien van een voortreffelijk isolatiepakket waardoor een opvallende energiebesparing en een aangenaam klimaat ontstaat. Koopprijs vanaf f 131.559,- v.o.n. Met een maximale rijksbijdrage van f 41.000,- volgens premie-A-regeling.

* Afhankelijk van uw inkomen.

RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg 2d 35 - tel 04490 - 11611

VANDAAG WOONINFO
NIEUW PLAN LAHRHOF

KOM VANDAAG KIJKEN!

Vandaag, zaterdag 18 november, van 11.00 tot 14.00 uur, organiseert Kantoor Ruijters in samenwerking met Bouwfonds Nederlandse Gemeenten een wooninfo. U krijgt er individueel gerichte informatie over alle facetten van de aankoop van deze woningen in Sittard. Over de ligging, de kavelgrootte, de woning, de indeling, de afwerking, de financiering, de rente, de premieregeling, het benodigde inkomen en over tal van andere onderwerpen.

U bent tussen 11.00 en 14.00 uur van harte welkom in het restaurant van **Nationaal Sportcentrum, Sportcentrumlaan 1, Sittard**

nv **Bouwfonds**
Nederlandse Gemeenten

dhr. Boon, tel. 077-541945
na 18.00 uur:
mevr. Maessen, tel. 04498-55686

STIENSTRA ZET DE DEUREN VOOR U OPEN

Ook als u (nog) geen huis wilt kopen, kunt u bij deze projecten een kijkje komen nemen.

GELEEN Fortunapark

Wonen nabij een park.... die droom wordt nu werkelijkheid.

Het nieuwe Fortunapark te GELEEN belooft een meer dan eerste klas woonlocatie te worden.

Dubbel genieten.
Dat betekent voor de toekomstige bewoners in dit plan dubbel genieten: de rust en het groen van overvloedige plant- en boompartijen en op nauwelijks 5 minuten loopafstand van het gezellige winkelcentrum van Geleen.

In dit park is de bouw van 19 bungalows reeds vergevoerd en is meer dan de helft verkocht.

De halfvrijstaande bungalows zijn als basistype voorzien van:
een bijzonder ruime hal, living (incl. keuken) ca. 41 m², 3 slaapkamers, waarvan de grootste ca. 14,5 m² en een badkamer. Aparte berging (afhankelijk van het type) en een garage.

De vrijstaande bungalow is voorzien van:
Hal, living ca. 45 m², 3 slaapkamers, badkamer met ligbad en douche. Garage.

Persoonlijke wensen.
In dit basistype kunnen persoonlijke wensen worden verwezenlijkt. Heeft u voor keuken- en badkamerinrichting andere wensen, dan zijn deze bespreikbaar. Kortom, een betere gelegenheid om uw „wensbungalow“ te verwezenlijken op een éénnmalig plekje is nauwelijks denkbaar.

Prijzen vanaf f 204.172,- v.o.n.

INFORMATIE OP DE BOUWPLAATS HEDEN 18 NOVEMBER VAN 14.00-16.00 UUR.
ADRES: VOLG DE BORDEN VANAF DE GELEENSTRAAT.

HEERLEN, Corisberg

Comfortabele woningen op een bijzondere plek.

In Heerlen, aan de rand van Heerlerbaan worden 12 premie-A woningen gebouwd. De omgeving is enerzijds landelijk anderzijds geeft het aanblik op het „groot stadsgebeuren“.

Deze 2 elementen maken Corisberg een zeer aantrekkelijke plaats voor woningbouw.

Efficiënte indeling.
Woonkamer is ca. 32 m² groot incl. open keuken, 3 slaapkamers resp. ca. 13 m², 10 m² en 6 m², badkamer, hobbyzolder ca. 27 m² (bereikbaar via schuiftrap).

Optimale isolatie:
• Spouwisolatie
• Dakisolatie
• Vloerisolatie
• Dubbele beglazing (in woonkamer en keuken)

Prijs f 136.393,- v.o.n. (excl. max. rijksbijdrage van f 41.000,-). De perceelsopp. varieert van ca. 115 m² tot ca. 140 m². Doordat de premie-A-woning wordt met de hypotheek kan men met een 100% financiering eigenaar worden voor ca. f 574,- per maand.

OPEN HUIS
Zondag 19 november en zondag 26 november van 14.00-16.00 uur.
Adres: Roggehoef 37.

HEERLEN, Maria Christinawijk

Een unieke wijk: nu ook met huizen vanaf f 85.000,- k.k. gelegen aan de rand van de Brunsummerheide.

Nostalgie
is een van de bijzondere kenmerken van deze royale huizen, bijv. de vestibule, het aparte trappenhuis, het genot van oerdegelijke kelders. Zo is er o.m. ruimte voor de waskelder en een aparte provisie- of hobbykelder. Uniek is ook de extra toevoeging van een aparte berging op de zolder in de nok van het dak.

Ruimte
Woonkamer tot ca. 35 m², woon-eetkeuken ca. 12 m², slaapkamers tot 16,5 m², badkamer met ligbad.

Ruime keuze
tut een 3-tal indelingen en verschillende liggingen en levens in verschillende grootten. Dichte keuken, mogelijkheid voor garage.

Koopprijzen afhankelijk van ligging en type, prijzen tot f 104.000,- k.k.

100% Financiering mogelijk: NETTO MAANDLAST VANAF f 498,- (rekening houdend met fiscaal voordeel).

In onze modelwoning aan de Pelikaanstraat 1 is een modern interieur gecreëerd.

OPEN HUIS
Zondag 19 november van 14.00-16.00 uur.
Adres: Pelikaanstraat 1.

LANDGRAAF Op de Kamp

Achter deze moderne gevels gaat een zee van ruimte schuil.

Slechts 4 gegadigden kunnen nog van deze kans profiteren.

Aan de Verdstraat, nabij het winkelcentrum „Op de Kamp“ in Landgraaf zijn nog 4 stads-woningen met garage te koop.

Het comfort van dit type is de ruimte:
De living heeft een oppervlakte van ca. 37 m² incl. open keuken. Op de 1e verdieping 3 slaapkamers resp. ca. 14 m², ca. 10,5 m² en ca. 6,5 m² en een badkamer met mogelijkheid voor 2e toilet.

Prijs f 145.064,- v.o.n. excl. max. f 44.000,- rijksbijdrage. Netto maandlast ca. f 560,-.

Kom kijken en overtuig uzelf op zondag 19 november a.s. van 14.00-16.00 uur.
Adres: Verdstraat 7 in Landgraaf.

MAASTRICHT, Vroenhof

Comfortabel wonen, in een bijzonder appartement begint in het gebouw Vroenhof te Maastricht.

Binnenkort voor bewoning gereed.

In Maastricht worden door Coppelmanns Bouwbedrijven 67 appartementen gerealiseerd in opdracht van Soudant Bouwprojectontwikkeling.

Het project is in aanbouw in Maastricht-West nabij de Annalaan aan de Brouwersweg/hoek Volksplein. Op korte afstand van het centrum ontstaat een nieuw stukje Maastricht met een modern stadsgezicht.

Appartementen
Er is een keuze uit 6 typen indelingen met 1 of 2 slaapkamers en woonkamers tot ca. 40 m². Bijzonder zijn de hoekappartementen met een woonhal of de dakappartementen met een gedeeltelijk serredak. Afhankelijk van het type zijn de appartementen voorzien van een badkamer met douche of ligbad.

Alle appartementen hebben een inpanning berging en een aparte berging in de kelder.

Comfort en veiligheid
Het gebouw is voorzien van liftinstallaties en aparte parkeerplaatsen onder het gebouw. De veiligheid wordt gegarandeerd door zellsluitende deuren en inbraakwerende hang- en sluitwerk.

Prijzen van f 116.000,- v.o.n. tot f 158.900,- v.o.n.

OPEN HUIS
Heden 18 november van 14.00-18.00 uur.
Adres: Volksplein 90D te Maastricht.

stienstra

Makelaardij onroerend goed • Hypotheken • Verzekeringen

Voor inlichtingen:
H = Kantoor Heerlen, Tel. 045 - 712255
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.
M = Kantoor Maastricht, Tel. 043 - 252933
Wycker Brugstraat 50, 6221 ED Maastricht.

Geopend: maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 21.00 uur, zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur.

BON

Gaarne vrijblijvend volledige informatie over de nieuwbouwprojecten:

Naam: _____
Adres: _____
Postcode/Plaats: _____
Telefoon: _____

In ongefrankeerde gesloten envelop zenden aan Stienstra Makelaardij BV, Antwo. nummer 40, 6400 VB Heerlen.

Nederland 1

NOS
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
NCRV
14.30 De verborgen schat. Amerikaanse speelfilm uit 1963 van Don Chaffey. Vier boeven lijken met succes een postreint te hebben beroofd, tot vijf buurtkinderen de buit vinden.
16.00 Disney Parade special! Het 65-jarig bestaan van de NCRV een speciale uitzending met Kadanz, Ragazza en Drukwerk. Presentatie: Melline Mollerus en Jochem van Gelder.

17.00 NCRV Happy hour. Feestelijke receptie t.g.v. het 65-jarig bestaan van de NCRV vanuit de passage van de NCRV-studio. Met o.a. André van Duin, Sandra Reemer, Farce Majeur en Willeke Alberti.
17.30 Journaal.
17.40 NCRV Happy hour. Vervolg.
19.00 Journaal.
19.21 (TT)Prettig geregeld. Nederlandse serie. Afl. 16: Wat moet ik met een juboknuf?
19.54 Ted's familiespelshow. Spelshow gepresenteerd door Ted de Braak.
21.26 Hoogtepunten uit NCRV Happy hour.
21.46 Welles nietes. Discussieprogramma. Presentatie: Legien Krom-

kamp. Vandaag: De kijker heeft er belang bij dat de principiële omroepen blijven bestaan!
22.30 Journaal.
22.46 Still of the night. Amerikaanse speelfilm uit 1982 van Robert Benton. De psychiater Sam Rice wordt verleid op zijn patiënte Brooke Reynolds. Zij blijkt de minnares geweest te zijn van een van zijn patiënten, die op raadselachtige wijze vermoord is. Sam gaat op onderzoek toe.
00.17-00.19 Huizen van Oranje. Vandaag: Prinsenhuis, Willemstad.

Nederland 2

NOS
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
AVRO
14.00 Peugeot Dutch indoor. Halve finales van het Challenger toernooi van Valkenswaard.
VOO
16.00 Transformers. Tekenfilmserie. Afl.: Chaos. (herh.).
16.20 Dive to adventure. 13-delige serie die de kijker mee onder water neemt. Vandaag: Galapagos: De betoverende eilanden.
16.45 ••Take 5. Amusementsprogramma. Presentatie: Marijke Benkhart, Natascha Emanuels, Anita Witzier en Karin Vlasblom.
17.50 Family Ties. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Egg. Elyse is van plan naar een schoolreunie te gaan. Haar oude schoolmaatje, Roger 'Egg', Erdman, neemt voor de reünie contact met haar op en zoekt haar op. Hij is niet veel veranderd, behalve dat hij nu steenrijk is.
18.15 (TT)Big City metro. 12-delige documentaire serie over 's werelds grootste metro-stations. Afl. 7: San Francisco.
18.40 ••Top 40. Muziekprogramma gepresenteerd door Jeroen van Inkel.
19.25 (TT)De nieuwe nationale ideeënbus. Programma waarin ideeën en vindingen voor het voetlicht worden gehaald. Presentatie: Joop Daalmijer.
20.00 (TT)Journaal.
20.29 Crimistory. Serie. Afl.: Huwelijck op de klippen. Een weekendje weg

Nederland 3

NOS
09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
12.00-13.10 Intoct Sint Nicolaas. Rechtstreekse beelden van de aankomst van Sinterklaas in Gorinchem. Commentaar: Aart Staartjes.
17.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.00 De werkelijke droom. Marokkaans programma met portretten van kunstenaars uit de serie Medelander Nederlanders.
18.30 Sesamstraat.
18.45 (TT)Jeugdjournaal-extra.
19.10 Volken rond de Stille Oceaan. 11-delige documentaire serie. Afl. 3: Naar het koude noorden.
19.54 Trekking van de lottogetallen.
20.00 Journaal.
20.20 ••Avondvoorstelling. Balletgala 1989, gala van het Dansersfonds '79. M.m.v. beroemde binnen- en buitenlandse solisten en ensembles en het Nederlands Balletorkest o.l.v. Kevin McCutcheon.
22.30 Studio Sport.
23.00 Journaal.
23.06-23.11 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL Veronique

08.00 Télékids. Diverse tekenfilms voor jong en oud, uitgezocht en ge-

presenteerd door Irene Moors, met om:

08.00 Maple Town.
08.30 Wasbeertjes.
09.00 Little wizards.
09.30 Spiderman. (herh.).
10.00 Dinoriders. (herh.).
10.30 De Hulk. (herh.).
11.00 Top 20. (herh.).
11.40 Autovisie. (herh.).
12.10 Aanvalen! Quiz. (herh.).
12.40 Match. Sportretten. (herh.).
13.10 Gaaën met die banaan. (herh.).
14.00 Hits uit Holland. (herh.).
14.30 Jukebox. (herh.).
15.05 Niet te geloven. Amusementsprogramma waarin de mensen de grenzen van hun kunnen verleggen. (herh.).
15.35 Mapletown. Serie. Afl.: De leerling bospolitieagent.
16.00 Cry of the Banshee. Amerikaanse film uit 1984 van Gordon Hessler. Oona, de hoge priesteres van een heidense sekte, wil wraak nemen op Lord Edward Whitman, een invloedrijk figuur in de gemeenschap en een harde, autoritaire magistraat.
17.30 Beestenboel. Gevarieerd dierenmagazine.
18.00 Journaal.
18.10 Countdown. Presentatie: Wessel van Diepen.
18.50 Match. Sportprogramma.
19.20 Dirty Dancing. Amerikaanse serie. Afl.: Poëzie in beweging.
19.50 Kentucky Fried Movie. Amerikaanse film uit 1985 van John Landis. Een persiflage op de Amerikaanse amusementsindustrie.
21.30 Colin's Sandwich. Komische Engelse serie. Met in de hoofdrol Mel Smith.
22.00 Journaal.
22.25 Veronique Weer.
22.30 Match extra.
23.10 Sins within The Family. Italiaanse erotische speelfilm van Bruno Gaburro. De knappe en ambitieuze Milo is voor een korte vakantie te gast op het luxe buitenhuis van zijn oom Carlo.
00.40 Bonjour Les Clips.
01.45 Chewing Rock. Muziekprogramma.
02.45 Atoukado. Quiz.
03.30 Veronique Classique.
05.30 Atoukado. Quiz.
Wijzigingen voorbehouden!

RTL Plus

08.00 Konfetti. Kinderprogramma met Nicole Bierhoff.
08.05 Archie. Franse tekenfilmserie. Afl.: Wer zultzucht licht Die ganze Wahrheit.
08.30 Diplodons. Franse tekenfilmserie. Afl.: Rot, gelb, grün.
08.55 Tal der Dinosaurier. Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.: Steinzeit-Feuer.
09.20 Die Jetsons. Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.: Rosey Langfinger.
09.45 Klack. Kinderspelshow met Nicole Bierhoff.
10.15 Gewusst wie. Programma gepresenteerd door Claudia Hessel en Hans-Gerd Fischer.
10.30 Tele-Boutique. Herh.
11.00 Explosiv. Magazine met Olaf Kracht. (herh.).
11.40 Bornemanns Nähkästchen.
11.50 Tekenfilm.
12.05 Tier-Express. Bezoek aan de dierenruut van San Diego.
12.30 Klassik am Mittag. m.m.v. het RTL-orkest.
13.00 Heute bei uns.
13.05 Tele-Boutique.
13.30 Ragazzi. Jeugd muziekmagazine. Presentatie: Ingo Schmolli.
14.15 Tennis - extra. Masters tennistoernooi voor dames in New York, samenvatting. Commentaar: Petra van Oyen en Andreas Dieck.
15.50 Polizeibericht. Amerikaanse serie. Afl.: Die Handgranate.
16.15 Einfach toersich. Dierenprogramma gepresenteerd door Uwe Hubner.
17.15 Dance. Dansshow gepresenteerd door Martina Menningen.
17.45 Der Hammer. Amerikaanse serie. Afl.: Bruderherz.
18.15 Tennis - extra. Masters tennistoernooi voor dames te New York, halve finale. Commentaar: Petra van Oyen en Andreas Dieck e.a.
22.00 Dall-As. Talkshow met Karl Dall.
23.00 Hurra....die deutsche Sex-Partei. Duitse speelfilm uit 1974 van Hans D. Bornhauser, met Lisa Lotz, Michael Conti, Hannes Buzalski, e.a. Rita, cheffin van de Duitse sex-partij, wil nieuwe vrijheden doorvoeren. Een overrijverige politicommissaris volgt de activiteiten van de partij nauwgezet.
00.30 Serenade für zwei Spione. Duits-Franse speelfilm uit 1965 van Michael Pfeiffer, met Helmut Lange, Wolfgang Neuss, Barbara Lass, e.a. Geheimagent John Krim heeft een strenge scholing gehad. Zijn codenummer is 006 en hij wordt als een betrouwbare iemand gezien. Hij is specialist op het gebied van wapens. Hij heeft echter een zwak: vrouwen.
02.00-02.05 Bethupferl.

SSVC

10.00 Children's SSVC.
10.30 The real ghostbusters.
10.50 Lost in Space.
11.40 The Noel Edmunds Saturday Roadshow.
12.25 The Waltons.
13.15 Grandstand. Met o.a. swimming, rugby union, racing.
18.00 News and weather.
18.10 Pop Spot.
18.40 Blind Date.
19.25 Allo, allo.
19.55 Russ Abbot.
20.25 All creatures great and small.
21.15 Saturday Matters with S. Lawley.
22.00 News and Weather.
22.15 Smith and Jones in small cases.
22.35 Tales of the unexpected.
23.00 Sing country.
23.30 Match of the day.
00.30-00.55 Soap.Serie

Eurosport

07.00 Sky. Countdown.
08.00 Sky. Fun Factory.
10.00 Eurosport Menu.
10.30 Rally Challenge.
11.00 World Cup Football.
13.00 World Cup Golf from Spain.
16.00 Table Tennis.
17.00 World Cup Football.
18.00 Ice Hockey.
19.00 Trans World Sport.
20.00 R.A.C. Rally.
21.00 World Cup Golf.
23.00 Football.
00.00-01.00 Rugby Union.

Super Channel

07.00 Super B.O.O.S.
11.00 Europaal Review.
11.05 The Mix.
15.30 The Big Valley. Amerikaanse westernserie met Barbara Stanwy Lee Majors e.a. Een rijke familie Amerika zet zich in voor mensen problemen.
16.30 Dick Powell Theatre. Serie n korte items over de grootste sterren uit Hollywood.
17.30 Coca Cola Eurochart.
18.25 Goodyear Weather Report.
18.30 Ultra Sport.
20.30 Snooker.
21.25 Goodyear Weather Report.
21.30 Tokyo Joe. Amerikaanse speelfilm uit 1949 van Stuart Heisler n Humphrey Bogart, Florence Mac Sessue Hayakawa e.a. Een Amerikaanse wordt in het naoorlogse Tokio door de politie gearresteerd v smokkel en chantage.
23.30 Monster from Green Hell. Amerikaanse speelfilm uit 1957 v Kenneth Crane met Jim Davis, F. bert E. Griffin, Barbara Turner e. Een neergestorte raket veroorzaakt een grote hoeveelheid radioactieve straling. Door deze straling muteren een aantal wespen tot reuzewespen die het land in Afrika terroriseren. G. volgd door de Mix.
02.00-06.00 Italiaanse programma van Rete Mia.

MTV Europe

Alle programma's in stereo.
07.00 MTV's Non Stop Pure Pop.
10.00 Club MTV.
10.30 Levus US Top 20 Countdown.
12.00 YO!
12.30 Week in Rock.
13.00 VJ's Marcel And Ray.
18.00 The Big Picture.
18.30 VJ Kristiane Backer.
22.00 Party Zone.
00.00 Erotika.
01.00 Maiken Wexo.
03.00-07.00 Night Videos.

radio

Duitsland 1

09.00 Heute.
09.03 (TT)Wunder der Erde. Documentaire over de Blue Holes, de druipsteengrotten in de Atlantische Oceaan.
09.45 Wer rastet, der rostet. Gymnastiek.
10.00 Heute.
10.03 Auslandsjournal.
10.45 ZDF-info Gesundheit. Gezondheidsmagazine.
11.00 Heute.
11.03 König der Seeräuber. Italiaans-Franse speelfilm uit 1960.
12.35 Umschau.
13.05 Persoverzicht.
13.00 Heute.
13.05 Europamagazin.
13.30 Programma-weekoverzicht.
14.00 Kulturreportage. Reportage over het slot Neuschwanstein.
14.30 Hallo Spencer. Kinderserie.
15.00 ••Formel Eins. De ARD-hitparade.
15.45 Spielen willst Du ja alles. Reportage over acteur Götz George.
16.40 (TT)Gesundheit! Medizin im Ersten. Gezondheidsmagazine.
17.25 Hier und Heute. Unterwegs.
17.55 Tagesschau.
18.00 Sportschau-Telegramm.
18.15 Sportschau met Bundesliga-voetbal.
19.00 Markt.
19.30 (OO)Duck Tales. Tekenfilmserie.
19.58 Programma-overzicht.
20.00 (TT)Tagesschau.
20.15 ••Das Boot. Tv-spel van Wolf-

gang Petersen over een Duitse onderzeeër in W.O. II.
22.40 Verslag van het partijcongres van de CDU in München.
22.55 ••Trekking van de lottogetallen.
23.00 Tagesschau.
23.10 (TT)Das Wort zum Sonntag. Meditatie.
23.15 Miami Vice. Amerikaanse politiserie. Afl.: Köder,Crockett en Tubbs gebruiken de veelbelovende sportman Archie Ellis als lokas.
00.00 Die Tartaren. Italiaanse speelfilm uit 1960 van Richard Thorpe. Tussen de Tartaren en de Vikingen komt het tot een botsing, waarbij Oleg, de Vikingleider, de Tartaar To-grud doodt.
01.20 ••Der Seewolf. Amerikaanse speelfilm uit 1941 van Michael Curtiz. De schrijver Humphrey van Weyden en Ruth Brewster komen na een schipbreuk terecht op het schip van de gevreesde kapitein Wolf Larsen.
02.45 Tagesschau.
02.50-02.55 Nachtgedanken. Beschouwingen.

Duitsland 2

08.00 ••Programma-weekoverzicht.
08.30 Nachbarn in Europa.
09.00 Gezamenlijk ochtendprogramma ARD/ZDF.
11.03 Nachbarn in Europa. Internationaal weekendmagazine.
12.35 Diese Woche. Weekjournaal.
12.55 Persoverzicht.

Nederland 3: 23, 32, 34, 43, 48, 52 en 59
RTL Veronique: satelliet
Duitsland 1: 9, 12, 24 en 46
Duitsland 2: 21, 29, 35 en 37
Duitsland 3 (West): 39, 48, 50, 55 en 58
Duitsland 3 (SWF): 40, 55 en 56
Belgie TV 1: 10 en 44
Belgie TV 2: 25 en 47
Belgie/RTBF 1: 3 en 8
Belgie/Télé 21: 28 en 42
RTL Plus: 7, 26, 36, 46 en satelliet
Sat 1: satelliet
MTV Europe: satelliet
SSVC: 33, 40, 49 en 59
Sky Channel: satelliet
Super Channel: satelliet
TV 5: satelliet

RADIO

Radio 1: 95,3 en 100,3 mHz, 747 kHz (402 m) en 1251 kHz (40 m)
Radio 2: 92,1 en 98,2 mHz (van 21.00-7.00 ook frequenties AM - FM-zenders Radio 1)
Radio 3: 103,9 en 90,9 mHz
Radio 4: 98,7 en 94,5 mHz
Radio 5: 1008 kHz (298 m) en 891 kHz (337 m)
Omroep Limburg: 95,3 en 100,3 mHz
BRT 1: 55,5 m (540 kHz), FM 22, 36 en 39 (93,7, 97,5 en 97,9 mHz)
Belg. Rundfunk: FM 5, 26 en 45
RTL: 208 m (1440 kHz van 5.30-19.00) - FM 6 en 33 (88,9 en 97 mHz) - KG 49,26 m (6090 kHz)
WDR 4: 93,9 en 91,9 mHz

••Tina Turner in het amusementsprogramma 'Nase vorn'. (Duitsland 2 - 20.15 uur.)

14.00 In Zukunft. ....nur noch Wasser aus dem Aussenput! Reportage over waterstof als energiedrager.
15.00 Sport 3 extra.
17.00 (TT)Lindenstrasse. Serie. Afl. 206: Das Appartement.
17.30 WM-Eisschaftsmagazin. Wetenschappelijk magazine.
18.00 Ökoland. Documentaire over

té à la une. 20.05 Le jardin extraordinaire, natuurmagazine. 20.40 Pas vu, pas pris. Amerikaanse speelfilm uit 1971 van Robert Butler. 22.10 Match 1, sportmagazine. 23.05 Lotto en joker. Aansl.: Weerbericht. 23.10 Laatste nieuws. 23.40-23.45 Musique balade. (onder voorbehoud).

België/Télé 21

18.40 Top 21. popmuziek. 19.30 Journaal. 20.00 Chapeau melon et bottes de cuir, Engelse serie. 20.50 Trottoirs intimes. Amerikaanse documentaire. 21.50 Tadao Ando, architecte du silence, filmportret. (herh.). 22.25-23.05 Cargo de nuit.

TV5

12.00 Sirocco. 13.00 Journal télévisé. 13.15 Club TV5. 13.25 Sports Loisirs. 14.30 La terre Brûle. 15.30 La Musique Cajun. 16.00 TV5 Infos. 16.10 L'Oeil en Couilles. 17.00 Cargo de Nuit. 17.35 Carabine. 18.00 Les animaux du monde. 18.30 Génies en Herbe. 19.00 Sentiers. 19.30 TV5 Infos et Météo. 19.40 Papa Poule. 20.30 Avis de Recherche. 22.00 Journal télévisé et Météo. 22.30 L'Étrange Histoire d'Émilie Albert. 00.00-00.35 Special Cinema.

België/TV 1

10.00 I.O. op zaterdag. Met om:
10.05 Wereldoriëntatie.
10.50 Aardrijkskunde.
10.55 Biologie.
11.20 Technologie.
11.45 Geschiedenis.
12.10 Een computer ook in jouw klas. Afl. 5.
12.35-12.45 Studiogesprek: Het Cultureel Jongerenpaspoort.
15.30 Zomertijd. Amerikaanse speelfilm uit 1955 van David Lean. De Amerikaanse Jane Hudson probeert zich te vermaken in Venetië, maar blijft zich pijnlijk bewust van haar eenzaamheid.
17.05 De collega's. Serie. Afl. 28: De quiz.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik Tak. Animatieserie. Afl. 82.
18.05 Plons. Afl.: Plons en de kukuracha.
18.10 Carolientje en Kapitein Snorrebaard. Kinderserie.
18.25 Postbus X. Jeugdserie. Afl. 12.
18.55 Meester, hij begint weer. De lotgevallen van Frank Dingenen als Meester Jokers.
19.20 Buren- en lotto-trekking. Mededelingen, programma-overzicht en paardenkoersen.
19.30 Nieuws.
20.00 Buren. Australische serie. Afl. 238. Alles wat Andrea samen met Des heeft opgebouwd, dreigt nu in elkaar te storten.

20.25 Weekendfilm. The Shiralee. Australische tv-film uit 1987 van George Ogilvie. Als zijn vrouw hem bedriegt trekt Macauley met zijn 6-jarige dochterje Buster de Australische rimboe in op zoek naar werk.
22.00 Ongeloflijk maar Bardi. 13-delige serie met 'mentalist' Bardi en gastvrouw Betty Mellaerts.
22.25 Kunst-zaken.
22.30 Nieuws.
22.45 Weekendfilm. Shiralee, vervolg.
00.15-00.20 Coda. D-Day, van en door Tars Lootens.

België/TV 2

18.40 Nieuwskrant.
18.45 Babel. Wekelijkse nieuwsbrief voor Turkse migranten.
19.00 Zonen en dochters. Australische serie. Afl. 884.
19.25 2 x 7. Tv-spelletje met Mark Demesmaeker.
19.30 Nieuws.
20.00 Van Pool tot evenaar. Toeristische quiz.
21.00 Het ei van Christoffels. Weekendmagazine met reportages.
22.45-23.15 Sport op zaterdag.

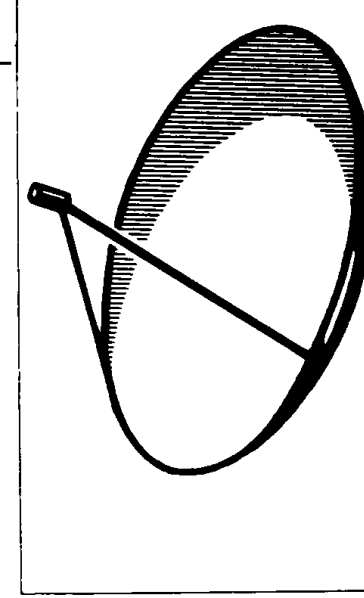
België/RTBF

08.30 Bon week-end Mickey. Tekenfilms. 09.30 Spreek met ons mee, cur-

••Katherine Hepburn en Rossano Brazzi in de komedie 'Zomertijd'. (Belgie/TV 1 - 15.30 uur.)

sus Nederlands. Les 1 en 2. 10.00-10.15 Deutsch mit Victor, cursus Duits. Les 20. 11.40 Interwallonie. Voor Spanjaarden. 12.20 Interwallonie. Voor Arabieren. 13.00 Tribune économique et sociale. 13.30 La pensee et les hommes. Filosofisch programma. (herh.). 14.00 Emissions dialectales. 15.50 Clip. 16.05 Special Japon: actualiteit-magazine. (herh.). 17.20 Arts magazine, overzicht van enkele exposities van Europaia Japan. 17.55 Genies en herbe: spelprogramma voor scholieren. 18.25 Gourmandises, culinaire magazine. 18.40 Télétourisme, toeristisch magazine. 19.15 Paardenkoersen. Aansl.: Trekking van joker en lotto. 19.30 Journaal. Aansl.: Weerbericht. 20.00 Varié-

TE KOOP IN HOENSBROEK

uw halfvrijstaande woning op actieve stand

Aan de Prof. Eykmanlaan in Hoensbroek wordt een project van 11 ruime 2 onder 1 kapwoningen gerealiseerd. De ligging, schuin tegenover zwembad 'Terveurd' en vlakbij een mooi wandel- en recreatiegebied is bijzonder aantrekkelijk voor actieve gezinnen.

Ook de woningen zelf zijn op een actief gezinsleven berekend: een grote woonkamer, 3 slaapkamers (=ruimte voor een 4e op zolder), garage, voor- en achtertuin. De afwerking is zeer compleet, met o.a. optimale warmte- en geluidsisolatie (ankerloze spouwmuuren), een luxe badkamer met ligbad en aparte douche en een aansluitmogelijkheid voor een open haard.

Kooprijzen v.a. f 167.250,- v.o.n. Eenmalige belasting-vrije rijksbijdrage (Premie-C regeling) f 6500,-.

Zoekt u ruimte en comfort in een actieve woonomgeving? Neem dan snel contact op voor uitgebreide informatie.

NEDU
beheer o.g.
makelaardij

Valkenburgerweg 25A
6411 BM Heerlen.
Telefoon: Zaterdag
van 10-13 uur: 045-417949
Ma, Ti, vr.: 045-710909.

COMMERCIEEL O.G.

BINGELRADE

Vrijstaand woonhuis met bedrijfsruimte en buitenterrein. Opp. bedrijfsgeb. ca. 200 m². Koopprijs f 375.000,- k.k.

HEERLEN

Gunstig gel. kantoor-herenhuis te huur. Netto opp. 125 m². Met eigen parkeeraccommodatie. Huurprijs f 32.000,- per jaar.

HEERLEN

Winkelpand met ruime bovenwoning te koop in Heerlen-Centrum. Opp. winkelruimte 100 m². Geschikt voor vele doeleinden. Koopprijs f 300.000,- k.k.

HEERLEN

Centrum. Op goede locatie riant winkel-woonhuis. Glob. ind. 3 kelders. Beg. gr. winkel ca. 46 m², magazijn. 1e verd. verkoopruimte of kantoor. 2e verd. woonk., keuken. 3e verd. 3 slaapk. en badk. Koopprijs f 325.000,- k.k.

HEERLEN

Zakenpand geschikt als kantoor/praktijkruimte. Tot opp. 390 m² (4 verdiepingen). Huurprijs f 3.950,- per maand.

HEERLEN

Winkelunit te huur. Opp. ca. 60 m². Huurprijs f 1.500,- per maand excl. B.T.W.

HEERLEN

Te koop in Heerlen-Centrum dubbel winkel-woonhuis met loods. Prijs f 348.000,- k.k.

HOENSBROEK

Goed onderhouden winkel-woonhuis te koop met o.a. woonk. 30 m², luxe keuken, 3 slaapkamers. Opp. winkelruimte met opslag ca. 64 m². Koopprijs f 155.000,- k.k.

KERKRADE

Gunstig gel. en goed onderhouden winkel-woonhuis. Winkelruimte met atelier en grote etalage. (tot. 150 m²). Ruime woning woonk. 40 m², keuken, 3 slaapk., badk., dakterras. Koopprijs f 215.000,- k.k.

SITTARD

Op handelsterrein Bergerweg bedrijfshallen met vrijstaand kantoorgebouw te koop. Hallen tot 720 m². Kantoor 120 m². Koopprijs f 540.000,- k.k. excl. B.T.W.

VAALS

Gunstig gel. bouwterrein, geschikt voor de realisatie van een zakenpand/praktijkruimte met woning. Opp. ca. 645 m². Koopprijs f 74.000,- k.k.

stienstra
BEDRIJFSHUISVESTING

Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen. Tel. 045-712255*

RUIM, RIANT EN RUSTIG WONEN

In Spaubeek, Spaubeekhof worden 6 halfvrijstaande herenhuisen gebouwd aan een lieflijk hofje met veel openbaar groen. Spaubeekhof is een relatief klein woonplan met gewaardeerde bebouwing en ligt in het centrum van Spaubeek.

Sleutelrolle en comfortabele indeling: De totale leefruimte is 30,52 m², waarvan het woon- en eetgedeelte ca. 36 m² groot is en de aparte eetkamer ca. 16 m². In de keuken, die woningen zijn voorzien van een inbouwkeuken met aansluitmogelijkheid voor wasautomaat. De garage is riant en bereikbaar via een trap naar de 1e verdieping. Het 2e verdieping heeft 3 slaapkamers, resp. ca. 16 m², 12 m² en 10 m², en een badkamer met ligbad en aparte douche. Verder een badkamer met ligbad en aparte douche.

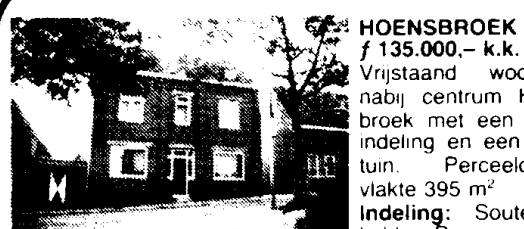
schuiftrap is de zolder bereikbaar met een oppervlakte van ca. 25 m². De tuinen hebben een oppervlakte van 40-60 m². De oppervlakte van de zolder is 20 m².

Isolatie:
• Afsluitende muren zijn dubbel uitgevoerd waardoor evt. contactgeluid tot een minimum wordt beperkt.
• Vloerisolatie
• Spouwmuurisolatie
• Dakisolatie
• Dubbele beglazing (in woonkamer, keuken en slaapkamers)

Prijzen vanaf f 225.000,- v.o.n. tot f 228.000,- v.o.n.

BON Gaarne vrijblijvend volledige informatie over de huizen te Spaubeek, Spaubeekhof

stienstra
Bedrijfshuisvesting
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen
Tel. 045-712255*

HOENSBROEK
f 135.000,- k.k.
Vrijstaand woonhuis nabij centrum Hoensbroek met een ruime indeling en een grote tuin. Perceeloppervlakte 395 m².
Indeling: Souterrain: kelder. Begane grond: entree hal, woonkamer, ensuite, keuken, studeer- annex slaapkamers, serre, betegeld toilet en douche. C.v.-gas. 1e verd. 2 slaapkamers. 2e verd. vaste trap naar zolder waar zich 2 slaapkamers bevinden.
Algemeen: Groot huis met zeer veel mogelijkheden.

HOENSBROEK
f 149.000,- k.k.
Een halfvrijstaand woonhuis met tuin, opent en een carport. Het huis heeft een goede ligging en een goede bereikbaarheid.
Indeling: Souterrain: kelder. Begane grond: hal, entree, keuken, woonkamer, betegeld toilet. 1e verdieping: 4 slaapkamers en een badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vlieztrap bereikbare bergzolder.
Algemeen: Huis is direct te aanvaarden. C.v.-gas.

EYGELSHOVEN
f 149.000,- k.k.
Een vrijstaand woonhuis met een mooie grote tuin, een inbouwkeuken met aansluitmogelijkheid voor een wasautomaat, aansluiting voor een tweede toilet. 2e verdieping: 4 slaapkamers.
Algemeen: c.v.-gas, aanvaarding mei/juni 1990. Tekeningen ter inzage. Bouwjaar 1960.

HEERLEN
f 129.000,- k.k.
Halfvrijstaand woonhuis met erf, garage en terras.
Indeling: Begane grond: hal, entree, woonkamer met plavuizenvloer, keuken met aanbouwunit, terras, betegelde tuin, berging. 1e verdieping: overloop, 3 slaapkamers, badkamer (douche, vaste wastafel, aansluiting voor een tweede toilet). 2e verdieping: d.m.v. een vlieztrap bereikbare zolder.
Algemeen: Pand is voorzien van spouwmuur- en dakisolatie. Benedenverdieping is voorzien van dubbele beglazing en rolluiken. Pand is direct te aanvaarden.

NUTH
f 169.000,- k.k.
Vrijstaand (geschaakt) woonhuis gelegen op zeer goede rustige locatie met garage en een tuin.
Indeling: Begane grond: entree hal, woonkamer met parketvloer, eetkamer met aangeengloten keuken voorzien van aanbouwunit, toilet, inbouwkeuken, berging, tuin. 1e verdieping: overloop met bergkasten, 3 slaapkamers, luxe badkamer, 2e toilet.
Algemeen: c.v.-gas, spouwmuurisolatie. Benedenverdieping voorzien van dubbele beglazing.

TREEBEK (Brunssum)
f 115.000,- k.k.
Leuke woning met berging, ruime tuin (voor en achter), geheel verkeert in een uitstekende staat en gelegen op goede locatie.
Indeling: Souterrain: kelder. Begane grond: entree hal, toilet, woonkamer, keuken, ruime tuin en een dubbele berging. 1e verdieping: 3 slaapkamers, badkamer met douche, vaste wastafel en een aansluiting voor de wasmachine. 2e verdieping: bergzolder, c.v.-gas.

BELEGGINGSPAND

HOENSBROEK f 100.000,- k.k.
Ruim hoekpand, dat zeer geschikt is voor kamerverhuur. Interieur van goede staat. Drie etages. Vrij van huur op te leveren.

Indeling: Diverse kelders, 2 keukens, 1 ruime woonkamer, winkelruimte, 9 slaapkamers, sanitaire voorzieningen, c.v.-gas.

Algemeen: Huurobrengst op aanvraag. Bekabeling en leidingen zijn recentelijk vernieuwd. Pand voldoet aan veiligheids- en brandvoorschriften.

HUURAPPARTEMENTEN

HOENSBROEK
Nog slechts 2 luxe appartementen in 'Hartje Hoensbroek' met een oppervlakte van 52 m².

Indeling: Berging, gereserveerde parkeerplaats. Entree: toiletgroep (toilet, vaste wastafel en douche); open keuken, riante woonkamer, 1 slaapkamer. Balkon met zicht op het centrum van Hoensbroek.
Huurprijs: f 610,- exclusief servicekosten. Bouwkeuring op aanvraag. Oplevering begin februari 1990.

GEDETAILEERDE INFORMATIE VRIJBLIJVENDE OP ONS KANTOOR VERKRIJGBAAR

DRS. DE LA HAYE
Makelaardij O.G. - Taxaties
Verzekeringen - Hypotheken

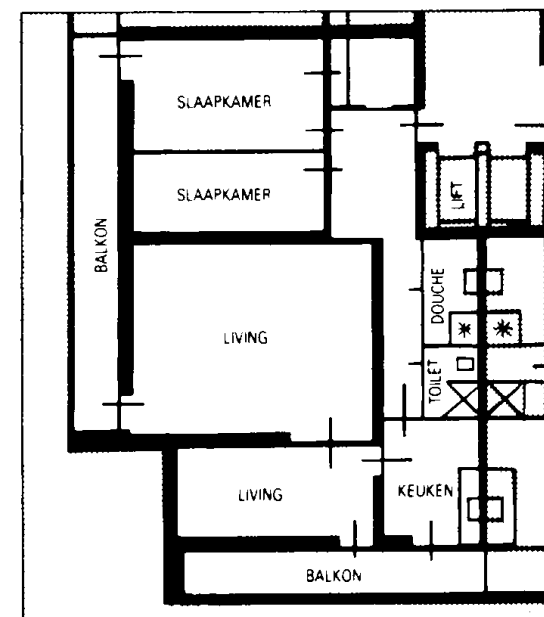
Hoofdstraat 88 Hoensbroek

045-223434

ook zaterdags: 10-12.30 uur

EEN APPARTEMENT IN HET VRIEHEIDEPARK HUREN BETEKENT WEL HEEL COMFORTABEL WONEN.

NOG SLECHTS 11 APPARTEMENTEN TE HUUR.

VOOR MEER INFORMATIE

Naam

Adres

Postcode

Woonplaats

Zenden aan ABC Vastgoed,
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen.

48 geheel gerenoveerde appartementen vlak bij het centrum van Heerlen met een mooi uitzicht op de Brunssummer Heide.

De woningen. Een ruime living van 40 m² die aan de praktisch ingerichte keuken grenst heeft, net als de 2 slaapkamers, een ruim balkon.

De badkamer is fraai afgewerkt, een geiser zorgt voor permanente warmwatervoorziening.

Gebruikersvriendelijk. Het complex is met liften uitgerust en ook voor rolstoelgebruikers en invaliden gemakkelijk toegankelijk. Dubbele beglazing en vloerverwarming zorgen voor extra comfort. De woningen zijn direct beschikbaar. Huurprijs, exclusief service- en stookkosten f 500,- per maand.

ABC Vastgoedbeheer

Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen.

045 - 71 20 40

Als je Dick over de vloer haalt, kom je nooit meer van 'm af.

MEENEEMKORTING
10% korting bij zelf halen en meenemen tot max. 10,- per strekkende meter.

BASTIA

Super zwaar grof genopt tapijt in 4 fantastische kleuren, met jute rug. 5 Jaar garantie. 400 cm Breed. Normaal 159,-. Nu voor

119,-

BONAPARTE ROCKY

Dit vorstelijk tapijt nu in 5 kleuren extra voordelig. 100% Synthetisch, vuilwerend behandeld, jute rug. 7 Jaar garantie. 400 cm Breed. Normaal 189,-. Nu voor

159,-

Gegarandeerd de laagste prijs dankzij **DICK'S 5 GULDEN GARANTIE**

Vindt u hetzelfde tapijt elders goedkoper dan bij Dick, dan gaat Dick zondermeer nog eens 5 gulden per strekkende meter onder deze prijs door. Is dat een prijsgarantie of niet?

TAPIJTSTAD BEEK
MAKADO BEEK
TEL. 04490 74996

DICK VAN DEN BERG
ALTIJD PRIJS IN TAPIJT

TAPIJTSTAD SITTARD
DR. NOLENSLAAN 110
SITTARD
(Industriepark Noord)
TEL. 04490 26658

WIJ STOPPEN MET ONZE AFDELING PERZISCHE TAPIJEN

Alle Perzische Tapijten met 25% - 50% KORTING

en toch 100% WAARDEVAST!

ROMA

Ons allereerst verkochte tapijt; Sterk, mooi en voordelig. Geschikt voor trappen! Jute of loam rug. 400 en 500 cm breed. 5 Jaar garantie. Voorradig. 400 Breed normaal 109,-. Nu

89,-

LOUIS DE POORTERE VELOURS

Prachtige velours uit voorraad leverbaar in o.a. mint, rose, zalm, grijs, rood, antraciet, bordeaux, lila, blauw en beige. 5 Jaar garantie. 400 cm Breed. Normaal 145,-. Nu voor

98,-

GRATIS METEN EN LEGGEN IN HEEL LIMBURG

Waar u ook woont in Limburg, het nauwkeurig opmeten en deskundig leggen is gratis (m.u.v. trappen).

WAARDEBON
10% KORTING BIJ AANKOOP VAN LIJW TAPET.
BIJVOORBEELD: U BETAALT 200,-. 100% OF 150,-. DICK GEEFT U DIRECT 20,- OF 15,- TERUG!

Geldig tot 15 december a.s.

LOUIS DE POORTERE LANDWOOL

100% zuiver scheerwolven berber in de kleuren beige, grijs, donkerbeige en blauwgrijs. Jute rug. 400 cm breed. Normaal 295,-. Nu voor

175,-

HONDERDEN COUPONS

tot ± 10 meter

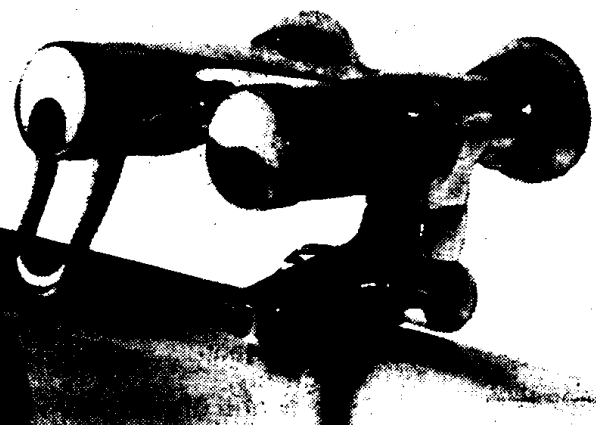
o.a. Louis de Poortere, Bonaparte, Desso, Bergoss, Parade enz., enz. met KORTINGEN tot 70%!

S.A.N.I.T.A.I.R.

**HARD WATER
ZACHTE PRIJZEN****RUIME KEUZE
IN O.A. SANITAIR**

GELEEN
Hofdwaarsweg 69
Kraaijveld Oost (nabij
autoweg Geleen Beek)
Tel. 0490-42516
HOENSBROEK (centr.)
Nieuwstraat 25
Tel. 045-211889

TOMZON
KEUKENS
SANITAIR
TEGELS

Te koop aangeboden

**horecabedrijf
in toeristische oosthoek
van Zuid-Limburg.**

Bevat: cafégedeelte, wintertuin, groot terras met vaste grill, kelderbar, keuken, 9 ruime kamers. Voor vele doeleinden geschikt. Veel vrije parkeerplaatsen. Aanv. direct. Prijs n.o.t.k. Tel. 045-455674.

LANDGRAAF Op de Kamp
Nieuw te bouwen
halfvrijstaande premie-A woningen

Begane grond:
• woonkamer is ca. 32 m² groot (incl. open keuken), werktafel, berging en grote tuinen.
Verdieping:
• 3 slaapkamers resp. ca. 14 m², 8,5 m² en 6 m², badkamer met douche en mogelijkheid voor tweede toilet.
Aanvulling:
• buitenkozijnen in hardhout
• dubbele beglazing (in woonkamer en keuken)
• c.v.-ketel met warmwaterapparaat (gesloten systeem)
• keuzemogelijkheid in vloer- en wandtegels en keukeninrichting
• woningen worden traditioneel gebouwd
Prijs f 132.000,- v.o.n.
Perceeloppervlakte van 130 m² tot 260 m²
Rijkspremie f 41.000,-
Netto-maandlast f 499,-
• Afhankelijk van inkomen en hypotheekvorm

LANDGRAAF Op de Kamp
Nieuw te bouwen
halfvrijstaande premie-C woningen

Begane grond:
• de L-vormige woonkamer is ca. 35 m² groot (met open keuken), garage en grote tuinen
1e verdieping:
• 3 slaapkamers resp. ca. 13 m², 9 m² en 8 m², badkamer met ligbad en tweede toilet
2e verdieping:
• zolder bereikbaar via vaste trap
Aanvulling:
• binnen- en buitenkozijnen in hardhout
• dubbele beglazing in de gehele woning m.u.v. de garage
• c.v.-ketel met warmwaterapparaat (gesloten systeem)
• keuzemogelijkheid in vloer- en wandtegels en keukeninrichting
• de woningen worden traditioneel gebouwd
Prijs f 102.000,- v.o.n.
(incl. 40% rijkspremie van f 5.000,- bij tekening!)
perceeloppervlakte vanaf 190 m² tot 410 m².

Inlichtingen/Verkoop:

van maandag t/m vrijdag
van 9.00-17.00 uur en
volgens afspraak;
zaterdag volgens afspraak.

Edisonstraat 9, 6372 AK Landgraaf, tel. 045-316222.

KOOP KWALITEIT!

Voor kritische kopers is er goed bericht: er is kwaliteit te koop in Heerlen!

Premie A woningen die u alle comfort bieden en daarvoor ver uitsteken boven het gemiddelde.

Bekijkt u de voordelen maar eens:

- comfortabele, grote living
- voor- en achtertuin
- dubbele beglazing
- hardhouten kozijnen
- vaste trap naar 2e verd.
- 3 ruime slaapkamers
- degelijke bouwmaterialen
- uitstekend te bereiken via het rijkswegennet
- G.I.W. garantie

Prijzen v.a. f 132.800,- v.o.n.
max. premie A f 44.000,-
Tijdelijk f 6.000,-
in prijs verlaagd f 6.000,-
Hypotheek f 82.800,-

**KIJKWONING Rietveldstraat 43, Heerlen.
ZATERDAG OPEN HUIS**
U bent van harte welkom tussen 14.00 en 15.00 uur.

MAKELAARDIJ

RUYS DE BEERENBROUCKLAAN 28
6411 GB HEERLEN

aquina 045-715566

ophelders makelaardij o.g./assurantien

ROOSTEREN-LAGE BONGERD 6
Goed gelegen en goed onderhouden halfvrijst. woonh. met c.v.-gas, gar., carport en fijne tuin. Bj. 1974. Perc. opp. mogelijk tot 300 m². Ind. o.a.: entree, keuken, woonk. Op verd.: 3 slaips en badk. met douche en v. wast. Zolder. Vr.pr. f 132.000,- k.k.

SITTARD-WILHELMMASTRAAT 24
Op loopafstand van het NS-station en het stadscentrum gel. goed onderh. en ruim woonh. met gar., berging en fijne tuin. Ind. o.a.: prov. kelder, hal, kamer ensuite, keuken, terras. Op verd.: badk. met ligb. en v. wast., 4 slaips. Zolder met gasgest. o.v.-ketel. Pr. en verdere inl. op aanv.

SITTARD-VAN OSTAEDENSTRAAT 1A
Goed onderhouden, ruim halfvrijst. woonh. met c.v.-gas, gar. en tuin. Bj. 1973. Ind. o.a.: entree en woonk., beide met tegelv., keuken m. aanb. keuken met app., terr., tuin. Op verd.: 3 slaips. en badk. m. ligbad. Vaste trap naar zolder. Vr.pr. f 146.000,- k.k.

ELSLOO-STATIONSTRAAT 116B
Goed en centraal gelegen appartement, bestaande uit een berging, entree, gang, slaapk., badk. met ligb., toilet en wast., c.v.-ruimte, bergkast, woonk. en keuken m. moderne aanbouwkeuken m. app. Terras. Vr.pr. f 98.000,- k.k.

SUSTEREN-FOURTHSTRAAT 64
Centraal gel. ouder woonh. met ruime ind. en grote tuin. perc. opp. 480 m², deel geregov. in 1973. Ind. o.a.: kelder, keuken m. moderne aanb. keuken met apparatuur. Op verd.: 3 slaips. en doucheruimte. Zolder. Vr.pr. f 169.000,- k.k.

SUSTERN-CHRISTINELAAN 11
Zeer goed onderh. en rustig gel. halfvrijst. woonh. m. c.v.-gas, gar., berging en fijne tuin. Bj. ca. 1970. Ind. o.a.: woonk., keuken met moderne aanb. keuken met apparatuur. Op verd. betegelde badk. en 3 slaips. Zolder. Diverse ritten zijn voorzien van rolluiken. (6 stuks). Pr. op aanv.

SUSTEREN-KAVINKSBOSCH 39
Rustig gelegen en volledig gerenoveerd woonh. Perc. opp. 202 m². Ind. o.a.: kelder, entree met tegelv., woonk. m. balkiesplef., keuken m. aanb. keuken en app., badk. met douche en toilet. Terras, tuin, berging en "achterom". Vr.pr. f 87.000,- k.k.

SUSTEREN-KAVINKSBOSCH 12
Rustig gelegen woonh. in 1977 volledig gerenoveerd. Prachtige elken aanb. keuken met app. Ind. o.a.: woonk., ruime keuken, serre, berging, kompl. badk. met ligbad, kelder, tuin. Op verd.: 3 slaips. Vr.pr. f 83.000,- k.k.

ROOSTEREN-STEENAKKER 4
Rustig gel. en goed onderh. woonh. met c.v.-gas, gar. en carport. Perc. opp. 206 m². Bj. 1975. Ind. o.a.: entree, woonk., keuken, overdekt terras, fijne tuin. Op verd.: 3 slaips., badkamer. Zolder. 3 rolluiken. Vr.pr. f 117.000,- k.k.

Heerlen-Rietveldstraat 44 - halfvrijst. woonhuis met garage f 125.000,-
Heerlen-Kerviss - 8 - omgevingswoning f 95.000,-
Rijpsel-Latensstraat 59 - bestaande uit met garage f 125.000,-
Rijpsel-Latensstraat 51 - bestaande uit met garage f 99.000,-
Heerlen-Schubbersdreef 129 - bestaande uit met garage f 109.000,-
Heerlen-Hofst. 49 - geschilderd woonhuis f 109.000,-
Schubbersdreef 6 - halfvrijst. woonhuis met garage f 135.000,-
Ubach over Willem-Slootstr. 45 - omgevingswoning f 105.000,-
Kerkrade-Heideplein 18 - bestaande uit f 92.000,-
Bransdon-Gouden Rijnveld 24 - bestaande uit f 105.000,-
Appartementen in Heerlen, Landgraaf, Kerkrade vanaf f 70.000,-

- Wij kunnen u ook informeren over de voor u meest voordelige hypotheek
- Overname woonhuis met f 100.000,-
- Overname woning met f 100.000,-
- Overname woonhuis met f 100.000,-

**WILMAN & PARTNERS VASTGOED - HEERLEN -
ROERMOND - MAASTRICHT - KERKRADE**
045-720671

Te koop/te huur

- **Maastricht, Graaf van Waldeckstraat**, te koop, woonhuis annex praktijkruimte. Vraagprijs en nadere informatie op aanvraag.

- **Maastricht, Hoogbrugstraat**, te koop, zeer representatief woonhuis annex praktijk/kantoorruimte. Het monumentale pand is volledig gerenoveerd en gerepareerd. Indeling o.a. hal met aansluitende kantoorruimte, toilet en kleine tuin. 1e etage: woonkamer met ged. open keuken. Tot opp. 60 m². 2e etage: 2 ruime slaapkamers met zeer luxe badkamer. 3e etage: hobbyruimte. Sanitair en keukens zijn zeer luxe uitgevoerd. Het pand is direct te aanvaarden. Vraagprijs f 445.000,-.

- **Maastricht, Hoogbrugstraat**, te koop, monumentaal te renoveren winkel/woonhuis. Vraagprijs f 160.000,-.

- **Maastricht**, te koop, direct nabij centrum gelegen monumentaal landhuis, ingericht als kantoor. Netto vloeropp. 800 m², uitbreidingsmogelijkheden tot 2.500 m². Genoemd landhuis is gelegen in een park van hoog landschappelijke waarde ter grootte van ca. 6 ha. Prijs op aanvraag.

Zadelhoff Makelaars

043 - 256 633

KERKRADE

De notarissen
J.L.Th. Oostwegel
en
mr. P.W.H.A. Ritzen
te
Kerkrade-West

zullen op donderdag 30 november as. des namiddags om 15.00 uur in café Muller, Bleyheiderstraat 76 te Kerkrade, op grond van artikel 1223 van het Burgerlijk Wetboek
PUBLIEK BIJ OPBOD EN AFSLAG VERKOPEN
gemeente Kerkrade

het woonhuis met tuin en verdere aanhorigheden, staande en gelegen te Kerkrade, Kant 133, kadastraal bekend als gemeente Kerkrade, sectie F nummer 4091, groot 1,28 are.

Aanvordering: eventueel te bewerkstelligen met de gosse van de akte van veiling.

Betaling van de koopprijs: uiterlijk 15 januari 1990. Van toepassing zijn de A.V.V. van 1987, met inachtneming van de in de akte opgenomen afwijkingen.

Bezichtiging: in nader overleg met genoemd notaris-kantoor.

Nadere informatie: ten kantore van voornoemde notarissen, Willem Sophiaplein 10 te Kerkrade-West, tel. 045-411945.

ABP
16.871cnr.332/F87

**TE HUUR
HEERLEN
DOUVE WEI**

2-kamerflats

Ideale 2-kamerflats voor 1- en 2-persoons huishoudens. Uitstekende voorzieningen waar onder: ligbad in badkamer, mechanische ventilatie, c.v., warm water en isolerende beglazing. Daarbij gunstig gelegen nabij uitwegen evenals dichtbij het centrum. **Huurprijs per maand v.a. f 50,-** exclusief servicebijdrage.

Informeer naar de bijzonderheden

NEDU
beheer o.g.
makelaardij

Valkenburgerweg 25A,
6411 BM Heerlen.
Telefoon: 045-710909.

Notaris A.L.J.M. Muris te Kerkrade

zal op woensdag 22 november 1989, 's midd. 15.00 uur, op verzoek van zijn opdrachtgever en Bouwerw. Franciscanerstraat 44 te Kerkrade het openbaar bij opbod en afslag ex art. 1223 kopen

WOONHUIS

met garage, ondergrond en verdere aanhor. Kohlberggracht 93, 6482 CB Kerkrade, kadastraal bekend als gemeente Kerkrade, sectie F nummer groot 1.60 are.

Het pand bevat: kelder; begane grond: hal, mer, keuken, garage en berging; 1e etage: 2 mers, badkamer, alsmede een aparte woonkamer, staande uit woon-, slaapkamer, badkamer en toilet. Aanvordering: Koper kan na betaling van de met de gosse der akte van veiling ontruiming gekochte bewerkstelligen.

Betaling: De koopsom dient te worden voldaan uiterlijk 5 januari 1990.

Bezichtiging: In overleg met genoemd notaris. Terzake van de onderhavige veiling, zijn van toepassing de algemene veilingvoorwaarden Onroerend 1987 van de Koninklijke Notariële Broederschap. Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij genoemd notaris-kantoor, Gruppellostraat 6 te Kerkrade, 6457251.

PRINSES BEATRIX FOND

Beschermvrouwe H.M. de Koningin

Nationaal Fonds ter bestrijding van ondermeer: polio, spasticiteit, multiple sclerose, spierziekten, ziekte van Huntington, ziekte van Parkinson.

TACHTIGDUIZEN

MOTORISCHE

GEHANDICAPTE

HEBBEN UW HULP NODIG

stort uw bijdrage

POSTGIRO 96

BANKREKENING
70.70.70.3

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.

En de makelaar weet van wanten en kranten.

MOBIELE, GERICHTE

WARMTE
VOOR IN DE BOUW,
DE INDUSTRIE en
DE AGRARISCHE SECTOR

MECHANISATIECENTRUM
frissen
TEL. 04406-40253
VALKENBURG A/D GEUL

TUIN en PARK b.v.

Voor complete nieuwbouw en grote of kleine verbouwingen:

BOUWBEDRIJF HEUVELLAND

Hoekerweg 4
BUNDE

043-647833
vraag vrijblijvende offerte

Bouwkavels te koop

Puth-Schinnen, Einder Coolhof

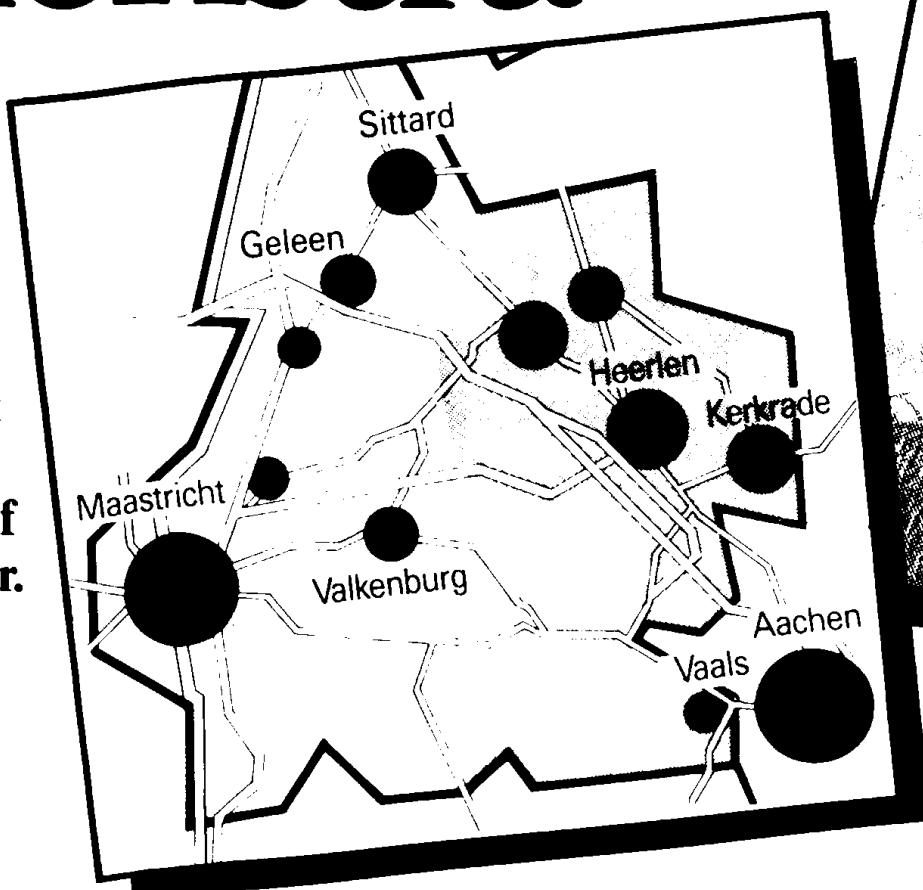
Nog enkele bouwkavels te koop in
plan Einder Coolhof, variërend van 400 tot 900 m².
Prijzen vanaf f 120,- per m² v.o.n.

RUIJTERS
taxatie- en expertisebureau - stichting maastricht heeren
6131 AL stichting - rijksweg 25 - tel 04490 - 29000

* BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW

Beter wonen begint met Stienstra

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. In deze aanbidding is slechts een beperkt aantal genoemd. Vindt u het huis van uw keuze niet of zoekt u in een andere regio? Vraag dan ons Huizenmagazine aan of maak uw wensen aan ons kenbaar.

BRUNSSUM
Op uitst. locatie gel. woonhuis met gar. en zeer royale tuin. Kelder. Woonk. ca. 34 m². Toilet met douche. Dichte keuken met app. Bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met o.a. ligbad en 2e toilet. Vaste trap naar zolder evt. 4e slaapk. Bergruimte. Perc. ca. 1200 m². Bwjr. 1951.

4495

EYGLSHOVEN
De Bossen. Schitterend gel. vrijst. woonhuis. Kelder. Woonk. met parketvl. Eetk. Royale keuken. Bijkeuken. Gar. 4 ruime slaapk. Badk. met ligbad. Overdekt terras. Mooie tuin. Vrijwel overal kunststof en thermop. begl. Bwjr. 1990.

4499

HEERLEN
Nabij centrum. geh. gerenov. woonhuis, uitst. staat van onderhoud met sfeervol aangelegde stadstuin. Berging. Kelder. Ruime hal. Doorzonwoonk. met erker en eiken parketvl. ca. 40 m². Keuken met app. 3 slaapk. Bet. badk. met ligbad en 2e toilet. Vaste trap naar zolder met 2 slaapk. Aparte bergruimte.

4368

HEERLEN
Noord. Luxe, goed geïsol. halfvrijst. herenhuis met tuin. Gar. Zolder. Aparte magazijn- en kantoorruimte (ca. 300 m²). L-vorm. woonk. ca. 55 m² met openhaard en schuifpui. Luxe eetkeuken met compl. install. 3 grote slaapk. Bet. badk. met 2 v.w. ligbad en 2e toilet. Zolder met mogelijke voor 4 slaapk. C.v. ruimte. Bergruimte. Hardh. koz. Zeer luxe mat. verwerkt. Bwjr. 1980.

HEERLEN
Douve Weien. Patiohungalow met berging en carport. L-vorm. woonk. 42 m² met open haard en parketvl. Keuken met install. Luxe badk. 3 slaapk. Patio ca. 90 m². Pand is voorzien van hardh. koz. en dubb. begl. Spouw- en dakisol. Bwjr. 1980.

HEERLEN
Zuid. Modern herenhuis met tuin. Inpand. gar. Royale hal. Living 40 m² met open haard. Keuken met compl. install. 4 slaapk. Hobbyk. Study. Berging. Bwjr. 205.000,- k.k.

KERKRADE
Dominante. Halfvrijst. woonhuis. Gar. Doorzonwoonk. Open keuken. 3 slaapk. Badk. met ligbad en toilet. Vlieztrap naar zolder. Groot terras. Tuin ca. 15 m. diep. Pand is ged. voorzien van thermop. begl. Bwjr. 145.000,- k.k.

HEERLEN
Zuid. Modern herenhuis met tuin. Inpand. gar. Royale hal. Living 40 m² met open haard. Keuken met compl. install. 4 slaapk. Hobbyk. Study. Berging. Bwjr. 205.000,- k.k.

KERKRADE
Dominante. Halfvrijst. woonhuis. Gar. Doorzonwoonk. Open keuken. 3 slaapk. Badk. met ligbad en toilet. Vlieztrap naar zolder. Groot terras. Tuin ca. 15 m. diep. Pand is ged. voorzien van thermop. begl. Bwjr. 145.000,- k.k.

HEERLEN
Zuid. Modern herenhuis met tuin. Inpand. gar. Royale hal. Living 40 m² met open haard. Keuken met compl. install. 4 slaapk. Hobbyk. Study. Berging. Bwjr. 205.000,- k.k.

BRUNSSUM
Langeberg. Hoekwoning met gar. Kelder. Voor- en achtertuin. Berging. Woonk. Keuken. Badk. met douche. Grotendeels dubb. begl. Bwjr. 1991.

4494

EYGLSHOVEN
Halfvrijst. woonhuis met kelder. Zolder en gar. Woonk. ca. 26 m². Woonkeuken ca. 15 m² met eenv. install. Bijkeuken. 3 slaapk. Luxe badk. met o.a. douche. Kleine tuin. Pand is geh. voorzien van roll. Bwjr. ca. 1949.

EYGLSHOVEN
Rustig gel. modern woonhuis met tuin en inpand. gar. Dichte keuken met kunst. install. Living 35 m² met toegang tot tuin. 3 slaapk. Hobbyk. Badk. met o.a. bad en toilet.

4409

EYS-WITTEM
Vrijstaand woonhuis met grote gar. Prov. kelder. Woonk. met ged. open keuken en compl. install. Tot. ca. 35 m². 3 slaapk. Badk. met ligbad en 2e toilet. Ruime bergzolder. Tuin ca. 17 m. diep. Opp. 354 m². Bwjr. 1970.

HEERLEN
Heksenberg. Woonhuis met tuin, berging, zolder en kelder. Ruime hal. Dichte eetkeuken compl. met app. Waskeuken. Ruime woonk. Badk. met ligbad en 2e toilet. 4 slaapk. Opp. 2e verd. 3e toilet. Bwjr. 112.000,- k.k.

HEERLEN
Giesen Bausch. Type vrijst. won. met gar. en tuin. Woonk. ca. 42 m². Open keuken. 4 slaapk. Badk. met ligbad. Ruime bergzolder. Optimaal isolatie. Bwjr. 195.125,- v.o.n.

HEERLEN
Noord. Type vrijst. woonhuis met carport. Tuin. Keuken. 3 slaapk.

HEERLEN
Eikenderveld. Hoekwoning met terras ca. 20 m². Woonk. en keuken ca. 35 m². Inpand. berging. 2 slaapk. Badk. met o.a. ligbad. Separat. toilet. C.v. en wasruimte. Goed geïsol. Dubb. begl. evt. subs. overdraagbaar. Bwjr. 104.500,- k.k.

HEERLEN
Noord. Type vrijst. woonhuis met carport. Tuin. Keuken. 3 slaapk.

HEERLEN
Noord. Type vrijst. woonhuis met carport. Tuin. Keuken. 3 slaapk.

HEERLEN
Noord. Type vrijst. woonhuis met carport. Tuin. Keuken. 3 slaapk.

HEERLEN
De Beersdal. Woonhuis met gar. en tuin. Woonk. met marmervl. Aparte eetkeuken met compl. install. Fraaie badk. met o.a. ligbad. 2 grote slaapk. Hobby- cq. 3e slaapk. Zolder.

4435

HEERLEN
Heerleheide. Maisonnette met ruime kelderberging, berging, woonk. met open keuken ca. 25 m². slaapk. met o.a. ligbad. Badk. Bwjr. 55.000,- k.k.

HEERLEN
Meezenbroek. Hoekwoning met tuin. Berging met kantelpoort. Mogelijke voor gar. Woonk. 38 m². Aparte luxe keuken met compl. install. Bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met o.a. ligbad. Zolder. Part. aan voor- en achterzijde voorzien van zonwering. Bwjr. 105.000,- k.k.

4259

HEERLEN
Noord. Nabij Brunssum. Heide. Halfvrijst. woonhuis met open haard en eiken parketvl. Woonk. Aparte eetk. met install. 3 slaapk. Badk. Zolder. Ged. roll. Bwjr. 139.000,- k.k.

HEERLEN
Palemig. Royaal woonhuis met gar., tuin en kelder. Woonk. met parketvl. Keuken met compl. eiken install. 3 slaapk. met parketvl. Badk. met 2e toilet. Zolder. Geh. pand voorzien van thermop. begl. en aluminium koz. Bwjr. 132.000,- k.k.

HEERLEN
Eikenderveld. Hoekwoning met terras ca. 20 m². Woonk. en keuken ca. 35 m². Inpand. berging. 2 slaapk. Badk. met o.a. ligbad. Separat. toilet. C.v. en wasruimte. Goed geïsol. Dubb. begl. evt. subs. overdraagbaar. Bwjr. 104.500,- k.k.

HEERLEN
Noord. Type vrijst. woonhuis met carport. Tuin. Keuken. 3 slaapk.

HEERLEN
Noord. Type vrijst. woonhuis met carport. Tuin. Keuken. 3 slaapk.

HEERLEN
Noord. Type vrijst. woonhuis met carport. Tuin. Keuken. 3 slaapk.

HEERLEN
Noord. Type vrijst. woonhuis met carport. Tuin. Keuken. 3 slaapk.

HEERLEN
Noord. Type vrijst. woonhuis met carport. Tuin. Keuken. 3 slaapk.

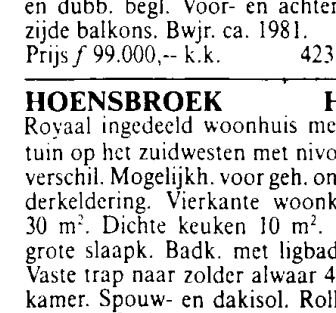
HOENSBROEK
De Dem. Goed onderhouden woonhuis met inpand. gar. en tuin. Aparte eetkeuken met app. Woonk. met balkon 3 slaapk. Badk. met ligbad. Bergruimte. Ged. roll.

4333

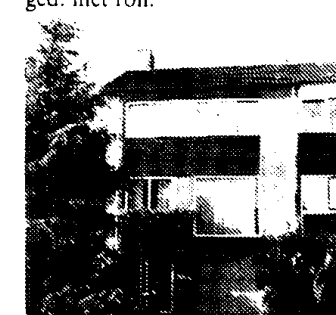
HOENSBROEK
Op de le verd. gel. riant appartement met lift. Royale entree. Woonk. met open keuken 40 m² met luxe aanbouwunit incl. alle app. Bijkeuken met w.a. en combi ketel. 2 grote slaapk. resp. 22 m² en 18 m². Badk. Pand is geh. geïsol. voorzien van hardh. koz. en dubb. begl. Voor- en achterzijde balkons. Bwjr. ca. 1981.

HOENSBROEK
Op de le verd. gel. riant appartement met lift. Royale entree. Woonk. met open keuken 40 m² met luxe aanbouwunit incl. alle app. Bijkeuken met w.a. en combi ketel. 2 grote slaapk. resp. 22 m² en 18 m². Badk. Pand is geh. geïsol. voorzien van hardh. koz. en dubb. begl. Voor- en achterzijde balkons. Bwjr. ca. 1981.

4233

HOENSBROEK
Royaal ingedeeld woonhuis met tuin op het zuidwesten met nivoverschil. Mogelijk voor geh. onderkeldering. Vierkante woonk. 30 m². Dichte keuken 10 m². 3 grote slaapk. Badk. met ligbad. Vaste trap naar zolder alwaar 4e kamer. Spouw- en dakisol. Roll. rondom. Bwjr. 1980.

4444

KERKRADE
Haanrade. Sout. woning. Gar. Hobbyk. Bijkeuken/Berging. L-vorm. woonk. met parketvl. Open eiken keuken compl. met app. en eetbar. Terras. tuin ca. 20 m. diep. 3 slaapk. Geh. bet. badk. met o.a. ligbad en 2e toilet. Pand ged. met roll.

4442

KERKRADE
Woonhuis met woonk. Studeerk. Ruime keuken met eetbar en

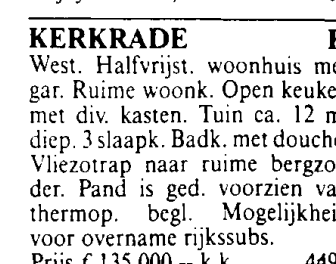
KERKRADE
Woonhuis met woonk. Studeerk. Ruime keuken met eetbar en

app., o.a. diepvries en oven. 4 slaapk. Badk. met o.a. ligbad en toilet. Tuin ca. 10 m. diep. Berging. Carport.

4357

KERKRADE
Geschakeld drive-in-woning met tuin. Inpand. gar. Aparte berging. Living ca. 32 m². Gesl. keuken met eenv. install. 4 slaapk. Badk. met ligbad en toilet. Pand is voorzien van dubb. begl. en ged. voorzien van roll. Bwjr. 125.000,- k.k.

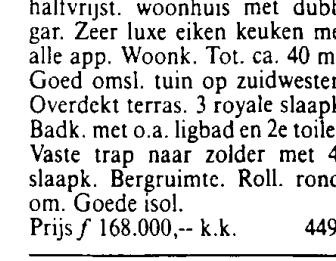
4486

KERKRADE
West. Halfvrijst. woonhuis met gar. Ruime woonk. Open keuken met div. kasten. Tuin ca. 12 m. diep. 3 slaapk. Badk. met douche. Vlieztrap naar ruime bergzolder. Pand is ged. voorzien van thermop. begl. Mogelijkheid voor overname rijkssubs. Bwjr. 135.000,- k.k.

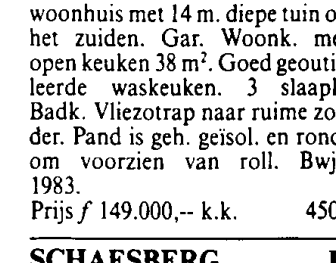
4491

KERKRADE
Unieke gelegenheid. Zeer luxe afgewerkte vrijstaande split-level bung. met loods. Hobbyruimte en div. ruimtes. Living 48 m² met noorse leistenen vl. 3 slaapk. Zeer luxe badk. met douche, bidet, ligbad en dubb. v.w. Loods 1800 x 1300 m. met 3 rol-schakelpoorten. Zeer exclusief. Bwjr. 500.000,- k.k.

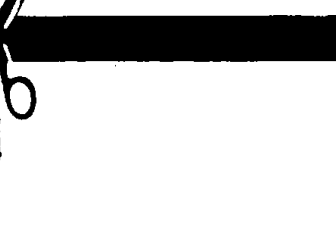
1974

KLIMMEN
In rustige woonwijk, blijvend goed gel., onder architectuur gebouwd halfvrijst. herenhuis, bwjr. 1973, met optimale isolatievoorzieningen. Ruime hal. Speels inged. woonk. ca. 35 m² met massieve parketvl. Half-open keuken met compl. install. Bijkeuken. Terras en tuin. Gar. met kantelpoort. 4 slaapk. Luxe badk. met ligbad en 2e toilet. Ruime bergzolder te bereiken via vlieztrap. Bwjr. 192.000,- k.k.

4110

MERKELBEEK
Uitst. gel. zeer goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met dubb. gar. Zeer luxe eiken keuken met alle app. Woonk. Tot. ca. 40 m². Goed omsl. tuin op zuidwesten. Overdekt terras. 3 royale slaapk. Badk. met o.a. ligbad en 2e toilet. Vaste trap naar zolder met 4e slaapk. Bergruimte. Roll. rondom. Goede isol. Bwjr. 168.000,- k.k.

4496

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

4164

NIJEUWENHAGEN
Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. 32 m² met parketvl. Dichte keuken met aanrechtomb. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bwjr. 134.500,- k.k.

De Postbank vindt dat u de voordeligste hypotheek verdient.

Een huis is waarschijnlijk de grootste aanschaf die u ooit zult doen. Het is dus de kunst om dat huis **zo voordelig mogelijk** te maken. Nu. Maar ook over een aantal jaren.

Dat maakt het belangrijk te zoeken naar een hypotheek die zo voordelig mogelijk is. En blijft.

De **PostbankSparhypotheek** is zo'n hypotheek. Dat zit zo. Bij de spaarhypotheek leent u een bedrag, maar: **u lost niet af.**

U spaart daarentegen. Met maandelijkse bedragen bouwt u een spaartegoed op, waarover u bovendien iedere maand een **hoge spaarrente** krijgt.

Dat is heel voordelig. Want u krijgt **rente op rente** (dat bouwt lekker snel op) en die rente is **belastingvrij** (dat scheelt nogal).

Met dit spaartegoed plus alle rente lost u aan het einde van de looptijd uw hypotheek ineens af.

Over het hypotheekbedrag betaalt u

rente, maar die is **volledig aftrekbaar** van de belasting.

Het resultaat is verbluffend. De netto woonlast is al snel lager dan bijvoorbeeld bij een annuïteitenhypotheek. Over de hele looptijd kan het voordeel oplopen tot **tien-duizenden guldens.**

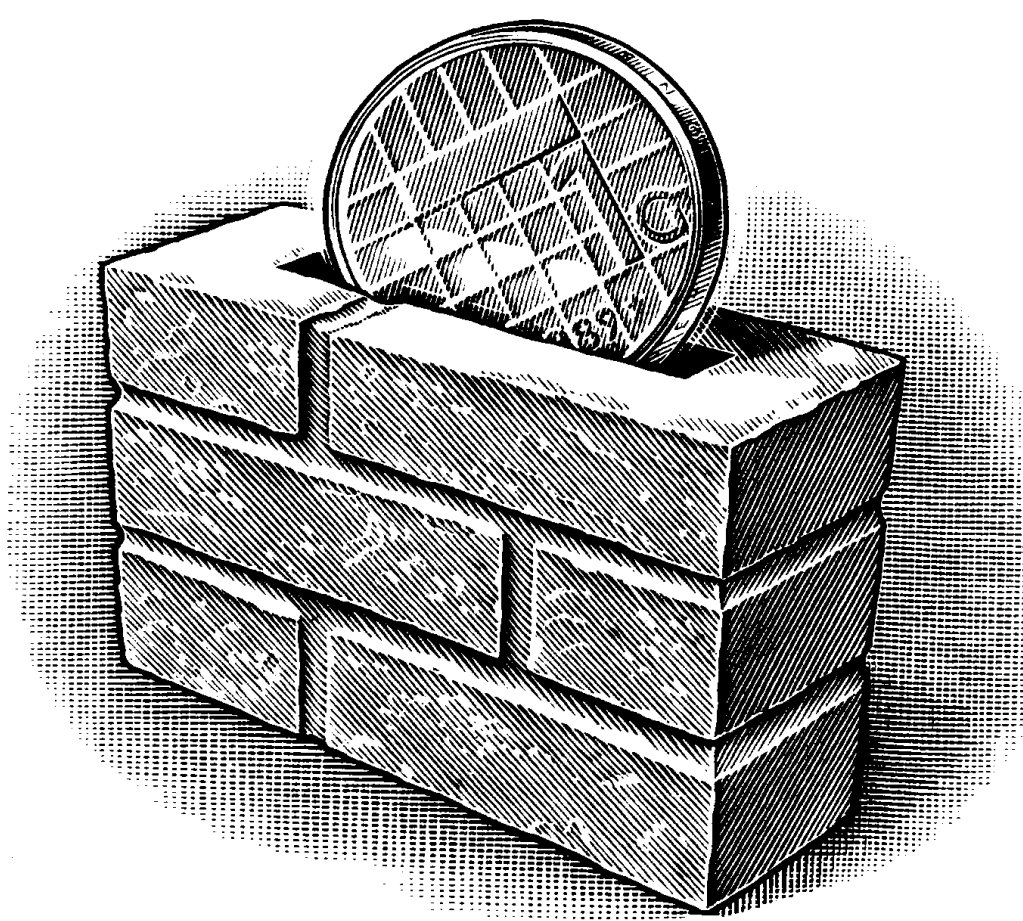
Er is nog veel meer te vertellen over de PostbankSparhypotheek, bijvoorbeeld dat de gunstige voorwaarden die normaal zijn bij Postbankhypotheeken ook hier gelden.

In de folder **'PostbankSparhypotheek'** worden alle aspecten uitgebreid besproken. Bel voor die folder **gratis 06 - 0400.**

Heeft u concrete koopplannen? Praat dan eens met één van de Postbankhypotheekadviseurs op de grotere postkantoren.

Die kunnen u het voordeel direct met de computer voorrekenen. Of informeer bij uw makelaar of uw

verzekeringsadviseur. **POSTBANK**

HEERLEN-NRD.
f 129.000,- k.k.
Woonhuis met c.v. en garage, ind. hal, woonkamer 7,20 x 3,60, keuken, terras, tuin, garage 1e verd. 3 slaapkamers, badkamer 2e verd. zolder te bereiken via vaste trap. Aanvaarding direct.

HEERLEN
f 98.500,- k.k.
Royaal woonhuis met garage, tuin en c.v. Ind. sout. kelder. Begr. gr. hal, toilet, royale woonkamer, keuken, garage 1e verd. 2 slaapkamers, badkamer 2e verd. 2 slaapkamers - zolder.

HEERLEN (Welten)
f 147.500,- k.k.
Woonhuis met garage, ind. hal, toilet, woonkamer 8,00 x 5,47 x 3,50 met open keuken, bijkeuken, tuin en garage 1e verd. 3 slaapkamers, badkamer 2e verd. 1 kamer - berging, te bereiken via mezzanin.

MERKELEEK
f 97.500,- k.k.
Tussenwoning met c.v. en berging. Ind. sout. kelder. Begr. gr. hal, woonkamer 5,50 x 4,20 x 3,10, keuken, badkamer, bijkeuken, toilet, terras - tuinhuisje (berging). 1e verd. 2 slaapkamers 2e verd. 1 slaapkamer. Aanvaarding in overleg.

VOERENDAAL
f 270.000,- k.k.
Vrijstaande villa, grondopp. 1000 m². Ind. kelder. Begr. gr. hal, 2 woonkamers, keuken, carport, terras - grote tuin met veel privacy. 1e verd. 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, douche, vaste wastafel en 2e toilet. 2e verd. zolderruimte en hobbykamer. Grondopp. 2500 m². Aanvaarding in overleg.

VOERENDAAL (Ransdaal)
f 345.000,- k.k.
Vrijstaand landhuis met huiswei. Ind. sout. garage voor 2 auto's, provisiekeider. Begr. gr. hal (overloop), woonkamer met marmervloer en open haard. 1e verd. 3,50 x 5,70 x 4,20, terras, voorzijde balkon, dichte keuken met complete installatie, bijkeuken, tuin met optimale privacy, tuinhuisje 10,00 x 4,00. 1e verd. 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, douche, vaste wastafel en 2e toilet. 2e verd. zolderruimte en hobbykamer. Grondopp. 2500 m². Aanvaarding in overleg.

BEDRIJFSPANDEN

HEERLEHEIDE
f 139.000,- k.k.
Winkel woonhuis met c.v. ind. sout. kelder. Begr. gr. winkelruimte 100 m², front 14 m. 1e verd. 3 kamers - badkamer 2e verd. 2 kamers - zolderruimte. Aanvaarding direct.

MEER DAN 19 JAAR ERVARING

- Makelaar o.g.
- Taxaties
- Bedrijfsobjecten
- Hypotheken
- Woningen
- Verzekeringen

makelaardij ERNENS

Hooistraat 42, Voerendaal
Tel. 045-752142

weru ramen + deuren

- advies in onze showroom
- Hoensbroek:
Akerstraat-N 128
Tel. 045-224581
en 04490-74739
- Langbroich:
Questrasse 40
- Gangelt (Selfkant)
Tel. 09-4924546016

KRINGS

Echt Nieuwe koopwoningen.

Binnenkort start het Bouwfonds met de bouw van premie-A-koopwoningen aan de Sleedoorstraat in Echt.

- Type twee-onder-een-kap.
- Woonkamer met open keuken.
- 3 slaapkamers.
- Royale zolder.
- Berging met mogelijkheid voor een garage.
- Koopsommen v.a. 131.979,- v.o.n.

Interesse? Laat u dan inschrijven bij: Bouwfonds Verkoopkantoor in Venlo, Nijmeegseweg 28, (Bij Tref-Center).
Tel. 077 - 54 19 45.
Of bij dhr. Boon ná 18.00 uur, tel. 04766-23 96.

Of stuur de coupon op. U ontvangt dan te zijner tijd als eerste de informatie

Coupon
Ik wil graag informatie over het nieuwe plan in Echt.
Naam: .....
Adres: .....
Postcode: .....
Woonplaats: .....
Tel. (privé): .....
Tel. (zaak): .....

In envelop zonder postzegel naar
Bouwfonds-Venlo,
Antwoordnummer 122,
5900 VB Venlo.

nv **Bouwfonds**
Nederlandse Gemeenten

Een woning van Ruijters, vast goed!

RUIJTERS makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen

Te koop

BRUNSSUM-HOENSBOEK, Akerstraat nrd H
Goed gelegen vrijst. villa met c.v., dubb. garage en tuin (perc. opp. ± 1000 m²). Ind. sout.: 3 kelders. Begr. grond: entree, toilet, hal, woonk. ensuite met o.h., keuken, bijkeuken. 1e Verd.: overloop, 3 ruime slaapkamers, badk. met ligb., douche, v.w. en 2e toilet. 2e Verd.: 2 slaapkamers, zolder en vliering. Het geheel verkeert in goede staat van onderhoud en is grotendeels voorzien van rolluiken. Aanv.: i.o. Prijs: f 400.000,- k.k.

BRUNSSUM, Dr. Schaapmanstraat H
Goed gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., berging en tuin (± 310 m²). Ind. o.a.: kelder, woonk., eetkeuken ± 20 m², toilet, doucheruimte. 1e Verd.: 3 slaapkamers. 2e Verd.: vaste trap naar zolder. Het pand is voorzien van rolluiken en dubb. beglazing. Aanv.: i.o. Prijs: f 125.000,- k.k.

BRUNSSUM, Maastrichterstraat H
Goed gel. woonh. met grote berging c.q. praktijkruimte en tuin. Ind. o.a.: entree, woonk. met parketvloer, grote keuken, toilet en bijkeuken. 1e Verd.: 2 slaapkamers, luxe badk. met douche, v.w. en toilet. 2e Verd.: vaste trap naar 3e slaapk. Het geheel verkeert in prima staat van onderhoud en is ged. voorzien van rolluiken. Aanv.: i.o. Prijs: f 135.000,- k.k.

ECHE, Gildelaan S
Op 1e stand gel., uitst. onderh., vrijst. landh. met c.v., div. kelders, garage met zolderruimte en mooi aangel. tuin. Perc. opp. ca. 650 m². Ind. o.a.: living met open hrd., royale mod. keuken, 4 slaapkamers, badk. met ligb., douche, v.w., 2e toilet, zolder. Aanv.: i.o. Koopprijs: f 349.000,- k.k.

EUGELSHOVEN, Veldhofstraat H
Uitst. gel. bouwkaavel met veel privacy geschikt voor vrijst. en/of 2 onder een kap woning. Perc. opp.: 840 m². Koopprijs: f 100.000,- k.k.

OUDE-GELEEN, Norbertijnenstraat S
Prima gelegen winkel/woonhuis met c.v. Ind.: Sout.: kelder. Begr. gr.: showroom (± 105 m²), kantoor, magazijn. 1e Verd.: L-vorm. woonk., keuken, berging, toilet, dakterras (± 32 m²). 2e Verd.: 4 slaapkamers, badk. met douche, v.w. en toilet. 3e Verd.: vliering. Aanv.: i.o. Prijs: op aanvraag.

KERKRADE, Bleijerheidestraat H
Op goede lokatie gel. winkel-woonh. voor div. doeleinden geschikt. Het winkeldeelte bestaat uit een ruimte van ca. 95 m² en een magazijn c.q. kantoor. Het woongedeelte op de 1e verd. bestaat uit o.a. woonk., eetkeuken, douche en toilet. 2e Verd.: 3 slaapkamers en c.v.-ruimte. Meerdere gegevens op aanvraag. Aanv.: i.o. Prijs: f 128.000,- k.k.

KERKRADE, Lindenlaan H
Prima gelegen winkel/woonhuis met c.v. Ind.: Sout.: kelder. Begr. gr.: showroom (± 105 m²), kantoor, magazijn. 1e Verd.: L-vorm. woonk., keuken, berging, toilet, dakterras (± 32 m²). 2e Verd.: 4 slaapkamers, badk. met douche, v.w. en toilet. 3e Verd.: vliering. Aanv.: i.o. Prijs: op aanvraag.

KERKRADE, de Locht H
Goed gel. semi-bungalow met c.v., bedrijfsruimte en tuin. Ind. sout.: wasruimte, c.v.-ruimte, provisiekeider, grote garage. Begr. gr.: entree, hal, woonk., keuken, 3 slaapkamers, badk. met ligb. en v.w. 1e Verd.: zolder. De bedrijfsruimte is 90 m² groot met een opslagruimte. Het geheel is voor diverse doeleinden geschikt. Aanv.: i.o. Prijs: f 255.000,- k.k.

TERWINSELEN, Plusstraat H
In winkelstraat gelegen winkel/pand met zelfstandige bovenwoning. Perc. opp. 204 m². Pand ook bereikbaar vanuit de Tunnelstraat. Uitbreidingsmogelijkheden voldoende aanwezig. Totale inhoud circa 800 m³. Goed onderhouden. Voor vele doeleinden geschikt. Direct te aanvaarden. Prijs op aanvraag.

LANDGRAAF H
In zeer rustige omgeving gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: Begr. gr.: hal, woonk. (± 35 m²), keuken. 1e Verd.: 3 slaapkamers, badk. met ligb., toilet en v.w. Pand verkeert in zeer goede staat. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 179.000,- k.k.

LANDGRAAF, Hoogstraat H
Goed gelegen woonh. met c.v., garage en grote tuin. Ind.: 2 kelders, hal, toilet, badk. met ligb., v.w., woonk. (± 38 m²), keuken. 1e Verd.: 2 slaapkamers. Aanv.: i.o. Prijs: f 100.000,- k.k.

SCHAESBERG, Montfortstraat H
Rustig gelegen woonhuis met c.v., berging en tuin. Ind.: kelder, hal, toilet, keuken, doucheruimte, woonk. (± 30 m²), 2 slaapkamers, mogelijkh. voor 3e slaapk. Aanv.: i.o. Prijs: f 72.000,- k.k.

NUTH, Deweverstraat H
In centrum gelegen appartement met c.v. en berging. Ind.: ruime hal, woonk. met balkon, keuken, 2 slaapkamers, badk. met zitbad en v.w. Aanv.: direct. Prijs: f 90.000,- k.k.

SCHIN OP GEUL H
In zeer rustige omgeving gelegen vrijst. bungalow met garage, c.v., tuin en terras. Ind.: begr. gr.: woonk., keuken, badk. met ligb. en 2 v.w., 3 slaapkamers. Sout.: 5 slaapkamers, hobbyruimte, provisiekeider, waskeuken en badk. met douche en v.w. Pand verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 295.000,- k.k.

SITTARD (Kolleberg) S
Op 1e stand gel., vrijst. bungalow met c.v., inp. garage, souterrain met compl. inger. bar/nnchtng, roy. overdekt terras o.h., zuiden en tuin. Perc. opp.: ca. 720 m². Ind. o.a.: royale living m. open haard, luxe keuken met app., 4 slaapkamers, mod. badk. met ligbad, dubb. v.w., bidet, toilet. Aanv.: i.o. Prijs: op aanvraag.

SITTARD, Past. Verbeekstraat 8 S
Rustig gel., halfvrijst. woonh. met aanbouw, c.v., 2 kelders, garage voor 2 auto's, carport en tuin. Ind.: o.a.: woonk., waranda, moderne keuken, toilet, 3 slaapkamers, badk., zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f 145.000,- k.k.

SPAUBEEK, Const. Hugostraat S
Op 1e stand gel., uitst. onderh., vrijst. bungalow met c.v., div. kelders w.o. kelderbar met zithoek, sauna met douche, gastenk., doka, garage, zwembad en royale tuin. Perc. opp.: 710 m². Ind. o.a.: L-vorm. living met open hrd., mod. keuken met app., 3 slaapkamers, luxe badk. met ligb., douche, v.w., bidet en 2e toilet. Aanv.: n.o.t.k. Koopprijs: f 325.000,- k.k.

Nieuwbouw

BRUNSSUM
Deze drive-in-woning is een aantrekkelijke variant, waarbij de grote garage inpandig is gesitueerd op de beg. gr. Op beg. gr. eveneens de entree/hal. Niveau 1e verd., met woon-eetk. en keuken, ligt aan de achterzijde gelijk met de op het zuiden gelegen tuin. Op de 2e verd. 3 slaapkamers en badk. met ligb., v.w. en plaatsingsmog. voor 2e toilet en 2e v.w. Koopprijs: vanaf f 147.632,- v.o.n. Rijksbijdr. max. f 44.000,- volgens pr-A-regeling.

Bouwkavels

BRUNSSUM
Bouwkavels voor particuliere bouw in plan De Hemelder. Prima gelegen, met tuin op het zuiden. Perc. opp. vanaf 380 m². Prijzen vanaf f 54.600,- v.o.n. incl. BTW.

Te huur

SITTARD (Kolleberg), Pothastlaan S
Op uitst. loc. gel. vrijst. bungalow met c.v., inp. garage, kelders en grote tuin. Ind. o.a.: living, eetk., keuken, 3 slaapkamers, badk. Aanv.: spoedig.
Huurprijs: f 1.800,- p. mnd.

Met deze prachtige landhuizen in Puth-Schinnen heeft u een échte keuze!

In het zich snel tot een aantrekkelijk woongebied ontwikkelende plan 'Achter Einder Coolhoff' bemiddelen wij bij de verkoop van 7 prachtige landhuizen. Elke woning heeft een eigen verschijningsvorm dankzij de individuele vormgeving van in- en exterieur.

Zo is elke indeling weer anders met keuzemogelijkheden uit bijvoorbeeld 3 of 4 slaapkamers, studeerkamer, berging, bijkeuken, hobbyruimte en/of balkon. Die ruime keuze maakt de aankoop van een woning bijzonder aantrekkelijk. De woningen hebben verder o.m. een royaal terras achter de woning, entreehal, woon-eetkamer, badkamer en garage. De zolder is te bereiken via een vaste trap.

De woningen worden uitstekend afgewerkt met o.m. hardhouten buitendeuren en kozijnen, tegelwerk, dak- en spouwisolatie, isolatie van de begane grondvloer en isolatieglas.

Koopprijs vanaf f 220.000,- v.o.n.

Zonder meer de moeite waard om de documentatie geheel vrijblijvend op te vragen.

RUIJTERS
makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg 2d 35 - tel 04490 - 11611

S - Inlichtingen kantoor Sittard
H - Inlichtingen kantoor Heerlen

Taxaties-Verzekeringen
Hypotheek-Financieringen

Openingstijden:
werkdagen 9.00-17.30 uur
zaterdag 10.00-14.00 uur

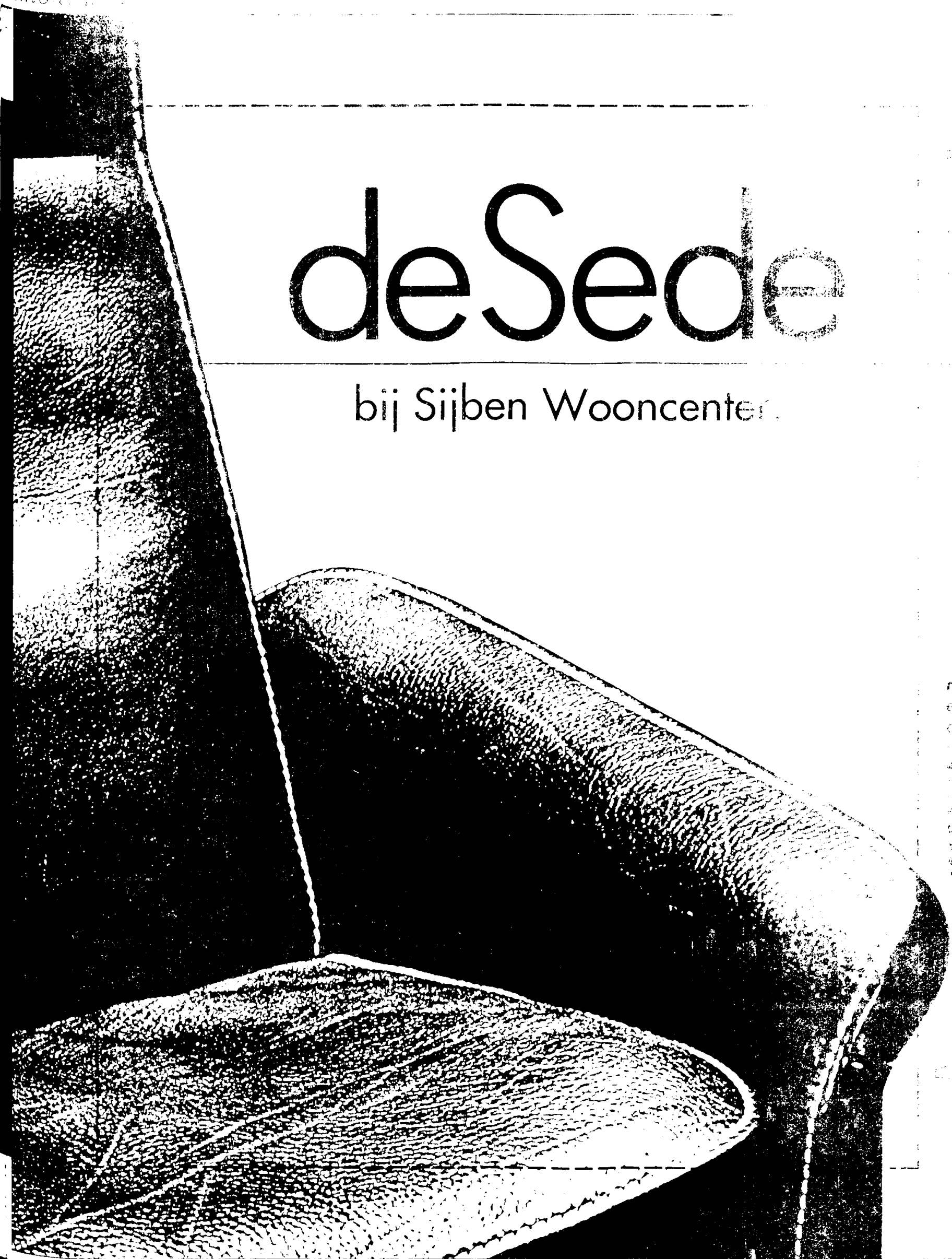
RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg 2d 35 - tel 04490 - 11611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 713746

de Sede

bij Sijben Wooncenter.

Het Design van de Sede is een combinatie van de beste materialen en de beste technieken. Het resultaat is een meubel dat zowel functioneel als esthetisch is.

De Sede meubelen zijn verkrijgbaar in verschillende uitvoeringen en kleuren. Het is mogelijk om de meubelen te laten afstemmen op uw interieur.

De Sede meubelen zijn verkrijgbaar in verschillende uitvoeringen en kleuren.

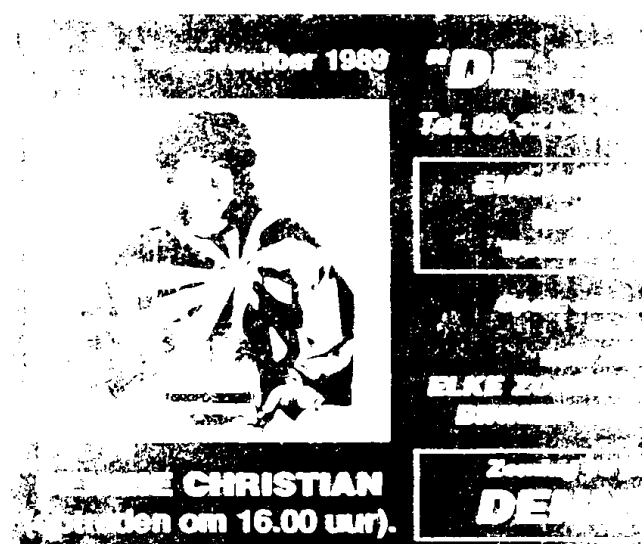
DE EERST
RCL
NAT
ST
ODIG
1980

STUITS
AUTOMAAT

de Sede Centrum

de Sede Centrum

de Sede Centrum

VERDIEN NU VELE TIENTALLEN GULDENS MET UW ENERGIEBESPARING, ALLE, OSRAM EN PHILIPS

Lastenverlichting

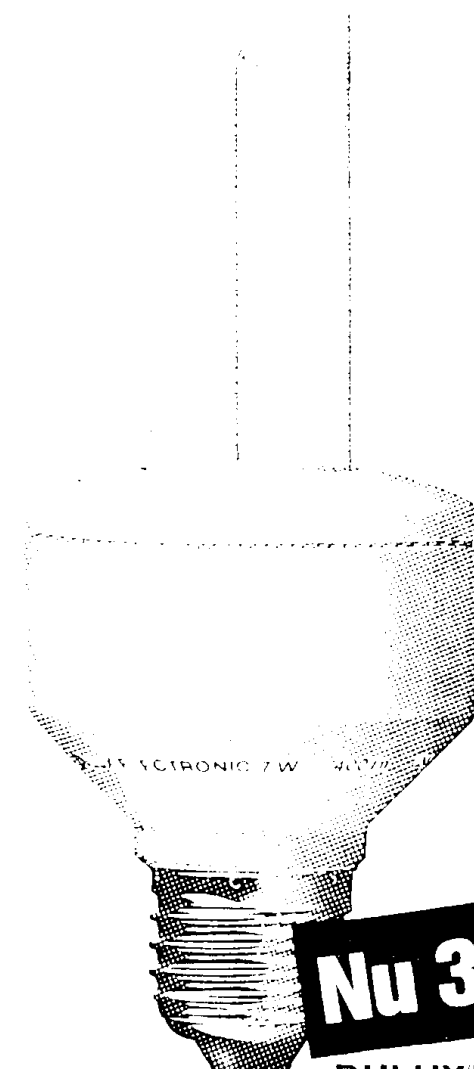
Deze "Lastenverlichting" is een initiatief van de Nutsbedrijven in Heerlen, Maastricht, Roermond, Sittard, Venlo en Weert en de Provinciale Limburgse Electriciteits

Maatschappij (PLEM). Veel Limburgers geven nog steeds veel te veel geld uit voor hun verlichting, waarvan de kosten ongeveer 30% uitmaken van elke energienota! De spaarlampen van OSRAM en Philips schelen u tot 80% aan energie en gaan zo'n acht maal langer mee dan een gewone gloeilamp.

Al met enkele van die lampen, die u praktisch overal in huis kunt gebruiken, bespaart u op den duur vele tientallen guldens. Want u verdient niet alleen die "dure" spaarlampen gemakkelijk terug, maar ook nog eens een flink bedrag extra.

In de actie gaat het om twee typen lampen. De Philips SL*Prisma van 13 of 18 watt en de

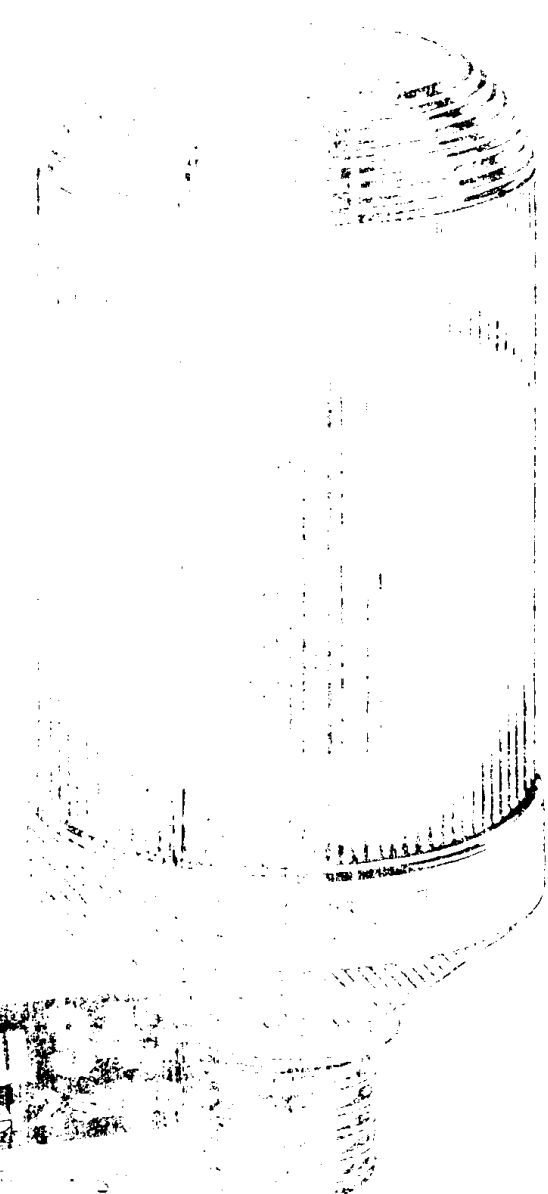
OSRAM SL*Prisma van 13 of 18 watt. De spaarlampen zijn verkrijgbaar in de volgende varianten: OSRAM SL*Prisma 13 watt, OSRAM SL*Prisma 18 watt, Philips SL*Prisma 13 watt, Philips SL*Prisma 18 watt. De spaarlampen zijn verkrijgbaar in de volgende varianten: OSRAM SL*Prisma 13 watt, OSRAM SL*Prisma 18 watt, Philips SL*Prisma 13 watt, Philips SL*Prisma 18 watt.

Nu 34,-

DULUX® EL
Electronische lampen
7 en 11 watt
van 49,50 voor 34,-

Naam	Vergelijkbaar met gloeilamp van
OSRAM DULUX® EL 7 watt	40 watt
OSRAM DULUX® EL 11 watt	60 watt

Nu 34,-

SL*Prisma 13 watt
SL*Prisma 18 watt

voor Limburgers.

**WAA
CO**

DEZ
TO
30 N

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

Rijks Hogeschool Maastricht

faculteit economische dienstverlening

In augustus start weer de nieuwe vierjarige

HBO-OPLEIDING

INFORMATION RESOURCE MANAGEMENT

Deze opleiding leidt functionarissen op die verantwoordelijk zijn voor planning en beheersing van de informatiestromen in bedrijven en organisaties, als onderdeel van het strategisch management. Zij is gericht op de snel groeiende vraag naar deskundigen die de kloof weten te overbruggen tussen informatietechnologie en management. De studie is sterk internationaal gericht en ontwikkeld in samenwerking met Syracuse University, New York.

OPEN DAG

vrijdag 24 november
14.00 - 18.00 uur

Er is een uitvoerige brochure beschikbaar die je kunt aanvragen bij het faculteitsbureau of inzien bij de decaan.

Rijks Hogeschool Maastricht

faculteit economische dienstverlening

Grote Gracht 90-92 Postbus 634
6211 SZ Maastricht 6200 AP Maastricht
tel. 043-299890

Praktijkdiploma informatica

rijkserkende AMBI 88 examens

Avondopleidingen voor carrière in de automatisering.
Collegeplaatsen Breda-Den Bosch-Tilburg-Eindhoven-Venlo-Heerlen.

Informatie aanvragen door deze coupon ongefrankeerd op te sturen naar ECS, antwoordnummer 142, 6400 AA Heerlen.

European Computer School
Passage 4-6 6411 JT Heerlen
Postbus 2, 6400 AA Heerlen, tel. 045-710446

Naam: .....

Adres: .....

Woonplaats: .....

Tel.: ..... Leertijd: .....

OPEN DAG hogeschool heerlen

***BOUWKUNDE
CIVIELE TECHNIEK-
MILIEUTECHNIEK**

bouwkunde - civiele techniek - milieutechniek - bouwinformatica

CHEMISCHE TECHNOLOGIE

proces- en milieuchemie - proces technologie - materiaal kunde

ELEKTROTECHNIEK

energie techniek - informatietechniek - technische computerkunde

TECHNISCHE NATUURKUNDE

toegepaste natuurkunde - besturingstechnologie

WERKTUIGBOUWKUNDE

automatisering - energietechniek - constructietechniek - productietechniek - bedrijfskunde

INFORMATICA

technische informatiesystemen - bestuurlijke informatiesystemen

KORT HBO-INFORMATICA

2-jarige opleiding

**zaterdag 25 november 1989
tussen 10.00 uur en 13.30 uur
Dr. Jaegersstraat 40, Heerlen
Benzenraderweg 1, Heerlen
telefoon 045-734999**

OPEN DAG Hoger Technisch Onderwijs

Bell College

MAASTRICHT

ROERMOND

HEERLEN

Tweejarige managementopleidingen inclusief KBO bedrijfskunde.
Eenjarige full-time toeristische opleidingen inclusief rijkserkende diploma's.
Eenjarige full-time secretariële opleidingen inclusief rijkserkende diploma's.
Bedrijfscurricula op maat. Avondopleidingen voor SEPH, NIMA-a, NGPH etc.

Om een duidelijk inzicht te geven in onze diverse onderwijspakketten, houden wij

OPEN DAGEN op

vrijdag 15 december 1989,
vrijdag 23 februari 1990,
vrijdag 13 april 1990,

in alle vestigingen om 13.00 uur.
Maastricht, Lambertuslaan 9: managementopleidingen, KBO bedrijfskunde.
Maastricht, Stationsstraat 17: secretariële en toeristische opleidingen.
Heerlen, Olievlotenstraat 25: secretariële en toeristische opleidingen.

En op zaterdag 27 januari 1990 om 11.00 uur in hotel De La Station te Roermond

OPEN DAG over de opleidingsmogelijkheden in de nieuwe vestiging te Roermond.

Bel ons even om te laten weten dat u komt! 043-218095 of 043-250303 of 045-710707.

Garantie voor kwaliteit

Garantie voor kwaliteit

SON VOOR INFORMATIE te zenden aan B.C., Stationsstraat 17, 6221 BM Maastricht

Naam: .....

Straat: ..... Postcode/woonplaats: .....

Bij akte op 13 november 1989 verleden voor notaris J.G.M. Bos te Eindhoven, werden staande huwelijk de huwelijksvoorwaarden gewijzigd door de heer F. Strating en zijn echtgenote mevrouw C.W.M. Joosten, beiden wonende te Maastricht. Gemelde akte is ingeschreven in het huwelijksregister ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht op 14 november 1989 onder nummer 013908. Mr. H.G.M. Hilken, advocaat en procureur, Stationsweg 7, 6101 HK Eindhoven 04754-85080

- Sg. MDGO/MHNO „Heijerveld“

**SKI-KLEDING-
BEURS**

Leerlingen van de afdeling Mode en Kleding van „Heijerveld“ organiseren op zondag 26 november a.s. van 12.00 - 16.00 uur een SKI-KLEDINGBEURS in het schoolgebouw aan de Mgr. Claessenstraat 4 te SITTARD. Uitsluitend SCHONE, HELE en NIET TE OUDE kleding kunt u brengen op woensdag 22 november a.s. tussen 15.00 - 17.30 uur op bovengenoemd adres.

U bepaalt, in overleg met ons, de prijs en wij proberen het voor u te verkopen. Tot ziens op zondag 26 november.

**EXCLUSIEF VOOR
HEERLEN EN OMGEVING**

MP LEDERMODI

Actuele ledermode voor jong en oud tegen zeer lage prijzen.

Zeer grote collectie leder

**VANDAAG OPENING!
HEERLEN - CENTRUM**

Profiteer van diverse openingsaanbiedingen

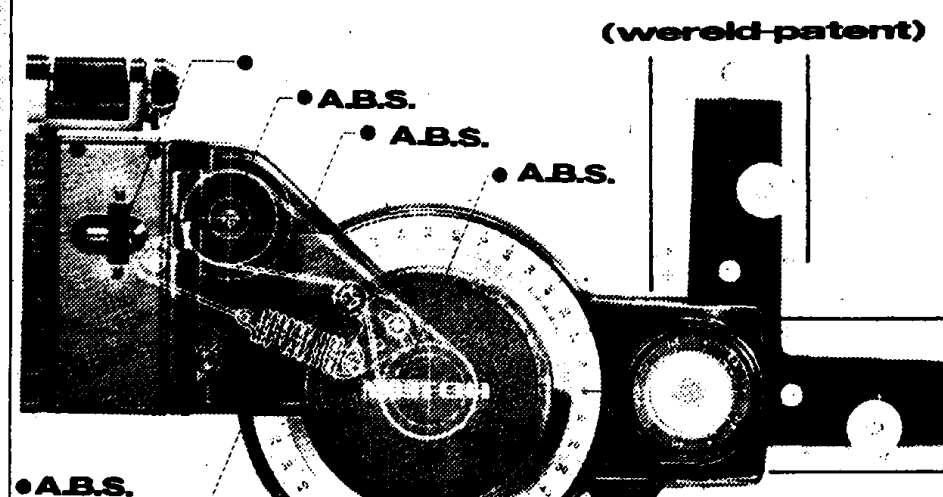
MP LEDERMODI

TEVENS ALLE REPARATIES

voering, drukkers, knopen, knoopsgaten, ritsen, winkelhaken, verven!

VOOR SERVICE GARANTIE EN KWALITEIT
Saroleastraat 61, Heerlen-centrum
tel. 045-742140 (bij station)

**MUTOH, de enige tekenmachines met
A.B.S. (additional balance system)**

Bezoek of bel voor uitgebreide informatie uw MUTOH adviseur.

van Hooren kantoorcentrum b

Kantoorvakhandel - Kantoor machines - Buro-meubelen - Tekenkamerinrichting

Geleenstraat 40-48 - 6411 HS Heerlen - Tel. 045-712741 - Fax 045-741189

TIJDELIJK ADRES: GELEENSTRAAT 51

extra te winnen **f500**

**Vandaag beginnen!
op 22 december winnen!**

SUZUKI ALTO

• 2e prijs stereo-tv
• 3e prijs videorecorder
• gratis drank en eten
• 24-er - 36-er - 48-er - roulette

CASINO LOTUS

Kampstraat 17, Landgraaf
tel. 045-327165
Openingstijden 14.00 - 6.00 uur

'S MAANDAGS **'S DINSDAGS**

Valkenburgse Muziekschool

rijkserkend min. W.V.C.

De muziekschool heeft per 1.1.1990 mogelijkheden:

Basiscursus (jeugd)
Ballet (ook v. volw.)
Zang (volwassenen)
Instrumentale lessen

Inscr. mog. tot 15.12.89
Inform. verkrijgbaar tussen 13.00 - 17.00 uur.

Leermogelijkheden te:

Valkenburg, Eys, Partij, Mechelen, Klimmen, Margraten en Hulsberg.

Muziekschool Valkenburg
Steenstr. 2, tel. 04406-13140

Open dag: zondag 19 november 14.00-16.30 uur.

ZEG ER EENS WAT VAN

Alcohol en verkeer dat kun je niet maken. Dat vindt bijna iedereen. Toch zijn er nog van die mensen die vinden dat zij zelf wel zullen uitsluiten of ze met een slok op gaan rijden. En wie durft er iets van te zeggen? Niemand toch, daar bezoot je je toch niet mee. Maar door dat soort automobilisten worden er wel jaarlijks bijna 500 mensen doodgeregend.

Daar moet wat aan veranderen. ZEG ER EENS WAT VAN VOOR ZE INSTAPPEN want

ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN

V.V.N. Verkeers Vereniging Nederland

DEZE NAAM MOET U GOED ONTHOUDEN!

T-Meubel is een grote, sfeervolle meubelzaak, waar u op een oppervlakte van maar liefst 5000 m² een groot assortiment kwaliteitsmeubelen vindt: heel veel degelijk-mooi eiken in alle denkbare uitvoeringen en natuurlijk ook moderne meubels. Er hangen reuze schappelijke prijskaartjes aan de service van de mensen van T-Meubel grenst aan het onwaarschijnlijke. Daar moet u maar eens aan denken als u meubels gaat kopen!

T-Meubel is gevestigd in Kinrooi-Kessenich in België. Even over de grens bij IJtervort. Eigenlijk dus vlakbij en goed bereikbaar! En notabene

's zondags open!
Goed idee voor een nuttig uitstapje!

T-Meubel bezorgt gratis thuis in Nederland, België en Duitsland.

Meubelen kopen is iets, wat je niet zomaar even doet. Daar neem je tijd voor. Om te kijken, om te vergelijken, om je goed te laten voorlichten. Daarom moet u zeker eens bij T-Meubel gaan kijken. Dat is 't ritje naar Kinrooi best waard!

En onthoudt die naam: T-Meubel!

Venlosesteenweg 160-161,
3688 Kinrooi-Kessenich, België,
Telefoon 0932-11-566912.

En elke koper krijgt van T-Meubel een leuke attentie!

Openingstijden:
dinsdag t/m
09.00-12.00 en
13.00-18.00 uur,
zondag 10.00-18.00
maandag gesloten.

NIEUW GUINEA VOOR OUD-MILITAIREN.
Info: Harry de Graaf. (02220)17266 na 18.00 u.

DAGTOCHT PARIJS

GENK - Negentien groepen zullen volgende week zaterdag 25 november in de Limburghal van Genk aantreden voor de wereldkampioenschappen dansen Rock 'n' Roll-formaties. Voor de eerste maal wordt dit gebeuren dit jaar in België gehouden. De ruim 300 dansers zijn afkomstig uit Tsjechoslowakije, Hongarije, Joegoslavië, Italië, Zwitserland, Frankrijk, Duitsland, Nederland en België. De wereldkampioenschappen Rock 'n' Roll dansen worden inmiddels voor de achtste maal gehouden. De groepen die in Genk komen

Wereldkampioenschappen Rock 'n' roll in Genk

rocken beginnen 's middags om half vier aan een kwartfinale. Na de officiële openingsceremonie (om 20.00 uur) volgt een zogeheten 'herkansingsronde' waarbij de zevenkoppige jury nog eens vier teams kiest uit alle groepen, die zich niet kwalificeerden voor

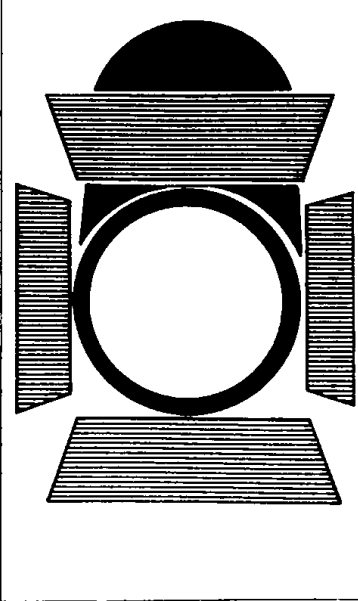
de halve finale. De finale (met zes groepen) vindt omstreeks half twaalf plaats.

Nederland is ditmaal met vier groepen vertegenwoordigd: Flying 'C'-team (Uithoorn), Troublemakers (Alkmaar), Blue Bop-

pers (Grootebroek) en Rockbusters (Amsterdam). Uit België verschijnen op de dansvloer The Jitterbuggy's uit Genk (afgevaardigd door VTB danskring Genk) die samen met het Belgisch Rock 'n' Roll Verbond de kampioenschappen organiseert en

de formatie Splendid uit Averbo-

de. Meer dan de helft van de kaarten (in totaal 2400) ging inmiddels grif van de hand. Belangstellenden voor deze Wereldkampioenschappen Rock 'n' Roll kunnen vanuit Nederland kaarten bestellen bij Ernst Stockmans, Beverzakkbroekweg 99, 3520 Zonhoven, telefoon 049-32-11-210548. De prijzen bedragen voor de tribunes 350, 450, 550, 700 en 850 frank en voor de middagvoorstelling 250 frank.

Intocht Sinterklaas op tv

Van onze showpagina-redactie
HEERLEN - De jaarlijks intocht van Sinterklaas zal vanmiddag vanaf 12.00 uur bij de NOS op Nederland 3 te zien zijn. Het stad Gorinchem is deze keer de plaats van aankomst voor Sint Nicolaas en zijn zwarte Pieten. De NOS brengt een rechtstreekse repositage die tot 13.10 uur duurt.

Jos Brink vijfmaal met 'Er wordt gestrooid' in Heerlen 'Liever toneel dan tv'

door harrie cremers

AMSTERDAM - Jos Brink (47) zit er met een gebroken duim bij. „Ja, ja, daar heeft dit 'Klein Duimpje' zeker nog zes weken last van". Hij kan weer lachen, maar vindt het anderzijds 'erg sneu' dat het ongelukje uitgerekend door zijn vriend Frank werd veroorzaakt. Frank smet per ongeluk de deur dicht en mijn vinger zat er tussen. „De tol van het leven”, meent Jos en dan - alsof er niets aan 'zijn' hand is - haast hij zich te melden dat alle vijf voorstellingen van 'Er wordt gestrooid' in Heerlen gewoon doorgaan. Brink weet alvast dat hij de laatste twee nachten bij zijn moeder in het Heerlense Welten verblijft. „Het is net de periode van de trouwdag van mijn ouders en de sterfdag van mijn vader twee jaar geleden”.

Van woensdag 29 november tot en met zondag 3 december staat hij op de planken van de Heerlense stadsschouwburg. „De dokter heb ik gevraagd of ik een heel klein spalkje kan krijgen. Da's wel net zo gemakkelijk bij het omkleden. In een smoking, ja in een smoking. Dat heeft wel iets, vind ik. Het is je overal, je werkpak. Het geeft je een bepaalde autoriteit”.

Behalve over de cabaret-musical, die hij inmiddels zo'n vijfmaal heeft herschreven, praten we op zijn kantoor in Amsterdam ook over hoe het nu eigenlijk verder gaat met 'Wedden Dat' nu TV 10 nog niet in de lucht is. Per slot van rekening de AVRO wil het populaire tv-programma niet meer terug.

Jos Brink: „Nou, ik kreeg vanochtend toevallig de map binnen met de data van de opnamen voor het Belgische commerciële tv-station VTM. Ik denk dat Joop van de Ende acht shows van 'Wedden Dat' gaat opnemen. In België kunnen ze alvast worden uitgezonden. Maar daar hebben we nog een bespreking over. Ik heb me overigens over de hele affaire rond TV 10 geen moment zorgen gemaakt. Weet je, de minister holt achter de feiten aan. De mediawet had al lang aangepast moeten worden”.

Jonkvrouw

„Het is een ordinaire centenkwestie. De belastingen willen dat geld graag in Nederland houden. Dat vloeit nu natuurlijk naar het buitenland. Ik vind alles best, ik krijg alleen heel veel meer geld voor mijn programma in deze opzet. Ik heb m'n balletten weer terug, niet te vergeten de buitenweddenschappen, het telefoonpanel, een nieuw decor”.

● Jos Brink: met een gebroken duim - zeg maar als 'Klein Duimpje' - naar Heerlen.

Al die dingen waarop beknibbeld werd.”

Jos Brink denkt dat er een nieuw samengaan komt van mensen die televisie kunnen maken. Ik denk met 'Wedden Dat' in de richting van de TROS, maar ik mag daar geen zegsman van zijn. Joop van den Ende weet heel goed hoe je televisie moet maken. Dat is echt een grootmeester. Ik heb hem mijn onvoorwaardelijke trouw toegezegd in deze moeilijke periode”. Behalve acht grote shows worden ook zes 'Wedden Datjes' voor kinderen gemaakt. „Ik denk dat deze kleinere shows iets opschuiven. We blijven, ook voor VTM, produceren in de tv-studio van Aalsmeer.

Over zijn nieuwe assistente, de Belgisch-Limburgse jonkvrouw Marlene de Wouters, wil Jos ook wel wat kwijt: „Ja, ik heb mijn eigen jonkvrouw. Prachtig he! Leuk meisje, echt een leuk meisje. Slim, spreekt haar talen heel goed”.

Voorstellingen in het theater combineren met televisie-werk. Wordt dat niet een beetje te veel van het goede?

Jos Brink: „Ja, eigenlijk wel. Je bent met tv vier dagen per week bezig. Maar de onvolprezen Jan Meppelink, mijn fantastische producer, zorgt ervoor dat ik het red. Die praat me helemaal bij. Je hebt een dag repetitie, je hebt een dag 'generale opnamen' en een dag evaluatie, het voorbereiden van een nieuwe show”.

Hoe lang zou Jos eigenlijk nog door willen gaan met 'Wedden Dat'?

„Misschien nog twee, drie jaar. Dan is het afgelopen. Die kijkcijfers stijgen nog steeds. Twee miljoen Duitsers zitten erbij, vier miljoen Belgen. In totaal tussen de twaalf en veertien miljoen. Die cijfers zijn toch prachtig. Uitgerekend dit seizoen hebben ze enige dingen bedacht. Ik denk soms die mensen zijn compleet gek. Pas getest: twee jongens die in een zakje kunnen ruiken en weten welke stadslicht het is. Ik heb ook een 'hondedrollenman', die weddenschap doen we overigens niet. Die kan aan een hondedrol zien welk blikvoer die hond krijgt: Bonzo, Pal, Chappi, noem maar op. Gek van het lachen werd ik. Ik heb gestreden om het er in te krijgen. Maar ja, er is ook 'smaakbewaking' bij ons. Je moet werkelijk paal en perk stellen. De mensen bedenken de raarste dingen”.

Tv-werk, vier van de zeven dagen. En dan 's avonds, elke avond spelen. „Ja,” zegt Jos, „en dan is het alsof de duivel er mee speelt. Je moet dan altijd naar Heerlen of naar Hoogezaand. Een ramp dat reizen. Maar ik reis tegenwoordig met de helikopter. Dan doe ik er een half uur of drie kwartier over. De helikopter pikt me bij de tv-studio op en zet me bij de schouwburg af. Dan spelen en tot de volgende ochtend slapen. Voor Frank is het vreselijk, want die heeft 'vlieg angst'. Maar voor mij is de helikopter verrekte aardig, ik hou daar wel van”.

Daarmee zijn we dan bij 'Er wordt gestrooid'. Tegen de tijd dat het Sinterklaas wordt is Brink daarmee dus ook vijfmaal in de Heerlense stadsschouwburg, van 29 november tot en met zondag 3 december. Bijna drieduizend kaartjes zijn er verkocht. De show, zucht Brink, is inmiddels zo'n vijfmaal herschreven. Hij was er niet helemaal tevreden over en soms zelfs erg ontevreden. Jos Brink: „We hebben ons er gigantisch op verken. Daar wil ik ook best wel eerlijk over zijn. Wij dachten laten we leuk anderhalf jaar cabaret doen. Twaalf try-outs in grote schouwburgzalen. Er zijn weinig serieuze dingen overgebleven. De mensen willen de Brink van de televisie”.

Jos Brink omschrijft 'Er wordt gestrooid' als een musical met een cabaret-inhoud. „Mijn conferences duren ongeveer twintig minuten. Je kunt actueel op diverse onderwerpen ingaan en dingen nog eens omgooien. We hebben een nieuw kabinet, dus dan verander je de tekst”.

In 'Er wordt gestrooid' maakt men gebruik van een opmerkelijk decor. Bijvoorbeeld 'lopende banden', die mechanisch op- en afgaan, stukjes stoelen en dat soort dingen. „Daar moet je gepast gebruik van maken. Voor een cabaretshow vrij veel kosten. We staan met z'n viertjes op het toneel, vijf technici (wat ook veel is)”, merkt hij op.

Jos Brink als acteur, tv-presentator, columnist en ook

nog pastoraal-theologisch werker. Dat laatste zou hij voor geen geld ter wereld willen missen. „Mijn werk als predikant in de kerk is een paar jaar geleden naar buiten gekomen. Er zijn ook een paar boeken verschenen over mijn werk in de kerk. De mensen accepteren dat allemaal. 'De nieuwe dood' over de aidsproblematiek. Neen, het is heel compleet aan het worden. Het publiek is toch ontzettend trouw. Ik heb hier mijn eigen parochie. Ik ben een van de voorgangers van De Duif, een katholieke basissgemeente. Geheel niet in de lijn van mgr. Gijzen. Maar ja, wat is wel in de lijn van de bisschop, vraag ik me af. Ik mag dus niet preken in Limburg. Dat is toch te gek of niet soms?”

Revue

Aan het slot kondigt Jos Brink aan dat er na de laatste voorstelling van 'Er wordt gestrooid' (medio 1990) wordt gewerkt aan een musical over revue. „Najaar 1991 wil ik daarmee de schouwburgzalen in. Twee grootheden, revue en musical. Ik vind het zelf een buitengewoon slim plan. Televisie of toneel. Jos Brink kiest duidelijk voor het laatste. Maar het kan ook nog anders. „Als de dokter zegt: u mag absoluut niet spelen, dan ga ik schilderen. Schrijven, columns, gewoon met een ouderwetse machine. Neen, niet op een beeldscherm of computer. Dat zijn van die enge dingen en die ontploffen bij mij trouwens ook altijd. Geef mij maar de gewone schrijfmachine en laat ze me dan naar ouderwets noemen...”

● Bill Cosby: ook in dit jubileumweekend bij de NCRV voor de partij.

NCRV-jubileum dit weekend

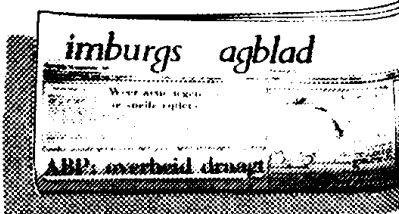
Van onze rtv-redactie

HEERLEN - Het 65-jarig jubileum van de NCRV moet zondagavond z'n hoogtepunt beleven als in 'Rondom tien' het discussieprogramma wordt uitgezonden dat werd opgenomen via een directe satellietverbinding tussen de studio in Hilversum en de studio in Moskou. Een extra aflevering van de Cosby-Show, één van de 'paradepaardjes' van de NCRV, komt eveneens zondagavond (om 19.45 uur) op het scherm. Zowel vandaag als morgen zendt de NCRV programma's uit die in het teken staan van de verjaardag. Die zondagse uitzending is mogelijk gemaakt door een zendtijdruil met de VARA. Deze laatste omroep bestaat volgend jaar 65 jaar en krijgt dan de 'uitgeleende' zendtijd weer terug.

Geschiedenis en toekomst staan centraal in de jubileumprogrammering van de NCRV. Geschiedenis in de vorm van terugblikken op hoogtepunten uit de NCRV-geschiedenis in het programma 'Die dag in november' (zondag, 13.55 uur). Maar meer nog dan de geschiedenis stelt de NCRV de toekomst centraal. De toekomst van de NCRV zelf, de toekomst van het medium televisie en de toekomst van de (christelijke) samenleving. Zo wordt vanavond in het programma 'Welles Nietes' (21.46 uur) de volgende stelling onder de loep genomen: „De kijker heeft er belang bij dat de principiële omroepen blijven bestaan”. Legien Kromkamp praat met deskundigen over deze stelling. Zondag wordt in 'Tegenwoordigheid van geest' (17.35 uur) zowel teruggeblikt als vooruitgekeken. Teruggeblikt op het oprichtingsjaar 1924 en vooruitgekeken op het jaar 2024 waarin de NCRV honderd jaar hoopt te worden.

(ADVERTENTIE)

Elke dag

en u staat weer midden in de wereld

Ja ik wil die complete krant!

Naam: .....
Adres: .....
Postcode: .....
Plaats: .....
Telefoon (i.v.m. controle bezorging): .....
Giro/banknr.: .....
Na de twee weken gratis wil ik
☐ een kwartaal-abonnement f 73,50
☐ een maand-abonnement f 24,50
stuur mij
☐ een machtiging t.b.v. automatische betaling
☐ een acceptgiro-kaart
Deze bon in een open enveloppe (zonder postzegel) zenden aan:
Limburgs Dagblad,
antwoordnummer 46,
6400 VB Heerlen.

OF BEL GRATIS 06-02299

LIMBURGS DAGBLAD
MAAKT UW
DAG KOMPLEET.

Tiende seizoen 'Zeg 'ns AAA'

Van onze rtv-redactie

HEERLEN - 'Zeg 'ns AAA' gaat het tiende seizoen tegemoet. Aanstaaende donderdagavond brengt de VARA vanaf 20.19 uur op Nederland 1 een nieuwe reeks van deze langstlopende, meest bekeken (vier miljoen kijkers) en hoogst gewaardeerde (74) comedy-serie. Inmiddels is men toe aan aflevering 134.

Dokter Lydie van der Ploeg (Sjoukje Hooymaayer), haar partner Hans Lansberg (Manfred de Graaf), huishoudster Mien Dobbelssteen en echtgenoot Koos (Carry Tefsen en John Leddy) zijn ook dit seizoen weer van de partij. Hans' nichtje Wiep (Kiki Classen) en dokter John Wijntak (Kenneth Herdigein) zijn nog niet zo lang geleden in de serie gehaald door het schrijversduo

Alexander Pola en Chiem van Houweninge. „La cloche' is niet alleen de titel van de nieuwe aflevering die aanstaande donderdag wordt uitgezonden, maar ook de naam van een chic restaurant. Wiep neemt haar vriendje John hier naartoe om te vieren dat zij een baantje vond. John heeft zijn bedenkingen. Op de eerste plaats vindt hij het maar niks dat Wiep de kost gaat verdienen met het showen van de nieuwste sexy strandmode. En verder wil hij liever betalen als hij met z'n vriendin uitgaat.

Koos Dobbelssteen klaagt intussen over het snel groeiende aantal doe-het-zelf winkels. Voor een beetje klusjesman is er geen droeg brood meer te verdienen nu iedereen de karweitjes in en om het huis zelf opknapt. Koos

voelt wel iets voor een baan als kelner in een naburig café, maar daar wil Mien niks van weten. („Omdat je daar een heel sterk karakter voor moet hebben, Koos Dobbelssteen”).

Lydie en Hans ontvangen een brief uit Canada. Lydie's moeder van tachtig heeft daar een jaar bij een zuster gewoond en kondigt nu haar thuiskomst aan. Of Lydie zo goed wil zijn moeders huis - dat een jaar heeft leeggestaan - een beetje op orde te brengen. Hans vraagt zich af of moeder niet beter naar een verzorgingsflat zou kunnen. Tenslotte duikt in de eerste 'Zeg 'ns AAA' van het nieuwe seizoen een rivale van Miep op. Het is de beeldschone Elly (Gerda Kroen), die wel een dagje ziek wil zijn om dokter John aan haar bed te ontvangen.

● De vaste cast met v.l.n.r. John Leddy, Carry Tefsen, Kenneth Herdigein, Sjoukje Hooymaaijer, Kiki Classen en Manfred de Graaf.

